

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«Επιστήμες της Αγωγής: Παιδαγωγικό Παιχνίδι και Παιδαγωγικό Υλικό στην Πρώτη
Παιδική Ηλικία»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η κοινωνική δράση μιας Καλλιτεχνικής Παιδαγωγικής Ομάδας. Μια κριτική εθνογραφική
προσέγγιση.

Χριστίνα Μόκα

ΒΟΛΟΣ 2018

1^{ος}/η Επιβλέπων/ουσα: Γιάννης Πεχτελίδης, Επίκουρος Καθηγητής Π.Τ.Π.Ε.

2^{ος}/η Επιβλέπων/ουσα: Άννα Χρονάκη, Καθηγήτρια Π.Τ.Π.Ε.

3^{ος}/η Επιβλέπων/ουσα: Κωνσταντίνος Μάγος, Επίκουρος Καθηγητής Π.Τ.Π.Ε.

Βαθμός	
Ολογράφως	

Περιεχόμενα

Περίληψη/Abstract	4
Εισαγωγή	7
1. Θεωρητικό πλαίσιο	9
1.1. Το φαινόμενο του εθελοντισμού	9
1.2. Ιεραρχικές και αντι-ιεραρχικές μορφές εθελοντισμού	12
1.3. Το εννοιολογικό πλαίσιο της ενδυνάμωσης	17
1.4. Η σημασία μελέτης κοινωνικών οργανώσεων και η παρούσα μελέτη	20
2. Μέθοδος	22
2.1. Σχεδιασμός	22
2.2. Συμμετέχοντες	23
2.3. Συλλογή ποιοτικών δεδομένων	24
2.3.1. Μονολογικά δεδομένα	24
2.3.2. Διαλογικά δεδομένα	26
2.4. Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων	27
2.5. Έλεγχος αξιοπιστίας	29
2.6. Δεοντολογικά ζητήματα	29
2.7. Ερευνήτρια	30
3. Ανάλυση εθνογραφικής έρευνας	31
3.1. Λαμβάνοντας υπόψη το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα	32
3.2. Εκ νέου νοηματοδότηση του ρόλου του εκπαιδευτικού	35
3.3. Παιδαγωγικές αντιλήψεις της ομάδας	39
3.4. Εκπαιδευτικά προγράμματα της <i>Σχεδίας στην πόλη</i>	44
3.5. Κοινός προγραμματισμός και οργάνωση	48
3.6. Μοιράζοντας ιδέες και εμπειρίες με εκπαιδευτικούς	53

3.7. Ισότητα όχι φιλανθρωπία	57
4. Συζήτηση	62
4.1. Περιορισμοί της έρευνας και μελλοντικές προτάσεις	69
Βιβλιογραφία	71
Παράρτημα	78

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η μελέτη και η κατανόηση του πλαισίου μιας Καλλιτεχνικής Παιδαγωγικής Ομάδας, με όνομα *Σχεδία στην πόλη*, η οποία δραστηριοποιείται στη Θεσσαλονίκη τα τελευταία δεκαοχτώ χρόνια. Η ιστορία της ξεκίνησε το 1999 από μία ομάδα «ανήσυχων παιδαγωγών», που επιζητούσαν μέσω των δράσεών τους να προωθήσουν μια εναλλακτική μορφή εκπαίδευσης. Η άτυπη αυτή κοινωνική ομάδα μετά από οχτώ χρόνια πήρε τη νομική μορφή μη κυβερνητικής οργάνωσης. Πέρα από τη διερεύνηση του πλαισίου της ομάδας επιζητήθηκε και η μελέτη των ιδεολογικών εκφάνσεών της, των αλληλεπιδράσεων και των διαδικασιών που συντελούνταν μέσα στο πλαίσιο αυτής της οργάνωσης ανθρώπων, του τρόπου ανάπτυξης των διαπροσωπικών σχέσεων, όπως επίσης και του τρόπου με τον οποίο προαγόταν η ενδυνάμωση στα μέλη της ομάδας. Μεθοδολογικός σχεδιασμός κατάλληλος για την επίτευξη των προαναφερθέντων σκοπών αποτέλεσε η κριτική εθνογραφία. Το στάδιο συλλογής δεδομένων στην έρευνα διήρκεσε τέσσερις μήνες, από τον Μάρτιο του 2017 μέχρι και τον Ιούνιο του αντίστοιχου έτους. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω εκτενών παρατηρήσεων, ατομικών ημι-δομημένων συνεντεύξεων και μιας ομαδικής συνέντευξης. Παράλληλα το εθνογραφικό υλικό συμπλήρωσαν και τα διάφορα αρχεία της ομάδας, οι συνομιλίες της σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης και η λήψη φωτογραφικών ντοκουμέντων. Τα ποιοτικά δεδομένα της έρευνας αναλύθηκαν αξιοποιώντας τη μεθοδολογία της θεμελιωμένης θεωρίας. Η ανάλυση των δεδομένων φανέρωσε τον τρόπο με τον οποίον τα μέλη αντιλαμβάνονται την παιδαγωγική της πράξης. Η έννοια της πράξης στην παρούσα έρευνα επεξηγείται βάση της φρεϊριανής ανάλυσης. Η πράξη νοείται ως η αέναη διαλεκτική σχέση ανάμεσα στις σκέψεις και στις δράσεις. Αντικείμενο της εκπαιδευτικής δράσης των μελών είναι η πραγματικότητα. Θέματα συζήτησης και επεξεργασίας ανάμεσα στους/στις εθελοντές/-τριες παιδαγωγούς της ομάδας και τα παιδιά αποτελούν ζητήματα της καθημερινότητας με όλο το εύρος των προβλημάτων που η καθημερινότητα περικλείει. Οι θεματικές αυτές ενότητες προσεγγίζονται μέσω διάφορων ειδών τέχνης, όπως θέατρο, χορό, μουσική, ζωγραφική αλλά και μέσω χειροτεχνιών. Για τα μέλη της Σχεδίας η εκπαίδευση είναι μια καλλιτεχνική και πολιτική πράξη. Οι σχέσεις που αναπτύσσονται ανάμεσα στα παιδιά και τα μέλη της Σχεδίας χαρακτηρίζεται από αμοιβαιότητα και ισότητα, καθώς και οι δύο αυτές πλευρές, στο βαθμό που είναι εφικτό, αποφασίζουν για το περιεχόμενο των εκπαιδευτικών δράσεων. Η αμοιβαιότητα φανερώνεται και από τις αντιλήψεις των μελών ότι αποκτούν καινούριες γνώσεις από την επαφή τους με τα παιδιά και ότι διδάσκονται από αυτά. Επιπλέον, τα μέλη της Σχεδίας αλληλοεκπαιδεύονται

καθώς λαμβάνουν κοινές αποφάσεις για το περιεχόμενο των δράσεων της οργάνωσής τους και τη διαχείριση των πόρων, υλικών και άυλων, που η ομάδα διαθέτει. Η συμμετοχή τους στην οργάνωση είναι ένα βίωμα δημοκρατίας. Οι εθελοντές/-τριες παιδαγωγοί συνεργάζονται ιδιαίτερα με δημόσιους φορείς, όπως δημόσια σχολεία, δημοτικές βιβλιοθήκες, αλλά και με άλλες μη κυβερνητικές οργανώσεις. Επιπροσθέτως, διοργανώνουν σεμινάρια για εκπαιδευτικούς, μάχιμους και μη, για να μοιραστούν μαζί τους διάφορες εκπαιδευτικές πρακτικές και προσεγγίσεις. Ο τρόπος διδασκαλίας, που ακολουθούν τα μέλη στα σεμινάρια των ενηλίκων, είναι ο αντίστοιχος με αυτός των παιδιών. Τα ευρήματα της παρούσας έρευνας παρουσιάζουν το κοινωνικό όραμα των μελών για μια διαφορετική εκπαιδευτική διαδικασία.

Λέξεις κλειδιά: *μη κυβερνητική οργάνωση, ενδυνάμωση, εκπαιδευτική πράξη, κριτική εθνογραφία*

Abstract

The aim of the present study was to study and understand the framework of an Artistic Pedagogical Team, named *Sxedia stin poli*, which has been active in the city of Thessaloniki for the last eighteen years. The story of this team began in 1999 as a group of “restless pedagogues”, that sought via their actions to promote an alternative form of education. This informal social group, after eight years, took the legal form of a non-governmental organization. In addition to exploring the framework of the group, the study also pursued an understanding of its ideological expressions, of interactions and processes that were taking place within this organization of people, the way of developing interpersonal relations, as well as the way in which empowerment was promoted to the members of the group. Methodological planning suited to the achievement of the aforementioned aims was critical ethnography. The data collection stage in the survey lasted four months, from March 2017 until June of the same year. The data was collected through extensive observations, individual semi-structured interviews and a group interview. At the same time, ethnographic material included the various archives of the group, its talks on social networking media and the taking of photographic documents. The qualitative data of the research was analyzed using the methodology of grounded theory. The analysis of the data revealed how members perceive their pedagogical praxis. The concept of praxis in this research is explained on the basis of the Freirean analysis. Praxis is understood as the perpetual dialectical relationship between thoughts and actions. Object or themes of educational praxis of the members is reality. Themes of discussion among the volunteer pedagogues and children are everyday issues with

the full range of problems that everyday life encompasses. These thematic units are approached through various arts, such as theater, dance, music, painting and handicrafts. For the members, education is an artistic and political act. The relationships that pedagogues develop with children are characterized by reciprocity and equality, as both sides, to the extent possible, decide on the content of educational actions. Reciprocity is also revealed by members' perceptions that they acquire new knowledge from their contact with children and that they are taught by them. In addition, the members educate each other as they make joint decisions about the content of the actions of their organization and the management of the resources, materials and intangibles that the team has. Their participation in the organization is a life of democracy. Volunteer teachers also work in close collaboration with public institutions, such as public schools, municipal libraries, and other non-governmental organizations. Moreover, they organize seminars for other teachers because they want to share various educational practices and approaches. The way of teaching, followed by members in adult seminars, is the same as that of the children. The findings of this research present the members' social vision for a different educational process.

Keywords: *non-governmental organization, empowerment, educational praxis, critical ethnography*

Εισαγωγή

Στη διπλωματική αυτή εργασία μελετάται η κοινωνική δράση μιας Καλλιτεχνικής Παιδαγωγικής Ομάδας. Σκοπός της μελέτης αυτής της ομάδας είναι η κατανόηση των ιδεολογικών εκφάνσεών της, των αλληλεπιδράσεων και των διαδικασιών που συντελούνται μέσα στο πλαίσιο αυτής της ομάδας ανθρώπων, του τρόπου ανάπτυξης των διαπροσωπικών σχέσεων, όπως επίσης και του τρόπου με τον οποίο προάγεται η ενδυνάμωση στα μέλη της ομάδας. Επιπροσθέτως, η μελέτη της προαναφερθείσας ομάδας αποβλέπει στο να καταγράψει κριτικά και με στοχαστικό τρόπο την παιδαγωγική της πράξη. Ως παιδαγωγική πράξη νοείται η διαλεκτική σχέση ανάμεσα στις αντιλήψεις των μελών σχετικά με την εκπαίδευση που προσπαθούν να προάγουν και η αντίστοιχη δραστηριοποίηση για την επίτευξη αυτών.

Πιο αναλυτικά το 1^ο κεφάλαιο έρχεται να προσφέρει τον προβληματισμό και τα αναλυτικά εργαλεία για την μελέτη ενός φαινομένου, το οποίο αποτελεί ολοένα και συχνότερα αντικείμενο συζήτησης και προβληματισμού. Χωρίζεται σε τέσσερα υποκεφάλαια και καθένα από αυτά προσπαθεί να σκιαγραφήσει το σκεπτικό της παρούσας έρευνας. Πιο συγκεκριμένα το πρώτο υποκεφάλαιο αποτελεί μια μικρή ανασκόπηση του φαινομένου του εθελοντισμού, εξετάζοντας τα επιστημονικά πεδία που ασχολούνται με το συγκεκριμένο φαινόμενο και τους παράγοντες από τους οποίους εξαρτάται. Επίσης, παρουσιάζεται και ποια είναι η θέση αυτού του φαινομένου στην ελληνική πραγματικότητα. Το δεύτερο υποκεφάλαιο προσπαθεί να επιστήση την προσοχή για τις διαφορετικές μορφές οργάνωσης και κατηγοριοποίησης αυτού του φαινομένου και τη σχέση του εθελοντισμού με σύγχρονες πολιτικές ατζέντες.

Στη συνέχεια το τρίτο υποκεφάλαιο εξετάζει τις σύγχρονες ερευνητικές τοποθετήσεις σχετικά με τον εθελοντισμό ως μέσο προώθησης της ενδυνάμωσης. Η έννοια αυτή παρουσιάζεται αξιοποιώντας πλαίσια διαφορετικών επιστημονικών πεδίων και σύγχρονων λόγων (discourses). Παράλληλα διαφαίνεται και η προσωπική μου τοποθέτηση και η επακόλουθη τοποθέτηση της παρούσας έρευνας σχετικά με την έννοια της ενδυνάμωσης. Στο τελευταίο κεφάλαιο αναφέρεται ο σκοπός της έρευνας και τα συνεπακόλουθα ερευνητικά ερωτήματα. Ταυτόχρονα παρουσιάζονται η σημασία μελέτης κοινωνικών οργανώσεων, αλλά και τα οφέλη της παρούσας έρευνας.

Στο 2^ο κεφάλαιο που ακολουθεί περιγράφεται με ιδιαίτερη ενάργεια και προσοχή το μεθοδολογικό κομμάτι της εργασίας. Πιο συγκεκριμένα αιτιολογείται η επιλογή της μεθοδολογικής προσέγγισης της έρευνας, όπως επίσης και οι αντίστοιχες επιστημολογικές παραδοχές της. Παρουσιάζεται η μεθοδολογία της εθνογραφίας, δηλαδή ο τρόπος μελέτης του ερευνητικού πεδίου, ο οποίος διεξήχθη μέσω της συμμετοχικής παρατήρησης, της

ποιοτικής συνέντευξης και της ομάδας εστίασης. Πέρα από τον τρόπο συλλογής των δεδομένων αναφέρεται και ο τρόπος ανάλυσής τους. Τα ποιοτικά δεδομένα της έρευνας αναλύθηκαν αξιοποιώντας τη μεθοδολογία της θεμελιωμένης θεωρίας. Παράλληλα στο εύρος αυτού του κεφαλαίου, αναφέρονται η συμμετοχή της ερευνήτριας στη διαδικασία της έρευνας, όπως επίσης και οι σχέσεις που αναπτύχθηκαν με τους/τις συμμετέχοντες/ουσες.

Στο 3ο κεφάλαιο βρίσκεται η εθνογραφική ανάλυση, όπου και γίνεται η αναλυτική παρουσίαση των αποτελεσμάτων. Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται τα ευρήματα της εθνογραφικής έρευνας, τα οποία αποτελούν τις απαντήσεις στα ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας. Τα ευρήματα διαρθρώνονται σε επτά τελικά θέματα (Λαμβάνοντας υπόψη το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα, Εκ νέου νοηματοδότηση του ρόλου του εκπαιδευτικού, Παιδαγωγικές αντιλήψεις της ομάδας, Εκπαιδευτικά προγράμματα της *Σχεδίας στην πόλη*, Κοινός προγραμματισμός και οργάνωση, Μοιράζοντας ιδέες και εμπειρίες με εκπαιδευτικούς, Ισότητα όχι φιλανθρωπία). Τα θέματα διαρθρώθηκαν βάση των διεργασιών οι οποίες λαμβάνουν χώρο στο πεδίο της έρευνας.

Στο 4ο κεφάλαιο γίνεται προσπάθεια σύνδεσης και νοηματικής σύγκρισης των ερευνητικών ευρημάτων, δηλαδή του περιεχομένου των προαναφερθέντων θεματικών κατηγοριών, με συναφή βιβλιογραφία. Πιο αναλυτικά παρουσιάζεται εκ νέου το θεωρητικό σχήμα κατηγοριοποίησης και οργάνωσης του φαινομένου του εθελοντισμού και αιτιολογείται σε ποια κατηγορία ανήκει η υπό μελέτη Καλλιτεχνική και Παιδαγωγική Ομάδα. Επιπλέον, αναλύεται και τεκμηριώνεται βιβλιογραφικά η παιδαγωγική πράξη των μελών της ομάδας. Τέλος, παρουσιάζονται οι περιορισμοί της έρευνας και αναφέρονται μελλοντικές ερευνητικές προτάσεις.

1. Θεωρητικό πλαίσιο

1.1. Το φαινόμενο του εθελοντισμού

Η εμφάνιση των μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) στα πλαίσια των σύγχρονων κοινωνιών αποτελεί παγκόσμιο φαινόμενο και συνήθως χαρακτηρίζονται ως πρωτοβουλίες των πολιτών που συνυπάρχουν με κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς (Moulaert & Ailenei, 2005). Η εμφάνιση των ΜΚΟ σηματοδότησε και την αντίστοιχη εμφάνιση του εθελοντισμού. Το φαινόμενο του εθελοντισμού έχει απασχολήσει ιδιαίτερα ακαδημαϊκές κοινότητες διαφορετικών επιστημονικών πεδίων. Για παράδειγμα οι οικονομικές επιστήμες έχουν πλησιάσει το θέμα του εθελοντισμού, προσπαθώντας να εξηγήσουν το κόστος και την ωφέλειά του, καθώς ο/η εθελοντής/όντρια κινείται σε πεδία στα οποία η αποτίμηση σε χρήμα δεν έχει σημασία, τουλάχιστον για τον ίδιο (Handy et al, 2000). Άλλο επιστημονικό πεδίο που ασχολείται με τον εθελοντισμό είναι οι κοινωνιολογικές και πολιτικές επιστήμες, οι οποίες αντιμετωπίζουν το φαινόμενο αυτό ως έκφραση κοινωνικών αξιών, όπως δημοκρατία και αλληλεγγύη (Wuthnow, 1998). Επίσης, το επιστημονικό πεδίο της ψυχολογίας έχει ασχοληθεί με το ζήτημα αυτό, προσπαθώντας να ταυτοποιήσει τον χαρακτήρα και την προσωπικότητα του ανθρώπου που γίνεται εθελοντής (Musick & Wilson, 2008). Διαφαίνεται από τα παραπάνω ότι το φαινόμενο του εθελοντισμού είναι ένα πολυδιάστατο φαινόμενο, το οποίο δεν μπορεί να οριοθετηθεί με ακρίβεια. Ο εθελοντισμός αποτελεί μια κοινωνική κατασκευή με πολλές διαστάσεις και η οριοθέτηση του εθελοντισμού είναι θέμα οπτικής και αντίληψης (Handy et al. 2000). Παρόλο που τα όρια του εθελοντισμού δεν είναι διακριτά, η μελέτη του εθελοντισμού τις τελευταίες δεκαετίες του εικοστού αιώνα έχει οδηγήσει σε ορισμένα καθιερωμένα πλαίσια κατανόησης του φαινομένου (Penner & Finkelstein, 1998). Για παράδειγμα ισχυρή πτυχή του καθιερωμένου πλαισίου αποτελεί το προφίλ του εθελοντή και σύμφωνα με τον Wilson (2000) ο εθελοντισμός είναι χαρακτηριστικό των ανώτερων κοινωνικοοικονομικών στρωμάτων. Βασικοί πυρήνες του πλαισίου αποτελούν τα προσωπικά κίνητρα του εθελοντισμού και η ωφέλεια αυτού για τον ίδιο τον εθελοντή (Handy & Hustinx, 2009). Παρατηρείται πως το επίπεδο ανάλυσης εστιάζει στην ατομική θέαση του εθελοντισμού, παρουσιάζοντας τον ως ατομική συμπεριφορά, εξοβελίζοντας κάθε διάσταση οργανωτικής, θεσμικής και κοινωνικής ματιάς (Wilson, 2000).

Ωστόσο είναι απαραίτητο αυτές οι ατομοκεντρικές αναλύσεις να τοποθετηθούν σε ένα ευρύ κοινωνικό, δομικό και πολιτισμικό συγκείμενο (Hodgkinson, 2003). Οι εθελοντικές δράσεις συνυφαίνονται γύρω από διαπροσωπικές σχέσεις με άλλους εθελοντές, με τους αποδέκτες των δράσεων τους, με οργανωτικά προγράμματα ή περιβάλλοντα και ευρύτερους κοινωνικούς παράγοντες και κοινωνικές πολιτικές. Αναλύσεις τέτοιας εμβέλειας δύνανται να

επικεντρωθούν στις κοινωνικές συνθήκες που διευκολύνουν ή εμποδίζουν τον εθελοντισμό (Salamon & Sokolowski, 2003). Σε έρευνά τους οι Salamon και Sokolowski (2003), με αφετηρία το εύρος των εθελοντικών διαφοροποιήσεων σε διακρατικά πλαίσια, αναφέρουν πως το είδος και η δυναμική του εθελοντισμού εξαρτάται από το εκάστοτε κοινωνικοπολιτισμικό καθεστώς. Αναφέρουν πως μεγαλύτερη είναι η εθελοντική δραστηριοποίηση σε χώρες με ισχυρές νεοφιλελεύθερες παραδόσεις, παρά σε χώρες με σοσιαλδημοκρατικές. Ο Omvedt (1994) αναφέρει πως, η εμφάνιση των μη κυβερνητικών οργανώσεων και του εθελοντισμού θεωρείται ως αποδεικτικό στοιχείο της ιδεολογικής αποδυνάμωσης των πολιτικών κομμάτων και της υποχώρησης του κράτους από την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, ως απάντηση στην πολιτική της διαρθρωτικής προσαρμογής, υπό την πίεση των νεο-φιλελεύθερων μεταρρυθμίσεων. Τοιουτοτρόπως, πολλοί θεωρητικοί αντιμετωπίζουν τις ΜΚΟ ως προϊόν νεοφιλελεύθερων πολιτικών (Jad, 2007).

Από την άλλη πλευρά οι Salamon και Sokolowski (2003) παρατηρούν ότι τα παραπάνω δεν αποτελούν απαραβίαστο κανόνα και αναφέρουν ότι η σχέση μεταξύ κράτους και εθελοντισμού είναι πιο περίπλοκη. Ως παράδειγμα χρησιμοποιούν την περίπτωση των Σκανδιναβικών χωρών, οι οποίες ενώ χαρακτηρίζονται από ισχυρή κρατική παρέμβαση στα ζητήματα της κοινωνικής πολιτικής και πρόνοιας, παρουσιάζουν υψηλά ποσοστά εθελοντικής δράσης. Επομένως τονίζουν την αναγκαιότητα να εξεταστεί ποιος είναι ο ρόλος του εθελοντή. Πιο συγκεκριμένα, διασαφηνίζουν ότι είναι χρήσιμο να μελετηθεί εάν ο εθελοντής απλά παρέχει υπηρεσίες ή έχει έναν εκφραστικό και ενεργητικό ρόλο στη διαμόρφωση πολιτικής, για να κατανοηθεί το αποτέλεσμα των δράσεών του σε διαφορετικά κοινωνικοπολιτισμικά περιβάλλοντα. Η μελέτη αυτή καθίσταται αναγκαία, διότι στη διεθνή βιβλιογραφία συναντάται πολύ συχνά ο ισχυρισμός ότι οι ΜΚΟ και τα κοινωνικά κινήματα παίζουν σημαντικό ρόλο στην κοινωνική αναδιαμόρφωση και αλλαγή (Ghimire, 2006).

Επιπλέον, είναι χρήσιμο να αναφερθεί πως στη βιβλιογραφία, διεθνή και εγχώρια, η έννοια του εθελοντισμού αναπτύσσει μια σχεσιακή συνύπαρξη με την έννοια της κοινωνίας των πολιτών. Κυρίαρχοι ορισμοί προσδιορίζουν την κοινωνία πολιτών, ως την έννοια που περιγράφει ένα σύνθετο και δυναμικό σύνολο από νομικά κατοχυρωμένους μη κυβερνητικούς θεσμούς, οι οποίοι τείνουν να είναι μη βίαιοι, αυτο-οργανωμένοι, αναστοχαστικοί και μονίμως σε ένταση μεταξύ τους αλλά και με το κράτος (Keane, 1998). Η κοινωνία πολιτών τοποθετείται στο κοινωνικό πεδίο ανάμεσα στο κράτος (χωρίς να το περιλαμβάνει) και την οικογένεια (χωρίς να την περιλαμβάνει) (Mouzelis, 1995). Με άλλα λόγια, η κοινωνία των πολιτών είναι ένα πεδίο το οποίο διαχωρίζεται από άλλες κοινωνικές σφαίρες, όπως η οικονομική αγορά, το επίσημο πολιτικό σύστημα και η οικογένεια

(Schachar, 2014). Καθίσταται φανερό από τα παραπάνω πως στην κοινωνία των πολιτών περιλαμβάνονται κοινωνικές ενέργειες και κοινωνικές οργανώσεις που χαρακτηρίζονται από συλλογικότητα, είναι εθελοντικές και όχι καταναγκαστικές ή υποχρεωτικές, ο χώρος δράσης τους είναι ο δημόσιος και ο σκοπός τους κάποια δημόσια ωφέλεια, χωρίς να επιδιώκουν ιδιωτικό κέρδος (Σωτηρόπουλος, 2004). Ο εθελοντισμός αντιμετωπίζεται και εξετάζεται ως μια πολύ διαδεδομένη μορφή της κοινωνίας των πολιτών (Βουτσάκης, 2004). Ο Βουτσάκης (2004) στην προσπάθειά του να ονοματίσει τον εθελοντισμό αναφέρει πως αποτελεί μια αυθόρμητη δραστηριότητα ομάδων ή οργανώσεων, η οποία αποσκοπεί προς όφελος κάποια ευρύτερης κατηγορίας πληθυσμού, χωρίς επιδίωξη ατομικού κέρδους.

Επιπροσθέτως, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στη στάση του κράτους απέναντι στον εθελοντισμό. Σύμφωνα με τον Βουτσάκη (2004) το σύγχρονο ελληνικό κράτος δεν έχει καταλήξει σε ενιαίο τρόπο διαμόρφωσης των σχέσεων του με τους εθελοντές και τις οργανώσεις τους. Αυτό γίνεται εν μέρει κατανοητό δεδομένης της ετερογένειας του εθελοντικού έργου και του αυθόρμητου χαρακτήρα που παρουσιάζει. Η αντιμετώπιση του κράτους παρουσιάζεται διττή, σε άλλες περιπτώσεις, το κράτος περιορίζει τις οργανώσεις σε συμμετόχους στο δημόσιο διάλογο και σε άλλες φθάνει να τις εντάσσει στον σχεδιασμό και στην εκτέλεση μέτρων πολιτικής. Παρουσιάζονται δύο μοντέλα-πρότυπα. Στο πρώτο οι εθελοντές συμμετέχουν σε διαβουλεύσεις για τον σχηματισμό μέτρων πολιτικής και στο δεύτερο συμμετέχουν απευθείας στη λήψη αποφάσεων.

Παράλληλα δεν πρέπει να παραγκωνιστούν οι κρατικές ρυθμίσεις που πραγματοποιήθηκαν ιδιαίτερα από τη δεκαετία του 1990 (Σωτηρόπουλος, 2014). Ενδεικτικά αναφέρονται τα σεμινάρια που διοργανώνονται για εθελοντές από την Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου Εσωτερικών (<http://civilprotection.gr/el>), το Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων (<https://www.inedivim.gr/>). Τομείς και διευθύνσεις υπουργείων, νομοθετικές ρυθμίσεις και χρηματοδοτήσεις από το ελληνικό κράτος και την Ευρωπαϊκή Ένωση, στοχεύουν στον συντονισμό των δράσεων και αντανακλούν νέους, έμμεσους τρόπους άσκησης εξουσίας και προνοιακής πολιτικής. Γίνεται φανερό πως στην εναλλαγή του αιώνα, κυβερνήσεις διαφορετικών κρατών σε όλον τον κόσμο εγκαθιδρύουν νομικά και διοικητικά πλαίσια με σκοπό να κανονικοποιήσουν τον εθελοντισμό και τις εθελοντικές οργανώσεις (Muehlebach, 2012). Μέσα από όλα αυτά παρουσιάζεται και μια άλλη όψη της κοινωνίας των πολιτών, που συμβαδίζει με τη ρητορική του εκσυγχρονισμού και της ανάπτυξης και συνδέεται με την εισαγωγή ενός διεθνούς ευρωπαϊκού λόγου για την «από τα πάνω» κοινωνική παρέμβαση. Η έννοια της ανάπτυξης θα αναφερθεί και στο επόμενο κεφάλαιο.

1.2. Ιεραρχικές και αντι-ιεραρχικές μορφές εθελοντισμού

H Nagar και Raju (2003) στο άρθρο τους με θέμα συζήτησης τις αντιθέσεις των ΜΚΟ αναφέρουν πως οι τελευταίες σε μεγάλο βαθμό παρουσιάζουν πλέον έναν παγκοσμιοποιημένο και επαγγελματικό χαρακτήρα, με ευδιάκριτες ιεραρχικές διαρθρώσεις και συνεργασίες με την κρατική και επαγγελματική σφαίρα. Επιπλέον, οι ερευνήτριες Nagar και Raju (2003), αξιολογώντας τις καινούριες σχέσεις ανάμεσα στις ΜΚΟ και στο κράτος χαρακτηρίζουν, τις οργανώσεις ως εκτελεστικό όργανο των κυβερνήσεων. Δικαιολογούν αυτές τις σχεσιακές διασυνδέσεις με κυβερνητικές δομές αναφέροντας πως το κράτος επιθυμεί να αφήσει εκτός των πεδίων ενασχόλησής του, διάφορα κρίσιμα κοινωνικά ζητήματα, λόγω έλλειψης χρημάτων. Μέσω αυτών των καινούριων σχέσεων των ΜΚΟ με επιχειρηματικές και κυβερνητικές δομές, συνεπάγονται καινούριοι ανασχηματισμοί εξουσίας και καινούριες διοικητικές διαδικασίες, στα οποία ο διοικητικός χώρος επεκτείνεται πέρα από επίσημες κρατικές μορφές (Morison, 2000).

Παράλληλα με τις διαρθρωτικές αλλαγές των ΜΚΟ αλλά των μορφών εξουσίας, το εννοιολογικό πλαίσιο του εθελοντισμού υποβάλλεται σε ριζικούς μετασχηματισμούς (Hustinx & Lammertyn, 2003). Σύμφωνα με τη Ροζάκου (2008) η περίοδος μετά το 1990 χαρακτηρίζεται από θεσμοποίηση και επαγγελματοποίηση του εθελοντισμού. Αναφέρει πως διεξάγονται μια σειρά σεμιναρίων εκπαίδευσης εθελοντών από ειδικούς στα διοικητικά θέματα, διενεργούνται προσπάθειες προσέγγισης και αποτίμησης των τεχνικών διοίκησης των εθελοντών, συνυφαίνοντας και αποτελώντας ένα πλέγμα από συνδεδεμένες διαδικασίες. Συνεπακόλουθα, ο «νέος» αυτός εθελοντισμός διέπεται από κανονισμούς και συμβάσεις, είναι συχνά ενταγμένος σε υπαλληλικού τύπου σχέσεις και ιεραρχίες, λόγω της εποπτείας της εργασίας από αρμόδιους και ειδικούς, περιλαμβάνει εκπαιδευτικές διαδικασίες, σεμινάρια εκπαίδευσης εθελοντών από επαγγελματίες και βαθμούς εξειδίκευσης, ανάλογα με τους διαφορετικούς τομείς στους οποίους επικεντρώνεται (Ροζάκου, 2008). Μπορεί κανείς να συμπεράνει από τα παραπάνω πως ο εθελοντισμός διδάσκεται. Παράλληλα καθίσταται σαφές πως οι μέθοδοι και οι αρχές της εθελοντικής εργασίας περιγράφονται μέσα από επαγγελματικές διαδικασίες, με σκοπό την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα αυτής. Στο πλαίσιο αυτό της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας, ο εθελοντισμός ορίζεται ως υπηρεσία και αντίστοιχα ο αποδέκτης του ως εξυπηρετούμενος. Τα παραπάνω αποτελούν στοιχεία του «νέου εθελοντισμού».

Ένα πρόσφατο θεωρητικό ρεύμα, με καινούριες εννοιολογικές τοποθετήσεις, ασχολείται με τις συνέπειες των ευρύτερων κοινωνικών αλλαγών πάνω στο φαινόμενο του εθελοντισμού (Hustinx & Lammertyn, 2003), όπως αναφέρθηκε και στην αρχή της

προηγούμενης παραγράφου. Οι θεωρήσεις αυτές συνδυάζουν την ανάλυση του πλαισίου και της διαδικασίας του εθελοντισμού, αντανakλώντας την προφανή μετατόπιση του τρόπου με τον οποίο οι άνθρωποι συμμετέχουν στον εθελοντισμό, ως αποτέλεσμα των ευρύτερων εκσυγχρονιστικών διαδικασιών με φόντο την παγκοσμιοποίηση και τις επακόλουθες εξατομικευμένες αντιλήψεις. Αυτές οι αλλαγές γίνονται αντιληπτές μέσω της μετάβασης, από τον παραδοσιακό ή συλλογικό εθελοντισμό σε σύγχρονους και εξατομικευμένους τύπους συμμετοχής. Σημαντικές διαστάσεις των αλλαγών αυτών στο φαινόμενο του εθελοντισμού είναι η μετατόπιση από τη συνήθη και αφοσιωμένη συμμετοχή, σε ένα πιο απόμακρο και περιστασιακό τύπο εθελοντικής δράσης, αποστασιοποιημένο από οργανωσιακές και ιδεολογικές προσκολλήσεις, αλλά με αυξημένα ατομικά προσδιορισμένα κίνητρα (π.χ. απόκτηση εμπειρίας και δεξιοτήτων) (Cnaan & Handy, 2005· Hustinx, 2001· Wuthnow, 1998).

Από κοινωνιολογική άποψη, αυτές οι σύγχρονες εξελίξεις στο φαινόμενο του εθελοντισμού μπορούν να πλαισιωθούν και να θεμελιωθούν στην ευρύτερη διαδικασία της ανθρώπινης ανάπτυξης και εξέλιξης (Ingelhart & Welzel, 2005), η οποία χαρακτηρίζεται ισχυρή οικονομικοκεντρική οπτική. Σύμφωνα με τον Παυλίδη (2012) χαρακτηριστικό των εκσυγχρονιστικών μεταμοντέρνων αντιλήψεων είναι η εμπλοκή των ανθρώπων στη μεταβιομηχανική εμπορευματική οικονομία και η δραστηριοποίησή του με φόντο τον έλεγχο ιδιοτελών και ιδιωτικών, κερδοφόρων συμφερόντων. Η εξάπλωση των κεφαλαιοκρατικών σχέσεων σε όλες τις σφαίρες της κοινωνικής ζωής επιβεβαιώνει την οικονομικοκεντρική οπτική των σύγχρονων κοινωνιών. Επιπλέον, στη σύγχρονη κεφαλαιοκρατική κοινωνία της παρακμής των κοινωνικών σχέσεων τα ιδεώδη της κοινωνικής χειραφέτησης έχουν καταρρεύσει, με αποτέλεσμα η γνωσιακή δραστηριότητα των ανθρώπων να περιορίζεται στην αποτελεσματική αναπαραγωγή του παρόντος (Παυλίδης, 2012). Συνεπώς, η μεταμοντέρνα συνείδηση ατενίζει τον κόσμο κατακερματισμένο ως συνδυασμό συγκυριακών καταστάσεων και απροθυμίας δέσμευσης απέναντι σε μακρινούς κοινωνικούς στόχους (Παυλίδης, 2012). Βάση όλων αυτών που αναφέρθηκαν γίνεται φανερό πως ο λόγος περί ανθρώπινης ανάπτυξης καλλιεργεί και προάγει ατομικές αξίες εις βάρος συλλογικών πλαισίων αναφοράς. Καθώς το σύγχρονο κοινωνικό συγκείμενο χαρακτηρίζεται από ατομικά συμφέροντα, τότε και ο εθελοντισμός που εκτυλίσσεται σε αυτού του είδους το κοινωνικό πλαίσιο χαρακτηρίζεται από ατομικές προσεγγίσεις και επιλογές, διαγράφοντας με αυτόν τον προσωπικές διαδρομές (Ingelhart & Welzel, 2005). Οι συλλογικές οργανωτικές δομές και προσπάθειες τίθενται εκτός επιλογής. Απτά παραδείγματα των ατομικών προσεγγίσεων του εθελοντισμού θα παρουσιαστούν παρακάτω.

Για να προσδοθεί το αντίστοιχο εννοιολογικό εύρος και βάθος της μετατόπισης από την συλλογικότητα στην ατομικότητα, δηλαδή από τις συλλογικές δράσεις σε ατομικές, οι Hustinx και Lammertyn (2003) επινόησαν την έννοια του αυτοπαθούς εθελοντισμού (reflexive volunteering). Ο αυτοπαθής εθελοντισμός είναι βασικά θεμελιωμένος στον ενεργό σχεδιασμό και επανασχεδιασμό ατομικών βιογραφιών και τρόπων ζωής. Σύμφωνα με τους θεμελιωτές του αυτοπαθούς εθελοντισμού, η έννοια της βιογραφικής πορείας και ζωής αναφέρεται στην ιδέα ότι οι ατομικές συνθήκες και οι εμπειρίες εθελοντισμού πρέπει να συνδιαλλαχθούν με ενεργό τρόπο. Από τη μία οι περιστάσεις, με τις ευκαιρίες που αυτές προσδίδουν και από την άλλη τα κίνητρα πρέπει να ταιριάζουν σε συγκεκριμένο στάδιο της ζωής του εθελοντή (π.χ. αναζήτηση δουλειάς και εθελοντισμός ως προϋπηρεσία). Η ατομική αυτή προσέγγιση μπορεί να αναλυθεί σε δυαδικό πλαίσιο με αναφορές από την μία πλευρά στα υποκειμενικά ενδιαφέροντα για εθελοντισμό και από την άλλη στην αντικειμενική προσφορά ευκαιριών και δυνατοτήτων εθελοντισμού από πολλές δομές, κρατικές και μη, (Hustinx & Lammertyn, 2003).

Στο σημείο αυτό θα αναφερθούν και κάποια επιπλέον χαρακτηριστικά για να υποστηρίξουν τον παγκοσμιοποιημένο και επαγγελματικό χαρακτήρα των ΜΚΟ. Ο προαναφερθείς χαρακτήρας ενισχύεται και από την οικονομική εξάρτηση των ΜΚΟ από κεφάλαια ιδιωτικών φορέων και επιχειρήσεων, δημιουργώντας ένα πλαίσιο επαγγελματισμού και ανάπτυξης πελατειακών σχέσεων (Srinivas, 2009· Jad, 2007· Townsend, Porter & Mawdsley, 2004). Σε περιπτώσεις που οι χρηματοδότες εμφορούνται από τη λογική της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας, τότε και οι ΜΚΟ, οι αποδέκτες της οικονομικής ενίσχυσης, είναι σύνηθες να ενστερνίζονται τις επιταγές του επαγγελματισμού και της απόδοσης λόγου στους κεφαλαιούχους προάγοντας τελικώς τα δικά τους συμφέροντα (Tvedt, 2002). Στο πλαίσιο αυτό, προσλαμβάνονται «ειδικοί επαγγελματίες» για να φέρουν εις πέρας τις γραφειοκρατικές διαδικασίες, δηλαδή την οργάνωση των δράσεων για την επίτευξη της αλλαγής, την διανομή των πόρων για τις δράσεις και τη συγγραφή αναφορών για τη διεκδίκηση περισσότερων κεφαλαίων και χρηματοδοτήσεων (Srinivas, 2009). Η πρόσληψη επαγγελματιών για την ολοκλήρωση γραφειοκρατικών διαδικασιών, η συγγραφή αναφορών για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων και του τρόπου χρήσης των κεφαλαίων, η διεκδίκηση καινούριων χρηματοδοτήσεων και η εξάρτησή των ΜΚΟ από αυτές «προτζεκτοποιούν» τη δράση των ΜΚΟ για κοινωνική αλλαγή (Jad, 2007). Σύμφωνα με τους Mintzberg και Srinivas (2010), δίνοντας έμφαση στον επαγγελματισμό και την εξωτερική βοήθεια, υποβαθμίζεται ο ρόλος των συνασπισμένων ανθρώπων (grassroots - based actors).

Από την άλλη πλευρά οι Townsend, Porter και Mawdsley (2004) αναφέρουν πως παρά την κυριαρχία του επαγγελματισμού, με την επακόλουθη παροχή υπηρεσιών και της νεοφιλελεύθερης ατζέντας στους χώρους των ΜΚΟ υπάρχουν ακόμα οργανωσιακά πλαίσια αντίστασης και προσπάθειας για κοινωνική αλλαγή. Εξάλλου, ο Muehlebach (2012) τονίζει ότι ο εθελοντισμός και οι εθελοντικές οργανώσεις δεν αναδύονται απλά σε ένα κοινωνικοπολιτισμικό κενό ή είναι απλά αποτέλεσμα ανώτερων διοικητικά πολιτικών (top-down policies), αλλά εμφορούνται από ήδη υπάρχοντα πολιτισμικά σχήματα και αξίες. Στο ίδιο μήκος κύματος κινείται και η Ροζάκου (2008) αναφέροντας πως παρά τον επαγγελματισμό οι εθελοντικές οργανώσεις, ως σύγχρονες μορφές δημόσιας κοινωνικότητας, θεμελιώνονται πολιτισμικά με τρόπους διαπροσωπικής αλληλοσυσχέτισης. Για το λόγο αυτό οι Townsend, Porter και Mawdsley (2004) χωρίζουν τις ΜΚΟ σε συμβατικές (compliant) και σε ανεξάρτητες (independent thinking). Στην κατηγορία των συμβατικών συμπεριλαμβάνονται οι περισσότερες οργανώσεις, των οποίων η προτεραιότητα είναι η οικονομική βιωσιμότητα. Οι περισσότερες από αυτές είναι αποτέλεσμα κρατικών και άλλων χρηματοδοτήσεων που εμφανίστηκαν τη δεκαετία του 1980 και μετά. Οι συμβατικές οργανώσεις δεν αποβλέπουν στην άρθρωση εναλλακτικών κοινωνικών οραμάτων, ενώ αντίθετα οι ανεξάρτητες οργανώσεις, οι οποίες αποτελούν το μικρότερο κομμάτι των ΜΚΟ, αποσκοπούν σε κοινωνική αλλαγή. Για την κατηγορία των ανεξάρτητων ΜΚΟ οι προαναφερθέντες ερευνητές αναφέρουν ότι συνήθως, χωρίς αυτό να αποτελεί κανόνα, αυτές οι οργανώσεις αναδύθηκαν από κοινωνικές ομάδες που αμφισβητούσαν κρατικές πολιτικές.

Παράλληλα, στην έρευνα τους οι Townsend, Porter και Mawdsley (2004) αναφέρουν την ύπαρξη ΜΚΟ, που καταφέρνουν να κρατήσουν ισορροπία ανάμεσα στις αρχικές επιδιώξεις των πολιτών με τις επιδιώξεις των χρηματοδοτών. Η ισορροπία αυτή επιτυγχάνεται είτε λόγω της ιδεολογικής συνάφειας των χρηματοδοτών με τις ομάδες των πολιτών, είτε λόγω της εύρεσης τεχνικών από την πλευρά των ΜΚΟ με σκοπό τη μείωση της διαφάνειας των δράσεών τους (Ebrahim, 2002). Σχετικά με τη μείωση διαφάνειας των δράσεων ο Ebrahim (2002) αναφέρει πως αρκετές ΜΚΟ παραποιούν στις τελικές γραπτές αναφορές που θα δώσουν στους χρηματοδότες, τροποποιώντας τόσο το είδος των δραστηριοποιήσεων στις οποίες προέβησαν όσο και το πλήθος των συμμετεχόντων σε αυτές. Η μείωση της διαφάνειας επιτυγχάνεται σε γραφειοκρατικό αλλά και σε οργανωτικό επίπεδο.

Στο σημείο αυτό, αφού αναπτύχθηκε ο διαφορετικός χαρακτήρας των ΜΚΟ και ανόμοιες στοχοθετήσεις τους, έχει νόημα να μελετηθεί η σύνδεση των ΜΚΟ με τα κοινωνικά κινήματα, καθώς η σχέση αυτή περιέχει στοιχεία αμοιβαίας αλληλοτροφοδότησης (Ψημίτης, 2008). Σύμφωνα με τον Ψημίτη (2008) οι ΜΚΟ που παρουσιάζονται ως αυτόνομες δυνάμεις

της κοινωνίας των πολιτών, χωρίς επαγγελματικό και θεσμικό προσανατολισμό, πρέπει να συγκαταλέγονται στο νοηματικό φάσμα των συλλογικών δράσεων που αποκαλείται κοινωνικό κίνημα. Το φάσμα αυτών των δράσεων οριοθετείται από τα χαρακτηριστικά της συλλογικής ταυτότητας, της δικτυακής οργάνωσης και της συγκρουσιακότητας. Ο Neveu (2002 όπ. αναφ. στους Della Porta & Diani, 2006) θεωρεί πως καθοριστικό στοιχείο των κοινωνικών κινημάτων είναι ο προσδιορισμός ενός αντιπάλου, όπως η πολιτική εξουσία, η δημόσια διοίκηση κ.τ.λ. Από την άλλη πλευρά όμως ο Touraine (1981) αναφέρει πως η έννοια της σύγκρουσης πρέπει να ξεφεύγει από το στενό πολιτικό επίπεδο της διεκδίκησης έναντι αρχών. Επιπλέον, προσθέτει ότι τα κινήματα δεν δρουν αποκλειστικά στο πολιτικό πεδίο, αλλά και στο πολιτισμικό, αναγνωρίζοντας ότι η εξουσία δεν ενυπάρχει μόνο στο πολιτικό επίπεδο, αλλά μπορεί να ανιχνευτεί σε οποιοδήποτε πλαίσιο στο οποίο η κοινωνική συμπεριφορά διαμορφώνεται και οργανώνεται από κάποιο κέντρο λήψης αποφάσεων, όπως είναι οι δημόσιες υπηρεσίες, η τηλεόραση και οι χώροι εργασιακής απασχόλησης.

Στο ίδιο μήκος κύματος, ο Melucci (1989) εμβαθύνει την πολιτισμική διάσταση των κοινωνικών κινημάτων, τονίζοντας τη σημασία τους ως παραγωγών εναλλακτικών νοημάτων σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσε να οργανωθεί η κοινωνία και παράλληλα αναδεικνύει τη σημασία της συγκρότησης εναλλακτικών συλλογικών ταυτοτήτων, που διαμορφώνονται εντός των άτυπων κοινωνικών δικτύων. Στο έργο του ο Melucci (1989) αναφέρει πως η κινηματική δράση ορίζεται από τρεις παράγοντες και προϋποθέσεις. Πρωταρχική προϋπόθεση συνιστά η αλληλεγγύη, δηλαδή ένα σύστημα κοινωνικών σχέσεων που συνδέει εκείνους που συμμετέχουν στο κίνημα. Επιπροσθέτως, αυτές οι κοινωνικές σχέσεις συγκροτούνται κυρίως στη βάση κοινών νοημάτων και όχι κοινών συμφερόντων. Η σύγκρουση είναι ο δεύτερος παράγοντας που χαρακτηρίζει το κίνημα, η οποία συνιστά την πάλη μεταξύ δύο μετώπων. Τα δύο αυτά μέτωπα αντιπαρατίθενται για την ιδιοποίηση και τον προσδιορισμό κοινωνικών αξιών και πόρων. Τελευταίος παράγοντας για τον ορισμό των κοινωνικών κινημάτων είναι ο αντισυστημικός χαρακτήρας της δράσης.

Σύμφωνα με τους Della Porta και Diani (2006) η ανάδυση των κοινωνικών κινημάτων με την επακόλουθη διάχυση νέων χώρων διαμόρφωσης πολιτικής συνέβαλε στην ανάπτυξη μιας νέας νοοτροπίας για τη δημοκρατία. Τα κοινωνικά κινήματα υποστηρίζουν την άμεση δημοκρατία και απομακρύνονται από έμμεσες μορφές λήψης αποφάσεων, όπως συνιστά η αντιπροσωπευτική δημοκρατία. Από αυτήν την οπτική γωνία, τα κοινωνικά κινήματα διακηρύσσουν τη νομιμοποίηση εναλλακτικών μορφών πολιτεύματος απέναντι στην κοινοβουλευτική δημοκρατία, ασκώντας με αυτόν τον τρόπο κριτική στη φιλελεύθερη δημοκρατία. Για το λόγο αυτό ο Ψημίτης (2008) αναφέρει πως ο εθελοντικός τομέας των

κινημάτων έχει νόημα να μελετηθεί, γιατί δημιουργεί νέες μορφές δημοκρατικής λογοδοσίας στην προσπάθεια εκπροσώπησης των συνασπισμένων πολιτών.

Σύμφωνα με όσα αναπτύχθηκαν στις προηγούμενες παραγράφους διαφαίνεται πως υπάρχουν μελετητές και θεωρητικοί που βάλλονται κατά των μη κυβερνητικών οργανώσεων, αλλά και αυτοί που είναι φιλικά κείμενοι σε αυτές της μορφές κοινωνικότητας. Αυτή η διαφοροποίηση εξηγείται, γιατί κάθε εθελοντική οργάνωση αποτελεί μια ξεχωριστή περίπτωση με διαφορετική αφετηρία και ανόμοιες επιδιώξεις. Από τα παραπάνω υπογραμμίζεται η ανάγκη δημιουργίας ευέλικτων εννοιολογικών κατηγοριοποιήσεων των ΜΚΟ και του εθελοντισμού, εξαιτίας της ποικιλομορφίας και της πολυπλοκότητας που τα δύο αυτά φαινόμενα εμφανίζουν (Tvedt, 2002).

1.3. Το εννοιολογικό πλαίσιο της ενδυνάμωσης

Η ενδυνάμωση είναι μια έννοια η οποία έχει απασχολήσει ιδιαίτερα την ερευνητική κοινότητα. Μεγάλο πλήθος ερευνητών έχουν ασχοληθεί με τη μελέτη του εθελοντισμού ως μέσο προώθησης της ενδυνάμωσης. Τα όρια όμως αυτής της έννοιας δεν είναι ευδιάκριτα σε πολλές έρευνες (Muhammad & Ndaej, 2013· Tang, Copeland & Wexler, 2012· Messias, De Jong & McLoughlin, 2005· Gooch, 2004· Lee Ashcraft & Kedrowicz, 2002· Elsey, 1993). Αρκετές από αυτές τις έρευνες θεμελιώνουν την έννοια της ενδυνάμωσης στο υπόβαθρο διαφορετικών επιστημονικών προσεγγίσεων. Για παράδειγμα στην έρευνα τους οι Muhammad και Ndaej (2013) και Messias, De Jong και McLoughlin (2005) αναφέρουν πως δεν υπάρχει ένας συγκεκριμένος ορισμός της έννοιας και προσπαθούν να την αναπτύξουν στο πλαίσιο της κοινοτικής ψυχολογίας και της κριτικής θεωρίας και πιο συγκεκριμένα της φρεϊριανής προσέγγισης.

Θεμελιωτές της θεωρίας της ενδυνάμωσης στην κοινοτική ψυχολογία είναι οι Zimmerman και Rappaport (1988). Σε άρθρο του ο Zimmerman (2000) αναφέρει πως η ενδυνάμωση χωρίζεται σε τρεις κατηγορίες, στην ατομική ή αλλιώς ψυχολογική ενδυνάμωση, στην οργανωσιακή ενδυνάμωση (organizational) και στην κοινοτική (community). Στο επίπεδο της ατομικής περιγράφεται και αναλύεται η σύνδεση ανάμεσα στην αίσθηση της προσωπικής επάρκειας και της επιθυμίας να αναλάβει δράση στον κοινωνικό χώρο. Συμπεριλαμβάνονται διαδικασίες και διεργασίες, όπως λήψη αποφάσεων, επίλυση προβλημάτων, συνεργασία με άλλους ανθρώπους για επίτευξη κοινού σκοπού, απόκτηση καινούριων δεξιοτήτων, διαχείριση πηγών και μέσων, ανάπτυξη αίσθησης ελέγχου, αυτοπεποίθησης και κριτικής συνειδητοποίησης. Στο άρθρο του Zimmerman (2000) γίνεται αντιληπτό ότι στην προσπάθειά του να παρουσιάσει και να θεμελιώσει τα δομικά αυτά

συστατικά της ψυχολογικής ή ατομικής ενδυνάμωσης αναφέρεται σε ποσοτικές μετρήσεις ερευνών, που διεξήχθησαν από μελετητές του πεδίου της κοινοτικής ψυχολογίας. Στο σημείο αυτό αξίζει να τονιστεί, πρώτον ο εργαλειακός χαρακτήρας της ατομικής ενδυνάμωσης και δεύτερον η θεμελίωσή της σε ποσοτικά δεδομένα ερευνών. Επίσης, η ατομική ενδυνάμωση χωρίζεται σε ενδοπροσωπική (intrapersonal), αλληλεπιδραστική (interactional) και συμπεριφορική (behavioral). Η πρώτη κατηγορία αναφέρεται στην αυτό-αποτελεσματικότητα του χαρακτήρα, η δεύτερη στα κίνητρα και στον τρόπο που οι άνθρωποι χρησιμοποιούν τις δεξιότητες, για να επηρεάσουν το περιβάλλον τους και η τρίτη στη δραστηριοποίηση και η συμμετοχή των ανθρώπων σε κοινωνικούς χώρους.

Σύμφωνα με τον Zimmerman (2000) το επίπεδο της οργανωσιακής ενδυνάμωσης αναλώνεται στην περιγραφή των ωφελειών που αποκομίζουν οι εθελοντές από τη συμμετοχή τους στην οργάνωση. Με άλλα λόγια αναλύεται το τι παρέχει η εθελοντική οργάνωση στα μέλη και η ίδια η οργάνωση τι πετυχαίνει στην κοινότητα. Στο επίπεδο της κοινοτικής ενδυνάμωσης περιγράφεται η συμβολή της οργάνωσης στη διαμόρφωση εθνικής πολιτικής και παράλληλα αναλύεται και η συνεργασία με άλλες εθελοντικές οργανώσεις. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η προσπάθεια των κοινοτικών ψυχολόγων να συνδέσουν την κοινοτική ψυχολογία με την κριτική θεωρία. Για παράδειγμα οι Davidson και οι συνεργάτες του (2006) σε ερευνητικό εγχείρημα μετα-ανάλυσης προσπαθούν να συνδέσουν τα δύο αυτά επιστημονικά πεδία. Σε αυτό το διεπιστημονικό εγχείρημα αναφέρουν πως κοινός σκοπός και των δύο επιστημονικών πεδίων είναι η δράση για την κοινωνική αλλαγή. Ακόμα αναφέρουν πως υπάρχουν κοινά στοιχεία στο πλαίσιο ορολογιών, όπως για παράδειγμα η ενδυνάμωση, η κριτική συνειδητοποίηση και η κοινωνική δράση. Επίσης, υποστηρίζουν πως κενά του ενός πεδίου μπορούν να καλυφθούν από το άλλο.

Από τη άλλη πλευρά στο πλαίσιο της φρεϊριανής ανάπτυξης της ενδυνάμωσης αναφέρεται πως η ενδυνάμωση δε νοείται ποτέ ως ατομική διαδικασία, αντιθέτως είναι αποτέλεσμα διαλογικότητας, δηλαδή κοινής σκέψης και δράσης, σε αντίθεση με το διαχωρισμό της ενδυνάμωσης σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο που συντελείται στο επιστημονικό της κοινοτικής ψυχολογίας (Φρέιρε, 1974). Στη φρεϊριανή βιβλιογραφία (Freire, 2009· Freire, 1998· Φρέιρε, 1974) παρουσιάζεται μια εννοιολογική συνταύτιση του όρου ενδυνάμωσης με αυτόν της χειραφέτησης, της εξανθρώπισης και της απελευθερωτική πράξης. Επίσης, αναφέρεται πως η κριτική συνειδητοποίηση δεν είναι απλά μια δεξιότητα, αλλά είναι μορφή γνώσης απαραίτητη για την μετασχηματιστική πράξη. Για να επιτευχθεί η κριτική συνειδητοποίηση απαραίτητες διαδικασίες είναι η κωδικοποίηση και η αποκωδικοποίηση.

Σύμφωνα με τον Φρέιρε (1974) η κωδικοποίηση παρουσιάζει μια υπαρξιακή κατάσταση, την οποία ζουν οι άνθρωποι αλλά δεν την γνωρίζουν σε βάθος. Στη διαδικασία της αποκωδικοποίησης η συνείδηση θεμελιώνει τις σχέσεις της με το αντικείμενο που εξετάζει και το υποκείμενο της συνείδησης κοιτάζει την κατάσταση ως κατασκεύασμα, όπου τα διάφορα στοιχεία είναι συνυφασμένα σε ενιαίο σύνολο. Καθώς οι σχέσεις του συνόλου και των συνθετικών μέρων εξετάζονται διεξοδικότερα το υποκείμενο πετυχαίνει την κριτική ανάλυση της κωδικοποιημένης κατάστασης. Σε αυτό το σημείο πρέπει να τονιστεί ότι η προσπάθεια της συνειδητοποίησης να υπερβεί τον εαυτό της και να φτάσει την κριτική συνειδητοποίηση δεν είναι ατομική, αλλά κοινωνική, καθώς παρουσιάζεται σε συγκεκριμένους ανθρώπους σε συγκεκριμένη δομή. Τέλος, σχετικά με τη θεμελίωση του όρου την ενδυνάμωσης στην κοινοτική ψυχολογία πάνω σε ποσοτικές και πειραματικές μετρήσεις, οι οποίες αντανakλούν μια θετικιστική και αντικειμενική οπτική, η φρεϊριανή τοποθέτηση είναι η ακόλουθη. Ο αντικειμενισμός είναι μια ανεδαφική θέση, γιατί δεν υπάρχει αντικειμενικότητα χωρίς την αέναη σχεσιακή συνύπαρξη με την υποκειμενικότητα (Φρέιρε, 1974).

Γίνεται φανερό πως υπάρχουν ουσιαστικές διαφοροποιήσεις στο εννοιολογικό πλαίσιο της ενδυνάμωσης στα δύο επιστημονικά πεδία που αναπτύχθηκαν στις προηγούμενες παραγράφους. Μία έρευνα που ασχολείται με την έννοια αυτή, χρειάζεται να πάρει μια σαφή τοποθέτηση σχετικά με την επιστημονική νοηματοδότησή της. Στην παρούσα έρευνα η έννοια της ενδυνάμωσης κατανοείται βάση της φρεϊριανής πλαισίωσής της. Σύμφωνα με το Φρέιρε (1974), για να προαχθεί η ενδυνάμωση απαραίτητη προϋπόθεση είναι η κριτική συνειδητοποίηση της πραγματικότητας. Για την κριτική συνειδητοποίηση αναγκαία είναι η κωδικοποίηση μια υπαρξιακής κατάστασης και η επακόλουθη αποκωδικοποίησή της. Πιο αναλυτικά, η κωδικοποίηση είναι η αναπαράσταση μια υπαρξιακής κατάστασης, που φανερώνει τα συστατικά στοιχεία αυτής της κατάστασης σε αλληλεπίδραση και η αποκωδικοποίηση είναι η κριτική ανάλυση αυτής της κατάστασης. Η κριτική συνειδητοποίηση κινείται από το αφηρημένο στο συγκεκριμένο, δηλαδή με άλλα λόγια από το μέρος στο όλο και ξανά στα μέρη. Η κριτική συνειδητοποίηση είναι απαραίτητη αλλά όχι επαρκής όρος για την ενδυνάμωση, αντιθέτως πρέπει να γίνει κινητήρια δύναμη για δράση. Η κριτική προσέγγιση της πραγματικότητας πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία γνώσης και σκέψης για αντίστοιχη δράση. Στη φρεϊριανή πλαισίωση της ενδυνάμωσης η σκέψη και η δράση, δηλαδή η πράξη, βρίσκονται σε μία αδιάσπαστη διαλεκτική σχέση. Συνεπώς η πράξη είναι το διαλογικό αποτέλεσμα της σκέψης και της δράσης.

Επιπλέον, για να γίνει πληρέστερη η κατανόηση του εύρους της έννοιας της ενδυνάμωσης, είναι χρήσιμο να ειπωθεί ότι στη νεοφιλελεύθερη πολιτική ατζέντα των ΜΚΟ η ενδυνάμωση για την κοινωνική αλλαγή αντιλαμβάνεται, απλώς ως την παροχή δυνατότητας επιλογής και παροχής οικονομικής βοήθειας, εξοβελίζοντας οποιαδήποτε διάσταση κριτικής επίγνωσης και συλλογικής δράσης (Townsend, Porter & Mawdsley, 2004). Η ενδυνάμωση, ωστόσο, απαιτεί χώρους και δράσεις ουσιαστικής δημοκρατίας, στους οποίους ενεργοί πολίτες μπορούν να συμμετέχουν σε διαδικασίες διοίκησης και προπαντός αυτοδιοίκησης (Stewart, 2001).

1.4. Η σημασία μελέτης κοινωνικών οργανώσεων και η παρούσα έρευνα

Η δημιουργία καινούριων κοινωνικών οργανώσεων συνεπάγει απροσδόκητα αποτελέσματα, καθώς οι άνθρωποι διαχειρίζονται το πλαίσιο των χώρων αυτών χρησιμοποιώντας μια σειρά στρατηγικών, ανεξάρτητα από τα διαφορετικά χαρακτηριστικά που παρουσιάζουν οι ΜΚΟ (Townsend, Porter & Mawdsley, 2004). Κάποιες ομάδες συνασπισμένων ανθρώπων αναπτύσσουν καινούριους πολιτισμικούς κώδικες και καινούριες μορφές οργανωτικής συμπεριφοράς κατά τη διάρκεια της δημιουργίας τέτοιων χώρων. Ο Jad (2007) αναφέρει πως η αξιολόγηση του αντίκτυπου της εμφάνισης τέτοιων κοινωνικών οργανώσεων βρίσκεται σε μικρό βαθμό.

Οι Choudry και Karoor (2010) δίνουν έμφαση στη γνώση που παράγουν αυτοί οι χώροι, καθώς υποστηρίζουν ότι από τις ακτιβιστικές ομάδες, τα κοινωνικά κινήματα και τις οργανώσεις των πολιτών αναδύονται τα οράματα της κοινωνικής αλλαγής, οι ηγεμονικές και αντιστασιακές πολιτικές αλλά και η κατανόηση των κυρίαρχων ιδεολογιών και των δομών εξουσίας. Επιπροσθέτως, αναφέρουν πως η μελέτη τέτοιων χώρων τεκμηριώνει και αρθρώνει το έργο της άτυπης και ανεπίσημης γνώσης, που συντελείται στο πλαίσιο αυτών. Με άλλα λόγια η μελέτη τέτοιων χώρων φανερώνει την μορφή γνώσης στην οποία δίνεται περισσότερο σημασία, όπως επίσης υπογραμμίζει τις διασυνδέσεις και τη διαλεκτική ανάμεσα στη γνώση και στην πράξη.

Το θέμα της παρούσας έρευνας είναι η κοινωνική δράση μιας Καλλιτεχνικής Παιδαγωγικής Ομάδας, με όνομα *Σχεδία στην πόλη*. Η ιστορία της ξεκίνησε το 1999 από μία άτυπη «ομάδα ανήσυχων εκπαιδευτικών», όπως αναφέρουν στην ιστοσελίδα τους (<https://www.sxediastinpoli.gr>), με στόχο την προώθηση των εναλλακτικών μορφών μάθησης, της αλληλεγγύης και της κοινωνικής συμμετοχής. Μετά από οχτώ χρόνια η ομάδα αυτή πήρε τη νομική μορφή της Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης. Οι δράσεις της πολλές, από ημερίδες, φεστιβάλ, εκπαιδευτικά προγράμματα σε σχολεία, σεμινάρια εκπαιδευτικών και

ενηλίκων. Παράλληλα, στην ιστοσελίδα τους αναφέρουν πως οι δραστηριοποιήσεις αυτές στις οποίες προβαίνουν ανήκουν στο χώρο τη μη τυπικής εκπαίδευσης.

Σ' αυτό το σημείο είναι χρήσιμο να γίνει διαχωρισμός ανάμεσα στην τυπική, μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση. Σύμφωνα με τους Coombs και Ahmed (1974) η εκπαίδευση και η αντίστοιχη μάθηση αποτελούν μια συνεχή διαδικασία, η οποία εκτείνεται από την πρώιμη νηπιακή ηλικία έως την ενηλικότητα. Δεδομένης αυτής της εκτεταμένης ηλικιακής γκάμας η μάθηση συμπεριλαμβάνεται σε μια μεγάλη ποικιλία μεθόδων και πηγών. Πιο συγκεκριμένα, η άτυπη εκπαίδευση είναι η διά βίου διαδικασία από την οποία το άτομο αποκτά και συσσωρεύει γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις και αντιλήψεις από τις καθημερινές εμπειρίες και από την έκθεση στο περιβάλλον. Συνεπώς, η άτυπη εκπαίδευση είναι μη οργανωμένη και συχνά μη συστηματική και θα μπορούσε να αποτιμηθεί με βάση τον όγκο της συνολικής διά βίου μάθησης ενός ατόμου. Η τυπική περιλαμβάνει το έντονα θεσμοθετημένο, χρονολογικά διαβαθμισμένο και ιεραρχικά δομημένο εκπαιδευτικό σύστημα, το οποίο εκτείνεται από την πρώτη σχολική εκπαίδευση έως τις ανώτερες σπουδές του πανεπιστημίου. Τέλος, η μη τυπική εκπαίδευση είναι η κάθε οργανωμένη, συστηματική εκπαιδευτική δραστηριότητα, που υλοποιείται εκτός του πλαισίου του τυπικού συστήματος, προκειμένου να παράσχει επιλεγμένους τύπους μάθησης σε συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού, ενήλικους αλλά και παιδιά. Η εκπαιδευτική δραστηριοποίηση της *Σχεδίας στην πόλη* συγκαταλέγεται σε αυτή της μη τυπικής εκπαίδευσης, καθώς δεν αποτελεί δομή του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος και προσπαθεί να παράσχει έναν συγκεκριμένο τύπο μάθησης.

Σκοπός της έρευνας είναι η μελέτη και η κατανόηση του πλαισίου της ομάδας, των ιδεολογικών εκφάνσεών της, των αλληλεπιδράσεων και των διαδικασιών που συντελούνται μέσα σε αυτό, του τρόπου ανάπτυξης των διαπροσωπικών σχέσεων, όπως επίσης και του τρόπου που προάγεται η ενδυνάμωση στα μέλη της ομάδας. Στο σημείο αυτό έγκειται και η καινοτομία της έρευνας. Η ομάδα της *Σχεδίας στην πόλη* δεν έχει αποτελέσει πεδίο ερευνητικής μελέτης στο παρελθόν. Σύμφωνα με τον Creswell (2012) κριτήριο καινοτομίας μίας έρευνας μπορεί να αποτελέσει και ο ερευνητικός χώρος ή αλλιώς ο τόπος της μελέτης.

Η μελέτη της *Σχεδίας* μπορεί να καταγράψει κριτικά και με στοχαστικό τρόπο την παιδαγωγική της πράξη. Ως παιδαγωγική πράξη νοείται η διαλεκτική σχέση ανάμεσα στις αντιλήψεις των μελών σχετικά με την εκπαίδευση που προσπαθούν να προάγουν και η αντίστοιχη δραστηριοποίηση για την επίτευξη αυτών. Μέσα από την παρουσίαση του έργου των εθελοντών/ μελών της ομάδας μπορεί να διαγραφεί ο δικός τους τρόπος σκέψης περί εκπαίδευσης, το είδος των δραστηριοποιήσεων στις οποίες προβαίνουν αλλά και ο

αντίκτυπος αυτών. Με άλλα λόγια καθίσταται ικανή η παρουσίαση των γνωσιακών αποτελεσμάτων του χώρου. Επίσης, η έρευνα αυτή δύναται να αποτελέσει μια κριτική αποτίμηση της εικόνας της εναλλακτικής εκπαίδευσης, που η ομάδα προσπαθεί να προάγει. Τα ευρήματα της έρευνας μπορούν να αξιοποιηθούν τόσο από εκπαιδευτικούς, μάχιμους και μη, μέσα από την παρουσίαση των παιδαγωγικών πρακτικών της ομάδας, αλλά και από άλλες εθελοντικές οργανώσεις αναφορικά με τον τρόπο ανάπτυξης των σχέσεων των μελών και του τρόπου επίτευξης του σκοπού των δράσεων τους.

Βάση όλων αυτών που αναπτύχθηκαν στο παρόν αλλά και προηγούμενα υποκεφάλαια, τα ερευνητικά ερωτήματα της παρούσας εργασίας είναι α) Πώς διαμορφώνονται και αναπτύσσονται οι κοινωνικές σχέσεις των μελών; β) Ποιο είναι το είδος των εκπαιδευτικών διαδικασιών που λαμβάνουν χώρα; γ) Πώς προάγεται η ενδυνάμωση στα μέλη της ομάδας; και δ) Ποιες είναι οι ιδεολογικές εκφάνσεις των δράσεών τους;.

2. Μέθοδος

2.1. Σχεδιασμός

Για την επίτευξη του σκοπού της έρευνας κατάλληλη μεθοδολογική επιλογή αποτελεί η κριτική εθνογραφική μελέτη. Η προσέγγιση της παρούσας έρευνας υιοθετεί την επιστημολογική και οντολογική τοποθέτηση του κριτικού παραδείγματος, δεδομένου ότι η κριτική εθνογραφία ασχολείται με ζητήματα ενδυνάμωσης (Creswell, 2012) και μελετά τις πρακτικές που ακολουθούν ομάδες ανθρώπων στην προσπάθειά τους να πετύχουν την κοινωνική αλλαγή (Charmaz, 2005). Πιο συγκεκριμένα η Charmaz (2005) αναφέρει πως οι μελετητές του κριτικού παραδείγματος ασχολούνται με τον τρόπο διαχείρισης πόρων και πηγών, υλικών και άυλων (π.χ. πληροφορίες, νοήματα, εξοπλισμός), όπως επίσης και με την εξέταση ύπαρξης ιεραρχιών στα πλαίσια μια ομάδας ανθρώπων. Επιπροσθέτως, εξετάζονται οι κανόνες των κοινωνικών οργανώσεων, ο τρόπος με τον οποίον αυτοί προέκυψαν αλλά και οι επακόλουθες πρακτικές αυτών των κανόνων.

Γενικά, στις κοινωνικές επιστήμες γίνεται συχνά η χρήση του όρου εθνογραφία για την περιγραφή μια ερευνητικής προσέγγισης, η οποία δίνει την ευχέρεια στους ερευνητές να χρησιμοποιήσουν διάφορες πρακτικές προκειμένου να κατανοήσουν μια κοινωνική πραγματικότητα (Holstein & Gubrium, 1997). Ο ποιοτικός ερευνητικός σχεδιασμός της εθνογραφίας δίνει τη δυνατότητα για την περιγραφή και ανάλυση των κοινών συμπεριφορών και πεποιθήσεων μια ομάδας με κοινή κουλτούρα (Creswell, 2012). Σύμφωνα με τον Spradley (1980) η πολιτισμική περιγραφή έρχεται αντιμέτωπη με τρεις θεμελιώδεις πλευρές της ανθρώπινης εμπειρίας, δηλαδή με το τι κάνουν οι άνθρωποι, τι γνωρίζουν, τι δημιουργούν

και χρησιμοποιούν. Ουσιαστικός πυρήνας της εθνογραφίας είναι η ενασχόληση με το νόημα των πράξεων και των δραστηριοτήτων, στις οποίες λαμβάνουν μέρος η ομάδα των ανθρώπων που επιθυμούμε να μελετήσουμε (Spradley, 1980). Το νόημα με το οποίο επενδύουν οι άνθρωποι τις πράξεις τους αποτελεί την πολιτισμική γνώση και βασική επιδίωξη της εθνογραφίας είναι η κατανόηση τόσο της φανεράς όσο και της υπόρρητης αυτής πολιτισμικής γνώσης (Thomas, 1993). Τέλος, το βασικότερο πλεονέκτημα αυτής της μεθόδου είναι η μελέτη των συμπεριφορών και των διαδικασιών, στο φυσικό χώρο (natural setting) των συμμετεχόντων της έρευνας (Fetterman, 2010).

2.2. Συμμετέχοντες

Συμμετέχοντες στην έρευνα ήταν τα μέλη/εθελοντές της *Σχεδίας στην πόλη*. Ο αριθμός των ενεργών μελών της ομάδας την περίοδο διεξαγωγής της έρευνας ανερχόταν τα δεκατέσσερα. Στις σημειώσεις των παρατηρήσεων καταγράφηκαν συνολικά και τα δεκατέσσερα αυτά μέλη, αντίθετα στις συνεντεύξεις συμμετείχαν μόνο τα δέκα εξ αυτών. Η μη συμμετοχή στις ατομικές συνεντεύξεις οφειλόταν σε προσωπική επιλογή των μελών, λόγω ιδιαίτερων καταστάσεων που τα μέλη αυτά αντιμετώπιζαν. Σ' αυτό το σημείο όμως πρέπει να αναφερθεί ότι οι εμπειρίες συμμετοχής των μελών ήταν ανομοιογενείς, καθώς υπήρχαν παλιά και καινούρια μέλη. Πιο συγκεκριμένα συμμετείχαν στην έρευνα άτομα με εμπειρία εθελοντισμού στη Σχεδία από τρεις μήνες μέχρι δεκαοκτώ χρόνια.

Τα μέλη της ομάδας ήταν κατά κύριο λόγο απόφοιτες Παιδαγωγικών Τμημάτων, Προσχολικής και Δημοτικής Εκπαίδευσης, αλλά και φοιτήτριες των προαναφερθέντων σχολών ή σχολών συναφών με παιδαγωγικό προσανατολισμό. Η δραστηριοποίηση των μελών ήταν εθελοντική, όπως προαναφέρθηκε και χωρίς προοπτική οικονομικών απολαβών. Στη *Σχεδία στην πόλη* δεν υπήρχαν εργαζόμενοι/εργαζόμενες με την τυπική έννοια της λέξης. Τα μέλη είτε σπούδαζαν είτε εργάζονταν σε άλλα πλαίσια και συμμετείχαν στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση δράσεων ανάλογα με το χρόνο που διέθεταν. Η επαγγελματική απασχόληση των περισσότερων μελών περιστρεφόταν γύρω από τη δημιουργική απασχόληση παιδιών, σε διάφορα πλαίσια, ιδιωτικά και δημόσια, την παράδοση ιδιαίτερων μαθημάτων αλλά και τη φύλαξη παιδιών. Κίνητρο συμμετοχής στην ομάδα της Σχεδίας ήταν η επιθυμία για προώθηση της εναλλακτικής εκπαίδευσης, η κοινωνική προσφορά, η επαφή με τα παιδιά, αλλά και η επαφή με άλλους εκπαιδευτικούς και ανθρώπους γενικότερα.

2.3. Συλλογή ποιοτικών δεδομένων

Η εθνογραφική ερευνητική προσέγγιση δεν είναι μια γραμμική διαδικασία, αντίθετα είναι κυκλική με το σκεπτικό ότι υπάρχει μια επαναληπτική διαδοχή ανάμεσα στη συλλογή και την ανάλυση ποιοτικών δεδομένων (Spradley, 1980). Κατά κύριο λόγο το εθνογραφικό υλικό της έρευνας συλλέχθηκε μέσω παρατηρήσεων, ατομικών και ομαδικών συνεντεύξεων και φωτογραφιών. Πηγή όμως ποιοτικών δεδομένων αποτέλεσαν και τα διάφορα αρχεία της ομάδας, οι συνομιλίες της σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης και οι κατασκευές της, δηλαδή το παραγόμενο παιδαγωγικό υλικό είτε η μεταποίηση υπάρχοντος εξοπλισμού της ομάδας. Στην παρούσα έρευνα ο διαχωρισμός των ποιοτικών δεδομένων έγινε βάση της κατηγοριοποίησης που προτείνει ο Carspecken (1996), σε μονολογικά και διαλογικά δεδομένα. Στα μονολογικά δεδομένα ο ερευνητής είναι αυτός ο οποίος παράγει τα δεδομένα είτε μέσω παρατηρήσεων είτε μέσω φωτογραφιών. Με άλλα λόγια ο ερευνητής είναι αυτός που μονολογεί και γράφει τα δεδομένα. Από την άλλη πλευρά τα διαλογικά δεδομένα είναι αποτέλεσμα συνομιλίας δύο ή περισσότερων ανθρώπων.

2.3.1. Μονολογικά Δεδομένα

Η παρατήρηση ήταν συμμετοχική και έλαβε χώρα στο φυσικό περιβάλλον της ομάδας. Στο συγκεκριμένο είδος παρατήρησης κλήθηκα ως ερευνήτρια, να διατηρήσω μια ισορροπία ανάμεσα στη συμμετοχή και στην παρατήρηση (Willig, 2015). Η παρατήρηση κάλυψε τις διαστάσεις της κοινωνικής συνθήκης που προτείνει ο Spradley (1980), το χώρο, τα δρώντα πρόσωπα, τη δραστηριότητα, το χρόνο, το σκοπό, τα αντικείμενα, τα συναισθήματα (για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Πρωτόκολλο Παρατήρησης βλέπε παράρτημα 1). Αμέσως μετά την αποχώρησή μου από το περιβάλλον της ομάδας κατέγραφα λεπτομερείς σημειώσεις, για να μην υπάρχει κίνδυνος λήθης των όσων παρατηρήθηκαν. Συνολικά το πλήθος των παρατηρήσεων που καταγράφηκαν ήταν εικοσιοκτώ (28) και κάθε παρατήρηση είχε ξεχωριστή αρίθμηση, για τη διευκόλυνση στη μετέπειτα ανάλυσή τους. Οι παρατηρήσεις συγγράφηκαν από τις 7/3/2017 μέχρι και τις 27/5/2017. Η καταγραφή παρατηρήσεων σταμάτησε όταν η επακόλουθη ανάλυσή τους, μέσω της σύγκρισης περιστατικών και διεργασιών στην έκτασή αυτών, δεν παρουσίαζε καινούρια διαδικαστικά και αλληλεπιδραστικά σχήματα.

Η καταγραφή αυτών των σημειώσεων γινόταν σε ψηφιακή μορφή, σε αρχεία Word. Οι σημειώσεις αυτές είχαν διττό χαρακτήρα. Οι σημειώσεις που περιείχαν τις διαστάσεις των κοινωνικών συνθηκών αποτέλεσαν τις ουσιώδεις, ενώ οι σημειώσεις που αφορούσαν το ρόλο μου στην έρευνα, τη σχέση μου με τους άλλους συμμετέχοντες και προβλήματα που έτυχαν

στο πεδίο αποτέλεσαν τις μεθοδολογικές (Willig, 2015). Πιο συγκεκριμένα οι μεθοδολογικές παρατηρήσεις αναπτύσσονταν μετά τη συγγραφή των ουσιαδών παρατηρήσεων και είχαν τίτλο *Ιδέες και σκέψεις*. Το περιεχόμενό τους αφορούσε τον τρόπο με τον οποίο ανακοίνωνα την ιδιότητά μου σε δράσεις εκτός της Σχεδίας στις οποίες συμμετείχαν και άλλοι άνθρωποι εκτός των μελών. Επίσης, περιλάμβαναν τον σχολιασμό μου για τη βοήθεια που μου προσέφερε, στην καταγραφή των ουσιαδών σημειώσεων, η λήψη φωτογραφιών και το έντυπο ερευνητικό ημερολόγιο σε περιπτώσεις πολύωρης παραμονής στο ερευνητικό πεδίο. Επιπλέον σε κάποιες από αυτές συζητούσα την εξέλιξή μου στην ικανότητα συγγραφής παρατηρήσεων, πετυχαίνοντας την συνειδητότητα (awareness) που προτείνει ο Spradley (1980). Στο πλαίσιο των μεθοδολογικών παρατηρήσεων εξηγούσα την επιλογή των δράσεων στις οποίες συμμετείχα, σε περιπτώσεις ίδιου χρόνου διεξαγωγής δύο ή περισσότερων δράσεων (π.χ. παιδικό πρόγραμμα και εκπαίδευση εθελοντών). Σε αυτήν την περίπτωση επιλέγονταν οι δράσεις οι οποίες δεν είχαν εβδομαδιαία κανονικότητα. Τέλος οι μεθοδολογικές σημειώσεις περιλάμβαναν και τον σχολιασμό μου για την ηλεκτρονική επικοινωνία των μελών, μέσω του Facebook.

Στο έντυπο ερευνητικό ημερολόγιο κατά κύριο λόγο σημείωνα δικές μου ιδέες και σκέψεις σχετικά με το ερευνητικό πεδίο, όπως επί παραδείγματι ποια βιβλία μου είναι χρήσιμα, έγραφα τα πιθανά ερευνητικά ερωτήματα και τις πιθανές ερωτήσεις των συνεντεύξεων. Ακόμη σημείωνα τα ραντεβού με τα μέλη την περίοδο των συνεντεύξεων και τις εντυπώσεις μου μετά την εκπόνηση αυτών. Επίσης σε περιπτώσεις πολύωρης παραμονής στο ερευνητικό πεδίο, όπως αναφέρθηκε, κατέγραφα τη σειρά των γεγονότων για τη σωστή και λεπτομερή ανάπτυξή τους στις ουσιαδείς σημειώσεις των ψηφιακών παρατηρήσεων.

Σύμφωνα με τον Harper (2000), η λήψη φωτογραφιών στο πεδίο της έρευνας συμβάλλει στην κατασκευή μιας οπτικής αφήγησης, η οποία προάγει την εναργέστερη κατανόηση του κοινωνικού κόσμου της έρευνας. Η λήψη φωτογραφικών ντοκουμέντων αναμφίβολα συμπλήρωναν το περιεχόμενο και το περιγραφικό εύρος των ψηφιακών ουσιαδών σημειώσεων. Λόγω του μεγάλου πλήθους των φωτογραφιών αυτές δεν θα παρουσιαστούν στο παράρτημα της παρούσας εργασίας. Ο Fetterman (2010) προτείνει έναν ευρηματικό τρόπο για την αξιοποίηση των ληφθέντων φωτογραφιών, που δεν είναι άλλος από τη δημιουργία ενός βίντεο. Έτσι λοιπόν αξιοποίησα τα φωτογραφικά ντοκουμέντα και δημιούργησα ένα βίντεο, το οποίο παρουσίαζε το φυσικό χώρο της Σχεδίας αλλά και το είδος των δράσεων που έλαβαν χώρα σε αυτό.

2.3.2. Διαλογικά Δεδομένα

Επίσης, δεδομένα συλλέχθηκαν και μέσω ατομικών συνεντεύξεων. Συνολικά οι συνεντεύξεις που διεξήχθησαν ήταν δέκα (10). Οι συνεντεύξεις είχαν τη μορφή ημι-δομημένων συνεντεύξεων, διότι η μέθοδος αυτή παρουσιάζει ευελιξία ως προς την σειρά των ερωτήσεων, ως προς τη τροποποίηση του περιεχομένου των ερωτήσεων ανάλογα με τον ερωτώμενο και ως προς την προσθαφαίρεση ερωτήσεων και θεμάτων για συζήτηση (Willig, 2015). Η παραπάνω ερευνητική μέθοδος ενδείκνυται στην ποιοτική κοινωνική έρευνα καθώς επιτρέπει την άντληση πληροφοριών ή δεδομένων σε βάθος ή την ανάδειξη θεμάτων που δεν είχαν προκαθοριστεί από τον/την ερευνητή/-τρια (Ιωσηφίδης, 2008). Η αρχική οριοθέτηση της χρονικής διάρκειας των συνεντεύξεων ήταν τα 45 λεπτά. Οι συνεντεύξεις που διεξήχθησαν εν τέλει κατέλαβαν το χρόνο των 42'24'', 34'18'', 42'45'', 54'14'', 40'57'', 55'51'', 39'37'', 64'19'', 55'42'', 59'00''. Στο παράρτημα της έρευνας παρουσιάζονται σε γραπτή μορφή οι διεξαχθείσες συνεντεύξεις. Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν στο χώρο της *Σχεδίας στην πόλη* σε μέρα και ώρα που βόλευε το εκάστοτε μέλος. Τέλος, η χρονική περίοδος των συνεντεύξεων διήρκεσε από τη 1/6/2017 μέχρι και τις 20/6/2017.

Οι ερωτήσεις της συνέντευξης ήταν κατά κύριο λόγο ανοιχτές με σκοπό να αφήσουν τις συμμετέχουσες να εκφραστούν χωρίς περιορισμό. Επιπλέον, οι ερωτήσεις σχεδιάστηκαν με τρόπο ώστε οι συμμετέχουσες να εντάσσονται ομαλά στη διαδικασία της συνέντευξης, για το λόγο αυτό οι αρχικές ερωτήσεις ήταν δημογραφικές. Το Πρωτόκολλο Συνέντευξης (βλ. παράρτημα 2) περιείχε εικοσιπέντε (25) ερωτήσεις, οι οποίες ήταν κατηγοριοποιημένες βάση πέντε θεματικών αξόνων. Οι θεματικοί άξονες ήταν οι παρακάτω: Εισαγωγικές ερωτήσεις – Χαρακτηριστικά του δείγματος, Γενικές πληροφορίες για το χώρο, Παιδικά προγράμματα και τρόπος λειτουργίας τους, Υπόλοιπα προγράμματα, Ατομικός αναστοχασμός. Σ' αυτό το σημείο παραθέτω ενδεικτικά κάποιες: Πόσο καιρό είσαι εθελόντρια στη *Σχεδία στην πόλη*;; Ποιος ελέγχει τον εξοπλισμό και το υλικό της *Σχεδίας*;; Για ποιο λόγο ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των προγραμμάτων γίνονται ομαδικά;; Για ποιο λόγο υλοποιείτε σεμινάρια για εκπαιδευτικούς;; Τι σημαίνει για εσένα η *Σχεδία*;; Επιπλέον σε κάποιες περιπτώσεις συνεντεύξεων, υπήρχαν και μια σειρά από εξατομικευμένες ερωτήσεις, οι οποίες προέκυψαν από τις σημειώσεις των παρατηρήσεων. Επίσης, προς το τέλος των συνεντεύξεων ανέφερα στα μέλη να μου σχολιάσουν μια εικόνα με το μπάνερ της *Σχεδίας στην πόλη* και πιο συγκεκριμένα την επιλογή των ρημάτων που κοσμούν αυτό το μπάνερ. Στο πλαίσιο του σχολιασμού πρόσθεσα και μια πρόταση του Φρέιρε, η οποία αναφέρεται στον ανθρωπιστή παιδαγωγό (για περισσότερες πληροφορίες βλέπε παράρτημα 3).

Επιπλέον, σε ομάδα εστίασης συζητήθηκαν οι κατασκευές και τα τεχνουργήματα των

μελών. Το πλεονέκτημα της ομάδας εστίασης ως μεθόδου συλλογής δεδομένων έγκειται στη δυνατότητα που δίνεται στους συμμετέχοντες να απαντούν και να σχολιάζουν τα λεγόμενα των υπολοίπων (Willig, 2015). Η ομάδα εστίασης ήταν ομοιογενής, καθώς οι συμμετέχουσες είχαν ως κοινό χαρακτηριστικό τη συμμετοχή στην ομάδα και προϋπάρχουσα, διότι η ομάδα απαρτιζόταν από μέλη της Σχεδίας (Willig, 2015). Εστίαση δόθηκε στις συνθήκες παραγωγής των τεχνουργημάτων, στα πιθανά αυτόνομα νοήματά τους και στις ερμηνείες που δίνονται σε αυτά (Carspecken, 1996). Πιο αναλυτικά τα ερωτήματα για την κάθε κατασκευή ήταν τέσσερα: Για ποιο λόγο κατασκευάστηκε;, Ποια ήταν η διαδικασία δημιουργίας του;, Τι υλικά χρησιμοποιήθηκαν;, Σε ποιο άλλο πλαίσιο εκπαιδευτικής διαδικασίας θα μπορούσε να αξιοποιηθεί ή πώς αλλιώς θα μπορούσε να αξιοποιηθεί;.

Οι κατασκευές που σχολιάστηκαν ήταν οι δακτυλόκουκλες, ο σελιδοδείκτης, οι σπιτικές πλαστελίνες, το CD με τα μουσικοκινητικά τραγούδια, το παιχνίδι Βρες το στόχο (κομμένο πλαστικό μπουκάλι με σκοινάκι και καπάκι νερού), ομοίωμα φωτογραφικής μηχανής, αυτοσχέδιος αυλός, το παιδαγωγικό υλικό του προγράμματος «Παίζω με τα δικαιώματά μου» και οι βαμμένες καρέκλες και τα τραπέζια. Στην ομαδική συνέντευξη συμμετείχαν πέντε μέλη και η διάρκειά της κράτησε 61'14''.

Οι ατομικές συνεντεύξεις αλλά και η ομαδική συνέντευξη απομαγνητοφωνήθηκαν με επιλογή συμβόλων από το σύστημα της Jefferson (2004), αλλά και του Dunn (2000) όπως αναφέρεται στο βιβλίο του Ιωσηφίδη (2008). Για περισσότερες πληροφορίες (βλ. παράρτημα 4). Οι αυτολεξεί μετεγγραφές των συνεντεύξεων αποτέλεσαν τα ανεπεξέργαστα δεδομένα της μελέτης μου.

2.4. Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων

Τα δεδομένα αναλύθηκαν αξιοποιώντας τη μεθοδολογία της θεμελιωμένης θεωρίας και όπως φανερώνει το όνομά της η θεμελιωμένη θεωρία βασίζεται στο σταδιακό εντοπισμό και στην ενοποίηση κατηγοριών νοήματος που προκύπτουν από τα δεδομένα (Willig, 2015). Οι στρατηγικές που προτείνει η θεμελιωμένη θεωρία, δηλαδή η συνεχής σύγκριση δεδομένων, η εννοιολογική κατηγοριοποίηση και η δειγματοληψία, εμπλέκει τον εθνογράφο από τα αρχικά στάδια της ερευνητικής διαδικασίας και του παρέχει συστηματικές κατευθυντήριες γραμμές για διερεύνηση τόσο στην επιφάνεια όσο και στο βάθος του ερευνητικού πεδίου (Charmaz, 2006).

Η ανάλυση των παρατηρήσεων διενεργούνταν παράλληλα με τη συλλογή αυτών, προσδίδοντας μια κυκλική πορεία στην ερευνητική διαδικασία. Με άλλα λόγια υπήρχε μια συνεχής εναλλαγή της συλλογής και της ανάλυσης των μονολογικών δεδομένων. Στο

κομμάτι των παρατηρήσεων διεξήχθη μια αναλυτική διαδικασία η οποία ονομάζεται κωδικοποίηση των περιστατικών (coding incident to incident) (Charmaz, 2006). Πιο συγκεκριμένα κατέγραφα σε καινούρια έντυπα αρχεία τις ενέργειες στις οποίες προέβαιναν τα μέλη και προσπαθούσα να συνταιριάσω τις ενέργειες αυτές, δίνοντας μια διαδικαστική συνέχεια και ένα νόημα στις αλληλεπιδράσεις αυτών των ενεργειών. Στη συνέχεια με τη συγγραφή καινούριων παρατηρήσεων προσέθετα καινούριες ενέργειες τις σύγκρινα με τις παλιές και μέσα από αυτή τη διεργασία ορίστηκαν μοτίβα συμπεριφορών και διαδικασιών. Η συγγραφή σημειώσεων ήταν παρούσα στις περισσότερες αναλύσεις των μονολογικών δεδομένων.

Στο επίπεδο των διαλογικών δεδομένων, οι απομαγνητοφωνημένες συνεντεύξεις, δηλαδή τα γλωσσικά κείμενα των συμμετεχουσών, διαβάστηκαν αρκετές φορές με σκοπό την ώσμωση και την τριβή μου με το σύνολο των δεδομένων. Στο σημείο αυτό σκοπός μου ήταν η κατοχή μιας γενικής εικόνας των συνεντεύξεων. Στη συνέχεια ακολούθησε ο σχολιασμός των μετεγγραμμένων κειμένων και προέβη σε γραμμή ανά γραμμή κωδικοποίηση. Για την αποφυγή τυχόν απωλειών σχολίων υιοθετήθηκε συστηματικός τρόπος δράσης. Δηλαδή, στα περιθώρια της απομαγνητοφώνησης όρισα ότι στη μία πλευρά θα αναγραφούν τα σχόλια (initial coding) και στην άλλη τα αναδυόμενα θέματα ή οι αναδυόμενες κατηγορίες (focused coding). Τα σχόλια φρόντισα να είναι περιγραφικά και ερμηνευτικά. Αυτά τα σχόλια μετατράπηκαν σε αναδυόμενα θέματα ή κατηγορίες, μέσω μιας αφαιρετικής διαδικασίας, συμπίκνωσης δηλαδή του νοήματος των σχολίων σε λιγότερες λέξεις. Εν συνεχεία τα αναδυόμενα θέματα καταγράφηκαν με τη σειρά εμφάνισής τους και ομαδοποιήθηκαν βάση των νοηματικών σχέσεων που αναπτύσσονταν μεταξύ τους (theoretical coding). Η διαρκής σύγκριση των αναδυόμενων θεμάτων και των αλληλοσχετίσεών τους οδηγεί σταδιακά στη θεωρητική δειγματοληψία (theoretical sampling), η οποία σηματοδοτεί την εννοιολογική και θεωρητική ανάπτυξη. Τα τελικά αυτά θέματα μετατράπηκαν εν τέλει σε αφηγηματική δομή, η οποία εμπεριέχει αυτολεξεί αποσπάσματα από τις συμμετέχουσες. Η συγγραφή σημειώσεων ήταν παρούσα σε όλα τα στάδια ανάλυσης των διαλογικών δεδομένων.

Σύμφωνα με τη Charmaz (2005) πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα παρακάτω κρίσιμα σημεία για τη θεμελιωμένη θεωρία ως μεθόδου ανάλυσης. Ο σχηματισμός θεωρίας είναι μια δραστηριότητα και η μεθοδολογία της θεμελιωμένης θεωρίας παρέχει τον τρόπο για να επιτευχθεί αυτή η δραστηριότητα. Παράλληλα, τα ερωτήματα της έρευνας και τα ενδιαφέροντα του ερευνητή διαμορφώνουν το περιεχόμενο της δραστηριότητας του σχηματισμού της θεωρίας και όχι η μέθοδος καθ' αυτή και τέλος το προϊόν της προαναφερθείσας δραστηριότητας αντανακλά τον τρόπο δράσης του ερευνητή. Στο πλαίσιο

αυτού του σκεπτικού η θεμελιωμένη θεωρία, ως μέθοδος ανάλυσης, είναι συμβατή και με τις φιλοσοφικές παραδοχές του κριτικού παραδείγματος (Charmaz, 2005). Εξάλλου η ανάλυση στο πλαίσιο μια ποιοτικής έρευνας και τα ευρήματα αυτής αποτελούν μια ανάγνωση των δεδομένων και όχι τη μία και μοναδική αλήθεια για τα δεδομένα (Willig, 2015).

2.5. Έλεγχος αξιοπιστίας

Έγινε φανερό στα προηγούμενα υποκεφάλαια πως τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσα από πολλούς τρόπους, όπως παρατηρήσεις, φωτογραφίες, ατομικές και ομαδικές συνεντεύξεις. Σύμφωνα με τον Fetterman (2010) η προαναφερθείσα διαδικασία ακούει στο όνομα μεθοδολογική τριγωνοποίηση. Πιο αναλυτικά ο όρος αυτός μπορεί να οριστεί ως η χρήση δύο ή περισσότερων μεθόδων συλλογής δεδομένων. Κεντρική έννοια της μεθοδολογικής τριγωνοποίησης είναι η πολλαπλή πρόσβαση των πληροφοριών, δηλαδή προσέγγιση όμοιων πληροφοριών από διαφορετικές πηγές πληροφόρησης (Carspecken, 1996). Η συλλογή και η σύγκριση πληροφοριών από διαφορετικές πηγές, συμβάλλει στην αξιοπιστία και στην εγκυρότητα της έρευνας, καθώς καθίσταται αδύνατο να παραποιηθεί η πραγματική εικόνα του υπό μελέτη κοινωνικού φαινομένου (Fetterman, 2010).

Ένα επίσης γεγονός που συμβάλλει στην αξιοπιστία της έρευνας ήταν το παρακάτω. Με την ολοκλήρωση της ανάλυσης των δεδομένων υπήρξε εκ νέου επαφή με την ομάδα της Σχεδίας για τον έλεγχο των ευρημάτων και την ακρίβεια της ερμηνευτικής αναφοράς. Πιο αναλυτικά επισύναψα στη διαδικτυακή ομάδα των μελών στο Facebook τα ευρήματα της έρευνας και ζήτησα να μου αναφέρουν αν τα τελευταία συμβαδίζουν με τον δικό τους τρόπο πρόσληψης και νοηματοδότησης των ενεργειών τους. Επίσης, σε επίσκεψή μου στο χώρο της Σχεδίας στην πόλη συζήτησα με τα μέλη που βρίσκονταν εκεί τα ευρήματα. Η διαδικασία αυτή σύμφωνα με τον Creswell (2012) ονομάζεται έλεγχος μελών. Τα μέλη είτε μέσω γραπτών μηνυμάτων είτε μέσω συζητήσεων μου ανέφεραν ότι ο τρόπος με τον οποίον ερμήνευσα τα ποιοτικά δεδομένα συμφωνούσε με το δικό τους τρόπο νοηματοδότησης των δράσεών τους.

2.6. Δεοντολογικά ζητήματα

Πριν την έναρξη συλλογής υλικού τα μέλη της ομάδας ενημερώθηκαν διεξοδικά για την ερευνητική διαδικασία, μέσω αποστολής του Ενημερωτικού Εντύπου (βλ. παράτημα 5) στην ηλεκτρονική διεύθυνση της ομάδας, αλλά και παρέχοντας το σε έντυπη μορφή στο χώρο όπου συγκεντρώνονται και δραστηριοποιούνται τα μέλη. Πιο συγκεκριμένα ενημερώθηκαν για τον σκοπό της έρευνας, για τους τρόπους με τους οποίους θα συλλεγόταν το υλικό και για

τη χρήση των πληροφοριών και των δεδομένων. Παράλληλα, τονίστηκε ότι θα διασφαλιζόταν πλήρως η ανωνυμία, μέσω της χρήσης ψευδώνυμων και οι φωτογραφίες ή οποιαδήποτε άλλο υλικό που θα λαμβανόταν κατά την παραμονή μου στο χώρο θα επεξεργαζόταν με αντίστοιχα ηλεκτρονικά προγράμματα, με σκοπό τη μη αναγνώριση των δρώντων προσώπων. Τέλος, τονίστηκε ότι η συμμετοχή στην έρευνα ήταν εκούσια και όχι υποχρεωτική και ότι η αποχώρηση από την έρευνα δε θα επέφερε καμία αρνητική συνέπεια.

Τα μέλη της ομάδας ωστόσο, ανέφεραν πως δεν υπήρχε λόγος να δοθούν ψευδώνυμα ή να προβεί κάποια από τις προαναφερθείσες διαδικασίες. Δικαιολόγησαν την επιθυμία αυτή αναφέροντας πως η συμμετοχή στην ομάδα και η τοποθέτησή τους σχετικά με την εκπαίδευση είναι κομμάτι του εαυτού τους που σίγουρα δεν θα ήθελαν να κρύψουν. Στο σημείο αυτό θέλω να προσθέσω πως εκτός του Ενημερωτικού Εντύπου, σχεδίασα μία παιγνιώδη δραστηριότητα για τα μέλη της ομάδας σχετικά με τη διαδικασία της έρευνας αλλά και τα δικαιώματά τους. Η σκέψη αυτή για την παιγνιώδη δραστηριότητα ήταν απόρροια τόσο των μεταπτυχιακών μου σπουδών όσο και της νοοτροπία της ομάδας, η οποία είναι μαθαίνω παίζοντας (για περισσότερες πληροφορίες βλέπε παράρτημα 6).

2.7. Ερευνήτρια

Στην παρούσα έρευνα ο ρόλος μου ήταν διττός, καθώς η παρουσία μου στο πλαίσιο της ομάδας πραγματοποιήθηκε υπό το πρίσμα και της ερευνήτριας αλλά και του μέλους. Είμαι ενεργό μέλος της οργάνωσης *Σχεδία στην πόλη* τα τελευταία τέσσερα χρόνια. Κατά το ξεκίνημα της ερευνητικής διαδικασίας, με τη συλλογή και την ανάλυση των δεδομένων μπορώ να πω ότι αντιλήφθηκα κριτικά το πλαίσιο της Σχεδίας και τη συμμετοχή μου σε αυτή. Καθώς μου ήταν ήδη γνώριμη η πραγματικότητα της Σχεδίας, είχα αφήσει έξω από τη συνείδησή μου το ιδεολογικό κομμάτι του χώρου, διότι είχα συνηθίσει τις πρακτικές διεργασίες του χώρου χωρίς να αναζητώ τους αντίστοιχους λόγους αυτών. Κατά τη διάρκεια της ερευνητικής μου ιδιότητας άρχισα να αντιλαμβάνομαι εκ νέου αυτό το ιδεολογικό και το πρακτικό κομμάτι, δηλαδή την πραγματικότητα της Σχεδίας. Επίσης μέσα από την έρευνα και πιο συγκεκριμένα μέσα από τις συνεντεύξεις, ειδικότερα των παλιών μελών, έμαθα για γεγονότα και καταστάσεις της ομάδας, τις οποίες δεν γνώριζα.

Σ' αυτό το σημείο αξίζει να αναφέρω και τη σχέση των μεταπτυχιακών μου σπουδών με την ομάδα της Σχεδίας. Συμμετέχοντας ως μέλος τους πρώτους μήνες στη Σχεδία εντυπωσιάστηκα πάρα πολύ από τον τρόπο προσέγγισης του διδακτικού και μαθησιακού πλαισίου, ο οποίος ήταν γεμάτος χρώματα, αρώματα, κίνηση, παιχνίδι, γέλιο, χαρά, μουσική και χορό. Παράλληλα, καθώς έψαχνα εκείνο το διάστημα για μεταπτυχιακές σπουδές, είδα το

σχετικό πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και θεώρησα ότι ήταν η κατάλληλη ευκαιρία να συνδυάσω την πρακτική γνώση με την επιστημονική. Επομένως, η φοίτηση μου στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα ξεκίνησε με τη *Σχεδία στην πόλη* και τελείωσε με αυτήν. Τέλος, είναι χρήσιμο να αναφερθεί πως μετά την ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων και την παρουσίαση αυτών στα μέλη της ομάδας, προέβη στη συγγραφή μια σειρά προτάσεων με σκοπό την μετεξέλιξη της ομάδας. Πιο αναλυτικά πρότεινα μια σειρά από δράσεις που μπορούν να εφαρμόσουν τα μέλη για να βελτιώσουν τον εκπαιδευτικό τους ρόλο αλλά και για να αναπτύξουν πιο στενές σχέσεις με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας (για περισσότερες πληροφορίες βλέπε παράρτημα 7).

Από βιβλιογραφική σκοπιά η προϋπάρχουσα γνώση του ερευνητικού πεδίου, σύμφωνα με τον Spradley (1980), δυσκολεύει τη διαδικασία μελέτης και ανάλυσης των δεδομένων. Αντίθετα, ο Creswell (2012) αναφέρει πως η μόνη προϋπόθεση για τη διεξαγωγή μιας εθνογραφικής έρευνας είναι η μακροπρόθεσμη πρόσβαση σε μια ομάδα, στην οποία ο ερευνητής μπορεί να είναι είτε μέλος ή ένας απλός παρατηρητής. Ανεξαρτήτως συμμετοχής ή μη σε μία ομάδα που μελετάται, ο ρόλος του/της ερευνητή/-τριας σε έναν ποιοτικό σχεδιασμό είναι σημαντικός, γιατί αποτελεί τη συνθήκη που πλαισιώνει την έρευνα (Willig, 2015). Πιο αναλυτικά η παρουσία και η εμπλοκή του/της ερευνητή/-τριας στο πεδίο της έρευνας, η επικοινωνία του/της με τα υποκείμενα της έρευνας και η επακόλουθη ανάπτυξη σχέσεων, οι ερευνητικές παρατηρήσεις, οι εντυπώσεις και τα συναισθήματα του/της ερευνητή/-τριας θεωρούνται παράγοντες στην ποιοτική μεθοδολογία, που συμβάλλουν στην πληρέστερη κατανόηση της διαδικασίας της έρευνας αλλά και των ευρημάτων αυτής (Willig, 2015). Για το λόγο αυτό, αναφέρθηκε πως η έρευνα άλλαξε τόσο εμένα όσο και τις σκέψεις μου για το πεδίο της μελέτης.

3. Ανάλυση της εθνογραφικής έρευνας

Σκοπός της έρευνας ήταν η μελέτη της κοινωνικής δράσης της Καλλιτεχνικής Παιδαγωγικής Ομάδας, με όνομα *Σχεδία στην πόλη*. Πιο συγκεκριμένα ζητούμενο της έρευνας ήταν να κατανοηθεί το είδος των δραστηριοποιήσεων στις οποίες προβαίνουν τα μέλη, αλλά και οι λόγοι για τους οποίους δραστηριοποιούνται. Με άλλα λόγια, η πρόθεση της έρευνας ήταν να μελετηθούν οι σκέψεις και αντιλήψεις των μελών αλλά και οι δράσεις τους.

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται τα ευρήματα της εθνογραφικής έρευνας, τα οποία αποτελούν τις απαντήσεις στα ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας. Τα ευρήματα διαρθρώνονται σε επτά τελικά θέματα (Λαμβάνοντας υπόψη το υπάρχον εκπαιδευτικό

σύστημα, Εκ νέου νοηματοδότηση του ρόλου του εκπαιδευτικού, Παιδαγωγικές αντιλήψεις της ομάδας, Εκπαιδευτικά προγράμματα της *Σχεδίας στην πόλη*, Κοινός προγραμματισμός και οργάνωση, Μοιράζοντας ιδέες και εμπειρίες με εκπαιδευτικούς, Ισότητα όχι φιλανθρωπία).

Οι απαντήσεις των ερωτημάτων ενυπάρχουν ταυτόχρονα στο περιεχόμενο και την έκταση των θεμάτων αυτών. Τα θέματα έχουν διαρθρωθεί βάση των διεργασιών οι οποίες λαμβάνουν χώρο στο πεδίο της έρευνας. Οι τελικές αυτές θεματικές ενότητες βρίσκονται σε μία αλληλεξάρτηση και διαλεκτική σχέση και καμία από αυτές δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί αποκλειστικά αυτόνομη. Αντιθέτως η μία συμπληρώνει την άλλη και κομμάτια της μίας ενυπάρχουν στην άλλη, δίνοντας την αίσθηση της συνέχειας, για την πληρέστερη παρουσίαση και κατανόηση του ερευνητικού πεδίου. Στην περιγραφή των θεματικών ενότητων που ακολουθεί αναφέρονται συγκεκριμένα αποσπάσματα από τις συνεντεύξεις αλλά και από τις παρατηρήσεις, στο τέλος των οποίων αναφέρεται με αρίθμηση σε παρένθεση από ποια παρατήρηση προέρχονται. Επίσης, για λόγους συντομίας και οικονομίας λέξεων η ομάδα *Σχεδία στην πόλη* στην ανάλυση θα αναφέρεται απλά ως *Σχεδία*.

3.1. Λαμβάνοντας υπόψη το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα

Η ομάδα της *Σχεδίας*, όπως αναφέρει η Αργυρώ «[...] δημιουργήθηκε το 1999 σαν μία ανάγκη να υπάρχει ένας σταθερός χώρος [...] πειραματισμού ε για νέους παιδαγωγούς [...] ε σε θέματα εναλλακτικής μάθησης [...] αρχικά είχαμε δημιουργήσει μια ομάδα [...] ήταν δικιά μου ιδέα και γύρω από αυτήν συσπειρώθηκαν φίλοι και συνεργάτες [...] γιατί μας ενδιαφέρει η έννοια της Παιδαγωγικής [...] πως μαθαίνει ο άνθρωπος, το καταταλαιπωρημένο εκπαιδευτικό σύστημα το οποίο οι άνθρωποι πρέπει να περάσουν σε όλον τον κόσμο». Στα λόγια της Αργυρώς αξίζει προσεχθούν τα εξής σημεία. Σκοπός της δημιουργίας της ομάδας ήταν η θέληση να προαχθεί, μέσω δοκιμαστικών δράσεων και πειραματικής διάθεσης, ένας διαφορετικός τρόπος διδασκαλίας, από αυτόν του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος. Το όνομα αυτής της ομάδας, *Σχεδία στην πόλη*, επιλέχθηκε με ένα τέτοιο σκεπτικό, δηλαδή να επισημαίνει την προσπάθεια της εκπαιδευτικής αλλαγής. Η Χριστίνα σχολιάζει πως «[...]θέλει να δείξει το όνομα ότι ταξιδεύουμε σε μία άλλη εκπαιδευτική πραγματικότητα[...]. Ένα δεύτερο στοιχείο που πρέπει να προσεχθεί είναι ότι ο σκοπός αυτός δεν υποστηρίχθηκε από ένα μόνο άτομο, αντιθέτως από πολλά, τα οποία «αγκάλιασαν» σε επίπεδο αντιληπτικό και σε επίπεδο πρακτικό τον εναλλακτικό τρόπο μάθησης. Σχετικά με την ταυτότητα αυτών των ατόμων δεν ήταν άλλοι παρά άνθρωποι με παιδαγωγικό ενδιαφέρον. Επίσης, είναι χρήσιμο να αναφερθεί η βαθμίδα της εκπαίδευσης με την οποία ασχολήθηκαν και ασχολούνται οι παιδαγωγοί της *Σχεδίας*, η οποία δεν είναι άλλη από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση και πιο συγκεκριμένα με την προσχολική και τη σχολική. Η

επιλογή αυτής της εκπαιδευτικής βαθμίδας παρουσιάζεται και στα λόγια της Αργυρώς « [...] αναζητώντας νέες προσεγγίσεις στην εκπαιδευτική διαδικασία στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση [...] τόσο στην προσχολική όσο και στην σχολική ηλικία [...]».

Μέσα από την αναζήτηση νέων προσεγγίσεων στην εκπαιδευτική διαδικασία γίνεται αντιληπτή η κριτική τοποθέτηση της ομάδας απέναντι στον τρόπο που διεξάγεται η διδακτική πράξη στο πλαίσιο του σχολείου. Η κριτική αυτή απαιτεί τη διαδικασία της κωδικοποίησης και της αποκωδικοποίησης. Σύμφωνα με τον Φρέιρε (1974), η κωδικοποίηση είναι η αναπαράσταση μια υπαρξιακής κατάστασης, που φανερώνει τα συστατικά στοιχεία αυτής της κατάστασης σε αλληλεπίδραση. Από την άλλη πλευρά, η αποκωδικοποίηση είναι η κριτική ανάλυση αυτής της κατάστασης. Επομένως, τα αρχικά μέλη της Σχεδίας αντιλήφθηκαν μέσω δικών τους εμπειριών την εκπαιδευτική κατάσταση του ελλαδικού χώρου. Στη συνέχεια, συζητώντας και αναλύοντας ποια είναι αυτά τα μέρη της εκπαιδευτικής κατάστασης, που καθιστούν το εκπαιδευτικό σύστημα ταλαιπωρημένο, άρχισαν να το προσεγγίζουν κριτικά.. Η κριτική συνειδητοποίηση κινείται από το αφηρημένο στο συγκεκριμένο, δηλαδή με άλλα λόγια από το μέρος στο όλο και ξανά στα μέρη (Φρέιρε, 1974). Τα προαναφερθέντα συνθετικά μέρη θα παρουσιαστούν λεπτομερώς παρακάτω.

Η κριτική αυτή προσέγγιση είχε ως αποτέλεσμα να δημιουργήσει τη γνώση και την αντίστοιχη σκέψη (ανάγκη για εναλλακτική μάθηση) και δράση (δημιουργία πειραματικού χώρου). Φανερώνεται σε αυτό το σημείο η σχέση του αντικειμένου και του υποκειμένου. Η αντικειμενική κατάσταση είναι αυτή του εκπαιδευτικού συστήματος και τα μέλη ως υποκείμενα αναγνώρισαν το αντικείμενο και τους εαυτούς τους μέσα σε αυτό, με αποτέλεσμα να απαντήσουν σε αυτήν την κατάσταση, μέσω της προθετικότητας τους για δημιουργία εναλλακτικού χώρου μάθησης.

Καθώς η έρευνα με αντικείμενο μελέτης τις σκέψεις και τις δράσεις των μελών της Σχεδίας διενεργήθηκε το έτος 2017, θα εκθέσω μέσω αποσπασμάτων την κριτική συνειδητοποίηση των σύγχρονων μελών της ομάδας, σχετικά με το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Η Αλεξάνδρα λοιπόν αναφέρει ότι «[...]δεν γίνεται οι μαθητές [...] να μπορούν να μάθουν όλοι με τον ίδιο τρόπο [...] όπως έχει δημιουργηθεί ο τρόπος εκπαίδευσης στα σχολεία [...]». Σχολιάζει την αδυναμία του εκπαιδευτικού συστήματος να παράσχει ένα πλαίσιο διδασκαλίας και μάθησης, που να ανταποκρίνεται στα διαφορετικά μαθησιακά στυλ των μαθητών. Η Χριστίνα συμπληρώνει ότι «[...] κυριαρχούν οι μηχανιστικές ασκήσεις[...]», επομένως η κύρια ενασχόληση των παιδιών, μέσα από την οποία ο θεσμός του σχολείου αποσκοπεί ότι θα επιτευχθεί η μάθηση για όλα τα παιδιά, είναι η συμπλήρωση ασκήσεων. Δίνοντας το δικό της στοιχείο η Μαρία προσθέτει πως «[...] τα παιδιά αυτό που κάνουν είναι να ακούν τη δασκάλα να τους μιλάει [...]». Η

πρόταση αυτή της Μαρίας σκιαγραφεί, όπως γίνεται αντιληπτό, τις δράσεις και των δύο πλευρών της διδακτικής πράξης. Οι εκπαιδευτικοί μιλάνε και οι μαθητές ακούνε. Η Κατερίνα ονοματίζει αυτήν την κατάσταση δίνοντας τον χαρακτηρισμό «[...]δασκαλοκεντρική[...]» και η Μαρία «[...] παθητική[...]». Ο εκπαιδευτικός της τάξης είναι αυτός που πρέπει να δώσει τις πληροφορίες για το μάθημα και ο μαθητής/η μαθήτρια ακούγοντας πρέπει να τις αφομοιώσει.

Παράλληλα η Άννα – Μαρία αναγνωρίζει πως το εκπαιδευτικό σύστημα ως πλαίσιο «[...]θεσμοθετημένης και οργανωμένης μάθησης [...] πιστοποιεί αυτήν την γνώση (που παρέχει)». Το γεγονός ότι το σχολείο λειτουργεί ως ελεγκτικός μηχανισμός ή αλλιώς ως θεσμός παροχής κοινωνικών ευκαιριών, με σκοπό οι καλύτεροι να διάγουν μια επιτυχημένη επαγγελματική σταδιοδρομία υποστηρίζεται θεωρητικά από τον Κωνσταντίνου (2004). Στο πλαίσιο της πιστοποίησης και του ελέγχου η Χριστίνα προσθέτει πως στο πλαίσιο του σχολείου «[...]έχουμε τα τεστ, το άγχος, τις εξετάσεις [...] είναι ένας λόγος που τα παιδιά μισούν το σχολείο [...]». Η Νατάσσα αναφέρει πως «[...]οι εξετάσεις [...] δημιουργούν ένα κλίμα ανταγωνισμού στην ομάδα (των παιδιών) [...]» και πως «[...] η τυπική εκπαίδευση είναι οργανωμένη υπάρχει δηλαδή ένα αναλυτικό πρόγραμμα με συγκεκριμένους στόχους, σκοπούς, τους οποίους ο εκπαιδευτικός οφείλει να ακολουθεί, αν όχι κατά γράμμα ως επί το πλείστον[...]». Παρατηρείται ότι και από την σκοπιά των εκπαιδευτικών τα περιθώρια αυτενέργειας είναι περιορισμένα, καθώς η ύπαρξη ενός αναλυτικού προγράμματος και γνωστικών στοχοθετήσεων, δεν τους αφήνει χώρο να σχεδιάσουν οι ίδιοι την διδακτική πράξη.

Σχετικά με τη στοχοθεσία του εκπαιδευτικού συστήματος η Άννα–Μαρία προσθέτει πως «[...]στόχος είναι η γνώση και όχι μια γενικότερη παιδεία των παιδιών [...]υπάρχει γενικά η αντίληψη [...] γνώση για τη γνώση, δηλαδή ότι αυτό που έχει στην τελική σημασία είναι τα παιδιά να αφομοιώσουν πληροφορίες, να μάθουν πράγματα να τα θυμούνται, να μπορούν να τα επαναλάβουν [...]». Στα λόγια της υπογραμμίζεται ο γνωσιοκεντρικός χαρακτήρας της εκπαίδευσης και το αποτέλεσμα που επιφέρει αυτός ο κοντόφθαλμος προσανατολισμός στους μαθητές, δεν είναι άλλος από την απομνημόνευση. Ως επέκταση αυτού η Σμαρώ αναφέρει πως «[...]δηλαδή στα σχολεία δεν δίνονται πάρα πολύ ευκαιρίες [...] το παιδί να μπει μόνο του σε σκέψη τους δίνεται η σκέψη έτοιμη τυπωμένη[...]». Η πληροφορία αυτή επιβεβαιώνει την προώθηση της απομνημόνευσης στο σχολικό πλαίσιο, καθώς τα παιδιά δεν μπαίνουν σε διαδικασίες να σκεφτούν μόνα τους, αντιθέτως μαθαίνουν σκέψεις άλλων, που είναι τυπωμένες στα σχολικά εγχειρίδια.

Στα λεγόμενά τους φανερώνεται ότι η διδακτική πρακτική στα πλαίσια του σχολικού θεσμού, τοποθετεί τον εκπαιδευτικό στη θέση του εκτελεστικού οργάνου, καθώς οι στόχοι και οι σκοποί, που πρέπει να επιτευχθούν, δεν απορρέουν από τη δικιά του σκέψη και βούληση. Επίσης, ο εκπαιδευτικός παρουσιάζεται ως το κατεξοχήν δρων πρόσωπο, γιατί είναι

αυτός που μεταφέρει τις πληροφορίες, που πρέπει να αφομοιωθούν από τους μαθητές, είναι αυτός που ελέγχει την επίτευξη των γνωστικών στόχων. Από την άλλη πλευρά ο μαθητής σκιαγραφείται ως το παθητικό πρόσωπο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, που ακολουθεί τις οδηγίες του εκπαιδευτικού, που μαθαίνει άκριτα και αβασάνιστα σκέψεις άλλων και η προσωπική του έκφραση βρίσκεται στο περιθώριο.

3.2. Εκ νέου νοηματοδότηση του ρόλου του εκπαιδευτικού

Έχοντας εντοπίσει μέσα στα λεγόμενά τους ποια είναι τα μέρη που απαρτίζουν τον χαρακτηρισμό του ταλαιπωρημένου εκπαιδευτικού συστήματος, τα μέλη της ομάδας προωθούν τη σκέψη τους ακόμη ένα βήμα παραπέρα. Η Χριστίνα αναφέρει ότι η εκπαίδευση που προσφέρει το εκπαιδευτικό σύστημα «[...]έχει ριζωθεί μέσα μας μετά από τόσα χρόνια κοινωνικοποίησης από διάφορους θεσμούς [...]». Αναγνωρίζει ότι παρόλο που βρίσκεται στη θέση της εκπαιδευτικού και η ίδια έχει διαμορφωθεί από ένα εκπαιδευτικό σύστημα που προάγει τον ανταγωνισμό, την παπαγαλία, τον ατομικισμό, την παθητικότητα, την έλλειψη προσωπικής έκφρασης και σκέψης. Παράλληλα η Σμαρώ προσθέτει ότι «[...]οι άνθρωποι [...] επιλέγουν να λειτουργούν σα μονάδες [...] γιατί δεν έχουν μάθει να συνεργάζονται [...] από τα πρώτα χρόνια του σχολείου [...]». Στο πλαίσιο αυτών των διαπιστώσεων δημιουργήθηκε η ανάγκη στα μέλη, όπως λέει η Αργυρώ «[...]έπρεπε ουσιαστικά να ξαναμάθουμε εμείς οι ίδιοι τον μηχανισμό (της μάθησης)[...]». Για το λόγο αυτό τα μέλη δημιούργησαν μια διαδικαστική φάση που με τα χρόνια την ονόμασαν Εκπαίδευση Εθελοντών (μελών). Τοποθετώντας την εκπαίδευση των εθελοντών στο χωροχρόνο, πρέπει να αναφερθεί ότι αυτή συνήθως γίνεται, όπως μας πληροφορεί η Νατάσα, «[...]για δύο Σαββατοκύριακα [...] το πρώτο εξάμηνο και [...]το δεύτερο εξάμηνο του ίδιου χρόνου [...]» και σχετικά με το χώρο η Σμαρώ προσθέτει ότι «[...] όποτε και αν ο καιρός μας κάνει το χατίρι γίνεται ε στον εξωτερικό χώρο, αν όχι γίνεται στον πάνω όροφο [...]», του κτιρίου στο οποίο στεγάζεται η ομάδα τους. Σκοπός της εκπαίδευσης σύμφωνα με τη Σμαρώ είναι «[...]το να γίνεις και εσύ παιδί να νιώσεις και εσύ παιδί οπότε να ανοιχτείς πιο εύκολα [...]». Στο σημείο αυτό ίσως το μέλος προβαίνει σε μία φυσικοποίηση της έννοιας του παιδιού, είναι πιθανό όμως να εννοεί την ενεργητικότητα, την περιέργεια και τη «ζωντάνια» που χαρακτηρίζουν τη φύση του παιδιού.

Συμμετέχοντες στην διαδικασία της εκπαίδευσης, σύμφωνα με τη Σμαρώ είναι « [...] οι νέοι εθελοντές, είναι τα μέλη της Σχεδίας [...] που ήδη δραστηριοποιούνται στο χώρο της Σχεδίας και οι εκπαιδευτές [...]έχω συμμετάσχει και ως παλιό μέλος της σχεδίας, γιατί μας αρέσει να υπάρχει [...] αυτή η σχέση ο νέος εθελοντής να γνωρίζει τον παλιό και ο παλιός εθελοντής να του μαθαίνει το χώρο το πώς μπορεί να απελευθερωθεί ο ίδιος [...]οπότε εκεί βλέπεις τη διαφορά ένας νέος εθελοντής μέχρι να ξεδιπλωθεί να τσαλακωθεί θέλει ένα χρονικό διάστημα και εμάς ο ρόλος μας ως παλιοί εθελοντές είναι να τον βοηθήσουμε να γίνει αυτό πιο γρήγορα [...]». Σημαντικό στοιχείο στο οποίο πρέπει να δοθεί προσοχή είναι η

σχέση και η επαφή που θέλουν να αναπτύξουν τα παλιά μέλη με τα καινούρια. Τα παλιά μέλη λειτουργούν ως υποστηρικτικό και βοηθητικό πλαίσιο στη διαδικασία αυτή της απελευθέρωσης, που ανέφερε η Σμαρώ. Γίνεται επίσης αντιληπτή η τοποθέτηση που έχει η ομάδα αναφορικά με τη γνώση. Η επικοινωνία, η αλληλεπίδραση, η στάση των παλιών μελών μέσα στο χώρο είναι μια νέα μορφή κοινωνικοποίησης για τα καινούρια μέλη.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και η χρήση των παρακάτω ρημάτων ξεδιπλωθεί και τσαλακωθεί. Εάν υποθέσουμε ότι στην εκπαίδευση του σχολικού συστήματος κυριαρχεί το άγχος, ο ανταγωνισμός, η σοβαρότητα που απαιτεί η αξιολόγηση μέσω των τεστ και των εξετάσεων, όπως παρουσιάστηκε στην προηγούμενη θεματική ενότητα στα λόγια των μελών, τότε η χρήση του ρήματος τσαλακώνω θα μπορούσε να υπονοεί τα παρακάτω. Τα καινούρια μέλη χρειάζεται να τσαλακώσουν και να αποβάλλουν τον παλιό τρόπο σκέψης, για να ξεδιπλωθεί ένας καινούριος, κάτι που βέβαια απαιτεί χρόνο και για αυτό το λόγο τα παλιά μέλη θα λειτουργήσουν ως πρότυπο σε αυτήν τη διαδικασία.

Τι περιλαμβάνει όμως η εκπαίδευση των εθελοντών; Η Νατάσα αναφέρει ότι «[...]η εκπαίδευσή μας ως εθελοντές [...] γινόταν μέσα από [...] ομαδικά παιχνίδια [...]». Η Σμαρώ χαρακτηρίζει αυτά τα ομαδικά παιχνίδια ως «[...] βιωματικά παιχνίδια [...]» και παραθέτει μερικά « [...]είμαστε σε ένα κύκλο και παρουσιάζομαστε [...] με μία μπάλα την οποία την πετάει ο ένας στον άλλον και όποιος την πιάνει λέει το όνομά του και το αγαπημένο του νησί [...]την αγαπημένη του πόλη, το αγαπημένο του φαγητό, ανάλογα το αποφασίζει αυτός ο εκπαιδευτής [...] μετά [...] κάνουμε παιχνίδια για δέσιμο και χτίσιμο ομάδας [...] χωρίζονται οι εθελοντές (σε ομάδες) και ο εκπαιδευτής τους βάζει ε μία πρόκληση το να για παράδειγμα το να οργανωθούν χωρίς να μιλάνε ε στη σειρά από τον μεγαλύτερο στον μικρότερο». Εκπαιδευτές στην εκπαίδευση εθελοντών είναι συνήθως ένα από τα ιδρυτικά μέλη της ομάδας ή το σύνολο αυτών. Μια σειρά από τέτοιου είδους παιχνίδια καταγράφηκαν και στις παρατηρήσεις 11 και 15. Κατά την περίοδο της συλλογής των ποιοτικών δεδομένων η εκπαίδευση εθελοντών δεν έλαβε μέρος στο χώρο της Σχεδίας, αντιθέτως διεξήχθη στο χώρο του *Οικόπολις*, Μη Κυβερνητική Οργάνωση, στο πλαίσιο της αλληλοεπιμόρφωσης των μελών του *Thess-δικτύου*. Το *Thess – δίκτυο*, ένα άτυπο δίκτυο, χωρίς νομική μορφή δηλαδή, των ΜΚΟ στη Θεσσαλονίκη και στην εκπαίδευση συμμετείχαν εθελοντές και εργαζόμενοι (όσες ΜΚΟ έχουν εργαζόμενους) των παρακάτω οργανώσεων: *Αντιγόνη*, *Θετική Φωνή*, *Κέντρο Ζωής*, *Praksis*, *Σχεδία στην πόλη*, *Thessaloniki Pride*.

Στις δύο αυτές συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν βιωματικές ασκήσεις, όπως περιγράφηκαν παραπάνω. Στην παρατήρηση (15), που αναφέρεται στη δεύτερη συνάντηση για την εκπαίδευση των εθελοντών περιγράφεται η εκπαιδύτρια να ζητάει από τους συμμετέχοντες, να κάνουνε δυάδα με τον διπλανό τους. Σκοπός των μελών της κάθε ομάδας

ήταν η ταυτόχρονη ομιλία και ακρόαση στο χρονικό πλαίσιο ενός λεπτού, δηλαδή ο καθένας έπρεπε να μιλάει αναφέροντας πράγματα για τον εαυτό του και ταυτόχρονα να ακούει τι λέει το άλλο άτομο, γιατί στη συνέχεια θα παρουσίαζε τα λεγόμενά του στην ολομέλεια. Στο τέλος της δραστηριότητας, πολλά άτομα ανέφεραν πως τους ήταν δύσκολο και να ακούν και να μιλάνε ταυτόχρονα, πως δεν μπορούσαν να συγκεντρωθούν από τη φασαρία, πως ξέφευγαν ασυνείδητα από το σκοπό της δραστηριότητας, γιατί επικεντρωνόντουσαν στα λεγόμενα του συνομιλητή τους. Η εισηγήτρια ανέφερε πως τη δραστηριότητα αυτή την κάναμε για να καταλάβουμε πως στη διαμεσολάβηση για τη διαχείριση συγκρούσεων προσπαθούμε να δημιουργήσουμε ένα κλίμα εύρυθμης συνομιλίας με σαφήνεια σειράς των συνομιλούντων προσώπων.

Στα πλαίσια πάλι της ίδια συνάντησης, η εκπαιδεύτρια πήρε στα χέρια της μια χαρτοταινία και χώρισε την αίθουσα σε δύο μέρη. Μας ζήτησε να σηκωθούμε από τις καρέκλες και να στοιχηθούμε κατά μήκος της γραμμής, ώστε όλοι να έχουμε κάποιο άλλο άτομο από την άλλη πλευρά. Ανέφερε πως σκοπός της άσκησης είναι στο χρονικό πλαίσιο του ενός λεπτού να πείσουμε το άτομο που βρίσκεται απέναντι μας να έρθει στη δικιά μας πλευρά. Νικητής αυτής της άσκησης θα ήταν αυτός που θα έπειθε τον απέναντι να πάει στη πλευρά του. Κατά κύριο λόγο οι περισσότεροι παρέμειναν στη θέση που ήδη ήταν, συμπεριλαμβανομένου και εμού, πλην δύο περιπτώσεων. Η εισηγήτρια ανέφερε πως ποτέ σε αυτή την άσκηση, όσες φορές και εάν την έχει δοκιμάσει σε διαφορετικά πλαίσια, δεν είδε ανθρώπους να αλλάζουν και οι δύο πλευρές, ώστε να κερδίσουν και οι δύο. Συμπλήρωσε πως ενώ είναι μια πολύ απλή σκέψη δεν πραγματοποιείται, γιατί έχουμε εκπαιδευτεί να αγκιστρωνόμαστε από τον εαυτό μας.

Από τις παραπάνω βιωματικές ασκήσεις γίνεται φανερό ότι η διαδικασία μάθησης δεν υποστηρίζεται μόνο λεκτικά αλλά και πρακτικά, μέσα από σενάρια παιχνιδιού. Με άλλα λόγια, βιωματικά και ενεργητικά πλαίσια θεμελιώνουν την θεωρία του εκπαιδευτικού περιεχομένου. Οι εκπαιδευόμενοι δεν ακούν μόνο αλλά πράττουν. Στο ίδιο μήκος κύματος η Σμαρώ αναφέρει «[.]ναι μεν θα σου πει κάποιος ότι όταν είσαι εθελοντής πρέπει να μάθεις να ακούς, όταν κάνεις το ανάλογο παιχνίδι εκεί σίγουρα το έχεις κλειδώσει εκεί καταλαβαίνεις πως είναι πρακτικά, οπότε ναι είναι μία εκπαίδευση που δεν είναι στα λόγια είναι στις πράξεις [..]». Σκοπός, λοιπόν, αυτής της εκπαιδευτικής διαδικασίας είναι τα μέλη να κατανοήσουν ότι αυτού του είδους την εκπαίδευση καλούνται να προάγουν και να υποστηρίξουν. Η Σμαρώ επιβεβαιώνει την προαναφερθείσα σκέψη αναφέροντας «[.] ότι μαθαίνουμε με έναν διαφορετικό τρόπο, περνάμε καλά, δεν νιώθω ότι είμαι η δασκάλα που τα καταπιέζει που τα λέει καθίστε κάτω, γιατί πρέπει τώρα να σας δείξω αυτό, αλλά και τα ίδια το θέλουνε το ζητάνε αυτό [..]». Στα λόγια του μέλους φανερώνεται η

απροθυμία ταύτισης με την εικόνα του εκπαιδευτικού στο πλαίσιο του σχολικού συστήματος και η αποδοχή εκ μέρους των παιδιών του είδους της εκπαίδευσης που η ομάδα προάγει. Η διάθεση των μελών να υποστηρίξουν την εναλλακτική εκπαίδευση παρουσιάζεται στα λόγια της Αλεξάνδρας «[...]είναι πιο ωραία, πιο ενδιαφέρον θεωρώ για τον ίδιο τον εκπαιδευτικό, να βρίσκει διαφορετικούς τρόπους να μαθαίνει τα πράγματα στους μαθητές του[...]». Σκιαγραφείται η αξιακή επένδυση της εναλλακτικής εκπαίδευσης από την πλευρά του μέλους ως ωραία και πιο ενδιαφέρουσα, γεγονός που καταμαρτυρεί τη διαμόρφωση της υποκειμενικότητας από τη συμμετοχή στην ομάδα της Σχεδίας.

Η Νατάσα προσθέτει πως της «[...]άρεσε αυτή η διαδικασία, μήκα εγώ στην θέση των παιδιών και μέσα από κει κατάλαβα τι πάει να πει εθελοντής, πως λειτουργεί η ομάδα [...]». Συμπληρώνοντας η Σμαρώ αναφέρει «[...]μέσα από όλα τα παιχνίδια το βλέπουμε το πώς μπορεί να είναι η σχέση μας ως εθελοντής ας πούμε με κάποιον είτε ενήλικα είτε παιδί[...]». Και τα δύο μέλη εκφράζουν ότι ο χαρακτήρας και η φύση των παιχνιδιών συνέλαβαν στην βαθύτερη κατανόηση της ομαδικότητας. Όλα τα βιωματικά παιχνίδια που περιγράφηκαν είχαν διατομική ή ομαδική υλοποίηση. Σχετικά με τη φύση των παιχνιδιών η Νατάσα παράλληλα εκφράζει ότι «[...]στην ουσία αργότερα κατάλαβα πως είναι αυτά που χρησιμοποιούμε εμείς όταν κάνουμε τις δράσεις μας με τα παιδιά [...]». Αρχικά στην αναφορά αυτή γίνεται αντιληπτή η μεταφορσιμότητα αυτών των βιωματικών παιχνιδιών σε πολλές ηλικιακές ομάδες, αλλά και η δυνατότητα αξιοποίησης των γνώσεων αυτών στη δράση των μελών. Παράλληλα φανερώνεται πως εφόσον οι εθελοντές/μέλη έμαθαν τη σημασία της συνεργασίας και της λειτουργίας ως ομάδα από την εκπαιδευτική διαδικασία στην οποία έλαβαν μέρος, την αντίστοιχη γνώση θα προσπαθήσουν να διδάξουν και στα παιδιά. Η παραπάνω πρόταση φανερώνεται στα λόγια της Αλεξάνδρας «[...]ότι δεν μπορείς ενώ εσύ δεν είσαι πιστός στις ιδεολογίες σου να περιμένεις τους άλλους να είναι πιστοί [...]». Επομένως, εάν οι εκπαιδευτικοί επιθυμούν να διδάξουν τη συνεργασία ως αξία στα παιδιά, τότε και οι ίδιοι χρειάζεται να είναι πρότυπο αυτής της αξίας. Σύμφωνα με τον Freire (2009) είναι καταστροφική μια εκπαιδευτική πρακτική που χαρακτηρίζεται από ασυνέπεια λόγου και έργων των εκπαιδευτικών.

Επίσης, στο πλαίσιο της εκπαίδευσης εθελοντών διεξάγεται και μια συζήτηση για την έννοια του εθελοντισμού. Η Νατάσα επιβεβαιώνει τα άνωθι «[...]Μετά συζητήσαμε τι είναι εθελοντισμός [...] εξέφρασαν όλοι απόψεις [...] και λέγοντας αυτό που πιστεύεις εσύ βλέπεις εν τέλει αν ισχύει [...]μέσα από αυτή την διαδικασία του να εκφράσει ο καθένας τη γνώμη του, στο τέλος βγαίνει προς τα έξω τι σημαίνει εθελοντισμός για την ίδια την ομάδα, οπότε αυτό καθορίζει πολλά άλλα στοιχεία της ομάδας [...]». Η Σμαρώ προσθέτει πως αυτή η δραστηριότητα παίρνει επίσης παιγνιώδη διάσταση «[...]μπορεί να είναι επίσης μέσω μικρών συνεντεύξεων που κάνουνε μεταξύ τους ζευγάρια, ένας νέος εθελοντής με έναν παλιό

και να συζητάνε όσο ο ένας είναι ο συνεντευξιζόμενος και ο άλλος ο δημοσιογράφος [...]τι είναι εθελοντισμός για σένα [...]». Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στα εξής σημεία. Πρώτον τα μέλη, νέα και παλιά, εκφράζουν την προσωπική άποψη περί του εθελοντισμού. Η διαδικασία του διαλόγου είναι παρούσα και στη συγκεκριμένη φάση της εκπαίδευσης. Δεύτερον τα μέλη ως ενεργά υποκείμενα είναι αυτά που τελικά διαμορφώνουν τη δομή και την ομάδα της Σχεδίας. Υπογραμμίζεται μια διαλεκτική σχέση ανάμεσα σε μέλη και δομή.

3.3. Παιδαγωγικές αντιλήψεις της ομάδας

Στην παρούσα θεματική ενότητα, παρουσιάζονται οι σκέψεις των μελών για το ποια είναι τα ιδεολογικά ερείσματα της εναλλακτικής εκπαίδευσης. Με άλλα λόγια παρουσιάζεται το θεωρητικό πλαίσιο, το οποίο θεμελιώνει τις εκπαιδευτικές δράσεις. Η παρούσα ενότητα με την επακόλουθη (Εκπαιδευτικά προγράμματα της Σχεδίας στην πόλη) συνιστούν την εκπαιδευτική πράξη της ομάδας, δεδομένου ότι η πράξη είναι η διαλεκτική σχέση ανάμεσα στην σκέψη και τη δράση (Φρέιρε, 1974). Ωστόσο η εκπαιδευτική πράξη των μελών της ομάδας θα παρουσιαστεί ξεχωριστά, δηλαδή θα παρουσιαστούν πρώτα οι σκέψεις και οι αντιλήψεις των μελών και στη συνέχεια οι εκπαιδευτικές του δράσεις ή τα παιδικά προγράμματα, με σκοπό να είναι το περιεχόμενο των ενότητων πιο εύληπτο και ευανάγνωστο. Σημαντικές έννοιες της εκπαιδευτικής σκέψης των μελών είναι το «βίωμα» και οι «τέχνες», οι οποίες είναι άρρηκτα συνδεδεμένες. Αρχικά θα παρουσιαστούν οι αντιλήψεις των μελών σχετικά με την έννοια του βιώματος και στη συνέχεια θα παρουσιαστεί η τοποθέτησή τους αναφορικά με τη χρησιμότητα των τεχνών στην εκπαιδευτική τους πρακτική, όπως επίσης και η σύνδεση της έννοιας της τέχνης με αυτή του βιώματος.

Η Σμαρώ αναφέρει ότι «[...] ο σκοπός μας είναι τα παιδιά να μάθουν παίζοντας [...] να μάθουν με ένα τρόπο βιωματικό[...] το βίωμα είναι [...] ο καλύτερος τρόπος για να κατακτήσεις τη γνώση [...]». Σχετικά με την έννοια του βιώματος η Αργυρώ προσθέτει ότι το «[...]βίωμα είναι κάτι το οποίο καλείσαι οπωσδήποτε να πάρεις θέση ολόκληρος [...] να συμμετέχει το σώμα σου, η φωνή σου, οι αισθήσεις σου, έτσι πρέπει να είσαι παρόν απολύτως [...] να βρεις ένα τρόπο να σταθείς[...]». Αρχικά στα λόγια των μελών παρουσιάζεται το παιχνίδι και η παιγνιώδη δραστηριότητα ως βίωμα. Παρουσιάζεται ως βίωμα, γιατί μέσα στο παιχνίδι, τα παιδιά είναι απόλυτα παρόντα. Σώμα, σκέψεις, αισθήσεις την ώρα του βιώματος απαιτούν συμμετοχή στο παρόν. Παρατηρείται μια ολιστική προσέγγισης της μάθησης, νοητικά και σωματικά. Προφανώς για αυτό το λόγο η Σμαρώ αντιλαμβάνεται πως η βιωματική προσέγγιση είναι ο καλύτερος τρόπος κατάκτησης της γνώσης, γιατί η γνώση προσεγγίζεται και μέσω της νόησης και μέσω του σώματος.

Η Χριστίνα συμπληρώνει πως «[...]η τέχνη πάντα εννοείται ότι δίνει βιώματα και εμπειρίες [...]

κάτι πολύ χρήσιμο που μπορείς να το χρησιμοποιήσεις και στην καθημερινή σου ζωή». Στα λόγια του μέλους φανερώνεται η σχέση της τέχνης και του βιώματος και η σχέση της τέχνης με την καθημερινή ζωή. Η τέχνη ως βίωμα και το βίωμα μέσα από την τέχνη έχει τη δυνατότητα όπως μας πληροφορεί η Σμαρώ «[...] να κάνει τα παιδιά να μάθουν καινούρια πράγματα για τους άλλους αλλά σίγουρα για τον εαυτό τους και τον κόσμο [...] γιατί βρίσκονται σε μία ηλικία που ανακαλύπτουν[...]συνέχεια[...]». Παρατηρείται στα λεγόμενα της Σμαρώς, ότι η τέχνη έχει την ικανότητα να συμβάλλει τόσο στην ατομική όσο και στην κοινωνική γνώση. Ο Freire (2009) υποστηρίζει ότι τέχνες και η φαντασία που εμπεριέχεται μέσα σε αυτές είναι μια άσκηση για όσους ζουν στην πραγματικότητα, γιατί όταν φανταζόμαστε κάτι το φανταζόμαστε σε σχέση με τις ελλείψεις της συγκεκριμένης πραγματικότητάς μας. Έτσι τα έργα των παιδιών, καθώς αποτελούν έκφραση της φαντασίας τους, εμπεριέχουν την άποψή τους για την ελλειμματικότητα του κόσμου. Για παράδειγμα σε παιδικό πρόγραμμα, το οποίο περιγράφεται στην παρατήρηση (18), τα παιδιά κατασκευάζουν ένα παραδοσιακό παιχνίδι αξιοποιώντας ρολά υγείας, σκοινί και καπάκια. Η Σμαρώ αναφέρει για αυτό το πρόγραμμα «[...]δημιουργήσανε (τα παιδιά) μόνοι τους ένα δικό τους παιχνίδι κάτι που στις μέρες μας δε συνηθίζεται και αυτός ήταν ένας άλλος λόγος». Παρατηρείται ότι το μέλος και τα παιδιά, μέσω της κατασκευής, λαμβάνουν υπόψη το κοινωνικό γίνεσθαι και την έλλειψη των ενεργειών που ενυπάρχουν στην πραγματικότητα αυτού του κοινωνικού γίνεσθαι. Δηλαδή, σε μια πραγματικότητα που η δημιουργία παιχνιδιών είναι περιορισμένη, σχεδόν ανύπαρκτη, τα παιδιά μαζί με τα μέλη σκέφτονται, φαντάζονται και δημιουργούν τα δικά τους παιχνίδια.

Σ' αυτό το σημείο αξίζει να σημειωθεί ότι τα μέλη της Σχεδίας αναγνωρίζουν ως αντικείμενο της εκπαιδευτικής τους δράση την πραγματικότητα και αυτό διαφαίνεται από τα λεγόμενα, της Αργυρώς που αναφέρει ότι «[...]πολλές και διαφορετικές θεματικές [...] έχουν να κάνουν με τη λογική του μαθαίνω αυτόν τον κόσμο γύρω μου, που μπορεί να μάθω σήμερα το Ματίξ ε και την άλλη φορά να φτιάξω μία ποντιακή συνταγή, να μάθω πως γίνονται τα πιροσκι και τα πισία ε:: και την άλλη φορά να κάνω το λύκε λύκε είσαι εδώ και να είναι πρόγραμμα για τον ρατσισμό[...]». Η Άννα-Μαρία προσθέτει πως «[...]προϋπόθεση οποιασδήποτε διαδικασίας μάθησης και διδασκαλίας [...] είναι πολύ σημαντικό να ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα γιατί αυτήν τη πραγματικότητα πρέπει να αντιμετωπίσουμε[...]». Ο εκπαιδευτικός πρέπει να δημιουργεί πλαίσια μάθησης, όπου τα παιδιά μπορούν να αντιληφτούν την παρουσία τους στον κόσμο, με τον κόσμο και με τους άλλους ανθρώπους, γιατί με αυτόν τρόπο μαθαίνουν πλήρως τον εαυτό τους (Freire, 2009). Όσο περισσότερο επιτυγχάνεται η μάθηση του εαυτού στα πλαίσια της αλληλεπίδρασης με το κοινωνικό περιβάλλον, τόσο οι μαθητές γίνονται πολιτισμικοί και δημιουργικοί φορείς, αναγνωρίζοντας ότι είναι φτιαγμένοι από την κοινωνικοπολιτισμική σφαίρα (Freire, 2009). Με βάση τα

παραπάνω γίνεται εμφανές ότι το άτομο ως υποκείμενο δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς κοινωνικό πλαίσιο και το κοινωνικό πλαίσιο δεν υφίσταται χωρίς ανθρώπους. Επομένως και η μάθηση δεν μπορεί να συντελεστεί σε απομόνωση από τους ανθρώπους και από το κοινωνικό περιβάλλον.

Η εύρεση προσωπικών κλίσεων, η ανάπτυξη της φαντασίας και της δημιουργικότητας είναι αναπόσπαστο κομμάτι της στοχοθεσίας των μελών. Η Χριστίνα αναφέρει πως οι εκπαιδευτικές δράσεις έχουν ως στόχο «[...] (τα παιδιά) να χρησιμοποιούν τη φαντασία τους, να συμμετέχουν, να δημιουργούν, να εκφράζονται, να κατασκευάζουν, ε να χρησιμοποιούν τις αισθήσεις τους, ε να μην είναι αυτή η καθαρά η γνωσιοκεντρική που γνωρίζουμε από το σχολείο να είναι λίγο [...]δίνει βάση στις ικανότητες δεξιότητές τους στα ταλέντα τους [...]». Γίνεται φανερό η σύνδεση της γνώσης και της μάθησης με την κατασκευή και τη δημιουργία. Σχετικά με το κατασκευαστικό κομμάτι η Στέλλα προσθέτει ότι τα εκπαιδευτικά προγράμματα εμπεριέχουν πάντα «[...]δημιουργικό κομμάτι που έχει ως στόχο πάντα να εξελίσσουν τις δεξιότητές τους [...] να μάθουν για τα υλικά, να μάθουν τον τρόπο που χειρίζονται τα εργαλεία [...]». Υπογραμμίζεται και ο χειραπτικός τρόπος μάθησης που συντελείται στο χώρο της Σχεδίας, που παράλληλα είναι και ενεργητικός καθώς τα παιδιά διαχειρίζονται και επεξεργάζονται μια πληθώρα υλικών. Επίσης η Άννα-Μαρία αναφέρει πως παράλληλα είναι «[...]στόχος η απόλαυση και η ευχαρίστηση των παιδιών [...] η μάθηση θα έπρεπε να συνδυάζεται με την απόλαυση[...]». Τα μέλη δίνουν βαρύτητα, όπως μας πληροφορεί η Μαρία, «[...] στις αντιδράσεις των παιδιών, πώς τους φάνηκε [...]», θέλουν «[...]να βλέπουμε περισσότερα χαμόγελα[...]». Από τα παραπάνω αποσπάσματα φανερώνεται η συναισθηματική κατάσταση που επιθυμούν να πετύχουν τα μέλη κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής δράσης. Στόχος τους είναι η μάθηση μέσω της χαράς και της απόλαυσης και η απόλαυση της πράξης της μάθησης.

Σημαντικό χαρακτηριστικό της παιδαγωγικής σκέψης των μελών είναι και η ομαδοσυνεργατική προσέγγιση. Η Δανάη αναφέρει πως «[...] (τα παιδιά) έρχονται εδώ για να περάσουν καλά, να πάρουν ερεθίσματα, να δημιουργήσουν, να κοινωνικοποιηθούν ε:: και να συμμετέχουν σε μία ομάδα, να ανήκουν σε μία ομάδα [...]». Για τον ομαδοσυνεργατικό τρόπο διδασκαλίας η Άννα-Μαρία προσθέτει ότι «[...]δίνουμε (στα παιδιά) αυτήν την προσέγγιση για την ομάδα και το πώς μπορεί μια ομάδα να λειτουργήσει, γιατί τότε θα μπορέσουν να το κάνουν αντίστοιχα και στην κοινωνία του μέλλοντος, τα οποία αυτά θα ζήσουν[...]στη δική τους πραγματικότητα[...]». Η διδασκαλία μέσω της προσέγγισης της ομάδας διαφαίνεται ότι αποσκοπεί στη διαμόρφωση όχι ατομικοτήτων, αλλά στη διαμόρφωση κοινωνικών συνόλων, τα οποία διαμορφώνονται από άτομα. Η βαρύτητα που δίνουν τα μέλη στη σημασία της ομάδας ως μεθόδου διδασκαλίας, εκδηλώνεται και από την προσοχή που δίνουν στη χωροδιάταξη του εξοπλισμού του εκπαιδευτικού πλαισίου. Η Στέλλα αναφέρει ότι «[...]ακόμα και η διάταξη του χώρου βοηθάει σε αυτό να συνεργαστούν καλύτερα,

γιατί ε:: πάλι το πώς είναι τοποθετημένα τα τραπέζια τα καρεκλάκια, έχουν ένα νόημα[...]. Από τις παρατηρήσεις μου έχω προσέξει ότι η χωροδιάταξη του εξοπλισμού εξαρτάται από το είδος του προγράμματος, που υλοποιούν τα μέλη. Ωστόσο κάθε φορά όντως δίνεται προσοχή, έτσι ώστε τα παιδιά να βρίσκονται σε διάταξη τύπου Π ή κυκλική, για να βλέπονται μεταξύ τους.

Επίσης, σημαντικό στοιχείο των εκπαιδευτικών αντιλήψεων των μελών της ομάδας είναι ο τρόπος προσέγγισης και επικοινωνίας με τα παιδιά. Για παράδειγμα η Νατάσα περιγράφει μια πρακτική που την τηρούν σε κάθε πρόγραμμα «[...]το πρώτο πράγμα που κάνουμε είναι να καθίσουμε όλοι μαζί κάτω σε ένα κύκλο, παιδιά και εθελοντές, και να πούμε το όνομά μας, να πούμε κάτι που μας αρέσει, ώστε να δημιουργηθεί μια οικειότητα και να γνωριστούμε και βρισκόμαστε όλοι στον κύκλο κανείς δεν είναι πιο ψηλά ή πιο μακριά από αυτό [...]». Το γεγονός ότι τα μέλη μπαίνουν στην ίδια κατάσταση με τα παιδιά, φανερώνει ότι αντιλαμβάνονται την ύπαρξή τους ως αμοιβαία και ισότιμη. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και η χρήσης της λέξης *ψηλά* και *μακριά*. Η σωματική κατάσταση των υποκειμένων, μελών και παιδιών, στην αρχή του προγράμματος είναι αυτή των καθισμένων ανθρώπων στο πάτωμα, δηλαδή βρίσκονται στο ίδιο ύψος. Το γεγονός αυτό σχεδιαγραφεί την ισότητα συγκρίνοντάς το με το τυπικό σχολείο, όπου οι μαθητές είναι καθισμένοι και οι εκπαιδευτικοί συνήθως όρθιοι. Αυτή η διαφορά θέσης και ύψους υπογραμμίζει τις ασύμμετρες και άνισες σχέσεις ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς και μαθητές, κάτι που δεν ισχύει στην περίπτωση της Σχεδίας. Η έκφραση *κανείς δεν είναι πιο μακριά από τον κύκλο* φανερώνει την αποδοχή όλων των παιδιών στις εκπαιδευτικές δράσεις της Σχεδίας.

Ένα ακόμα γεγονός που επιβεβαιώνει την αποδοχή αυτή είναι η σχέση των παιδαγωγών της Σχεδίας με αλλόγλωσσα παιδιά. Τα μέλη της Σχεδίας, λόγω της υλοποίησης ενός προγράμματος με όνομα *Back to the community*, στο οποίο συμμετείχαν πρόσφυγες, έπρεπε να βρουν τρόπους δημιουργικής απασχόλησης των παιδιών, ώστε οι γονείς τους να συμμετέχουν ανενόχλητοι στο πρόγραμμα. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα αυτό, θα παρουσιαστούν στην έβδομη ενότητα. Η Στέλλα αναφέρει πως «[...]επειδή υπήρχε κάποια δυσκολία στη γλώσσα και στην επικοινωνία με τα παιδιά ε είχαμε επιλέξει να κάνουμε περισσότερο μουσικοκινητικά παιχνίδια[...]. Σχετικά με το περιεχόμενο των μουσικοκινητικών παιχνιδιών η Νατάσα προσθέτει «[...] (ήταν) παιδικά τραγούδια [...]τα οποία έχουνε συγκεκριμένες κινήσεις ή χορογραφίες [...] τα οποία θα μας διευκόλυναν να τα εξηγήσουμε στα παιδιά χωρίς να χρησιμοποιήσουμε τη [...] λεκτική επικοινωνία αλλά τη γλώσσα του σώματος [...]». Τα παραπάνω παρουσιάζουν τη θέληση των παιδαγωγών να επικοινωνήσουν με όλα τα παιδιά, ακόμα και αν με κάποια δεν έχουν κοινό γλωσσικό κώδικα. Ακριβώς επειδή υπάρχει θέληση υπάρχει και η εύρεση λύσης στο πρόβλημα της γλωσσικής επικοινωνίας, που δεν είναι άλλη από τη

χρήση των τεχνών. Όπως διαφαίνεται από τις αντιλήψεις των μελών, η τέχνη της μουσικής και του χορού μπορούν να αποτελέσουν διάλυο επικοινωνίας ανάμεσα σε ανθρώπους.

Ακόμα ένα στοιχείο που εκδηλώνει τις αντιλήψεις των μελών σχετικά με τον τρόπο επικοινωνίας τους με τα παιδιά, είναι η προσπάθεια των πρώτων να ακούσουν τους δεύτερους. Η Άννα-Μαρία αναφέρει πως τα περιεχόμενα διδασκαλίας «[...]έχουν να κάνουν[...] (με) ενδιαφέροντα με αυτά των παιδιών, [...]γιατί εντάξει προσπαθούμε να αφουγκραστούμε τα παιδιά, την επικαιρότητα, τις Παγκόσμιες Ημέρες[...]». Τα μέλη προσπαθούν να συνδιαμορφώσουν τις εκπαιδευτικές θεματικές αφουγκράζοντας τις επιθυμίες και τα ενδιαφέροντα το παιδιών. Ωστόσο αυτό δεν συμβαίνει πολύ συχνά γιατί, όπως αναφέρει η Μαρία «[...]προγράμματά μας είναι μια φορά την εβδομάδα [...]δεν έχεις τα παιδιά κάθε μέρα [...] μετά κάθε εβδομάδα δεν είναι ίδια η ομάδα [...] και έχουμε ακούσει τις ιδέες πολλές φορές [...] για παράδειγμα τα παιδιά τώρα με το Survivor [...] θέλουν να παίζουν συνέχεια μας το πρότειναν και αποφασίσαμε έτσι να φτιάξουμε ένα παιχνίδι περιπέτειας βασισμένο σε αυτό το πρόγραμμα της τηλεόρασης[...]». Γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι στο βαθμό που μπορούν τα μέλη, συζητώντας με τα παιδιά, καταλήγουν σε κοινές θεματικές διδασκαλίας. Η απόλυτη συνδιαλλαγή στην κοινή διαμόρφωση εκπαιδευτικού περιεχομένου δεν είναι εφικτή, γιατί η Σχεδία δεν διαθέτει το πρόγραμμα και την ωρολογιακή καθημερινότητα του σχολείου. Από την άλλη πλευρά η Άννα-Μαρία αναφέρει πως «[...]τα προγράμματα δίνουν την ελευθερία επιλογής όσον αφορά τη συμμετοχή σημαίνει ότι ένα παιδί για να συμμετέχει σε ένα τέτοιο πρόγραμμα έχει ενδιαφέρον [...]». Από αυτό συνεπάγεται πως τα προγράμματα της Σχεδίας δεν έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα και δίνεται η ευκαιρία στα παιδιά να συμμετάσχουν σε θεματικές προγραμμάτων, που τα ίδια επιθυμούν.

Τα μέλη αντιλαμβάνονται την εκπαιδευτική πράξη ως μια αμφίδρομη διαδικασία. Η Χριστίνα αναφέρει «[...] ότι μπορείς να πάρεις πάρα πολλά από τα παιδιά [...]όλη αυτή η φαντασία που χρησιμοποιούν, οι ιδέες τους, η δημιουργικότητά τους [...] ακόμα και από μια ερώτηση που θα κάνει ένα παιδί θα σε βάλει να σκεφτείς». Η Σμαρώ αναφέρει τα εξής «[...] λέω αυτό που σκέφτομαι χωρίς να φοβάμαι[...] γελάω πιο εύκολα [...] χαίρομαι με τα πιο απλά πράγματα [...] αυτά σίγουρα μου τα έχουν μάθει τα παιδιά[...]» Διαφαίνεται ότι η σχέση των εκπαιδευτικών της ομάδας με τα παιδιά είναι αμοιβαία, καθώς τα λόγια των παιδιών είναι αυτά που θα δημιουργήσουν καινούρια σκέψη και γνώση στους εκπαιδευτικούς. Τα μέλη διδάσκουν τα παιδιά στα προγράμματά τους για διάφορες θεματικές και διδάσκονται και αυτοί. Ο Freire (2009) υποστηρίζει ότι δεν υπάρχει διδασκαλία δίχως μάθηση. Η μάθηση για τους εκπαιδευτικούς ενυπάρχει στη διάθεση να ακολουθήσουν την περιέργεια των μαθητών τους και τις διαδρομές της. Ακόμη και αυτή η αντίληψη της αμφίδρομης διδασκαλίας καταμαρτυρεί την υπεράσπιση της αξία της ισότητας.

Κομμάτι της παιδαγωγικής σκέψης των μελών είναι και η διαθεματικότητα. Αυτό σημαίνει πως ένα εκπαιδευτικό υλικό ή εκπαιδευτικό περιεχόμενο μπορεί να αποτελέσει

πλαίσιο μάθησης για πολλά γνωστικά αντικείμενα. Η σκέψη αυτή των μελών φανερώθηκε ως επί το πλείστον στην ομαδική συνέντευξη, στο πλαίσιο συζήτησης των κατασκευών τους. Για παράδειγμα στην κατασκευή της φυτικής πλαστελίνης η Νατάσα πρόσθεσε πως μπορεί να αξιοποιηθεί «[...] (από) παιδιά μικρής για να αναπτύξουν λεπτή κινητικότητα [...] για να μάθουν τα χρώματα [...] μάθημα φυσικής για μεγαλύτερα παιδιά [...] μέτρηση όγκου και μάζας[...].». Η Στέλλα πρόσθεσε πως θα μπορούσε να αξιοποιηθεί πάλι σε θεματική της φυσικής «[...] υλικά τα οποία όταν τα πειράξεις επανέρχονται ή δεν επανέρχονται στην αρχική τους θέση, όπως παράδειγμα ένα σφουγγάρι αν το πιέσεις θα ξαναέρθει στην επιφάνεια και την αρχική του θέση. Η πλαστελίνη;». Η Στέλλα, όπως γίνεται αντιληπτό, μιλάει για την ελαστική και πλαστική παραμόρφωση των στερεών σωμάτων. Αντικείμενα της καθημερινής χρήσης, μπορούν να αποτελέσουν την αρχή μάθησης πολλών γνωστικών περιοχών. Ακόμη και η διαθεματικότητα την οποία ασπάζεται η ομάδα της Σχεδίας φανερώνει την ολιστική προσέγγιση της γνώσης.

Στην επόμενη ενότητα θα μπορέσουν όλες αυτές οι παιδαγωγικές ιδέες και αντιλήψεις να κατανοηθούν ακόμη περισσότερο μέσω της ανάγνωσης εκπαιδευτικών δράσεων, τις οποίες υλοποίησαν τα μέλη.

3.4. Εκπαιδευτικά προγράμματα της Σχεδίας στην πόλη

Οι δράσεις της Σχεδίας χωρίζονται σε εσωτερικές και εξωτερικές. Οι εσωτερικές διενεργούνται στο χώρο της και οι εξωτερικές εκτός. Στο πλαίσιο των εσωτερικών δράσεων, περιλαμβάνονται δύο σταθερά παιδικά προγράμματα με όνομα Δημιουργικές Διαδρομές και Παιδικό Στέκι. Στις εξωτερικές δράσεις περιλαμβάνονται συμμετοχές σε διάφορα φεστιβάλ, συνεργασίες με άλλους φορείς και δημόσιες υπηρεσίες, όπως βιβλιοθήκες και δημοτικά σχολεία. Μετά την περιγραφή των εσωτερικών και εξωτερικών δράσεων, θα παρουσιαστούν συγκεκριμένα περιστατικά εκπαιδευτικών θεμάτων της Σχεδίας, για την πληρέστερη κατανόηση της εκπαιδευτικής πράξης της ομάδας.

Σχετικά με το σταθερό πρόγραμμα των Δημιουργικών Διαδρομών η Κατερίνα αναφέρει ότι γίνεται «[...] κάθε Σάββατο [...] όπου γονείς της πόλης φέρνουν τα παιδιά τους με πέντε ευρώ κόστος, για να απασχοληθούν δύο ώρες, έντεκα με μία συνήθως[...].». Το πρόγραμμα πραγματοποιείται κάθε εβδομάδα με διάρκεια δύο ωρών, γεγονός που υπογραμμίζει και την κανονικότητά του. Οι στόχοι αυτού του προγράμματος είναι αυτοί που περιγράφηκαν στην προηγούμενη θεματική ενότητα, δηλαδή τα παιδιά να έχουν την ευκαιρία της βιωματικής μάθησης, να καλλιτεχνήσουν, να δημιουργήσουν, να εκφραστούν και να λειτουργήσουν στο πλαίσιο μιας ομάδας. Παράλληλα όμως το πρόγραμμα αυτό καλύπτει ένα ποσοστό των οικονομικών αναγκών του χώρου της Σχεδίας, αυτό το σκοπό εξυπηρετεί η συνδρομή των πέντε ευρώ για

τη συμμετοχή στο πρόγραμμα.

Το επόμενο σταθερό πρόγραμμα ακούει στο όνομα Παιδικό Στέκι. Το παιδικό πρόγραμμα αυτό υλοποιείται κάθε εβδομάδα, την ημέρα της Παρασκευής, για δύο ώρες. Το πρόγραμμα αυτό είναι αποτέλεσμα συνεργασίας ανάμεσα σε δύο φορείς, το *Κέντρο Στήριξης Παιδιού και Οικογένειας των Παιδικών Χωριών SOS Παλαμάριου* και την Καλλιτεχνική Παιδαγωγική Ομάδα *Σχεδία στην πόλη*. Η Αλεξάνδρα παρουσιάζει την αρχή της συνεργασίας «[...] το Παιδικό Στέκι ξεκίνησε λόγω ζήτησης [...] μας ζητήθηκε να υπάρχει ένα πρόγραμμα [...] για τα παιδιά στο Κέντρο Στήριξης [...] ζήτησε (Κέντρο Στήριξης) συνεργασία για να έρχονται τα δικά τους παιδιά στο δικό μας χώρο [...] ώστε τα παιδιά να ψυχαγωγούνται, να υπάρχει εξωτερικό παιχνίδι, κατασκευές[...]». Το πρόγραμμα αυτό όμως έχει έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα, απευθύνεται σε παιδιά με λιγότερες ευκαιρίες. Η Νατάσα αναφέρει «[...] η βασική κινητήρια ιδέα για τη Σχεδία ολόκληρη [...] είναι [...] να δώσει την ευκαιρία σε παιδιά που δεν έχουν το οικονομικό και κοινωνικό υπόβαθρο [...] να μάθουν [...] μέσα από εναλλακτικές μεθόδους [...] βασικός μας σκοπός να προσφέρουμε σε παιδιά που το έχουν ανάγκη χαρά, μάθηση, δημιουργικότητα». Η Μαρία στα λόγια της παρουσιάζει και άλλες πληροφορίες για το σκεπτικό του προγράμματος αυτού «[...] είναι παιδιά που είτε δεν έχουν καλή οικονομική κατάσταση, είτε είναι από άλλες χώρες ε: αυτά τα παιδιά θα έπρεπε για να για να περάσουν ας πούμε το απόγευμά τους να πάνε σε κάποιο Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης (ΚΔΑΠ) να πληρώσουν και προσπαθούμε εμείς να τους κάνουμε πιο εύκολη μέσα σε εισαγωγικά τη ζωή των γονιών [...]». Η συμμετοχή των παιδιών στο πρόγραμμα είναι χωρίς οικονομική επιβάρυνση, λόγω των δύσκολων οικονομικοκοινωνικών συνθηκών που αντιμετωπίζουν οι οικογένειές τους. Τα παιδιά αυτά προέρχονται είτε από χαμηλά οικονομικά στρώματα είτε είναι παιδιά μεταναστών, που διαμένουν στην Ελλάδα. Η υλοποίηση ενός τέτοιου προγράμματος φανερώνει την ικανότητα των μελών να αφογκράζονται τις οικονομικοκοινωνικές συνθήκες της εποχής τους. Για παράδειγμα η Κατερίνα αναφέρει πως «[...] από παιδιά που έχουν προβλήματα [...] οικονομικά [...] μαθαίνεις [...] αλλά και συνειδητοποιείς [...] την οικονομική κρίση [...] συνειδητοποιείς το πρόβλημα και την έντασή του που έχει λάβει [...]». Η κατανόηση των κοινωνικών δυσκολιών, των αποτελεσμάτων αυτών και η δράση για τη δημιουργία εναλλακτικών επιλογών, φανερώνει την κοινωνιοκεντρική οπτική που διαθέτει η ομάδα της Σχεδίας.

Η Αργυρώ περιγράφει μια χρονική φάση του προγράμματος Παιδικό Στέκι «[...] κάναμε παιδικό στέκι σε σχολείο πέρυσι (2016) είχαμε δύο παιδικά στέκια, πηγαίναμε εμείς με τις βαλίτσες μας στο 55^ο δημοτικό σχολείο στο κέντρο της πόλης ε:: όπου μετά από αίτημα του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων, καθώς είναι ένα σχολείο με πολλά παιδιά αλλοδαπά και γενικά μία λαϊκή γειτονία και πολλά παιδιά ας πούμε δυσκολεύονταν με την οικονομική κρίση που έχει συνθλίψει τους πάντες». Παρατηρείται πάλι η κοινωνιοκεντρική οπτική των μελών της Σχεδίας. Η περιορισμένη δυνατότητα των παιδιών για εξωσχολικές και δημιουργικές δραστηριότητες, ως απόρροια της οικονομικής κρίσης,

προσπαθεί να αντιμετωπιστεί από την ομάδα της Σχεδίας, επισκεπτόμενη και δημοτικά σχολεία. Η δραστηριοποίηση αυτή δείχνει ότι η Σχεδία προσπαθεί να είναι όσο γίνεται ανοιχτή στην κοινωνία και όχι περιορισμένη στον μικρόκοσμό της, οργανώνοντας και υλοποιώντας δράσεις εκτυλισσόμενες στη σφαίρα του δημόσιου τομέα.

Η Αλεξάνδρα επίσης αναφέρει ένα άλλο περιστατικό συνεργασίας ανάμεσα στη Σχεδία και στο σχολείο «[...]έχει υπάρξει και πρόγραμμα το οποίο είχε ζήτηση από σχολεία [...] λεγότανε Η Σχεδία πάει σχολείο, το οποίο συνεχίστηκε κιόλας για τρία χρόνια [...] πηγαίναμε σε σχολεία κάθε Τετάρτη, διαφορετικά σχολεία [...] τα οποία μας ζητούσαν να πάμε εκεί, έτσι ώστε να μιλήσουμε, να παίξουμε με τα θέματα που ασχολούμασταν εμείς κάθε χρονιά το ένα ας πούμε ήτανε για τον ρατσισμό, για τη διαφορετικότητα[...]. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η συνεργασία των εκπαιδευτικών της Σχεδίας με τους μάχιμους εκπαιδευτικούς, δηλαδή τους εκπαιδευτικούς που στελεχώνουν το επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα. Το γεγονός ότι οι τελευταίοι ζητάνε από τους εθελοντές εκπαιδευτικούς της Σχεδίας να πάνε στα σχολεία, ώστε να μιλήσουν και να παίξουν με τα παιδιά πάνω στις θεματικές που πραγματεύονται, φανερώνει την απήχηση της εναλλακτικής εκπαίδευσης και των έμπρακτων αποτελεσμάτων της, που τα μέλη προσπαθούν να προάγουν. Η Αλεξάνδρα προσθέτει «[...]το πρόγραμμα αυτό είχε και το καλό ότι μετά είχε κάποιες έξτρα δραστηριότητες όπου μπορούσε να τις κάνει ο ίδιος ο δάσκαλος [...] οι ίδιοι οι δάσκαλοι καταλάβανε το ότι τα θέματα τα οποία εμείς είχαμε θίξει είχανε δει κάποια πρόοδο μέσα σε όλο αυτό [...]την επόμενη χρονιά ξανακαλέσανε [...]». Μέσω της παροχής δραστηριοτήτων για υλοποίηση από την πλευρά των μάχιμων εκπαιδευτικών, φανερώνεται η διάθεση των μελών να μοιραστούνε τις ιδέες τους και τις πρακτικές τους αφιλοκερδώς με το υπόλοιπο εκπαιδευτικό σώμα. Το όραμά τους για την προαγωγή της εναλλακτικής εκπαίδευσης παραμένει άσβεστο.

Παρόλο που στη νοοτροπία της ομάδας είναι έντονη η ενασχόληση με θέματα που αποβλέπουν στην κατανόηση του κοινωνικού περιγύρου, μπορεί να γίνει εύκολα αντιληπτό από τα παραπάνω, ότι υπάρχει μια κατηγορία θεμάτων που άπτονται σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων. Η Αργυρώ επιβεβαιώνει τα παραπάνω «[...]ο προσανατολισμός μας είναι πολύ έντονος κυρίως σε θέματα αντιρατσιστικής εκπαίδευσης [...] θέματα σεβασμού της διαφορετικότητας, ίσων ευκαιριών [...] παιδικής προστασίας [...]». Τους τελευταίους μήνες τα μέλη της Σχεδίας έχουν σχεδιάσει ένα πρόγραμμα που ασχολείται με τη θεματική ενότητα των Δικαιωμάτων του Παιδιού. Η Σμαρώ αναφέρει «[...]το εκπαιδευτικό υλικό με θέμα τα δικαιώματα του παιδιού κατασκευάστηκε για να ταξιδέψει σε βιβλιοθήκες της πόλης [...] με σκοπό να περάσουμε δύο παίζοντας και μαθαίνοντας για τα δικαιώματά τους». Η Άννα-Μαρία προσθέτει το πώς ξεκίνησε αυτή η επιθυμία για ενασχόληση με τέτοιο θέμα «[...]ας πούμε όλο αυτό το προσφυγικό (ζήτημα) το οποίο βιώνει η χώρα μας και πολλές άλλες χώρες, επειδή ήταν κάτι το οποίο μας προβλημάτισε, θέλαμε να προσπαθήσουμε να το προσεγγίσουμε μέσα από τα παιδιά [...]». Υπογραμμίζεται ακόμη μια φορά πως η πραγματικότητα των κοινωνικών συνθηκών

είναι το πεδίο δράσης των εκπαιδευτικών της Σχεδίας. Το ζήτημα των προσφύγων με τα ασυνόδευτα παιδιά, με τις αντιδράσεις για την ένταξη των παιδιών στο εκπαιδευτικό σύστημα αποτέλεσαν τις προβληματικές καταστάσεις, που θέλησαν να επεξεργαστούν τα μέλη.

Το παιδαγωγικό υλικό του προγράμματος με θέμα τα Δικαιώματα του Παιδιού περιείχε δραστηριότητες οι οποίες έδιναν τη δυνατότητα στα παιδιά να εκφράσουν τις απόψεις τους για το ποια είναι τα δικαιώματά τους. Η Σμαρώ αναφέρει μία από αυτές «[...]δώσαμε ένα χαρτί το οποίο έγραφε πάνω ότι όλα τα παιδιά χρειάζονται και ένα κενό και συμπλήρωναν τα ίδια μόνα τους τι πιστεύουν ότι χρειάζονται όλα τα παιδιά [...]ο καθένας μεμονωμένα και[...]μετά μαζευτήκαμε όλοι μαζί και στον πίνακα (τον μαγνητικό)[...] σημειώσαμε τι είπε το κάθε παιδί [...] μαζεύτηκαν γύρω στις πέντε διαφορετικές εκδοχές, η πρώτη ήταν η οικογένεια, το νερό, μετά το φαγητό, το σπίτι [...] (το καθένα) κολλούσε το μαγνητάκι δίπλα από το κάθε διαφορετικό δεδομένο [...]το σημαντικότερο σύμφωνα με τις απόψεις των παιδιών είναι η οικογένεια, γιατί χωρίς την οικογένεια δεν θα μπορούσαν να έχουν και τα παρακάτω, όπως είναι το φαγητό το νερό και η στέγη [...]». Διαφαίνεται ότι τα παιδιά εκφράζουν άφοβα τις απόψεις τους και το ποια είναι τα δικαιώματά τους. Οι απόψεις όλων τους καταγράφονται και στη συνέχεια επεξεργάζονται από τα ίδια τα παιδιά και από τα μέλη. Στη συνέχεια από την πρώτη κατεργασία από την οποία δημιουργήθηκαν κάποιες κατηγορίες, τα παιδιά πάλι εκφράζοντας την άποψή τους ψηφίζουν χρησιμοποιώντας μαγνητάκια ποια από αυτές τις κατηγορίες θεωρούν ποιο σημαντική. Η τελική κατηγορία ή αλλιώς το θεμελιώδες δικαίωμα των παιδιών ήταν αποτέλεσμα δική τους σκέψης και επιλογής. Μέσω αυτής της διαλογικής διαδικασίας είχαν τα παιδιά τη δυνατότητα να σκεφτούν την καθημερινότητά τους και να την πλησιάσουν με κριτική ματιά. Η επιλογή τέτοιου είδους ανοιχτών δραστηριοτήτων επιβεβαιώνει ότι τα μέλη της Σχεδίας επιζητούν τον αληθινό διάλογο με τα παιδιά. Η χειραφετική εκπαίδευση θεωρεί το διάλογο απαραίτητο για τη γνωστική διαδικασία που αποκαλύπτει την πραγματικότητα (Φρέιρε, 1974). Ο διάλογος προάγει την ισότητα ανάμεσα στα δυο διδακτικά και μαθησιακά μέτωπα, όταν οι μαθητές γίνονται κριτικοί συνερευνητές στο διάλογο με τον εκπαιδευτικό (Freire, 1998).

Ενδιαφέρον είναι και το ακόλουθο παράδειγμα όπου, η Χριστίνα αναφέρει το πρόγραμμα των Δημιουργικών Διαδρομών με θέμα την Διεθνή κουζίνα «[...] (θέλαμε) να γνωρίσουν τα παιδιά διαφορετικές γεύσεις φαγητά που δεν τρώνε συνήθως [...]δηλαδή κάναμε στο Μεξικό γουακαμόλε [...]γίνονται με αβοκάντο και κάποια παιδιά δεν είχαν ξαναδεί αβοκάντο [...]δώσαμε πως είναι η συνταγή και μετά για παράδειγμα πρόσθεταν αυτά το λάδι, το πιπέρι, το αλάτι ανακατεύανε ε φτιάχνανε τα sandwiches βάζανε τι υλικά θέλανε να έχει μέσα [...]οπότε μάθανε ποιο είναι ξέρω εγώ ένα φαγητό της Γαλλίας [...]ταξιδέψαμε δηλαδή μέσα από τις γεύσεις σε άλλες χώρες [...]». Από τα παραπάνω φαίνεται πως τα παιδιά είναι ενεργά εκτελώντας και δημιουργώντας τις μαγειρικές συνταγές. Πειραματίζονται με πρώτες ύλες και υλικά. Έχουν τη δυνατότητα να εκφραστούν επιλέγοντας ποια υλικά

ταιριάζουν καλύτερα στην προσωπική τους συνταγή. Όραση, όσφρηση και γεύση έχουν πρωταγωνιστικό ρόλο στη διαδικασία της μάθησης. Αντιλαμβάνονται πως πολιτισμικό στοιχείο ενός λαού είναι και η μαγειρική τέχνη. Διαφαίνεται η ολιστική προσέγγιση της γνώσης, που τα μέλη θέλουν να προάγουν.

Οι ηλικίες των παιδιών που συμμετέχουν στα σταθερά προγράμματα της Σχεδίας ποικίλουν. Το ηλικιακό πλαίσιο κυμαίνεται από πέντε μέχρι δώδεκα ετών. Για τη διαχείριση των διαφορετικών ηλικιών η Αλεξάνδρα αναφέρει «[...]απλά προσαρμόζουμε τα προγράμματά μας δηλαδή ξέροντας το ηλικιακό πλαίσιο που έχουμε βάλει [...] αν υπάρξουν κάποια λίγο μικρότερα παιδάκια τα οποία θα έχουν κάποια χ δυσκολία υπάρχει πάντα ένας εθελοντής [...] παρόλα αυτά η Σχεδία έχει σαν ιδεολογία ο καθένας μας το προσπαθεί πρώτα μόνος του [...] φυσικά όπου χρειάζεται βοήθεια δε θα την αρνηθεί κανείς [...]». Οι διαφορετικές ηλικιακές ομάδες των παιδιών δεν αποτελεί ιδιαίτερο πρόβλημα, καθώς το εκπαιδευτικό υλικό με τα παιχνίδια και τις κατασκευές είναι προσαρμόσιμο. Εξάλλου λόγω των πολλών εθελοντριών, που βρίσκονται κατά την εκπαιδευτική δράση, εάν υπάρξει κώλυμα με κάποια κατασκευή θα βοηθήσουν. Επίσης, διαφαίνεται πως τα παιδιά έχουν την ευκαιρία και την ελευθερία να πειραματιστούν με την κατασκευή τους, να σκεφτούν πως μπορούν να τη φτιάξουν και πώς να αξιοποιήσουν τα υλικά κατασκευής.

3.5. Κοινός προγραμματισμός και οργάνωση

Στις προηγούμενες ενότητες σκιαγραφήθηκε έμμεσα ο τρόπος οργάνωσης των παιδαγωγών της ομάδας. Στην παρούσα ενότητα το θέμα των σχέσεων, που αναπτύσσουν τα μέλη μεταξύ τους, θα αναλυθεί διεξοδικά. Η Αργυρώ, ένα από τα ιδρυτικά μέλη, αναφέρει ότι η Σχεδία από το ξεκίνημά της «[...]ήταν μία ομάδα που ήτανε πάντοτε ανοιχτή σε μέλη, οπότε είχε αυτό πολύ έντονα της ομάδας, χωρίς κάτι βαρύγδουπο για αυτό και δεν έχουμε βαριές διαδικασίες [...]». Γίνεται φανερό πως η Σχεδία ως ομάδα είναι πολύ κοντά στη λογική των οριζοντίων και όχι των κάθετων σχέσεων, για αυτό και αποφεύγονται εξεζητημένες οργανωτικές διαδικασίες. Σε επιβεβαίωση αυτών η Δανάη αναφέρει «[...]ότι άμα δεν κάνω [...]εγώ κάτι και ο καθένας δεν κάνει κάτι [...] δεν πρόκειται να λειτουργήσει όλο αυτό το πράγμα, γιατί δεν έχει [...]αυτούς[...]που δίνουν αρμοδιότητες και δίνουν πράγματα στους υπολοίπους να κάνουνε, οπότε είναι συμμετοχικό δημοκρατικό [...]όλοι συμμετέχουν το ίδιο ισάξια [...]». Καθίσταται έκδηλο, στα λεγόμενα των συνεντευξιαζόμενων, ότι οι πράξεις των μελών είναι αυτοπροσδιοριζόμενες και όχι ετεροπροσδιοριζόμενες, με το σκεπτικό ότι τα ίδια τα μέλη ως υποκείμενα αποφασίζουν για το τι θα κάνουν και οι πράξεις αυτές δεν εκπορεύονται μέσω εντολών από κάποιους ανώτερους. Η συμμετοχή των μελών στη διαδικασία ορισμού των δράσεων και της υλοποίησής τους είναι ισάξια. Όλοι έχουν δικαίωμα έκφρασης και δικαίωμα συμμετοχής. Αυτό που επίσης έχει ενδιαφέρον είναι η

αλληλοεξάρτηση των μελών στην πορεία για την υλοποίηση του σκοπού της ομάδας. Εάν όλοι μαζί δεν πράξουν, τότε στη Σχεδία δεν πρόκειται να συμβεί τίποτα. Εάν όλοι μαζί δεν προσπαθήσουν, τότε ο σκοπός της προαγωγής της εναλλακτικής εκπαίδευσης δεν επιτυγχάνεται. Έτσι, υπογραμμίζεται η αναγκαιότητα της συλλογικής δράσης των μελών.

Επίσης η Στέλλα προσθέτει ότι «[...] είναι καλό για κάθε εθελοντή να έρχεται στις συναντήσεις, γιατί έτσι διατηρείται το κλίμα [...] για να είμαστε ενωμένοι [...]». Παρατηρείται η αξιακή επένδυση του μέλους σχετικά με τη συμμετοχή στις συζητήσεις και στις δράσεις της ομάδας. Η συμμετοχή, η ομαδικότητα και η συζήτηση φαίνονται να είναι τα γνωσιακά αποτελέσματα της Σχεδίας. Η έννοια της συλλογικότητας αξιοποιείται και στο σύμβολο της ομάδας της Σχεδίας. Το σύμβολό τους είναι μια σπείρα. Η Νατάσα μιλάει για το σύμβολο αναφέροντας «[...] η σπείρα είναι το σύμβολο που δείχνει την ενότητα [...] και είναι το αρχαιότερο σύμβολο της ενότητας [...]». Η ενότητα αυτή παρουσιάζεται και στη διαλογική επικοινωνία που αναπτύσσεται ανάμεσα στα μέλη. Η Άννα-Μαρία αναφέρει «[...] κοινή άποψη της ομάδας είναι ότι το να μοιράζεσαι ιδέες και το να εκθέτεις αυτό που σκέφτεσαι για ένα συγκεκριμένο θέμα είναι πάρα πολύ σημαντικό πόσο μάλλον λοιπόν αυτό αν το σκεφτούμε πέρα του ατομικού και το βάλουμε σε ένα συλλογικό επίπεδο, που το κάθε μέλος έχει την ευκαιρία να χτίσει να προσθέσει πάνω σε αυτό που είπε ο άλλος και αυτό οπότε δίνει μια τρομερή δυναμική [...]». Φανερώνεται πως ο διάλογος που είναι θεμελιωμένος στην ισότητα, γίνεται μία οριζόντια σχέση, που οδηγεί στην αμοιβαία εμπιστοσύνη ανάμεσα στους διαλεγόμενους (Φρέιρε, 1974). Ιδιαίτερο ενδιαφέρον εμφανίζει το γεγονός ότι αυτήν την ποιότητα συνείδησης επιθυμούν τα μέλη της Σχεδίας να τη μεταφέρουν και να την αξιοποιήσουν στη δυνητική επαγγελματική πορεία στο εκπαιδευτικό σύστημα. Η Νατάσα αναφέρει ότι «[...] το πλαίσιο ομάδας είναι κάτι το οποίο θα το χρειαστώ στην πορεία, για να συνεργαστώ με συναδέλφους εκπαιδευτικούς σε άλλα πλαίσια [...]». Εν συνεχεία ακολουθούν πιο λεπτομερείς περιγραφές του τρόπου οργάνωσης των μελών.

Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκής χρονιάς, τον Σεπτέμβρη, τα μέλη της Σχεδίας συναντιούνται στο χώρο τους, για να συζητήσουν, να σκεφτούν και να αποφασίσουν τις δράσεις τους, δηλαδή ποια προγράμματα και δράσεις θέλουν να συνεχίσουν ή τι καινούρια προγράμματα επιθυμούν να δημιουργήσουν. Η Σμαρώ αναφέρει «[...] στην αρχή της χρονιάς ορίζουμε μια συγκεκριμένη μέρα η οποία θα βολεύει τους περισσότερους [...] και αποφασίζουμε σχετικά με τα προγράμματα [...]». Επίσης καθορίζουν μια σταθερή μέρα, που βολεύει τα περισσότερα μέλη, για να συναντιούνται και να αποφασίζουν για τα θέματα της Σχεδίας. Η Νατάσα εξηγεί το περιεχόμενο αυτών των συναντήσεων «[...] βγάζουμε ένα μηνιαίο πρόγραμμα με τις θεματικές και έτσι τις εβδομαδιαίες συναντήσεις τις αφιερώνουμε στην προετοιμασία του υλικού για τις δράσεις που θα ακολουθήσουν [...]». Την μέρα που από την αρχή της χρονιάς τα μέλη έχουν ορίσει ως μέρα

συνάντησης εμπλέκονται σε έναν μακροπρόθεσμο και βραχυπρόθεσμο σχεδιασμό. Στο μακροπρόθεσμο επίπεδο τα μέλη αποφασίζουν τις μηνιαίες θεματικές ενότητες των σταθερών τους προγραμμάτων, δηλαδή των Δημιουργικών Διαδρομών και του Παιδικού Στεκιού. Εφόσον έχει καλυφθεί το θεματικό κομμάτι των προγραμμάτων, στις εβδομαδιαίες επιμέρους συναντήσεις προβαίνουν στις απαραίτητες διεργασίες για την παραγωγή του παιδαγωγικού υλικού.

Σ' αυτό το σημείο πρέπει να τονιστεί ότι από τη μία υπάρχει αυτή η σταθερότητα της ημέρας συνάντησης, από την άλλη όμως υπάρχει και μία ευελιξία στον προγραμματισμό των συναντήσεων. Αυτή η ευελιξία επαφίεται στο ρυθμό εργασίας των μελών είτε σε συνεργασίες που προκύπτουν κατά καιρούς και χρειάζεται η ομάδα να οργανώσει και άλλες δράσεις. Η Σμαρώ αναφέρει «[...]αν υπάρχει για κάποιο λόγο αν τύχει κάτι, αν έχουμε εκείνη την μέρα κάποια άλλη εκδήλωση εξωτερική στη σχεδία, όπου κανονίζουμε πάλι με όλα τα μέλη ότι για τη συγκεκριμένη βδομάδα η μέρα συνάντησης θα αλλάξει [...]». Αυτή η ευελιξία στον προγραμματισμό συναντήσεων διευκολύνεται από την άμεση επικοινωνία των μελών αξιοποιώντας την ομάδα που έχουν δημιουργήσει σε μέσο κοινωνικής δικτύωσης. Όλα τα ενεργά μέλη έχουν συμμετοχή σε αυτήν την ηλεκτρονική ομάδα. Η Στέλλα παραθέτει την άποψή της «[...]στο facebook μπορούμε να επικοινωνούμε άμεσα και γρήγορα ε:: μεταξύ μας [...]παραθέτουμε:: αρχικά κάποιες ιδέες ίσως για τα προγράμματα μας μπορούμε, να μάθουμε γρήγορα ποιος μπορεί να συμμετέχει και ποιος όχι [...]κάνουμε κάποια γκάλοπ μέσα στην ομάδα σε περίπτωση που δεν μπορούμε να βρεθούμε για να αποφασίσουμε ε:: τι θα κάνουμε τελικά στις δράσεις [...]». Γίνεται φανερό πως στην ψηφιακή ομάδα οι πληροφορίες για τις δράσεις της Σχεδίας μεταφέρονται πολύ γρήγορα και άμεσα. Τα μέλη μπορούν στην ψηφιακή ομάδα να εκφράσουν την άποψή τους για τις ιδέες των υπολοίπων, να ενημερώσουν άμεσα για τη διαθεσιμότητά τους, γεγονός που αποδεικνύει θέληση και συνέπεια.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα της εξαιρετικής επικοινωνίας, που επιτυγχάνεται μέσω της σελίδας κοινωνικής δικτύωσης, αποτελεί η διαδικασία της δημιουργίας ενός CD με μουσικοκινητικά τραγούδια, για την αξιοποίησή του κατά τη δημιουργική απασχόληση με τα παιδιά από τη Συρία και το Αφγανιστάν. Η Νατάσα αναφέρει «[...]αφότου έπεσε η ιδέα να κατασκευάσουμε αυτό το cd ε συνέβαλαν όλα τα μέλη της ομάδας στο να βρεθούν διάφορα τραγούδια και αυτό έγινε σε συνεργασία ε μέσω του facebook, όπου στην ομάδα μας ανεβάσαμε τραγούδια και τα συγκεντρώσαμε έτσι σε μία λίστα [...]».

Η συνηθισμένη πορεία των συναντήσεων που εκτυλίσσονται στο χώρο της Σχεδίας για το σχεδιασμό των δράσεων είναι η παρακάτω σύμφωνα με τις παρατηρήσεις. Στην παρατήρηση (5) περιγράφεται ο βραχυπρόθεσμος σχεδιασμός προγράμματος με την επακόλουθη παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού, μια εβδομάδας του Μαρτίου. Η Β. έψαχνε στον ηλεκτρονικό υπολογιστή υλικό, στο ίντερνετ, για το πρόγραμμα της αυριανής μέρας,

δηλαδή το πρόγραμμα των Δημιουργικών Διαδρομών. Μόλις τελειώσαμε το συμμάζεμα, καθάρισμα του χώρου σταθήκαμε κάποιες όρθιες γύρω από τη Β. και κάποιες δίπλα της, καθισμένες σε σκαμπό. Ξεκίνησε μια συνομιλία για το τι υλικό βρήκε η Β., ποιο από αυτά είναι πιο κατάλληλο για το αυριανό πρόγραμμα από άποψη περιεχομένου, υλικών για την πραγματοποίησή του, ευκολία ως προς την κατασκευή από την πλευρά των παιδιών. Πήραμε την απόφαση την αυριανή μέρα στο πρόγραμμα να φτιάξουμε με τα παιδιά δακτυλόκουκλες, μία μαριονέτα και μια μαρότα. Η Στέλλα εκτύπωσε τις εικόνες πατρών για τις δακτυλόκουκλες, την εικόνα για την μαριονέτα και τις οδηγίες κατασκευής για την μαρότα. Μετά την εκτύπωση, έβαλε μια κασέτα να παίζει από το διαδικτυακό κασετόφωνο (<http://www.kasetophono.com>).

Πήραμε τις εκτυπώσεις και ανεβήκαμε στον επάνω όροφο για να κάνουμε τις κατασκευές. Αρχικά ασχοληθήκαμε με τη δημιουργία πατρών για τις δακτυλόκουκλες. Ενώσαμε τα τραπεζάκια για να δημιουργήσουμε ένα μεγάλο πάγκο εργασίας και τοποθετήσαμε χαρτόνια διαφόρων χρωμάτων, το βάζο με τα μολύβια, το κουβαδάκι με τα ψαλίδια μοιράσαμε τα εκτυπωμένα πατρών και η καθεμία άρχισε να σχεδιάζει στο χαρτόνι της το πατρών της δακτυλόκουκλας, που διάλεξε. Επίσης, συζητήσαμε για το πώς θα κολλήσουν οι άκρες των πατρών για να δημιουργηθεί η φιγούρα, πώς θα κολληθούν τα μέρη των υπόλοιπων κατασκευών και τη σειρά κατασκευή τους. Τέλος, τοποθετήσαμε το παραγόμενο υλικό, τα έτοιμα πατρών των δακτυλόκουκλων, τα κομμένα κομμάτια των χαρτονιών, τα ξυλάκια και την τσόχα σε ένα πλαστικό κουτί οργάνωσης.

Στις παραπάνω ενέργειες στις οποίες προβαίνουν τα μέλη θα συμπληρώσω την αγορά υλικών και εξοπλισμού για τα προγράμματα (π.χ. παρατήρηση 28), την αναζήτηση ιδεών για κατασκευές και δραστηριότητες σε αρχεία ψηφιακά ή έντυπα προηγούμενων προγραμμάτων (π.χ. παρατήρηση 22). Η προαναφερθείσα ενέργεια προϋποθέτει ότι κάποιο μέλος στη συνάντηση για την οργάνωση των επιμέρους θεματικών προγραμμάτων θα καταγράψει την πορεία των δραστηριοτήτων και των κατασκευών (π.χ. παρατήρηση 9). Επίσης, τα μέλη προβαίνουν σε ανάθεση μικροεργασιών στο σπίτι, όταν δεν ολοκληρώνεται η εργασία τους (π.χ. παρατήρηση 17). Πριν τη διεξαγωγή οποιασδήποτε εσωτερικής δράσης διαμορφώνουν το χώρο καταλλήλως (π.χ. παρατήρηση 6). Τα μέλη ανακοινώνουν τις δράσεις σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης (π.χ. παρατήρηση 13) και συναλλάσσονται οικονομικά με τους γονείς του προγράμματος Δημιουργικές Διαδρομές (π.χ. παρατήρηση 19). Σχετικά με τη θεματολογία των παιδικών προγραμμάτων, όπως παρουσιάστηκε σε προηγούμενες θεματικές ενότητες, οι κοινωνικές προβληματικές καταστάσεις είναι πηγή σκέψης και δράσης των μελών. Επίσης, σύμφωνα με την Αλεξάνδρα «[...] η διαδικασία της οργάνωσης της κάθε θεματικής είναι

ένα brainstorming ουσιαστικά όλων των εθελοντών που συμμετέχουν στο κάθε πρόγραμμα [...]».

Μετά το πέρας κάθε προγράμματος τα μέλη προβαίνουν σε αξιολόγηση. Η Δανάη αναφέρει ότι «[...]στο τέλος των δράσεων[...]υπάρχουν έντυπα αξιολόγησης που συμπληρώνουμε, υπάρχουν συζητήσεις στην ομάδα, οι οποίες γίνονται σχετικά με το πώς πήγαν τα πράγματα [...]τι πήγε καλά τι δεν πήγε τι μπορεί να βελτιωθεί για την επόμενη φορά, το αφήνουμε και σαν σημείωμα [...] για την επόμενη ομάδα που θα ασχοληθεί με κάτι αντίστοιχο [...]». Η διαδικασία αυτή της αξιολόγησης και ο προσανατολισμός της σε επόμενες δράσεις, συμβαδίζει με την κυκλική πορεία της ενδυνάμωσης που προτείνει ο Φρέιρε (1974). Η πράξη είναι η αέναη επικοινωνία της σκέψης και της δράσης, του αναστοχασμού αυτής, της δημιουργίας νέας σκέψης και δράσης (Φρέιρε, 1974). Σ' αυτό το σημείο αξίζει να σημειωθεί πως και η διαδικασία της προσωπικής συνέντευξης, τουλάχιστον για τα νέα μέλη της ομάδας, λειτούργησε ως ενδυναμωτική διαδικασία. Στο προσωπικό έντυπο ημερολόγιο μου κατέγραψα τις εντυπώσεις των μελών και τις δικές μου σχετικά με την συνέντευξη. Τα τρία καινούρια μέλη της Σχεδίας μου ανέφεραν ότι οι ερωτήσεις μου τις βοήθησαν να καταλάβουν καλύτερα το σκεπτικό και το περιεχόμενο των δράσεων. Με άλλα λόγια οι ερωτήσεις τις βοήθησαν να κατανοήσουν την υπαρξιακή τους κατάσταση μέσα στο πλαίσιο της ομάδας, να σκεφτούν το είδος των δράσεών τους αλλά και την προθετικότητα αυτών, ενδυναμώνοντάς τες με αυτόν τον τρόπο, ώστε να δράσουν εκ νέου.

Από την περιγραφή των ενεργειών στις οποίες εμπλέκονται τα μέλη/εθελοντές φανερώνεται η χρήση και η διαχείριση των υλικών και του εξοπλισμού της Σχεδίας. Η Νατάσα αναφέρει πως «[...]όλοι οι εθελοντές είναι υπεύθυνοι για την τον εξοπλισμό [...] συνεπώς οι ίδιοι ελέγχουμε τι έχουμε, εάν έχουμε αποθέματα, εάν χρειαζόμαστε κάτι, τσεκάρουμε από το πιο απλό εάν έχουν τελειώσει οι μαρκαδόροι, για να τους πετάξουμε, εάν πρέπει να αγοράσουμε καινούριους να είναι μια ομαδική ((γελά)) δουλειά όλο αυτό». Το γεγονός ότι όλοι συμμετέχουν στη διαχείριση του εξοπλισμού της Σχεδίας καταμαρτυρεί ότι τα μέσα, οι πηγές παραγωγής είναι προσβάσιμα σε όλους χωρίς εξαιρέσεις. Επίσης το γεγονός ότι τα μέλη συμμετέχουν στη συλλογική διαχείριση των μέσων διαφαίνεται και από τα παρακάτω. Η Στέλλα αναφέρει ότι «[...]μαζεύουμε [...]υλικά που μπορεί εκείνη τη στιγμή να μη χρειάζονται, αλλά μπορούν να φανούν χρήσιμα σε κάποια άλλη κατασκευή [...] έχει τύχει να χρειαζόμαστε [...]το χαρτόνι από το χαρτί υγείας και: έχουμε συνεννοηθεί [...]εάν περισσεύει σε κάποιον να το φέρει στη Σχεδία [...]». Η Κατερίνα προσθέτει πως «[...]σκουπίζουμε, καθαρίζουμε όλα δηλαδή τα κάνουμε μαζί εμείς [...]». Γίνεται αντιληπτό ότι όλα από την καθαριότητα μέχρι και τη διαχείριση υλικών αγαθών επαφίεται στην κοινή σφαίρα βούλησης και δράσης των μελών. Στην περίπτωση αυτή υπευθυνότητα και φαντασία συμβαδίζουν. Η υπευθυνότητα γίνεται άμεσα αντιληπτή από τα παραπάνω.

Σχετικά με τη φαντασία η Κατερίνα προσθέτει «[...]μαθαίνω να: φτιάχνω δημιουργώ κατασκευές από τα πιο απλά αντικείμενα, να αξιοποιώ οτιδήποτε υπάρχει [...]». Η Δανάη προσθέτει «[...]

μπορώ να εκφραστώ [...] και να κάνω πράγματα, κρατάει ζωντανό αυτό το κομμάτι της δημιουργικότητας, το οποίο δύσκολα το κρατάς ζωντανό σήμερα [...]». Στα λόγια και των δύο διαφαίνεται το γνωσιακό αποτέλεσμα του κοινωνικού χώρου της Σχεδίας, που είναι η δημιουργικότητα και η φαντασία. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η σύγκριση της Σχεδίας και της καθημερινότητας στην οποία προβαίνει η Δανάη. Θα μπορούσε να εννοηθεί ότι η συλλογική δραστηριοποίηση, με τις κοινές αποφάσεις για τα θέματα των παιδικών προγραμμάτων και τις κατασκευές αυτών και η ελευθερία στη διαχείριση των υλικών μέσων του χώρου συμβάλλουν στην καλλιέργεια της δημιουργικότητας, πνευματική κατάσταση που δεν συναντάται στα υπόλοιπα συνθετικά μέρη της καθημερινότητας.

Αξίζει να σημειωθεί επίσης, πως τα μέλη συνδράμουν οικονομικά για τη συντήρηση του χώρου. Η οικονομική στήριξη αυτή παρουσιάζεται στα λόγια της Σμαρώς «[...] οι συνεισφορές των μελών (συμβάλλουν στα πάγια έξοδα), οι οποίες είναι δεκαπέντε ευρώ το χρόνο εμ, γιατί δυστυχώς δεν υπάρχει ανάλογη στήριξη από το κράτος, οπότε θέλεις να το στηρίξεις αυτόν το χώρο [...]». Διαφαίνεται η ισχυρή επιθυμία των μελών να υποστηρίξουν με οποιοδήποτε τρόπο την ομάδα τους, τη Σχεδία. Κίνητρο για αυτήν την επιθυμία δεν είναι τίποτα άλλο από την αγάπη. Η Χριστίνα αναφέρει πως «[...] αυτό που κάνουμε το κάνουμε με όλη μας την καρδιά, δηλαδή όλοι εδώ δουλεύουμε χωρίς να έχουμε κάποιο οικονομικό αντάλλαγμα, αλλά επειδή το θέλουμε [...] έχουμε κοινό σκοπό που μέσα από την ενότητα και την ομάδα θα καταφέρουμε να τον πραγματοποιήσουμε [...]». Τα μέλη της Σχεδίας δεν είναι εργαζόμενοι με την τυπική έννοια. Η εργασία τους στο χώρο δεν γίνεται με σκοπό την οικονομική απολαβή, όπως γίνεται στο κανονικό εργασιακό πλαίσιο. Η δραστηριοποίησή τους είναι αποτέλεσμα εθελοντικής εργασίας και κίνητρο αυτής είναι η αγάπη για την εναλλακτική εκπαίδευση. Σύμφωνα με τον Φρέιρε (1974) η αγάπη είναι μια πράξη θάρρους και όχι φόβου, είναι η αφοσίωση στους άλλους ανθρώπους.

3.6. Μοιράζοντας ιδέες και εμπειρίες με εκπαιδευτικούς

Η Σχεδία πραγματοποιεί μια σειρά από σεμινάρια για εκπαιδευτικούς. Σκοπός αυτών των σεμιναρίων, όπως μας πληροφορεί η Νατάσα είναι «[...] να προωθήσουμε την εναλλακτική εκπαίδευση ε και όχι απλά για να γίνεται εκτός σχολείου θα ήτανε ευχάριστο και πολύ αισιόδοξο αν κομμάτια τμήματα αυτής [...] να μπορούσαν να ενταχθούν στο τυπικό σχολείο που γνωρίζουμε, οπότε με την μετεκπαίδευση των εκπαιδευτικών μπορούμε να πούμε πως [...] είναι ένας τρόπος να μουν αυτοί να εισαχθούν αυτές οι μέθοδοι και στο σχολείο μέσω των ίδιων των δασκάλων [...]». Γίνεται αντιληπτό ότι ένας ακόμη τρόπος να προαχθεί ο εναλλακτικός τρόπος διδασκαλίας, πέρα από την υλοποίηση προγραμμάτων για παιδιά στο χώρο τους αλλά και σε δημοτικά σχολεία, είναι η οργάνωση σεμιναρίων με τελικούς αποδέκτες τους εκπαιδευτικούς. Αυτή η πράξη καταμαρτυρεί τη διάθεση της ομάδας να μοιραστεί τις εμπειρίες της αλλά και τις διδακτικές της πρακτικές με

τους εκπαιδευτικούς, που στελεχώνουν το εκπαιδευτικό σύστημα.

Η Αργυρώ αναφέρει πως τα σεμινάρια αυτά ξεκίνησαν «[...]από το Νοέμβριο του 1999 μέχρι σήμερα[...]» και προσθέτει πως «[...]σε μία πρόσφατη καταγραφή που είχαμε κάνει, πρέπει να έχουνε περάσει πάνω από πέντε με έξι χιλιάδες παιδαγωγοί». Σύμφωνα με την προαναφερθείσα, ο αριθμός αυτός δικαιολογείται, «γιατί κάναμε πάρα πολλά τέτοια δωρεάν [...] θυμάμαι από το 2005 και εκπαιδεύαμε δασκάλους και νηπιαγωγούς [...] σε βιωματικά σεμινάρια που διοργάνωνε [...] το γραφείο των πολιτισμικών θεμάτων (διεύθυνση πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης) είτε της δυτικής είτε της ανατολικής Θεσσαλονίκης». Η συνεργασία της Σχεδίας με δομή του εκπαιδευτικού συστήματος φανερώνει το ισχυρό ενδιαφέρον για προαγωγή μιας διαφορετικής εκπαίδευσης. Παρόλο που αρκετά σεμινάρια υλοποιήθηκαν δωρεάν, κατά κύριο λόγο υπάρχει μια μικρή οικονομική συμμετοχή, από την πλευρά των συμμετεχόντων. Η συμμετοχή αυτή εξυπηρετεί «[...]την οικονομική στήριξη της ομάδας[...]», όπως αναφέρει η Σμαρώ.

Τα μέλη της Σχεδίας, έχουν επίσης τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν τέτοιου είδους σεμινάρια. Παρακάτω περιγράφονται οι εντυπώσεις τους. Χαρακτηριστικό των σεμιναρίων αυτών είναι η βιωματικότητα. Η Μαρία επεξηγεί τον βιωματικό χαρακτήρα «[...]είναι κάτι τελείως διαφορετικό από τα κλασσικά σεμινάρια [...] που πας και παρακολουθείς και καταγράφεις ή απλά ακούς, είναι βιωματικά, θα παίζεις, θα αισθανθείς, θα μπεις στη θέση του παιδιού, πολύ σημαντικό νομίζω». Η Δανάη προσθέτει «[...]αυτά τα οποία μαθαίνουμε τα κάνουμε, δηλαδή εάν είναι εικαστικά κάνουμε εικαστικά, κάνουμε κατασκευές, το δοκιμάζουμε, εάν είναι θέατρο σηκώνομαστε και παίζουμε θέατρο [...] μέσω δραματοποίησης, μέσω ρόλων, μέσω παιχνιδιού, παίζουμε και εμείς παρότι ενήλικες [...]». Φαίνεται ότι η εκπαιδευτική διαδικασία των σεμιναρίων εμπλέκουν ενεργά του συμμετέχοντες, καθώς για τη διεξαγωγή τους απαιτείται η άμεση συμμετοχή. Επίσης, ενεργά στη μαθησιακή αυτή διαδικασία είναι και το πνεύμα και το σώμα. Υπογραμμίζεται η ολιστική τοποθέτηση της ομάδας απέναντι στη γνώση. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στο γεγονός ότι οι συμμετέχοντες μαθαίνουν αυτά που θα προσπαθήσουν να τα μάθουν και στους μαθητές τους, δηλαδή βιώνουν αυτό στο οποίο θα προσπαθήσουν βιωματικά να εμπλέξουν τους μαθητές τους. Με άλλα λόγια μπαίνουν στη θέση των παιδιών. Η κατάσταση αυτή σκιαγραφεί και την συνέπεια που πρέπει να υπάρχει στη σχέση ενός εκπαιδευτικού και ενός μαθητή.

Οι θεματικές των σεμιναρίων αυτών είναι αρκετές. Η Μαρία παρουσιάζει κάποιες από αυτές «[...]μερικά από αυτά είναι οι δημιουργικές προσεγγίσεις στην εκπαίδευση[...]διαχείριση συγκρούσεων [...]αυτοσχέδιο θέατρο για το πώς να κάνεις μια σχολική γιορτή[...]μικρές παραμυθίες ήταν σεμινάριο αφήγησης[...]ήταν τρεις κύκλοι και μέσα από αυτό μάθαμε πώς μπορούμε να αφηγούμαστε [...]στην τάξη[...]για τη διαφορετικότητα[...]κουκλοθέατρο[...]κινητικά παιχνίδια». Σχετικά με τα σεμινάρια των εκπαιδευτικών η Άννα-Μαρία προσθέτει ότι «[...]σαν παροχή σε εμάς [...] υπήρχε υλικό που [...] μπορεί ο εκπαιδευόμενος να ανατρέξει για να θυμηθεί αυτά που έκανε [...] και (θεωρητική) βιβλιογραφία για επέκταση

γνώσεων [...]». Από τα παραπάνω διαφαίνεται ότι τα σεμινάρια αυτά προσπαθούν να ενώσουν την επιστημονική γνώση, μέσω της προτεινόμενης βιβλιογραφίας, με την πρακτική γνώση στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής καθημερινότητας.

Εκπαιδευτές σε αυτά τα βιωματικά σεμινάρια είναι είτε τα ιδρυτικά μέλη, μεμονωμένα ή στην ολότητά τους, είτε εξωτερικοί συνεργάτες της Σχεδίας. Η Δανάη αναφέρει πως «[...]η Σχεδία [...] έχει ένα κομμάτι μεγάλο συνεργατών [...]ο καθένας προσφέρει το δικό του κομμάτι, μέσα στο πλαίσιο αυτό γίνονται και τα σεμινάρια [...]». Γίνεται φανερό από τα πάνω ότι ανάλογα με τη θεματική που έχει να προσφέρει ο κάθε εξωτερικός συνεργάτης πραγματοποιείται και το αντίστοιχο σεμινάριο.

Το εκπαιδευτικό περιεχόμενο και η δομή ενός βιωματικού σεμιναρίου για εκπαιδευτικούς περιγράφεται στην παρατήρηση (3). Η παρατήρηση περιγράφει το βιωματικό σεμινάριο εκπαιδευτικών με θέμα τη «Δημιουργική διαχείριση συγκρούσεων στην ομάδα της τάξης». Εκπαιδευτρίες στο σεμινάριο ήταν δύο από τα τρία ιδρυτικά μέλη της Σχεδίας. Θα αναφερθούν τα πιο σημαντικά μέρη του σεμιναρίου. Αρχικά αυτοπαρουσιάστηκαμε παίζοντας το παιχνίδι ντόμινο των ονομάτων. Κάναμε κύκλο και αναφέραμε η μία μετά την άλλη τα ονόματά μας. Η αναφορά του ονόματος γινόταν όταν η προηγούμενη είχε γύρει το κεφάλι προς την επόμενη. Είναι ένα ενδιαφέρον παιχνίδι για να ενεργοποιηθεί και να οικειοποιηθεί η ομάδα. Στη συνέχεια συζητήσαμε τις προηγούμενες εμπειρίες μας σχετικά με τις ομάδες. Πιο συγκεκριμένα συζητήσαμε εάν ποτέ είχαμε συγκρούσεις, πως τις διαχειριστήκαμε, πώς ήταν όταν είχαμε καλή επικοινωνία, τι απαιτήσεις έχουμε από τους άλλους σε μία ομάδα, τι απαιτήσεις έχουμε από τον εαυτό μας στα πλαίσια της ομάδας. Γίνεται φανερό πως η εκπαιδευτρία του σεμιναρίου προσπαθεί να κατανοήσει τις εμπειρίες των συμμετεχόντων. Κάθε συμμετέχοντας έχει την ευκαιρία να εκφράσει τις υποκειμενικές του απόψεις και εμπειρίες περί ομάδων και να ακούσει παράλληλα αυτές των υπολοίπων.

Η εκπαιδευτρία, για να δείξει πρακτικά τη σημασία της ομαδικότητας και την απεικόνιση του δικτύου των σχέσεων που αναπτύσσονται σε αυτήν προέβη στην παρακάτω παιγνιώδη δραστηριότητα. Κάναμε έναν κύκλο και η εκπαιδευτρία κράτησε αρχικά το κουβάρι. Κρατώντας την άκρη του το πέταξε σε ένα άλλο άτομο, που ήταν σχεδόν απέναντί της και μας παρότρυνε να κάνουμε και εμείς το ίδιο, δηλαδή να κρατήσουμε με το ένα χέρι το κομμάτι του κουβαριού και στη συνέχεια να το πετάξουμε σε ένα άλλο άτομο του κύκλου. Με αυτόν τον τρόπο δημιουργήθηκε ένα πυκνό δίκτυο σκοινιού. Μας είπε πως αυτό αντικατοπτρίζει τη δύναμη της ομάδας, όταν τα μέλη της επικοινωνούν και συνεργάζονται. Στη συνέχεια μας παρότρυνε μία μία με τη σειρά με το χέρι, που είχαμε ελεύθερο, να πιέσουμε προς τα κάτω το δίκτυο. Η κίνηση αυτή δεν ήταν πολύ εύκολη, γιατί η δύναμη που

ασκούσε το ένα χέρι στο δίκτυο σκοινιού διαμοιραζόταν καθώς πολλά χέρια το κρατούσαν. Με αυτόν τον τρόπο πάλι μας τόνισε τη σημασία της ομάδας και τι αυτή μπορεί να σηκώσει, εάν είναι τα άτομα δεμένα μεταξύ τους. Φανερώνεται ότι η εκπαιδευτρια δεν προσπαθεί να περάσει το μήνυμα περί δυναμικής της ομάδας μόνο λεκτικά, αλλά αξιοποιώντας και άλλους τρόπους έκφρασης να καταστεί σαφής η θέση της. Είναι μια δραστηριότητα που μπορεί να αξιοποιηθεί σε μια εκπαιδευτική αίθουσα, ώστε οι μαθητές να κατανοήσουν μέσω της συμβολικής και βιωματικής αναπαράστασης τη δυναμική της ομάδας. Διακρίνεται μια πρακτική επένδυση της θεωρίας περί ομαδοσυνεργατικής μεθόδου διδασκαλίας. Τέλος, ενεργό σε αυτήν τη διαδικασία είναι και το πνεύμα και το σώμα.

Μία άλλη δραστηριότητα που είχε ενδιαφέρον ήταν ο κύκλος ομιλίας στο πάτωμα. Σκοπός αυτής ήταν η έκφραση του τι δε μας άρεσε στο σχολείο όταν ήμασταν εμείς μαθητές. Ακούστηκαν ο φόβος της έκθεσης μπροστά σε άλλα άτομα, ο φόβος της άγνοιας και τους λάθους, το άγχος για τους βαθμούς και τις εξετάσεις, η πλήξη, οι προσδοκίες των γονέων για την ίδια επίδοση με άλλα αδέρφια της οικογένειας. Θεωρώ είναι πολύ σημαντικό εν δυνάμει ή μάχιμοι εκπαιδευτικοί να μπαίνουν σε αυτή τη διαδικασία του αναστοχασμού και της συνειδητοποίησης, έτσι ώστε να προσπαθήσουν να μην αναπαράγουν αυτά τα κακώς κείμενα στην εκπαιδευτική πρακτική τους.

Σε επόμενη δραστηριότητα η εκπαιδευτρια έβγαλε ένα μεγάλο κομμάτι χαρτί και ζήτησε κάποια από εμάς να ζωγραφίσει ένα παιδί. Στη συνέχεια μας μοίρασε ψαλίδια και μας ζήτησε να το κόψουμε. Πάνω στο χάρτινο παιδί έπρεπε να γράψουμε βρισιές και στο σημείο που γράψαμε τη βρισιά να το τσαλακώσουμε. Όταν τελειώσαμε όλες αυτή τη διαδικασία, συζητήσαμε για το πόσους αρνητικούς χαρακτηρισμούς μπορεί να σηκώσει ένα παιδί, αλλά και ένας ενήλικας. Το τσαλάκωμα αυτό του χάρτινου ομοιώματος συμβόλιζε το αρνητικό συναισθηματικό βάρος που κουβαλάει ένα παιδί, που είναι αποκλεισμένο από την ομάδα της σχολικής τάξης. Μέσα από αυτή τη άσκηση υπογραμμίστηκε η σημασία που πρέπει να δίνει ο εκπαιδευτικός στην καλλιέργεια των μαθητικών σχέσεων και του πνεύματος της ομαδικότητας. Εν συνεχεία στο μέρος που γράψαμε κάτι αρνητικό, δίπλα του γράψαμε κάτι θετικό, νοηματοδοτώντας εκ νέου τη σχέση με το αποκλεισμένο παιδί. Τέλος, συζητήσαμε πως μπορεί αυτή η δραστηριότητα να υλοποιηθεί στην εκπαιδευτική διαδικασία με τους μαθητές.

Τα βιωματικά σεμινάρια περιέχουν και κομμάτι αξιολόγησης. Σε κύκλο καθισμένες απαντήσαμε στην ερώτηση της εκπαιδευτριας τι πήραμε από το σεμινάριο. Κάποια από τα άτομα, απαντώντας στην ερώτηση, ανέφεραν πως είναι σημαντικό που δόθηκε βαρύτητα στο πρακτικό κομμάτι, με όλες τις δραστηριότητες και τις ασκήσεις, οι οποίες διεξήχθησαν κατά

τη διάρκεια του σεμιναρίου, διότι συμπληρώθηκε το θεωρητικό κομμάτι, που έλαβαν από τη σχολή τους.

Παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον ότι ο χώρος της Σχεδίας αποτελεί ένα ενεργό πλαίσιο συνδιαλλαγής ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς. Ως θέματα τίθενται εμπειρίες και βιώματα των ίδιων τόσο από την ιδιότητα του εκπαιδευτικού όσο και από την ιδιότητα του μαθητή. Η έκφραση, ο διάλογος, ο αναστοχασμός, οι βιωματικές δραστηριότητες με το συμβολικό και αναπαραστατικό χαρακτήρα, που απαιτούν την ταυτόχρονη συνέργεια σκέψης και δράσης, συμβάλουν στην κριτική συνειδητοποίηση της εκπαιδευτικής πραγματικότητας.

3.7. Ισότητα όχι φιλανθρωπία

Παρόλο που η ιδεολογική τοποθέτηση της ομάδας έχει διαφανεί και από τις προηγούμενες περιγραφές των θεμάτων, ο λόγος για τον οποίο αποφάσισα να παρουσιάσω σε ξεχωριστό θέμα τις επακόλουθες δράσεις οφείλεται στην καινοτομία αυτών για την ομάδα της Σχεδίας στην πόλη, οι οποίες θα περιγραφτούν με ενάργεια στη συνέχεια.

Η Σχεδία στα πλαίσια συνεργασίας με άλλους φορείς όπως, τα Παιδικά Χωριά ΣΟΣ Πλαγιαρίου και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, δραστηριοποιήθηκαν την άνοιξη του 2016, χρονικό διάστημα που ήδη το προσφυγικό ζήτημα απασχολούσε τον ελλαδικό χώρο, γύρω από την δημιουργική απασχόληση των παιδιών. Η Δανάη επιβεβαιώνει την παραπάνω δραστηριοποίηση «[...] ήτανε άτομα της Σχεδίας ουσιαστικά [...] μέσω των Παιδικών Χωριών ΣΟΣ δραστηριοποιήθηκαν στα Διαβατά και στο λιμάνι αλλά [...] και άλλα άτομα από το πανεπιστήμιο [...] και ξεκινήσαμε και κάναμε δημιουργική απασχόληση (παιδιών) [...] περιλάμβανε παιχνίδια ομαδικά [...] κατασκευές ομαδικές ή ατομικές [...]». Όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό η δραστηριοποίηση αυτή είχε ως τελικούς αποδέκτες τα παιδιά, με σκοπό τη δημιουργική ενασχόληση και εκπαίδευσή τους. Η προαναφερθείσα καινοτομία αφορά την μετατόπιση του ηλικιακού ενδιαφέροντος από τα παιδιά στους ενήλικες. Για αυτήν την ηλικιακή μετατόπιση η Αργυρώ αναφέρει «Ζώντας με τους συγκεκριμένους ανθρώπους στα Διαβατά ενάμιση χρόνο ε διαπιστώσαμε ότι οι νέοι άνθρωποι ναι γίνονταν πάρα πολλές δράσεις για τα παιδιά οι νέοι άνθρωποι [...] είχανε εγκλωβιστεί ήτανε στα καλύτερα χρόνια της ζωής τους κλεισμένοι σε ένα καταυλισμό περιμένοντας την επόμενη μέρα δηλαδή να πάρουν relocation να κάνουν επανένωση οικογένειας ή να έχουν μία απάντηση στο αίτημά τους για άσυλο στην Ελλάδα[...]. Οι δράσεις λοιπόν που διενεργούνταν για τα παιδιά είτε στα κέντρα φιλοξενίας είτε έξω από αυτά ήταν πολυπληθείς. Δεν ήταν όμως αντίστοιχης συχνότητας και αυτές των ενηλίκων.

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι η επαγγελματική ιδιότητα της Αργυρώς, συντονίστρια εκπαιδευτικών δράσεων στο κέντρο φιλοξενίας των Διαβατών, της επέτρεπε να

έχει αυτήν την στενή επαφή με τους ανθρώπους. Παράλληλα και άλλα μέλη της Σχεδίας επαγγελματικά δραστηριοποιούνταν εκεί. Η παραπάνω πρόταση επιβεβαιώνεται από τα λόγια της Σμαρώς «στο καμπ των Διαβατών από όπου έρχονται οι πρόσφυγες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα [...] δούλευαν ήδη από πριν (την υλοποίηση του προγράμματος για τους ενήλικες) δυο από τα μέλη της σχεδίας». Επομένως η καθημερινή επαφή και τριβή ανάμεσα στα μέλη και τους ανθρώπους που διέμεναν στο κέντρο δημιούργησε ένα πλαίσιο φιλικότητας και εμπιστοσύνης. Η Σμαρώ φανερώνει στα λόγια της την εμπιστοσύνη αυτή «όταν έχεις άτομα με τα οποία συναναστρέφεσαι το τελευταίο ενάμιση χρόνο [...] τους εμπιστεύεσαι». Αυτό που έχει ενδιαφέρον είναι η κριτική συνειδητοποίηση από την πλευρά των μελών της Σχεδίας της πραγματικότητας των δράσεων στο κέντρο. Ζώντας μαζί με τους πρόσφυγες στο κέντρο κατάφεραν να αντιληφθούν, μέσω της ανάλυσης των ειδών των δράσεων που συντελούνται εκεί και τους αποδέκτες αυτών, να αναγνωρίσουν την απραγία των ενηλίκων. Την απραγία αυτή αναφέρει η Δανάη «γιατί οι άνθρωποι αυτή τη στιγμή δεν κάνουν κάτι». Σύμφωνα με τον Φρέιρε (1974), η πραγματική αλληλεγγύη προϋποθέτει να μπει στην κατάσταση εκείνου με τον οποίο είσαι αλληλέγγυος.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες τα μέλη αποφάσισαν να προβούν στον σχεδιασμό ενός προγράμματος που θα αφορά τους νέους/νέες πρόσφυγες, με σκοπό όπως λέει η Αργυρώ «που θα τους έφερνε πίσω στην κοινότητα». Η ονομασία αυτού του προγράμματος δεν θα μπορούσε να είναι άλλη από αυτή του Back to the community. Στο σημείο αυτό είναι απαραίτητο να τονιστεί, πως μέσα από την κριτική συνειδητοποίηση της κατάστασης στο κέντρο φιλοξενίας, τα μέλη της ομάδας εκμεταλλεύτηκαν τη γνώση που προήλθε από αυτήν και μετέβηκαν σε δραστηριοποίηση. Η κριτική συνειδητοποίηση είναι απαραίτητη αλλά όχι επαρκής όρος για την ενδυνάμωση, αντιθέτως πρέπει να γίνει κινητήρια δύναμη για δράση (Φρέιρε, 1974). Με αυτόν τον τρόπο, δηλαδή μέσω της αρχικής συνειδητοποίησης, της σκέψης και της απόφασης για δράση, διαφαίνεται η ολότητα της πράξης στην οποία προέβησαν τα μέλη. Το προαναφερθέν πρόγραμμα σχεδιάστηκε στα μέσα του Φεβρουαρίου του 2017 και εγκρίθηκε από την *Intersos*, ΜΚΟ με έδρα στην Ιταλία οποία ασχολείται με ζητήματα ανθρωπιστικής κρίσης, τέλη Μαρτίου του ίδιου έτους. Η Σμαρώ επιβεβαιώνει την παραπάνω πρόταση «εγκρίθηκε βασικά το Μάρτιο γιατί είναι ένα πρόγραμμα που γίνεται σε συνεργασία με την *Intersos*».

Κομβικό σημείο, που δεν θα μπορούσε να παραληφθεί, σχετικά με τον σχεδιασμό του προγράμματος αποτελεί η διαδικασία δημιουργίας του. Ενεργοί στο σχεδιασμό του προγράμματος ήταν δύο μέρη, αυτό των μελών και αυτό των προσφύγων. Η Αργυρώ αναφέρει πως το περιεχόμενο του προγράμματος «δεν ήταν κάτι που το σκεφτήκαμε το συζητούσαμε και με τους ανθρώπους εκεί [...] πιο πρακτικά πράγματα έτσι σε ένα brainstorming της ομάδας των μελών της ομάδας γιατί αυτό το πρόγραμμα βγήκε και από την ομάδα ε μεταφέραμε λίγο την εμπειρία (του κέντρου

φιλοξενίας) [...] όλοι τους θέλουν να βρουν έναν τρόπο να πάνε στην επόμενη μέρα η επόμενη μέρα έχει μία κανονικότητα που τους κάνει οικονομικά αυτόνομους». Το πρόγραμμα ήταν αποτέλεσμα συζήτησης ανάμεσα στα εργαζόμενα μέλη στο κέντρο φιλοξενίας με τους πρόσφυγες και με τα μέλη της Σχεδίας μεταξύ τους.

Στις μεθοδολογικές μου παρατηρήσεις (8) περιγράφω εκείνη την συνάντηση. Είχαμε μαζευτεί περίπου στα μέσα Φεβρουαρίου στο χώρο μας, ένα μήνα σχεδόν πριν μπω στην ομάδα ως ερευνήτρια, τα παλιότερα μέλη της ομάδας και τα εργαζόμενα μέλη στο κέντρο και τα τελευταία αναφέροντάς μας την επιθυμία των προσφύγων να παρακολουθήσουν πρακτικά θέματα και δραστηριότητες. Έχοντας τα λόγια και τις επιθυμίες τους στο μυαλό μας προσπαθήσαμε να δημιουργήσουμε ένα αντίστοιχο πρόγραμμα ανταποκρινόμενο σε αυτές. Σημαντική διαδικασία που πρέπει να τονιστεί σε όλο αυτό το εγχείρημα του σχεδιασμού ήταν η συζήτηση. Η συζήτηση απαιτεί αμοιβαιότητα και σεβασμό, ώστε να ακουστούν πραγματικά τα λεγόμενα της άλλης πλευράς, είτε η άλλη πλευρά είναι μέλος της ομάδας της Σχεδίας, είτε ο οποιοσδήποτε άλλος. Σχετικά με την αμοιβαιότητα των πράξεων η Αργυρώ αναφέρει πως «[...] αν δεν υπάρχει αυτή η αμοιβαιότητα δεν υπάρχει εμ κανένας λόγος να κοροϊδεύουν όλοι τον εαυτό τους ο ένας ότι χρειάζεται και ο άλλος ότι μπορεί να προσφέρει [...] πρέπει [...] να ζητήσεις [...] γιατί προσφέρεις εσύ; τι χρειάζονται οι άλλοι; και πόσο συμμετέχουν και οι άλλοι στη διαδικασία; αλλιώς είναι ξέρες να κάνεις φιλανθρωπικό έργο ένας έχει απλώσει στο χέρι και ένας τυχερός που είναι ευνοημένος από τη ζωή δίνει [...]». Βάση των παραπάνω διαφαίνεται πως τα μέλη της ομάδας είναι διακείμενα στη προάσπιση της ισότητας ανάμεσα στους ανθρώπους, για αυτό και επιζητούν το διάλογο και δεν αναγνωρίζουν τους εαυτούς τους ως φιλάνθρωπους. Η φιλανθρωπία απαιτεί έναν ανώτερο και έναν κατώτερο, έναν που δίνει και έναν που παίρνει (Φρέιρε, 1974). Επίσης στην προαναφερθείσα διαδικασία ο σκοπός του φιλάνθρωπου είναι καθαρά απόρροια της δικής του σκέψης σχετικά με το τι νομίζει ότι χρειάζεται ο άλλος. Η διαλογικότητα των δύο μερών για τη συνδημιουργία του προγράμματος, όπως περιγράφηκε παραπάνω φανερώνει την προάσπιση της αξίας της ισότητας.

Ένα ακόμη γεγονός που φανερώνει την προαναφερθείσα συνδημιουργία και διαλογικότητα είναι το παρακάτω. Στην παρατήρηση (17) η οποία αναφέρεται σε ένα από τα αρχικά μαθήματα του προγράμματος Back to the community περιγράφεται ένα περιστατικό στο οποίο Αργυρώ σε χάρτινο φύλλο του λευκού πίνακα έγραψε I know/ I want. Κάθε συμμετέχοντας με τη σειρά ανέφερε αυτό που ξέρει να κάνει και αυτό που θέλει να μάθει μέσα από τα σεμινάρια. Στην κατηγορία I know ανέφεραν ο καθένας τις γνώσεις τους, που μπορούν να συνδυαστούν και με ένα επάγγελμα. Στην κατηγορία I want ανέφεραν τις γνωστικές επιθυμίες τους. Η Αργυρώ και η εκπαιδεύτρια τους ανέφεραν, μέσω μεταφραστών,

ότι στα επόμενα μαθήματα θα μοιραστούν σε ομάδες, που θα καταπιάνονται με τις διαφορετικές θεματικές που θα επιλέξει ο καθένας.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον, πέρα από τη διαδικασία σχεδιασμού του προγράμματος, παρουσιάζει και το περιεχόμενο των μαθημάτων. Το πρόγραμμα περιλάμβανε εσωτερικές (στο χώρο της Σχεδίας) και εξωτερικές δράσεις. Τα κύρια δομικά του κομμάτια ήταν τα μαθήματα πληροφορικής, ξένων γλωσσών, κατασκευής χειροποίητων αντικειμένων, δημιουργίας βίντεο και περιπάτων στην πόλη της Θεσσαλονίκης. Κάθε συμμετέχον/ουσα είχε τη δυνατότητα να επιλέξει ποια από αυτά επιθυμεί. Οι θεματικές που καλύφθηκαν σε κάθε δομικό κομμάτι του προγράμματος ήταν διαφορετικές. Για παράδειγμα στο πρώτο μάθημα τις πληροφορικής οι συμμετέχοντες ήρθαν σε επαφή με την ιστοσελίδα και την εφαρμογή του ΟΑΣΘ, όπως επίσης και των ΚΤΕΛ Μακεδονίας. Η Σμαρώ εξηγεί τη λογική αυτής της θεματικής «[...]έμαθαν πώς να λειτουργούν [...] τις ιστοσελίδες της αστικής συγκοινωνίας και των κτελ γιατί [...] όταν είσαι ένας ξένος σε μία ξένη χώρα ακόμα και αυτά φαντάζουν δύσκολα [...]». Η Μαρία προσθέτει για την ίδια θεματική «[...]αναφέραμε κάποια σημεία σημαντικά σημεία: ενδιαφέροντος αλλά και σημεία αναφοράς όπως η πλατεία Αριστοτέλους, η Καμάρα πως να μπορέσουν δηλαδή να επικοινωνήσουν έτσι και βρεθούν μέσα στην πόλη [...]».

Επιπλέον σε μάθημα πληροφορικής έμαθαν να δημιουργούν το δικό τους βιογραφικό και σε τι ενέργειες χρειάζεται να εμπλακούν για να βρουν δουλειά. Στην παρατήρηση (17) η εκπαιδεύτρια του σεμιναρίου αξιοποιώντας τον λευκό πίνακα και τον προτζέκτορα του χώρου, παρουσίαζε τα στοιχεία και τη δομή που πρέπει να έχει ένα βιογραφικό. Επίσης ανέφερε την δημόσια υπηρεσία στην οποία μπορούν να καταθέσουν τα βιογραφικά (ΟΑΕΔ), όπως επίσης παρουσίασε και το Eurorpass, ένας τύπος βιογραφικού για εργασία στο εξωτερικό. Οι θεματικές αυτές των σεμιναρίων σκιαγραφούν την πρακτικότητα αυτών των γνώσεων, η εφαρμογή των οποίων έχει τη δυνατότητα να αλλάξει την υπαρξιακή κατάσταση των συμμετεχόντων.

Ακόμη, στην κατηγορία των χειροποίητων αντικειμένων, οι συμμετέχοντες/ουσες είχαν την ευκαιρία όπως μας πληροφορεί η Αργυρώ να γνωρίσουν «[...] τι σημαίνει ραπτική πως κάνω ένα πατρόν αν αυτή τη δεξιότητα μπορώ να τη χρησιμοποιήσω και στην δουλειά αύριο μεθαύριο [...]». Για τη συγκεκριμένη θεματική η Νατάσα προσθέτει πως τα άτομα που «[...] έχουν συμμετάσχει έχουν δείξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον προσπαθούν να μεταποιήσουν ρούχα που ήδη έχουν ε:: οπότε αυτό δείχνει ότι προσπαθούν να βελτιώσουν τον τρόπο ζωής τους [...]». Στα λόγια των μελών σκιαγραφούνται δύο επίπεδα προσπάθειας της αλλαγής της καθημερινότητας. Στο ένα επίπεδο η γνώση της ραπτικής μπορεί να φανεί χρήσιμη άμεσα σε ζητήματα μεταποίησης ρούχων, ώστε να εξοικονομηθούν χρήματα λόγω της μη αγοράς καινούριων ρούχων. Στο δεύτερο επίπεδο η

γνώση της ραπτικής μπορεί να αποτελέσει μια διέξοδο για επαγγελματική αποκατάσταση. Άλλες θεματικές στις οποίες κατά κύριο λόγο οι γυναίκες συμμετείχαν ήταν η κατασκευή χειροποίητων κοσμημάτων και καλλυντικών, όπως αναφέρει η Αργυρώ «[...] (οι συμμετέχουσες) είχαν τη δική τους λεπτή κινητικότητα, που ήταν πολύ αναπτυγμένη, γιατί τους αρέσει πάρα πολύ [...] και πώς να κάνουμε σπιτικά καλλυντικά, που είναι επίσης πολύ ενδιαφέρον, γιατί έχει μια συγκεκριμένη διαδικασία να γνωρίσουν νέες στάσεις και υλικά». Από τις παραπάνω θεματικές υπογραμμίζεται ο δημιουργικός χαρακτήρας των σεμιναρίων και πως η δημιουργικότητα αυτή μπορεί να αποτελέσει έρευνα εργασιακής απασχόλησης και εξέλιξης.

Κομμάτι των μαθημάτων του προγράμματος *Back to the community* αποτέλεσε και μια σειρά σεμιναρίων με θέμα τη δημιουργία ταινίας μικρού μήκους - ντοκιμαντέρ. Στην παρατήρηση (27) ο εκπαιδευτής ανέφερε στους συμμετέχοντες πως η δύναμη του ντοκιμαντέρ έγκειται στο γεγονός ότι ο καθένας έχει την ικανότητα να μοιραστεί και να πει την ιστορία του και να τη μεταδώσει στους υπόλοιπους ανθρώπους. Σε συμπλήρωμα αυτών η Αργυρώ παραθέτει «[...] (ότι τα βίντεο) θα μιλούσαν [...] προσωπικά, για το πώς τους φάνηκε η χώρα υποδοχής στους πρόσφυγες, αλλά και πως ένιωσαν και πως νιώθουν σε αυτήν την φάση της ζωής τους με τους άλλους, δηλαδή αυτό το κομμάτι της συνύπαρξης [...]». Στο τέλος του προγράμματος, τα βίντεο στάλθηκαν στην *Intersos*, την οργάνωση που χρηματοδότησε το πρόγραμμα, αλλά και στους ίδιους τους δημιουργούς τους, ώστε να τα διαχειριστούν με τον τρόπο που οι ίδιοι επιθυμούν.

Στα πλαίσια του προγράμματος πραγματοποιήθηκε και μία ακόμη δράση με σκοπό να έρθουν οι δύο πλευρές, οι πρόσφυγες και τα μέλη, σε ακόμη μεγαλύτερη επικοινωνία μέσω της μαγειρικής και της μουσικής. Η Άννα-Μαρία αναφέρει «[...] έγινε μία έτσι γιορτή και σε αυτή τη γιορτή λοιπόν στην ουσία θέλαμε να προσεγγίσουμε την κουζίνα [...] που κάθε κουλτούρα έχει, οπότε οι διάφοροι πολιτισμοί που συμμετείχαν εδώ είχαμε από τη Συρία από το Αφγανιστάν δικά μας επίσης φαγητά της Ελλάδας και έτσι δοκιμάσαμε συμμετείχαμε στη διαδικασία, [...] είδαμε το πώς τα δημιουργούν εκείνοι, πως τα φτιάχνουν πως τα φτιάχνουμε εμείς [...] είχε πάρα πολύ μεγάλο γευστικό ενδιαφέρον μπορώ να πω [...] χορέψαμε, έτσι μιλήσαμε, γελάσαμε [...]». Έχει σημασία να τονιστεί ότι και πάλι η διοργάνωση της γιορτής έγινε με σκέψη και δραστηριοποίηση και από τις ίδιες πλευρές. Στην παρατήρηση (25) περιγράφεται πως η κάθε ομάδα μαγείρεψε φαγητά του δικού της πολιτισμού. Οι συμμετέχοντες είχαν φέρει από το κέντρο φιλοξενίας τις τεράστιες κατσαρόλες και τα μάτια με το υγραέριο, για να μαγειρευτούν τα φαγητά. Οι Σύριοι έφτιαξαν ταμπουλέ, οι Αφγανοί κουαμπιλί και η ελληνική πλευρά χαλβάδες, διαφόρων ειδών σαλάτες κτλ. Η ίδια λογική επικράτησε και με τη μουσική, δηλαδή επιλέχθηκαν για ακρόαση και χορό τραγούδια από όλες τις χώρες. Φανερόνεται και πάλι πως μέσα από καλλιτεχνικές και δημιουργικές διαδικασίες, όπως η μαγειρική και η μουσική γίνεται προσπάθεια να δημιουργηθούν αληθινές σχέσεις επικοινωνίας ανάμεσα στους ανθρώπους.

Σχετικά με τη γνώση που επιφέρει η επαφή με ανθρώπους διαφορετικού πολιτισμού η Στέλλα αναφέρει «[...]ακόμα και μία λέξη, μια καινούρια εικόνα από αυτούς είναι για μένα σημαντική [...] καταλαβαίνουμε τον πόνο του ανθρώπου που έρχεται από μια εμπόλεμη κατάσταση και αυτά πιστεύω είναι σημαντικά να τα έχουμε στο μυαλό μας». Στο ίδιο μήκος κύματος και η Σμαρώ αναφέρει πως «[...] όταν άκουσα προσωπικές ιστορίες από τους ίδιους ταρακουνήθηκα [...] πως ζούσαν εκεί πως ζούνε εδώ [...] στο δες για τόσα χιλιόμετρα διαφορά θα μπορούσα να είμαι και εγώ στη θέση τους». Στα λόγια των μελών φανερώνεται η κατανόηση της υπαρξιακής κατάστασης του πολέμου και των αποτελεσμάτων που αυτός επιφέρει στους ανθρώπους, ανεξαρτήτως χρώματος, θρησκείας και εθνικότητας. Ακόμα διαφαίνεται και η προσωπική σύνδεση με τους ανθρώπους των χωρών αυτών για αυτό αναφέρουν τις εκφράσεις *για μένα σημαντική* και *θα μπορούσα να είμαι και εγώ στη θέση τους*. Σχεδιαγράφεται η κοινωνική συνείδηση των μελών της ομάδας.

Ίσως είναι αυτή η αγάπη για τους ανθρώπους, τις τέχνες και την δημιουργικότητα που επαληθεύει την ορθότητα αυτής της ομάδας να αυτοπαρουσιάζεται ως Καλλιτεχνική Παιδαγωγική Ομάδα.

4. Συζήτηση

Στη συγκεκριμένη έρευνα επιχειρήθηκε να μελετηθεί και να κατανοηθεί το πλαίσιο της Καλλιτεχνικής και Παιδαγωγικής Ομάδας, με όνομα *Σχεδία στην πόλη*. Επίσης επιχειρήθηκε να διερευνηθούν οι ιδεολογικές εκφάνσεις της, οι αλληλεπιδράσεις και οι διαδικασίες που συντελούνται μέσα στο πλαίσιο της ομάδας, ο τρόπος ανάπτυξης των διαπροσωπικών σχέσεων, όπως και ο τρόπος με τον οποίο προάγεται η ενδυνάμωση στα μέλη της ομάδας. Με άλλα λόγια, ερευνητικά ερωτήματα τα οποία αποτέλεσαν οδηγό στην εκπόνηση της παρούσας εργασίας ήταν α) Πώς διαμορφώνονται και αναπτύσσονται οι κοινωνικές σχέσεις των μελών;, β) Ποιο είναι το είδος των εκπαιδευτικών διαδικασιών που λαμβάνουν χώρα;, γ) Πώς προάγεται η ενδυνάμωση στα μέλη της ομάδας; και δ) Ποιες είναι οι ιδεολογικές εκφάνσεις των δράσεών τους;.

Μέσω της αξιοποίησης της θεμελιωμένης θεωρίας, ως μεθόδου ανάλυσης αυτής της έρευνας, διαμορφώθηκαν οι βασικές θεματικές κατηγορίες, οι οποίες στην ουσία αποτέλεσαν τις απαντήσεις στα ερευνητικά ερωτήματα. Αυτές οι βασικές θεματικές κατηγορίες είναι οι παρακάτω (Λαμβάνοντας υπόψη το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα, Εκ νέου νοηματοδότηση του ρόλου του εκπαιδευτικού, Παιδαγωγικές αντιλήψεις της ομάδας, Εκπαιδευτικά προγράμματα της *Σχεδίας στην πόλη*, Κοινός προγραμματισμός και οργάνωση, Μοιράζοντας ιδέες και εμπειρίες με εκπαιδευτικούς, Ισότητα όχι φιλανθρωπία).

Οι απαντήσεις των ερευνητικών ερωτημάτων ενυπάρχουν ταυτόχρονα στο

περιεχόμενο και την έκταση των θεμάτων αυτών. Τα θέματα διαρθρώθηκαν βάση των διεργασιών οι οποίες λάμβαναν χώρο στο πεδίο της έρευνας. Οι τελικές αυτές θεματικές ενότητες βρίσκονται σε μία αλληλεξάρτηση και διαλεκτική σχέση και καμία από αυτές δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί αποκλειστικά αυτόνομη. Αντιθέτως η μία συμπληρώνει την άλλη και κομμάτια της μίας ενυπάρχουν στην άλλη, δίνοντας την αίσθηση της συνέχειας, για την πληρέστερη παρουσίαση και κατανόηση του ερευνητικού πεδίου. Στη συνέχεια θα γίνει προσπάθεια σύνδεσης και νοηματικής σύγκρισης των ερευνητικών ευρημάτων, δηλαδή του περιεχομένου των προαναφερθέντων θεματικών κατηγοριών, με συναφή βιβλιογραφία.

Σε έρευνά τους οι Townsend, Porter και Mawdsley (2004), όπως αναφέρθηκε και στο θεωρητικό μέρος της παρούσας εργασίας, χωρίζουν τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις σε συμβατικές (compliant) και σε ανεξάρτητες (independent thinking). Στην πρώτη κατηγορία των συμβατικών συμπεριλαμβάνεται το μεγαλύτερο ποσοστό των οργανώσεων, των οποίων η προτεραιότητα είναι η οικονομική βιωσιμότητα. Οι περισσότερες από αυτές είναι αποτέλεσμα κρατικών και ιδιωτικών χρηματοδοτήσεων που εμφανίστηκαν τη δεκαετία του 1980 και μετά. Σε αυτού του είδους τις οργανώσεις η οικονομική εξάρτηση από κεφάλαια ιδιωτικών φορέων και επιχειρήσεων, δημιουργούν ένα πλαίσιο επαγγελματισμού και ανάπτυξης πελατειακών σχέσεων (Srinivas, 2009). Στο πλαίσιο αυτό του επαγγελματισμού υπάρχουν ειδικοί και υπεύθυνοι υπάλληλοι, οι οποίοι ασχολούνται με τη διαχείριση των εθελοντών και τον έλεγχο των εθελοντικών δράσεων (Ροζάκου, 2008). Η λογική των ειδικών υπαλλήλων έχει ως αποτέλεσμα οι εθελοντές/-τριες να λογοδοτούν σε αυτούς για το περιεχόμενο των δράσεων τους και με αυτόν τον τρόπο δημιουργούνται ιεραρχικές σχέσεις και πρακτικές (Ροζάκου, 2008). Σύμφωνα με τους Townsend, Porter και Mawdsley (2004) οι συμβατικές οργανώσεις δεν αποβλέπουν στην άρθρωση εναλλακτικών κοινωνικών οραμάτων, ενώ αντίθετα οι ανεξάρτητες οργανώσεις, οι οποίες αποτελούν το μικρότερο κομμάτι των ΜΚΟ, αποσκοπούν σε κοινωνική αλλαγή. Για την κατηγορία των ανεξάρτητων ΜΚΟ αναφέρουν ότι συνήθως, χωρίς αυτό να αποτελεί κανόνα, αυτές οι οργανώσεις αναδύθηκαν από κοινωνικές ομάδες που αμφισβητούσαν κρατικές πολιτικές.

Θα μπορούσε να ειπωθεί πως η εθελοντική οργάνωση της παρούσας μελέτης, δηλαδή η *Σχεδία στην πόλη*, ανήκει στην κατηγορία των ανεξάρτητων (independent thinking) ΜΚΟ, διότι δεν χρηματοδοτείται από κρατικούς ή ιδιωτικούς φορείς, αντιθέτως το πλαίσιο της οργάνωσης υποστηρίζεται οικονομικά από τα ίδια τα μέλη και από τις δράσεις αυτών. Τα μέλη παρέχουν μια ετήσια συνδρομή στην ομάδα, για να καλύψουν ένα κομμάτι των πάγιων οικονομικών αναγκών. Ένα ακόμη στοιχείο που φανερώνει την κατηγοριοποίηση της Σχεδίας στις ανεξάρτητες ΜΚΟ είναι η αρχική της δημιουργία ως μια μία άτυπη «ομάδα ανήσυχων

εκπαιδευτικών», όπως αναφέρουν στην ιστοσελίδα τους (<https://www.sxediastinpoli.gr>). Η ιστορία αυτή της άτυπης κοινωνικής ομάδας ξεκίνησε το 1999 και μετά από οχτώ χρόνια πήρε τη νομική μορφή της Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης. Η πορεία από άτυπη κοινωνική ομάδα σε ΜΚΟ παρουσιάζεται ως σύνηθες χαρακτηριστικό των ανεξάρτητων οργανώσεων στην έρευνα των Townsend, Porter και Mawdsley (2004).

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον επίσης παρουσιάζει η απουσία εργαζομένων στη ΜΚΟ της Σχεδίας. Οι εθελόντριες ή αλλιώς τα μέλη εργάζονται χωρίς να αποσκοπούν σε οικονομικές απολαβές, όπως γίνεται στο κανονικό εργασιακό πλαίσιο. Η δραστηριοποίησή τους είναι αποτέλεσμα εθελοντικής εργασίας και κίνητρο αυτής είναι η αγάπη για την εναλλακτική εκπαίδευση. Στο πλαίσιο της Σχεδίας δεν υπάρχουν υπάλληλοι οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για τον έλεγχο και τη διαχείριση των εθελοντών/-τριών και των δράσεων, όπως παρουσιάζεται σε έρευνα της Ροζάκου (2008). Τα μέλη της Σχεδίας δεν λογοδοτούν σε κάποιον εργασιακά και διοικητικά ανώτερο για το αποτέλεσμα των δράσεών τους, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι δεν υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης. Μετά την ολοκλήρωση εσωτερικών και εξωτερικών δράσεων τα μέλη προβαίνουν σε αξιολόγηση. Πιο αναλυτικά κάθονται σε κύκλο και συζητάνε για την έκβαση των δράσεων, τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν και τι είδους αλλαγές θα έκαναν για τη βελτίωση τους σε πλαίσια όμοιων μελλοντικών δράσεων. Η διαδικασία αυτή της αξιολόγησης και ο προσανατολισμός της σε επόμενες δράσεις, συμβαδίζει με την κυκλική πορεία της ενδυνάμωσης που προτείνει ο Φρέιρε (1974). Η πράξη είναι η αέναη επικοινωνία της σκέψης και της δράσης, του αναστοχασμού αυτής, της δημιουργίας νέας σκέψης και δράσης (Φρέιρε, 1974).

Επίσης, τα μέλη της Σχεδίας δεν εκπαιδεύονται από κάποιον ειδικά καταρτισμένο υπάλληλο με σκοπό να γίνουν πιο αποτελεσματικοί στη μετέπειτα δραστηριοποίησή τους, όπως αναφέρει η Ροζάκου (2008). Αντιθέτως, τα μέλη αλληλοεκπαιδεύονται, σε περίπτωση που καινούρια άτομα επιθυμούν να ενταχθούν στην ομάδα της Σχεδίας. Σκοπός της αλληλοεκπαίδευσης είναι η αποβολή του παλιού τρόπου σκέψης περί διδασκαλίας και η δημιουργία ενός καινούριου τρόπου αντίληψης. Σημαντικό στοιχείο στο οποίο πρέπει να δοθεί προσοχή είναι η σχέση και η επαφή που θέλουν να αναπτύξουν τα παλιά μέλη με τα καινούρια. Τα παλιά μέλη λειτουργούν ως υποστηρικτικό και βοηθητικό πλαίσιο στη διαδικασία της απελευθέρωσης από τις παρελθοντικές σχολικές εμπειρίες και αντιλήψεις. Στο σημείο αυτό φανερώνεται η τοποθέτηση που έχει η ομάδα αναφορικά με τη γνώση. Η επικοινωνία, η αλληλεπίδραση, η στάση των παλιών μελών μέσα στο χώρο είναι πηγή γνώσης για τα καινούρια μέλη. Η αλληλοεκπαίδευση ενδυναμώνει τα μέλη καθώς, συζητούν για τα κακώς κείμενα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος και συμμετέχουν σε

ομαδικές βιωματικές ασκήσεις, οι οποίες δημιουργούν καινούριους τρόπους σκέψης. Επίσης, σημαντικό κομμάτι της ενδυνάμωσης αποτελεί το γεγονός ότι τα μέλη, μετά την εκπαίδευση, προβαίνουν στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων για παιδιά, προσπαθώντας να προάγουν το είδος της εκπαίδευσης το οποίο προσέγγισαν στα πλαίσια της αλληλοεκπαίδευσής τους.

Παρόλο που η *Σχεδία στην πόλη* έχει νομική μορφή ΜΚΟ τα μέλη εξακολουθούν να την αποκαλούν ομάδα, γιατί με αυτόν τον τρόπο αντιλαμβάνονται την ύπαρξή της. Είναι χρήσιμο να αναφερθεί πως η ομάδα της Σχεδίας είναι πολύ κοντά στη λογική των οριζοντίων και όχι των κάθετων σχέσεων, για αυτό και αποφεύγονται εξεζητημένες οργανωτικές διαδικασίες. Οι πράξεις των μελών είναι αυτοπροσδιοριζόμενες και όχι ετεροπροσδιοριζόμενες, με το σκεπτικό ότι τα ίδια τα μέλη ως υποκείμενα αποφασίζουν για το τι θα κάνουν και οι πράξεις αυτές δεν εκπορεύονται μέσω εντολών από κάποιους ανώτερους. Η συμμετοχή των μελών στη διαδικασία ορισμού των δράσεων και της υλοποίησής τους είναι ισάξια. Ο Φρέιρε (1974) ονομάζει αυτήν την διαδικασία συσκοπευτική παιδεία (co-intentional education). Στην συσκοπευτική παιδεία τα υποκείμενα έχουν ίδιους στόχους απέναντι στην πραγματικότητα, όχι μόνο στο έργο της κατανόησης αυτής της πραγματικότητας, αλλά και στην κριτική συνειδητοποίησή της και την επακόλουθη αναδημιουργία αυτής. Σύμφωνα με τον Φρέιρε (1974) μέσω του συλλογικού στοχασμού και δράσης τα υποκείμενα ανακαλύπτουν πως είναι οι ίδιοι οι μόνιμοι αναδημιουργοί της πραγματικότητας. Στην αντίθετη περίπτωση, δηλαδή στην παρεμπόδιση των ανθρώπων να παίρνουν αποφάσεις, υπογραμμίζεται η μετατροπή των υποκειμένων σε αντικείμενων. Η συμμετοχή, η ομαδικότητα και η συζήτηση φαίνονται να είναι τα γνωσιακά αποτελέσματα της Σχεδίας. Ο διάλογος που είναι θεμελιωμένος στην ισότητα, γίνεται μία οριζόντια σχέση, που οδηγεί στην αμοιβαία εμπιστοσύνη ανάμεσα στους διαλεγόμενους (Φρέιρε, 1974).

Τα μέλη της ομάδας επιλέγουν τον συλλογικό τρόπο δράσης καθώς αναγνωρίζουν την ατομικότητα της εποχής τους. Αφουγκράζονται το κοινωνικό γίνεσθαι και επιλέγουν να αντισταθούν σε αυτό. Σε έρευνα του Pechtelidis (2016), η οποία πραγματεύεται τη δημιουργία μιας φοιτητικής συλλογικότητας, παρουσιάζεται ακριβώς η ίδια αντίληψη της κοινωνικής πραγματικότητας. Πιο συγκεκριμένα τα υποκείμενα που συγκροτούν τη συλλογικότητα αναγνωρίζουν ότι ο ατομικισμός είναι ένα χαρακτηριστικό της σύγχρονης εποχής και προσπαθούν μέσα από τις δράσεις τους να παρουσιάσουν έναν διαφορετικό πρότυπο κοινωνικής ζωής. Σύμφωνα με τον Φρέιρε (1974) οι άνθρωποι μπορούν να μάθουν τι σημαίνει κοινωνική και πολιτική ευθύνη όχι με τα λόγια, αλλά με τις πράξεις, με τον καθοριστικό και υπεύθυνο ρόλο που θα αναλάβουν στις εργατικές ενώσεις, στα συμβούλια,

στις λέσχες και στις αστικές κοινότητες. Μαθαίνει κανείς την δημοκρατία, όταν ασκεί τη δημοκρατία και αυτή η γνώση είναι απαραίτητο να γίνει βίωμα.

Τα μέλη αντιλαμβάνονται πως πρέπει να είναι πρότυπα δημοκρατίας και συλλογικότητας και αναφέρουν πως εφόσον, μέσα από τις δράσεις τους, έμαθαν και συνεχίζουν να μαθαίνουν τη σημασία της συνεργασίας και της λειτουργίας ως ομάδα, την αντίστοιχη γνώση πρέπει να προσπαθήσουν να διδάξουν και στα παιδιά. Σύμφωνα με το Freire (2009) είναι καταστροφική μια εκπαιδευτική πρακτική που χαρακτηρίζεται από ασυνέπεια λόγω και έργων των εκπαιδευτικών. Για το λόγο αυτό τα παιδικά προγράμματα υλοποιούνται μέσα από ομαδικές προσεγγίσεις, δηλαδή τα παιδιά συγκροτούν ομάδες κατά τη διάρκεια των προγραμμάτων αυτών. Η βαρύτητα που δίνουν τα μέλη στη σημασία της ομάδας ως μέθοδος διδασκαλίας, εκδηλώνεται και από την προσοχή που δίνουν στη χωροδιάταξη του εξοπλισμού στο εκπαιδευτικό πλαίσιο. Από τις παρατηρήσεις μου έχω προσέξει ότι η χωροδιάταξη του εξοπλισμού εξαρτάται από το είδος του προγράμματος, που υλοποιούν τα μέλη. Ωστόσο κάθε φορά όντως δίνεται προσοχή, έτσι ώστε τα παιδιά να βρίσκονται σε διάταξη τύπου Π ή κυκλική, για να βλέπονται μεταξύ τους.

Επιπλέον, τα μέλη προσπαθούν να συνδιαμορφώσουν τις εκπαιδευτικές θεματικές αφουγκράζοντας τις επιθυμίες και τα ενδιαφέροντα το παιδιών. Στο βαθμό που μπορούν τα μέλη, συζητώντας με τα παιδιά, καταλήγουν σε κοινές θεματικές διδασκαλίας. Η απόλυτη συνδιαλλαγή στην κοινή διαμόρφωση εκπαιδευτικού περιεχομένου δεν είναι εφικτή, γιατί η Σχεδία δεν διαθέτει το πρόγραμμα και την ωρολογιακή καθημερινότητα του σχολείου. Από αυτό συνεπάγεται πως τα προγράμματα της Σχεδίας δεν έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα και δίνεται η ευκαιρία στα παιδιά να συμμετάσχουν σε θεματικές προγραμμάτων, που τα ίδια επιθυμούν. Παράδειγμα σχεδιασμού και υλοποίησης παιδικού προγράμματος στα ενδιαφέροντα των παιδιών ήταν το πρόγραμμα με τα κινητικά παιχνίδια περιπέτειας, που ανταποκρίθηκε στην έντονη ενασχόληση των παιδιών με το τηλεοπτικό θέαμα του Survivor. Σε αυτό το σημείο το σημείο αξίζει να αναφερθεί πως σκοπός της εκπαίδευσης σύμφωνα με τον Φρέιρε (1974) είναι η απομυθοποίηση της πραγματικότητας. Ένα τέτοιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα έδωσε την ευκαιρία στα παιδιά να αντιληφθούν πως και οι ίδιοι μπορούν να είναι οι δημιουργοί αλλά και οι πρωταγωνιστές τέτοιων αγωνιστικών παιχνιδιών, απομυθοποιώντας τη δύναμη των τηλεοπτικών ειδώλων.

Οι εθελόντριες εκπαιδευτικοί της Σχεδίας στην πόλη αξιοποιούν ως αντικείμενο της εκπαιδευτικής τους δράσης την πραγματικότητα. Ο εκπαιδευτικός πρέπει να δημιουργεί πλαίσια μάθησης, όπου τα παιδιά μπορούν να αντιληφτούν την παρουσία τους στον κόσμο, με τον κόσμο και με τους άλλους ανθρώπους, γιατί με αυτόν τρόπο μαθαίνουν πλήρως τον

εαυτό τους (Freire, 2009). Όσο περισσότερο επιτυγχάνεται η μάθηση του εαυτού στα πλαίσια της αλληλεπίδρασης με το κοινωνικό περιβάλλον, τόσο οι μαθητές γίνονται πολιτισμικοί και δημιουργικοί φορείς, αναγνωρίζοντας ότι είναι φτιαγμένοι από την κοινωνικοπολιτισμική σφαίρα (Freire, 2009). Με βάση τα παραπάνω γίνεται εμφανές ότι το άτομο ως υποκείμενο δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς κοινωνικό πλαίσιο και το κοινωνικό πλαίσιο δεν υφίσταται χωρίς ανθρώπους. Επομένως και η μάθηση δεν μπορεί να συντελεστεί σε απομόνωση από τους ανθρώπους και από το κοινωνικό περιβάλλον.

Σημαντικές έννοιες της εκπαιδευτικής σκέψης των μελών είναι το βίωμα και οι τέχνες, οι οποίες έννοιες είναι άρρηκτα συνδεδεμένες. Αντιλαμβάνονται το παιχνίδι και τη παιγνιώδη δραστηριότητα ως βίωμα. Αυτά τα δύο παρουσιάζονται ως βίωμα, γιατί μέσα στο παιχνίδι, τα παιδιά είναι απόλυτα παρόντα. Σώμα, σκέψεις, αισθήσεις την ώρα του βιώματος απαιτούν συμμετοχή στο παρόν. Παρατηρείται μια ολιστική προσέγγιση της μάθησης, λόγω της κοινής παρουσίας σώματος και πνεύματος. Προφανώς για αυτό το λόγο υποστηρίζουν πως η βιωματική προσέγγιση είναι ο καλύτερος τρόπος κατάκτησης της γνώσης. Σύμφωνα με τα μέλη οι τέχνες είναι αυτές που παρέχουν βιώματα στην καθημερινή ζωή. Με αυτόν τον τρόπο φανερώνεται η σχέση της τέχνης και του βιώματος και η σχέση της τέχνης με την καθημερινή ζωή. Επιπλέον τα μέλη αναφέρουν ότι η τέχνη έχει την ικανότητα να συμβάλλει τόσο στην ατομική όσο και στην κοινωνική γνώση. Ο Freire (2009) υποστηρίζει ότι τέχνες και η φαντασία που εμπεριέχεται μέσα σε αυτές είναι μια άσκηση για όσους ζουν στην πραγματικότητα, γιατί όταν φανταζόμαστε κάτι το φανταζόμαστε σε σχέση με τις ελλείψεις της συγκεκριμένης πραγματικότητάς μας. Έτσι τα έργα των παιδιών, καθώς αποτελούν έκφραση της φαντασίας τους, εμπεριέχουν την άποψή τους για την ελλειμματικότητα του κόσμου.

Η εύρεση προσωπικών κλίσεων, η ανάπτυξη της φαντασίας και της δημιουργικότητας είναι αναπόσπαστο κομμάτι της στοχοθεσίας των μελών. Σύμφωνα με τους εθελοντές εκπαιδευτικούς η γνώση και η μάθηση συνδέονται με την κατασκευή και τη δημιουργία. Μέσα από αυτή τη σύνδεση υπογραμμίζεται και ο χειραπτικός τρόπος μάθησης που συντελείται στο χώρο της Σχεδίας, που παράλληλα είναι και ενεργητικός καθώς τα παιδιά διαχειρίζονται και επεξεργάζονται μια πληθώρα υλικών. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο τα παιδιά έχουν την ευκαιρία και την ελευθερία να πειραματιστούν με την κατασκευή τους, να σκεφτούν πως μπορούν να τη φτιάξουν και πώς να αξιοποιήσουν τα υλικά κατασκευής. Επιπλέον, στόχος των μελών είναι η μάθηση μέσω της χαράς και της απόλαυσης και συνάμα η απόλαυση της πράξης της μάθησης. Αυτή η χαρά για τη γνώση και τη μάθηση καταδεικνύει την καλλιτεχνική πλευρά της εκπαίδευσης (Shor & Freire, 1987).

Σύμφωνα με τους Shor και Freire (1987) η ταυτότητα των εκπαιδευτικών κινείται ανάμεσα σε αυτή του πολιτικού και του καλλιτέχνη. Η ταυτότητα του πολιτικού αιτιολογείται στα πλαίσια κοινής ενασχόλησης με τα παιδιά πάνω σε ζητήματα κοινωνικών θεμάτων και προβληματικών καταστάσεων. Η ταυτότητα του καλλιτέχνη αιτιολογείται με το σκεπτικό ότι η εκπαίδευση είναι μια συνεχής διαδικασία μορφοποίησης (formation). Η διαδικασία της μορφοποίησης είναι μια καλλιτεχνική διαδικασία στο βαθμό που η γνώση αποκαλύπτει ένα αντικείμενο ή μια κατάσταση και επακόλουθα η γνώση αυτή δίνει εκ νέου ζωή στο αντικείμενο και την κατάσταση. Αυτό είναι ένα καλλιτεχνικό έργο, επειδή η γνώση έχει μια δημιουργική ποιότητα, μέσα από την μελέτη των αντικειμένων της πραγματικότητας. Η εκπαίδευση είναι μια πολιτική και καλλιτεχνική πράξη (Shor & Freire, 1987). Η παιδαγωγική πρακτική των μελών της Σχεδίας υπογραμμίζει τόσο την πολιτική όσο και την καλλιτεχνική τους τοποθέτηση.

Επίσης, σημαντικό στοιχείο των εκπαιδευτικών αντιλήψεων των μελών της ομάδας είναι ο τρόπος προσέγγισης και επικοινωνίας με τα παιδιά. Το γεγονός ότι τα μέλη μπαίνουν στην ίδια κατάσταση με τα παιδιά κάθε φορά πριν την έναρξη των παιδικών προγραμμάτων, φανερώνει ότι αντιλαμβάνονται την ύπαρξή τους ως αμοιβαία και ισότιμη. Πιο αναλυτικά στην αρχή των εκπαιδευτικών δράσεων παιδιά και μέλη κάθονται σε ένα κύκλο και συζητάνε περίπου ένα τέταρτο για διάφορα θέματα, σχετικά ή μη με το αντικείμενο του προγράμματος. Η συζήτηση σε κύκλο δίνει την ευκαιρία σε όλους να βλέπουν τους υπόλοιπους, παρέχοντας τη δυνατότητα να επικοινωνήσουν καλύτερα είτε λεκτικά, είτε οπτικά, είτε σωματικά. Με τον τρόπο αυτό παρουσιάζεται η θέληση των παιδαγωγών να επικοινωνήσουν με όλα τα παιδιά. Σε επαφή τους με αλλόγλωσσα παιδιά τα μέλη βρήκαν τη λύση στο πρόβλημα της γλωσσικής επικοινωνίας, που δεν είναι άλλη από τη χρήση των τεχνών. Στα πλαίσια δημιουργικής απασχόλησης παιδιών από τη Συρία και το Αφγανιστάν, επέλεξαν να αξιοποιήσουν διεθνή μουσικοκινητικά τραγούδια. Η τέχνη της μουσικής και του χορού μπορούν να αποτελέσουν δίαυλο επικοινωνίας ανάμεσα σε ανθρώπους. Οι Shor και Freire (1987) αναφέρουν, πως πέρα από τον γλωσσικό κώδικα, τρόποι επικοινωνίας των εκπαιδευτικών με τους μαθητές αποτελούν και οι εκφράσεις του προσώπου, η διάθεση των εκπαιδευτικών, οι χειρονομίες και η στάση του σώματος τους. Συνεπώς, τα μέλη της ομάδας χρησιμοποίησαν αυτούς τους τρόπους επικοινωνίας για να μοιραστούν την πραγματικότητα με τα αλλόγλωσσα παιδιά.

Τα μέλη αντιλαμβάνονται την εκπαιδευτική πράξη ως μια αμφίδρομη διαδικασία. Διαφαίνεται ότι η σχέση των εκπαιδευτικών της ομάδας με τα παιδιά είναι αμοιβαία, καθώς τα λόγια των παιδιών είναι αυτά που θα δημιουργήσουν καινούρια σκέψη και γνώση στους εκπαιδευτικούς. Τα μέλη διδάσκουν τα παιδιά στα προγράμματά τους για διάφορες θεματικές

και διδάσκονται και αυτοί. Ο Freire (2009) υποστηρίζει ότι δεν υπάρχει διδασκαλία δίχως μάθηση. Η μάθηση για τους εκπαιδευτικούς ενυπάρχει στη διάθεση να ακολουθήσουν την περιέργεια των μαθητών τους και τις διαδρομές της. Ακόμη και αυτή η αντίληψη της αμφίδρομης διδασκαλίας καταμαρτυρεί την υπεράσπιση της αξία της ισότητας. Σύμφωνα με τον Freire (1998) προάγεται ισότητα ανάμεσα στα δυο διδακτικά και μαθησιακά μέτωπα, όταν οι μαθητές γίνονται κριτικοί συνερευνητές στο διάλογο με τον εκπαιδευτικό. Η απελευθερωτική εκπαίδευση θεωρεί το διάλογο απαραίτητο για τη γνωστική διαδικασία που αποκαλύπτει την πραγματικότητα.

Το εκπαιδευτικό έργο της Καλλιτεχνικής Παιδαγωγικής Ομάδας, είτε αυτό απευθύνεται σε παιδιά είτε σε ενήλικες, μπορεί να αποτελέσει για τους μάχιμους εκπαιδευτικούς αλλά και για τους φοιτητές Παιδαγωγικών Τμημάτων μία διαφορετική ανάγνωση και εμπειρία εκπαιδευτικής διαδικασίας. Τα χρώματα, τα αρώματα, οι γεύσεις, η μουσική, ο χορός, τα παιχνίδια, οι κατασκευές, η ελεύθερη έκφραση, τα γέλια, η ομάδα, η δημιουργία, η ελεύθερη επιλογή και η φαντασία είναι μερικά από τα συνθετικά μέρη αυτής της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Έγινε φανερό μέσα από την παρουσίαση των ευρημάτων της έρευνας ότι οι εθελόντριες παιδαγωγοί της *Σχεδίας στην πόλη* προσπαθούν να δημιουργήσουν ένα εκπαιδευτικό πλαίσιο, αναπόσπαστα κομμάτια του οποίου είναι η κατανόηση του κόσμου και η επακόλουθη επενέργεια σε αυτόν. Είναι χρήσιμο να τονιστεί ότι το εκπαιδευτικό έργο δεν μπορεί να είναι απομακρυσμένο από ιδεολογικές τοποθετήσεις (Shor & Freire, 1987). Για το λόγο αυτό οι εκπαιδευτικοί πρέπει πάντα να διερωτώνται σχετικά με το τι διδάσκουν, γιατί διδάσκουν και πως διδάσκουν (Τσιάκαλος, 2008), γιατί η εκπαίδευση είναι μια πολιτική και καλλιτεχνική πράξη (Shor & Freire, 1987).

4.1. Περιορισμοί της έρευνας και μελλοντικές προτάσεις

Θα μπορούσε να ειπωθεί πως ένας περιορισμός της έρευνας ήταν η προϋπάρχουσα γνώση του ερευνητικού πεδίου εκ μέρους μου, λόγω της συμμετοχής μου στην ομάδα της *Σχεδίας στην πόλη* ως μέλος. Θα ήταν περιορισμός με το σκεπτικό ότι η παρουσία μου στο χώρο δεν είχε το στοιχείο της έκπληξης και της πρωτοτυπίας, που είναι σημαντικό για τους εθνογράφους, όπως αναφέρει ο Spradley (1980), γιατί η πρωτοτυπία των συμπεριφορών συμβάλλει στην ενίσχυση της συνειδητότητας (awareness). Από την άλλη όμως, η γνωριμία μου με τα περισσότερα άτομα της έρευνας, με βοήθησε να συλλέξω πιο πλούσια δεδομένα. Στις ερωτήσεις των ημι-δομημένων συνεντεύξεων είχα γράψει ερωτήσεις, οι οποίες αφορούσαν το οικονομικό επίπεδο της Σχεδίας. Το γεγονός ότι τα περισσότερα μέλη με γνώριζαν και με εμπιστεύονταν, δημιούργησε την κατάλληλη συνθήκη έτσι ώστε στις

συνεντεύξεις να μου αναλύσουν αρκετά διεξοδικά την οικονομική διαχείριση στην οποία προβαίνουν, κάτι που ενδεχομένως δεν θα γινόταν εξαιτίας της αμηχανίας που η θεματική αυτή εγείρει. Επομένως, αναγνωρίζω πως η προϋπάρχουσα γνώση του πεδίου, ως ερευνητική κατάσταση, εμπεριέχει και αρνητικές αλλά και θετικές συνέπειες.

Ως περιορισμό της έρευνας αντιλαμβάνομαι τη μελέτη της εκπαιδευτικής πράξης μόνο από την πλευρά των παιδαγωγών. Η παιδαγωγική πράξη, όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενα κομμάτια της έρευνας, περιλαμβάνει ταυτόχρονα τη διδασκαλία και τη μάθηση ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς και μαθητές. Στις εκτενείς σημειώσεις των παρατηρήσεων κατέγραφα τις δραστηριοποιήσεις των παιδιών, τι κατασκευάζανε, πώς έπαιζαν με τις κατασκευές τους, τι χρησιμοποιούσανε, τι λέγανε, ποιες ήταν οι αντιδράσεις τους, πώς παρουσίαζαν τα έργα τους, σε τι κινητικά παιχνίδια εμπλέκονταν και πώς συνεργάζονταν. Από την άλλη πλευρά όμως δεν προέβη σε μια ανοιχτή συζήτηση μαζί τους για να σχολιάσουμε από κοινού τις δραστηριοποιήσεις αυτές και να συζητήσουμε τις αντιλήψεις τους για το είδος της εκπαίδευσης στο οποίο συμμετείχαν στο πλαίσιο της Σχεδίας στην πόλη. Η αδυναμία συλλογής δεδομένων μέσω συνεντεύξεων με τα παιδιά, που συμμετείχαν στα παιδικά προγράμματα, ήταν αποτέλεσμα των γραφειοκρατικών κωλυμάτων των οργανώσεων με τις οποίες συνεργαζόταν η Σχεδία στην πόλη για την υλοποίηση των προγραμμάτων. Πέρα από τα γραφειοκρατικά κωλύματα και η μη σταθερή συμμετοχή των παιδιών στα προγράμματα ήταν ένας ακόμη λόγος που δυσχέρανε τη συλλογή διαλογικών δεδομένων μαζί τους.

Συνεπώς, θα είχε ενδιαφέρον να πραγματοποιηθεί μια εθνογραφική έρευνα στο πλαίσιο της Σχεδίας στην πόλη, η οποία θα διερευνήσει τις αντιλήψεις των παιδιών για το είδος της εκπαίδευσης στο οποίο συμμετέχουν, προσδίδοντας με αυτόν τον τρόπο μια ολότητα στην παιδαγωγική πράξη της ομάδας. Επίσης, μια έρευνα στο πλαίσιο της Σχεδίας με αφετηρία συλλογής δεδομένων από την αρχή της ακαδημαϊκής χρονιάς μέχρι και το τέλος αυτής θα παρουσίαζε μια πιο ευρεία εικόνα των δραστηριοποιήσεων των μελών. Επιπλέον, στο πεδίο της Σχεδίας μπορούν να μελετηθούν και άλλες ερευνητικές θεματικές ενότητες, όπως για παράδειγμα ο τρόπος με τον οποίο παράγεται το κοινωνικό κεφάλαιο και ο τρόπος με τον οποίο μη κυβερνητικές οργανώσεις δικτυώνονται και συνεργάζονται. Τέλος, η μελέτη και άλλων ανεξάρτητων οργανώσεων (independent ngos) ή οργανώσεις συνασπισμένων ανθρώπων μπορεί να καταγράψει και να παρουσιάσει τα εναλλακτικά κοινωνικά οράματα, που αυτές οι οργανώσεις αρθρώνουν.

Βιβλιογραφία

Βουτσάκης, Β., & Σωτηρόπουλος, Δ. Α. (2004). *Η άγνωστη κοινωνία πολιτών: κοινωνικές κινητοποιήσεις, εθελοντισμός και κράτος στη σύγχρονη Ελλάδα*. Αθήνα: Ποταμός.

Carspecken, P. F. (1996). *Critical ethnography in educational research: A theoretical and practical guide*. USA: Routledge.

Charmaz, K. (2005). Grounded theory in the 21st century: A qualitative method for advancing social justice research. In N. Denzin & Y. Lincoln (Eds.), *Handbook of qualitative research* (3rd ed., pp. 507-535). Thousand Oaks, CA: Sage.

Charmaz, K. (2006). *Constructing grounded theory*. USA: Sage.

Choudry, A., & Kapoor, D. (2010). Learning from the ground up: Global perspectives on social movements and knowledge production. In *Learning from the Ground Up* (pp. 1-13). UK: Palgrave Macmillan.

Cnaan, R. A., and Handy, F. (2005). Towards understanding episodic volunteering. *VIO – Vrijwillige Inzet Onderzocht*, 2(1), 29–35.

Coombs, P. H., & Ahmed, M. (1974). *Attacking Rural Poverty: How Non-formal Education Can Help*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.

Creswell, J. W. (2012). *Educational Research: Planning, Conducting, Evaluating Quantitative and Qualitative Research*. Boston: Pearson.

Davidson, H., Evans, S., Ganote, C., Henrickson, J., Jacobs-Priebe, L., Jones, & Riemer, M. (2006). Power and action in critical theory across disciplines: Implications for critical community psychology. *American journal of community psychology*, 38(1-2), 63-77.

Della Porta, D., & Diani, M. (2006). *Social movements: An introduction* (2nd ed.). Malden, MA: Blackwell Publishing.

Ebrahim, A. (2002). Information struggles: the role of information in the reproduction of NGO–Funder relationships. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 31(1), 84–114.

Else, B. (1993). Voluntaryism and adult education as civil society and the ‘third way’ for personal empowerment and social change. *International Journal of Lifelong Education*, 12(1), 3-16.

Fetterman, D. M. (2010). *Ethnography: Step by Step*. USA: Sage.

Freire, P. (1998). *Pedagogy of freedom: Ethics, democracy, and civic courage*. USA: Rowman & Littlefield.

Freire, P. (2009). *Δέκα επιστολές προς εκείνους που τολμούν να διδάσκουν*. Μτφρ. Μ. Νταμπαράκης. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Ghimire, K. (2006). Introduction: Financial independence among NGOs and social movements. *Development*, 49(2), 4-10.

Gooch, M. (2004). Volunteering in catchment management groups: Empowering the volunteer. *Australian Geographer*, 35(2), 193-208.

Handy, F., Cnaan, R. A., Brudney, J. L., Ascoli, U., Meijs, L. C. M. P., and Ranade, S. (2000). Public perception of “Who is a volunteer”: An examination of the net-cost approach from a cross-cultural perspective. *Voluntas*, 11(1), 45–65.

Handy, F., and Hustinx, L. (2009). Review essay. The why and how of volunteering. *Nonprofit Management & Leadership*, 19(4), 549–558.

Harper, D. (2000). Reimagining visual methods: Galileo to Neuromancer. *Handbook of qualitative research*, 2, 717-732.

Hodgkinson, V. A. (2003). Volunteering in global perspective. In P. Dekker and L. Halman (eds) *The Values of Volunteering* (pp. 35–53), New York, Kluwer Academic/Plenum Publishers.

Holstein, J. A. & Gubrium, J.F. (1997). Active Interviewing. In D. Silverman (Επιμ.) *Qualitative Research, Theory Method and Practice*. London: Sage Publications.

Hustinx, L. (2001). Individualisation and new styles of youth volunteering: An empirical exploration. *Voluntary Action*, 3(2), 57–76.

Hustinx, L., and Lammertyn, F. (2003). Collective and reflexive styles of volunteering: A sociological modernization perspective. *Voluntas*, 14(2), 167–187.

Inglehart, R., and Welzel, C. (2005). *Modernization, Cultural Change and Democracy: The Human Development Sequence*, Cambridge, Cambridge University Press.

Ιωσηφίδης, Θ. (2008). *Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες*. Αθήνα: Κριτική.

Jad, I. (2007). NGOs: Between buzzwords and social movements. *Development in Practice*, 17(4-5), 622-629.

Keane, J. (1998). *Civil Society*. Cambridge: Polity Press.

Κωνσταντίνου, Χ. (2004). *Η αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή ως παιδαγωγική λογική και σχολική πρακτική* (3η εκδ.). Αθήνα: Gutenberg.

Lee Ashcraft, K., & Kedrowicz, A. (2002). Self-direction or social support? Nonprofit empowerment and the tacit employment contract of organizational communication studies. *Communication Monographs*, 69(1), 88-110.

Lincoln (Eds.) *Handbook of qualitative research*, (717-730). Thousand Oaks, CA: Sage.

Melucci, A. (1989). *Nomads of the Present: Social Movements and Individual Needs in Contemporary Society*. Philadelphia: Temple University Press.

Messias, D. K. H., De Jong, M. K., & McLoughlin, K. (2005). Being involved and making a difference: Empowerment and well-being among women living in poverty. *Journal of Holistic Nursing*, 23(1), 70-88.

Mintzberg, H., & Srinivas, N. (2010). Juxtaposing doers and helpers in development. *Community Development Journal*, 45(1), 39-57.

Morison, J. (2000). The governance-voluntary sector compacts: Governance, governmentality and civil society. *Journal of Law and Society*, 27(1), 98–132.

Moulaert, F., & Ailenei, O. (2005). Social economy, third sector and solidarity relations: a conceptual synthesis from history to present. *Urban studies*, 42(11), 2037-2053.

Mouzelis, N. (1995). Modernity, Late Development and Civil Society, στο J.A. Hall (επιμ), *Civil Society: Theory, History, Comparison*, Cambridge: Polity Press.

Muehlebach, A., (2012). *The Moral Neoliberal: Welfare and Citizenship in Italy*. Chicago: The University of Chicago Press.

Muhammad, A. A., & Ndaeji, N. (2013). Rural Women Empowerment through Self Help Groups in Nigeria: The Role of Participation and Volunteerism. *Life Science Journal*, 10(4), 747-753.

Musick, M. A., and Wilson, J. (2008). *Volunteers: A Social Profile*, Bloomington, Indiana University Press.

Nagar, R., & Raju, S. (2003). Women, NGOs and the contradictions of empowerment and disempowerment: A conversation. *Antipode*, 35(1), 1-13.

Omvedt, G. (1994). 'Peasants, dalits and women: democracy and India's new

social movements', *Journal of Contemporary Asia* 24.1: 35–48.

Παυλίδης, Π. (2012). *Η γνώση στη διαλεκτική της κοινωνικής εξέλιξης*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Pechtelidis, Y. (2016). Youth Heterotopias in Precarious Times: The Students Autonomous Collectivity. *Young*, 24(1), 1-16.

Penner, L. A., and Finkelstein, M. A. (1998). Dispositional and structural determinants of volunteerism. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74(2), 525–537.

Ροζάκου, Κ. (2008). «Κοινωνικότητα» και «κοινωνία αλληλεγγύης»: η περίπτωση ενός εθελοντικού σωματείου. *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, 32, 95-120.

Salamon, L.W., and Sokolowski, S.W. (2003). Institutional roots of volunteering: Toward a macrostructural theory of individual voluntary action. In P. Dekker and L. Halman (eds) *The Values of Volunteering* (pp. 71–90), New York, Kluwer Academic/Plenum Publishers.

Shachar, I. (2014). The White Management of Volunteering: Ethnographic Evidence from an Israeli NGO. *International Society for Third Sector Research*, 25, 1417-1440.

Shor, I., & Freire, P. (1987). *A pedagogy for liberation: Dialogues on transforming education*. Greenwood Publishing Group.

Spradley, J.P. (1980). *Participant Observation*. USA: Harcourt Brace Jovanovich College Publishers.

Srinivas, N. (2009). Against NGOs? A critical perspective on nongovernmental action. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 38(4), 614-626.

Stewart, A. (2001). *Theories of power and domination: The politics of empowerment in late modernity*. London ; Thousand Oaks: Sage.

Σωτηρόπουλος, Δ. Α. (2014). Το διπρόσωπο κεφάλι του Ιανού: η κοινωνία πολιτών στην Ελλάδα πριν και μετά την έναρξη της οικονομικής κρίσης. *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, 42, 11-35.

Tang, F., Copeland, V. C., & Wexler, S. (2012). Racial differences in volunteer engagement by older adults: An empowerment perspective. *Social Work Research*, 36(2), 89-100.

Thomas, J. (1993). *Doing critical ethnography*. USA: Sage.

Touraine, A. (1981). *The Voice and the Eye. An Analysis of Social Movements*. Cambridge: Cambridge University Press.

Townsend, J. G., Porter, G., & Mawdsley, E. (2004). Creating spaces of resistance: development NGOs and their clients in Ghana, India and Mexico. *Antipode*, 36(5), 871-889.

Τσιάκαλος, Γ. (2008). *Η υπόσχεση της παιδαγωγικής* (3η εκδ.). Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.

Tvedt, T. (2002). Development NGOs: actors in a global civil society or in a new international social system?. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 13(4), 363-375.

Φρέιρε, Π. (1974). *Η αγωγή του καταπιεζομένου*. Μτφρ. Γ. Κρητικός. Αθήνα: Ράππα. 1977.

Willig, C. (2015). *Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στην ψυχολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.

Wilson, J. (2000). Volunteering. *Annual Review of Sociology*, 26, 215–240.

Wuthnow, R. (1998). *Loose Connections: Joining Together in America's Fragmented Communities*, Cambridge, MA, Harvard University Press.

Zimmerman, M. A. (2000). Empowerment theory. In *Handbook of community psychology* (pp. 43-63). Springer US.

Zimmerman, M. A., & Rappaport, J. (1988). Citizen participation, perceived control, and psychological empowerment. *American Journal of Community Psychology*, 16, 725-750.

Ψημίτης, Μ. (2008). Μη κυβερνητικές οργανώσεις και κοινωνικά κινήματα βάσης: θεσμικοί και συγκρουσιακοί προσανατολισμοί. *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, 32, 64-94.

Παράρτημα

1)

Πρωτόκολλο Παρατήρησης

Ημερομηνία:

Ώρα:

Χώρος:

Ερευνήτρια:

2)

Πρωτόκολλο Συνέντευξης

Ωρα συνέντευξης:

Ημερομηνία:

Τόπος:

Συνεντευκτής:

Εισαγωγικές ερωτήσεις - Χαρακτηριστικά του δείγματος

- Με τι ασχολείσαι; Ποια είναι η ιδιότητά σου;
- Πόσο καιρό είσαι εθελόντρια στη *Σχεδία στην πόλη*;
- Πώς και από πού πληροφορήθηκες/έμαθες για τη *Σχεδία*;
- Για ποιο λόγο αποφάσισες να γίνεις μέλος στη *Σχεδία*;

Γενικές πληροφορίες για το χώρο

- Για ποιο λόγο η ΜΚΟ ονομάζεται *Σχεδία στην πόλη* και τι σημαίνει το σύμβολό της;
- Γιατί αυτοπαρουσιάζεστε ή αυτοαποκαλείστε ως Καλλιτεχνική Παιδαγωγική ομάδα; (Σκοπός της ΜΚΟ)
- Πώς επικοινωνείτε τα μέλη της ομάδας αναμεταξύ σας;
- Υπάρχει κάποια συγκεκριμένη μέρα που συναντιέστε;
- Με τα υπόλοιπα μέλη έχεις αναπτύξει σχέσεις και εκτός του πλαισίου της *Σχεδίας*;
- Πώς διατηρείται οικονομικά το χώρο σας;
- Από που αγοράζετε τον εξοπλισμό και το υλικό της *Σχεδίας*;
- Ποιος ελέγχει τον εξοπλισμό και το υλικό της *Σχεδίας*;

Παιδικά προγράμματα και τρόπος λειτουργία τους

- Παρατήρησα ότι υλοποιείτε δύο παιδικά προγράμματα. Με ποιο κριτήριο οργανώνετε και σχεδιάζετε τα προγράμματα αυτά;
- Στην ιστοσελίδα σας αναφέρετε πως σκοπός σας είναι η εναλλακτική και μη τυπική μάθηση. Πώς διαφοροποιείται η μη τυπική από την τυπική;
- Για ποιο λόγο η οργάνωση/ σχεδιασμός και η υλοποίηση των προγραμμάτων γίνονται ομαδικά;
- (Ποια είναι η άποψή σου για τον ομαδικό τρόπο λειτουργίας;)
- Πώς αντιμετωπίζετε τη διαφορά ηλικιών των παιδιών που συμμετέχουν στα προγράμματα και στις δράσεις σας;

- Το πρόγραμμα του Παιδικού Στεκιού, το υλοποιείτε για παιδιά με λιγότερες ευκαιρίες. Για ποιο λόγο το κάνετε αυτό;
- Έχω παρατηρήσει ότι στα παιδικά προγράμματα εσείς τα μέλη αποφασίζετε για τη θεματική των προγραμμάτων. Γιατί δε βάζετε και τις ιδέες των παιδιών σε αυτή τη διαδικασία;
- Πώς αξιολογείτε τα προγράμματα που υλοποιείτε με τα παιδιά;

Υπόλοιπα προγράμματα

- Για ποιο λόγο υλοποιείτε σεμινάρια για εκπαιδευτικούς;
- Για ποιο λόγο υλοποιείτε το πρόγραμμα Back to the community;
- (Θα ήθελα να μου εξηγήσεις το περιεχόμενο των σεμιναρίων του προγράμματος).
- Πώς πιστεύεις ότι τα σεμινάρια αυτά θα βοηθήσουν αυτούς τους ανθρώπους;

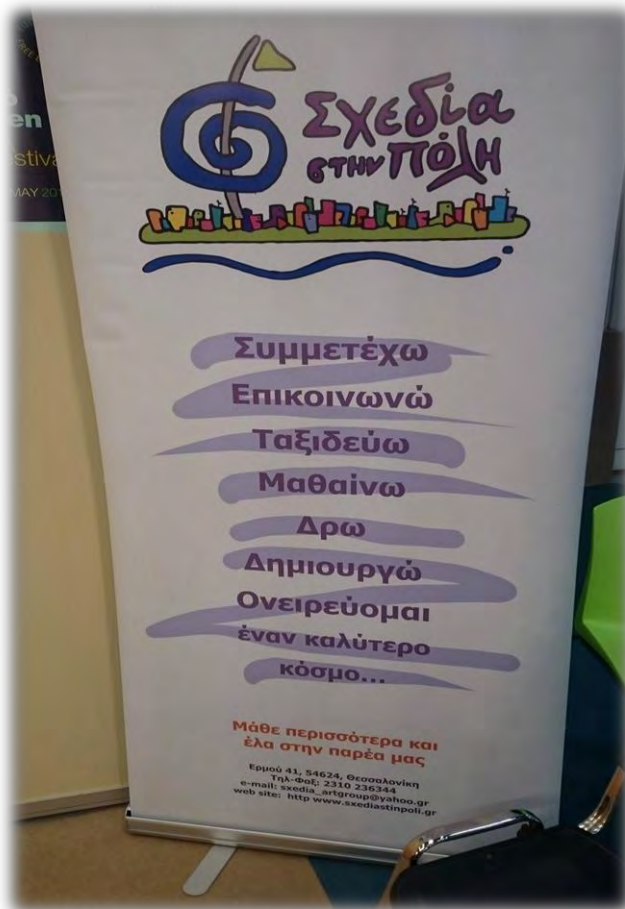
Ατομικός αναστοχασμός

- Τι σου έχει προσφέρει η συμμετοχή σου στην ομάδα;/ Τι έχεις αποκομίσει από τη συμμετοχή σου στα προγράμματα;
- Τι σημαίνει για εσένα η Σχεδία;
- Σχολιασμός μπάνερ Σχεδίας (εικόνα)
- Σχολιασμός κειμένου Φρέιρε (εκτυπωμένο απόκομμα)
- Ποια πιστεύεις ότι είναι η πολιτική διάσταση της Σχεδίας;

Ερωτήσεις Επέκτασης

- Θα μπορούσες να μου πεις περισσότερα για αυτό;
- Θα μπορούσες να μου δώσεις ένα παράδειγμα;
- Κάτι άλλο που θα ήθελες να προσθέσεις;
- Αν κατάλαβα καλά.....
- Πώς σε κάνει να αισθάνεσαι αυτό;
- Πώς το διαχειρίζεσαι αυτό;

3)

Σύμφωνα με τον Φρέιρε (1977), ο αληθινά ανθρωπιστής παιδαγωγός έχει ως αντικείμενο της δράσης του την πραγματικότητα, η οποία πρέπει να μετασχηματιστεί από αυτούς τους ίδιους μαζί με άλλους ανθρώπους – όχι μόνο από τους άλλους.

4)

Σύμβολα Απομαγνητοφώνησης

Τα σύμβολα που χρησιμοποιήθηκαν στη μετεγγραφή των δεδομένων έχουν διαμορφωθεί, με ορισμένες προσαρμογές/προσθήκες σύμφωνα με τις συμβάσεις Ανάλυσης Συνομιλίας κατά τη Jefferson (2004) και Dunn (2000) όπως αναφέρεται στο βιβλίο του Ιωσηφίδη (2008).

ΑΒΓ Κεφαλαία γράμματα τα αρχικά των ονομάτων των ατόμων που ομιλούν στη συνέντευξη. Συγκεκριμένα Χ: είναι το δικό μου όνομα και Ν: το όνομα του συνεντευξιαζόμενου.

// Προσωρινή διακοπή της συνέντευξης για κάποιο λόγο

... Δηλώνει παύση

: Επιμήκυνση του φθόγγου που προηγείται. Η επανάληψη του συμβόλου δηλώνει την έκταση μεγαλύτερη έκταση του φθόγγου.

Λέξη Δηλώνει κάποιας μορφής έμφαση, είτε μέσω αύξησης της έντασης της φωνής είτε μέσω αύξησης του ύψους της φωνής.

[Σημείο έναρξης επικαλυμμένου λόγου

] Σημείο ολοκλήρωσης επικαλυμμένου λόγου

((*γελά*)) Σχολιασμός μη λεκτικής δραστηριότητας

5)

Ενημερωτικό έντυπο

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
Επιστήμες της Αγωγής
“Παιδαγωγικό Παιχνίδι και Παιδαγωγικό Υλικό στην Πρώτη Παιδική Ηλικία”

Αγαπητά μέλη της Σχεδίας στην πόλη,

Στα πλαίσια εκπόνησης διπλωματικής εργασίας με υπεύθυνους τον κ. Γ. Πεχτελίδη, Επίκουρο Καθηγητή του Π.Τ.Π.Ε, την κ. Α. Χρονάκη, Καθηγήτρια και τον κ. Κ. Μάγο, Επίκουρο Καθηγητή του ίδιου τμήματος, πρόκειται να πραγματοποιηθεί μια έρευνα. Η έρευνα αυτή αποβλέπει στη μελέτη της κοινωνικής δράσης της ομάδας σας. Πιο συγκεκριμένα, σκοπός της έρευνας είναι η μελέτη και η κατανόηση του πλαισίου της ομάδας, των ιδεολογικών εκφάνσεών της, των αλληλεπιδράσεων και των διαδικασιών που συντελούνται μέσα σε αυτό, του τρόπου ανάπτυξης των διαπροσωπικών σχέσεων, όπως επίσης και του τρόπου που προάγεται η ενδυνάμωση σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο.

Θα ήθελα λοιπόν να ζητήσω τη συνεργασία σας στη διεξαγωγή της έρευνας, μέσω της συμμετοχής μου σε δράσεις της ομάδας και καταγραφής αυτών των δράσεων στο ερευνητικό μου ημερολόγιο. Παράλληλα, θα ήθελα τη συμμετοχή σας σε ατομικές συνεντεύξεις, διάρκειας περίπου 45 λεπτών, όπου θα συζητήσουμε για τα προαναφερθέντα θέματα, όπως επίσης τη συμμετοχή σας σε μικρότερης διάρκειας ομαδικές συζητήσεις των τριών με τεσσάρων ατόμων. Αυτές οι συζητήσεις θα ηχογραφηθούν, θα απομαγνητοφωνηθούν και θα αναλυθούν από την ερευνήτρια. Τέλος, θα ήθελα να σας ενημερώσω για τη λήψη φωτογραφικών ντοκουμέντων κατά τη διάρκεια παραμονής μου στο χώρο της ομάδας.

Όλες οι πληροφορίες που θα συλλεχθούν μέσω παρατηρήσεων, φωτογραφιών, συνεντεύξεων και συζητήσεων **θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τις ανάγκες της εν λόγω έρευνας, θα είναι άκρως εμπιστευτικές, θα διατηρηθεί αυστηρά η εχεμύθεια, θα διαφυλαχθεί πλήρως η ανωνυμία σας και θα επεξεργαστούν με αντίστοιχα ηλεκτρονικά προγράμματα, με σκοπό τη μη αναγνώριση των δρώντων προσώπων.**

Τα αποτελέσματα της έρευνας θα σας γνωστοποιηθούν, μόλις τελειώσει η διαδικασία της ανάλυσης. Για οποιαδήποτε διευκρίνιση και περαιτέρω πληροφόρηση επί της έρευνας, μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μου στον αριθμό 6972361655 και στο email: x-tina92@windowslive.com.

Με εκτίμηση,
Μόκα Χριστίνα

6)

Ενημερωτικό παιχνίδι

Σκοπός του παιχνιδιού ήταν τα μέλη να ενημερωθούν για την έρευνα. Η παιγνιώδης αυτή δραστηριότητα διεξήχθη στο πλαίσιο του χώρου που δραστηριοποιούνται τα μέλη. Σε ένα διαφανές και κοντό ποτήρι έριξα μέσα τα πολύχρωμα σοκολατένια κουφέτα (smarties). Στη συνέχεια φώναξα τα μέλη που βρίσκονταν στο χώρο να μαζευτούνε στο τραπέζι του κάτω ορόφου. Τα χρωματιστά ξυλάκια ήταν αναποδογυρισμένα στο τραπέζι, όπως φαίνεται στην πρώτη εικόνα. Ζήτησα από το κάθε μέλος να τραβήξει ένα χρώμα κουφέτου, διαφορετικό από αυτά των υπόλοιπων. Όταν τελείωσε αυτή η διαδικασία, άρχισα να αναφέρω ποιο μέλος πρέπει να αναποδογυρίσει το ξυλάκι και να διαβάσει το περιεχόμενό του. Μετά την ανάγνωση εξηγούσα τι ακριβώς εννοούσε το κάθε ξυλάκι. Η σειρά ήταν αυτή όπως διαφαίνεται στις φωτογραφίες. Πρώτα το κόκκινο χρώμα, που ήταν η διαδικασία της έρευνας, δεύτερο το πράσινο, που ήταν ο σκοπός και τα ερωτήματα της έρευνας κ.ο.κ

7)

14/11/2017

Αγαπητά μέλη της Σχεδίας στην πόλη,

Μετά την ολοκλήρωση της ανάλυσης των ποιοτικών δεδομένων, που συνέλεξα στο χώρο σας από το Μάρτιο του 2017 μέχρι και τον Ιούνιο του 2017 και κατόπιν συζήτησης των ευρημάτων της ανάλυσης μαζί σας, νιώθω την ανάγκη να μοιραστώ κάποιες σκέψεις μου για το χώρο σας. Λόγω του εξοπλισμού και των υλικών, που είδα ότι διαθέτετε, σας παραθέτω κάποιες δράσεις που πιστεύω πως θα μπορούσατε να τις υλοποιήσετε:

- ❖ Κύκλοι αυτομόρφωσης ανάμεσα στα μέλη. Μέσα από τη διαδικασία της έρευνας και αναπτύσσοντας προσωπική επαφή με καθεμία από εσάς, κατάφερα να κατανοήσω και να αντιληφθώ τις ιδιαίτερες κλίσεις της καθεμίας. Πιο συγκεκριμένα θα μπορούσατε να κάνετε κύκλο σεμιναρίου δημιουργικής γραφής, καλλιτεχνικής μαγειρικής, φωτογραφίας, ραπτικής, κατασκευής κούκλων θεάτρου με την τεχνική παπιέ μασέ, καλλυντικών.
- ❖ Στο χώρο σας θα μπορούσατε να ορίσετε μια ημέρα για προβολή ταινιών με ελεύθερη συνεισφορά. Οι ταινίες αυτές θα μπορούσαν να είναι α) κοινωνικού ενδιαφέροντος και β) εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος. Για τις ταινίες με θέμα την Παιδαγωγική επιστήμη έχω να προτείνω τις *Captain Fantastic*, *Mona Lisa Smile*, *Patch Adams*, *Freedom Writers*, *Dead Poets Society*, ***The canary yellow bicycle***, ***Take the Lead***, ***Die Welle***, ***Summerhill***, ***La Educacion Prohibida***.
- ❖ Κύκλοι βιωματικών ασκήσεων και παιχνιδιών. Μία με δύο φορές το μήνα να δίνετε ραντεβού στη Σχεδία και η καθεμία από σας να παρουσιάζει ως εμψυχώτρια δύο με τρία παιχνίδια ή βιωματικές ασκήσεις. Μέσω αυτής της συνδιαλλαγής θα μπορεί και αυτή και που θα γίνεται εμψυχώτρια αλλά και οι υπόλοιπες συμμετέχουσες, να αποκτούν παιγνιώδεις εμπειρίες, απαραίτητο στοιχείο για το προφίλ ενός εναλλακτικού εκπαιδευτικού.
- ❖ Ταξίδια σε γειτονικούς νομούς, χωριά, κωμοπόλεις που οι δυνατότητες δημιουργικής απασχόλησης και εναλλακτικής μάθησης για παιδιά είναι περιορισμένες. Χώροι υποδοχής αυτών των δράσεων μπορεί να είναι είτε δημόσια σχολεία, πολιτιστικοί σύλλογοι ή υπαίθριοι χώροι ανάλογα με την εποχή διεξαγωγής των δράσεων.
- ❖ Σταθμοί παιχνιδιού για ενήλικες σε διάφορες περιοχές της Θεσσαλονίκης. Αξιοποιώντας υλικά καθημερινής χρήσης όπως μανταλάκια, λεκάνες, σφουγγάρια, μπαλόνια, σκοινιά κτλ μπορείτε να παίζετε εσείς διάφορα παιχνίδια και σιγά σιγά μέσω της εξωστρεφούς αυτής δράσης να εμπλέκετε και περαστικούς σε αυτά.
- ❖ Κύκλοι σεμιναρίων με θέμα τα χειροποίητα παιχνίδια (π.χ. πλαστελίνες, πηλός, κόλλα, slime, ωκεανό σε βάζο κ.ά) από υλικά καθημερινής χρήσης. Συμμετέχοντες στα σεμινάρια θα μπορούν να είναι γονείς, με σκοπό να περνάνε δημιουργικό χρόνο με τα παιδιά τους.
- ❖ Κύκλος συνεντεύξεων για τα καινούρια και τα παλιά μέλη, για την πληρέστερη κατανόηση και ενθύμηση του σκεπτικού και των δράσεων της Σχεδίας.

Θα χαρώ πολύ να συμβάλλω στην διεκπεραίωση αυτών των δράσεων!!!

Με αγάπη,

Χριστίνα Μόκα

8) Παρατηρήσεις

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 1

Ημερομηνία: Τρίτη, 7/3/2017

Ωρα: 19.15 - 20.45

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Μπήκα στη Σχεδία και είδα τα ιδρυτικά μέλη της ομάδας να κάθονται γύρω από ένα τραπέζι και να μιλάνε. Σε ένα διπλανό τραπέζι του χώρου καθόταν μια εθελόντρια (Κατερίνα) και έγραφε κάτι στο τετράδιό της. Χαιρέτησα τους πάντες και μου ανταπέδωσαν τον χαιρετισμό. Ρώτησα την εθελόντρια εάν έγραφε κάτι για τις δράσεις της ομάδας και η απάντηση ήταν αρνητική. Τα ιδρυτικά μέλη της ομάδας είναι τρία (Αργυρώ, Αλεξάνδρα, Αγάπη), «η παλιοσειρά» όπως ανέφερε η Αργυρώ. Συζητούσαν για το επικείμενο σεμινάριο της Κυριακής. Επιπλέον, θέμα συζήτησης αποτέλεσε η οργάνωση μελλοντικών βιωματικών σεμιναρίων για τους εθελοντές, για να γνωρίσουν περισσότερες βιωματικές δραστηριότητες. Στο τέλος, η κουβέντα προεκτάθηκε σε προσωπικά τους θέματα. Κάποια στιγμή, μπαίνει ο Σπύρος στη Σχεδία, λέγοντας ότι πέρασε «να πει απλά μια καλησπέρα». Η συζήτηση παρέμεινε εστιασμένη στα καθημερινά προσωπικά τους θέματα. Μετά το πέρας κάποιων λεπτών μπαίνει μέσα μια κοπέλα. Πλησιάζει προς το τραπέζι, που κάθονται τα τέσσερα άτομα, και ανακοινώνει την επιθυμία της να πληροφορηθεί για την ομάδα και της δράσεις της.

Η Αργυρώ σηκώθηκε, πλησίασε την κοπέλα, της συστήθηκε και της πρότεινε να πάνε να συζητήσουν σε ένα άλλο τραπεζάκι. Στο μεταξύ η Κατερίνα έκατσε στο γραφειάκι με τον Η/Υ και έψαχνε υλικό για τη δράση του Σαββάτου. Αποθήκευσε κάποια βίντεο που έβλεπε στο YouTube. Η Αλεξάνδρα, η Αγάπη και ο Σπύρος αποφάσισαν να φύγουν. Μάζεψα τις κούπες, που ήταν στο τραπέζι και της πήγα στην κουζίνα. Μετά από λίγο, η Αργυρώ τελείωσε τη διαδικασία ενημέρωσης της ενδιαφερόμενης κοπέλας και στο τέλος της έδωσε ένα φυλλάδιο της ομάδας με πληροφορίες και στοιχεία επικοινωνίας. Ανέβηκε πάνω για να τακτοποιήσει το χώρο για το σεμινάριο της Κυριακής. Πήρα μια καρέκλα και κάθισα δίπλα στην Κατερίνα για να βρούμε κατάλληλο υλικό για την επερχόμενη δράση μας.

Μετά από λίγο, μπήκε στη Σχεδία η Μαρία και η Δήμητρα. Χαιρετηθήκαμε αναμεταξύ μας. Καθώς μας είδαν ότι καθόμαστε στον υπολογιστή πήραν ψάθινα σκαμπό και κάθισαν κοντά μας. Αρχίσαμε να συζητάμε μαζί με την Κατερίνα και με τα κορίτσια που μόλις ήρθαν για το ποιο είναι το καταλληλότερο βίντεο, για να προβληθεί στα παιδιά, σχετικά

με τη ζωή και τα έργα του ζωγράφου Ανρί Ματίς. Στη συνέχεια συζητήσαμε για την πορεία αλλά και τα υλικά που χρειάζονται για το εργαστήριο ζωγραφικής. Η πορεία είναι η εξής: εισαγωγή για την ζωή και τα έργα του Ματίς μέσα από το βίντεο, κατασκευή κολάζ με πολύχρωμα χαρτόνια, διάλειμμα για μικρό γεύμα και τέλος ζωγραφική σε καβαλέτα. Τα καβαλέτα και τα σύνεργα της ζωγραφικής, παλέτες, χρώματα, κουβαδάκια για νερό, βρίσκονται στο υπόγειο.

Μετά από λίγο, ήρθαν στη Σχεδία η Στέλλα μαζί με άλλα δύο κορίτσια. Η Στέλλα είναι σχετικά καινούρια εθελόντρια της Σχεδίας, όπως και η Κατερίνα. Συμμετέχουν στις δράσεις της ομάδας από το Δεκέμβριο του 2016. Τα άλλα δύο κορίτσια που ήρθαν στη Σχεδία ενδιαφερόντουσαν για την ομάδα. Η Τρίτη είναι η μέρα που η Σχεδία υποδέχεται και ενημερώνει τους ενδιαφερόμενους για την ομάδα και για τις δράσεις της. Η Δήμητρα και εγώ ενημερώσαμε για το τι εστί Σχεδία στην πόλη, τις δράσεις, τον τρόπο που δουλεύουμε κτλ. Τότε κατέβηκε και η Αργυρώ από πάνω και άρχισε και αυτή να συνομιλεί με τα ενδιαφερόμενα κορίτσια. Εκτύπωσε δύο φόρμες Καταγραφής Στοιχείων Επικοινωνίας και τις μοίρασε στα κορίτσια που ενδιαφέρονταν για τη Σχεδία. Στις φόρμες αυτές τα κορίτσια έγραψαν τα στοιχεία τους, από πού έμαθαν για την οργάνωση, ποια είναι τα ενδιαφέροντά τους, πόσες ώρες μπορούν να διαθέσουν στην ομάδα κτλ. Η Αργυρώ τόνισε ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό τα άτομα στην ομάδα να αλληλεπιδράσουν με το χώρο, με τα υλικά και με τους υπολοίπους και να δημιουργήσουν υλικό και για παιδιά αλλά και για ενήλικες. Παρότρυνε όλα τα κορίτσια να ανέβουν στον πάνω όροφο και να δουν τα υλικά τον χώρο κτλ.

Τα κορίτσια ανέβηκαν πάνω και εγώ μαζί τους, είδαν την βιβλιοθήκη, κατέβασαν κουτιά από τα ράφια για να δουν το περιεχόμενό τους, άνοιξαν τα μπαουλο- καθίσματα. Η Κατερίνα σχολίασε το πλήθος των μαριονετών και των κούκλων θεάτρου και ανέφερε πως σε ένα από τα προγράμματα που συμμετείχε ένα κοριτσάκι γύρω στην ηλικία των 5 χρόνων, κοιτούσε και έπιανε μόνο τις κούκλες αυτές χωρίς να συμμετέχει στις δραστηριότητες του προγράμματος. Η Στέλλα ρώτησε πως γίνεται να φτιάξεις μια τέτοια κούκλα. Η Μαρία απάντησε πως γνωρίζει καθώς είχαν φτιάξει στα πλαίσια ενός μαθήματος στο πανεπιστήμιο. Τότε, άρχιζε να συζητείται η ιδέα της συνάντησης ανάμεσα σε εθελόντριες για τη μάθηση κατασκευής κούκλας από χαρτοπολτό. Από πλευράς μου εξέθεσα θετική διάθεση απέναντι σε αυτό.

Στη συνέχεια κατεβήκαμε κάτω, κανονίσαμε ποιες εθελόντριες θα πάνε σε ποια δράση, δηλαδή ποιες θα είμαστε στο πρόγραμμα της Παρασκευής και ποιες στο πρόγραμμα του Σαββάτου. Τα περισσότερα κορίτσια ετοίμασαν τα πράγματά τους και φύγανε. Η Αργυρώ

ήταν στον υπολογιστή περνούσε ονόματα των συμμετεχόντων στο σεμινάριο της Κυριακής σε αρχείο. Μπήκε στο χώρο η Περσεφόνη, για να πει και αυτή μια καλησπέρα, να πάρει τη βεβαίωση παρακολούθησης σεμιναρίου για το κουκλοθέατρο, που είχε διεξαχθεί κάποιες βδομάδες πιο πριν, αλλά και να τακτοποιήσει τις οικονομικές της υποχρεώσεις προς την ομάδα. Κάθε μέλος της ομάδας πληρώνει χρόνια συνδρομή της τάξεως των δεκαπέντε ευρώ. Η Αργυρώ της έδωσε την βεβαίωση και την απόδειξη για την πληρωμή της συνδρομής της. Στη συνέχεια η Μαρία με την Αργυρώ άρχισαν να συζητάνε για αυριανή συνάντηση στη Σχεδία για να τακτοποιήσουν κάποια δεδομένα – στοιχεία στο Excel. Μετά από κανένα δεκάλεπτο αρχίσαμε να ετοιμαζόμαστε και εμείς για να φύγουμε, κλείνοντας Η/Υ, τα φώτα, μαζεύοντας τα σκουπίδια κτλ.

Ιδέες και σκέψεις:

Σήμερα ήταν μια ιδιαίτερα κινητική μέρα από άποψη μελών και ενδιαφερομένων ανθρώπων για εθελοντισμό στη Σχεδία. Στη συνάντηση για τα προγράμματα ήταν πέντε εθελόντριες συμπεριλαμβανομένου και εμού. Οφείλω να παραδεχτώ ότι εντυπωσιάστηκα σήμερα καθώς γνώρισα και τα υπόλοιπα ιδρυτικά μέλη της Σχεδίας. Παρότι είμαι εθελόντρια τα τελευταία τρία χρόνια σήμερα για πρώτη φορά τις γνώρισα. Δυστυχώς η αλληλεπίδρασή μας ήταν μικρή καθώς συνομιλούσαν με την Αργυρώ καθώς κατάλαβα ότι είχαν καιρό να τα πούνε. Ένα άλλο σημείο που παρατήρησα σήμερα καθώς είναι η πρώτη μέρα που μπαίνω ως ερευνήτρια στο χώρο της Σχεδίας είναι το ότι τα άτομα που γνωρίζουν τη Σχεδία μπαίνουν χαμογελώντας. Όλοι όσοι μπήκαν σήμερα (Σπύρος, Δήμητρα, Στέλλα, Μαρία) μπήκαν με ένα μεγάλο χαμόγελο. Επίσης εντύπωση μου έκανε και η αλλαγή της συμπεριφοράς των ατόμων που ήρθαν να γνωρίσουν τη Σχεδία. Αρχικά μου φαίνονταν αμήχανες και καθώς έβλεπαν εμάς τα μέλη να είμαστε πιο χαλαρές και επικοινωνιακές μαζί τους χαλάρωσαν και ανοίχτηκαν και αυτές. Παρότι είμαι αρκετό καιρό στη Σχεδία πρώτη φορά έζησα την εμπειρία άτομα που ενδιαφέρονται για τη Σχεδία να εξερευνούν το χώρο και το πλαίσιο της Σχεδίας με τα ήδη μέλη της. Αντιλαμβάνομαι πως αυτό δείχνει όντως τη διάθεση της ομάδας για καινούρια μέλη, γιατί επιτρέπεται ο πειραματισμός και η εκδήλωση της περιέργειας. Η οικονομική συνδιαλλαγή που στην οποία ήμουν παρούσα δεν με έφερε σε δύσκολη θέση γιατί αυτή είναι μία συμφωνία που έχει κρατήσει η ομάδα εδώ και πολλά χρόνια, δηλαδή τα μέλη / εθελοντές της Σχεδίας να δίνουν ετησίως το ποσό των δεκαπέντε ευρώ. Αυτό ήταν σκέψη των μελών αρκετά χρόνια πιο πριν.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 2

Ημερομηνία: Παρασκευή, 10/3/2017

Ωρα: 15.45 – 18.20

Χώρος: ΠΑΜΑΚ

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Έφτασα στο χώρο του ΠΑΜΑΚ, έξω στην είσοδο του κτιρίου, που ήταν και το συμφωνηθέν ραντεβού και συνάντησα τη Φυλλιώ, τη Στέλλα, Αρετή. Οι αυτές κοπέλες είναι εθελόντριες από το ΚΗΦ (Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας) των Παιδικών Χωριών SOS του Πλαγιαρίου. Το πρόγραμμα Παιδικό Στέκι υλοποιείται από δύο ΜΚΟ, την Σχεδία στην πόλη και το ΚΗΦ. Σε διάστημα περίπου 5' άρχισαν να έρχονται και τα κορίτσια της Σχεδίας, η Στέλλα, η Δήμητρα, η Μαρία, όπως το είχαμε κανονίσει την Τρίτη. Παράλληλα, άρχισαν να έρχονται στο προαύλιο του ΠΑΜΑΚ και τα παιδιά του προγράμματος υπό τη συνοδεία των γονιών τους. Στο μεταξύ, δύο από τις εθελόντριες (Φυλλιώ, Στέλλα-Σχεδία) μπήκαν στο εσωτερικό χώρο του πανεπιστημίου για να βρουν χώρο να υποδέχονται τα παιδιά, μέχρι να μαζευτούν και να ξεκινήσει το πρόγραμμα. Η Αρετή και η Μαρία συνόδευαν τα παιδιά που έφταναν στην είσοδο του πανεπιστημίου μέχρι τον εσωτερικό χώρο συγκέντρωσης.

Όταν συγκεντρώθηκε ικανοποιητικός αριθμός παιδιών (γύρω στα 10) μπήκαμε και οι υπόλοιπες εθελόντριες μέσα, εκτός της Στέλλας ΚΗΦ, της Αρετής και της Μαρίας. Αρχίσαμε να απασχολούμε τα παιδιά με διάφορα κινητικά παιχνίδια, για να είναι συγκεντρωμένα όλα μαζί στο ίδιο σημείο. Παίξαμε Σι Μαριό, ο Σάιμον λέει και αλλόκοτο τι κάνεις. Παράλληλα ερχόντουσαν και άλλα παιδιά και έτσι ο κύκλος παιχνιδιών γινόταν ακόμα πιο μεγάλος. Ο συνολικός αριθμός των παιδιών που παρακολουθούν το πρόγραμμα είναι 21 παιδιά αλλά τελικά κατέφτασαν τα 19. Οι ηλικίες των παιδιών κυμαίνονται από 5 μέχρι 10 ετών. Ο χρόνος άφιξης των παιδιών διήρκεσε μέχρι τις 16.20. Τότε, ανεβήκαμε όλοι μαζί (εθελόντριες και παιδιά) στον πρώτο όροφο του πανεπιστημίου, στο εργαστήριο πληροφορικής.

Το σημερινό πρόγραμμα αφορούσε τη ρομποτική και διεξήχθη στην Ακαδημία Ρομποτικής του ΠΑΜΑΚ, σε εργαστήριο πληροφορικής. Εισηγητές του προγράμματος αυτού ήταν δύο Μηχανικοί Πληροφορικής. Μπήκαμε στο εργαστήριο και οι εισηγητές και οι εθελοντές, τοποθετήσαμε τις καρέκλες σε κύκλο για να καθίσουν τα παιδιά. Οι εισηγητές αυτοπαρουσιάστηκαν, εξήγησαν τι θα δουν και τι θα κάνουν τα παιδιά. Στη συνέχεια, άρχισαν να κάνουν ερωτήσεις σε αυτά, όπως εάν έχουν δει ρομπότ, τι σχήμα έχουν, εάν έχουν ανθρώπινη μορφή ή όχι, πως κινούνται, τι περιέχει ένα ρομπότ κτλ. Σε αυτό το σημείο οι εθελόντριες επενέβαιναν στη συζήτηση των εισηγητών με τα παιδιά, για να δώσουν κάποιες επεξηγήσεις μέσω παραδειγμάτων, όταν τα λεγόμενα των εισηγητών ήταν γενικά και αφηρημένα. Επί παραδείγματι αναφορικά με τους αισθητήρες αφής που διαθέτουν τα ρομπότ, δόθηκε επεξήγηση των πέντε αισθήσεων που διαθέτει και ο άνθρωπος. Επίσης, για τον

προγραμματισμό του ρομπότ, δόθηκε επεξήγηση για τη συσχέτιση του ανθρώπινου εγκεφάλου που δίνει εντολές στο τι θα κάνει ο άνθρωπος με τον υπολογιστή που δίνει εντολές στο τι θα κάνει το ρομπότ.

Το εισαγωγικό και θεωρητικό αυτό μέρος διήρκησε μέχρι τις 17.10. Στο κομμάτι αυτό του προγράμματος κάποια από τα παιδιά συμμετείχαν πολύ έντονα, κάποια άλλα σε μικρότερο βαθμό και κάποια άλλα καθόλου. Μετά το πέρας του εισαγωγικού μέρους χωρίσαμε τα παιδιά σε ομάδες των τριών, έτσι σχηματίστηκαν πέντε ομάδες των τριών και μία των τεσσάρων ατόμων. Κάθε εθελόντρια ανέλαβε από μία ομάδα, αλλά σε κάποιες ομάδες οι εθελόντριες ήταν δύο. Καθίσαμε μαζί με τα παιδιά σε γραφεία με ηλεκτρονικό υπολογιστή. Οι εισηγητές μοίρασαν σε κάθε ομάδα ένα κουτί με LEGO. Πριν ανοιχθεί το κουτί η κάθε ομάδα έπρεπε να σκεφτεί το όνομά της. Η ομάδα μου ονομάστηκε SURVIVOR. Ακούστηκαν ονόματα όπως, Λιοντάρια, Αστροπή, Μυστικοί Πράκτορες, Power 3. Super Girls, Survivors.

Το κουτί περιλάμβανε τουβλάκια LEGO και ένα βιβλιαράκι με οδηγίες για το πώς θα κατασκευάσουμε ένα αυτοκίνητο. Σκοπός ήταν η κάθε ομάδα να δημιουργήσει ένα αυτοκίνητο και στη συνέχεια να πάρει μέρος στο διαγωνισμό του πιο δυνατού αμαξίου. Στην ομάδα που ήμουν υπεύθυνη, ορίσαμε με ποια σειρά θα κατασκευάζει το κάθε παιδί το κομμάτι του αυτοκινήτου που του τύχαινε, σύμφωνα με τα βήματα που του έδειχνε το βιβλιαράκι. Η διαδικασία κατασκευής διήρκησε μία ώρα. Αφού κατασκευάστηκαν τα αυτοκίνητα LEGO ξεκίνησε ο διαγωνισμός. Ανά δύο ομάδες, τοποθετούσαν τα αυτοκίνητά τους πάνω σε ένα τετράγωνο μικρό γκρι χαλί. Πατούσαν το κουμπί για να ξεκινήσει το αυτοκίνητο, με αποτέλεσμα το ένα αυτοκίνητο να σπρώχνει το άλλο, μέχρι κάποιο από αυτά να βγει από το χαλί. Οι νικητές της πρώτης φάσης διαγωνίστηκαν αναμεταξύ τους για την αναγόρευση του νικητή. Γενικά, και στο κομμάτι της κατασκευής αλλά και στο κομμάτι του διαγωνισμού ήταν έκδηλος ο ενθουσιασμός των παιδιών.

Στη συνέχεια, ετοιμαστήκαμε με τα παιδιά για να φύγουμε από τον χώρο. Κατεβήκαμε στον εσωτερικό πρώτο όροφο του πανεπιστημίου, όπου μας περίμεναν και οι γονείς των παιδιών για να τα παραλάβουν. Φεύγοντας από το χώρο με τα υπόλοιπα κορίτσια της Σχεδίας, η Στέλλα ρώτησε εάν μας άρεσε το πρόγραμμα. Τότε οι υπόλοιπες άρχισαν να αναφέρουν, τι τους άρεσε στο πρόγραμμα ή τι δεν τους άρεσε και που δυσκολεύτηκαν. Π.χ αρκετές ανέφεραν τη συμμετοχή κάποιων συγκεκριμένων παιδιών στο θεωρητικό κομμάτι (Δήμητρα) και τη μη συμμετοχή κάποιων άλλων, καθώς το θεωρητικό πλαίσιο ήταν μακροσκελές (Στέλλα), τις δυσκολίες στο συντονισμό της ομάδας κατά τη διάρκεια του κατασκευαστικού μέρους λόγω της διαφορετικής ηλικίας των παιδιών και τρόπο να το

αντιμετωπίσουν, όπως την εμπλοκή του μεγαλύτερου ηλικιακά παιδιού, μέσω βοήθειας, στο κατασκευαστικό κομμάτι όταν ήταν σειρά ενός μικρότερου παιδιού (Μαρία). Μετά από αυτό ακολούθησε συζήτηση για άλλα θέματα. Χωριστήκαμε με τα κορίτσια στο ύψος της Καμάρας.

Ιδέες και σκέψεις

Αρχικά για το πρόγραμμα παιδικό στέκι πρέπει να αναφέρω ότι γίνεται σε συνεργασία με τη δομή Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας των Παιδικών Χωριών ΣΟΣ Πλαγιαρίου. Η συνεργασία αυτή έχει ξεκινήσει με αποτέλεσμα το πρόγραμμα παιδικό στέκι να υπάρχει τα τελευταία τέσσερα χρόνια, δηλαδή φέτος διανύεται η τέταρτη χρονιά. Αυτό που έχει ενδιαφέρον για τη φετινή χρονιά του Παιδικού Στεκιού είναι ότι η άλλη ΜΚΟ με την οποία συνεργαζόμαστε για πρώτη φορά εμπλέκεται στον σχεδιασμό θεματικών ενοτήτων του προγράμματος. Παραδείγματος χάρη το εργαστήρι ρομποτικής ήταν πρόταση του ΚΗΦ. Η επιλογή των θεματικών ενοτήτων γίνεται μέσα από συζήτηση των θεματικών που προτείνει η κάθε οργάνωση. Έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον το γεγονός ότι φέτος, που υπάρχει αυτή η εμπλοκή στο σχεδιασμό είναι μία εξωστρεφής χρονιά για το πρόγραμμα του Παιδικού Στεκιού, δεδομένου ότι τα παιδιά του προγράμματος έχουν πάει σε προηγούμενα προγράμματα σε διάφορους άλλους εξωτερικούς χώρους εκτός Σχεδίας. Οι γνώσεις μου αυτές για το πρόγραμμα Παιδικό Στέκι αναφορικά με το πώς και πότε ξεκίνησε και τον τρόπο οργάνωσης του προγράμματος αυτού φέτος και τα προηγούμενα χρόνια είναι απόρροια της συμμετοχής μου στη ομάδα της Σχεδίας. Θεωρώ ότι αυτή η κατάσταση και η γνώση που ενυπάρχει μέσα σε αυτή με βοηθάει να έχω μεγαλύτερη κατανόηση του πλαισίου. Την άδεια για την καταγραφή ονομάτων των μελών της άλλης οργάνωσης την απέκτησα κατόπιν συζητήσεως μαζί τους. Να σημειωθεί πολύ καλά ότι και με τα μέλη της Σχεδίας αλλά και με τις εθελόντριες του ΚΗΦ τηρούμε απαρέγκλιτα τη διασφάλιση των προσωπικών δεδομένων των παιδιών για αυτό το λόγο δεν αναφέρονται τα ονόματά τους ούτε στις ακαδημαϊκές παρατηρήσεις ούτε πουθενά αλλού και προφανώς δε δημοσιεύονται. Είναι κανόνας που οι περισσότερες ΜΚΟ των τηρούνε. Σχετικά με τις φωτογραφίες παραποιούνται και αλλοιώνονται τα πρόσωπα των παιδιών πριν το ανέβασμά τους σε οποιαδήποτε κοινωνικά δίκτυα. Ωστόσο οι φωτογραφίες που τράβηξα σήμερα στο χώρο του ΠΑΜΑΚ με τα παιδιά του προγράμματος τις έστειλα στην Αργυρώ, με σκοπό να τις επεξεργαστεί και να τις κρατήσει για αρχείο ή να τις ανεβάσει στο Facebook η στην ιστοσελίδα της ομάδας. Επίσης οι φωτογραφίες αυτές με βοήθησαν να διατηρώ πιο έντονα τη σειρά των πράξεων για την καταγραφή των παρατηρήσεων. Η καταγραφή της παρατήρησης έγινε αμέσως μόλις γύρισα στο σπίτι μου.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 3

Ημερομηνία: Κυριακή, 12/3/2017

Ωρα: 10.15 – 16.20

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

«Δημιουργική διαχείριση συγκρούσεων στην ομάδα της τάξης»

Εισηγήτριες σεμιναρίου: Αλεξάνδρα Χέρτζογκ – Αμπατζίδου, Αργυρώ Σκίτσα

Αριθμός συμμετεχουσών: 14 άτομα

Σχόλια: 4 άτομα μέλη της ομάδας της Σχεδίας (παλιά και νέα)

Στις 10.00 μπήκα στη Σχεδία και ήδη κάποια άτομα είχαν καταφτάσει για το σεμινάριο και ήταν καθισμένα στις καρέκλες. Η Αργυρώ μοίραζε στις συμμετέχουσες του σεμιναρίου τους φακέλους σημειώσεων. Μέσα στο φάκελο περιέχονταν ένα μικρό σημειωματάριο, στυλό, φυλλάδιο της ομάδας, σημειώσεις με συμβουλές για τη διαχείριση των συγκρούσεων στην ομάδα, στηριγμένα σε βιβλιογραφία. Στη συνέχεια ανεβήκαμε στον πάνω όροφο της Σχεδίας για να ξεκινήσει το σεμινάριο.

1^ο μέρος σεμιναρίου: Αλεξάνδρα Χέρτζογκ – Αμπατζίδου

10.15' - 12.40'

- Χαιρετισμός της ομάδας και παιχνίδι ονομάτων ντόμινο

Κάναμε κύκλο και αναφέραμε η μία μετά την άλλη τα ονόματά μας. Η αναφορά του ονόματος γινόταν όταν η προηγούμενη είχε γύρει το κεφάλι προς την επόμενη.

- Ανακοίνωση στην ομάδα των συμμετεχουσών στο σεμινάριο των προηγούμενων εμπειριών μας σχετικά με τις ομάδες. Στη συνέχεια συζητήσαμε εάν ποτέ είχαμε συγκρούσεις σε αυτές, πως τις διαχειριστήκαμε, πώς ήταν όταν είχαμε καλή επικοινωνία, τι απαιτήσεις έχουμε από τους άλλους σε μία ομάδα, τι απαιτήσεις έχουμε από τον εαυτό μας στα πλαίσια της ομάδας.
- Φανταστικό παιχνίδι με πλανήτες

Χωριστήκαμε σε δύο ομάδες. Υπήρχαν 2 άτομα που δε συμμετείχαν στο παιχνίδι και ο ρόλος τους ήταν αυτός των παρατηρητών. Η ταυτότητά τους αποκαλύφθηκε στο τέλος του παιχνιδιού. Χρόνος το 2217. Η μία ομάδα κατοικούσε σε ένα πλανήτη παρόμοιο με τη Γη. Η άλλη ταξίδευε στο διάστημα με διαστημικό λεωφορείο. Η δεύτερη ομάδα χάνει τον έλεγχο του λεωφορείου και πέφτει πάνω στον πλανήτη και καταστρέφει τον πολιτισμό της πρώτης.

Έπρεπε να συζητήσουν τι θα κάνουν για να επιβιώσουν και οι δύο πλευρές. Στο τέλος οι ομάδες αποφάσισαν να συνεργαστούν για να επιβιώσουν. Στη συνέχεια η εισηγήτρια μας ρώτησε πως αισθανθήκαμε. Δύο συναισθηματικές καταστάσεις φανερώθηκαν με μεγάλη συχνότητα από τις συμμετέχουσες: αμηχανία και σύγχυση. Διότι και στις δύο ομάδες δεν είχε γίνει καλή οργάνωση των στοιχείων, χαρακτηριστικών, δεδομένων της φανταστικής τους κατάστασης. Οι δύο κοπέλες που δε συμμετείχαν αποκάλυψαν την ταυτότητά τους, η οποία ήταν αυτή του παρατηρητή. Η μία κατέγραφε το τι κάναμε και ή άλλη το τι λέγαμε. Επιβεβαίωσαν την αμηχανία και τη σύγχυση και των δύο ομάδων. Μάλιστα για την ομάδα του λεωφορείου ανέφεραν ότι ήταν πολύ παθητική. Πάνω σε αυτό επεκτάθηκε η συζήτηση για τη σημασία της παρατήρησης των συμβάντων και των σχέσεων στην εκπαιδευτική διαδικασία, ως πολύτιμο εργαλείο για τον εκπαιδευτικό. Στη συνέχεια συζητήσαμε για το πόσο σημαντικό είναι το δέσιμο της ομάδας για την άρση αμηχανίας.

- Θεωρητικό πλαίσιο για τις φάσεις των ομάδων →

Φάση προσανατολισμού (σύναψη συμβολαίου), Φάση σύγκρουσης/ απολιθώματος, Φάση σύνθεσης, Φάση απόδοσης

Συζήτηση με εκπαιδευτριά για τις εμπειρίες μας για το συντονισμό ομάδων παιδιών.

Στη συνέχεια χωριστήκαμε σε 4 ομάδες και η καθεμία είχε διαφορετική συνθήκη (π.χ. παιδικός σταθμός, νηπιαγωγείο, Α' τάξη, Ε' τάξη). Κάθε ομάδα έπρεπε να δημιουργήσει ένα συμβόλαιο για την ομάδα της με τα παιδιά και στη συνέχεια να το παρουσιάσει στην ολομέλεια. Το συμβόλαιο έπρεπε να περιλαμβάνει θεματικές όπως: τι θέλει ο εκπαιδευτικός, τι μπορεί να δώσει, με ποιον τρόπο μπορεί να πετύχει αυτά που θέλει, τι περιμένει από το παιδί, τι μπορεί να δώσει το παιδί και τέλος ποιοι είναι οι κανόνες της τάξης που έχουν δημιουργηθεί λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω.

- Παιχνίδι με κουβάρι με σκοπό την απεικόνιση του δικτύου των σχέσεων που αναπτύσσονται στην ομάδα. Ουσιαστικά η εκπαιδευτριά κράτησε αρχικά το κουβάρι και κρατώντας την άκρη του το πέταξε σε ένα άλλο άτομο που ήταν σχεδόν απέναντί της και μας παρότρυνε να κάνουμε και εμείς το ίδιο, δηλαδή να κρατήσουμε με το ένα χέρι το κομμάτι του κουβαριού και στη συνέχεια να το πετάξουμε σε ένα άλλο άτομο του κύκλου. Με αυτόν τον τρόπο δημιουργήθηκε ένα πυκνό δίκτυο σκoiνιού. Μας είπε πως αυτό αντικατοπτρίζει τη δύναμη της ομάδας όταν τα μέλη της επικοινωνούν και συνεργάζονται. Στη συνέχεια μας παρότρυνε μία μία με τη σειρά με το χέρι που είχαμε ελεύθερο να πιέσουμε προς τα κάτω το δίκτυο. Η κίνηση αυτή δεν ήταν πολύ εύκολη γιατί η δύναμη που ασκούσε το ένα χέρι στο δίκτυο σκoiνιού διαμοιραζόταν καθώς πολλά χέρια το

κρατούσαν. Με αυτόν τον τρόπο πάλι μας τόνισε τη σημασία της ομάδας και τι αυτή μπορεί να σηκώσει εάν είναι τα άτομα δεμένα μεταξύ τους.

Διάλειμμα: 12.40 – 13.10

2^ο μέρος σεμιναρίου: Αργυρώ Σκίτσα

- Ασκήσεις ενεργοποίησης σώματος

Τρίψιμο των πατουσών πάνω στο χαλί, διαφραγματική αναπνοή, κίνηση των ώμων, μετακίνηση στο χώρο με κλειστά τα μάτια. Σύμφωνα με την Αργυρώ, αυτό που κουβαλάει ο εκπαιδευτικός κάθε μέρα πέρα από τις γνώσεις του είναι το σώμα του, οπότε είναι ωφέλιμο να το ενεργοποιεί και να το φροντίζει.

- Κύκλος ομιλίας στο πάτωμα σχετικά με το τι δε μας άρεσε στο σχολείο όταν ήμασταν εμείς μαθητές.

Ακούστηκαν ο φόβος της έκθεσης μπροστά σε άλλα άτομα, ο φόβος της άγνοιας και τους λάθους, το άγχος για τους βαθμούς και τις εξετάσεις, η πλήξη, οι προσδοκίες των γονέων για την ίδια επίδοση με άλλα αδέρφια της οικογένειας. Στη συνέχεια επέκταση της συζήτησης για να την αποφυγή δημιουργίας εκπαιδευτικών καταστάσεων που συνεχίζουν τα προαναφερθέντα.

- Θεωρητικό κομμάτι για διαχείριση συγκρούσεων

α) ενεργητική ακρόαση β) ερωτήσεις για τοποθέτηση χωροχρόνου και κατανόηση των συμβάντων γ) ουδετερότητα – αποχρωματισμός του εκπαιδευτικού από την κατάσταση

- Χωρισμός σε τρεις ομάδες

Κάθε ομάδα είχε να διαβάσει και να σκεφτεί πάνω σε μια συνθήκη που μοίρασε η εκπαιδευτρια και στη συνέχεια να το παρουσιάσει αξιοποιώντας τη θεατρική μέθοδο. Δηλαδή έπρεπε η κάθε ομάδα να συνεχίσει παραστατικά και ρεαλιστικά τη συνθήκη που της δόθηκε. Οι συνθήκες ήταν οι εξής: παιδιά παίζουν ποδόσφαιρο και μαλώνουν, παιδιά στην αυλή κοροϊδεύουν ένα παιδί που διαβάζει στο διάλειμμα, παιδιά κοροϊδεύουν ένα παιδί που παίζει μπάσκετ για το ύψος του. Μετά την παρουσίαση των δραματοποιήσεων ένα άτομο από την ομάδα έπρεπε να υποδυθεί την εκπαιδευτικό στην προκειμένη κατάσταση και να δράσει σύμφωνα με το θεωρητικό κομμάτι που καλύφθηκε πριν. Η εκπαιδευτρια καθοδηγούσε ιδιαίτερα με ερωτήσεις τα άτομα που ανέλαβαν να φέρουν εις πέρας τον ρόλο αυτό.

- Χάρτινο ομοίωμα ανθρώπου με όνομα Αχμέτ

Η εκπαιδευτρια έβγαλε ένα μεγάλο κομμάτι χαρτί και ζήτησε κάποια από εμάς να ζωγραφίσει ένα παιδί. Στη συνέχεια μας μοίρασε ψαλίδια και μας ζήτησε να το κόψουμε. Πάνω στο

χάρτινο παιδί έπρεπε να γράψουμε βρισιές και στο σημείο που γράψαμε τη βρισιά να το τσαλακώσουμε. Όταν τελειώσαμε όλες αυτή τη διαδικασία, συζητήσαμε για το πόσους αρνητικούς χαρακτηρισμούς μπορεί να σηκώσει ένα παιδί, αλλά και ένας ενήλικας. Εν συνεχεία στο μέρος που γράψαμε κάτι αρνητικό, δίπλα του γράψαμε κάτι θετικό. Τέλος, συζητήσαμε πως μπορεί αυτή η δραστηριότητα να υλοποιηθεί στην εκπαιδευτική διαδικασία με τους μαθητές.

- Αξιολόγηση

Σε κύκλο καθισμένες απαντήσαμε στην ερώτηση της εκπαιδευτριας πως ήρθαμε και πως φεύγουμε. Κάποια από τα άτομα, απαντώντας στην ερώτηση, ανέφεραν πως είναι σημαντικό που δόθηκε βαρύτητα στο πρακτικό κομμάτι με όλες τις δραστηριότητες και τις ασκήσεις οι οποίες διεξήχθησαν κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου, διότι συμπληρώνεται το θεωρητικό που έλαβαν από τη σχολή τους. Τέλος, συμπληρώσαμε επίσης ένα μικρό φυλλάδιο που μας έδωσε η εκπαιδευτρια για να γράψουμε τις σκέψεις μας για το σεμινάριο στο οποίο συμμετείχαμε και το κρεμάσαμε σε ένα σκοινί.

- Πληρωμή σεμιναρίου και μοίρασμα βεβαιώσεων συμμετοχής

Ιδέες και σκέψεις

Λόγω της πολύωρης διάρκειας του σεμιναρίου είχα μαζί μου το έντυπο ερευνητικό ημερολόγιο, ώστε να καταγράφω τη διαδοχή των δράσεων και κάποιων εκφράσεων των συμμετεχόντων και των εκπαιδευτριών. Ιδιαίτερα βοηθητικές για την μετέπειτα καταγραφή της παρατήρησης ήταν και οι φωτογραφίες που τραβούσα κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου. Σε αυτό το σημείο πρέπει να πω πως πριν ξεκινήσει το σεμινάριο ενημέρωσα τις συμμετέχουσες για την ιδιότητά μου, έτσι ώστε να μη παραξενευτούν που θα με δουν να σημειώνω ή που θα τραβάω φωτογραφίες. Επίσης διαβεβαίωσα πως δεν θα καταγράφω ονόματα πέρα από τις εκπαιδευτριες και τα μέλη της Σχεδίας. Στο σεμινάριο μου έκανε εντύπωση για ακόμα μια φορά η διαλογικότητα και το γεγονός ότι οι συμμετέχοντες εμπλέκονταν πολύ σε αυτό. Αν οι συμμετέχοντες δεν συμμετείχαν στη συζήτηση και στα παιχνίδια τότε δεν θα μπορούσε να συνεχίσει το σεμινάριο. Μου άρεσαν και τα παιχνίδια ενεργοποίησης στην αρχή και το παιχνίδι με το κουβάρι, με τη δραματοποίηση. Ιδιαίτερα εύστοχη βρήκα και την ερώτηση της Αργυρώς για το τι δεν μας άρεσε στο σχολείο ως μαθητές. Θεωρώ είναι πολύ σημαντικό εν δυνάμει ή μάχιμοι εκπαιδευτικοί να μπαίνουν σε αυτή τη διαδικασία του αναστοχασμού και της συνειδητοποίησης έτσι ώστε να προσπαθήσουν να μην αναπαράγουν αυτά τα κακώς κείμενα. Για να γίνει περισσότερο εύληπτο το παιχνίδι με το κουβάρι παραθέτω τις παρακάτω εικόνες:

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 4

Ημερομηνία: Τρίτη, 14/3/2017

Ωρα: 19.30 – 21.00

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Μπήκα στη Σχεδία και αντίκρισα την Κατερίνα και την Αργυρώ να κάθονται γύρω από το μεγάλο τραπέζι και να συζητάνε με δυο κοπέλες που ήθελαν να ενημερωθούν και να μάθουν για τη Σχεδία. Πιο συγκεκριμένα η μία ενδιαφερόταν για να γίνει μέλος στην ομάδα, καθώς όπως ανέφερε παρακολουθούσε τις δράσεις της Σχεδίας στο Facebook και η άλλη ήθελε να ρωτήσει εάν θα μπορούσε να υλοποιήσει ένα μουσικοκινητικό εκπαιδευτικό σενάριο στη Σχεδία για μια εργασία της στο πανεπιστήμιο, καθώς σπουδάζει στο τμήμα Μουσικών Σπουδών. Η Κατερίνα έδωσε στη μία κοπέλα που ενδιαφερόταν να γίνει μέλος μια φόρμα για να συμπληρώσει τα στοιχεία της. Η Αργυρώ της ανέφερε πως αρχικά για να σιγουρευτεί εάν θέλει να συμμετέχει ή όχι στην ομάδα της είπε ότι μπορεί να έρθει δοκιμαστικά κάποιες φορές. Επίσης ανέφερε πως για την περαιτέρω συνεννόηση της ομάδας υπάρχει και μια ολιγομελή ομάδα στο FB με τα ενεργά μέλη, για να μην «φορτώνονται» όλοι οι παλιοί εθελοντές με πληροφορίες που δεν τις χρειάζονται, και ότι μπορεί να μπει σε αυτή την ομάδα όταν κατασταλάξει εάν θέλει να συμμετάσχει ή όχι. Η κοπέλα ρώτησε ποιες μέρες γίνονται τα προγράμματα για να τα δει και να τα δοκιμάσει. Η Κατερίνα ανέφερε πως την Παρασκευή είναι το Παιδικό Στέκι και το Σάββατο οι Δημιουργικές Διαδρομές. Επίσης η κοπέλα ρώτησε για τις ηλικίες των παιδιών και η Αργυρώ ανέφερε ότι στις Δημιουργικές Διαδρομές οι ηλικίες είναι στάνταρ από 5-8, ενώ στο Παιδικό Στέκι εξαρτάται από την κάθε «φουρνιά». Κατά τις 20.00 τα κορίτσια έφυγαν.

Μετά από λίγο εμφανίστηκαν στη Σχεδία η Στέλλα και η Αλεξάνδρα Κ. Αρχικά η συζήτηση επεκτάθηκε στα προσωπικά νέα των εθελοντριών (δουλειά, σπουδές κτλ.) Στη συνέχεια η Στέλλα ρώτησε τι θα κάνουμε την Παρασκευή στο Παιδικό Στέκι. Η Αργυρώ είπε πως η Στέλλα του ΚΗΦ της έστειλε e-mail και της είπε ότι έχει κανονίσει να έρθουν δύο ζωγράφοι για το πρόγραμμα και επιπλέον η Αργυρώ ανέφερε πως της έστειλε τον προβληματισμό της για την πορεία οργάνωσης του προγράμματος, ότι δηλαδή ο σχεδιασμός του προγράμματος δε γίνεται από κοινού. Τότε η Στέλλα πρόσθεσε πάνω στα λόγια της Αργυρώς πως δεν έχει και πολύ νόημα εμείς απλά να πηγαίνουμε και να βλέπουμε τα παιδιά χωρίς να κάνουμε πολλά πράγματα. Η Αργυρώ ανέφερε πως αυτή είναι η διαφορά ανάμεσα στον επαγγελματισμό και τον εθελοντισμό. Η Στέλλα ρώτησε αν πληρώνεται η Στέλλα του ΚΗΦ και η απάντηση ήταν καταφατική. Η Κατερίνα πρότεινε να καλέσουμε την ομάδα του ΚΗΦ να δουν πως δουλεύουμε οργανώνοντας μαζί το πρόγραμμα. Συμφώνησαν σε αυτή τη σκέψη και οι υπόλοιπες. Η Αλεξάνδρα Κ. στη συνέχεια ανακοίνωσε μία σκέψη της που την κουβαλάει εδώ και καιρό, μας πρότεινε την ιδέα να κάνουμε κάτι με τις μητέρες των παιδιών του Προγράμματος, όπως πχ να κατασκευάζαμε μαζί τους παιχνίδια από καθημερινά υλικά. Στα υπόλοιπα κορίτσια άρεσε αυτή η ιδέα. Η Αργυρώ είπε πως θα μπορούσε το πρόγραμμα να γίνει πάνω και με τις μητέρες κάτω να κάνουμε κάτι άλλο. Η Κατερίνα πρότεινε να οργανώσουμε το πρόγραμμα των Δημιουργικών Διαδρομών που το τρέχει η Σχεδία και στη συνέχεια να οργανώσουμε της Παρασκευής. Για το πρόγραμμα των Σαββάτων του μήνα ακούστηκαν πολλές ιδέες από τις εθελόντριες, όπως κατασκευή βιβλίου, μουσικοκινητικές δραστηριότητες, ζωγραφική, ταξίδι με θαλασσοπόρους, πρόγραμμα για τα συναισθήματα. Κάποια από τα κορίτσια σημείωναν αυτές τις ιδέες σε προσωπικό τους σημειωματάριο. Στη συνέχεια οι εθελόντριες εστίασαν στο πρόγραμμα του Σαββάτου που πλησιάζει, που έχει θέμα το κουκλοθέατρο και άρχισαν να ψάχνουν στα κινητά τους τρόπους κατασκευής κούκλας, από ρολό χαρτιού, με μανταλάκια, με εφημερίδα κτλ. Καθότι ειπώθηκαν πολλά και δεν υπήρχε επιλογή μιας ιδέας, τα κορίτσια αποφάσισαν να ξανασυναντηθούν την Παρασκευή μετά το Παιδικό Στέκι για να ετοιμάσουν τα του κουκλοθεάτρου και να ανεβάσουν ιδέες στην ομάδα του Facebook για το υπόλοιπο πρόγραμμα του μήνα.

Ιδέες και σκέψεις

Στη σημερινή συνάντηση συνειδητοποίησα τη διαφορά που υπάρχει ανάμεσα στις ΜΚΟ που λειτουργούν μόνο με εθελοντές και στις ΜΚΟ που λειτουργούν κατά βάση με εργαζομένους αλλά υπάρχουν και εθελοντές. Είναι σαν να επιβεβαιώνονται τα λόγια του Tvedt (2002), ότι οι μορφές οργάνωσης των ΜΚΟ είναι τόσο πολλές και ποικιλόμορφες που δε γίνεται να υπάρχουν στιβαρές κατηγοριοποιήσεις

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 5

Ημερομηνία: Παρασκευή, 17/3/2017

Ωρα: 19.30 – 21.00

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Μπήκα στη Σχεδία και βρήκα τα κορίτσια (Κατερίνα, Στέλλα, Νατάσσα) συμμαζεύουν το χώρο, γιατί μόλις είχε τελειώσει το πρόγραμμα Παιδικό Στέκι, που γίνεται σε συνεργασία με το ΚΗΦ των Παιδικών Χωριών SOS του Πλαγιαρίου. Αρχισα να συμμετέχω και εγώ στη δράση τους και πιο συγκεκριμένα τοποθετήσαμε τα τραπέζια και τις καρέκλες στην κανονική τους τοποθεσία, καθарίσαμε τα πινέλα και τα μπολάρια από τα χρώματα και τα τοποθετήσαμε στη θέση τους. Στο μεταξύ η Βάσω έψαχνε στον ηλεκτρονικό υπολογιστή υλικό για το πρόγραμμα της αυριανής μέρας, δηλαδή το πρόγραμμα των δημιουργικών διαδρομών. Μόλις τελειώσαμε το συμμάζεμα, καθάρισμα κάποια κορίτσια κάθισαν σε σκαμπό ή σταθήκαμε όρθιες γύρω από τη Βάσω. Ξεκίνησε μια συνομιλία για το τι υλικό βρήκε η Βάσω, ποιο από αυτά είναι πιο κατάλληλο για το αυριανό πρόγραμμα από άποψη περιεχομένου, υλικών για την πραγματοποίησή του, ευκολία ως προς την κατασκευή από την πλευρά των παιδιών, διότι το πρόγραμμα αναφέρεται σε παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας. Πήραμε την απόφαση την αυριανή μέρα στο πρόγραμμα, που είναι αφιερωμένο στην Παγκόσμια μέρα Κουκλοθεάτρου, να φτιάξουμε με τα παιδιά δακτυλόκουκλες, μία μαριονέτα και μια μαρότα. Η Βάσω εκτύπωσε τις εικόνες πατρών για τις δακτυλόκουκλες, την εικόνα για την μαριονέτα και τις οδηγίες κατασκευής για την μαρότα. Μετά την εκτύπωση έβαλε μια κασέτα να παίζει από το διαδικτυακό κασετόφωνο (<http://www.kasetophono.com>).

Πήραμε τις εκτυπώσεις και ανεβήκαμε στον επάνω όροφο για να κάνουμε τις κατασκευές. Αρχικά ασχοληθήκαμε με τη δημιουργία πατρών για τις δακτυλόκουκλες. Ενώσαμε τα τραπέζια για να δημιουργήσουμε ένα μεγάλο πάγκο εργασίας και τοποθετήσαμε χαρτόνια διαφόρων χρωμάτων, το βάζο με τα μολύβια, το κουβαδάκι με τα ψαλίδια μοιράσαμε τα εκτυπωμένα πατρών και η καθεμία άρχισε να σχεδιάζει στο χαρτόνι της το πατρών του ζώου δακτυλόκουκλας που διάλεξε. Ενδεικτικά αναφέρω πως η Βάσω ασχολήθηκε με το πατρών του ποντικιού, εγώ με το κεφάλι της μάινας, η Στέλλα με τα φτερά της μάινας, η Νατάσσα με το γουρούνι. Μετά από λίγο προστέθηκε στην παρέα και η Μαρία, η οποία ανέλαβε το πατρών του αλόγου. Η καθεμία σχεδίασε στο χαρτόνι 11 επαναλήψεις του πατρών της και στη συνέχεια τα έκοψε. Η Κατερίνα έκοψε χαρτόνια σε μικρές λωρίδες, τα

οποία θα χρησιμοποιούσαν για να πλέξουν τα παιδιά τα χέρια και τα πόδια των μαριονετών. Στη συνέχεια κόψαμε χαρτόνια σε μικρά ορθογώνια, τα οποία θα δίπλωναν τα παιδιά αύριο για να δημιουργήσουν τα σώματα των μαριονετών, αλλά και κύκλους για τα κεφάλια. Επίσης, συζητήσαμε για το πώς θα κολλήσουν οι άκρες των πατρών για να δημιουργηθεί η φιγούρα, πώς θα κολληθούν τα μέρη των κατασκευών και τη σειρά κατασκευής τους. Προβληματιστήκαμε για το καπέλο - σκούφο της μαριότας, δηλαδή από τι υλικό θα κατασκευαστεί, ποιο θα είναι το μέγεθός της κτλ. Κάποια από τα κορίτσια άρχισαν να ψάχνουν στο χώρο, ράφια, ντουλάπια, μπαουλάκια για ενδεχόμενα χρήσιμα υλικά. Καταλήξαμε πως θα το ξαναβλέπαμε αυτό το θέμα αύριο το πρωί. Τέλος, τοποθετήσαμε το παραγόμενο υλικό, έτοιμα πατρά των ζώων δακτυλόκουκλων, τα κομμένα κομμάτια των χαρτονιών, τα ξυλάκια και την τσόχα σε ένα πλαστικό κουτί οργάνωσης.

Κατεβήκαμε κάτω και η Αργυρώ μας ρώτησε ποιες από εμάς θα είμαστε αύριο στην υλοποίηση του προγράμματος. Οι περισσότερες απάντησαν πως μπορούσαν να συμμετάσχουν αύριο στο πρόγραμμα, αλλά αποφασίσαμε να είναι τρία άτομα, για τον καλύτερο συντονισμό του προγράμματος. Εν τέλει ορίστηκε πως η Βάσω, η Στέλλα και εγώ θα είμαστε στην υλοποίηση και θα συναντιόμασταν στη Σχεδία για τις τελευταίες λεπτομέρειες κατά τις 10.00. Μετά από λίγο τα κορίτσια αποχώρησαν από τη Σχεδία.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 6

Ημερομηνία: Σάββατο, 18/3/2017

Ωρα: 10.15 – 13.30

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Τα κορίτσια, Στέλλα και Βάσω, έφτασαν κατά τις 10.15' όπως είχαμε συμφωνήσει την προηγούμενη μέρα. Καθόμουν μαζί με την Αργυρώ και την Άντζυ, φίλη της προαναφερθείσας αλλά και εκπαιδύτρια του αυριανού σεμιναρίου για το κουκλοθέατρο, στο εξωτερικό τραπέζι. Τα κορίτσια έκατσαν και αυτά μαζί μας. Αρχίσανε να μιλάνε τα κορίτσια σχετικά με την χτεσινή τους έξοδο. Μετά από λίγο δύο κυρίες και ένα αγόρι κατέφτασαν στο χώρο και ρώτησαν για το πρόγραμμα των Δημιουργικών Διαδρομών. Η Βάσω και η Αργυρώ πήγαν μέσα μαζί τους για να συζητήσουν. Η Άντζυ, η Στέλλα και εγώ μείναμε έξω και συζητούσαμε για τις δράσεις που έχει πραγματοποιήσει η πρώτη στην πόλη της (Ναύπακτο) και πως προέκυψε η συνεργασία της με την Αργυρώ. Μόλις η Βάσω και η Αργυρώ τελείωσαν την ενημέρωση των κυριών που ενδιαφερόντουσαν για το σημερινό πρόγραμμα, βγήκαν πάλι έξω. Η Βάσω τότε μας πρότεινε (Στέλλα και εγώ) να ανέβουμε

πάνω για να τελειώσουμε τα τελευταία που μας έμειναν από τη χθεσινή προετοιμασία. Η Άντζυ μας ενημέρωσε πως θα φύγει για να κάνει κάποιες δουλειές.

Μπήκαμε λοιπόν μέσα στη Σχεδία και ανεβήκαμε στον πάνω όροφο. Κατευθυνθήκαμε προς το τραπέζι με το πλαστικό κουτί της οργάνωσης. Ζωγραφίσαμε πάνω στα πρόσωπα των δακτυλόκουκλων τα χαρακτηριστικά, μάτια, μύτη κτλ και. Μετά βάλαμε πάνω στα χαμηλά τραπεζάκια χαρτιά τύπου λαδόκολλας και τα κολλήσαμε με χαρτοταινία. Σε διαφορετικά μικρά κουβαδάκια βάλαμε ξυλομπογιές, μαρκαδόρους (λεπτούς και χοντρούς), υγρές κόλλες, ξυλάκια, μονωτικές ταινίες, ψαλίδια και τα τοποθετήσαμε στο ράφι για να μοιράσουμε στη συνέχεια και ψάξαμε στα μπαουλάκια για ρολά τσόχας. Τα τοποθετήσαμε στο χαμηλή βιβλιοθήκη δίπλα από την είσοδο τους τουαλέτας. Βγάλαμε από το κουτί τους 5 συραπτικά και τα βάλαμε στο τραπέζι της οργάνωσης. Εν συνεχεία κάναμε μια επανάληψη της σειράς του προγράμματος: καθόμαστε σε κύκλο και λέμε τα ονόματά μας, εισαγωγικό για το τι θα κάνουμε, κατασκευές (δύο δακτυλόκουκλες το κάθε παιδί → μαριονέτα → μαρότα).

Γύρω στις 11 κατέβηκα στον κάτω όροφο και είδα πως κάποια παιδιά ήδη είχαν φτάσει στο χώρο και η Αργυρώ τους είχε μοιράσει κόλλες Α4 για να ζωγραφίσουν και να απασχοληθούν μέχρι να ξεκινήσει το πρόγραμμα. Κατέβηκε και η Βάσω και ανακοινώσαμε στα παιδιά πως ήρθε η ώρα να ξεκινήσει το πρόγραμμα για αυτό πρέπει να ανεβούμε πάνω. Ανεβήκαμε μαζί με τα παιδιά και καθίσαμε σε ένα κύκλο. Τα παιδιά στο σύνολό τους 15. Αρχικά είπαμε διαδοχικά, μαζί με τα παιδιά, τα ονόματά μας και ποιοι θα θέλαμε να είμαστε αν ήμασταν κούκλες. Ακούστηκαν πολλοί ήρωες κινουμένων σχεδίων. Τότε η Βάσω, πήρε το λόγο και ανέφερε την Παγκόσμια Μέρα Κουκλοθεάτρου και εξήγησε πως λόγω αυτής της ημέρας θα κατασκευάσουμε διάφορων ειδών κούκλες. Στη συνέχεια ρώτησε από τι υλικά πιστεύουν τα παιδιά ότι είναι φτιαγμένες οι κούκλες. Τα παιδιά απάντησαν από ξύλο, από μέταλλο, από βαμβάκι, από άχυρο, από ύφασμα κτλ. Μετά ανέφερε πως ανάλογα με το ποιο μέρος της ανθρώπινου σώματος παίζεται η κούκλα, ονομάζεται διαφορετικά και ανέφερε τη δακτυλόκουκλα, τη γαντόκουκλα, τη μαρότα, τη γιγαντόκουκλα. Έκανε και ένα παιχνίδι ενεργοποίησης (σπάσιμο των άκρων του σώματος σαν μαριονέτα). Τότε χωρίσαμε τα παιδιά σε τρεις ομάδες, η καθεμία ανέλαβε από μια ομάδα και βάλαμε την ομάδα μας στο τραπεζάκι της για να καθίσει. Πήρε η καθεμία από εμάς, αφού πρώτα τα μοιράσαμε μεταξύ μας, τα πατρόν των δακτυλόκουκλων και πήγε στην ομάδα των παιδιών της για να τα μοιράσει. Το κάθε παιδί είχε τη δυνατότητα να διαλέξει ποιες δύο φιγούρες ήθελε να φτιάξει από τις πέντε. Μετά πήραμε και δώσαμε στα παιδιά τα κουβαδάκια των υλικών που ετοιμάσαμε

προηγούμενως. Έτσι, ξεκίνησε το κατασκευαστικό κομμάτι του προγράμματος. Η καθεμία βοήθουσε τα παιδιά της ομάδας της στην κατασκευή.

Μόλις ολοκληρώθηκαν οι δακτυλόκλουκλες, μοιράσαμε τα μικρά ορθογώνια χαρτόνια για την κατασκευή της μαριονέτας. Τα παιδιά με τη βοήθεια μας δίπλωσαν το χαρτόνι για να δημιουργηθεί μια βεντάλια, η οποία ήταν το σώμα της κούκλας. Κατόπιν αυτού, μοιράσαμε λωρίδες χαρτονιού για να τις πλέξουν τα παιδιά για τα χέρια και τα πόδια της κούκλας και στρόγγυλο κομμένο χαρτόνι για το κεφάλι. Το κεφάλι, τα χέρια και τα πόδια τα κολλήσαμε με υγρή κόλλα. Μετά η Στέλλα ήρθε στην ομάδα που ανέλαβα και μου έδωσε σπάγκο και ένα συραπτικό για το επόμενο βήμα της κατασκευής της μαριονέτας. Η κατασκευή της μαριονέτας ολοκληρώθηκε γύρω στις 13.00. βγάλαμε μια ομαδική φωτογραφία με όλα τα παιδιά. Κατεβάσαμε τα παιδιά στον κάτω όροφο. Πολλοί γονείς είχαν έρθει για να πάρουν τα παιδιά. Η Αργυρώ είχε ετοιμάσει για τα παιδιά ένα μικρό γεύμα και τα είχε τοποθετήσει σε πιατάκια. Τα παιδιά κάθισαν να φάνε. Εμείς (Στέλλα, Βάσω, εγώ) ανεβήκαμε πάλι πάνω για να συμμαζέψουμε το χώρο. Η Στέλλα κατέβασε κάτω τα μπουφάν των παιδιών. Η Βάσω και εγώ βάλαμε τα υλικά στη θέση τους και μαζέψαμε και τα προστατευτικά χαρτιά από τα τραπέζια. Εμείς ξανακατεβήκαμε κάτω και η Στέλλα ανέβηκε και σκούπισε το χώρο με ηλεκτρική σκούπα. Η Βάσω βοήθησε την Αργυρώ με τις πληρωμές των γονέων είτε δίνοντας ρέστα, είτε γράφοντας η ίδια τις αποδείξεις. Η συνδρομή για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα είναι 5 ευρώ. Ανέλαβα να περάσω τις φωτογραφίες που τράβηξα στον υπολογιστή της ομάδας. Μετά την ολοκλήρωση των πληρωμών η Βάσω και η Αργυρώ συζήτησαν για το πώς πήγε το πρόγραμμα, αν τους άρεσε, κατά πόσο συμμετείχαν τα παιδιά, σε ποια παιδιά άρεσαν ποιο πολύ, εάν τους δυσκόλεψαν οι κατασκευές εάν υπήρχαν προβλήματα συμπεριφοράς κτλ.

Ιδέες και σκέψεις

Στο σημείο που με τις υπόλοιπες εθελόντριες μοιράσαμε ομάδες παιδιών και η καθεμία ανέλαβε από μία μπορώ να πω ότι έχασα σε μεγάλο βαθμό την συνολική δράση που συντελούνταν στο χώρο της σχεδίας καθώς μονοπωλούσε το ενδιαφέρον μου η ομάδα των παιδιών που ανέλαβα. Γνώριζα ότι και τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας έκαναν το ίδιο με τα παιδιά της ομάδας που ανέλαβαν απλά δεν μπόρεσα να παρατηρήσω περισσότερες λεπτομέρειες για τις δικές του δράσεις και των παιδιών τους.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 7

Ημερομηνία: Παρασκευή, 24/3/2017

Ωρα: 15.45 – 18.30

Χώρος: Πολεμικό Μουσείο Θεσσαλονίκης

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Για το σημερινό πρόγραμμα «Παιδικό Στέκι» είχαμε ραντεβού με τα κορίτσια της Σχεδίας στην πόλη αλλά και με άτομα του Κέντρου Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΗΦ) στην είσοδο του ΠΑΜΑΚ, με σκοπό να συγκεντρωθούμε πρώτα και στη συνέχεια να πάμε όλοι μαζί στο μουσείο. Κατά τις 15.50 έφτασα στο προαύλιο του ΠΑΜΑΚ και αντίκρισα τη Στέλλα και τη Μαρία από τη Σχεδία και τη Στέλλα και την Αρετή από τα ΚΗΦ. Παράλληλα είχαν φτάσει και μερικά παιδιά τα οποία έπαιζαν στα κάγκελα/ράμπες των διαδρόμων του πανεπιστημίου. Με το πέρας κάποιων λεπτών έφτασαν περισσότερα παιδιά και κάποια από αυτά έκατσαν στα πεζούλια. Η Μαρία συνομιλούσε με δυο κορίτσια του προγράμματος ηλικίας 10 χρονών.

Η Στέλλα με ρώτησε αν μπορούμε να κάνουμε κάτι για να απασχολήσουμε τα παιδιά που κάθονται. Της απάντησα πως μπορούμε να παίξουμε κάποια κινητικά παιχνίδια. Αρχίσαμε να ρωτάμε τα παιδιά που κάθονταν αλλά και αυτά που έπαιζαν εάν θέλουν να παίξουμε κάποια παιχνίδια σε κύκλο. Αρκετά από αυτά σηκώθηκαν και ήρθαν μαζί μας για να παίξουμε. Αρχικά παίξαμε ένα παιχνίδι που είμαστε σε κύκλο όλοι με πιασμένα τα χέρια και το κάθε άτομο πρέπει να λέει προς τα πού θα κινηθεί κάνοντας τέσσερα μικρά πηδηματάκια και πρέπει οι υπόλοιποι να κάνουν ακριβώς τα ίδια. Όταν τελείωσε αυτό το παιχνίδι τα παιδιά πρότειναν να παίξουμε το χρώμα της μάγισσας. Σε αυτό το παιχνίδι ήρθαν για να παίξουν και άλλα παιδιά του προγράμματος που ή καθόντουσαν ή έπαιζαν στα κάγκελα/ράμπες.

Κάποια στιγμή κατά τις 16.10 η Στέλλα ΚΗΦ και η Μαρία μας έκαναν νόημα ότι φεύγουμε. Η Στέλλα είπε στα παιδιά να κάνουνε δυάδες. Ο συνολικός αριθμός των παιδιών αυτή τη φορά ήταν 16. Με αυτόν τον τρόπο διασχίσαμε το ισόγειο του πανεπιστημίου, βγήκαμε από μια οπίσθια πόρτα, περάσαμε το δρόμο και φτάσαμε στο μουσείο. Στη διαδρομή από το πανεπιστήμιο για το μουσείο η Μαρία με την Αρετή ήταν στη μέση της σειράς των δυάδων, η Στέλλα ΚΗΦ μπροστά και εγώ με την Στέλλα πίσω.

Όταν φτάσαμε στο κτίριο του μουσείου μας υποδέχτηκαν και μας καλωσόρισαν οι υπάλληλοι του. Δύο από αυτούς, οι οποίοι θα ήταν και οι ξεναγοί μας, μας ανέφεραν τον τρόπο με τον οποίο θα γίνει η ξενάγηση, ότι δηλαδή αρχικά θα ανέβουμε στον πρώτο όροφο, θα επισκεφτούμε και τις δύο αίθουσες, στη συνέχεια θα παίξουμε ένα παιχνίδι κρυμμένου θησαυρού, μετά θα κατέβουμε στο υπόγειο, και τέλος θα δούμε ένα βίντεο. Επίσης τόνισαν να μην υπάρχει απτική επαφή με τα εκθέματα. Πριν ξεκινήσει η ξενάγηση, τα παιδιά και οι συνοδοί βάλαμε τα μπουφάν σε ένα μικρό δωμάτιο.

Η ξενάγηση όντως κράτησε τη δομή που αναφέρθηκε και οι ξεναγοί μας έδειξαν όπλα, πολεμικές φορεσιές, χάρτες, ζωγραφικούς πίνακες, ομοιώματα, καθημερινά αντικείμενα και παράσημα από διάφορες ιστορικές χρονικές περιόδους της Ελλάδας, όπως την Ελληνική Επανάσταση, τον Μακεδονικό Αγώνα, τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Κατά κύριο λόγο οι ξεναγοί μιλούσαν για να εξηγήσουν αυτά που έδειχναν στα παιδιά, ωστόσο εκφραζόντουσαν και από τα παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας κάποιες ερωτήσεις σχετικές με τα εκθέματα. Οι εθελόντριες είτε από την Σχεδία είτε το ΚΗΦ φρόντιζαν τις θέσεις των παιδιών μπροστά στα εκθέματα, ώστε τα πιο χαμηλά παιδιά λόγω ηλικίας να βλέπουν και αυτά και επίσης πρόσεχαν να μη ακουμπήσει κανένα παιδί κάποιο έκθεμα.

Όταν τελείωσε η ξενάγηση τα παιδιά έπαιζαν ένα παιχνίδι τύπου κυνήγι θησαυρού μέσα στο χώρο του μουσείου. Τα παιδιά χωρίστηκαν σε δύο ομάδες από τους ξεναγούς και η κάθε ομάδα έπρεπε να βρει στα εκθέματα τα κατάλληλα στοιχεία που απαντούσαν στις ερωτήσεις που έθεταν οι ξεναγοί και όποια ομάδα έβρισκε πρώτη την απάντηση κέρδιζε. Εμείς οι συνοδοί επίσης χωριστήκαμε και ενσωματωθήκαμε στις δύο ομάδες των παιδιών. Τρέχαμε και εμείς μαζί τους στις δύο μεγάλες αίθουσες του πρώτου ορόφου για να βρούμε τα στοιχεία.

Οι ερωτήσεις ήταν οι εξής: Πόσα παράσημα φοράει ο στρατηγός;, Πόσες είναι οι ελληνικές σημαίες με την κορώνα;, Πόσοι είναι οι στρατιώτες στο χαράκωμα του Α΄ Π.Π; Πόσο ύψος είχε αρχικά το σημείο Ρούπελ;. Για την τελευταία δοκιμασία του κυνήγι θησαυρού κατεβήκαμε στον κάτω όροφο και βγήκαμε στο προαύλιο του μουσείου. Οι ομάδες έπρεπε να βρουν το μεγαλύτερο τροχοφόρο (τανκ), διότι εκεί τους περίμενε μια έκπληξη. Και οι δύο ομάδες το βρήκαν και τότε οι ξεναγοί άνοιξαν το τανκ και τα παιδιά μπήκαν μέσα. Τα παιδιά φαινόταν ιδιαίτερα ενεργητικά και ενθουσιασμένα σε αυτή την αναζήτηση στοιχείων, όπως επίσης και πολύ εντυπωσιασμένα από το τανκ.

Μόλις τελείωσε το παιχνίδι μπήκαμε πάλι μέσα στο μουσείο και κατεβήκαμε στο υπόγειο για να δούμε τα εκθέματα που αφορούσαν τη Σοφία Βέμπο. Στη συνέχεια ανεβήκαμε πάλι πάνω και κατευθυνθήκαμε στην αίθουσα των προβολών για να δούμε ένα βίντεο. Το βίντεο ήταν σχετικό με τη Ναυμαχία της Σαλαμίνας, το πόλεμο των αρχαίων Ελλήνων κατά των Περσών. Το βίντεο διήρκεσε περίπου 20 λεπτά. Όταν τελείωσε το βίντεο, κατά τις 18.00 κατευθυνθήκαμε στο δωμάτιο που είχαμε αφήσει τα μπουφάν. Επιστρέψαμε στο ΠΑΜΑΚ, όπου ήταν το συμφωνημένο μέρος συνάντησης με τους γονείς των παιδιών, με τον ίδιο τρόπο σε δυάδες κτλ.

Αρκετοί γονείς ήταν ήδη εκεί και περίμεναν για να πάρουν τα παιδιά τους. Καθήσαμε στα πεζούλια του προαυλίου και περιμέναμε και τους υπόλοιπους γονείς να έρθουν. Η Μαρία σχετικά με την επίσκεψη στο μουσείο ανέφερε πως μετά απορούμε γιατί τα παιδιά μπερδεύονται με τις εθνικές γιορτές, όταν τους παρουσιάζονται όλα μαζί. Η Στέλλα συμφώνησε μαζί της και πρόσθεσε πως ειδικά το βίντεο με τους Περσικούς πολέμους αποτελείωσε την κατάσταση. Η Μαρία τότε πρόσθεσε πως τουλάχιστον τα παιδιά έδειξαν ιδιαίτερα ότι περνούσαν καλά. Η Στέλλα και εγώ συμφωνήσαμε. Λίγο πιο πέρα κάποια αγόρια από το πρόγραμμα έπαιζαν ένα παιχνίδι με ένα πλαστικό μπουκάλι. Κοιτώντας τα, η Στέλλα μας ανέφερε πως θα μπορούσαμε να κάνουμε ένα πρόγραμμα στη Σχεδία με τέτοιου είδους κινητικά παιχνίδια. Τότε της είπα πως θα μπορούσαμε να το ονομάσουμε Survivor Junior. Η Μαρία και η Στέλλα ενθουσιασμένες συμφώνησαν. Η Στέλλα πρόσθεσε πως κάποτε υπήρχε μια εκπομπή στην τηλεόραση που έδειχνε τέτοια παιχνίδια, αλλά δε θυμόταν ποια. Τη ρώτησα εάν εννοούσε το Minute to win it και η απάντησή της ήταν καταφατική. Εν τω μεταξύ είχαν έρθει οι γονείς και των τριών παιδιών που είχαν μείνει, οπότε φύγαμε και εμείς.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 8

Ημερομηνία: Τρίτη, 28/3/2017

Ωρα: 19.30 – 21.00

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Όταν μπήκα στη Σχεδία βρήκα μια κοπέλα να κάθεται σε ένα σκαμπό και να συζητάει με την Αργυρώ που επίσης καθόταν. Τις καλησπέρισα και συστήθηκα στην κοπέλα που την έλεγαν Μαρία. Η Αργυρώ ενημέρωνε τη Μαρία για την ομάδα, τις δράσεις της, τη «φιλοσοφία» της ομάδας, δηλαδή ότι «δουλεύουμε ομαδικά», ο σκοπός είναι η «μάθηση μέσω διαφορετικών τρόπων πέρα από την πεπατημένη» και να «δημιουργήσουμε ένα μαθησιακό χώρο που είναι ευχάριστος για τα παιδιά αλλά και για εμάς που είμαστε μέλη». Στη συνέχεια η Αργυρώ της προέτρεψε να έρθει την Παρασκευή στο πρόγραμμα του Παιδικού Στεκιού για να γνωρίσει κάποια από τα μέλη της ομάδας, αλλά και τα παιδιά. Η Μαρία είπε ότι θα έρθει και ρώτησε την ώρα που θα γίνει το πρόγραμμα και της απάντησα ότι είναι στις 16.30. Μετά η Αργυρώ εκτύπωσε και της έδωσε να συμπληρώσει τη Φόρμα Καταγραφής Στοιχείων Επικοινωνίας. Η κοπέλα τη συμπλήρωσε και μετά από λίγο ανέφερε πως «θα τα πούμε την Παρασκευή» και έφυγε. Η Αργυρώ και εγώ την χαιρετήσαμε.

Στη συνέχεια με την Αργυρώ βγήκαμε στο εξωτερικό τραπέζακι και συζητήσαμε για προσωπικά θέματα. Κατά τις 20.00 έφτασε στη Σχεδία η Κατερίνα. Πήρε από μέσα ένα σκαμπό και κάθισε και αυτή μαζί μας στο εξωτερικό τραπέζακι. Το θέμα συζήτησης παρέμεινε σε προσωπικά θέματα. Μετά από ένα τέταρτο εμφανίστηκε και η Δήμητρα και η Στέλλα. Πήρανε και αυτές σκαμπό και κάθισαν μαζί μας. Η Στέλλα ρώτησε για το είδος του προγράμματος που εγκρίθηκε από την INTERSOS για τους πρόσφυγες. Η Αργυρώ ανέφερε πως τα σεμινάρια που θα περιλαμβάνει το πρόγραμμα έχουν να κάνουν με εκμάθηση πληροφορικής, επικοινωνιακών αγγλικών, χειροποίητες κατασκευές όπως ρούχα, καλλυντικά κτλ και εξωτερικές δράσεις, όπως φωτογράφιση σημείων της πόλης κτλ. Πρόσθεσε επίσης πως σε κάποια σεμινάρια θα μπορούμε να συμμετέχουμε και εμείς αλλά και κοντινά μας άτομα «για να γνωρίσουν οι πρόσφυγες την κουλτούρα της χώρας μας και της Ευρώπης». Η Κατερίνα ρώτησε «πως εμείς οι εθελόντριες μπορούμε να βοηθήσουμε στα σεμινάρια αυτά» και η Αργυρώ είπε πως ο ρόλος μας θα είναι υποστηρικτικός τύπου γραμματεία, αγορά τροφίμων και χυμών, οργάνωση του χώρου κτλ.

Η Δήμητρα τότε παρότρυνε να συζητήσουμε «για την εβδομάδα που τρέχει». Η Αργυρώ ανέφερε πως στο Παιδικό στέκι θα γίνει μια αφήγηση παραμυθιού στο χώρο της Σχεδίας, την οργάνωση την έχει αναλάβει το ΚΗΦ, και στις δημιουργικές διαδρομές θα γίνει κάτι σχετικό με την Παγκόσμια Μέρα Βιβλίου, όπως είχε προταθεί πριν δύο βδομάδες στην ομάδα του Facebook από τα κορίτσια. Παράλληλα μας ενημέρωσε πως θα πραγματοποιηθούν μια σειρά από δράσεις που οργάνωσε η Αργυρώ μαζί με άλλα μέλη του THESS- δίκτυο. Το Σάββατο θα γίνει στον ξενώνα ασυνόδευτων παιδιών της Άρσις μια δράση από την Σχεδία, στην οποία θα κατασκευάσουμε κόμικς μαζί με τα παιδιά και την Κυριακή θα πραγματοποιηθεί σεμινάριο στο Οικόπολις για θέματα εκπαίδευσης και ενδυνάμωσης των εθελοντών. Η Κατερίνα ρώτησε πότε θα ετοιμάσουμε το υλικό όλων αυτών των δράσεων. Η Στέλλα πρότεινε την Πέμπτη. Ανέφερα πως θα ήταν καλύτερο να το κάναμε την Παρασκευή μετά το Παιδικό Στέκι. Τα κορίτσια συμφώνησαν. Επιπλέον, η Δήμητρα πρόσθεσε να δούμε ποιες θα είναι διαθέσιμες για τις δράσεις. Η Αργυρώ πρότεινε να πάμε μέσα και να τα γράψουμε στην ομάδα. Η Δήμητρα πρότεινε αυτές τις δράσεις μπορούν να γραφτούν στην ομάδα σε μορφή δημοσκόπησης. Η Αργυρώ είπε πως δεν γνωρίζει πώς να το κάνει αυτό και η Δήμητρα της είπε «παμέ μέσα και θα σου δείξω». Σηκωθήκαμε όλες και πήγαμε μέσα. Η Αργυρώ με τη Δήμητρα κάθισαν στον υπολογιστή η πρώτη έγραφε τις νέες δράσεις για την ομάδα. Μόλις τελείωσε η Αργυρώ το κείμενο η Δήμητρα της έδειξε πως μπορεί να κάνει τις δράσεις σε μορφή δημοσκόπησης.

Παράλληλα εγώ η Στέλλα και η Κατερίνα συζητούσαμε για το τι μπορούμε να κάνουμε για τις μητέρες του Παιδικού Στεκιού που είχαμε αναφέρει μια προηγούμενη φορά. Η Στέλλα πρότεινε παιχνίδια τύπου minute to win it και εγώ πρότεινα χειροποίητη πλαστελίνη ή καραμέλες, για να μπορούν να τα φτιάχνουν οι μητέρες μαζί με τα παιδιά ή οι μητέρες κάτω μόνες τους. Εξέθεσα απορία για το που είναι καλύτερα να ανεβάσουμε υλικό που θα βρούμε για τις μητέρες και ανέφερε τη δημιουργία συνομιλίας στο fb. Τα κορίτσια πρότειναν να γίνει στην ομάδα και όχι σε συνομιλία για τα βλέπουν όλοι και να ανεβάζουν και αυτοί που δεν είναι παρόντες στις συναντήσεις.

Μετά από λίγο η Δήμητρα και η Αργυρώ τελείωσαν το γράψιμο. Η Δήμητρα ανακοίνωσε πως θα φύγει και ότι θα περάσει μάλλον την Παρασκευή για την προετοιμασία. Φόρεσε το μπουφάν και τη τσάντα της την καληνυχτίσαμε και αποχώρησε. Στη συνέχεια, η Αργυρώ ανέφερε πως είναι πολύ χαρούμενη για το πρόγραμμα που εγκρίθηκε από την INTERSOS. Η Στέλλα ρώτησε πόσα προγράμματα εγκρίθηκαν συνολικά και η Αργυρώ είπε από τα 60 που κατατέθηκαν μόνο τα 12 και της Σχεδίας είχε υψηλή βαθμολογία, εξαιτίας του πρακτικού χαρακτήρα των δράσεων, αλλά του προϋπολογισμού, που ήταν εναρμονισμένος με τις προτεινόμενες δραστηριότητες. Στη συνέχεια πρόσθεσε πως μεγάλες ΜΚΟ ακυρώθηκαν από το πρόγραμμα, γιατί ζητούσαν πολλά χρήματα για τις δραστηριότητες που πρότειναν. Η Στέλλα είπε πως χρόνια ακούγονται για μεγάλες ΜΚΟ και για διάφορα οικονομικά σκάνδαλα που ακούγονται. Η Κατερίνα ανέφερε πως ακόμη και ο χώρος δείχνει ότι είναι «handmade» και ότι δεν έχει «πέσει χρήμα». Η Κατερίνα άρχισε τότε να αναφέρει διάφορες κατασκευές που έκανε στο σπίτι της. Η συζήτηση προεκτάθηκε σε προσωπικά θέματα.

Ιδέες και σκέψεις

Παρότι είμαι μέλος μιας ΜΚΟ αναγνωρίζω πως υπάρχουν οργανώσεις οι οποίες οι οποίες καταχρούνται δημόσιους και ιδιωτικούς πόρους χωρίς να έχει επιτευχθεί ο στόχος και ο λόγος για τον οποίον πήραν τα χρήματα, χωρίς να έχει γίνει διάφορες δράσεις και ενέργειες. Χαίρομαι ιδιαίτερα που ακόμα και νεαρά σε ηλικία άτομα έχουν αντίληψη σε αυτό τον τομέα. Θεωρώ ότι είναι πολύ σημαντική η παρατήρηση της Κατερίνας και της Στέλλας για το handmade χαρακτήρα της Σχεδίας, διότι όντως όσα έχουν γίνει μέσα σε αυτήν από την κατασκευή βιβλιοθηκών μέχρι και το βάψιμο των τοίχων έχουν γίνει από προηγούμενους εθελοντές/ μέλη της ομάδας και νομίζω πως για αυτό ο χώρος της Σχεδίας εκπέμπει κάτι οικείο και φιλικό, γιατί είναι δημιούργημα πολλών ανθρώπων.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 9

Ημερομηνία: Παρασκευή, 31/3/2017

Ωρα: 17.00 – 21.00

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Παιδικό Στέκι

Το πρόγραμμα του Παιδικού Στεκιού υλοποιήθηκε από την ομάδα «Διαβάζω για τους άλλους». Σε επικοινωνία με αυτήν την ομάδα ήρθε η Στέλλα από τα ΚΗΦ, την εθελοντική ομάδα των Παιδικών Χωριών SOS του Πλαγιαρίου, με την οποία συνεργάζεται η Σχεδία στην πόλη για την υλοποίηση του προγράμματος. Έφτασα στο χώρο της Σχεδίας κατά τις 17.00. Κάποιες μητέρες των παιδιών καθόντουσαν στα τραπεζάκια του κάτω ορόφου. Τις καλησπέρασα με καλησπέρασαν και αυτές. Η Κατερίνα κατέβηκε στη μέση της σκάλας και μου είπε «είμαστε όλοι πάνω, ανέβα». Ανέβηκα πάνω και κάποια παιδιά έβγαζαν τα παπούτσια τους ενώ τα περισσότερα είχαν καθίσει στις μικρές καρέκλες και στα σκαμπό. Από τα εικοσιένα παιδιά του προγράμματος ήρθαν τα δεκαέξι. Πάνω βρίσκονταν η Στέλλα και η Αρετή από τα ΚΗΦ και οι τέσσερις γυναίκες από την ομάδα Διαβάζω για τους άλλους και ετοιμάζαν τη βαλίτσα με τα αντικείμενά τους. Η Κατερίνα έκατσε κοντά στα παιδιά προσχολικής στο μπαούλο κοντά στη βιβλιοθήκη, εγώ στα καρεκλάκια κοντά στις σκάλες και η Αρετή στο μπαούλο δίπλα στα ράφια με τα υλικά

Οι κοπέλες της ομάδας, Διαβάζω για τους άλλους, είπαν στα παιδιά πως έφτασε η ώρα να ξεκινήσουν το πρόγραμμα και πως σήμερα θα τους διαβάσουν ένα παραμύθι. Επίσης είπαν πως για να ακούσουν καλά το παραμύθι πρέπει να φορέσουν το καπέλο του Αρλεκίνου. Ζήτησαν από κάθε παιδί με τη σειρά που είναι στον κύκλο να φορέσουν το καπέλο, να πουν το όνομά τους, το αγαπημένο τους χρώμα και το αγαπημένο τους φαγητό. Στη συνέχεια ζήτησαν από τα παιδιά να σηκωθούν όρθια και να φανταστούν πως είναι βαμβάκια και είναι πολύ ελαφριά και αφράτα. Τα παιδιά υποδυόμενα τα βαμβάκια έπρεπε να κινηθούν σαν να τα χτυπάει δυνατός άνεμος, στη συνέχεια σαν να έχουν δεχτεί πολλή βροχή και τέλος σαν να έχουν παγώσει από το κρύο και τα χιόνια. Μετά οι κοπέλες τους ζήτησαν να κάτσουν πάλι στις θέσεις του για να ξεκινήσει η ανάγνωση του παραμυθιού. Το παραμύθι που διάβασαν ήταν *Ο Φεγγαροσκεπαστής* του Έρικ Πιμπάρε. Καθώς η μία κοπέλα διάβαζε το παραμύθι, οι υπόλοιπες τρεις το δραματοποιούσαν, αξιοποιώντας τα υλικά που είχαν φέρει μαζί τους στη βαλίτσα αλλά και μέσα από σύντομους διαλόγους, υποδυόμενες τους ήρωες των βιβλίων. Κάποια στιγμή στην εξέλιξη του βιβλίου ο φεγγαροσκεπαστής δεν μπορεί να φτάσει το φεγγάρι. Τότε οι κοπέλες ζήτησαν από τα παιδιά να πούνε με ποιο τρόπο μπορεί ο φεγγαροσκεπαστής να φτάσει το φεγγάρι, πέρα από τους τρόπους που έχει το βιβλίο. Κάποια

παιδιά ανέφεραν τα αντικείμενα του βιβλίου, όπως ελατήρια και σφεντόνα, αλλά να είναι πολύ πιο μεγάλα και κάποια άλλα ανέφεραν τον συνδυασμό αυτών.

Στη συνέχεια οι κοπέλες μοίρασαν τα παιδιά σε δύο ομάδες στα φεγγάρια και στους σκεπαστές. Έβγαλαν δύο μεγάλα πανιά το ένα ήταν κίτρινο και το άλλο μαύρο. Τα φεγγάρια καθίσανε πάνω στο κίτρινο πανί. Οι σκεπαστές κρατούσαν το μαύρο πανί πάνω από τα κεφάλια των φεγγαριών και ρωτούσαν «τι φεγγάρι θέλετε να γίνετε;». Ανάλογα με την απάντηση που λάμβαναν από τα φεγγάρια, γεμάτο, μισό, μικρό κτλ οι σκεπαστές κρατούσαν το πανί με τον αντίστοιχο τρόπο. Στη συνέχεια μοίρασαν στα παιδιά μπαλόνια και μία κάρτα με οδηγίες για να φτιάξουν τρισδιάστατο χαρταετό. Με τα μπαλόνια και τα πανιά έπαιζαν ένα παιχνίδι. Αρχικά τα παιδιά μαζί με τις κοπέλες που υλοποιούσαν το πρόγραμμα κρατούσαν το πανί, που στην επιφάνειά του υπήρχαν μπαλόνια. Στη συνέχεια κουνώντας πάνω κάτω το πανί έπρεπε με τα κεφάλια τους να συγκρατήσουν τα μπαλόνια και να μη πέσουν κάτω. Στο επόμενο παιχνίδι τα παιδιά σε ομάδες των δύο ατόμων έπαιρναν ένα φύλλο εφημερίδας και κινούμενοι στο χώρο έπρεπε να προχωρήσουν, χωρίς να σκίσουν την εφημερίδα. Αυτό ήταν και το τελευταίο τους παιχνίδι με την ομάδα, Διαβάζω για τους άλλους.

Στη συνέχεια η Κατερίνα και εγώ συντονίζαμε τα παιδιά σε ομάδες των πέντε, για να φορέσουν τα παπούτσια τους και να κατέβουν κάτω. Όταν κατέβηκαν όλα τα παιδιά κάτω, κατεβήκαμε και εμείς μαζί τους (Κατερίνα, εγώ, Αρετή, Στέλλα). Μετά από λίγο τα κορίτσια της διαδραστικής αφήγησης του παραμυθιού έφυγαν από τη Σχεδιά. Η Κατερίνα είπε στα παιδιά να καθίσουν κάτω και εγώ με την Αρετή τους μοιράσαμε χαρτοπετσέτες. Η Στέλλα ΚΗΦ μοίρασε στα παιδιά τυρόπιτα. Παράλληλα η Κατερίνα και η Αρετή μοίρασαν ποτήρια για την πορτοκαλάδα. Εγώ άνοιξα τον υπολογιστή για να βάλω απαλή μουσική. Όταν τα παιδιά τελείωσαν το φαγητό τους η Στέλλα ΚΗΦ τους μοίρασε τις λαμπάδες, που τους αγόρασε το ΚΗΦ. Μετά από λίγο, μπήκε στη Σχεδιά η Βάσω. Η ώρα είχε πάει 18.50 και πολλά παιδιά άρχισαν να αποχωρούν, καθώς οι κηδεμόνες τους ήρθαν για να τα πάρουν. Όταν έφυγαν όλα τα παιδιά, έφυγαν από τη Σχεδιά η Αρετή και η Στέλλα ΚΗΦ. Με την Κατερίνα και τη Βάσω καθαρίσαμε το χώρο, πετάξαμε τις χαρτοπετσέτες και τα ποτήρια, μαζέψαμε τα ψίχουλα και βάλαμε τις καρέκλες στις θέσεις τους.

Προετοιμασία Δράσεων

Μετά από λίγο κατά τις 19.30 ήρθαν στη Σχεδιά η Αργυρώ και η Τόνια. Καθίσαμε στον κάτω όροφο και συζητήσαμε για προσωπικά θέματα. Κάποια στιγμή η Αργυρώ πρότεινε να πάμε πάνω και να οργανωθούμε, γιατί δεν έχουμε πολύ χρόνο. Ανεβήκαμε λοιπόν πάνω και καθίσαμε στις μικρές καρέκλες. Ξεκινήσαμε να σχεδιάζουμε πρώτα τη δράση των Δημιουργικών Διαδρομών. Η Αργυρώ έβγαλε από τη μικρή βιβλιοθήκη του πάνω ορόφου ένα

κουτί αρχειοθέτησης με υλικό για δραστηριότητες σχετικές με βιβλίο και δημιουργική γραφή. Η Βάσω έπιασε τα μικρά βιβλιαράκια που υπήρχαν μέσα στο κουτί και ανέφερε πως αυτά τα είχε κάνει πέρυσι με άλλες κοπέλες πάλι για δράση με βιβλίο και πρότεινε «πως μπορούμε να το κάνουμε πάλι στο πρόγραμμα». Τα υπόλοιπα κορίτσια Κατερίνα, Τόνια μελετούσαν το υλικό που είχε μέσα το αρχείο. Ακούστηκε η πόρτα από κάτω σε λίγο εμφανίστηκε και η Μαρία.

Η Αργυρώ έπιασε τα εργαλεία γραφής και πρότεινε να κάνουν στο πρόγραμμα τα κορίτσια μια αναφορά για τους διαφορετικούς τρόπους γραφής και να τονίσουν ιδιαίτερα την ανάγκη της γραφής. Η Τόνια αναφέροντας πως σε πρόγραμμα της Σχεδίας σε σχολείο είχαν και διαφορετικές επιφάνειες γραφής όπως χαρτί, σκληρό χαρτόνι, πηλό, ριζόχαρτο και πρότεινε πως μπορούσαν να το αξιοποιήσουν και αυτό. Η Βάσω της είπε πως αν το κάνουν και αυτό θα ξεφύγει το πρόγραμμα από τη θεματική του προγράμματος. Η Αργυρώ πρότεινε αυτές οι ιδέες να καταγραφτούν «για να υπάρχει ένας μπούσουλας». Η Κατερίνα σηκώθηκε και έφερε στην Αργυρώ κόλλα Α4 και μολύβι. Η Βάσω πρότεινε να φέρει το αρχείο με τα βήματα που είχαν κάνει πέρυσι στο αντίστοιχο πρόγραμμα. Κατέβηκε στον κάτω όροφο για να το φέρει. Η Αργυρώ έλεγε γράφοντας τα βήματα του προγράμματος, εισαγωγή για τους τρόπους επικοινωνίας των ανθρώπων, εμφάνιση γραφής και οφέλη της (διακίνηση ιδεών, αντοχή στο χρόνο). Η Κατερίνα είπε πως μετά μπορούν να ρωτήσουν τα παιδιά ποιο είναι το αγαπημένο τους βιβλίο. Η Αργυρώ το κατέγραψε. Η Μαρία πρόσθεσε πως μπορούν να κάνουν ερωτήσεις σχετικές με τα βιβλία που θα αναφερθούν. Η Τόνια άρχισε να ασχολείται με το κινητό. Η Βάσω ανεβαίνοντας στις σκάλες ανέφερε πως μπορούν να αξιοποιήσουν τις ερωτήσεις στα πλαίσια παραμυθοσαλάτας του τύπου «σε ποιο παραμύθι κάποιος χάνει κάτι;». Στη συνέχεια η Τόνια ανέφερε πως σαν κατασκευή για το πρόγραμμα του βιβλίου θα μπορούσαν να φτιάξουν έναν σελιδοδείκτη, που το βρήκε σε βίντεο στο κινητό. Η Αργυρώ τα κατέγραψε και τα δύο. Η Βάσω έψαξε το έντυπο αρχείο με τα βήματα του περσινού προγράμματος και ανέφερε και μία άλλη δραστηριότητα με μικρά κομματάκια χαρτόνι, στα οποία θα αναγράφονται διάφορες λέξεις. Αυτά τα χαρτάκια θα είναι όλα μαζί σε κουβαδάκι και κάθε ομάδα θα διαλέξει κάποια από αυτά και με βάση τα επιλεγμένα θα φτιάξει την ιστορία του. Η Αργυρώ το κατέγραψε και αυτό και ανέφερε πως αυτά που ειπώθηκαν είναι αρκετά για το πρόγραμμα. Η Βάσω πρότεινε την τελευταία δραστηριότητα να την κάνουν αύριο «γιατί έχει περάσει η ώρα». Στη συνέχεια τα κορίτσια μοίρασαν τη δουλειά. Η Μαρία και η Τόνια παρέμειναν πάνω για να φτιάξουν τους σελιδοδείκτες και η Βάσω με την Κατερίνα κατέβηκαν κάτω για να σκεφτούν περισσότερες ερωτήσεις και να τις γράψουν σε

μικρά χαρτόνια και να γράψουν τη ροή του προγράμματος σε καινούριο αρχείο Word. Οι τελευταίες πήραν μαζί τους χαρτόνια, χάρακα, λίγους μαρκαδόρους και ψαλίδια.

Στον πάνω όροφο ήμασταν η Τόνια, η Μαρία, η Αργυρώ και εγώ. Οι δύο πρώτες πήραν χαρτόνια, μολύβια, ψαλίδια και χάρακες, κάθισαν στα τραπεζάκια και άρχισαν να κατασκευάζουν σελιδοδείκτες. Η Τόνια και η Μαρία έβλεπαν βήμα βήμα βίντεο για την κατασκευή που βρήκε η πρώτη. Η Αργυρώ έστηνε (βίδωνε τα πόδια) από τα τραπεζάκια για το αυριανό πρόγραμμα. Εν τω μεταξύ εγώ μάζευα σε τσάντα το υλικό για τα κόμικ για το δράση στο ξενώνα ασυνόδευτων παιδιών της Άρσις. Το υλικό απαρτιζόταν από κόλλες A3 με κουτάκια για ζωγραφιές, απλές κόλλες A4 για εφεδρική δραστηριότητα, ξυλομπογιές, γόμες, σβήστρες, κουβαδάκια, μολύβια και τις πλαστικοποιημένες οδηγίες για τη δημιουργία κόμικ, τις οποίες τις πήρα όταν η Αργυρώ είχε ανοίξει το κουτί αρχειοθέτησης με το υλικό για τα βιβλία. Μόλις τελείωσε η Αργυρώ τα τραπεζάκια με ρώτησε τι είναι καλύτερο η A3 κόλλα για τα κόμικ ή η A4. Της απάντησα πως είναι καλύτερο να εκτυπώσουμε σε A4 τις σελίδες κόμικ, γιατί δε γνωρίζουμε τι χώρο θα έχουμε και πόσα παιδιά. Η Αργυρώ συμφώνησε και πρόσθεσε τα αντίτυπα να είναι τριάντα του κάθε είδους και επίσης της είπα να βάλει στο υλικό λεπτούς μαρκαδόρους, διότι δεν κατάφερα να τους βρω. Στη συνέχεια χτύπησε το τηλέφωνο της Σχεδίας και η Αργυρώ το απάντησε. Κατέβασα την τσάντα με το υλικό κάτω στο χώρο της κουζίνας. Παράλληλα τα κορίτσια και πάνω και κάτω είχαν τελειώσει τις δραστηριότητες και μετέφεραν το υλικό στον πάνω όροφο στη μικρή βιβλιοθήκη, δίπλα από την τουαλέτα. Επιπλέον τα κορίτσια των Δημιουργικών Διαδρομών κανόνισαν ραντεβού την επόμενη μέρα στις 10.30 και άρχισαν να ετοιμάζονται για να φύγουν.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 10

Ημερομηνία: Σάββατο, 1/4/2017

Ωρα: 10.30 – 14.00

Χώρος: Ξενώνας Ασυνόδευτων Παιδιών Άρσις, Ωραιόκαστρο

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Στις 10.30 έφτασα στη Σχεδία και βρήκα την Περσεφόνη να μιλάει στο τηλέφωνο με την Αργυρώ και τη Βάσω, Μαρία, Κατερίνα, Τόνια, Νατάσσα να προετοιμάζουν τις τελευταίες λεπτομέρειες για το πρόγραμμα των Δημιουργικών Διαδρομών. Η τσάντα με τα υλικά που είχα ετοιμάσει βρισκόταν πάνω στο τραπέζι, κοντά στις σκάλες. Η Τόνια μου είπε πως έφερε το κόμικ του Αστερίξ και Οβελίξ για τη δράση μας στο Ωραιόκαστρο. Μετά από αυτό η Μαρία, η Κατερίνα, η Τόνια, η Βάσω και η Νατάσσα ανέβηκαν πάνω για να κόψουν

τα μικρά ορθογώνια, απαραίτητα για τη δραστηριότητά τους για τη δημιουργία ιστοριών. Η Περσεφόνη μου είπε πως η Αργυρώ, μέσω της τηλεφωνικής συνομιλίας, της ανέφερε πως υπάρχει ένα συγκεκριμένο φωτοτυπάδικο με το οποίο συνεργάζεται η Σχεδία και για περισσότερες πληροφορίες να ρωτήσουμε τη Βάσω.

Επίσης, η Περσεφόνη μου ζήτησε να της δείξω το υλικό για τη δράση μας. Της ανέφερα ότι είναι κάτι απλό δεδομένου ότι δεν γνωρίζουμε ούτε την ηλικία των παιδιών ούτε και το πλήθος τους. Της έδειξα τα δύο φύλλα Α3 στα οποία τα παιδιά θα δημιουργήσουν τα κόμικς τους και το υλικό για να ζωγραφίσουν όπως ξυλομπογιές, λεπτούς μαρκαδόρους, ξύστρες και σβήστρες, απλές κόλλες Α4 για εφεδρική δραστηριότητα. Επιπλέον της έδειξα και τις πλαστικοποιημένες κόλλες Α4 οι οποίες καθοδηγούν τη δημιουργία του κόμικ. Έβγαλα από το πλαστικό κουτί τα καρτελάκια με τα ονόματά μας και τα έβαλα στην τσάντα με το υλικό. Η Περσεφόνη έβγαλε από το υλικό τις Α3 κόλλες και τις έβαλε στη σακούλα με το κόμικ, που έφερε η Τόνια, για να έχω όλες τις φωτοτυπίες μαζί. Στη συνέχεια πήρε την τσάντα με το υλικό και έφυγε, για να πάρει το αυτοκίνητο από τη Βενιζέλου και δώσαμε ραντεβού στην Ερμού, από την πλευρά του ΟΣΕ. Ρώτησα φωναχτά τη Βάσω που είναι το φωτοτυπάδικο με το οποίο συνεργάζεται η Σχεδία. Κατέβηκε από τον πάνω όροφο, μου εξήγησε που είναι και τι πρέπει να πω στο κατάστημα και τη διαδικασία που θα ακολουθήσω μετά, ότι πρέπει να σημειώσω το ακριβές ποσό της πληρωμής και στη συνέχεια να πάρω τα χρήματα αυτά από το ταμείο της ομάδας. Έφυγα από τη Σχεδία και πήγα στο φωτοτυπάδικο για να εκτυπώσω σε Α4 τις φωτοτυπίες Α3 για τη δημιουργία των κόμικ και τέλος έφτασα στο σημείο που είχαμε δώσει ραντεβού.

Μετά από λίγο έφτασε και η Περσεφόνη με το αμάξι και ξεκινήσαμε το δρόμο για το Ωραιόκαστρο. Κάναμε και μία ενδιάμεση στάση για να παραλάβουμε τη Δανάη από τη στάση Εργατικές Κατοικίες επί της οδού Λαγκαδά. Κατά τις 11.30 φτάσαμε στον ξενώνα της Άρσις. Μπήκαμε μέσα στο χώρο του ξενώνα και πήραμε το υλικό μαζί μας. Το προαύλιο του ξενώνα ήταν ιδιαίτερα μεγάλο και υπήρχαν δύο στημένοι μεγάλοι πάγκοι, πάνω στους οποίους υπήρχαν κατασκευές των παιδιών και εφήβων του ξενώνα, για το μπαζάρ τους. Παράλληλα υπήρχαν και δυο μεγάλα ηχεία που έπαιζαν μουσική.

Κατευθυνθήκαμε προς τον τελευταίο πάγκο που βρισκόταν κοντά σε μια παιδική χαρά. Είπαμε πως είμαστε από τη Σχεδία στην πόλη και ρωτήσαμε εάν υπήρχε κάποιος υπεύθυνος. Η κοπέλα που ρωτήσαμε μας παρέπεμψε «στην κυρία με τα μωβ». Πλησιάσαμε τη κυρία με τα μωβ, που συνομιλούσε με άλλες δύο κοπέλες και την ενημερώσαμε ότι είμαστε από τη Σχεδία στην πόλη, συστηθήκαμε τόσο μαζί της όσο και με τις άλλες κοπέλες. Η Βίκυ, η κυρία με τα μωβ, μας ανέφερε πως σαν δράση πριν από τη δική μας ήταν των δύο

κοριτσιών, αλλά δεδομένου ότι δεν μαζεύτηκε ακόμα αρκετός κόσμος καθυστέρησε η δικιά τους δράση και για το λόγο αυτό θα πήγαινε και η δικιά μας δράση πιο πίσω. Από πλευράς μας αναφέραμε πως δεν υπάρχει πρόβλημα και πως θα μπορούσαμε να κάτσουμε και λίγο παραπάνω. Οι κοπέλες πριν από τη δική μας δράση θα παρουσίαζαν το παιδικό βιβλίο που γράψανε.

Εν συνεχεία η Βίκυ μας οδήγησε στο μέρος όπου θα γινόταν η δράση μας και ανέφερε πως θα περνούσε πάλι σε λίγο. Ο χώρος αυτός ήταν ένα κιόσκι και βρισκόταν αρκετά κοντά και στο προαύλιο του μπαζάρ, αλλά και στα σπιτάκια των παιδιών/εφήβων.

Στήσαμε το υλικό μας στο μεγάλο τραπέζι κάτω από το κιόσκι. Βάλαμε σε ένα κουβαδάκι τις ξυλομπογιές, σε άλλο τους λεπτούς μαρκαδόρους, σε άλλο τα μολύβια. Επίσης τις πλαστικοποιημένες Α4 τις βάλαμε μέσα σε διαφανείς πλαστικές τρισδιάστατες θήκες και τις τοποθετήσαμε με τρόπο να είναι ορατές από τον κόσμο που θα διέρχεται το δρομάκι. Τοποθετήσαμε τις Α4 με τα κουτιά για τα κόμικ μπροστά από τις τρισδιάστατες θήκες και να μην τις πάρει ο άνεμος βάλαμε την μια στοίβα το ταπεράκι με τις ξύστρες και τις σβήστρες και στο άλλο το συραπτικό. Μόλις τα στήσαμε ήρθε ξανά η Βίκυ και μας παρότρυνε να πάμε στο μπουφέ τους που είναι στο πρώτο κτίριο μπαίνοντας και να σερβιριστούμε. Η ώρα ήταν 12.15.

Σερβιριστήκαμε και κάτσαμε στα παγκάκια του κιόσκι συζητώντας για προσωπικά θέματα. Κατά τις 12.40 κάναμε βόλτα στους πάγκους τους μπαζάρ βλέποντας τις δημιουργίες των παιδιών. Μετά από λίγο μας πλησίασε και μας ρώτησε εάν υπάρχει πρόβλημα η δράση μας να γίνει μια ώρα, γιατί έφτασαν άτομα που θα κάνουν και άλλες δράσεις μετά από εμάς. Απαντήσαμε καταφατικά, πως δεν υπάρχει πρόβλημα.

Εν τω μεταξύ στο κιόσκι οι κοπέλες παρουσίαζαν το βιβλίο τους. Είχαν μαζευτεί συνολικά έξι παιδιά κάποια προνηπιακής ηλικίας, πρωτοσχολικής και σχολικής με τους γονείς τους.

Κατά τη 13.00 ξεκίνησε η δράση μας για την κατασκευή κόμικ. Τα πολύ μικρά παιδιά αποχώρησαν και επομένως μείνανε μόνο τρία παιδιά. Το ένα ήταν πρώτη δημοτικού και το άλλα δύο πέμπτη. Αρχικά τους ανέφερα τι θα κάνουμε, ότι δηλαδή θα κατασκευάσουμε το δικό μας κόμικ. Στη συνέχεια ρώτησα εάν έχουν διαβάσει ποτέ κόμικ και ποιο είναι το αγαπημένο τους. Τότε η Δανάη πήρε το κόμικ του Αστερίξ και του Οβελίξ και άρχισε μέσα από ερωτοαπαντήσεις να τονίζει τις διαφορές ανάμεσα σε ένα βιβλίο και σε ένα κόμικ. Συμπληρωματικά στα λεγόμενα της Δανάη, η Περσεφόνη αξιοποιώντας τις τρισδιάστατες καρτέλες ανέφερε τα σύμβολα που χρησιμοποιούνται στα κόμικ, πως γράφονται οι έννοιες του χρόνου αλλά και οι ήχοι. Παράλληλα μοίρασα τα φυλλάδια με τα τετράγωνα στα παιδιά. Μόλις σταμάτησαν τα κορίτσια ανέφερα στα παιδιά τον τρόπο με τον οποίο στο χαρτί τους

μπορούν να γράψουν το κόμικ. Το κορίτσι, που ήταν ένα από τα παιδιά που πήγαιναν πέμπτη δημοτικού, ανέφερε πως θα κάνει κόμικ το αγαπημένο της βιβλίο. Το αγόρι της πρώτης δημοτικού στη ερώτηση που του έκανε η Περσεφόνη για το ποιο είναι ο αγαπημένος του ήρωας κινουμένων σχεδίων, απάντησε τα χελωνονιντζάκια. Τότε και το άλλο αγόρι της Πέμπτης δημοτικού αποφάσισε και αυτός να κάνει κόμικ σχετικό με τα χελωνονιντζάκια. Στη συνέχεια βοηθήσαμε τα παιδιά σε όποιο σημείο του κόμικ βλέπαμε πως δυσκολεύονταν.

Κάποια στιγμή είδαμε από μακριά τη Βίκυ μαζί με μια ομάδα εφήβων να κοντοστέκονται και να προχωράνε προς το μέρος μας, αλλά εν τέλει δεν ήρθαν. Επίσης μια κυρία που είχε σχεδιάσει τη δική της δράση μετά από εμάς, μας είπε όταν τελειώσουμε να πάμε μαζί με τα παιδιά που απασχολούσαμε να παίξουμε το παιχνίδι που σχεδίασε. Κατά τις 13.50 τα παιδιά τελείωσαν τα κόμικ τους, τα δώσανε στις μητέρες τους και η Περσεφόνη και η Δανάη πήγαν μαζί με τα παιδιά στην παιδική χαρά, όπου η κυρία είχε σχεδιάσει το παιχνίδι θησαυρού με τα χρώματα. Έκατσα πίσω στο κιόσκι για να μαζέψω τα υλικά και στη συνέχεια πήγα και τις βρήκα.

Στη διαδρομή της επιστροφής αναφέρθηκε από τα κορίτσια πως δεν πλησίασαν καθόλου τα παιδιά του ξενώνα τη δράση μας, αλλά και τις δράσεις των υπολοίπων γενικά. Η εξήγηση που δόθηκε και από την Περσεφόνη και από τη Δανάη ήταν η μικρή ηλικία των παιδιών των επισκεπτών του μπαζάρ. Σε αυτό το σημείο όλες μας αναφερθήκαμε στο πλησίασμα της ομάδας των εφήβων, που τελικά δεν ήρθαν. Το εξηγήσαμε με το ίδιο τρόπο, ότι δηλαδή μας πλησίασαν, είδαν ότι είχαμε παιδιά δημοτικού και έφυγαν.

Όταν φτάσαμε στο κέντρο, πήγα στη Σχεδία να αφήσω το υλικό, δεδομένου ότι είχα τα κλειδιά. Άνοιξα τη Σχεδία και έβαλα τα πράγματα στη θέση τους. Τα κορίτσια των Δημιουργικών Διαδρομών καρφίτσωσαν στον πίνακα ανακοινώσεων τις ιστορίες που έφτιαξαν με τα παιδιά. Επίσης στο γραφείο του υπολογιστή ήταν σημειωμένα σε ένα χαρτί τα έξοδα και τα έσοδα του προγράμματος των Δημιουργικών Διαδρομών. Κλείδωσα και έφυγα από τη Σχεδία.

Ιδέες και σκέψεις

Σήμερα την ώρα που εγώ με την Δανάη και με την Περσεφόνη ήμασταν στο Ωραιόκαστρο τα υπόλοιπα κορίτσια που κατέγραψα στην παρατήρηση υλοποιούσαν το πρόγραμμα των Δημιουργικών Διαδρομών. Δεδομένου ότι δεν μπορούσα να παρευρίσκομαι και στις δύο δράσεις διάλεξα αυτή που είχε περιοδικό χαρακτήρα όπως το μπαζάρ της Άρσις και της συμμετοχικής μας δράσης σε αυτό. Εάν η έρευνα γινόταν από ερευνητική ομάδα τότε οι δράσεις της Σχεδίας θα συλλαμβάνονταν στην ολότητά τους.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 11

Ημερομηνία: Κυριακή, 2/4/2017

Ώρα: 12.00 – 16.00

Χώρος: Οικόπολις, Πτολεμαίων 29Α

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Στο χώρο του Οικόπολις πραγματοποιήθηκε σεμινάριο με θέμα τη γνωριμία με τον εθελοντισμό και την υποδοχή εθελοντριών/εθελοντών. Το σεμινάριο οργανώθηκε από το Thess – δίκτυο, ένα άτυπο δίκτυο, χωρίς νομική μορφή δηλαδή, των ΜΚΟ στη Θεσσαλονίκη στα πλαίσια αλληλοεπιμόρφωσης των μελών του. Στο σεμινάριο συμμετείχαν οι παρακάτω οργανώσεις: Αντιγόνη, Θετική Φωνή, Κέντρο Ζωής, Praksis, Σχεδία στην πόλη, Thessaloniki Pride, αλλά παράλληλα υπήρχαν και άτομα που ενδιαφέρονταν για τον εθελοντισμό χωρίς να είναι μέλη κάποιων φορέων και οργανώσεων. Οι εισηγήτριες του σεμιναρίου ήταν δύο η Αργυρώ από τη Σχεδία στην πόλη και η Χριστίνα από την Praksis. Οι συμμετέχοντες στον πρώτο κύκλο σεμιναρίων με το προαναφερθέν θέμα της γνωριμίας με τον εθελοντισμό ήταν συνολικά είκοσι.

Μπαίνοντας στο χώρο του σεμιναρίου είδα κάποια από τα κορίτσια της Σχεδίας να κάθονται στον καναπέ του χώρου και μία να είναι όρθια απέναντι στα πρώτα και να συνομιλούν. Τις χαιρέτησα με χαιρέτησαν και αυτές και μου είπαν να υπογράψω το χαρτί που βρισκόταν στο μικρό τραπεζάκι. Σε αυτό το χαρτί αναγράφονταν σε στήλες οι συμμετέχοντες του σεμιναρίου, τα στοιχεία επικοινωνίας τους, ο φορέας στον οποίο συμμετέχουν ως εθελοντές και υπήρχε και η στήλη για τις υπογραφές. Στο χώρο του σεμιναρίου υπήρχε ένας μπουφές με διάφορα σνακ όπως μπισκότα, κριτσίνια και καφέδες. Πιο μέσα υπήρχαν καρέκλες τοποθετημένες σε κύκλο, γραφεία με λάπτοπ, προτζέκτορας, ηχεία, μπάνερ του άτυπου δικτύου των ΜΚΟ και ένας φορητός πίνακας μαρκαδόρου που έγραφε «thess – δίκτυο, σεμινάρια 2017, α' κύκλος».

Τα κορίτσια συζητούσαν για το χώρο του Οικόπολις, για την μεγάλη του έκταση και τη λειτουργικότητά του, δηλαδή «πόσο άνετα μπορούν να γίνουν σεμινάρια με αρκετά άτομα». Όταν τις πλησίασα περισσότερο με ρώτησαν για τη δράση στο Ωραιόκαστρο. Τους είπα ότι ήταν πολύ ωραίος ο χώρος, το μπαζάρ των παιδιών, η δράση μας επίσης καλή, απλά δεν καταφέραμε να πλησιάσουμε στη δράση με τα κόμικ τα παιδιά του ξενώνα και απασχολήσαμε μόνο τα παιδιά των επισκεπτών στο μπαζάρ, που ήταν πολύ μικρής ηλικίας. Στη συνέχεια, η Στέλλα ενθουσιασμένη ανέφερε τις ιδέες που σκέφτηκε για τα προγράμματα της Σχεδίας που θα γίνουν τις προσεχείς μέρες με θέμα τις πασχαλινές κατασκευές. Τα υπόλοιπα κορίτσια Μαρία και Νατάσσα ανέφεραν πως οι ιδέες της πρώτης ήταν πολύ καλές και τις επέκτειναν με δικές τους σκέψεις.

Πιο συγκεκριμένα η Στέλλα ανέφερε ότι έψαξε στο ίντερνετ «για το πώς μπορείς να βάψεις αυγά πολύχρωμα χωρίς μπογιές εμπορίου» και η Νατάσσα πρόσθεσε ότι έχει δει και αυτή στο ίντερνετ μια τεχνική με κλωστή που κάνεις σχέδια στα πασχαλινά αυγά. Η Μαρία πρόσθεσε πως μαζί με τα αυγά «μπορούμε να κάνουμε κατασκευές με λαγούς». Η Στέλλα επίσης πρόσθεσε πως γενικά «ένα θέμα που έχει νόημα είναι και αυτό της ανακύκλωσης» και παράλληλα «για το σεμινάριο αρχιτεκτονικής που έχουμε στο τέλος του Απριλίου μπορούμε να κάνουμε κατασκευές με ρολά τουαλέτας και να τα κολλήσουμε με κόλλα θερμοκόλλησης». Η Νατάσσα ανέφερε πως η κόλλα θερμοκόλλησης και η ατλακόλ είναι δύσκολο να χρησιμοποιηθούν σε κατασκευές με τα παιδιά. Πρόσθεσε πως μπορούμε να κρατήσουμε τα ρολά και να προσθέσουμε υλικά όπως ξυλάκια από σουβλάκια. Πρόσθεσε τα γλωσσοπίεστρα κατασκευών. Στο τέλος η Μαρία πρότεινε αυτά να συζητήσουμε στη Σχεδία. Ρώτησα αν τα κορίτσια θα έρθουν την Τρίτη στη Σχεδία, γιατί τους είπα ότι σκέφτομαι να φέρω υλικά για να κάνουμε χειροποίητες πλαστελίνες. Τους άρεσε η ιδέα και ανέφεραν πως λογικά κατά τις 20.00 θα έρθουν στη Σχεδία.

Κατά τις 12.20 η Αργυρώ και η Χριστίνα μας φώναξαν να μαζευτούμε σιγά σιγά στον κύκλο. Αφού καλησπέρασαν, συστήθηκαν στους συμμετέχοντες του σεναρίου, ενημέρωσαν ποιος είναι ο σκοπός της συνάντησης και η Αργυρώ ζήτησε ένας ένας με τη σειρά στον κύκλο να αυτοπαρουσιαστεί λέγοντας το όνομά του, το φορέα του, το χρόνο που έχει υπάρξει εθελοντής και το λόγο για τον οποίο επέλεξε να παρακολουθήσει αυτό το σεμινάριο. Η Αργυρώ πήρε ένα μεγάλο ροζ χαρτόνι και σε αυτό ανέφερε πως θα καταγράψει τα κίνητρα των συμμετεχόντων στο σεμινάριο, δηλαδή «τι τους οδήγησε εδώ αυτό το κυριακάτικο μεσημέρι». Ακούστηκαν οι οργανώσεις που προανέφερα και ο χρόνος εθελοντισμού είχε εύρος από 3 μήνες μέχρι 25 χρόνια. Οι λόγοι που έφεραν τους συμμετέχοντες στο σεμινάριο επίσης ποικίλοι από απλό ενδιαφέρον, επιθυμία κατανόησης των διαφορών ανάμεσα στον εθελοντισμό και στην απλήρωτη εργασία, κατάκτηση γνώσεων για το «δέσιμο» της ομάδας και της εκπαίδευσης των εθελοντών, διαχείριση των εθελοντών και κατάλληλη επικοινωνία μαζί τους, κατανόηση της δυναμικής του εθελοντισμού, γνωριμία με τις εμπειρίες άλλων εθελοντών.

Στη συνέχεια η Αργυρώ ανέφερε πως «είναι η ώρα να κινηθούμε λίγο», περνούσε από κάθε άτομο που καθόταν σε καρέκλα στον κύκλο και έδινε διαδοχικά τους αριθμούς ένα, δύο, τρία. Στη συνέχεια ζήτησε τα άτομα με τον αριθμό ένα να μαζευτούν κοντά στον προτζέκτορα, τα δύο κοντά στο μέσο του κύκλου και τα τρία κοντά στο μπουφέ. Μετά από λίγο πέρασε και μας έδωσε μια συνθήκη σύμφωνα με την οποία έπρεπε να τοποθετηθούμε στη σειρά χωρίς να μιλάμε μεταξύ μας. Στην ομάδα μας έτυχε η συνθήκη του ύψους. Μετά η

κάθε ομάδα με τη σειρά μάντευε βάση ποιας συνθήκης έχει συνταχθεί η επόμενη ομάδα. Οι συνθήκες σύνταξης ήταν τρεις, η ηλικία, το ύψος, το μέγεθος των μαλλιών. Στη συνέχεια η Αργυρώ πέρασε από κάθε ομάδα και ανέφερε πως έχουν πέντε λεπτά να γνωρίσουν και να μάθουν τις βασικές πληροφορίες των υπόλοιπων μελών της ομάδας. Μετά το πέρας των πέντε λεπτών επιστρέψαμε στην ολομέλεια του κύκλου όρθιοι. Έπρεπε να παρουσιάσουμε τον διπλανό μας που βρίσκεται από την αριστερή πλευρά. Όταν τελείωσε η παρουσίαση των συμμετεχόντων από τους διπλανούς τους καθίσαμε στις καρέκλες.

Η Χριστίνα μας μοίρασε ένα φυλλάδιο/ερωτηματολόγιο με τίτλο «Εσείς τι γνώμη έχετε για τους εθελοντές;» και διέθετε κλίμακα Likert από το μηδέν έως το τέσσερα. Όπως αναφερόταν στο φυλλάδιο το ερωτηματολόγιο ήταν από το βιβλίο «Building Staff/Volunteer Relations» του Ivan Scheier, 1993. Το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε 12 ερωτήσεις και είχαμε στη διάθεσή μας 5 λεπτά να το συμπληρώσουμε. Μετά τη συμπλήρωση, με το διπλανό μας συζητήσαμε, συγκρίναμε και αιτιολογήσαμε τις απαντήσεις που δώσαμε στο ερωτηματολόγιο. Εν συνεχεία κάθε δυάδα παρουσίαζε στην ολομέλεια του κύκλου τις τυχόν αποκλίσεις ή συγκλίσεις που παρατήρησε και την αιτιολογία αυτών. Ακούστηκαν και οι δύο καταστάσεις και αιτιολογήθηκαν βάση του κοινού ή διαφορετικού πλαισίου εθελοντισμού. Για παράδειγμα το Κέντρο Ζωής, η Praksis, η Αντιγόνη είναι ΜΚΟ που διαθέτουν και εργαζόμενους και εθελοντές, για αυτό στις ερωτήσεις που είχαν πιο διαχειριστική (managerial) διάσταση οι απαντήσεις τους ήταν πιο συμβατές σε σύγκριση με ΜΚΟ που δεν διαθέτουν εργαζόμενους. Μετά την ολοκλήρωση των σκέψεων κάθε ομάδας, κάναμε διάλειμμα είκοσι λεπτών. Η ώρα ήταν 13.45.

Κατά τις 14.05 η Χριστίνα και η Αργυρώ μας φώναζαν πάλι στην αίθουσα για τη συνέχεια του σεμιναρίου. Η Χριστίνα έκανε τις παρακάτω ερωτήσεις «Τι είναι η κοινωνία των πολιτών και για ποιο σκοπό έχουν δημιουργηθεί οι ΜΚΟ;». Μια κοπέλα ανέφερε πως η κοινωνία των πολιτών και οι ΜΚΟ έρχονται να καλύψουν αυτό που δεν καλύπτεται από το κράτος. Κάποιοι διαφώνησαν με αυτή την τοποθέτηση και ανέφεραν πως οι ΜΚΟ έχουν δημιουργηθεί για να εκδημοκρατιστεί η κοινωνία με το σκεπτικό ότι οι ΜΚΟ είναι ομάδες ανθρώπων που υλοποιούν πράξεις που έχουν αποφασισθεί από κοινού. Άλλοι ανέφεραν πως οι ΜΚΟ δημιουργήθηκαν για να ασκήσουν πίεση στην κοινωνία ή για να ευαισθητοποιήσουν τους πολίτες για διάφορες θεματικές. Η Αργυρώ τότε πρότεινε ο κάθε φορέας να παρουσιάσει το σκοπό της δημιουργίας του και των δράσεών του. Για τη Σχεδιά στην πόλη μίλησε η Αλεξάνδρα Κ. και ανέφερε πως η Σχεδιά είναι μια Καλλιτεχνική Παιδαγωγική Ομάδα που προσπαθεί μέσα από τη μη τυπική μάθηση να προτείνει διαφορετικούς δρόμους διδασκαλίας και ότι τα προγράμματα της Σχεδιάς κατά κύριο λόγο δραστηριοποιούν παιδιά με λιγότερες

ευκαιρίες. Και οι υπόλοιπες ομάδες παρουσίασαν το σκοπό και τις δράσεις της ΜΚΟ στην οποία δραστηριοποιούνται.

Εν συνεχεία η Χριστίνα αξιοποιώντας το power point και τις σημειώσεις τις από ένα μικρό τετραδιάκι εξηγούσε πως δεν υπάρχει κάποιος συγκεκριμένος ορισμός ούτε για την κοινωνία των πολιτών ούτε για τις ΜΚΟ. Για ένα μισάωρο η Χριστίνα αξιοποιούσε το powerpoint και παρουσίαζε τα θεωρητικά των ΜΚΟ όπως το νομικό καθεστώς, τα όρια μεταξύ κράτους, τη συνεργασία των ΜΚΟ. Μετά το τέλος του θεωρητικού κομματιού η Αργυρώ περνώντας διαδοχικά μπροστά από τον καθένα άρχισε να λέει «μπανάνα, φράουλα, πεπόνι». Κάθε άτομο έπρεπε να βρει τα άτομα του είδους του. Η Χριστίνα μας μοίρασε ένα φυλλάδιο με τίτλο «ΚΩΔΙΚΑΣ ΗΘΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ», το οποίο έπρεπε να το συμπληρώσουμε με την ομάδα μας. Το φυλλάδιο ρωτούσε : Μπορείτε να σκεφτείτε ποιες είναι οι αξίες και οι αρχές που πρέπει να διέπουν τη συμπεριφορά μας σε σχέση με α) τους εξυπηρετούμενους β) τους συνεργάτες γ) την οργάνωση και δ) την κοινωνία. Μας δόθηκε χρόνος γύρω στα 7 λεπτά. Στη συνέχεια κάθε ομάδα παρουσίασε τις καταγραφές της. Πολλά άτομα στις καταγραφές τους εστίασαν στην ανάγκη ύπαρξης διακριτών ορίων ανάμεσα στους διαφορετικούς ρόλους μέσα στην οργάνωση (εργαζόμενοι – εθελοντές).

Μετά το πέρας αυτής της δραστηριότητας η Χριστίνα και η Αργυρώ μας έθεσαν την ερώτηση «Τι σας έδωσε αυτό το σεμινάριο;». Οι απαντήσεις πάλι ήταν ποικίλες και εκφράστηκε από πολλά άτομα η διάθεση όλοι μαζί οι εθελοντές διαφορετικών δομών να κάνουμε κάτι συλλογικό. Εν συνεχεία η Χριστίνα και η Αργυρώ μας μοίρασαν τις βεβαιώσεις παρακολούθησης. Το περισσότερο πλήθος των συμμετεχόντων άρχισε να αποχωρεί.

Η Αλεξάνδρα Κ. και εγώ αρχίσαμε να μαζεύουμε τα αντικείμενα της Σχεδίας όπως μαρκαδόρους, Α4 κόλλες, στυλούς, χαρτόνια, το μπάνερ και να τα τοποθετούμε στην μεγάλη γαλάζια τσάντα. Όλη μαζί η ομάδα της Σχεδίας αποχωρήσαμε από το χώρο του Οικόπολις.

Ιδέες και σκέψεις

Σήμερα συνειδητοποίησα ακόμα περισσότερο τη μοναδικότητα της Σχεδίας. Το λέω αυτό γιατί ήμασταν από τις λίγες οργανώσεις που λειτουργούμε μόνο με εθελοντές. Η σημερινή συνάντηση είχε ιδιαίτερο ενδιαφέρον γιατί άκουσα ποιες είναι οι απόψεις για τον εθελοντισμό αλλά και για τον λόγο ύπαρξης των ΜΚΟ. Λόγω της πολύωρης διάρκειας του σεμιναρίου πάλι είχα μαζί μου το έντυπο ερευνητικό σημειωματάριο και κατέγραφα γεγονότα και εκφράσεις που θεωρούσα ότι ήταν οι πιο σημαντικές. Επίσης οι φωτογραφίες επίσης με βοήθησαν να διατηρήσω τη σειρά των γεγονότων. Πριν ξεκινήσει το σεμινάριο ανέφερα την ιδιότητά μου στους συμμετέχοντες, τους διαβεβαίωσα ότι δεν θα αναφέρω ονόματα

συμμετεχόντων παρά μόνο των μελών της Σχεδίας και των εκπαιδευτριών του σεμιναρίου με τις οποίες είχα μιλήσει προηγουμένως.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 12

Ημερομηνία: Τρίτη, 4/4/2017

Ωρα: 20.00 – 22.00

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Έφτασα κατά τις 19.30 στη Σχεδία. Η Αργυρώ απαντούσε σε κάποια emails. Άφησα στο κεντρικό τραπέζι του κάτω ορόφου τα υλικά, αλεύρι, αλάτι, χρώματα ζαχαροπλαστικής, τα οποία έφερα για να φτιάξουμε με τα κορίτσια σπιτική πλαστελίνη. Αποφάσισα να διεκπεραιώσουμε το εγχείρημα της σπιτικής πλαστελίνης, για να δούμε εάν μπορούμε να το επαναλάβουμε με τις μητέρες των παιδιών από το Παιδικό Στέκι, αλλά και με το σκεπτικό ότι η πλαστελίνη που θα δημιουργηθεί μπορεί να αξιοποιηθεί στο σεμινάριο των Δημιουργικών Διαδρομών που έχουμε προαποφασίσει. Επίσης, άνοιξα την καταπακτή και κατέβηκα στον κάτω όροφο για να αφήσω τα ρολά χαρτιού που μάζευα. Ανέβηκα πάλι πάνω. Κατά τις 19.50 τα κορίτσια (Στέλλα, Κατερίνα) έφτασαν στη Σχεδία, μετά από μάθημά τους στη σχολή. Μόλις έβγαλαν τις τσάντες και τα μπουφάν προσπάθησαν να καλλιτεχνίσουν στον μαυροπίνακα του τοίχου. Εν συνεχεία, με τα κορίτσια και την Αργυρώ διεξήχθη μια συζήτηση για προσωπικά θέματα. Κατά τις 20.15 μπήκε στη Σχεδία ο Σπύρος, ήθελε «απλά να μας δει». Η Αργυρώ εν τω μεταξύ εκτύπωσε το πρόγραμμα των σεμιναρίων για τους πρόσφυγες και μας το έδωσε, για να δούμε τις ημερομηνίες και να ενημερώσουμε την ομάδα για τη διαθεσιμότητα μας.

Ο Σπύρος ανέφερε πως είναι πολύ σημαντικό που πήραμε αυτό το πρόγραμμα, γιατί δείχνει μία εξέλιξη της οργάνωσής μας και καθώς είναι παλιά δείχνει ένα καινούριο χαρακτήρα, γιατί ανανεώνει με καινούριες δράσεις την ιδεολογία ότι είμαστε όλοι διαφορετικοί αλλά ίσοι. Η Αργυρώ ανέφερε πως είναι πολύ αισιόδοξη για την πορεία αυτού του προγράμματος και τόνισε πως έχουμε πολλή δουλειά να κάνουμε, τονίζοντας παράλληλα πως πρέπει να δούμε τις διαθεσιμότητες, γιατί εάν οι γυναίκες πρόσφυγες έρχονται με τα παιδιά τους, χρειάζεται να υπάρχουν εθελοντές στον πάνω όροφο για να τα απασχολούν δημιουργικά. Μετά από λίγο ο Σπύρος έφυγε από τη Σχεδία, για να πάει να φάει. Η Αργυρώ πάλι στράφηκε στον υπολογιστή. Τα κορίτσια (Κατερίνα, Στέλλα) ρώτησαν για τα υλικά που είναι πάνω στο τραπέζι. Απάντησα πως είναι για την σπιτική πλαστελίνη. Με ρώτησαν αν «θα τη φτιάξουμε τώρα;». Απάντησα πως πρέπει πρώτα να τελειώσουμε τις εκκρεμότητες με

τα της Παρασκευής και στη συνέχεια αν έχουμε όρεξη, αλλιώς το κάνουμε άλλη μέρα. Η Κατερίνα ρώτησε για το βιβλιαράκι που ήταν δίπλα στα υλικά. Της απάντησα πως είναι το βιβλιαράκι του Φρενέ. Όλες ρώτησαν ποιος είναι ο Φρενέ και πως έφτιαξα το βιβλιαράκι. Τις είπα πως ο Φρενέ ήταν Γάλλος εκπαιδευτικός, ο οποίος έδινε μεγάλη βάση στη δημιουργική γραφή και ελεύθερη έκφραση και πως το μικρό βιβλίο είναι πολύ εύκολο να το φτιάξουμε. Πήρα τέσσερεις κόλλες χαρτί Α4 και τέσσερα ψαλίδια από το γραφείο του υπολογιστή και τα μοίρασα, από ένα στην καθεμία και ένα για μένα για να δείξω τη διαδικασία. Τότε μπήκε η Δήμητρα στη Σχεδία και με ενδιαφέρον μας ρώτησε «τι κάνετε;». Της απάντησα, ήθελε και αυτή να το φτιάξει και της έδωσα επίσης μια κόλλα χαρτί. Στη συνέχεια έδειξα στα κορίτσια πως κατασκευάζεται.

Η Αργυρώ είπε πως αυτό μπορούμε να το κάνουμε και στη δράση μας στη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου. Η Κατερίνα ζήτησε από την Αργυρώ να της θυμίσει πότε είναι αυτή η Έκθεση και η Αργυρώ της απάντησε πως είναι στις 14 Μαΐου. Επίσης η Αργυρώ κοιτώντας το ημερολόγιό της πρόσθεσε πως στις 15/5 και στις 22/5 είναι και οι Δημοτικές Βιβλιοθήκες στη Μαγνησία, φεύγοντας προς Διαβατά, στη Νεάπολη και στις Συκιές, για το πρόγραμμα με τα δικαιώματα του παιδιού. Η Στέλλα ρώτησε την Αργυρώ αν μπορεί να τα πει πιο αργά για να μπορέσει να τα σημειώσει στο σημειωματάριό της. Η Δήμητρα, Κατερίνα και εγώ, βγάλαμε επίσης τα σημειωματάρια μας για να τα καταγράψουμε. Η Αργυρώ ανέφερε πως για τη σταθερή δράση μας που είναι το Παιδικό Στέκι πρέπει να σκεφτούμε θέμα και δραστηριότητες, όπως επίσης και για την ημερίδα μας στις 7 Μαΐου και από εξωτερικές δράσεις έχουμε τη Διεθνή Έκθεση, τις Δημοτικές Βιβλιοθήκες και την Παραθινούπολη. Στη συνέχεια είπε πως πρέπει να φτιάξουμε ένα δίμηνο ημερολόγιο στον τοίχο, για να «ξέρουμε που βαδίζουμε». Τη ρώτησα αν θα είναι σαν το εβδομαδιαίο που είχαμε κάποτε και μου αποκρίθηκε καταφατικά. Η Αργυρώ μας ρώτησε ποιες μπορούν να περάσουν αύριο για να δώσουν ιδέες για τη μορφή του ημερολογίου και για να τα φτιάξουμε. Τα κορίτσια ανέφεραν πως έχουν υποχρεωτικές παρακολουθήσεις στις σχολές. Απάντησα πως θα περάσω.

Στη συνέχεια η Κατερίνα και η Στέλλα έφυγαν για λίγο από τη Σχεδία, για να πάνε να φάνε. Η Δήμητρα ρώτησε για το Παιδικό Στέκι της Παρασκευής εάν έχουμε έτοιμο υλικό. Η Αργυρώ σηκώθηκε από την καρέκλα, ανέβηκε πάνω και έφερε το υλικό για τις Πασχαλινές κατασκευές. Το υλικό ήταν μέσα σε διαφάνεια. Αρχίσαμε οι τρεις μας να βλέπουμε το υλικό. Η Δήμητρα ανέφερε πως της άρεσε ο πασχαλινός λαγός, που τον φτιάχνεις από πλαστικό κουτάλι. Η Αργυρώ ανέφερε πως και ο λαγός από ρολά υγείας είναι εύκολος, αλλά της είπα πως το υλικό pipe cleaners είναι ακριβό και πρότεινα να το κρατήσουμε για άλλες κατασκευές. Η Δήμητρα είπε πως και η βαφή αυγών με κλωστή φλος είναι ωραία. Της είπα

ότι για το Παιδικό Στέκι είναι δύσκολο να το υλοποιήσουμε, γιατί έχουμε πολλά παιδιά και δεν μπορούμε να κάνουμε διαδοχικά ένα ένα τα αυγά μαζί με τα παιδιά και αν τα βράσουμε όλα μαζί θα μαζευτούν όλα τα παιδιά μπροστά στο μάτι και θα σπρώχνονται. Η Αργυρώ πρότεινε τη βαφή με τα νήματα φλος να τα κάνουν στις Δημιουργικές Διαδρομές. Η Δήμητρα πρότεινε σα δεύτερη κατασκευή να κάνουμε το καλαθάκι με τη κλωστή. Συμφωνήσαμε μαζί της και ανέβηκε στον πάνω όροφο να φέρει χαρτόνια και ψαλίδια. Η Αργυρώ βγήκε στο εξωτερικό τραπεζάκι για να καπνίσει. Έφτασαν και τα κορίτσια (Στέλλα, Κατερίνα), που είχαν φύγει μαζί τους κρατώντας κρύα σάντουιτς και έκατσαν μαζί με την Αργυρώ στο εξωτερικό τραπεζάκι.

Η Δήμητρα κατέβασε τα χαρτόνια και τα άφησε στο τραπέζι κοντά στην εξωτερική πόρτα. Πήρε το πατρόν του καλαθιού από το υλικό που είχαμε απλώσει στο κεντρικό τραπέζι και άρχισε να σχεδιάζει πάνω στα χαρτόνια. Με ρώτησε πόσα καλάθια να σχεδιάσει. Της είπα πως συνολικά τα παιδιά του προγράμματος είναι εικοσιένα, αλλά συνήθως καμία δεκαπενταριά έρχονται, οπότε της πρότεινα να σχεδιάσει δεκαπέντε. Αφού τα σχεδίασε μου έδωσε δύο φύλλα χαρτονιού με σχεδιασμένα καλάθια για να κόψω και δύο πήρε και αυτή. Πήραμε τα ψαλίδια και αρχίσαμε να κόβουμε. Η διαδικασία κοψίματος διήρκεσε περίπου ένα εικοσάλεπτο από τις 21.00 μέχρι και της 21.30.

Κάποια στιγμή η Αργυρώ και τα κορίτσια μπήκαν μέσα. Τα κορίτσια που μπήκαν έκοψαν από ένα πατρόν καλάθι και η Αργυρώ άρχισε να κόβει τα περισσευούμενα από τα χαρτόνια μας σε μικρότερα κομμάτια, για να αξιοποιηθούν σε άλλες κατασκευές. Μόλις τελείωσε τα χαρτόνια της με τα πατρόν η Δήμητρα έφυγε. Στη συνέχεια η Στέλλα και εγώ μαζέψαμε το υλικό που ήταν απλωμένο στο τραπέζι, τα κομμένα καλαθάκια, τα ψαλίδια και τα απείραχτα χαρτόνια, τα ανεβάσαμε πάνω και τα αφήσαμε στο μπλε τραπεζάκι. Η Κατερίνα μάζεψε σε ένα μικρό σακουλάκι, που πήρε από την κουζίνα, τα μικρά κομμάτια του περισσευόμενου χαρτιού και τα ανέβασε και αυτά πάνω. Η Αργυρώ στον υπολογιστή δημιούργησε την εκδήλωση στο Facebook, για το πρόγραμμα της Παρασκευής με τις πασχαλινές κατασκευές. Καθώς δεν προλαβαίναμε να κάνουμε τη χειροποίητη πλαστελίνη, έβαλα τα υλικά στα ράφια της κουζίνας. Εν συνεχεία ετοιμαστήκαμε για να φύγουμε από τη Σχεδία.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 13

Ημερομηνία: Τετάρτη, 5/4/2017

Ωρα: 20.00– 21.30

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Στο εξωτερικό τραπεζάκι της Σχεδίας καθόταν η Αργυρώ με τη Νεφέλη και τη Μαρία και έπιναν καφέ. Μετά από λίγο έφτασε στη Σχεδία με το ποδήλατό της η Χριστίνα Π. Αρχικά η συζήτηση επεκτάθηκε στα καθημερινά νέα των μελών της ομάδας. Μετά από λίγο η Νεφέλη ρώτησε για το είδος του προγράμματος που εγκρίθηκε από την INTERSOS. Η Αργυρώ ανέφερε πως το πρόγραμμα αυτό απευθύνεται σε νέους πρόσφυγες ηλικίας 18-30 αλλά και σε νέους του αστικού ιστού και έχει ως πρόγραμμα τρία διακριτά μέρη, τα «life skills», δηλαδή πώς να αποκτήσουν δεξιότητες επίτευξης στόχων, πώς να συντάσσουν βιογραφικό, πώς να αναζητούν πληροφορίες στο διαδίκτυο, την εκμάθηση αγγλικών ή γερμανικών σε λειτουργικό επίπεδο. Δεύτερο κομμάτι του προγράμματος αποτελεί τα δημιουργικά εργαστήρια κοσμημάτων, καλλυντικών και ραπτικής και τρίτο κομμάτι του προγράμματος είναι οι εξωτερικές δράσεις, όπως φωτογράφιση στην πόλη, εξερεύνηση των δημιουργικών κοινοτήτων αλλά και νυχτερινών στεκιών της πόλης, βραδιά μαγειρικής στο στενό της Σχεδίας, βιντεοσκοπημένες συνεντεύξεις ανάμεσα σε νέους της Θεσσαλονίκης και πρόσφυγες.

Παράλληλα, ανέφερε πως κατά κύριο λόγο ο προϋπολογισμός του προγράμματος προβλέπει αγορά εξοπλισμού και όχι πληρωμές εκπαιδευτών, επομένως είναι θετικό ότι μετά το πέρας του προγράμματος θα μείνουν στη Σχεδία τέσσερις υπολογιστές, τρεις ραπτομηχανές και μία κάμερα. Τέλος, πρόσθεσε πως είναι πολύ σημαντικό στην ομάδα να οργανωθούμε για να ζήσουμε με τον καλύτερο τρόπο την εμπειρία αυτού του προγράμματος. Η Χριστίνα Π. ρώτησε πως μπορούμε εμείς οι εθελοντές να προσφέρουμε σε αυτό. Η Αργυρώ απάντησε πως ουσιαστικά οι εθελοντές θα είναι το υποστηρικτικό δίκτυο του προγράμματος, δηλαδή η γραμματειακή υποστήριξη, οι υπεύθυνοι του χώρου και αλλά και για τη δημιουργική απασχόληση των παιδιών των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα και σίγουρα η οποιαδήποτε ιδέα για βιωματικές ασκήσεις και παιχνίδια με τους συμμετέχοντες είναι ευπρόσδεκτη. Στη συνέχεια η Αργυρώ πήγε μέσα για να επικοινωνήσει με το THESS – δίκτυο και μου ανέθεσε το έργο να ενημερώσω για τις υπόλοιπες δράσεις της Σχεδίας. Ανέφερα λοιπόν στα κορίτσια πως πέρα από τα σταθερά μας προγράμματα θα έχουμε στο προσεχές μέλλον την ημερίδα μας με τα παράλληλα εργαστήρια, το πρόγραμμα με τα δικαιώματα του παιδιού στις Δημοτικές Βιβλιοθήκες, τη συμμετοχή μας στη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου και την Παραθινούπολη. Στη συνέχεια η Χριστίνα Π. πρότεινε να πάμε μέσα, γιατί άρχισε να κάνει ψύχρα.

Μόλις μπήκαμε μέσα με τα κορίτσια αρχίσαμε να γράφουμε ή να ζωγραφίζουμε κάτι σχετικό με το Πάσχα στον μαυροπίνακα του τοίχου. Στη συνέχεια συζητήσαμε για την κατασκευή του ημερολογίου τοίχου. Πήρα το μέτρο και με τη Μαρία μετρήσαμε το μήκος

των σανίδων. Η Χριστίνα Π. πρότεινε κάθε σανίδα να είναι μια εβδομάδα, αλλά η Νεφέλη πρόσθεσε ότι μπορεί στις τέσσερις σανίδες να δημιουργηθεί ημερολόγιο δυο μηνών. Η Αργυρώ ρώτησε τι χρώμα σκεφτόμαστε να βάσουμε το φελλό για το ημερολόγιο, η Μαρία απάντησε ότι το πετρόλ θα πήγαινε πολύ με τη σανίδα. Η Χριστίνα Π. πρόσθεσε και το σάπιο μήλο. Η Αργυρώ είπε πως σίγουρα και το γκρι να έχουμε στο μυαλό. Παράλληλα η Νεφέλη πήρε ένα χαρτί από το γραφείο και σημείωνε τις ημερομηνίες των δράσεων της ομάδας και τις μέρες και ώρες που θα μπορεί να είναι διαθέσιμη. Κατά διαστήματα ρωτούσε για το είδος των δράσεων και η Χριστίνα Π. την ξαναέλεγε τις δράσεις. Η Αργυρώ έφερε από την κουζίνα τον παλιό φελλοπίνακα και η Μαρία ανέβηκε πάνω να φέρει τα κοπίδια. Μέτρησα το ύψος των σανίδων και η Αργυρώ έκοψε το φελλοπίνακα βάση της διάστασης που ανέφερα.

Εν συνεχεία η Μαρία πήρε το ωρολόγιο πρόγραμμα των σεμιναρίων και μία κόλλα Α4 και άρχισε να σημειώνει τις ώρες κατακόρυφα στην Α4 και μέρες με τις ημερομηνίες πάνω οριζόντια. Στη συνέχεια πέρασε στα στοιχεία της κόλλας σε αρχείο excel στον υπολογιστή της ομάδας. Μόλις η Μαρία τελείωσε αυτή τη δουλειά, η Αργυρώ το εκτύπωσε. Εν τω μεταξύ η Νεφέλη και η Χριστίνα Π. αποχώρησαν. Πριν αποχωρήσει η Χριστίνα Π. με ρώτησε πότε θα κάνουμε το σεμινάριο καλλυντικών και της απάντησα πως σίγουρα μετά το Πάσχα, ανακοινώνοντάς το στην ομάδα στο Facebook. Εν συνεχεία, μάζεψα τους κομμένους φελλούς και του έβαλα σε ένα τραπέζι, η Μαρία ξαναπήγε τα κοπίδια πάνω και τέλος μάζεψαμε τα σκουπιδάκια που είχαν πέσει κάτω στο πάτωμα. Στη συνέχεια καληνύχτισα την Αργυρώ και τη Μαρία και έφυγα από τη Σχεδία

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 14

Ημερομηνία: Πέμπτη, 6/4/2017

Ωρα: 20.00– 21.30

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Στη Σχεδία έφτασα κατά τις 20.00. Στο ισόγειο είχαν συνάντηση το THESS – δίκτυο και υπήρχαν εκπρόσωποι από άλλες ΜΚΟ, όπως από την PRAKSIS, τη Θετική Φωνή, την Αντιγόνη, το Κέντρο Ζωής και το Thessaloniki Pride. Όταν μπήκα στο χώρο χαιρέτησα, κοίταξα την Αργυρώ και της έκανα νόημα εάν στο πάνω όροφο είναι τα κορίτσια και μου έγνεψε καταφατικά. Η Πέμπτη ως μέρα συνάντησης για προετοιμασία για το πρόγραμμα των Δημιουργικών Διαδρομών, ορίστηκε από τη διαδικτυακή συνομιλία της ομάδας στο Facebook. Η κλειστή ομάδα στην οποία συνομιλούν τα μέλη ονομάζεται «Οι Δράσεις μας

2016- 2017- Σχεδία στην πόλη» και απαρτίζεται από 19 μέλη. Είμαι μέλος αυτής της κλειστής ομάδας από τον Σεπτέμβριο του 2016, τη χρονική στιγμή που δημιουργήθηκε.

Ανέβηκα λοιπόν στον πάνω όροφο και αντίκρισα την Νατάσα και τη Βάσω να κάθονται στα μπαουλάκια- καθίσματα και να κρατάνε από κοινού το λάπτοπ της Βάσως. Τις ρώτησα εάν ψάχνουν υλικό για το πρόγραμμα του Σαββάτου και απάντησαν καταφατικά και η Νατάσα πρόσθεσε ότι έχουν καταλήξει κάπου και με παρότρυνε να ρίξω μια ματιά στις σελίδες που είχαν ανοιχτές στο λάπτοπ και να πω τη γνώμη μου. Έκατσα και εγώ σε μια μικρή καρέκλα, δίπλα στα μπαουλάκια- καθίσματα και τις είπα να μου πουν τι σκέφτονται. Η Νατάσα ανέφερε πως συζητούσαν με τη Βάσω να φτιάξουν αυγά βιτρό. Ανέφερα πως δεν γνωρίζω πως μπορούμε να φτιάξουμε βιτρό και η Νατάσσα μου έδειξε την ιστοσελίδα που είχαν βρει για την κατασκευή αυτή και παράλληλα μου εξήγησε τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να κατασκευαστεί. Η Βάσω ανέφερε πως σαν κατασκευή είναι πολύ ωραία, αλλά δεν έχουμε τα κατάλληλα υλικά για να τη φτιάξουμε, γιατί δεν έχουμε πολλές πλαστικοποιημένες διαφάνειες. Η Νατάσσα της είπε πως ως προς αυτό έχει δίκιο και ότι γενικά δεν είναι πολύ ευχαριστημένη με τις κατασκευές που βλέπουν στο Pinterest. Πρόσθεσε πως έχει πάρα πολλές με κοτόπουλα, οι οποίες αισθητικά δεν τις αρέσουν. Η Βάσω συμφώνησε μαζί της. Η Νατάσα συνέχιζε να μου δείχνει τις κατασκευές στις ιστοσελίδες που είχαν ανοιχτές. Ρώτησα πόσες κατασκευές σκέφτονται για το πρόγραμμα και μου ανέφεραν ή δύο ή τρεις και η Βάσω πρόσθεσε πως εξαρτάται από το βαθμό δουλειάς με τα παιδιά που έχει η κάθε κατασκευή. Η τελευταία επίσης πρόσθεσε πως πρέπει να βρούμε κάτι εύκολο γενικά, γιατί το Σάββατο θα βάψουνε και αυγά. Της ανέφερα πως τη βαφή αυγών με νήματα φλος το είχαμε πει με τα κορίτσια της Τρίτης και την Αργυρώ, δύο μέρες πριν. Η Βάσω, κοιτώντας τις ιστοσελίδες, ανέφερε πως θα μπορούσαν να κάνουν αυγοθήκη λαγό. Η Νατάσσα, κοιτώντας την κατασκευή, της είπε πως αποκλείεται να κρατήσει κανονικό αυγό αυτή η κατασκευή. Η Βάσω ανέφερε πως εάν στο λαγό βάζαμε χάρτινη αυγοθήκη του εμπορίου ενδεχομένως να στεκόταν το αυγό. Της είπα πως η αυγοθήκη εμπορίου είναι υλικό που τη δεδομένη στιγμή δεν διαθέτουμε στη Σχεδία και ότι πρέπει να πάμε να το αγοράσουμε από κάποιο μαγαζί. Η Νατάσσα ανέφερε όντως και η Βάσω πρόσθεσε πως και αυτή το σκέφτηκε.

Στη συνέχεια η Νατάσσα πρότεινε να στολίσουμε με τα παιδιά λαμπάδες, αξιοποιώντας μικρά χαρτονάκια, υφάσματα, τσόχες, γκλίτερ κτλ. Η Βάσω ανέφερε πως και αυτό είναι υλικό που πρέπει να αγοράσουμε. Ανέφερα πως κάπου πήρε το μάτι μου τελευταία κάτι λαμπάδες και σηκώθηκα και πήγα να ψάξω στα ράφια, δίπλα στις σκάλες για την ταράτσα. Βρήκα το κουτί με τις λαμπάδες και τις πήγα στα κορίτσια. Η Βάσω ρώτησε τι τιμή έχουν οι απλές λαμπάδες και η Νατάσα άνοιξε μια καινούρια καρτέλα στο λάπτοπ και έψαξε

στο internet. Βρήκε 40 λεπτά την λευκή και γελώντας είπε ότι το μαγαζί είναι στη Βέροια, προλαβαίνουμε να πάρουμε. Η Βάσω πρότεινε να δουν τι άλλη κατασκευή μπορούμε να κάνουμε και εάν δεν βρούμε, τότε να γυρίσουμε στις λαμπάδες. Η Νατάσσα και εγώ συμφωνήσαμε. Συνεχίζοντας την αναζήτηση στο διαδίκτυο η Βάσω πρότεινε να κάνουμε πασχαλίτσες και μας ρώτησε εάν ξέρουμε πόσες βούλες έχει στα φτερά της η πασχαλίτσα. Της απάντησα εφτά και με ρώτησε πού το ξέρω. Της απάντησα πως τυχαία τι είπα, γιατί το εφτά είναι ο αγαπημένος μου αριθμός.

Η Νατάσσα ενθουσιασμένη ανέφερε πως αυτό θα ήταν ωραία ερώτηση για το Survivor. Της ανέφερε πως με τα κορίτσια για το Παιδικό Στέκι έχουμε σκεφτεί να κάνουμε το Junior Survivor, τώρα που καλυτερεύει ο καιρός. Η Νατάσσα δυσαρεστημένη ανέφερε όχι το Survivor, είναι ένα τηλεσκοπίδι. Συμφώνησα μαζί της και πρόσθεσα ότι με τα κορίτσια το σκεφτήκαμε ως εξής, ότι αφού τα παιδιά παρακολουθούν με τέτοιο ενδιαφέρον αυτήν την εκπομπή ας τους δώσουμε ένα βίωμα τύπου Survivor. Εν συνεχεία ανέφερα πως και στη σχολή αυτό μας έλεγαν, πάνω στα ενδιαφέροντα του παιδιού να χτίσεις τη μαθησιακή διαδικασία. Η Νατάσσα αποκρίθηκε πως εάν το θέτεις με αυτό τον τρόπο συμφωνώ. Τότε η Βάσω μας ρώτησε τι γνώμη έχουμε τελικά για τις πασχαλίτσες. Η Νατάσσα της είπε ότι οι πασχαλίτσες ταιριάζουν πιο πολύ με τη θεματική της άνοιξης και όχι τόσο πολύ πασχαλινές. Η Βάσω τότε ρώτησε ποια σκεφτόμαστε να κάνουμε γιατί περνάει η ώρα. Ανέφερα πως από αυτές μου είδα μου άρεσε το σπασμένο αυγό και αυτή με την κότα και τα αυγά. Η Νατάσσα συμφώνησε το ίδιο και η Βάσω. Οι δυο τελευταίες σηκώθηκαν να φέρουν τα υλικά, η Βάσω έφερε τα ψαλίδια και τα μολύβια και η Νατάσσα τα χαρτόνια. Τότε εμφανίστηκε στον πάνω όροφο και η Μαρία. Έφερα το μικρό τραπεζάκι που είναι δίπλα στις σκάλες για να μπορούμε να σχεδιάζουμε στα χαρτόνια. Η Μαρία έπιασε μια μικρή καρέκλα και την έβαλε δίπλα στο τραπεζάκι. Ξεκινήσαμε να φτιάχνουμε τις κατασκευές. Η Νατάσσα σχεδίασε στο χαρτόνι για πατρόν ένα στρογγυλοποιημένο τρίγωνο, το έκοψε και στη συνέχεια το σχεδίασε πάνω σε ένα άλλο χαρτόνι περίπου δεκαπέντε φορές. Η Βάσω ανέλαβε να σχεδιάσει και να κόψει τα φτερά και τα πόδια και η Μαρία ανέλαβε να σχεδιάσει και να κόψει την άλλη κατασκευή με το σπασμένο αυγό που ανοίγει στα δύο. Η Νατάσσα πρότεινε να βάλουμε λίγο μουσική καθώς κόβουμε τις κατασκευές. Σηκώθηκα και έβαλα στο cd player ένα cd κλασσικής μουσικής που βρήκα στο ράφι.

Η διαδικασία του σχεδιασμού – κοψίματος τελείωσε κατά τις 21.20. Η Βάσω έβαλε το έτοιμο υλικό στο πλαστικό κουτί οργάνωσης και το τοποθέτησε πάνω στο μπλε τραπεζάκι. Η Μαρία και η Νατάσσα έβαλαν τα υλικά πίσω στη θέση τους. Στη συνέχεια τα κορίτσια συζήτησαν ποιες θα είναι στο πρόγραμμα του Σαββάτου.

Ιδέες και σκέψεις

Έχω προσέξει ότι μετά από ένα μήνα καταγραφής παρατηρήσεων η ικανότητά μου στο να συγκρατώ περισσότερες πληροφορίες για τις δράσεις και τα λόγια των ανθρώπων του ερευνητικού πεδίου έχει αυξηθεί. Αυτό το θεμελιώνω στην ικανότητα μου να αναλύω περισσότερο και με μεγαλύτερο εύρος τις παρατηρήσεις. Αντιλαμβάνομαι ότι έχω πετύχει σε μεγαλύτερο βαθμό αυτό που αναφέρει ο Spradley (1980) την ενσυνειδητότητα στο παρόν.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 15

Ημερομηνία: Παρασκευή, 7/4/2017

Ωρα: 17.15 – 20.00

Χώρος: Οικόπολις, Πτολεμαίων 29Α

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Στο χώρο του Οικόπολις πραγματοποιήθηκε σεμινάριο με θέμα την Ειρηνική Επίλυση των Συγκρούσεων και τον Ρόλο του Διαμεσολαβητή και αποτέλεσε τον δεύτερο κύκλο σεμιναρίων που οργανώθηκε από το Thess – δίκτυο, ένα άτυπο δίκτυο, χωρίς νομική μορφή δηλαδή, των ΜΚΟ στη Θεσσαλονίκη. Στο σεμινάριο συμμετείχαν οι παρακάτω οργανώσεις: Αντιγόνη, Θετική Φωνή, Κέντρο Ζωής, Praksis, Σχεδία στην πόλη, Thessaloniki Pride, ΠΕΡΚΑ. Η εισηγήτρια του σεμιναρίου ήταν η Σοφία Κ., εργαζόμενη στη ΜΚΟ Αντιγόνη και μέλος της Οικολογικής Κίνησης Θεσσαλονίκης. Οι συμμετέχοντες στο δεύτερο κύκλο σεμιναρίων με το προαναφερθέν θέμα ήταν συνολικά 25.

Όταν η εισηγήτρια έκανε νόημα πως θα ξεκινήσει το σεμινάριο όλοι οι συμμετέχοντες κάτσαμε στις καρέκλες, που ήταν τοποθετημένες σε ένα μεγάλο κύκλο. Αρχικά η εισηγήτρια μας καλωσόρισε και μας ζήτησε ο καθένας ξεχωριστά και διαδοχικά να πούμε το όνομά μας και κάτι που μας ενοχλεί. Αφού όλοι γνωστοποίησαν στους υπολοίπους το όνομα και κάτι που τους ενοχλεί, η εισηγήτρια, κρατώντας πάλι τη σειρά του κύκλου, μας ζήτησε να πούμε το όνομα κάποιου που θυμόμαστε και την ενόχλησή του. Οι περισσότεροι δε θυμόντουσαν ούτε το όνομα ούτε την ενόχληση, με αποτέλεσμα να γίνουν κάποιοι αρκετοί γύροι επανάληψης αναφοράς αυτών των δύο στοιχείων. Η εισηγήτρια πάνω σε αυτό πρόσθεσε πως το πρώτο μάθημα στη διαμεσολάβηση είναι η ακρόαση των λεγομένων των συνομιλητών μας.

Στη συνέχεια πάλι στη σειρά του κύκλου αναφέραμε ένας προς ένας εκ νέου τα ονόματά μας, τον φορέα στον οποίο συμμετέχουμε και την ιδιότητά μας σε αυτόν (π.χ. εργαζόμενος, εθελοντής). Μετά μας ζήτησε να κάνουμε δυάδα με τον διπλανό μας. Σκοπός των μελών της κάθε ομάδας ήταν η ταυτόχρονη ομιλία και ακρόαση στο χρονικό πλαίσιο

ενός λεπτού, δηλαδή ο καθένας μιλούσε αναφέροντας πράγματα για τον εαυτό του και ταυτόχρονα έπρεπε να ακούει τι λέει ο το άλλο άτομο, γιατί στη συνέχεια θα παρουσίαζε τα λεγόμενά του στην ολομέλεια. Πολλά άτομα ανέφεραν πως τους ήταν δύσκολο και να ακούν και να μιλάνε ταυτόχρονα, πως δεν μπορούσαν να συγκεντρωθούν από τη φασαρία, πως ξέφευγαν ασυνείδητα από το σκοπό της δραστηριότητας, γιατί επικεντρωνόντουσαν στα λεγόμενα του συνομιλητή τους. Η εισηγήτρια ανέφερε πως τη δραστηριότητα αυτή την κάναμε για να καταλάβουμε πως στη διαμεσολάβηση προσπαθούμε να δημιουργήσουμε ένα κλίμα εύρυθμης συνομιλίας με σαφήνεια σειράς συνομιλούντων προσώπων.

Στη συνέχεια μοίρασε ένα χαρτάκι τύπου post it στον καθένα μας και μας ζήτησε να γράψουμε τη πρώτη λέξη που μας έρχεται όταν ακούμε τη λέξη σύγκρουση. Μετά πέρασε από τον καθένα και συνέλλεξε αυτά τα χαρτιά και κρατώντας τα, τα διάβασε φωναχτά ένα προς ένα. Εξέφρασε την παρατήρησή της πως όλοι μας γράψαμε κάτι αρνητικό για τη σύγκρουση. Στη συνέχεια μας μοίρασε ξανά χαρτάκια και μας ζήτησε να γράψουμε κάτι θετικό αυτή τη φορά για τη λέξη σύγκρουση. Εκτυλίχθηκε μια συζήτηση για το ποια είναι λοιπόν τα οφέλη της σύγκρουσης. Από πολλά άτομα αναφερόταν η δημιουργία μιας νέας κατάστασης.

Μετά πήρε στα χέρια της μια χαρτοταινία και χώρισε την αίθουσα στην οποία βρισκόμασταν σε δύο μέρη. Μας ζήτησε να σηκωθούμε από τις καρέκλες και να στοιχιστούμε κατά μήκος της γραμμής, ώστε όλοι να έχουμε κάποιο άλλο άτομο από την άλλη πλευρά. Ανέφερε πως σκοπός της άσκησης είναι στο χρονικό πλαίσιο του ενός λεπτού να πείσουμε το άτομο που βρίσκεται απέναντι μας να έρθει στη δικιά μας πλευρά. Νικητής αυτής της άσκησης θα ήταν αυτός που θα έπειθε τον απέναντι να πάει στη πλευρά του. Κατά κύριο λόγο οι περισσότεροι παρέμειναν στη θέση που ήδη ήταν, συμπεριλαμβανομένου και εμού, πλην δύο περιπτώσεων. Η εισηγήτρια ανέφερε πως ποτέ σε αυτή την άσκηση, όσες φορές και εάν την έχει δοκιμάσει σε διαφορετικά πλαίσια, δεν είδε ανθρώπους να αλλάζουν και οι δύο πλευρές ώστε να κερδίσουν και οι δύο. Συμπλήρωσε πως ενώ είναι μια πολύ απλή σκέψη δεν πραγματοποιείται, γιατί έχουμε εκπαιδευτεί να αγκιστρωνόμαστε από τον εαυτό μας. Εκτυλίχθηκε μια συζήτηση για το πώς θα έπρεπε να είναι οι δομές, ώστε να προάγουν τη συνεργασία. Μετά από αυτό ήρθε η ώρα του διαλείμματος, το οποίο διήρκεσε από 18.40 – 19.00.

Μπαίνοντας ξανά στο σεμινάριο η εισηγήτρια μας ρώτησε ποια νομίζουμε ότι πρέπει να είναι τα χαρακτηριστικά ενός διαμεσολαβητή. Δόθηκαν απαντήσεις του τύπου αμερόληπτος, με ενσυναίσθηση και κατανόηση, να εμπνέει ασφάλεια και κύρος. Η επόμενη ερώτηση αφορούσε το χρόνο της διαμεσολάβησης, δηλαδή πότε είναι η κατάλληλη στιγμή να

διεξαχθεί η διαδικασία της διαμεσολάβησης. Οι περισσότερες απαντήσεις έφερναν στο προσκήνιο τη γνώση του διαμεσολαβητή, δηλαδή ότι ο διαμεσολαβητής θα κρίνει πότε είναι η κατάλληλη στιγμή. Η εισηγήτρια ανέφερε πως η διαμεσολάβηση είναι εθελοντική και ότι η διαδικασία αυτή πρέπει να ξεκινήσει από τις συγκρουόμενες πλευρές, δηλαδή οι δύο πλευρές πρέπει να θέλουν να λυθεί μια κατάσταση. Στη συνέχεια μας ανέφερε πως στην ιστοσελίδα της Αντιγόνης, μπορούμε να κατεβάσουμε το pdf, που έχει γράψει μαζί με τους συνεργάτες της, για να εμβαθύνουμε περισσότερο στο ζήτημα της διαμεσολάβησης. Παράλληλα τόνισε πως και ο τρόπος με τον οποίο διατυπώνουμε ερωτήσεις είναι πολύ σημαντικός, καθώς οι ερωτήσεις πρέπει να είναι παντελώς αποχρωματισμένες και ανοιχτές.

Στο υπόλοιπο της ώρας χωριστήκαμε σε ομάδες των πέντε ατόμων και έπρεπε να σκεφτούμε και να συζητήσουμε ένα περιστατικό σύγκρουσης, το οποίο στη συνέχεια θα το παρουσιάζαμε στην ολομέλεια. Το περιστατικό σύγκρουσης θα έπρεπε να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο ολοκληρωμένο, αναφέροντας με σαφήνεια το πλαίσιο σύγκρουσης, εργασιακό ή προσωπικό, τους πρωταγωνιστές, το ιστορικό τους κτλ. Σχεδόν όλες οι ομάδες επέλεξαν περιστατικό σύγκρουσης από το εργασιακό τους περιβάλλον. Στη συνέχεια κάθε ομάδα δραματοποίησε το περιστατικό που σκέφτηκε. Στη δραματοποίηση αυτή χρειαζόντουσαν τρία άτομα, οι δύο συγκρουόμενες πλευρές και ο διαμεσολαβητής. Όταν τελείωσε και αυτή η δραστηριότητα, η εισηγήτρια μας μοίρασε χαρτάκια για να γράψουμε τι μας άρεσε, τι δεν μας άρεσε στο σεμινάριο, τι παραπάνω θα θέλαμε σε ένα τέτοιου είδους σεμινάριο και μας ζήτησε τα χαρτιά να τα βάλουμε στο μεγάλο τραπέζι. Τέλος, μοίρασε στον κάθε συμμετέχοντα το χαρτί Βεβαίωσης Παρακολούθησης.

Ιδέες και σκέψεις

Με εντυπωσίασε το γεγονός ότι στην τελευταία άσκηση της δραματοποίησης για τη σύγκρουση και τη διαχείρισή της αρκετές ομάδες έβαλαν ως θέμα τη σύγκρουση ανάμεσα στους εθελοντές και στους εργαζομένους μιας ΜΚΟ. Συζητήθηκε ιδιαίτερα το ζήτημα ποια είναι τα όρια των εθελοντών και των εργαζομένων. Κάποιο εθελοντές εξέφρασαν τη δυσαρέσκεια τους ότι ενώ μπορούν να διαχειριστούν μια κατάσταση οι εργαζόμενοι της ΜΚΟ δεν τους αφήνουν, γιατί πιστεύουν πως αυτή η διαχείριση είναι δικό τους κομμάτι αυτή είναι η δουλειά τους. Μέσα από αυτή τη συζήτηση βγήκε έντονο ότι και ο εθελοντής χρειάζεται να κάνει πράγματα, γιατί αν νιώθει ότι δεν είναι ενεργός θα φύγει και από την άλλη να υπάρχουν όρια ανάμεσα σε εργαζομένους και εθελοντές. Προτάθηκε πως αυτό για να επιτευχθεί ικανοποιώντας και τις δύο πλευρές χρειάζεται εθελοντές και εργαζόμενοι να βρίσκονται αρκετά συχνά και να συζητάνε αναμεταξύ τους. Μεγάλες ΜΚΟ της συνάντησης

ανέφεραν πως αυτό δεν υπάρχει ως κατάσταση στην οργάνωσή τους θα υπήρχε ενδιαφέρον να γίνεται αυτή η συνάντηση σε συστηματική βάση.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 16

Ημερομηνία: Τρίτη, 25/4/2017

Ωρα: 20.00 - 21.30

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Όταν μπήκα στη Σχεδία είδα την Αργυρώ και την Σταυρούλα να κάθονται, η πρώτη στην καρέκλα του υπολογιστή και η δεύτερη δίπλα της. Συζητούσαν για προσωπικά θέματα. Για κανένα δεκάλεπτο η συζήτηση παρέμεινε σε αυτή τη θεματολογία. Εν συνεχεία η Σταυρούλα πρότεινε να ρυθμίσουν τις ραπτομηχανές για το πρόγραμμα της Παρασκευής, με τις νεαρές προσφυγίνες, γιατί έπρεπε να φύγει. Η Αργυρώ άνοιξε την καταπακτή στην κουζίνα και κατέβηκε κάτω. Καθώς κατέβαινε στο υπόγειο μας είπε να είμαστε στην κορυφή της σκάλας για να πιάσουμε τις ραπτομηχανές. Με τη Σταυρούλα μεταφέραμε στα τραπέζια του ισογείου τρεις ραπτομηχανές και την τέταρτη την έφερε η Αργυρώ. Η Σταυρούλα έβγαλε από τη συσκευασία την κάθε ραπτομηχανή διαδοχικά, τις άνοιξε και μετά τις ρύθμισε για να είναι έτοιμες για το σεμινάριο. Η Αργυρώ παράλληλα στεκόταν δίπλα της και συζητούσαν για τις αγορές των πρώτων υλών που έκανε για το πρόγραμμα, πόσο αγόρασε τις κλωστές, ότι θα επιστρέψει κάποια κουμπιά πίσω για να πάρει άλλα υλικά στη θέση τους κτλ. Παράλληλα εγώ κάθισα στον καινούριο υπολογιστή της, που αγοράστηκε ως εξοπλισμός του προγράμματος Back to the community, για τους/τις νεαρούς/ές πρόσφυγες, γιατί ήθελα να κάνω κάποιες ρυθμίσεις σε αυτόν. Πρώτα όμως περίμενα ο υπολογιστής να κάνει κάποιες ενημερώσεις.

Μετά από λίγο η Αργυρώ ανέβηκε πάνω για να τσεκάρει το κουτί με τα νήματα. Όταν κατέβηκε καθώς είχα τελειώσει με τον υπολογιστή, ρώτησα την Αργυρώ εάν υπάρχει κάτι που μπορώ να κάνω στη Σχεδία. Η Αργυρώ απάντησε πως είναι καλή ευκαιρία να βάψουμε τα τραπέζια με τα αποσπώμενα πόδια, που χρησιμοποιούμε στα παιδικά προγράμματα. Αρχίσαμε να συζητάμε τι χρώμα να το βάψουμε. Της απάντησα πως το γκρι θα ήταν ένα ωραίο χρώμα, γιατί ταιριάζει με το χώρο μας. Η Αργυρώ πρότεινε να πάμε κάτω να φτιάξουμε τα χρώματα. Κατεβήκαμε τη σκάλα, φτάσαμε στο υπόγειο και κατευθυνθήκαμε στα ράφια με τα χρώματα. Η Αργυρώ έβγαλε το άσπρο και το μαύρο και μου τα έδωσε. Τα άφησα πάνω σε ένα μικρό τραπέζι και τα άνοιξα. Η Αργυρώ μου έφερε παράλληλα ένα μαχαιράκι για να ανακατέψω τα χρώματα και ένα πινέλο. Έβαζα μαύρο μέσα στο άσπρο και έβαφα σε ένα ρετάλι ξύλο που δε χρειαζόμασταν, για να δούμε τι απόχρωση θέλουμε. Στη συνέχεια η Αργυρώ πρότεινε να βάλουμε και λίγη όχρα. Πήγε στα ράφια, την έφερε και

πρόσθεσε λίγη στο μείγμα. Αφού ετοίμασα στο μείγμα ανέβηκα στον πάνω όροφο. Η Αργυρώ επίσης ανέβηκε κρατώντας τα κλειστά δοχεία με τα χρώματα. Άφησα το δοχείο με το μείγμα κάτω στο πάτωμα και άδειασα τα τραπέζια από τα πράγματα που είχαν πάνω και ξεκίνησα το βάψιμο. Η Σταυρούλα και η Αργυρώ με πλησίασαν και αρχίσαμε να συζητάμε τι μπορούμε να κολλήσουμε πάνω στο τραπέζι (κάρτες με νόημα, καρτ ποστάλ κτλ), τι υλικό να βάλουμε για να το καλύψουμε επιπλέον, πως μπορούμε να κάνουμε διχρωμίες κτλ. Η Αργυρώ σε κάποια φάση μου έφερε μια ποδιά για να φορέσω, για να μη λερωθώ. Η Σταυρούλα μετά από λίγο μας χαιρέτησε και έφυγε. Η Αργυρώ ξανακατέβασε τις ραπτομηχανές κάτω στο υπόγειο.

Μόλις τελείωσα το πρώτο τραπέζι, έφτασε στη Σχεδία η Κατερίνα με μία φίλη της, την Ε. Ξεκίνησε μία συζήτηση για το πώς πέρασε η καθεμία τις διακοπές του Πάσχα. Η Αργυρώ από κάτω μας πρότεινε να διαλέξουμε καρτ ποστάλ από αυτά που βρίσκονταν στο κουτί με τις φωτογραφίες, στο έπιπλο δίπλα από την είσοδο στο χώρο. Η Κατερίνα άνοιξε το κουτί και κοιτώντας μαζί με τη φίλη της διάλεξαν αυτά που τους άρεσαν περισσότερο και η πρώτη τα τοποθέτησε στο ραφάκι κάτω από τον μαυροπίνακα. Στη συνέχεια τη ρώτησα αν θέλει να βάψει το υπόλοιπο και απάντησε καταφατικά. Η Ε. βγήκε έξω για να μιλήσει στο κινητό της. Η Αργυρώ ανέβηκε και χαιρέτησε ένθερμα την Κατερίνα. Η Κατερίνα ρώτησε τι χρώμα θα βάψουμε από πάνω τα τραπέζια. Η Αργυρώ της είπε πως αρχικά σκεφτόμασταν να το αφήσουμε γκρι και από πάνω να κολλήσουμε κάρτες, αλλά και η ιδέα να το βάψουμε από πάνω και με άλλο χρώμα είναι ωραία ιδέα. Η Κατερίνα πρόσθεσε πως θα μπορούσαμε να το βάψουμε πράσινο που είναι και το αγαπημένο τα χρώμα. Ανέφερα πως θα μπορούσαμε να το κάνουμε και λαχανί, γιατί έχουμε αυτό το χρώμα στο χώρο μας. Συμφώνησαν και οι δύο. Η Αργυρώ πρόσθεσε πως πρέπει να σκεφτούμε και τι χρώμα θα βάψουμε το κουτί με τις ασφάλειες και άρχισε να ετοιμάζει τα πράγματά της, για να φύγει.

Η Κατερίνα τελείωσε το βάψιμο και πήγε λίγο έξω να δει τη φίλη της. Πήρα το πινέλο και το πλαστικό μαχαίρι και πήγα στην κουζίνα, για να τα πλύνω. Η Αργυρώ μας χαιρέτησε και έφυγε. Η Κατερίνα μετά από λίγο ήρθε δίπλα μου την ώρα που έπλενα τα εργαλεία και με ρώτησε εάν ετοιμάσαμε κάτι για τα παιδικά προγράμματα. Της απάντησα πως δεν είπαμε κάτι συγκεκριμένο παραπέρα από αυτά που είχαμε σκεφτεί πριν τις γιορτές για τα σεμινάρια και πως λογικά θα ανεβάσουμε η καθεμία τις ιδέες τις στην ομάδα στο Facebook για να τα συγκεκριμενοποιήσουμε. Της ανέφερα πως σκέφτηκα την Πέμπτη, όσες μαζευτούμε να κάνουμε τις σπιτικές πλαστελίνες που θα μας χρειαστούν ενδεχομένως στο πρόγραμμα του Σαββάτου. Η Κατερίνα ενθουσιασμένη ανέφερε πως έχει διαθέσιμο χρόνο το απόγευμα και θα περάσει. Τότε ήρθε και η Στέλλα στη Σχεδία. Χαιρετηθήκαμε, συζητήσαμε

για το πώς περάσαμε στις διακοπές, τι βάφουμε στη Σχεδία και ανέφερε και η Στέλλα τις σκέψεις της για το χρωματισμό του εξοπλισμού μας. Κατά τις 21.30 αρχίσαμε να ετοιμαζόμαστε και οι εναπομένουσες για να φύγουμε. Η Κατερίνα έβγαλε τα σκουπίδια, η Στέλλα έκλεισε τις ασφάλειες και κλείδωσε την εξωτερική πόρτα.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 17

Ημερομηνία: Πέμπτη, 27/4/2017

Ωρα: 13.45 – 17.20, 20.00 – 22.00

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Back to the community – Πρόγραμμα με πρόσφυγες

Έφτασα στη Σχεδία και η Αργυρώ είχε ήδη ετοιμάσει το χώρο (τραπέζια, καρέκλες, λάμποπ) για το πρόγραμμα πληροφορικής. Σχολίασα τα τραπέζια που βάψαμε με την Κατερίνα δύο μέρες πριν, γιατί είχαν διαφορετικό χρώμα. Η Αργυρώ μου ανέφερε πως τα έβαψαν από πάνω μαζί με την Στέλλα. Άφησα το σάκο που είχα στην πλάτη, έβγαλα το λάμποπ μου και το τοποθέτησα πάνω στο λευκό τραπεζάκι. Η Αργυρώ βγήκε έξω για να μιλήσει στο κινητό της. Από ότι κατάλαβα ήταν κάποιος συνεργάτης του προγράμματος. Μπήκα στην κουζίνα και έφτιαξα τα πράγματα για τον μπουφέ, τα ποτήρια του νερού και του καφέ, το μπολάκι με τα φακελάκια του τσαγιού, τη ζάχαρη, τα κουταλάκια, τα μπουκάλια με το νερό, τις χαρτοπετσέτες και τα μετέφερα στο εξωτερικό τραπεζάκι. Η Αργυρώ, αφού τελείωσε με το τηλέφωνο, μπήκε στην κουζίνα και έβαλε καφέ στη μηχανή του καφέ και έβαλε νερό στο βραστήρα. Ανέβηκα πάνω για να κατεβάσω τους φορτιστές των λάμποπ.

Κατεβαίνοντας στον κάτω όροφο είδα την Κατερίνα που μόλις μπήκε στο χώρο. Άφησε και αυτή τα πράγματά της και ρώτησε εάν υπάρχει κάτι που μπορεί να κάνει. Της ανέφερα πως ξέχασα να φέρω από πάνω τους φακέλους για τις σημειώσεις και τους στυλούς. Ανέβηκε πάνω για να τα φέρει και στη συνέχεια έφερε στο εξωτερικό τραπεζάκι το ζεστό νερό και τον καφέ. Μετά από λίγο έφτασαν στη Σχεδία οι εργαζόμενοι της INTERSOS, ένας μεταφραστής και ο υπεύθυνος των προσφυγικών προγραμμάτων. Η Αργυρώ συζητούσε μαζί τους για τη φύση των σεμιναρίων γενικά. Στη συνέχεια άνοιξαν το θέμα των υπέρογκων αναφορών και της γραφειοκρατίας των προγραμμάτων.

Κατά τις 14.15 έφτασαν οι πρόσφυγες. Οι συμμετέχοντες στο συγκεκριμένο πρόγραμμα πληροφορικής, ήταν 16 άντρες εκ των οποίων οι 15 ήταν Αφγανοί και 1 Σύριος. Επίσης ήρθαν η Σταυρούλα, η εκπαιδεύτρια του προγράμματος, ο Ισμαήλ ως μεταφραστής για τη διάλεκτο φαρσί, η Βάσω για τη δημιουργική απασχόληση ενός παιδιού, που ήρθε με

τον πατέρα του στο πρόγραμμα. Κάποιοι από αυτούς μπήκαν και έκατσαν στις καρέκλες και κάποιοι άλλοι παρέμειναν στο εξωτερικό τραπεζάκι για να βάλουν καφέ, τσάι, νερό. Η Βάσω με το αγοράκι από τη Συρία ανέβηκαν στον πάνω όροφο. Μετά από πέντε λεπτά η Σταυρούλα τους ζήτησε να έρθουν μέσα για να ξεκινήσουν και συμπλήρωσαν στη φόρμα τα στοιχεία τους. Η Κατερίνα μοίρασε τους φακέλους με τα μπολ σημειώσεων και τα στυλό στους συμμετέχοντες. Αρχικά η εκπαιδύτρια ζήτησε από όλους τους συμμετέχοντες να ανοίξουν τα λάπτοπ. Καθώς τα λάπτοπ ήταν 8 κάθονταν ανά δυάδες οι συμμετέχοντες. Το πρώτο μέρος του σεμιναρίου καλύφθηκε από τη θεματική πως μπαίνω στο διαδίκτυο, τα είδη των browsers, τον έλεγχο συνδεσιμότητας και αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων (π.χ. επανεκκίνηση router ή υπολογιστή). Στη συνέχεια καλύφθηκε η θεματική του διαχωρισμού διάφορων αρχείων (π.χ. doc, pdf, ppt, mp3, jpeg, png). Σε όλη αυτή τη διαδικασία οι συμμετέχοντες σταδιακά έκαναν στον υπολογιστή, με τις υποδείξεις και την καθοδήγηση της εκπαιδύτριας, αυτά που τους έλεγε, περιμένοντας ταυτόχρονα τους μεταφραστές να ξαναπουν ή στα φαρσί ή στα αραβικά αυτά που ανέφερε η εκπαιδύτρια. Επίσης, η τελευταία σημείωνε τα πιο σημαντικά από αυτά που έλεγε στον λευκό πίνακα.

Κατά τις 15.15 η Αργυρώ ξαναμπήκε στη Σχεδία κρατώντας ψώνια στα χέρια της και πήγα στη κουζίνα για να τη βοηθήσω. Ετοιμάσαμε τα σαντουιτσάκια και τις πίτες για το διάλειμμα του προγράμματος. Αφού ετοιμαστήκαμε κατά τις 15.30 έκανα νόημα στην εκπαιδύτρια να κάνουμε διάλειμμα. Βγάλαμε τις πίτες και τα σαντουιτσάκια στο εξωτερικό τραπέζι. Το διάλειμμα διήρκεσε 20 λεπτά. Στο διάλειμμα η Αργυρώ ανέφερε σε κάποιους από τους συμμετέχοντες τη δράση με την κάμερα που μπορούμε να κάνουμε στο μέλλον.

Όταν τελείωσε το διάλειμμα και οι συμμετέχοντες μπήκαν μέσα η Αργυρώ σε χάρτινο φύλλο του λευκού πίνακα έγραψε I know/ I want και κάθε συμμετέχοντας με τη σειρά ανέφερε αυτό που ξέρει να κάνει και αυτό που θέλει να μάθει μέσα από τα σεμινάρια. Στην κατηγορία I know ανέφεραν: ηλεκτρολόγος, κομμωτής, ράφτης, μηχανικός, ξυλουργός, φούρναρης, ποδοσφαιριστής και στην κατηγορία I want ανέφεραν κομμωτική, ηλεκτρολογικά, ξένες γλώσσες, κινηματογραφιστικές, μουσικές, υποκριτικές και ραπτικές δεξιότητες. Η Αργυρώ και η Σταυρούλα τους ανέφεραν, μέσω μεταφραστών, ότι στα επόμενα μαθήματα πληροφορικής, μπορούν να μοιραστούν σε ομάδες που θα καταπιάνονται με διαφορετικό βαθμό δυσκολίας θεμάτων στους υπολογιστές, αλλά και παράλληλα μπορεί κάποιοι που ενδιαφέρονται να ασχοληθούν με τις ραπτομηχανές.

Στο υπόλοιπο μέρος του σεμιναρίου καλύφθηκε η θεματική της σύνταξης βιογραφικού. Η Σταυρούλα συνολικά έγραψε στον πίνακα τα εξής: 1) Name, age, address, email, telephone 2) Education 3) Skills 4) Previous job 5) Interests και γράφοντας κάθε

ενότητα ξεχωριστά τις εξηγούσε στους συμμετέχοντες. Η Σταυρούλα ανέφερε τον ΟΑΕΔ, ως χώρο που κάποιος μπορεί να αναζητήσει εργασία, προσφέροντας το βιογραφικό του, το EUROPASS ως βιογραφικό του εξωτερικού, το οποίο θα το μελετήσουν σε επόμενη συνάντηση. Επίσης ανέφερε πως τα τεχνικά επαγγέλματα έχουν μέλλον στην Ελλάδα, διότι δεν υπάρχουν πολλοί τεχνίτες. Οι συμμετέχοντες έκαναν αρκετές ερωτήσεις στο κομμάτι αυτό του σεμιναρίου συγκριτικά με το πρώτο μέρος του σεμιναρίου. Κατά τις 17.20 το σεμινάριο τελείωσε και οι πρόσφυγες αποχώρησαν από τη Σχεδία.

Συνάντηση εθελοντριών

Κατά τις 20.00 έφτασε στη Σχεδία η Σμαρώ. Για κανένα 15' συζητούσαμε μαζί με την Αργυρώ για προσωπικά θέματα στο εξωτερικό τραπέζακι της Σχεδίας. Στις 20.20 έφτασε και η Κατερίνα και κατευθείαν μας πρότεινε να φτιάξουμε τις πλαστελίνες για να μην μας πάρει πολύ αργά. Η Αργυρώ έμεινε έξω για να τελειώσει το καφέ της. Μπήκαμε μέσα με Κατερίνα και Σμαρώ και η πρώτη ρώτησε τι εξοπλισμό χρειαζόμαστε. Μπήκα στο ίντερνέτ από το κινητό και διάβασα φωναχτά τη συνταγή. Καθώς διάβαζα, η Σμαρώ με την Κατερίνα έφερναν τα υλικά και τον εξοπλισμό στο μεγάλο άσπρο τραπέζι. Τα υλικά που χρησιμοποιήσαμε ήταν αλεύρι όλων των χρήσεων, αλάτι, κιτρικό οξύ, χρώματα ζαχαροπλαστικής, καυτό νερό, λάδι και από εξοπλισμό ένα γυάλινο μπολ, ένα λεκανάκι, κουτάλι σούπας, κούπα, πλαστικό τραπέζομάντηλο και μεμβράνη φαγητού. Η όλη διαδικασία παρασκευής διήρκησε μέχρι τις 21.05.

Το ανακάτεμα των υλικών και το πλάσιμο της ζύμης της πλαστελίνης πραγματοποιήθηκε και από τις τρεις μας διαδοχικά. Κάποια στιγμή στο πλάσιμο η Σμαρώ ανέφερε πως αυτό θα μπορούσαμε να το αξιοποιήσουμε σε σεμινάριο για παιχνίδια με απλά και φυτικά υλικά. Της ανέφερα πως αυτό το έχουμε σκεφτεί με τα κορίτσια για τις μητέρες του προγράμματος Παιδικό Στέκι. Η Κατερίνα έγνεψε καταφατικά. Εν συνεχεία η τελευταία πρόσθεσε πως μπορούμε να το δρομολογήσουμε, όταν χαλαρώσουν λίγο τα πράγματα από το πρόγραμμα των προσφύγων. Αφού τελείωσε το πλάσιμο, ρίξαμε τα χρώματα ζαχαροπλαστικής και τέλος τα τυλίξαμε με μεμβράνη φαγητού. Μαζέψαμε τα υλικά και τον εξοπλισμό και τα πήγαμε στην κουζίνα. Η Σμαρώ ρώτησε ποιος ανέλαβε να φέρει τα υλικά και της απάντησα εγώ. Πρότεινε λοιπόν να μοιραστούμε τα έξοδα οι τρεις πουφτιάξαμε τις πλαστελίνες.

Στη συνέχεια ανεβήκαμε πάνω για να οργανώσουμε το πρόγραμμα του Παιδικού Στεκιού και κάτσαμε στο πρώτο μικρό τραπέζι. Η Αργυρώ παρέμεινε στο ισόγειο, για να συγγράψει αναφορές για το πρόγραμμα των προσφύγων. Το θέμα του προγράμματος ήταν ανοιξιάτικες κατασκευές, όπως είχε αποφασιστεί από την ομάδα σε μία συνάντηση στα τέλη

του Μαρτίου με αρχές Απριλίου. Η Σμαρώ έβγαλε από τα ράφια της δεξιάς βιβλιοθήκης τα πατρόν, για να πάρουμε ιδέες. Η Κατερίνα πρότεινε λόγω της επικείμενης πρωτομαγιάς να κάνουμε ένα χάρτινο στεφάνι. Η ιδέα της αγκαλιάστηκε και από εμένα και από τη Σμαρώ. Η Κατερίνα μέτρησε τα κομμένα πατρόν των λουλουδιών, για να δούμε πόσα χρειαζόμαστε να συμπληρώσουμε και τα τοποθέτησε σε μικρές στίβες. Η Σμαρώ σηκώθηκε έφερε χαρτόνια (ένα πορτοκαλί και ένα λαχανί), για να κόψουμε τα πατρόν για κάποια λουλούδια που μας έλειπαν. Αφού τα κόψαμε αυτά, η Σμαρώ σηκώθηκε και έφερε ένα ψάθινο καλαθάκι, για να τα βάλουμε μέσα με σκοπό να είναι συγκεντρωμένα και οργανωμένα.

Στη συνέχεια για να βρούμε και άλλες ιδέες για κατασκευές μπήκαμε στο ίντερνετ από τα κινητά μας. Κάποια στιγμή ανέφερα πως χρειάζεται να προσέξουμε οι κατασκευές που θα βρούμε στη συνέχεια να μην είναι πολύ κοριτσίστικες, γιατί έχουμε αρκετά αγόρια στην ομάδα. Η Σμαρώ συμφώνησε και ανέφερε πως το θέμα της άνοιξης δυστυχώς έχει πολλά λουλούδια που παραπέμπουν σε κοριτσίστικα πράγματα. Τότε με ρώτησε εάν θυμάμαι τι κάναμε στο πρόγραμμα δύο χρόνια πριν, όταν ξαναείχαμε το ίδιο θέμα. Της ανέφερα πως είχαμε κάνει το επιτραπέζιο με τον κύκλο της πεταλούδας, αλλά δεν θυμάμαι πως το είχαμε στήσει. Κάποια στιγμή η Κατερίνα μας δείχνει από το κινητό της ένα κλουβί με ένα πουλί μέσα και ανέφερε πως αυτό θα μπορούσε να είναι μια επόμενη κατασκευή μας δεδομένου ότι δεν είναι ούτε πολύ κοριτσίστικο ούτε αγορίστικο. Η Σμαρώ τότε ανέφερε κάτσε να δω πως μπορούμε να το φτιάξουμε αυτό. Έκοψε μια στενή λωρίδα χαρτονιού και με κόλλα ένωσε τις δύο άκρες για να δημιουργηθεί η βάση του κλουβιού. Παράλληλα η Κατερίνα έκοβε μικρότερες λωρίδες για να γίνουν οι μπάρες του κλουβιού. Σηκώθηκα και έφερα στο τραπέζακι κόλλα στικ και ένα συραπτικό. Μόλις τελείωσαν το κόψιμο τα κορίτσια, κόλλησα τις άκρες των χαρτονιών για να δημιουργηθεί το κλουβί. Όταν το κόλλησα και το είδαμε ολοκληρωμένο αποφασίσαμε να μην το κάνουμε, γιατί η συγκεκριμένη κατασκευή δεν παραπέμπει σε κλουβί.

Μετά από λίγο η Σμαρώ αναφώνησε πως βρήκε την κατασκευή που μπορούμε να κάνουμε. Στην προσπάθειά της για να την εξηγήσει, πήρε ένα φύλλο Α4 και το σχεδίασε. Συμφωνήσαμε με την κατασκευή αλλά ανέφερα πως ενδεχομένως να μην έχουμε τόσα πολλά πλαστικά μπουκάλια για να την κάνουμε. Η Κατερίνα σηκώθηκε και κατέβαινε προς το υπόγειο, για να δει εάν έχουμε πλαστικά μπουκάλια. Μετά από λίγο ανέβηκε και μας είπε πως τα μπουκάλια είναι μόνο τρία. Η Σμαρώ πρότεινε τότε να ψάξουμε να βρούμε κάτι άλλο και της ανέφερα πως δε θα βρούμε άλλη ιδέα καλή όπως αυτή, απλά πρέπει να βρούμε τα κατάλληλα υλικά. Η Κατερίνα ανέφερε πως έχουμε πάρα πολλά ρολά υγείας κάτω στο υπόγειο, που μπορούμε να αξιοποιήσουμε. Η Σμαρώ ανέφερε πως μπορούμε να το κάνουμε

με ρολά υγείας αλλά μας ρώτησε πως μπορούμε να το κλείσουμε από κάτω. Της ανέφερα ή χαρτόνι ή κόλλα Α4 και χρησιμοποιώντας τα χέρια μου της έδειξα. Η Κατερίνα κατέβηκε πάλι κάτω για να φέρει τα ρολά υγείας. Μετά από κανένα 2' εμφανίστηκε πάλι, κρατώντας μια μεγάλη σακούλα με ρολά. Πήρα ένα και ξαναέδειξα αυτό που προσπαθούσα να πω πριν. Η Σμαρώ και η Κατερίνα συμφώνησαν.

Η Σμαρώ, καθώς πρόσεξε πως πέρασε η ώρα, πρότεινε τα υπόλοιπα να τα κάνουμε στο σπίτι και ανέλαβε να κάνει τις τετράγωνες βάσεις στο σπίτι της, εγώ ανέλαβα να τρυπήσω τα καπάκια νερού και να κόψω τα κομμάτια του σπάγγου που μας χρειαζόταν για την κατασκευή. Τέλος η Κατερίνα έβαλε τα χρήσιμα υλικά στο καλάθι και τα έβαλε πάνω στην αριστερή βιβλιοθήκη. Η Σμαρώ τότε ρώτησε ποιες θα είναι αύριο στο Παιδικό Στέκι και η Κατερίνα της ανέφερε πως θα είναι αυτή και εγώ της ανέφερα πως κατά πάσα πιθανότητα θα είμαι και εγώ. Μάζεψα τη σακούλα με τα ρολά και τα έβαλα στα ράφια προς τις σκάλες για τον πάνω όροφο. Τέλος, βάλαμε μπουφάν και ανανεώσαμε το ραντεβού μας για την επόμενη μέρα, στο πρόγραμμα των προσφύγων.

Ιδέες σκέψεις

Πριν ξεκινήσει το πρόγραμμα με τους πρόσφυγες ανέφερα την ιδιότητά μου στους συμμετέχοντες, τους διαβεβαίωσα ότι δεν θα αναφέρω ονόματα συμμετεχόντων παρά μόνο των μελών της Σχεδίας και των εκπαιδευτών γενικά όπως επίσης και των μεταφραστών του προγράμματος με τους οποίους είχα μιλήσει προηγουμένως. Σε αυτό το σημείο αξίζει να σημειωθεί πως οι συμμετέχοντες Αφγανοί, Σύριοι και Ιρανοί στο πρόγραμμα Back to the community πριν τη συμμετοχή τους σε αυτό είχαν υπογράψει μία φόρμα συναίνεσης στην οποία δήλωναν υπεύθυνα ότι δεν έχουν πρόβλημα να φαίνονται τα πρόσωπα τους σε φωτογραφίες που θα ληφθούν στο πλαίσιο των προγραμμάτων, καθώς αυτό το φωτογραφικό υλικό πρέπει να κατατεθεί στην INTERSOS και στην Ύπατη Αρμοστεία, που χρηματοδοτούν το πρόγραμμα. Επίσης σε αυτή τη φόρμα συναίνεσης υπογραμμίζοταν η διασφάλιση των προσωπικών τους στοιχείων, όπως όνομα, ηλικία, αριθμός επικοινωνίας κτλ.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 18

Ημερομηνία: Παρασκευή, 28/4/2017

Ωρα: 13.45 – 17.15, 17.30 – 19.00

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Back to the community – Πρόγραμμα με πρόσφυγες

Όταν έφτασα στη Σχεδία η Σμαρώ είχε ήδη ετοιμάσει το χώρο για τη διεξαγωγή του σεμιναρίου. Σήμερα το δημιουργικό σεμινάριο (creative workshop) ήταν αφιερωμένο στις γυναίκες πρόσφυγες από το Αφγανιστάν και τη Συρία και το θέμα ήταν κατασκευή χειροποίητης τσάντας και χειροποίητο κολιέ. Η Σμαρώ μου ανέφερε πως σε τηλεφωνική επικοινωνία που είχε με την Αργυρώ, ενημερώθηκε ότι οι συμμετέχουσες γυναίκες ήταν 25 και μαζί τους θα έρχονταν και 15 παιδιά από 1 χρονών μέχρι 10. Μπήκα στην κουζίνα και ετοίμασα το μπουφέ με τους καφέδες κτλ. Τότε ήρθε και η εκπαιδεύτρια του σεμιναρίου, η Σταυρούλα μαζί με το Μαχγιάρ, και μας ζήτησε να τη βοηθήσουμε να στήσουμε τα υλικά. Ανέφερα πως μόλις τελειώσω το μπουφέ θα βοηθήσω.

Η Σμαρώ έβγαλε τις ραπτομηχανές από την κουζίνα, άνοιξε τα κουτιά τους και τις τοποθέτησε πάνω στα τραπέζια και συνέδεσε τα πετάλ τους στις πρίζες. Ο Μαριόν κάθισε στις ραπτομηχανές και έβαζε τις κλωστές. Ο Μαχγιάρ είναι από το Ιράν και βοηθάει στα σεμινάρια με τις ραπτομηχανές, γιατί στη χώρα του με τους γονείς του είχαν μαγαζί που έφτιαχναν κουρτίνες. Η Σταυρούλα μας ζήτησε να φέρουμε τις προεκτάσεις των καλωδίων, για να συνδεθούν κάποιες απομακρυσμένες ραπτομηχανές και κάποια μικρά καλαθάκια για να μουν τα υλικά. Ανέφερα πως τελευταία φορά τις είδα κάτω και κατέβηκα στο υπόγειο να τις φέρω. Παράλληλα η Σμαρώ ανέβηκε στον πάνω όροφο για να τα φέρει. Μετά από αυτά κόψαμε με τη Σμαρώ κάτι παλιά κολιέ, για να πάρουμε τις χάντρες, και τα βάλαμε στα καλαθάκια. Εκείνη την ώρα ήρθε και η Κατερίνα, έβγαλε τη τσάντα της και μας ρώτησε τι μπορεί να κάνει. Της απάντησε η Σμαρώ πως θα πάμε πάνω να δούμε τι θα κάνουμε με τα παιδιά.

Στη συνέχεια ανεβήκαμε με τη Σμαρώ και την Κατερίνα, για να συζητήσουμε τι μπορούμε να κάνουμε για να απασχολήσουμε τα παιδιά. Πρότεινε η πρώτη ζωγραφική βγάζοντας κόλλες Α4 και πλαστελίνες. Πρόσθεσα πως μπορούμε να κάνουμε και απλές origami κατασκευές, πως έχουμε ένα κουτί με πλαστικά ζώα και θα μπορούσαν τα πιο μικρά να απασχοληθούν με αυτά. Η Κατερίνα πρόσθεσε πως μπορούμε να κάνουμε αυτοσχέδια παιχνίδια με μανταλάκια, που έβλεπε στο ίντερνέτ τις προάλλες ή με ξυλάκια κατασκευών, γλωσσοπίεστρα. Εν τέλει, καταλήξαμε πως η δημιουργική απασχόληση θα γίνει εκείνη την ώρα αυτοσχεδιαστικά.

Κατά τις 14.15 έφτασαν οι γυναίκες πρόσφυγες με τα παιδιά τους μαζί με τρεις μεταφραστές, δύο άντρες και μία γυναίκα και την Αργυρώ. Οι περισσότερες γυναίκες κάθισαν στις καρέκλες στον κάτω όροφο και η Σμαρώ είπε σε ένα μεταφραστή να πει στα παιδιά να ανέβουν πάνω μαζί μας για να παίξουμε. Ανεβήκαμε πάνω με 10 παιδιά και ανέβηκαν και πάνω μαζί μας και 5 μητέρες που κρατούσαν παιδιά περίπου ενός χρόνου στα

χέρια τους. Τα περισσότερα παιδιά από μόνα τους πήραν κόλλες Α4 που είχε αφήσει η Σμαρώ πάνω στα τραπέζια και κατέβαζαν από τα ραφάκια μαρκαδόρους και ξυλομπογιές και ζωγράφιζαν. Αρχικά οι μητέρες με τα πολύ μικρά παιδιά κάθισαν κάτω στο πλαστικό γρασίδι του πάνω ορόφου και μας ζήτησαν παιχνίδια για τα παιδιά τους. Τους έβγαλα ένα πλαστικό κουτί με πλαστικά ζώα και ένα καλάθι με πλαστικές μπάλες, ζάρια και αυτοσχέδιες μαράκες. Μετά από κανένα 15' οι μητέρες με τα πολύ μικρά παιδιά που είχαν στην αγκαλιά κατέβηκαν κάτω.

Όταν κάποια από τα παιδιά τελείωσαν με τη ζωγραφική τους, καθώς είχαμε ανεβασμένα από χθες τα ρολά υγείας, κάτσαμε στο πάτωμα και φτιάξαμε μαζί με τα παιδιά διάφορες κατασκευές. Κάποια από αυτά, τα πιο μικρά έκαναν πρόσωπα με τα ρολά είτε ζωγραφίζοντάς τα είτε κολλώντας πάνω διάφορα αντικείμενα, όπως πλαστικά ματάκια, χνουδωτά μπαλάκια, γκοφρέ χαρτάκια και τα πιο μεγάλα έφτιαξαν πεταλούδες, αφού πρώτα η Σμαρώ και η Κατερίνα έκοψαν τα πατρόν. Στη συνέχεια με όποια παιδιά τελείωναν στο μικρό άσπρο τραπεζάκι κάναμε origami καρδούλες και караβάκια. Γενικά τα παιδιά τότε καθόντουσαν μαζί με τις εθελόντριες και τότε ζητούσαν τη μαμά τους, με αποτέλεσμα να υπάρχει μια κινητικότητα στις σκάλες.

Όταν τελειώσαμε και τα origami ήρθε η στιγμή του φαγητού (15.30), για αυτό κατέβηκα στον κάτω όροφο και άφησα τα κορίτσια με τα παιδιά πάνω. Κατεβαίνοντας παρατήρησα πως οι γυναίκες ήταν χωρισμένες σε δύο ομάδες. Στη μία ομάδα οι γυναίκες ασχολούνταν με τις ραπτομηχανές, καθώς έφτιαχναν τις δικές τους τσάντες και από την άλλη πλευρά οι γυναίκες έφτιαχναν το δικό τους κόσμημα. Η Σταυρούλα τότε μιλούσε και έκανε υποδείξεις στη μία ομάδα και τότε στην άλλη. Τα λόγια της τα μετέφεραν οι μεταφραστές είτε στα φαρσί είτε στα αραβικά. Ο Μαχγιάρ επίσης βοηθούσε την ομάδα που ασχολούνταν με την ραπτική. Στην κουζίνα η Αργυρώ ετοίμαζε τα σαντουιτσάκια και τις πίτες. Μου έδωσε ένα δίσκο για να τον πάω πάνω στα παιδιά. Καθώς πήγαινα πάνω, άκουσα να την Αργυρώ να λέει στον Ισμαήλ, έναν από τους μεταφραστές του προγράμματος, ότι μετά το διάλειμμα και το φαγητό οι ομάδες θα αλλάξουν θέσεις.

Βάλαμε τα παιδιά να καθίσουν στα τραπεζάκια και η Κατερίνα έκοβε κομμάτι από ρολό κουζίνας και τα έβαζε ως πιατάκια. Στη συνέχεια μοίρασα σε κάθε παιδί από ένα σαντουιτσάκι. Βοηθούσαμε με τα κορίτσια και τα πιο μικρά να φάνε, κόβοντάς το ψωμάκι σε μικρότερα κομμάτια. Μετά από κανένα 30', αφού τελείωσαν όλα τα παιδιά το φαγητό, η Κατερίνα και η Σμαρώ έπλυναν ξανά τα χέρια των παιδιών. Στη συνέχεια με τα παιδιά και τα κορίτσια, κατεβήκαμε κάτω και βγήκαμε έξω στο πλακόστρωτο δρομάκι για να παίξουμε. Η Κατερίνα έφερε και ένα κουτί με κιμωλίες και ανέβηκε πάνω, για να καθαρίσει τον επάνω

όροφο με τη Σμαρώ. Έτσι η υπόλοιπη ώρα καλύφθηκε με πολύ κυνηγητό, ζωγραφική με κιμωλία στις πέτρες του δρόμου ή ζωγραφική στον εξωτερικό μικρό πίνακα της Σχεδίας.

Κατά τις 17.00 άρχισαν να έρχονται στη Σχεδία και τα παιδιά από το Παιδικό Στέκι, τα οποία ενσωματώθηκαν και αυτά στα παραπάνω παιχνίδια και οι υπόλοιπες εθελόντριες του προγράμματος (Αλεξάνδρα + ΚΗΦ). Περίπου στις 17.15 οι Αφγανές και οι Σύριες γυναίκες μαζί με τα παιδιά τους, τους μεταφραστές και τη Σμαρώ αποχώρησαν. Στο χώρο μείναμε η Αργυρώ, η Σταυρούλα, εγώ και η Κατερίνα. Η Κατερίνα ήταν έξω με τα παιδιά και τις εθελόντριες από τα Παιδικά Χωριά SOS (ΚΗΦ) και έπαιζε διάφορα κινητικά παιχνίδια, που τα παιδιά τα ονόμασαν Survivor. Η Αργυρώ, η Σταυρούλα και εγώ καθάρισαμε μέσα το χώρο για να μουν τα παιδιά του προγράμματος Παιδικό Στέκι.

Παιδικό Πρόγραμμα - Παιδικό Στέκι

Αφού καθарίστηκε ο χώρος, μαζευτήκαμε με τα παιδιά και ανεβήκαμε στον πάνω όροφο. Από τα 21 παιδιά του προγράμματος, ήταν παρόντα τα 14. Αρχικά τα παιδιά ανέφεραν πως θέλουν νερό, καθότι δίψασαν με το τρέξιμο που έκαναν στα εξωτερικά παιχνίδια. Κατέβηκα κάτω και γέμισα δυο γυάλινα μπουκάλια με νερό, πήρα και τα πλαστικά ποτήρια και τα ανέβασα πάνω. Τα παιδιά μαζεύτηκαν γύρω από μένα και την Κατερίνα που τους βάζαμε νερό στα ποτήρια. Στη συνέχεια, βολεύτηκαν στα τραπεζάκια τους και οι εθελόντριες ΚΗΦ κάθισαν στα μπαουλάκια. Η Κατερίνα ρώτησε τα παιδιά τι τους αρέσει στην άνοιξη. Τα παιδιά απάντησαν σηκώνοντας το χέρι πως τους αρέσει που έχει καλό καιρό, που έρχεται το καλοκαίρι, που μπορούν να φάνε παγωτά, που έχει περισσότερο ήλιο, που έχει πολλά λουλούδια, που βγαίνουν πιο συχνά έξω κτλ.

Στη συνέχεια η Αλεξάνδρα ρώτησε τα παιδιά εάν κάποιο από αυτά γνωρίζει τι κάνουμε την πρωτομαγιά. Κάποια από τα παιδιά ανέφεραν πως δεν ξέρουν, κάποια ότι πλέκουμε στεφάνια με λουλούδια και κάποια ότι ψήνουμε κρέατα και ότι τρώμε στην εξοχή. Η Αλεξάνδρα τότε ανέφερε πως θα κάνουμε σήμερα ένα στεφάνι από χαρτόνια και ένα παιχνίδι χεριού και το έδειξε (ήταν αυτό που είχαμε φτιάξει με τα κορίτσια το προηγούμενο βράδυ). Τα παιδιά φάνηκαν ιδιαίτερα ενθουσιασμένα και με τα δύο. Επίσης τα παιδιά ζήτησαν να πιάσουν το παιχνίδι με το σκοινί και το καπάκι. Το έτοιμο παιχνίδι πέρασε σχεδόν από όλα τα παιδιά. Η Κατερίνα μοίρασε σε κάθε ομάδα παιδιών διαφορετικά κουβαράκια με ψαλίδια, μαρκαδόρους και κόλλες στικ και η Αλεξάνδρα μοίρασε τα πατρόν με τα λουλούδια. Τα παιδιά ξεκίνησαν να κόβουν τα λουλούδια. Στο μεταξύ πήρα το σπάγκο και έκοψα 14 ισομεγέθη ευθύγραμμα τμήματα. Όταν τα παιδιά τελείωσαν το κόψιμο περνούσαμε με τα κορίτσια και συρράπταμε τα στεφάνια των παιδιών.

Εν συνεχεία η Κατερίνα μοίρασε τα ρολά υγείας στα παιδιά και η Αλεξάνδρα τα χάρτινα πράσινα τετράγωνα. Επίσης, μοίρασε τα καπάκια από τα πλαστικά μπουκάλια και τα κομμάτια του σπάγκου σε κάθε παιδί. Η Αλεξάνδρα εξηγούσε, κρατώντας και δείχνοντας τα αντικείμενα, τη διαδικασία παρασκευής του παιχνιδιού. Με την Κατερίνα περνούσαμε από παιδί σε παιδί για να το βοηθήσουμε με την κατασκευή. Ακουγόταν από αρκετά παιδιά η έκφραση δεν μπορώ να το κάνω και τους έλεγα ότι φυσικά μπορούν να το κάνουν, απλά πρέπει να βρουν τον τρόπο. Στο ίδιο μοτίβο κινήθηκε και η Κατερίνα, καθώς τους έλεγε ότι και ο άνθρωπος δεν πέταξε στο φεγγάρι με την πρώτη. Επίσης κάποια από τα παιδιά χρησιμοποίησαν τους μαρκαδόρους και έβαψαν το κύριο μέρος του παιχνιδιού. Η Κατερίνα μοίρασε και μικρές χαρτονένιες πεταλούδες για να τις κολλήσουν τα παιδιά όπου θέλουν. Όταν έφτιαξαν τα παιδιά την κατασκευή – παιχνίδι (γύρω στις 18.50), έπαιζαν με αυτό και έβαζαν κόντρες μεταξύ τους ποιος έχει βάλει το καπάκι περισσότερες φορές στην τρύπα του παιχνιδιού. Καθώς πλησίαζε η ώρα για να φύγουν τα παιδιά, τους ζητήσαμε να πάρουν τις κατασκευές τους, να βάλουν τα παπούτσια τους και να κατέβουν στον κάτω όροφο.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 19

Ημερομηνία: Σάββατο, 29/4/2017

Ωρα: 10.45 – 14.00

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Παιδικό Πρόγραμμα – Δημιουργικές Διαδρομές

Όταν έφτασα στη Σχεδία, η Αργυρώ με την Σταυρούλα Κ. ήταν πάνω και ετοίμαζαν τα τραπεζάκια, για να κάτσουν τα παιδιά. Είχαν βάλει και στα πλαστικά ταπεράκια οργάνωσης διάφορα υλικά που θα μας χρειαζόντουσαν στην κατασκευή της πόλης, όπως χαρούμενα καλαμπόκια, καπάκια από μπουκάλια, φελλούς, πλαστικό γρασίδι, πλαστικό πράσινο πατάκι κομμένο σε λωρίδες, πλαστικά λουλούδια, κοχύλια, ρολά σε διάφορα μεγέθη, μικρά κλαδάκια, γλωσσοπίεστρα. Το θέμα του σημερινού προγράμματος ήταν η αρχιτεκτονική και από άποψη κατασκευών είχαμε σκεφτεί σε επικοινωνία μας στη διαδικτυακή ομάδα, κάθε παιδί να κατασκευάσει σε έκταση Α3 χαρτονιού οντουλέ, τη δικιά του πόλη. Έψαξα στα κουτιά αποθήκευσης για να βγάλω συρραπτικά και πιστόλια θερμοκόλλησης για τις κατασκευές. Η Αργυρώ κατέβηκε στο υπόγειο για να δει μήπως βρει και άλλα χρήσιμα υλικά και η Σταυρούλα έκανε μια δοκιμαστική κατασκευή πολυκατοικίας, για να δει εάν στέκεται. Ανέβηκε ξανά και η Αργυρώ κρατώντας μικρά κομματάκια ξύλινης παλέτας.

Ακούσαμε την πόρτα να ανοίγει και κατέβηκα κάτω για να υποδεχτώ και να καλημερίσω τα παιδιά και τους γονείς. Ήταν η Κ. με τη μητέρα της ακριβώς μετά έφτασε και η Ε. με τη μαμά της. Και οι δύο με ρώτησαν τι θα κάνουμε σήμερα και πότε θα πληρώσουν τη συμμετοχή. Τις ανέφερα ότι θα κάνουμε φτιάξουμε τη δικιά μας πόλη στο εργαστήριο αρχιτεκτονικής. Μετά από λίγο ήρθε και ο Α. Ξεκίνησα να μιλάω με τα παιδιά, για τα αντικείμενα που κρατούσαν στα χέρια τους και καθένα από αυτά μου έλεγε για το πότε τα αγόρασαν, πού και με ποιον και τι πρωινό έφαγαν. Στο μεταξύ είχαν έρθει και άλλα παιδιά, τα οποία ή καθόντουσαν στα εξωτερικά τραπεζάκια μαζί με τον γονέα τους, είτε έπαιζαν στο στενό πλακόστρωτο δρομάκι της Σχεδίας. Σε λίγο κατέβηκε και η Αργυρώ από πάνω και άρχισε να συζητάει με τους γονείς. Κατά τις 11.15 είχαν έρθει έξι συνολικά παιδιά και αποφασίσαμε να πάμε πάνω. Η Αργυρώ είπε στα παιδιά να ανεβούν πάνω και εγώ ακολουθούσα κρατώντας τα μπουφάν των παιδιών, τα οποία τα άφησα στις κρεμάστρες του τοίχου ανεβαίνοντας αριστερά. Η Αργυρώ έμεινε κάτω, για να συμπληρώσει τις αποδείξεις πληρωμών για τους γονείς.

Τα παιδιά έβγαλαν τα παπούτσια τους και κατευθύνθηκαν προς το πλαστικό γρασίδι. Κάτσαμε με τα παιδιά και τη Σταυρούλα σε κύκλο στο δάπεδο με το γρασίδι και αρχικά κάναμε κάποιες ασκήσεις, για να ζεσταθεί η φωνή μας, κουνώντας αριστερά και δεξιά τη γλώσσα μας μέσα στο στόμα και στη συνέχεια σφυρίζαμε για 1- 2 λεπτά. Ανέβηκε και η Αργυρώ πάνω, κάθισε στον κύκλο και είπε πως θέλει όλα τα άτομα που είναι στον κύκλο, να πουν με τη σειρά το όνομά τους και να μοιραστούν στην ομάδα πως ήταν το Πάσχα τους. Τα παιδιά αλλά και εμείς (Αργυρώ, Σταυρούλα Κ., εγώ) αναφέραμε τα χωριά και τις επαρχιακές πόλεις στις οποίες πήγαμε με την οικογένειά τους κατά τη διάρκεια των διακοπών του Πάσχα και εάν ψήσαμε, τι φάγαμε και τι μας άρεσε πιο πολύ.

Στη συνέχεια η Αργυρώ ρώτησε τα παιδιά εάν γνωρίζουν ποιος επαγγελματίας είναι υπεύθυνος για τη δημιουργία των κτιρίων. Ο Σ. ανέφερε τον αρχιτέκτονα και η Κατερίνα πρόσθεσε τους οικοδόμους. Η Αργυρώ ανέφερε πως είναι σωστά αυτά που έλεγαν τα παιδιά και πρόσθεσε πως θα τους πήγαινε ένα βήμα πίσω, στον πολεοδόμο. Η Αργυρώ εξήγησε τη δουλειά που κάνει ο πολεοδόμος και η Σταυρούλα Κ. συμπλήρωσε χρησιμοποιώντας ως παράδειγμα τη γειτονιά της Σχεδίας με τα χαμηλά κτήρια και τα παράθυρα με τις καμάρες. Τότε ρώτησα τα παιδιά τι χρειάζεται να έχει μία πόλη και απάντησαν σπίτια, δρόμους, παιδικές χαρές, πισίνες, τραίνα, τούνελ, φανάρια. Τότε η Αργυρώ ανέφερε πως ήρθε η ώρα να φτιάξουμε τη δικιά μας πόλη και είπε στα παιδιά να πάνε να κάτσουν στα μικρά δύο ενωμένα τραπεζάκια. Έκοψα το ρολό οντουλέ σε μέγεθος Α3 επί έξι φορές και τα μοίρασα στα παιδιά. Η Αργυρώ επίσης τους μοίρασε ρολά σε διάφορα μεγέθη και στη συνέχεια κατέβηκε κάτω.

Τα παιδιά ρώτησαν πως μπορούμε να κάνουμε τα ρολά σπίτια και η Σταυρούλα απάντησε πως αρχικά θα τα ντύσουμε με χαρτί ή χαρτόνι και στη συνέχεια θα ζωγραφίσουμε πάνω τους ό,τι θέλουμε, παράθυρα, πόρτες, ανθρώπους κτλ. Έφερα στα τραπεζάκια ένα κουτάκι με κόλλες. Βοηθούσαμε παράλληλα, η Σταυρούλα Κ. και εγώ, τα παιδιά να κολλήσουν τα χαρτιά γύρω γύρω στα ρολά. Στη συνέχεια η Σταυρούλα Κ. έκοβε σκεπές για τα σπίτια – πολυκατοικίες των παιδιών. Κάθε παιδί είχε από 3 – 4 ρολά και επομένως το ντύσιμο πήρε αρκετή ώρα. Κάποια στιγμή έβαλα τα πιστόλια θερμοκόλλησης στις μπρίζες. Αφού τελείωσε το ντύσιμο τα παιδιά ζωγράφισαν πάνω στις πολυκατοικίες ή έκοψαν μικρά κομμάτια χαρτονιού για πόρτες και παράθυρα και τα κόλλησαν πάνω. Στη συνέχεια η Σταυρούλα Κ. και εγώ κάτσαμε στα τραπεζάκια και είπαμε στα παιδιά να έρχονται ένα ένα για να κολλάμε με τα πιστόλια τις σκεπές, αλλά και τις πολυκατοικίες στη βάση. Επίσης αναφέραμε στα παιδιά πως σε αυτή τη φάση μπορούν να διαλέξουν και ό,τι άλλο θέλουν να βάλουν στην πόλη τους από τα υλικά που βλέπουν στα ταπεράκια της οργάνωσης και να μας τα φέρουν να τα κολλήσουμε στη βάση του οντουλέ.

Αφού τελείωσε η κατασκευή της πόλης, είπα στα παιδιά να πάρουν τα μπουφάν τους, να βάλουν τα παπούτσια τους και να κατέβουν κάτω, καθώς τους περιμένει το μικρό γεύμα τους. Κατέβασα τα έργα των παιδιών κάτω με τη βοήθεια της Σταυρούλας Κ. και ξανανέβηκα πάνω και συμμαζέψαμε το χώρο, τοποθετώντας τα αντικείμενα πίσω στη θέση τους και μαζεύοντας τα σκουπιδάκια από τα χαρτόνια. Μετά από λίγο κατέβηκα κάτω και μοίρασα τις αποδείξεις πληρωμής στους γονείς, που είχαν έρθει να πάρουν τα παιδιά τους.

Όταν έφυγαν τα παιδιά μάζεψα τα σουπλά, καθάρισα το κεντρικό τραπέζι του κάτω ορόφου και κάθισα στον υπολογιστή, για να επεξεργαστώ τις φωτογραφίες που τράβηξα κατά τη διάρκεια του προγράμματος και τις πέρασα στην επιφάνεια εργασίας. Η Σταυρούλα Κ. έπλενε στην κουζίνα τα πιατάκια που χρησιμοποιήθηκαν στο γεύμα των παιδιών.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 20

Ημερομηνία: Πέμπτη, 4/5/2017

Ωρα: 13.45 – 17.20

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Back to the community – Πρόγραμμα με πρόσφυγες

Οι εθελόντριες, που ήταν υπεύθυνες για την προετοιμασία του χώρου για το πρόγραμμα των προσφύγων, ήταν η Σμαρώ, η Κατερίνα και εγώ. Όταν συναντηθήκαμε στο χώρο της Σχεδίας αρχίσαμε να τοποθετούμε τα λαπτοπ και τον προτζέκτορα στα τραπέζια, κρεμάσαμε το άσπρο πανί για τον προτζέκτορα, ετοιμάσαμε τον μπουφέ και ανεβάσαμε από

το υπόγειο τον άσπρο κινητό πίνακα. Κατά τις 13.55 μας πήρε τηλέφωνο στο σταθερό της Σχεδίας και μας ανέφερε ότι σε κανένα 10'φτάνουν οι συμμετέχοντες και πως η ίδια θα έρθει στη Σχεδία αργά το απόγευμα.

Σήμερα το σεμινάριο του προγράμματος είχε ως θέμα ξανά την πληροφορική. Συμμετείχαν 15 άντρες από τους οποίους οι 8 ήταν Αφγανοί, οι Σύριοι 4 και οι Ιρανοί 3. Εκπαιδευτρια του προγράμματος ήταν η Σταυρούλα Α. Μεταφραστές για τη γλώσσα φαρσί ήταν ο Μαχγιάρ και ο Ισμαήλ. Σήμερα δεν υπήρχε μεταφραστής από την INTERSOS. Η Κατερίνα έκανε μετάφραση στα αγγλικά στο γκρουπ των Σύριων, καθώς δεν υπήρχε μεταφραστής για τα αραβικά. Καθότι υπήρχαν και δύο μικρά παιδιά, ένα αγόρι 1,5 χρόνων και ένα κορίτσι 4 χρόνων, ήρθαν και η Βάσω με την Πάσχα, που δουλεύουν στο κέντρο φιλοξενίας των προσφύγων, στο άτυπο σχολείο για τη δημιουργική απασχόληση των παιδιών και στη Σχεδία επίσης ανέλαβαν τη δημιουργική απασχόλησή τους. Η Βάσω είναι και εθελόντρια στη Σχεδία στην πόλη.

Το θέμα που καλύφθηκε σήμερα στο πρόγραμμα ήταν η συγγραφή του βιογραφικού σημειώματος. Ενώ τη προηγούμενη φορά η σύνταξη του βιογραφικού έγινε σε θεωρητικό επίπεδο, λόγω της αναφοράς τι πρέπει να περιλαμβάνει, στο σημερινό πρόγραμμα τα θεωρητικά της προηγούμενης φορές πήραν πρακτική μορφή, δεδομένου ότι ο κάθε συμμετέχοντας έγραφε το βιογραφικό του στον υπολογιστή. Υπόδειγμα βιογραφικού προβαλλόταν από τον προτζέκτορα, για τη διευκόλυνση συγγραφής. Με τη Σμαρώ βοηθήσαμε τους συμμετέχοντες σε κωλύματα που συναντούσαν, όπως π.χ. στοίχιση στα αριστερά, χαρακτηριστικά των γραμματοσειρών, αλλαγή γλώσσας κτλ, γιατί οι υπολογιστές έχουν ως γλώσσα εργασίας τα αγγλικά, παρόλο που έχουμε περάσει τα αραβικά και τα φαρσί στις γλώσσες του πληκτρολογίου. Κάποια στιγμή η Σμαρώ πετάχτηκε στο αρτοζαχαροπλαστείο της γειτονιάς, για να πάρει τα φαγητά.

Το διάλειμμα του σεμιναρίου έγινε στις 15.30 και μετά από 20 λεπτά ξεκίνησε εκ νέου το μάθημα. Ο μπουφές περιλάμβανε τα συνηθισμένα, σαντουιτσάκια, πίτες, κρουασανάκια, τσάι, καφέ, πορτοκαλάδα, νερό. Το μάθημα τελείωσε στις 17.00 και συμφώνησαν πως τη συγγραφή θα τη συνεχίσουν και σε επόμενο μάθημα, για να τελειοποιήσουν το βιογραφικό και να το εκτυπώσουν, για να είναι έτοιμο για τη διανομή του σε εργασιακές θέσεις ενδιαφέροντος. Αφού έφυγαν οι συμμετέχοντες, με τα κορίτσια, κλείσαμε και καθαρίσαμε με λάπτοπ με μωρομάντηλα, τα τοποθετήσαμε στη θέση τους, πλύνουμε τα ποτήρια και τα πιάτα, πετάξαμε τα σκουπίδια, σκουπίσαμε το χώρο. Καθώς η Σμαρώ κλείδωνε την πόρτα εμφανίστηκε η Μαρία. Μας ρώτησε πως πήγε σήμερα το πρόγραμμα, της απαντήσαμε και στη συνέχεια τη ρώτησα τι ήρθε να κάνει στη Σχεδία.

Απάντησε πως έχει να περάσει τα στοιχεία των συμμετεχόντων των προηγούμενων σεμιναρίων της Σχεδίας στο excel. Η Κατερίνα της ανέφερε πως σε καμιά ώρα θα έρθει και η Αργυρώ και πως η ίδια μπορεί να ξαναπεράσει και αργότερα. Χαιρετήσαμε την Μαρία και φύγαμε.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 21

Ημερομηνία: Παρασκευή, 5/5/2017

Ωρα: 13.30 – 18.00

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Back to the community – Πρόγραμμα με πρόσφυγες

Κατά τις 13.30 η ώρα που έφτασα στη Σχεδία, ήταν στο χώρο ήδη Σμαρώ, η Νατάσα, η Μαρία. Είχαν βγάλει ήδη τις ραπτομηχανές από το υπόγειο και τις είχαν τοποθετήσει πάνω στα τραπέζια με τις προεκτάσεις των καλωδίων και τα πετάλ. Επίσης είχαν βγάλει και όλα τα απαραίτητα υλικά για τη διεξαγωγή του σεμιναρίου, δηλαδή υφάσματα, πατρόν, περιοδικά με ρούχα, χοντρό ριζόχαρτο, σημαδόπετρα, βελόνες, κλωστές κτλ. Η Σμαρώ μέσα στην κουζίνα έφτιαχνε τον καφέ και το τσάι. Με τα υπόλοιπα κορίτσια αρχίσαμε να συζητάμε τι εξωτερικά παιχνίδια μπορούμε να κάνουμε με τα παιδιά και αυτό γιατί την προηγούμενη φορά που τα παιδιά ήταν μέσα γινόταν χαμός καθώς τα παιδιά ανεβοκατέβαιναν αρκετά συχνά τις σκάλες, δημιουργώντας αρκετό θόρυβο. Η Μαρία πρότεινε τα κλασικά κυνηγητό, αγαλματάκια, πατιτό, σιμαριό. Η Νατάσα ανέφερε πως μπορούμε να αξιοποιήσουμε και τα μουσικά CD που έχουμε στη Σχεδία. Της ανέφερα πως έχουμε CD, αλλά τα περισσότερα είναι κλασικά κομμάτια, πιο πολύ για θεατρικό παιχνίδι και όχι τόσο πολύ για κινητικά, αλλά την παρότρυνα να πάει να ψάξει. Έτσι λοιπόν ανέβηκε πάνω για να ψάξει για μουσική. Η Σμαρώ από την κουζίνα μας ανέφερε πως μπορούμε να αξιοποιήσουμε τους κώνους για σκυταλοδρομίες και μπορούμε να παίξουμε και παιχνίδι στόχων με τα μπαλάκια που έχουμε στο υπόγειο. Ανέφερα πως μπορούμε επίσης να αξιοποιήσουμε τα στεφάνια που έχουμε στο υπόγειο. Η Μαρία ρώτησε εάν έχουμε όντως τόσα πολλά πράγματα στο υπόγειο. Την ρώτησα εάν έχει κατέβει ποτέ στο υπόγειο και η απάντηση ήταν αρνητική.

Τότε, έφτασαν στη Σχεδία η Κατερίνα μαζί με τη Στέλλα. Ρώτησα και τα κορίτσια εάν έχουν κατέβει στο υπόγειο και η απάντηση ήταν καταφατική. Με την Μαρία κατευθυνθήκαμε προς την κουζίνα για να ανοίξουμε την καταπακτή και να κατέβουμε κάτω. Από τον πάνω όροφο κατέβαινε η Νατάσα, μας είδε ότι ανοίξαμε την καταπακτή και μας ρώτησε εάν πάμε στο υπόγειο. Η Μαρία της είπε πως δεν το έχει ξαναδεί, για αυτό θα κατέβει να το δει και πρόσθεσα πως θα κατέβουμε να πάρουμε και διάφορα πράγματα για εξωτερικά

παιχνίδια. Η Νατάσα ανέφερε πως θα έρθει και αυτή μαζί μας, γιατί δεν την έχει δει ποτέ. Η Σμαρώ ρώτησε τη Νατάσα, για το τι έγινε τελικά με τα CD και απάντησε πως αυτά που είναι πάνω δεν μας κάνουν. Η Κατερίνα και η Στέλλα ρώτησαν για ποιο πράγμα μιλάμε για να μπουν στο θέμα. Τους εξήγησε η Σμαρώ.

Εμείς οι υπόλοιπες τρεις κατεβήκαμε κάτω. Πήραμε τους κώνους, τα στεφάνια, καμιά 15 πλαστικά μπαλάκια, σκοινί, μια σακούλα με ρολά υγείας, δύο πλαστικά τελάρα για στόχους και την πλαστική κούτα με τους δεινόσαυρους. Η Μαρία πρότεινε πως μπορούμε να μαζεύουμε και πλαστικά μπουκάλια μικρά ή μεγάλα, γιατί υπάρχουν πολλά κινητικά παιχνίδια που μπορείς να παίζεις. Της ανέφερα πως είναι καλή ιδέα, γιατί τις προάλλες σε πρόγραμμα του Παιδικού Στεκιού χρειαστήκαμε για κατασκευή παιχνιδιού μπουκάλια και δεν είχαμε. Η Νατάσα είδε και κάτι φελιζόλ και είπε πως αυτά μπορούμε να τα επενδύσουμε με γάζα και να τα αξιοποιήσουμε για στόχους. Συμφωνήσαμε με την ιδέα της. Καθώς ανεβήκαμε πάνω η Στέλλα μας ανέφερε πως μπορούμε να κάνουμε εμείς ένα CD τραγούδια. Η Νατάσα πρότεινε να γίνει ένα post στο facebook και στη συνέχεια από κάτω να βάζουμε σε σχόλια τραγούδια. Συμφώνησαν όλες με την ιδέα. Στη συνέχεια βγάλαμε τα υλικά έξω στο πλακόστρωτο δρομάκι. Επίσης με την Κατερίνα ανεβήκαμε στον πάνω όροφο και βγάλαμε κάτω και την μοκέτα, για τα παιδιά που θα έπαιζαν με τους πλαστικούς δεινόσαυρους.

Το σημερινό πρόγραμμα ήταν αφιερωμένο στις γυναίκες και η θεματική που καλύφθηκε ήταν η ραπτική και το πατρόν. Οι συμμετέχουσες ήταν 15, 11 Αφганές και 4 Σύριες. Τα παιδιά που είχαν μαζί τους ήταν 8. Οι ηλικίες τους ποίκιλαν από 1,5 χρονών μέχρι και 8 ετών. Τα περισσότερα ήταν κορίτσια στην ηλικία των 4 χρονών. Τα αγόρια ήταν μόνο δύο και υπήρχε μεγάλη απόκλιση στις ηλικίες τους καθώς το ένα ήταν 1,5 και το άλλο 8 ετών. Επίσης οι μεταφραστές ήταν δύο, ένας ο Ιόβ για τα φαρσί και η Κατερίνα από την INTERSOS για τα αραβικά. Εκπαιδεύτρια του σεμιναρίου σήμερα ήταν η Σταυρούλα Κ. Η Αργυρώ έφτασε στην Σχεδία μαζί με τις συμμετέχουσες και τους μεταφραστές από το κέντρο φιλοξενίας των Διαβατών. Το σεμινάριο είχε την συνηθισμένη του δομή· άφιξη κατά τις 14.15, διάλειμμα στις 15.30 μέχρι τις 15.50 και αναχώρηση κατά τις 17.10. Ο μπουφές επίσης είχε τα συνηθισμένα τρόφιμα, που η Αργυρώ αγόρασε από το φούρνο της γειτονιάς.

Εμείς οι εθελόντριες με τα παιδιά έξω παίζαμε διάφορα παιχνίδια όπως κυνηγητό, αγαλματάκια ακούνητα αγέλαστα, κρυμμένο θησαυρό, κινητικό με τα στεφάνια, διαφόρων ειδών σκυταλοδρομίες, κινητικό με τρενάκι, κινητικό με γέφυρες τα χέρια των συμμετεχόντων. Μετά περάσαμε στα μουσικοκινητικά τραγούδια που τραγουδούσαμε μόνες μας. Τραγουδήσαμε το κεφάλι, ώμοι, γόνατα και πόδια, το χόκι πόκι, που ντο το δακτυλίδι και το ραμ σαμ σαμ. Μετά το διάλειμμα αρχίσαμε τις κατασκευές με τα ρολά υγείας και αφού

τελείωσαν οι κατασκευές το γυρίσαμε στο ελεύθερο παιχνίδι, γιατί κάποιες από τις εθελόντριες είχαν μάθημα και έπρεπε να φύγουν και γενικά επήλθε μια κούραση μετά από όλα αυτά τα κινητικά παιχνίδια. Κατά τις 17.00 η Μαρία έφυγε για να πάει στη δομή του ΚΗΦ, για το πρόγραμμα του Παιδικού Στεκιού, που θα έφτιαχναν παγωτό. Μετά από ένα δεκάλεπτο έφυγαν και οι γυναίκες πρόσφυγες με τα παιδιά τους. Στη Σχεδία μείναμε η Σμαρώ, η Κατερίνα, η Αργυρώ και εγώ. Καθαρίσαμε γρήγορα γρήγορα το χώρο, σκουπίζοντας, πετώντας τα σκουπίδια, πλένοντας τα πιάτα, μαζεύοντας τα παιχνίδια και τα υλικά του σεμιναρίου, κατεβάζοντας τις ραπτομηχανές κάτω. Όταν τελείωσε το καθάρισμα η Κατερίνα έφυγε από τη Σχεδία.

Στη συνέχεια βάλαμε καφέ να πιούμε και κάτσαμε στο εξωτερικό τραπέζακι η Σμαρώ, η Αργυρώ και εγώ, για να βγάλουμε τα προγράμματα λίαν συντόμως, ώστε να δημοσιευτούν στα μέσα δικτύωσης. Η Σμαρώ κρατώντας το προσωπικό της ημερολόγιο, ρώτησε εάν έχει μιλήσει η Αργυρώ με τη Στέλλα ΚΗΦ για το πρόγραμμα του Παιδικού Στεκιού. Η Αργυρώ ανέφερε πως έχει κανονίσει πάλι τα περισσότερα η άλλη ΜΚΟ και εμείς έχουμε να οργανώσουμε μόνο δύο προγράμματα Παιδικού Στεκιού. Η Σμαρώ ανέφερε πως το περίμενε ότι θα συνέβαινε κάτι τέτοιο. Ανέφερα πως όλη τη χρονιά έτσι πάει η κατάσταση, οπότε τώρα ας το αφήσουμε γιατί φτάσαμε στο τέλος. Για την τελευταία δικιά μας φορά πρότεινα το Junior Survivor, καθότι τα παιδιά μας το αναφέρουν και το παίζουν πάρα πολύ. Η Αργυρώ πρόσθεσε πως είναι ωραία ιδέα, αλλά να μην το πούμε Junior Survivor, λόγω των πνευματικών δικαιωμάτων κτλ. Πρόσθεσε πως μπορούμε να το πούμε παιχνίδια περιπέτειας. Ανέφερα πως με τα κορίτσια (Μαρία, Κατερίνα) σε προσωπικές συνομιλίες στο fb έχουμε βρει κάποια πράγματα. Η Σμαρώ ανέφερε, ωραία τελειώσαμε με τη μία φορά και ρώτησε τι άλλο μπορούμε να κάνουμε. Βλέποντας το ημερολόγιό της ανέφερε πως κοντά στις 19\5 είναι η Παγκόσμια μέρα τηλεπικοινωνιών. Ανέφερε πως μπορούμε να το αξιοποιήσουμε και πρόσθεσε πως το ΚΜΣΤ είχε κάνει ένα πρόγραμμα με τηλεπικοινωνίες, συνεχίζοντας να λέει ότι μπορούμε να κάνουμε το τηλέφωνο με το σπάγκο και να παίξουμε κουίζ. Πρόσθεσα πως μπορούμε στο κουίζ να βάλουμε εφευρέτες κτλ.

Η Αργυρώ συμπερασματικά ανέφερε πως ωραία κλείσαμε με το Παιδικό Στέκι πάμε με τα επόμενα. Ξαφνικά σηκώθηκε και είπε πως πάει να φέρει το φάκελο με τις δράσεις και τα προγράμματα των προηγούμενων χρόνων για να μας έρθουν ιδέες. Όταν επέστρεψε με το υλικό, το ανοίξαμε και διαβάζοντας τα καταγεγραμμένα προγράμματα, καταλήξαμε σε κατασκευές στεφανιού για το Μάη, όπως κάναμε την πιο προηγούμενη φορά για το Παιδικό Στέκι, εργαστήρι ζωγραφικής με Έλληνες ζωγράφους, γιατί στα προηγούμενα προγράμματα ασχοληθήκαμε με ξένους (Ματίζ, Μιρό), εργαστήρι τηλεπικοινωνιών, που το υλικό πρέπει να

το οργανώσουμε τις προσεχείς μέρες, και εργαστήρι κατασκευής μουσικών οργάνων. Η Αργυρώ πήγε μέσα για να γράψει σε word τα προγράμματα του Παιδικού Στεκιού και των Δημιουργικών Διαδρομών, το πρώτο για να το στείλει στην Στέλλα από το ΚΗΦ με την οποία συνεργαζόμαστε για το συγκεκριμένο πρόγραμμα και το δεύτερο για να τα στείλει σε γονείς. Πριν φύγει όμως μας είπε ότι πρέπει να βγάλουμε υλικό και για τη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου και να βρούμε έναν εκπαιδευτή για το workshop Video Shooting Techniques. Η Σμαρώ της ανέφερε πως θα το αναλάβει αυτή, ως διαχειρίστρια των ομάδων στο fb, θα οργανώσει τις εθελόντριες για την παραγωγή υλικού των δράσεών μας και ότι έχει κάποιον στο μυαλό της που γνωρίζει από παραγωγή βίντεο και μοντάζ. Τα σημείωσε στο ημερολόγιό της και το αντίστοιχο έκανα και εγώ. Επίσης η Αργυρώ πρόσθεσε πως έχουμε το επιδαπέδιο μουσικά που μπορούμε να αξιοποιήσουμε και μπήκε μέσα. Με τη Σμαρώ κάτσαμε έξω και συζητήσαμε στη συνέχεια για δικά μας θέματα.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 22

Ημερομηνία: Παρασκευή, 12/5/2017

Ωρα: 19.00 – 20.15

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Όταν έφτασα στη Σχεδία, καθόντουσαν στις καρέκλες του κάτω ορόφου η Σμαρώ, η Νεφέλη, η Κατερίνα και η Νατάσα. Συζητούσαν για τις δράσεις της Κυριακής, στο Elephantastico το 4^ο Ευρωπαϊκό Παιδικό Φεστιβάλ, που οργανώνεται από το Δήμο Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με τις δημοτικές βιβλιοθήκες και άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, στα πλαίσια της Διεθνούς Έκθεσης Βιβλίου Θεσσαλονίκης. Η χρονική διάρκεια των δράσεών μας θα είναι τρεις ώρες, από τις 18.00 μέχρι τις 21.00. Σκοπός της σημερινής μας συνάντησης ήταν ο τελικός σχεδιασμός και η προετοιμασία των δράσεων. Πιο συγκεκριμένα, όταν μπήκα στο χώρο, συζητούσαν για το είδος των δράσεων. Η Σμαρώ, που έχει ξανασυμμετάσχει σε δράσεις της Σχεδίας στη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου, μας ανέφερε πως χρησιμοποιούν το επιδαπέδιο μουσαμένιο παιχνίδι, που έχει κουτάκια με αριθμούς. Πρόσθεσε πως αυτό που πρέπει να σκεφτούμε είναι οι δοκιμασίες. Η Νατάσα ρώτησε εάν έχουμε διαθέσιμο το επιδαπέδιο παιχνίδι, για να το δούμε, ώστε να γνωρίζουμε, διαστάσεις και πλήθος δοκιμασιών. Η Σμαρώ απάντησε πως σίγουρα θα είναι στο υπόγειο αλλά δεν ξέρει που. Η Νεφέλη προθυμοποιήθηκε να πάει να το ψάξει στο υπόγειο και άνοιξε την καταπακτή και κατέβηκε κάτω.

Η Κατερίνα ρώτησε εάν έχουμε ήδη έτοιμο ζάρι για το επιτραπέζιο ή εάν χρειάζεται να το φτιάξουμε και αυτό. Η Σμαρώ απάντησε πως ζάρι έχουμε και ως πόνια θα αξιοποιήσουμε τους κώνους, μικρούς και μεγάλους. Η Νατάσα ξαναρώτησε εάν γνωρίζει καμία το πλήθος των κελιών που έχει ο μουσαμάς με το παιχνίδι, για να υπολογίσουμε τον αριθμό των δοκιμασιών. Η Σμαρώ ανέφερε πως κάπου υπάρχει μια φωτογραφία του επιδαπέδιου παιχνιδιού στα αρχεία της ομάδας και έκατσε στο τραπέζι με το σταθερό υπολογιστή και άρχισε να ψάχνει τις φωτογραφίες. Καθώς έκατσε στον υπολογιστή, έβαλε και μουσική από το διαδικτυακό ραδιόφωνο. Η Κατερίνα ανέφερε πως μπορούμε να πάρουμε ιδέες για τις δοκιμασίες για το παιχνίδι στο μουσαμά από το πρόγραμμα των Δημιουργικών Διαδρομών, όταν κάναμε για την Παγκόσμια Μέρα Βιβλίου. Ρώτησα που έχουμε αυτό το υλικό και μου απάντησε πως εάν κάποιος δεν του έχει αλλάξει θέση, είναι σίγουρα πάνω. Στη συνέχεια, η Κατερίνα ανέβηκε πάνω για να φέρει το έτοιμο υλικό των δημιουργικών Διαδρομών. Χτύπησε το τηλέφωνο και το σήκωσα. Ήταν μια κυρία που ενδιαφερόταν να συμμετάσχει το παιδί της στο πρόγραμμα των Δημιουργικών διαδρομών. Της ανέφερα το αυριανό πρόγραμμα, τι ώρα πρέπει να έρθουν και σημείωσα τα στοιχεία της στη λίστα του προγράμματος. Ξανακάθισα εκεί που καθόμουν. Μετά από λίγο, μπήκε στη Σχεδία η Χριστίνα Π., μας χαιρέτησε και κάθισε και αυτή σε μια καρέκλα δίπλα μας. Μας ρώτησε εάν στη σημερινή συνάντηση θα κάνουμε μόνο τα της Κυριακής ή θα κάνουμε των Δημιουργικών Διαδρομών, που είναι αύριο. Της ανέφερα πως κάνουμε μόνο τα της Κυριακής.

Η Νατάσα άρχισε να λέει πως μπορούμε χρησιμοποιήσουμε το ζάρι με διαφορετικό τρόπο αντί του συνηθισμένου. Έφερε ως παράδειγμα τα παιχνίδια που παίζουν με τα παιδιά στο μουσείο. Πιο συγκεκριμένα ότι αντί για αριθμούς το ζάρι έχει διαφορετικές εικόνες στις έξι επιφάνειές του και κάθε εικόνα αντιστοιχεί σε κάποια δοκιμασία, όπως π.χ. το βάζο αντιστοιχεί στην δοκιμασία του να φτιάξει το παιδί ένα βάζο αξιοποιώντας το πηλό ή η εικόνα του ταμπλό στοχοθεσίας αντιστοιχεί με την δοκιμασία στην οποία το παιδί πρέπει να πετάξει το ακόντιό του και να πετύχει το κέντρο του στόχου. Επιπροσθέτως πρόσθεσε πως μπορούμε την παραπάνω λογική μπορούμε να την προσαρμόσουμε στο δικό μας θέμα, που έχει να κάνει με βιβλία.

Της ανέφερα πως είναι πολύ ωραία ιδέα, αλλά πρέπει πρώτα να μάθουμε το μέγεθος του μουσαμά και πόσα κουτάκια έχει. Επίσης πρόσθεσα πως μπορούμε να κάνουμε και μια δοκιμασία με την κατασκευή του μικρού βιβλίου του Φρενέ. Τότε ανέβηκε και η Νεφέλη από κάτω, λέγοντάς μας πως έψαξε όλα τα ράφια, τα κουτιά και τις σακούλες του υπογείου, αλλά δεν μπόρεσε να το βρει. Η Νατάσσα και η Σμαρώ καθώς κοιτούσε τον υπολογιστή με ρώτησαν τι είναι το βιβλιαράκι του Φρενέ. Ζήτησα από την Σμαρώ να μου δώσει μια κόλλα

A4 που βρίσκονταν δίπλα της στον εκτυπωτή και μου έδωσε. Τη στιγμή που πήρα τη σελίδα στα χέρια μου κατέβηκε και η Κατερίνα από πάνω, κρατώντας το φάκελο αρχειοθέτησης με το υλικό μέσα. Άρχισα να διπλώνω το χαρτί και τους έδειξα τη διαδικασία δημιουργίας του μικρού βιβλίου και στο τέλος τους τόνισα, ότι απλά κάποιες σελίδες βγαίνουν κολλημένες. Η Νατάσσα το πήρε στα χέρια της και ενθουσιασμένη είπε πως είναι πολύ πρακτικό. Στη συνέχεια η Χριστίνα Π. το πήρε στα χέρια της και ρώτησε εάν κόψουμε τις ενδιάμεσες κολλημένες σελίδες τι θα γίνει και τις απάντησα πως θα χαλάσει. Η Νεφέλη ανέφερε γελώντας πως δε χρειάζεται να έχουμε υψηλές απαιτήσεις από μία κόλλα A4.

Η Νατάσα πήρε το φάκελο με το υλικό και άρχισε να τα βλέπει και να τα διαβάζει. Η Χριστίνα Π. πλησίασε στο τραπέζι, που η Νατάσα άνοιξε το φάκελο. Η Κατερίνα έπιασε ένα μικρό σακουλάκι με διάφορα εργαλεία γραφής (καλάμια, φτερά, πέννες) και πρόσθεσε πως σε μια δοκιμασία μπορούμε να βάλουμε στα παιδιά να γράψουν με αυτά. Όλες μας αναφέραμε πως είναι πολύ καλή ιδέα. Η Νεφέλη ρώτησε όμως ένα έχουμε μελάνι για να γράψουμε με τα καλάμια, φτερά κτλ. Η Σμαρώ ανέφερε πως όχι και πρότεινε καλύτερα τα εργαλεία αυτά να τα αξιοποιήσουμε αισθητηριακά, δηλαδή να μπουν τα παιδιά σε διαδικασία να μαντέψουν από τι υλικό είναι φτιαγμένα τα εργαλεία γραφής. Η Νεφέλη πρόσθεσε αυτές τις ιδέες που λέμε να τις γράψουμε για να μη τις ξεχάσουμε. Ξαναχτύπησε το τηλέφωνο και η Σμαρώ το απάντησε. Ήταν επίσης μια κυρία που ενδιαφερόταν για τις δημιουργικές διαδρομές. Η Σμαρώ σημείωσε τα στοιχεία της στην κατάλληλη λίστα. Η Νατάσα πρότεινε βασικά αυτές τις δοκιμασίες που βρήκαμε να τις γράψουμε κατευθείαν σε χαρτόνια, όπως είναι γραμμένες και οι ερωτήσεις από το υλικό των Δημιουργικών Διαδρομών. Συμφωνήσαμε και η Χριστίνα Π. ανέβηκε στον πάνω όροφο για να πάρει χαρτόνια. Καθώς ανέβαινε, η Κατερίνα της πρόσθεσε να φέρει και το γραμμωτό ψαλίδι. Η Σμαρώ τότε αναφώνησε πως επιτέλους βρήκε τη φωτογραφία που έψαχνε και μας ανακοίνωσε πως τα κουτιά του επιδαπέδιου παιχνιδιού είναι τελικά 25. Η Νατάσα ανέφερε πως τότε πολύ άνετα τις βγάζουμε τις δοκιμασίες.

Η Σμαρώ πλησίασε το υλικό με τις ερωτήσεις των δημιουργικών διαδρομών για την Παγκόσμια Μέρα βιβλίου και μας ανέφερε πως πρέπει να διαλέξουμε αυτές που θεωρούμε ιδανικότερες. Άρχισε να διαβάζει και εμείς λέγαμε την άποψή μας. Παράλληλα η Νατάσα και η Χριστίνα Π. έκοβαν μικρά κομματάκια χαρτονιού για να γραφτούν οι δοκιμασίες. Καταλήξαμε λοιπόν στις παρακάτω ερωτήσεις: Γιατί μεγάλωνε η μύτη του Πινόκιο, πόσοι ήταν οι νάνοι που ζούσαν μαζί με την Χιονάτη, που πήγαινε η Κοκκίνοσκουφίτσα περνώντας το δάσος, τι εφηύραν οι Κινέζοι, που έγραφαν οι πρώτοι άνθρωποι, που τυπώνονται τα βιβλία, πόσα χρόνια κοιμόταν η ωραία κοιμωμένη, πως πετούσαν και δεν έπεφταν οι φίλοι

του Πήτερ Παν, πόσα βιβλία περιλαμβάνει η ιστορία του Χάρυ Πότερ, τι ώρα έφυγε η Σταχτοπούτα από το χορό, ποιανού έργο είναι ο τριγωνοψαρούλης, ποιανού έργο είναι τα τρία μικρά λυκάκια, τι έχασε η Σταχτοπούτα.

Στη συνέχεια εστιάσαμε στις δοκιμασίες και προσπαθήσαμε να έχουν ένα πιο διαδραστικό και κινητικό χαρακτήρα. Αναφορικά με τις δοκιμασίες καταλήξαμε στις: Πες μας ένα γλωσσοδέτη πολύ πολύ γρήγορα, πες 10 τίτλους παραμυθιών σε μισό λεπτό, αφή των εργαλείων γραφής, προσπάθησε να κατασκευάσεις το βιβλιαράκι του Φρενέ, κάνε με παντομίμα τον ήρωα από το αγαπημένο σου παραμύθι, διάβασε δυνατά τη φράση και μάντεψε από ποιο βιβλίο είναι, για ένα λεπτό κάνε σχοινάκι και ταυτόχρονα τραγούδα το αγαπημένο σου τραγούδι. Για το μάντεψε ποιο βιβλίο είναι η Κατερίνα ανέβηκε πάλι στον πάνω όροφο για να φέρει βιβλία του Ευγένιου Τριβιζά, που έχουμε στην βιβλιοθήκη μας πάνω. Έφερε έξι βιβλία του και από αυτά, καθώς τα ξεφυλλίζαμε (Νατάσα, Νεφέλη, Σμαρώ και εγώ), προσπαθήσαμε να βρούμε μία πρόταση που μπορεί κάποιος να καταλάβει ότι είναι από αυτό το βιβλίο, βλέποντας το εξώφυλλο. Καταλήξαμε στα παρακάτω βιβλία: Ο πόλεμος της χαμένης παντόφλας, Αλφαβητάρι με γλωσσοδέτες, Τα τρία μικρά λυκάκια, Όταν είναι να φύγει το τρένο. Καθώς τελειώσαμε το σχεδιασμό του παιχνιδιού η Χριστίνα Π. ρώτησε που είναι η δράση και η Σμαρώ απάντησε στη ΔΕΘ στο περίπτερο 15 στο stand 99. Στη Συνέχεια τα κορίτσια τακτοποίησαν το υλικό σε μέρος που να μπορούμε να έχουμε πρόσβαση (Κατερίνα, Νεφέλη) και η Σμαρώ με τη Νατάσα ανέβασαν πάνω τα ψαλίδια, τους μαρκαδόρους, χαρτόνια. Η Χριστίνα Π. μάζεψε τα σκουπίδια του κάδου, για να πετάξει. Στη συνέχεια με ρώτησαν εάν έχω κλειδιά για να κλειδώσω, απάντησα καταφατικά και τα κορίτσια έφυγαν. Μετά από 5'αφού έκλεισα φώτα, υπολογιστή, κλείδωσα και έφυγα.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 23

Ημερομηνία: Σάββατο, 13/5/2017

Ωρα: 10.30 – 13. 30

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Έφτασα στη Σχεδία κατά τις 10.30, μπήκα μέσα και είδα ότι όλα τα τραπεζάκια της στον εσωτερικό χώρο, ήταν κολλημένα στις άκρες του δωματίου και κάποια έξω στο πλακόστρωτο δρομάκι. Επίσης η καταπακτή ήταν ανοιχτή. Η Αργυρώ ήταν κάτω στο υπόγειο και το τακτοποιούσε. Κατέβηκα και εγώ κάτω. Άφησα πλαστικά μπουκάλια, στο σημείο που τα μαζεύουμε, πήρα τα δύο καβαλέτα και τα ανέβασα πάνω. Η Αργυρώ έκανε ακριβώς το ίδιο με τα υπόλοιπα δύο. Τα στήσαμε στο χώρο και βάλαμε και τις επιφάνειες στηρίγματος

για τη ζωγραφική. Ξανακατεβήκαμε κάτω για να ανεβάσουμε τα χρώματα, τα πινέλα, τα κουπάκια για το νερό, τις παιδικές και ενήλικες ποδιές, τις παλέτες και τα στήσαμε στο τραπεζάκι του ισογείου, που είναι δίπλα στην σκάλα.

Μετά από λίγο, κατά τις 10.40 έφτασε και η Μαρία στη Σχεδία. Άφησε τα πράγματα της στην κουζίνα, μας αντιλήφθηκε ότι είμαστε κάτω και κατέβηκε και αυτή, κρατώντας πλαστικά μπουκάλια. Τα τοποθέτησε εκεί που ήταν και τα υπόλοιπα. Ανεβήκαμε στον πρώτο όροφο, για να ετοιμάσουμε το έντυπο υλικό για το πρόγραμμα. Η Αργυρώ έμεινε κάτω για να υποδεχτεί τα παιδιά και τους γονείς. Το πρόγραμμα σήμερα πραγματευόταν το θέμα της ζωγραφικής. Τα παιδιά θα γνώριζαν τρεις Έλληνες ζωγράφους τον Γαίτη, τον Μυταρά και τον Σταθόπουλο. Στη βιβλιοθήκη του πάνω ορόφου, δίπλα στα κάνσον χαρτόνια και μέσα σε ένα χάρτινο φάκελο οργάνωσης, βρισκόταν το υλικό της ζωγραφικής γενικά. Μέσα υπήρχε υλικό για διάφορους ζωγράφους, όπως τον Πικάσο, τον Ματίζ, τον Μιρό, τον Θεόφιλο, τον Θεοτοκόπουλο, τον Μονέ, τον Βαν Γκογκ, τον Βερμέερ, τον Σεζάν, τον Σερά και τους τρεις προαναφερθέντες. Καθότι δυσκολευτήκαμε να βρούμε το υλικό των ζωγράφων που μας ενδιέφεραν στο προκείμενο πρόγραμμα, αποφασίσαμε με την Μαρία να πάει κάτω και να πάρει ένα λάπτοπ για να δούμε έργα των ζωγράφων από εικόνες στο ίντερνετ, όπως επίσης και να διαβάσουμε πληροφορίες για τους καλλιτέχνες. Κατέβηκε κάτω να τον φέρει και εγώ συνέχιζα ακόμα να ψάχνω το υλικό. Ανέβηκε η Μαρία ξανά πάνω, άνοιξε το λάπτοπ και άρχισε να αποθηκεύει φωτογραφίες των έργων. Στο μεταξύ βρήκα και εγώ διάφορες έντυπες εικόνες των έργων και πληροφορίες για τους ζωγράφους. Καθώς γινόταν αυτή η διαδικασία της αναζήτησης, κάτω ακούγονταν οι φωνές και οι ομιλίες των παιδιών αναμεταξύ τους, με τους γονείς τους και με την Αργυρώ.

Κατά τις 11.10 κατεβήκαμε κάτω και είπαμε στα παιδιά να ανέβουν πάνω. Τα παιδιά σήμερα ήταν πέντε, τέσσερα κορίτσια και ένα αγόρι. Από άποψη ηλικίας, τα δύο από αυτά ήταν 5 χρονών, ένα 7 και τα άλλο δύο 8. Είπαμε στα παιδιά (Μαρία, εγώ) να καθίσουμε σε κύκλο και ο καθένας με τη σειρά του να αναφέρει το όνομά του και το αγαπημένο του χρώμα. Στη συνέχεια κάναμε κάποιες κινητικές ασκήσεις, για τα χέρια και τα δάκτυλα, για να ξεπιαστούν και να κινηθούν καλύτερα για τη ζωγραφική. Ανέβηκε τότε και η Αργυρώ και κάθισε και αυτή στον κύκλο μαζί μας. Η Αργυρώ έκανε ένα παιχνίδι μνήμης ονομάτων, για να ενταχθεί καλύτερα στην ομάδα των παιδιών ένα καινούριο κορίτσι 5 χρονών. Στη συνέχεια, πήρα τις εικόνες με τα έργα των ζωγράφων και αρχίσαμε να συζητάμε με τα παιδιά, για τις διαφορετικές τεχνοτροπίες που έχουν οι πίνακες αναμεταξύ τους.

Η Αργυρώ με τη Μαρία έφυγαν από τον κύκλο και άρχισαν να κόβουν χαρτόνια, σε μέγεθος πιο μεγάλα από Α3, στις οποίες σύρραψαν Α3 σκληρές κόλλες. Στη συνέχεια η

Αργυρώ πήρε το βαζάκι με τα κλιψάκια και τα κομμένα χαρτόνια με τις συρραμμένες κόλλες και κατέβηκε κάτω, για να τις βάλει πάνω στους καμβάδες. Η Μαρία, έβαλε στο μικρό τραπεζάκι προστατευτικό για να μη λερωθεί από μπογιές και τοποθέτησε πάνω του σκληρές κόλλες Α3, κηρομπογιές και μολύβια. Όταν τελειώσαμε τη συζήτηση με τα παιδιά για τους ζωγράφους η Μαρία τους είπε να καθίσουν γύρω από το τραπεζάκι με το λάπτοπ, για να δουν και άλλα έργα των ζωγράφων, που δεν είδαν στις έντυπες εικόνες. Πήρα τις έντυπες εικόνες και τις κρέμασα πάνω στο σπάγκο με μανταλάκια, για να τις βλέπουν τα παιδιά καθώς θα σχεδιάζουν.

Όταν τα παιδιά τελείωσαν με τις εικόνες στο λάπτοπ, τους είπαμε να κάτσουν στο τραπεζάκι και να ζωγραφίσουν ό,τι θέλουν αξιοποιώντας τις τεχνικές που παρατήρησαν στους τρεις διαφορετικούς ζωγράφους. Τους είπαμε ότι αυτό που θα κάνουν θα είναι το προσχέδιό τους και ότι στη συνέχεια, αφού κάνουμε ένα μικρό διάλειμμα, θα πάμε κάτω να ζωγραφίσουμε με τέμπρες σε καβαλέτα. Επίσης, τους είπαμε ότι όταν τελειώσουν το προσχέδιό τους, στη συνέχεια θα το παρουσιάσουν στους υπόλοιπους. Η σχεδίαση και ζωγραφική του προσχεδίου διήρκησε περίπου μισή ώρα. Κατά τη διάρκεια τα παιδιά σηκώνόντουσαν και πλησίαζαν τα έργα που είναι κρεμασμένα, για να πάρουν έμπνευση. Όταν τα παιδιά τελείωσαν με το σχεδιασμό και τη ζωγραφική τους ανέφερα πως ήρθε η ώρα για την παρουσίαση. Κάθε παιδί κρατούσε το έργο του και το παρουσίαζε στους υπολοίπους που ήταν καθισμένοι κάτω στο πλαστικό γρασίδι και εξηγούσε τι ζωγράφισε και από πού εμπνεύστηκε. Η Μαρία στο μεταξύ κατέβηκε κάτω για να ετοιμάσει το γεύμα των παιδιών. Όταν τελείωσε η παρουσίαση με την Μαρία μοιράσαμε τα πιατάκια, τα πιρουνάκια και τα ποτηράκια στα παιδιά. Η Μαρία τους μοίρασε τα αλμυρά και τα γλυκά κρουσανάκια και εγώ τους έβαλα χυμό. Μόλις τελείωσε το διάλειμμα η Μαρία κατέβηκε κάτω με τα παιδιά, για να ζωγραφίσουν στους καμβάδες. Πήρε κάποιες εικόνες από αυτές που ήταν κρεμασμένες, για να τις βάλει κάτω. Επίσης, τα παιδιά κρατούσαν με καμάρι τα προσχέδιά τους. Έμεινα πάνω για να μαζέψω τα σουπλά, τα παιδικά σερβίτσια κτλ και τα κατέβασα με το δίσκο κάτω.

Τα παιδιά κάτω είχαν ήδη φορέσει τις ποδιές τους για την ζωγραφική και είχαν αρχίσει να ζωγραφίζουν. Το κάθε παιδί είχε τη δικιά του παλέτα με τα χρώματα, 3 – 4 πινέλα, χαρτιά κουζίνας για να σκουπίζει τα πινέλα του και κοινόχρηστο με το διπλανό του ποτηράκι για να ξεβγάζουν τα πινέλα. Η Μαρία είχε κρεμάσει τις εικόνες σε διάφορα σημεία του χώρου, όπου μπορούσαν να τις δουν τα παιδιά. Κατά τις 13.00 τα παιδιά είχαν ολοκληρώσει τα έργα τους και άρχισαν να έρχονται οι γονείς τους για να τα πάρουν. Η Αργυρώ ανέλαβε τις πληρωμές, συμπληρώνοντας αποδείξεις, δίνοντας ρέστα κτλ. Ανέβηκα πάνω για να κατεβάσω τα ζακετάκια των παιδιών. Αφού έφυγαν τα παιδιά, αρχίσαμε να συμμαζεύουμε το

χώρο. Η Αργυρώ έπλενε στη κουζίνα τα πινέλα, τα ποτηράκια, τις παλέτες. Με την Μαρία καθαρίζαμε με μωρομάντηλα τα καβαλέτα, τις βάσεις τους και τις πλαστικές ποδιές. Στη συνέχεια ανέβηκα πάνω, για να βάλω ηλεκτρική σκούπα και να μαζέψω τυχόν ψίχουλα. Όταν κατέβηκα η Αργυρώ είχε τελειώσει με το πλύσιμο και η Μαρία περνούσε τα στοιχεία των γονέων σε αρχείο excel. Ανοίξαμε με την Αργυρώ την καταπακτή και βάλαμε στο υπόγειο το υλικό της ζωγραφικής. Στη συνέχεια και οι τρεις μας καθίσαμε στο εξωτερικό τραπέζακι και συζητούσαμε για προσωπικά θέματα.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 24

Ημερομηνία: Κυριακή, 14/5/2017

Ωρα: 17.30 – 21.00

Χώρος: ΔΕΘ, Περίπτερο 15

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Με τα περισσότερα κορίτσια συναντηθήκαμε έξω από το περίπτερο 15, όπως είχαμε συμφωνήσει την ημέρα προετοιμασίας, δύο μέρες πριν. Από τη Σχεδία για να μεταφέρουν τα πράγματα/υλικό για τις δράσεις, ήρθαν η Κατερίνα, η Σμαρώ και η Αργυρώ. Κατέφτασαν κρατώντας το μπάνερ, τον επιδαπέδιο μουσαμά και την πλαστική μεγάλη τσάντα μεταφοράς. Συνολικά ήμασταν εννέα εθελόντριες, Κατερίνα, Στέλλα, Μαρία, Νατάσα, Σμαρώ, Αλεξάνδρα Κ., Νεφέλη, Χριστίνα Π. και εγώ. Η Αργυρώ, αφού πρώτα συζητήσαμε το στήσιμο των υλικών στο χώρο, αποχώρησε, για να συνεχίσει στη Σχεδία τα γραφειοκρατικά των προγραμμάτων.

Έτσι λοιπόν συζητήσαμε πως θα κρεμάσουμε τα σκοινιά για το Book Memories και προς ποια κατεύθυνση και που θα βρίσκεται ο το επιδαπέδιο παιχνίδι και που θα βάλουμε το μπάνερ. Επίσης μοιράσαμε τα καρτελάκια με τα ονόματά μας. Αποφασίσαμε ποιες θα είναι σε ποια δράση, λόγω του μεγάλου αριθμού των εθελοντριών. Έτσι είπαμε να είμαστε μοιραστούμε στη μέση για τις δράσεις (δηλαδή 4 και 5), για να δουν όλες την έκθεση βιβλίου. Καθότι στο stand 99 την ώρα που φτάσαμε, διεξαγόταν δράση από άλλο φορέα, περιμέναμε μέχρι τις 18.00 για να ξεκινήσουμε τη δική μας δράση. Κατά τις 17.55, που τελείωσε η δράση του προηγούμενου φορέα, κρεμάσαμε τα σκοινιά παράλληλα με το δάπεδο στο ύψος του κεφαλιού, βγάλαμε τα καρτελάκια στα οποία γονείς και παιδιά θα ανέγραφαν τα αγαπημένα τους βιβλία, τα μικρά βιβλιαράκια για να γράψουν τα παιδιά την ιστορία τους, τα ξύλινα μανταλάκια, κουβαδάκια με στυλούς, μολύβια, ξυλομπογιές, σβήστρες και ξύστρες και τα τοποθετήσαμε στο τραπέζακι του χώρου. Επίσης, βγάλαμε τα διαφημιστικά φυλλάδια

της Σχεδίας στην πόλη και το πρόγραμμα των Δημιουργικών διαδρομών του Σαββάτου, για να τα μοιράσουμε στους γονείς που θα συμμετέχουν στις δράσεις.

Η πρώτη δράση των Book memories διήρκησε μία ώρα μέχρι τις 19.00. Καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της δράσης, κάποιες από τις εθελόντριες ήταν μαζί με τα παιδιά και τους εξηγούσαν τι πρέπει να κάνουν με το μικρό βιβλιαράκι ή με το φύλλο των αναμνήσεων, άλλες μοίραζαν τα χαρτιά των αναμνήσεων σε γονείς και παιδιά για να συμμετάσχουν στη δράση. Περίπου 10 παιδιά και 16 γονείς συμμετείχαν σε αυτή τη δράση.

Η δεύτερη δράση του επιδαπέδιου παιχνιδιού, διήρκησε από τις 19.00 μέχρι τις 21.00. Το παιχνίδι παίχτηκε τέσσερις φορές, δηλαδή κάθε παρτίδα κρατούσε μισή ώρα. Τα παιδιά είχαν το δικό τους κώνο, που το μετακινούσαν στο παιχνίδι. Βέβαια σε περίπτωση πολλών παιδιών το ατομικό παιχνίδι γινόταν δυατομικό. Κάθε ομάδα ή παιδί έριχνε τα χάρτινα ζάρια, κινούνταν στο χώρο και απαντούσαν στις ερωτήσεις του παιχνιδιού ή διενεργούσαν τις δοκιμασίες. Οι ερωτήσεις και οι δοκιμασίες του παιχνιδιού αναλύθηκαν διεξοδικά σε προηγούμενη παρατήρηση. Οι εθελόντριες εναλλάξ ανακοίνωναν τις ερωτήσεις ή τις δοκιμασίες και φρόντιζαν να μαζεύουν τα ζάρια και να τα δίνουν στα παιδιά ή να τους φέρνουν τα υλικά για τις δοκιμασίες.

Στις 20.50 τελείωσε η τελευταία παρτίδα παιχνιδιού. Αρχίσαμε να μαζεύουμε το υλικό και τον εξοπλισμό της Σχεδίας. Όταν μαζέψαμε το υλικό, κάναμε έναν κύκλο, ώστε όλες να βλέπομαστε αναμεταξύ μας, και αρχίσαμε να συζητάμε για το αν μας άρεσε τι πήγε καλά και τι δεν πήγε καλά. Η Νατάσα ανέφερε πως ο φάκελος με τα υλικά δεν ήταν το κατάλληλο υλικό για την δοκιμασία καθότι σχίστηκε με αποτέλεσμα να μην μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε στις επόμενες παρτίδες. Η Στέλλα πρότεινε πως θα μπορούσαμε να βάλουμε ένα πλαστικό ταπεράκι. Στο βιβλιαράκι του φρενέ ανέφερε η Χριστίνα το πρόβλημα ήταν ότι έπρεπε να έχουμε έξτρα υλικό δηλαδή τα ψαλίδια και αυτό (η καθυστέρηση μέχρι να τα μοιράσουμε) χαλούσε τη ροή του παιχνιδιού. Η Αλεξάνδρα Κ. πρότεινε πως αυτή η δράση θα γινόταν καλύτερα σε μία στατική δραστηριότητα και όχι σε ένα κινητικό παιχνίδι. Όπως και να έχει η δράση μας άρεσε πάρα πολύ και είδαμε την αντίστοιχη αρέσκεια και από τα ίδια τα παιδιά.

Η Αλεξάνδρα Κ., η Σμαρώ και η Μαρία ανέλαβαν την μεταφορά των πραγμάτων πίσω στην Σχεδία. Η Αλεξάνδρα, καθώς περιμέναμε το λεωφορείο στη στάση, μας ρώτησε ποιες θα είμαστε στην Παραθινούπολη (εξωτερική δράση και αυτή). Η Παραθινούπολη είναι το Παιδικό Φεστιβάλ του Δήμου Καλαμαριάς, στο οποίο υπεύθυνη οργάνωσης και υλοποίησης είναι η Αργυρώ. Σε αυτό το Φεστιβάλ η Σχεδία στην πόλη έχει δυνατότητα συμμετοχής εάν οι εθελοντές αποφασίσουν τις δράσεις. Η Αλεξάνδρα ανέφερε πως η Αργυρώ

της είπε πως συζήτησε με κάποιες εθελόντριες και αποφάσισαν πως ως Σχεδία θα υλοποιήσουν ένα πρόγραμμα ζωγραφικής. Η Σμαρώ και εγώ αναφέραμε πως δεν το ακούσαμε αυτό και η Μαρία πρόσθεσε πως η συζήτηση αυτή έγινε την Τετάρτη με την Κατερίνα και τη Στέλλα. Με τη Σμαρώ αναφέραμε πως σίγουρα θα πάμε, η Μαρία ανέφερε πως θα ήθελε να το δει το Φεστιβάλ αυτό αλλά εξαρτάται από τη δουλειά της. Την ίδια αναφορά περί δουλειάς έκανε και η Αλεξάνδρα. Ήρθε το λεωφορείο και τα κορίτσια έφυγαν.

Ιδέες και σκέψεις

Στην εξωτερική αυτή δράση δεν αποκάλυψα στους/στις συμμετέχοντες/ουσες σε αυτήν την ερευνητική μου ταυτότητα, καθώς θεώρησα ότι δεν έχει νόημα να ενημερώσω για την έρευνα σε άτομα που δεν θα τα ξαναδώ τουλάχιστον σε συστηματική βάση. Για το λόγο αυτό δεν ανέφερα ονόματα παιδιών αλλά και γονέων.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 25

Ημερομηνία: Παρασκευή, 19/5/2017

Ωρα: 16.30 – 21.00

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Intercultural evening – Back to the community

Το σημερινό απογευματόβραδο μαζευτήκαμε με τους/τις Αφγανούς/ές, Σύριους/ες, Ιρανούς/ες φίλους/ες μας στη Σχεδία, σε μία προσπάθεια να πλησιάσουν οι πολιτισμοί μας, μέσα από τη μουσική, το χορό και τη μαγειρική.

Για τις προετοιμασίες του πάρτι, οι περισσότερες εθελόντριες συναντηθήκαν κατά τις 16.00. Προσωπικά έφτασα κατά τις 16.30 και η Σμαρώ, με την Μαρία είχαν τοποθετήσει έξω στο πλακόστρωτο δρομάκι τα τραπέζια και τις καρέκλες - σκαμπό. Εκείνη την ώρα έφτασαν και η Άννα – Μαρία με τη Δήμητρα κρατώντας σακούλες σούπερ μάρκετ στα χέρια τους. Αγόρασαν λουκουμάκια, μακεδονικούς χαλβάδες, κονσέρβες γίγαντες και σαρμαδάκια, φέτα, αγγουράκια, ελιές (με τιμολόγιο, καθώς είναι στον προϋπολογισμό του προγράμματος), τα οποία τα έβαλαν σε πιάτα και τα τοποθέτησαν στο τραπέζι – μπουφέ. Κάποιες εθελόντριες είχαν φτιάξει δικά τους εδέσματα για το μπουφέ του πάρτι π.χ. η Σταυρούλα Κ. έφτιαξε σιμιγδαλένιο χαλβά, εγώ πατατοσαλάτα, η Χριστίνα Π, σαλάτα με μακαρόνια.

Παράλληλα, είχαν έρθει αυτήν την ώρα και κάποιοι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα από το Αφγανιστάν και τη Συρία, για να φτιάξουν τα δικά τους φαγητά. Οι Σύριοι έφτιαξαν ένα μεγάλο μπολ με ταμπουλέ για τον μπουφέ και οι Αφγανοί το πιο διάσημό τους πιάτο κουαμπιλί, ρύζι μπασμάτι με σταφίδες, μπαχαρικά και μοσχαρίσιο κρέας. Το μαγείρεμα

αυτών των δύο φαγητών έγινε έξω στο δρομάκι, που είχαμε βάλει δυο μάτια εστίασης με υγραέριο. Επίσης για ροφήματα με την Μαρία πήγαμε στο σούπερ μάρκετ, για να αγοράσουμε αναψυκτικά. Καθ' όλη τη διάρκεια των προετοιμασιών η μουσική συντρόφευε τις δραστηριότητές μας. Αρχικά παιζόντουσαν παραδοσιακά και λαϊκά ελληνικά τραγούδια και στη συνέχεια αφγανικά. Οι άντρες που είχαν έρθει πριν πιο νωρίς για να μαγειρέψουν, στην ακρόαση των τραγουδιών αυτών χόρευαν.

Από τις εθελόντριες συνολικά ήρθαν οι προαναφερθείσες, η Στέλλα, η Κατερίνα και η Βάσω. Επίσης ήρθαν και οι εκπαιδευτριες του προγράμματος και οι μεταφραστές, αλλά και φίλοι αυτών, καθώς το πάρτι ήταν ανοιχτό. Κάποια στιγμή, γύρω στις 17.30, ζήτησα βοήθεια από τη Στέλλα και την Κατερίνα, για να τελειώσουμε το υλικό για το αυριανό πρόγραμμα των Δημιουργικών Διαδρομών. Ανεβήκαμε εμείς οι τρεις πάνω και οι υπόλοιπες κάτω συνέχισαν τις προετοιμασίες για το πάρτι. Αντιγράψαμε σε μικρά χαρτονάκια τις ερωτήσεις, που είχα γράψει την προηγούμενη μέρα. Αφού τελείωσε αυτό, ανέλαβα να ολοκληρώσω τα κουτιά αφής και η Στέλλα με την Μαρία κατέβηκαν κάτω για να βρουν στο διαδίκτυο και να κατεβάσουν τις φωτογραφίες για το εργαστήριο των Τηλεπικοινωνιών στις Δημιουργικές Διαδρομές. Αφού τις κατέβασαν και τις εκτύπωσαν, τις φέρανε πάνω, για να συγκεντρωθεί όλο το υλικό του προγράμματος. Στη συνέχεια ξανακατεβήκαμε κάτω για να βοηθήσουμε στις ετοιμασίες.

Οι περισσότεροι συμμετέχοντες του προγράμματος, άντρες και γυναίκες μαζί με τα παιδιά τους ήρθαν κατά τις 19.00. Συνολικά ήταν περίπου 70 άτομα. Για τα παιδιά βγάλαμε ένα πολύ μεγάλο κομμάτι οντουλέ ρολό, κόλλες Α4, μαρκαδόρους και κηρομπογιές για να απασχοληθούν. Οι γυναίκες κάθισαν όλες μαζί στα τραπεζάκια στην ίδια πλευρά στο βάθος του στενού και οι άντρες στα τραπέζια στην αρχή του στενού κάπως απομακρυσμένα από τις γυναίκες. Σε μία συζήτηση που είχα με μία 28χρονη Αφγανή, μου είπε ότι αυτό που ετοιμάσαμε είναι κάπως αστείο, γιατί στις γιορτές τους για οι άντρες και οι γυναίκες είναι σε διαφορετικά δωμάτια, χωρίς να ξέρουν ο ένας τι κάνει ο άλλος. Πρόσθεσε όμως ότι αφού έχουν έρθει σε μία άλλη χώρα, είναι καλό να δουν και τον πολιτισμό αυτής της χώρας. Κατά κύριο λόγο οι γυναίκες ήταν καθισμένες στις θέσεις τους, με μόνη αφορμή για να σηκωθούν το συμπλήρωμα του πιάτου από τον μπουφέ. Από την άλλη πλευρά οι άντρες καθ' όλη τη διάρκεια του πάρτι χόρευαν. Κατά τις 20.30, βγήκε από τη φωτιά και το φαγητό κουαμπιλί, καθώς ήθελε πολύ ώρα να ετοιμαστεί εξαιτίας της μεγάλης του ποσότητας. Ξεκίνησε το σερβίρισμα και η βρώση του. Στην κουζίνα εναλλάξ οι εθελόντριες έπλεναν τα πιάτα από τον μπουφέ και τα διάφορα σκεύη με φαγητό που είχαν αδειάσει. Ο χορός όμως και η μουσική δεν σταμάτησαν να συντροφεύουν τις στιγμές του πάρτι.

Ιδέες και σκέψεις

Σε μία τέτοια ανοιχτή εκδήλωση όπως αυτή, λόγω των πολλών παράλληλων πράξεων των δρώντων προσώπων, θα μπορούσα μόνο να καταγράψω την γενική ιδέα γεγονότων, παραμερίζοντας τις συγκεκριμένες μικρές δράσεις των δρώντων προσώπων, λόγω του πλήθους αυτών.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 26

Ημερομηνία: Σάββατο, 20/5/2017

Ωρα: 10.30 – 13.00

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Έφτασα στη Σχεδία κατά τις 10.30. Ξεκλείδωσα, μπήκα μέσα και άφησα ανοιχτή την πόρτα για να ξεμυρίσει ο χώρος. Πάνω στα τραπέζια ήταν τοποθετημένες ανάποδα οι καρέκλες, στοιχείο ότι μετά το χθεσινό πάρτι τα κορίτσια καθάρισαν το χώρο. Κατέβασα τις καρέκλες κανονικά στο πάτωμα, έκλεισα την καταπακτή και ανέβηκα στον πάνω όροφο για να ανοίξω τα παράθυρα και να τακτοποιήσω το υλικό, που είχα φέρει στη Σχεδία την προηγούμενη μέρα, για το σημερινό πρόγραμμα. Σε διάστημα πέντε λεπτών ήρθε και η Αργυρώ. Άνοιξε τον υπολογιστή και έβαλε μουσική από το διαδικτυακό κασετόφωνο. Κατέβηκα κάτω για να πάρω την ηλεκτρική σκούπα και ξανανέβηκα πάνω, για να σκουπίσω το πλαστικό γρασίδι. Αφού το τελείωσα, ξανακατέβηκα για να πάρω ένα λάπτοπ και να ανοίξω στο youtube τα βίντεο που είχα βρει για το πρόγραμμα των τηλεπικοινωνιών.

Γενικά για το συγκεκριμένο πρόγραμμα η οργάνωση του υλικού έγινε από την ομάδα μας στο facebook, καθώς δεν μπορούσαμε να συναντηθούμε δια ζώσης, λόγω της επίσχεσης εργασίας του ΟΑΣΘ. Κάποιες αρχικές ιδέες είχαμε συζητήσει με τη Σμαρώ κάποιες μέρες ποιο πριν. Η προαναφερθείσα δημιούργησε και ένα post στο facebook για να γράψουν και οι άλλες εθελόντριες τις ιδέες τους. Σε αυτό το post ανέφερα και εγώ τις ιδέες μου. Την Πέμπτη 18/5/2017 στα πλαίσια τηλεφωνικής συζήτησης με τη Σμαρώ αποφασίσαμε ότι θα κάνουμε τις δραστηριότητες που προτείναμε.

Η δομή των δραστηριοτήτων ήταν η εξής: κουτιά αφής με αντικείμενα τηλεπικοινωνιών, εικόνες σε ομάδες για σκέψη και διατύπωση ομοιοτήτων και διαφορών, βίντεο για τα ταχυδρομικά περιστέρια και τις φρυκτωρίες, quiz ερωτήσεων τύπου τηλεοπτικού τηλεπαιχνιδιού πάνω στα βίντεο αλλά και γενικά πάνω στη θεματική των τηλεπικοινωνιών και κατασκευή τηλεφώνου με πλαστικά ποτήρια και σπάγκο.

Ο αριθμός των παιδιών που συμμετείχαν στο σημερινό πρόγραμμα ήταν πέντε, τρία αγόρια ηλικίας 5 και 8 χρονών και δύο κορίτσια ηλικίας 5 και 7. Όταν ανέβηκαν πάνω τα παιδιά μαζί με την Αργυρώ, τους είπα να καθίσουν όλοι κάτω για να ξεκινήσουμε. Πήρε κανένα 7λεπτο μέχρι τα παιδιά να καθίσουν κάτω σε κύκλο που μπορεί ο ένας να βλέπει τον άλλον. Τότε τους έκανα την ερώτηση, τι σας έρχεται στο μυαλό όταν ακούτε τη λέξη τηλεπικοινωνία. Τα παιδιά, καθένα με τη σειρά, απάντησαν πως τους έρχεται στο μυαλό το κινητό τηλέφωνο, ο ηλεκτρονικός υπολογιστής, τα email, η τηλεόραση, η φωτογραφική μηχανή. Στη συνέχεια συζητήσαμε πως μπορούμε να επικοινωνήσουμε με κάποιον χρησιμοποιώντας αυτά τα μέσα που ειπώθηκαν. Μετά από αυτό ζήτησα από τα παιδιά να κουνήσουν πέρα δώθε γρήγορα από τους καρπούς και κάτω, για να ενεργοποιηθούν τα χέρια και να αντιλαμβάνονται την αφή καλύτερα.

Στο διάστημα αυτό σηκώθηκα και έφερα στον κύκλο τα κουτιά αφής. Εξήγησα στα παιδιά τι πρέπει να κάνουν με αυτά τα κουτιά. Έπρεπε το καθένα με τη σειρά να βάζει το χέρι του στο κουτί και να προσπαθεί να καταλάβει τα αντικείμενα που έχει μέσα, χωρίς να τα ανακοινώνει στους διπλανούς του και χωρίς να βγάζει τα αντικείμενα που πιάνει έξω. Ακολούθησε η ανακοίνωση των εικασιών των παιδιών. Εν συνεχεία τους έδειξα τα αντικείμενα που υπήρχαν μέσα. Στάθηκα στο γεγονός ότι κανένα παιδί δεν βρήκε τους φακέλους με τα γράμματα και τους είπα ότι και η αλληλογραφία είναι ένα μέσο τηλεπικοινωνίας, καθώς επικοινωνείς με τον άλλον που είναι μακριά. Τα παιδιά ανέφεραν πως αυτό είναι ένα παλιό μέσο επικοινωνίας. Τους ρώτησα εάν γνωρίζουν και άλλα παλιά μέσα τηλεπικοινωνίας. Μου απάντησαν όχι. Τους ανέφερα πως θα δούμε δύο βίντεο που αναφέρονται σε παλιούς τρόπους επικοινωνιών. Το ένα βίντεο αναφερόταν στις φρυκτωρίες και το άλλο στα ταχυδρομικά περιστερία. Για να δουν το βίντεο έφερα δίπλα στα μπαουλάρια – καθίσματα το μπλε μικρό τραπεζάκι και πάνω έβαλα το λάπτοπ. Ζήτησα από τα παιδιά να κάτσουν γύρω από το τραπεζάκι για να βλέπουν. Ακολούθησε συζήτηση πάνω στα βίντεο. Μάλιστα για να καταλάβουν τον τρόπο λειτουργίας των φρυκτωριών, τον αναπαραστήσαμε σωματικά. Κάποια παιδιά ανέφεραν πως διψάνε και η Αργυρώ κατέβηκε κάτω να φέρει νερό και πλαστικά ποτηράκια. Ανέβηκε, βάλαμε στα ποτηράκια νερό για τα παιδιά και τους τα δώσαμε. Μετά από αυτό το ολιγόλεπτο διάλειμμα επιστρέψαμε πάλι στο θέμα των Τηλεπικοινωνιών και η Αργυρώ κατέβηκε στο ισόγειο.

Στη συνέχεια παίξαμε το τηλεοπτικό παιχνίδι ερωτήσεων και quiz για τις τηλεπικοινωνίες. Ζήτησα από τα παιδιά να χωριστούν σε δύο ομάδες. Ο χωρισμός των ομάδων και η ονομασία αυτών κράτησε περίπου 10 λεπτά καθώς τα παιδιά δε συμφωνούσαν. Αρχικά τα πιο μικρά αγόρια 5 χρονών δεν ήθελαν να είναι μαζί στην ομάδα στην τελική όμως

από μόνοι τους κατέληξαν να είναι μαζί. Η άλλη ομάδα σχηματίστηκε πιο εύκολα, αλλά είχαν θέμα με το όνομα της ομάδας. Η πρώτη ομάδα με τα δύο άτομα ονομάστηκαν Μαχητές (επηρεασμένοι από το Survivor) και η άλλη μετά από πολλές προτάσεις μεταξύ τους πήραν το όνομα Ουράνιο Τόξο Παγωνιού. Σε κάθε ομάδα διάβαζα διαφορετικές ερωτήσεις και τις πιθανές τους απαντήσεις. Όποια ομάδα απαντούσε τις περισσότερες ερωτήσεις σωστά, θα ήταν και η νικήτρια ομάδα. Το περιεχόμενο είχε ως θεματική τις χρονολογίες ανακάλυψης διάφορων τηλεπικοινωνιακών μέσων, την αναγνώριση ψευδών ή αληθών ισχυρισμών κοινής λογικής. Το quiz με τις ερωτήσεις διήρκεσε περίπου μισή ώρα. Είχαμε μισή ακόμη ώρα για να τελειώσει το πρόγραμμά μας.

Πήγα στις σκάλες και φώναξα την Αργυρώ για να την ρωτήσω εάν έχει ετοιμάσει το γεύμα των παιδιών. Μου απάντησε καταφατικά και επομένως είπα στα παιδιά να ετοιμαστούν, φορώντας τα παπούτσια τους και να κατέβουν κάτω. Πήρα το γυάλινο μπουκάλι με το νερό και τα ποτήρια και κατέβηκα κάτω. Η Αργυρώ τους μοίρασε τα πλαστικά πολύχρωμα πιατάκια και έδωσε στο κάθε παιδί δύο φέτες σοκολατένιου κέικ. Παράλληλα έφερα από την κουζίνα τα μπουτάκια με τα φρούτα, ένα είχε φράουλες και το άλλο μπανάνα, κομμένα σε μικρά κομμάτια. Επίσης τους έβαλα χυμό στα ποτήρια τους. Κατά τις 13.00 τελείωσαν το φαγητό και άρχισαν να έρχονται στη Σχεδία οι γονείς τους για να τα παραλάβουν. Η Αργυρώ ανέλαβε τις πληρωμές των γονέων και τη συγγραφή των αποδείξεων. Όταν έφυγαν τα παιδιά η Αργυρώ έπλυνε τα παιδικά σερβίτσια και εγώ ανέλαβα να επεξεργαστώ τις φωτογραφίες που τράβηξα κατά τη διάρκεια του προγράμματος και της πέρασα στο σταθερό υπολογιστή της Σχεδίας.

Ιδέες και σκέψεις

Λόγω της απεργίας του ΟΑΣΘ αρκετά προγράμματα της Σχεδίας ακυρώθηκαν όπως παραδείγματος χάρη το Παιδικό Στέκι, κάποιες θεματικές του Back to the community η επίσκεψή μας σε βιβλιοθήκη που ως θέμα το εκπαιδευτικό υλικό μας έχει τα δικαιώματα του παιδιού. Παράλληλα οφείλω να ομολογήσω πως αυτή η σχεδόν δωδεκαήμερη αυτή επίσχεση εργασίας αποσυντόνισε τους ρυθμούς της ομάδας, καθώς τα περισσότερα φετινά ενεργά μέλη ζούνε κατά κύριο λόγο στις δυτικές και ανατολικές συνοικίες της Θεσσαλονίκης αρκετά μακριά από το κέντρο.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 27

Ημερομηνία: Πέμπτη, 25/5/2017

Ώρα: 14.00 – 17.00

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Back to the community – Video shooting Project

Κατά τις 13.50 έφτασα στη Σχεδία. Η Σμαρώ είχε έρθει πιο νωρίς και είχε ανοίξει το χώρο. Άφησα τα πράγματά μου και ξεκίνησα να βοηθάω τη Σμαρώ στο στήσιμο του χώρου. Η Σμαρώ ανέβηκε πάνω στα δύο τραπέζια, που ακουμπάνε τις ξύλινες τάβλες, για να φτιάξει το πανί του προτζέκτορα. Από πλευράς μου έφερα τον προτζέκτορα από τη βιβλιοθήκη της κουζίνας και το ακούμπησα στο ξύλινο περβάζι, απέναντι από το πανί που τοποθετούσε η Σμαρώ, τον συνέδεσα και τον άνοιξα για να είναι έτοιμος για το πρόγραμμα. Εν συνεχεία πήρα και το λάπτοπ από την κουζίνα και το άνοιξα και το τοποθέτησα κάτω από τον προτζέκτορα, στο τραπέζι. Η Σμαρώ, αφού κατέβηκε από τα τραπέζια, ανέβηκε στον πάνω όροφο, για να ψάξει τις βιντεοκάμερες. Μπήκα μέσα στην κουζίνα για να φτιάξω τα ροφήματα του μπουφέ.

Μετά από λίγο κατέβηκε η Σμαρώ με τις βιντεοκάμερες και μπήκε στο χώρο της Σχεδίας ο εκπαιδευτής του προγράμματος, που είναι γνωστός της Σμαρώς. Βγήκα από την κουζίνα, χαιρετηθήκαμε και η Σμαρώ τον ρώτησε πως πρέπει να φορτίσουν οι βιντεοκάμερες. Ο εκπαιδευτής, ο Χρήστος, άφησε τα πράγματά του στο τραπέζι και της έδειξε και πρόσθεσε πως γενικά σήμερα δεν θα πολυχρηαστούν οι κάμερες, καθώς αυτό το πρώτο μάθημα θα είναι πιο θεωρητικό. Τον ρώτησα εάν έχει μιλήσει με την Αργυρώ για το πως σκεφτόμαστε ως ομάδα τη χρησιμότητα αυτού του σεμιναρίου στο πρόγραμμα με τους πρόσφυγες. Η απάντηση ήταν καταφατική και πρόσθεσε πως θα δώσει αρκετή βάση στην επεξήγηση του τι είναι το ντοκιμαντέρ, ποια η χρησιμότητά του στην τέχνη του κινηματογράφου, και τι εργαλείο μπορεί να αποτελέσει, ως γνώση του δημιουργώ ένα κινηματογραφικό βίντεο, στα χέρια των ανθρώπων. Στη συνέχεια έβγαλε από την τσάντα του τις σημειώσεις του για τη δομή του μαθήματος και μας τις διάβαζε. Αnéφερε πως αρχικά θα κάνει μια εισαγωγή του τι εστί η τέχνη του κινηματογράφου, πως πρέπει να διαβάζονται οι εικόνες και τι νόημα παράγουν οι διαφορετικές γωνίες λήψης και στο τέλος θα αλληλεπιδράσουν με τις βιντεοκάμερες. Η Σμαρώ του ανέφερε πως τέλεια, όλα θα πάνε πολύ καλά και ξαναπήγαμε μέσα στην κουζίνα να ετοιμάσουμε τον μπουφέ. Ο Χρήστος, μας ρώτησε εάν μπορεί να ψάξει κάποια βίντεο, που θα τον βοηθήσουν στο σεμινάριο, στο λάπτοπ που είχαμε στο τραπέζι και η απάντησή μας ήταν καταφατική. Μόλις τελειώσαμε με τη Σμαρώ τον μπουφέ και βγάλαμε τα ροφήματα στο εξωτερικό τραπεζάκι της Σχεδίας, καθίσαμε με τον εκπαιδευτή του προγράμματος και συζητούσαμε για το πότε δημιουργήθηκε η Σχεδία, τι άλλα προγράμματα τρέχει κτλ.

Κατά τις 14.30 έφτασαν στο χώρο της Σχεδίας οι συμμετέχοντες και οι μεταφραστές. Όπως και τις προηγούμενες φορές, υπήρχαν δύο μεταφραστές, ένας για τα φαρσί και ένας για τα αραβικά. Οι συμμετέχοντες ήταν 15, 14 Αφγανοί και 4 Σύριοι. Με τη Σμαρώ καθίσαμε στα σκαμπό δίπλα στην πόρτα, για να παρακολουθήσουμε το σεμινάριο. Οι συμμετέχοντες καθίσανε στις καρέκλες τους και στη συνέχεια ο εκπαιδευτής αυτοπαρουσιάστηκε λέγοντας το όνομά του, την ιδιότητά του, μίλησε για τις σπουδές του και εν συνεχεία ρώτησε τα ονόματα των συμμετεχόντων και από ποια χώρα κατάγονται. Οι συμμετέχοντες ένας ένας με τη σειρά ανακοίνωνε τις πληροφορίες αυτές στην ομάδα.

Ο εκπαιδευτής ξεκίνησε μία συζήτηση για το τι είναι ο κινηματογράφος και ρώτησε εάν έχουν παρακολουθήσει ταινίες σε κινηματογράφο. Η απάντηση ήταν αρνητική. Τότε ο εκπαιδευτής ανέφερε πως αρχικά θα συζητήσουν τι εστί ο κινηματογράφος και στη συνέχεια θα μιλήσουν για τις διαφορές των κινηματογραφικών ειδών με τη συνοδεία κάποιων βίντεο από το διαδίκτυο. Ανέφερε πως ο κινηματογράφος είναι η τέχνη των εικόνων και το επεξήγησε πως εάν βάλεις διαδοχικά εικόνες μία πίσω από την άλλη δημιουργείς και γράφεις κίνηση. Στη συνέχεια, έβαλε δύο βίντεο, τρέιλερ ταινιών να παίξουν. Το ένα ήταν ντοκιμαντέρ και ονομαζόταν Exit through the gift shop και το άλλο ήταν της ταινίας Skyfall. Αφού προβλήθηκαν ζήτησε να του πουν ποιες διαφορές εντόπισαν ανάμεσα σε αυτά τα δύο τρέιλερ. Οι πέντε συμμετέχοντες που πήραν το λόγο ανέφεραν πως το πρώτο έχει πιο ερασιτεχνικό χαρακτήρα και φαίνεται σα να το έχουν τραβήξει κάποια άτομα που συμμετέχουν στην ίδια ομάδα. Επίσης ανέφεραν πως το πρώτο τρέιλερ δείχνει τη ζωή και την ιστορία αυτών των νέων, ενώ στο δεύτερο τρέιλερ το βίντεο είναι πιο επαγγελματικό, χωρίς να κουνιέται η εικόνα. Ο εκπαιδευτής ανέφερε πως αυτή είναι η διαφορά σε ένα ντοκιμαντέρ και σε μία ταινία, ότι το ντοκιμαντέρ προβάλλει την προσωπική ιστορία ενός ή πολλών ατόμων, ενώ η ταινία συνήθως είναι φανταστική και φτιαχτή. Στη συνέχεια εξήγησε πως για αυτό το λόγο θα μάθουμε να τραβάμε βίντεο, για να φτιάξουμε το δικό μας ντοκιμαντέρ. Πρόσθεσε πως μέσα από το ντοκιμαντέρ ο καθένας από αυτούς θα έχει την ικανότητα να μοιραστεί και να πει την ιστορία του και να τη μεταδώσει στους υπόλοιπους ανθρώπους. Πρόσθεσε πως αυτή είναι η δύναμη του ντοκιμαντέρ. Πρακτικά οι συμμετέχοντες θα απαντάνε σε ερωτήσεις που θα αφορούν την ιστορία τους από την πατρίδα τους στην Ελλάδα. Τις ερωτήσεις ή θα τις κάνουν οι ίδιοι οι συμμετέχοντες ο ένας στον άλλον ή εμείς οι εθελοντές και θα δεχόμαστε και ερωτήσεις από τους συμμετέχοντες του προγράμματος.

Εν συνεχεία ανέφερε πως όσο σημαντικό είναι να παράγουμε βίντεο και εικόνες, άλλο τόσο σημαντικό είναι τα μπορούμε να τα διαβάζουμε, γιατί ενώ βρισκόμαστε στην εποχή της εικόνας δεν έχουμε εκπαιδευτεί στο να τις διαβάζουμε. Για το λόγο αυτό, μπήκε στην

προσωπική του ιστοσελίδα, που έχει κατασκευάσει ο ίδιος, για να δείξει μια σειρά φωτογραφιών και να συζητήσουν με τους συμμετέχοντες το νόημά τους. Μέσα από ερωτοαπαντήσεις συζήτησε με τους συμμετέχοντες του σεμιναρίου για το τι νόημα και τι αφήγηση παράγει το μέγεθος του κάδρου, το κέντρο του κάδρου, η γωνία λήψης, η εστίαση του φακού και τα χρώματα της κάμερας. Στη συνέχεια μίλησε για τη διαφορετική δυνατότητα που προσφέρει για όλα τα παραπάνω η κάμερα ενός κινητού τηλεφώνου και η επαγγελματική φωτογραφική μηχανή ή βιντεοκάμερα. Τότε έδωσε την βιντεοκάμερα στον συμμετέχοντα που καθόταν μπροστά του και τον παρότρυνε να πειραματιστεί με το βαθμό εστίασης, δηλαδή με το zoom in και το zoom out. Πρόσθεσε πως αυτόν τον πειραματισμό είναι καλό να τον κάνουν όλοι και έτσι η βιντεοκάμερα, άρχισε διαδοχικά να αλλάζει χέρια.

Η Σμαρώ κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας μπήκε μέσα στην κουζίνα και άρχισε να κόβει τα σαντουιτσάκια για το επακόλουθο διάλειμμα. Μετά από κανένα 10' που όλοι οι συμμετέχοντες πειραματίστηκαν με τη βιντεοκάμερα βγήκαμε για διάλειμμα. Το διάλειμμα διήρκεσε περίπου είκοσι λεπτά. Γύρω στις 16.15 ξεκίνησε εκ νέου το σεμινάριο. Στο υπόλοιπο της ώρας, ο εκπαιδευτής του έβαλε στο youtube το βίντεο The birds original, το οποίο προβαλλόταν όπως και τα προηγούμενα βίντεο μέσω του προτζέκτορα. Το βίντεο αυτό το σταματούσε κάθε λίγο, για να συζητήσουν με τους συμμετέχοντες για το τι νόημα παράγει η επιλογή των μεγεθών του κάδρου, του κέντρο του κάδρου, της γωνίας λήψης και της εστίασης του φακού. Οι συμμετέχοντες γενικά φαινότουσαν ότι τους ενδιέφερε η θεματική της παραγωγής και δημιουργίας βίντεο – ντοκιμαντέρ, καθώς συμμετείχαν ενεργά στη συζήτηση και έθεταν αρκετές ερωτήσεις κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

Όταν έφυγαν οι συμμετέχοντες με τους μεταφραστές κατά τις 17.00 με την Σμαρώ τακτοποιήσαμε και συμμαζέψαμε το χώρο. Πιο συγκεκριμένα τοποθετήσαμε τον ηλεκτρονικό εξοπλισμό πίσω στη θέση του, μαζέψαμε τον μπουφέ και πλύναμε τα πιάτα. Στη συνέχεια κάτσαμε έξω στο εξωτερικό τραπεζάκι και αρχίσαμε να συζητάμε για το ποια δράση απαιτεί αρκετή οργάνωση για να γίνει. Αυτό που μας ήρθε στο μυαλό ήταν τα παιχνίδια περιπέτειας του Junior Survivor. Η Σμαρώ ανέφερε πως ότι έχουμε από υλικό στο υπόγειο θα αξιοποιηθεί για δοκιμασίες, όπως κορύνες, μπάλες για μπόουλινγκ, μπαλάκια και πλαστικά κουτάλια για σκυταλοδρομίες, στόχοι, κρίκοι, στεφάνια χούλα χουπ, τσουβάλια για τσουβαλοδρομίες. Οπότε της ανέφερα ότι απλά μπορούμε αρχικά να καταγράψουμε παιχνίδια που μπορούμε να παίξουμε με το παραπάνω υλικό. Έτσι και έγινε η Σμαρώ πήγε μέσα πήρε μια κόλλα Α4 και ένα στυλό και ξαναήρθε έξω στο τραπεζάκι. Σημείωσε σκυταλοδρομίες και έγραψε διαφόρων ειδών σκυταλοδρομίες που γίνονται με τα παραπάνω υλικά, τρένο με μπαλόνια, στόχος με πλαστικά μπουκάλια – μπάλες- και καλσόν (το παιχνίδι αυτό το ονομάζουμε ελέφαντας), το

τρελό γκαρσόνι με δίσκους φαγητού και πλαστικά ποτήρια με νερό. Στη συνέχεια της ανέφερα πως αυτά είναι αρκετά συμφώνησε και η ίδια και πρόσθεσα ότι μπορούμε να βάλουμε και τις περίεργες ερωτήσεις στο πρόγραμμα αυτό. Της ανέφερα κάποιες που θυμόμουν (είχα σημειώσει κάποιες σε σημειωματάριο μου στο σπίτι) όπως πόσες βούλες έχει μία πασχαλίτσα, από πόσα κύτταρα αποτελείται το αβγό της κότας, το αρνί και το πρόβατο είναι το ίδιο ζώο, τι ομοιότητες έχουν το πλοίο και η τσαγιέρα, ο ανεμοστρόβιλος και το αυτοκίνητο, το παπούτσι και το μολύβι. Η Σμαρώ σημείωνε στο φυλλάδιο αυτά που της έλεγα και πρόσθεσε πως αυτές οι ερωτήσεις είναι για πιο μεγάλες ηλικίες και πρότεινε να βρούμε και πιο εύκολες. Ανέφερε ποιος μήνας αλλάζει όταν έχουμε δίσεκτο έτος, πόσα δόντια έχει ένας ενήλικας άνθρωπος, που δεν μπορεί να διαδοθεί ο ήχος, σε τι μεταμόρφωσε η Κίρκη του συντρόφους του Οδυσσέα. Στη συνέχεια ανέφερα πως μπορούμε να έχουμε ζύγισμα υλικών, δηλαδή τα παιδιά πιάνοντας αντικείμενα στα χέρια τους να εκτιμήσουν το βάρος τους. Η Σμαρώ ενθουσιάστηκε με αυτήν την ιδέα. Ανέφερα πως μπορούμε να έχουμε μια μπανάνα, ένα βάζο γεμάτο καραμέλες και ένα μπουκάλι μικρό με νερό. Η Σμαρώ τα κατέγραψε και αυτά. Ανέφερε πως τα μέλη που θα είναι να το οργανώσουν τις τελευταίες μέρες αλλά και να το υλοποιήσουν έχουν έναν μπούσουλα πώς να κινηθούν. Στη συνέχεια πήγε πάλι μέσα για να το στερεώσει με μαγνητάκια στο στύλο δίπλα από τον υπολογιστή της ομάδας. Ξαναήρθε και κάτσαμε έξω και συζητήσαμε για προσωπικά μας θέματα.

Πρωτόκολλο Παρατήρησης 28

Ημερομηνία: Σάββατο, 27/5/2017

Ωρα: 10.15 – 13. 15

Χώρος: Σχεδία στην πόλη

Ερευνήτρια: Χριστίνα

Έφτασα στη Σχεδία κατά 10.15 και η Αργυρώ ήταν ήδη μέσα. Καλημεριστήκαμε και μου ανέφερε πως και αυτή μόλις ήρθε. Πήγε στην κουζίνα για να φτιάξει καφέ. Της ανέφερα πως θα μπω λίγο στο ίντερνετ για να σιγουρέψω κάποιες μουσικοκινητικές ασκήσεις, που είχα διαβάσει την προηγούμενη μέρα. Επίσης ρώτησα την Αργυρώ πόσα παιδιά έχουν δηλώσει συμμετοχή στο πρόγραμμα και μου ανέφερε πως πήραν τηλέφωνο μόνο τρεις γονείς. Της απάντησα πως φταίει που καλοκαίριασε και φεύγουν ενδεχομένως τα σαββατοκύριακα σε εξοχικά. Χτύπησε το κινητό της Αργυρώς, βγήκε έξω για να μιλήσει και κάθισε στο εξωτερικό τραπεζάκι της Σχεδίας.

Κατά τις 10.20 ήρθε στο χώρο η Δανάη. Αρχίσαμε να συζητάμε για το πώς θα στήσουμε το πρόγραμμα. Της ανέφερα πως έχω βρει σε μία ιστοσελίδα

(<http://thesingingfish.eu/mousika-paixnidia/>) κάποια μουσικοκινητικά παιχνίδια που θα μπορούσαμε να παίζουμε, πριν πάμε στην κατασκευή των αυτοσχέδιων μουσικών οργάνων. Της τα διάβασα από το κινητό μου και πρότεινε να παίζουμε αυτό με τον κύκλο του ρυθμού, τα μουσικά αγαλματάκια και το παιχνίδι του τυφλού. (Το παιχνίδι αυτό παίζετε ως εξής: ένα από τα παιδιά βγαίνει από το χώρο που είναι όλα συγκεντρωμένα και περιμένει μέχρι να τον φωνάξουν οι υπόλοιποι. Οι υπόλοιποι που είναι μαζί κρύβουν ένα αντικείμενο, που έχουν αποφασίσει ότι αυτό θα είναι ο θησαυρός. Για να βοηθήσουν το παιδί που ψάχνει τον θησαυρό, του παρέχουν βοήθεια δείχνοντας την κατεύθυνση που πρέπει να εκτελέσει παίζοντας μουσικά όργανα. Θα υπάρχουν τέσσερα διαφορετικά μουσικά που τι καθένα θα υποδεικνύει διαφορετική κατεύθυνση εμπρός, πίσω, αριστερά, δεξιά. Ο ήχος που θα ακούγεται από κάθε όργανο θα σηματοδοτεί την εκτέλεση ενός βήματος μόνο.) Της ανέφερα πως αυτό το δεν μπορούμε να το παίζουμε, γιατί δεν έχουμε τόσο πολλά παιδιά στο σημερινό πρόγραμμα. Τότε πρότεινε πως μπορούμε να παίζουμε μουσικές καρέκλες. Επίσης, με ρώτησε εάν έχουμε μουσικά όργανα στη Σχεδία. Της ανέφερα πως τα δεξιά μπαουλάκια ανεβαίνοντας, έχουν μέσα μουσικά όργανα. Της ανέφερα τότε πως καλύτερα να πάμε πάνω, για να ετοιμάσουμε και το χώρο. Ανεβαίνοντας μου ανέφερε πως στην πρακτική της στο μάθημα της μουσικής, βάζανε κλασσικά κομμάτια στα παιδιά μικρής διάρκειας και στη συνέχεια μόλις τελείωνε το τραγούδι τους έβαζαν να μαντέψουν ποια μουσικά όργανα άκουσαν. Της είπα πως αυτό είναι μια πολύ καλή ιδέα που μπορούμε επίσης να κάνουμε. Τη ρώτησα εάν θυμάται ποια τραγούδια ήταν. Μου ανέφερε πως τα έχει αποθηκευμένα στο λογαριασμό της στο youtube. Με ρώτησε εάν έχουμε κάποιο λάπτοπ για να παίζουμε αυτά τα τραγούδια. Της είπα ότι ναι έχουμε στον κάτω όροφο και ξεκίνησα να κατεβαίνω. Αφού κατέβηκα λίγα σκαλοπάτια, της είπα να βγάλει από το μπαούλο που της έδειχνα με το δάκτυλο τα μουσικά όργανα, ένα από το κάθε είδος. Κατέβηκα κάτω, πήρα το λάπτοπ και ξανα ανέβηκα πάνω.

Εν τω μεταξύ όσο ήμουν κάτω εμφανίστηκε στη Σχεδία και η Χριστίνα Π. Καλημεριστήκαμε και της είπα να ανέβει και αυτή πάνω. Ανεβήκαμε και η Χριστίνα μας ρώτησε τι έχουμε κάνει σκεφτεί μέχρι στιγμής. Η Δανάη της απάντησε για τα παιχνίδια και τις δραστηριότητες που έχουμε σκεφτεί μέχρι στιγμής. Η Χριστίνα Π. μας ρώτησε εάν έχουμε αποφασίσει για τις κατασκευές που θα κάνουμε με τα παιδιά. Της απάντησα πως ακόμα δεν έχουμε φτάσει σε αυτό το στάδιο. Ανέφερε πως την προηγούμενη χρονιά που το είχε ξανασυμμετάσχει στη Σχεδία σε τέτοιο πρόγραμμα με κατασκευή μουσικών οργάνων, είχανε κάνει καστανιέτες, κιθάρα, τύμπανο, κουδουνίστρα και το όργανο της βροχής. Πρόσθεσα πως στην Βαλκανική πλατεία το Σεπτέμβρη του 2016 κάναμε και αυλό με καλαμάκια. Η Χριστίνα

Π. ανέφερε πως και αυτό είναι μια εύκολη και ενδιαφέρουσα κατασκευή για τα παιδιά. Η Χριστίνα πήρε την πρωτοβουλία να καταγράψει όλες τις ιδέες που έχουμε πει μέχρι στιγμής για μουσικοκινητικά παιχνίδια και κατασκευές μουσικών οργάνων σε μία κόλλα Α4. Εν τω μεταξύ όλη αυτήν την ώρα της συζήτησης εγώ είχα ανοίξει το λάπτοπ και η Δανάη είχε έρθει δίπλα μου, για να βρει στο youtube τις συνθέσεις που ήθελε. Στη συνέχεια η Δανάη ανέλαβε εξολοκλήρου το λάπτοπ.

Καθώς η Χριστίνα Π. έγραφε τις ιδέες την πλησίασα και της ανέφερα πως μπορούμε να κάνουμε και μαράκες με αυγοθήκες αλλά και ξυλόφωνο με γλωσσοπίεστρα. Αφού η Χριστίνα Π. κατέγραψε τις ιδέες και τα υλικά των κατασκευών, πρότεινε να βγάλουμε τα υλικά για τις κατασκευές. Έπιασα από την αριστερή βιβλιοθήκη το μπουλ οργάνωσης και το τοποθέτησα στο μικρό μπλε τραπεζάκι και είπα πως ότι βγάζουμε από υλικά να το τοποθετούμε σε αυτό. Εν τω μεταξύ η Δανάη τελείωσε τη δουλειά με τον υπολογιστή και σηκώθηκε για να βοηθήσει τη Χριστίνα Π. που έψαχνε στα κουτιά για τα απαραίτητα υλικά. Τα κορίτσια έβγαλαν, χρωματιστά και κανονικά γλωσσοπίεστρα, ξυλάκια για σουβλάκια, κουδουνάκια, πλαστικά καπάκια, φελλούς, μπαλόνια, διπλόκαρφα και μονωτικές ταινίες. Η Δανάη άρχισε να κόβει τους φελλούς στη μέση με ψαλίδι, για να φτιάξει την κεφαλή από τις μπαγκέτες. Τους ανέφερα ότι θα πάω στο υπόγειο για να φέρω πλαστικά μπουλάκια για τα τύμπανα, αυγοθήκες, ρολά υγείας. Όταν ξανανέβηκα πάνω τις βρήκα να κόβουν το χαρτόνι οντουλέ για να φτιαχτεί η βάση από τις καστανιέτες. Άφησα τα πράγματα στο μπλε τραπεζάκι. Κάποια στιγμή η Δανάη ανέφερε πως ξεχάσαμε να βρούμε τα καλαμάκια. Αρχίσαμε λοιπόν να ψάχνουμε το χώρο για καλαμάκια. Κάποια στιγμή η Χριστίνα Π. και εγώ κατεβήκαμε στην κουζίνα και αρχίσαμε να ψάχνουμε. Η Αργυρώ μας είδε ότι κάτι ψάχναμε και μας ρώτησε τι χρειαζόμαστε. Όταν της είπαμε τι ψάχνουμε μας ανέφερε πως δεν έχουμε καλαμάκια και πως πρέπει κάποια να βγει να αγοράσει. Ανέφερε η Χριστίνα Π. πως θα βγει να τα πάρει από την κυρία με τα χαρτικά στη γειτονιά. Η Αργυρώ της είπε να πάρει χρήματα από το ταμείο για την αγορά των υλικών του προγράμματος και ξαναβγήκε έξω να συνεχίσει το τηλεφώνημα. Πριν φύγει η Χριστίνα Π. για τις αγορές της ανέφερα να σκεφτούμε εάν χρειαζόμαστε και κάτι άλλο. Μου ανέφερε πως χρειαζόμαστε και ρύζι για το όργανο των ινδιάνων. Έψαξα στην κουζίνα να δω μήπως και έχουμε, αλλά τελικά δεν βρήκα τίποτα οπότε της είπα να πάρει και μισό κιλό ρύζι.

Στο διάστημα που έλειπε η Χριστίνα Π. για τις αγορές, ήρθαν τα παιδιά για το πρόγραμμα. Σήμερα είχαμε τρία παιδιά εκ των οποίων τα δύο ήταν ένα 6χρονο και ένα 7χρονο αγόρι και ένα κορίτσι 7 χρονών. Με τα παιδιά συζητούσαμε για τα πάρτι στα οποία έχουν πάει ή έχουν οργανώσει, καθώς το κορίτσι σήμερα είχε τα γενέθλιά του. Όταν ήρθε και

η Χριστίνα Π. ανεβήκαμε πάνω με τα παιδιά για να ξεκινήσει το πρόγραμμα. Η Χριστίνα Π. τοποθέτησε το ρύζι και τα καλαμάκια στο μπλε μικρό τραπεζάκι. Στο διάστημα που η Δανάη ήταν μόνη της στον πάνω όροφο, έφτιαξεναπό χαρτόνι, τα καπάκια για το ινδιάνικο όργανο της βροχής.

Αρχικά, κάτσαμε στο γρασίδι σε κύκλο και αναφέραμε με τη σειρά τα ονόματά μας και ποιο είναι το αγαπημένο μας μουσικό όργανο ή ποιο μουσικό όργανο ξέρουμε να παίζουμε. Τα παιδιά ανέφεραν τα ονόματά τους και ότι τα αγαπημένα τους μουσικά όργανα είναι η κιθάρα, τα νταμς και η φλογέρα. Στη Συνέχεια η Δανάη τους είπε ότι θα τους βάλει κάποια τραγούδια και πρέπει να τα ακούσουν πολύ προσεκτικά, γιατί θα πρέπει να πουν στον κύκλο αυτά τα μουσικά όργανα που νομίζουν ότι άκουσαν. Τα τραγούδια που έβαλε να παίζουν η Δανάη ήταν το Oboe concerto in la minore – Vivaldi, The elephant – Camille Saint, Gnomenreigen – Liszt. Τα παιδιά στο πρώτο κομμάτι δυσκολεύτηκαν να κατανοήσουν ότι είναι μόνο ένα είδος μουσικού οργάνου που ακούγεται. Στα επόμενα δύο βρήκαν ποιο εύκολα τα διάφορα μουσικά όργανα. Στη συνέχεια πάλι σε κύκλο παίζαμε το παιχνίδι με το ρυθμό. Η Χριστίνα Π. κρατώντας τα ξυλάκια (μουσικό όργανο) έκανε έναν ρυθμό και στη συνέχεια οι υπόλοιποι έπρεπε να κάνουμε και εμείς οι υπόλοιποι τον ίδιο ρυθμό. Στη συγκεκριμένη άσκηση τα ξυλάκια περνούσαν διαδοχικά από τον έναν στον άλλον. Σε όποιο ρυθμό τα παιδιά δυσκολεύονταν, η Χριστίνα Π. ξαναέπαιρνε τα ξυλάκια και έπαιζε εκ νέου το ρυθμό. Στη συνέχεια πάλι καθισμένοι στον κύκλο, η Δανάη έφερε τα μουσικά όργανα για να τα γνωρίσουν τα παιδιά και να πειραματιστούν με τους ήχους που βγάζουν. Τα μουσικά αυτά όργανα ήταν η ξύστρα, το ντέφι – ταμπουρίνο, οι καστανιέτες, η κουδουνίστρα και τα ξυλάκια. Τα μουσικά όργανα πέρασαν από το χέρι κάθε παιδιού και αυτενεργώντας έδινε κάποιο ρυθμό στα διαφορετικά όργανα.

Εν συνεχεία σηκωθήκαμε και αφού μαζέψαμε τα μουσικά όργανα που δε μας χρειαζόντουσαν, παίζαμε τα μουσικοκινητικά παιχνίδια. Παίζαμε μουσικές καρέκλες και μουσικά αγαλματάκια. Στα μουσικά αγαλματάκια παίζαμε και μια παραλλαγή που σκεφτήκαμε εκείνη την ώρα, αντί όταν σταματάει η μουσική τα παιδιά να κοκαλώνουν, να υποδύονται ότι παίζουν κάποιο μουσικό όργανο που αναφέρει κάποια από εμάς. Και στα τρία αυτά παιχνίδια, η μουσική παραγόταν από το ταμπουρίνο – ντέφι και την κουδουνίστρα.

Σειρά είχαν οι κατασκευές των αυτοσχέδιων μουσικών οργάνων. Αρχικά κατασκευάσαμε τις καστανιέτες με το οντουλέ και τα καπάκια του νερού. Για να κολλήσουν τα καπάκια στο οντουλέ αξιοποιήσαμε το πιστόλι θερμοκόλλησης. Έβαλα το πιστόλι θερμοκόλλησης στην πρίζα και ζήτησα από τα παιδιά ένα ένα να φέρουν το χαρτόνι τους και τα δύο καπάκια. Στη συνέχεια περάσαμε στο ξυλόφωνο. Η Δανάη μοίρασε στα παιδιά τα

γλωσσοπίεστρα, ρωτώντας τα τι χρώμα ήθελε το καθένα, η Χριστίνα Π. τις κόλλες και εγώ τα ξυλάκια για το σουβλάκι και τους φελλούς. Δείχναμε στα παιδιά ένα ένα τα βήματα για την υλοποίησή τους (π.χ. που πρέπει να μπει η κόλλα, σε ποιο ύψος να είναι τα ξυλάκια). Όταν τελείωσε η διαδικασία παρασκευής του ξυλόφωνου τα πήρα και τα έβαλα σε ένα διαφορετικό τραπέζι από αυτό που εργαζόμασταν με τα παιδιά, για να στεγνώσουν και να μην μας εμποδίζουν στις επόμενες κατασκευές. Η επόμενη κατασκευή μας ήταν το πνευστό με τα καλαμάκια. Μοίρασε η Χριστίνα Π. σε κάθε παιδί από 10 καλαμάκια. Για να είναι σε ευθεία τα καλαμάκια, η Δανάη έδωσε βιβλία στα παιδιά, ώστε να αξιοποιήσουν τη ράχη του. Καθώς τα παιδιά κρατούσαν τα καλαμάκια και το βιβλίο σε ευθεία, περνούσα με τη σειρά μου και κολλούσα τα καλαμάκια με πολύχρωμο ζελοτέιπ. Η Δανάη μοίρασε τα ψαλίδια στα παιδιά και τα καθοδηγούσε στη λοξή κοπή τους. Η τελευταία κατασκευή που κάναμε ήταν το όργανο της βροχής. Η Χριστίνα Π. μοίρασε τα ρολά υγείας και η Δανάη τις μονωτικές ταινίες για να τα διακοσμήσουμε. Στο σημείο της διακόσμησης βοηθήσαμε τα παιδιά να τυλίζουν την ταινία γύρω από ρολό. Λέγαμε σε αυτά να κρατήσουν το ρολό και εμείς με την ταινία το ντύνουμε γύρω γύρω. Έπειτα κολλήσαμε το ένα καπάκι, τα παιδιά έβαλαν μέσα το ρύζι και στη συνέχεια κολλήσαμε και το δεύτερο καπάκι. Αυτή ήταν και η τελευταία μας κατασκευή.

Στη συνέχεια η Χριστίνα Π. ανέλαβε να κατέβει κάτω με τα παιδιά, καθώς είχε έρθει η ώρα για να φύγει. Η ώρα ήταν 12.45' και τα παιδιά κατέβηκαν κάτω, για να φάνε το μικρό γεύμα που τους είχε ετοιμάσει η Αργυρώ. Με τη Δανάη παραμείναμε πάνω, για να βάλουμε το υλικό πίσω στη θέση του. Όταν τελειώσαμε με το συμμάζεμα, κατεβήκαμε και εμείς κάτω. Όλοι οι γονείς είχαν έρθει για να πάρουν τα παιδιά τους.

Συνεντεύξεις

Συνέντευξη 1

X: Λοιπόν καλησπέρα σου

Σ: Καλησπέρα

X: Εμ λοιπόν αρχικά θα ήθελα λίγο να μου πεις για τον εαυτό σου εσύ με τι ασχολείσαι τι κάνεις;

Σ: Εγώ είμαι στο πρώτο έτος Γαλλικής Φιλολογίας εδώ Θεσσαλονίκη στο ΑΠΘ ε:: φοιτήτρια και τώρα πια και μέλος στη Σχεδία στην πόλη την εθελοντική οργάνωση

X: Α: Ωραιότατα πόσο καιρό είσαι εθελόντρια στη Σχεδία στην πόλη;

Σ: Ε: πέντε μήνες τώρα κλείνω πέντε μήνες

X: Α: μικρή δηλαδή σα να λέμε

Σ: Ναι ((γελά)) νέο μέλος

X: Πως και από πού πληροφορήθηκες για τη Σχεδία;

Σ: Ε: έψαξα στο διαδίκτυο ε: για εθελοντικές οργανώσεις εδώ στην πόλη και κατέληξα κατέληξα εδώ

X: [Κατέληξες εδώ πέρα στη Σχεδία]

Σ: [ναι ναι ναι στη Σχεδία]

X: Και για ποιο λόγο αποφάσισες εν τέλει να γίνεις μέλος στη Σχεδία;

Σ: Ε: αφού επισκέφτηκα το χώρο και μίλησα: με την υπεύθυνη της Σχεδίας στην πόλη ε:: έμαθα με τι ασχολείται ποιο είναι το αντικείμενό της ε μου άρεσε και επειδή ε: και εγώ έχω σχέση με την εκπαίδευση και το αντικείμενό μου σχετίζεται με παιδιά και μαθητές ε:: σκέφτηκα ότι είναι μια καλή ευκαιρία για μένα για: ε: να αποκτήσω: από νωρίς κάποιες δεξιότητες και να έρθω σε επαφή με παιδιά

X: Χμ ε:: τώρα θα ήθελα να σε ρωτήσω κάτι για την ε:: Σχεδία στην πόλη για ποιο λόγο λοιπόν αυτή η μη κυβερνητική οργάνωση ονομάζεται Σχεδία στην πόλη και τι σημαίνει το σύμβολό της;

Σ: Ναι ε:: ε:: ουσιαστικά είναι το ταξίδι που γίνεται μέσα στην πόλη ε: οι δράσεις που οργανώνονται ε:: είναι:: η Σχεδία ήτανε παλιά ένα μέσο ε:: για να μπορεί κάποιος να κινηθεί και να ταξιδέψει οπότε έτσι βγήκε και το όνομα ε:: εάν παρατηρήσει κανείς θα δει ότι στο σύμβολο στην Σχεδία στην πόλη βρίσκεται ε:: υπάρχει το σύμβολο:: ε:: ((δείχνει την κορνίζα με το σύμβολο της ομάδας))

X: Σα νότα εγώ θα το έλεγα

Σ: Ναι είναι:: αυτό το κυκλικό σύμβολο είναι:: το σύμβολο της ενότητας και είναι πολύ σημαντικό ειδικά για την ε:: δική μας οργάνωση ε:: σημαντικό στοιχείο η ενότητα

X: Α άρα λοιπόν το σύμβολο αυτό το κυκλικό που μου είπες

Σ: Ναι

X: Συμβολίζει την ενότητα άρα λοιπόν είστε μια Σχεδία πολύ ενωμένη

Σ: Ναι

X: Α: ωραιότατα ε:: και ποιος είναι ο σκοπός αυτής της μη κυβερνητικής οργάνωσης;

Σ: Εμ έχει διάφορες δράσεις ασχολείται με διάφορες δράσεις ε:: είναι μία εθελοντική οργάνωση ε:: κυρίως ε ασχολείται με παιδιά ε:: γίνονται δράσεις για την για τα παιδιά ε:: υπάρχει υπάρχει μια δράση που γίνεται την ε: την Παρασκευή και αυτή είναι το Παιδικό Στέκι εκεί έρχονται παιδιά ε:: που είναι που έχουν λιγότερες ευκαιρίες από κάποια άλλα ίσως ε: και έχουν έχει κάποιο συγκεκριμένο θέμα ή δράση εμείς το πλαισιώνουμε με ορισμένες δραστηριότητες είτε χειροτεχνίες ε:: κατασκευές για αυτό είναι και καλλιτεχνική ομάδα και το Σάββατο είναι ε:: και το Σάββατο που είναι ε:: οι Δημιουργικές ε:: Διαδρομές και εκεί πάλι ε: φιλοξενούμε παιδιά που: οι γονείς τους ε:: μας μας τα εμπιστεύονται ώστε να τα απασχολήσουμε για κάποια ώρα και πάλι έχει μια ένα συγκεκριμένο θέμα η δράση και πάλι πλαισιώνεται με κάποιες χειροτεχνίες δραστηριότητες ε:: κάποια βίντεο ε::

X: Ωραία ε λοιπόν καταλαβαίνω ότι το θέμα σας είναι τα παιδιά

Σ: Ναι ναι

X: Έτσι δηλαδή μου λες μου έχεις περιγράψει τώρα δύο ε::

Σ: δράσεις

X: δύο προγράμματα που τρέχετε έτσι;

Σ: Ναι ναι ναι

X: Το ένα είναι το Παιδικό Στέκι και το άλλο ε οι Δημιουργικές Διαδρομές αλλά ποιος είναι ο σκοπός σας δηλαδή και αυτά τα προγράμματα γιατί τα τρέχετε;

Σ: ε:: ... ε:: είναι ένας τρόπος να: ε: περάσουμε μια διαφορετική μάθηση στα παιδιά ε:: για αυτό κιόλας το συνδυάζουμε συνδυάζουμε τη μάθηση με κάποιες άλλες δραστηριότητες δεν είναι αποκλειστικά και μόνο η εκμάθηση ε:: ορισμένων γνώσεων αλλά:: είναι ένας εναλλακτικός τρόπος για να μπορέσουν τα παιδιά να αποκτήσουν κάποιες γνώσεις παράλληλα και με τη βοήθεια ε:: άλλων δραστηριοτήτων τις οποίες τις οργανώνουμε εμείς εμ τα παιδιά ασχολούνται δημιουργικά ε:: αποκτούν και εκείνα δεξιότητες και ε::

X: Ωραία άρα

Σ: Ναι

X: Κάνετε αυτά τα δύο προγράμματα που μου προανέφερες γιατί θέλετε να περάσετε στα παιδιά αυτά που συμμετέχουν μια διαφορετική ματιά στην εκπαίδευση

Σ: Ναι

X: Να κάνετε κάτι το διαφορετικό

Σ: Ναι ναι

X: Ωραία ε:: θα ήθελα να σε ρωτήσω τώρα πως επικοινωνείτε τα μέλη της ομάδας αναμεταξύ σας;

Σ: ε:: στην αρχή ε:: ((γελά)) χρησιμοποιούμε έναν πιο εξελεγμένο τρόπο επικοινωνίας ε: έχουμε μια ομάδα στο facebook ε: από κει μπορούμε να επικοινωνούμε άμεσα και γρήγορα ε:: μεταξύ μας να:: ε:: ε: παραθέτουμε:: αρχικά κάποιες ιδέες ίσως για τις για τα προγράμματα μας μπορούμε να μάθουμε γρήγορα ποιος μπορεί να συμμετέχει και ποιος όχι ε::: κάνουμε κάποια γκάλοπ μέσα στην ομάδα ε:: σε περίπτωση που δεν μπορούμε να βρεθούμε για να αποφασίσουμε ε:: τι θα κάνουμε τελικά στις δράσεις μας ε:: αλλά και υπάρχει και η επικοινωνία ε:: στο χώρο μας όπου βρισκόμαστε και συζητάμε τα διάφορα θέματά μας

X: Ωραιότατα υπάρχει κάποια συγκεκριμένη μέρα που συναντιέστε;

Σ: Έχουμε ορίσει την Τρίτη ως μέρα συνάντησης στο χώρο μας ε:: εκείνη την ημέρα ε: όποια εθελόντρια ή εθελοντής μπορεί να παρευρεθεί είναι καλό ε:: είναι μέρα και αυτή προετοιμασίας επίσης εκτός από συνάντηση και συζητήσεις που κάνουμε ε: αυτό και γενικά είναι καλό για κάθε εθελοντή να έρχεται τις Τρίτες

X: Γιατί λες ότι είναι καλό;

Σ: Είναι καλό γιατί έτσι διατηρείται το κλίμα που υπάρχει μέσα στην ε:: εθελοντική ομάδα είναι καλό γιατί:: ε:: οι εθελοντές γνωρίζονται καλύτερα μεταξύ τους αν και δεν είμαστε μεγάλη ομάδα και αυτός είναι ένας λόγος για να είμαστε ενωμένοι καλύτερα να υπάρχει καλύτερη ε: ενότητα ε::

X: Τώρα είπες κάτι που μου τράβηξε το ενδιαφέρον

Σ: Ναι

X: Το κλίμα της ομάδας είπες για το κλίμα το κλίμα της ομάδας ποιο είναι;

Σ: Ε:: σίγουρα κανείς εάν παρακολουθήσει την ομάδα μας θα δει ότι ε::το κλίμα είναι πολύ φιλικό ε:: σίγουρα υπάρχουν και οι σοβαρές στιγμές που πρέπει να ληφθούν αποφάσεις και να:: ε:: να συνεργαστούμε σωστά για να βγει ένα ωραίο αποτέλεσμα αλλά πάντα υπάρχουν και οι στιγμές που μπορεί να ξεφύγουμε να:: υπάρξουν γέλια ε:: ε:: είναι ωραία γιατί και εμείς ξεχνιόμαστε περνάμε καλά. Αυτό για το κλίμα της ομάδας

X: Μάλιστα δηλαδή είστε ένα έχετε ένα φιλικό κλίμα

Σ: Ναι φιλικό

X: και πέρα από::

Σ: την οργάνωση που πρέπει να υπάρχει για τη σοβαρότητα ((κτυπά τα χέρια και γελά)) υπάρχει χαρά και προσμονή για αυτό που κάνουμε

X: Κατάλαβα

Σ: Μιλάμε και για πιο προσωπικά ζητήματα και θέματα ανταλλάσσουμε ε::

X: Δηλαδή με τα υπόλοιπα μέλη ε: έχεις αναπτύξει σχέσεις και εκτός του πλαισίου της Σχεδίας;

Σ: Ναι ε:: υπάρχει ε:: μιλάμε δηλαδή για πράγματα που δεν ε:: σχετίζονται με τη Σχεδία στην πόλη εμ βρισκόμαστε έξω ε:: παρακολουθούμε μαζί άλλες δραστηριότητες

X: Ωραία θα ήθελα να σε ρωτήσω σε αυτό το σημείο πως διατηρείται οικονομικά το χώρο σας;

Σ: Ε: ο κύριος οικονομικός μας πόρος είναι κάποια λεφτά που εμείς ε: οι εθελοντές και οι εθελόντριες δίνουμε είναι δεκαπέντε ευρώ που: δίνουμε στην Σχεδία στην πόλη το χρόνο ε: αυτή είναι ουσιαστικά η κύρια πηγή εσόδων ε:: και από κει και πέρα γίνονται και κάποια σεμινάρια που αναλαμβάνει η Σχεδία στην πόλη ε:: που έχουν και αυτά κάποιο αντίτιμο ώστε

να ενισχυθεί οικονομικά και τέλος είναι οι Δημιουργικές διαδρομές που κάνουμε αυτές είναι το Σάββατο ε και οι γονείς ε:: δίνουν πέντε ευρώ στην Σχεδία στην πόλη ώστε να ενισχυθεί και από κει οικονομικά και γίνονται και οι δραστηριότητες του Σαββάτου αυτό

X: Ωραία η επόμενη ερώτηση έχει να κάνει με τον εξοπλισμό της Σχεδίας και το υλικό.

Δηλαδή ε:: από πού αγοράζετε τον εξοπλισμό και το υλικό της Σχεδίας;

Σ: Ε:: ((γελά)) αν υπολογίσουμε ότι η Σχεδία λειτουργεί εδώ και δεκαεφτά χρόνια ε:: το υλικό μαζεύετε τόσα χρόνια ε:: τα:: βασικά υλικά και:: μάλλον τα χρήματα για τα υλικά είναι από τα λεφτά των εθελοντών από τα χρήματα που δίνουν οι εθελοντές ε:: ωστόσο:: ε:: βασικός μας στόχος είναι να μην ε:: πετάμε και να μην ε:: σπαταλάμε τα υλικά ακόμα και το παραμικρό πράγμα ίσως μας φανεί κάποια στιγμή χρήσιμο ε:: πάντα μαζεύουμε δηλαδή ε:: υλικά που μπορεί εκείνη τη στιγμή να μη χρειάζονται αλλά μπορούν να φανούν χρήσιμα σε κάποια άλλη κατασκευή

X: Τι εννοείς δηλαδή μαζεύετε από το σπίτι σας υλικό;

Σ: Ε:: κάθε φορά κάνουμε υπάρχει κάποια συνεννόηση ώστε να:: ναι ίσως από το σπίτι ε:: όπως για παράδειγμα ε:: έχει τύχει να χρειαζόμαστε χαρτιά ε: το χαρτί από το από τα το ρολό το χαρτόνι από το χαρτί υγείας και: έχουμε συνεννοηθεί ώστε εάν του περισσεύει ή έχει τελειώσει σε κάποιον να το φέρει στη Σχεδία εδώ στο χώρο μας ε:: και αυτά τα

χρησιμοποιούμε έπειτα σε κατασκευές

X: Άρα λοιπόν πέρα από την αγορά κάποιων υλικών

Σ: Ναι

X: Μαζεύετε και εσείς [από μόνοι σας]

Σ: [Ναι]

X: Μάλιστα ε:: θα ήθελα να μου πεις τώρα πάλι σχετικά με το υλικό θα σε ρωτήσω ποιος ελέγχει αυτό το υλικό και τον εξοπλισμό που έχει η Σχεδία;

Σ: Ε κατά κύριο λόγο οι εθελοντές και οι εθελόντριες αφού εκείνοι είναι που εργάζονται με αυτά και τα χρησιμοποιούν ε:: εμείς είμαστε που:: ε:: ασχολούμαστε με το πόσα θα σπαταλήσουμε που θα τα χρησιμοποιήσουμε τι χρειαζόμαστε και εάν χρειαζόμαστε κάποια έξτρα πράγματα ε:: ε:: ουσιαστικά εμείς είμαστε που ε:: διαχειριζόμαστε το χώρο τα υλικά

X: Ωραία πριν μου ανέφερες δυο παιδικά προγράμματα έτσι

Σ: Ναι

X: Το Παιδικό Στέκι και τις [Δημιουργικές Διαδρομές]

Σ: [τις Δημιουργικές Διαδρομές ναι]

X: Με ποιο κριτήριο οργανώνετε και σχεδιάζετε αυτά τα προγράμματα;

Σ: Ε:: κατά κύριο λόγο ε:: είναι ... ε:: συνήθως ψάχνουμε να βρούμε κάτι που να ε: έχει ενδιαφέρον για τα παιδιά να είναι δημιουργικό να έχει ως στόχο πάντα να εξελίξουν τις δεξιότητές τους και να τις αναπτύξουν ε:: να μάθουν για τα υλικά να μάθουν τον τρόπο που χειρίζονται τα εργαλεία ε:: τώρα πιο συγκεκριμένα τα θέματα που διαλέγουμε ε:: ε:: είναι κυρίως ε:: έχουν σχέση με την εποχή με κάποιες Παγκόσμιες Ημέρες ίσως ε:: παίρνουμε από κει αφορμή ε:: όπως για παράδειγμα την Πρωτομαγιά που η δράση είχε να κάνει με ε:: σχετιζόταν με την με το καλωσόρισμα του Μαΐου και της άνοιξης και έγιναν κατασκευές με λουλούδια με στεφάνια

X: Είχατε κάνει και ένα σε αυτό που λες το πρόγραμμα είχατε κάνει και εκείνο εκεί το παιχνιδάκι με το ρολό υγείας και το σκοινάκι και το καπάκι

Σ: [Ε:: στην]

X: [για το Μάιο]

Σ: Ναι

X: [Εντάξει τίποτα μη νομίζεις] απλά το ανέφερα

Σ: [[(γελά)]]

Ναι ή τότε την 25 που πραγματοποιήσαμε μια επίσκεψη στο Πολεμικό Μουσείο εδώ στη Θεσσαλονίκη ώστε τα παιδιά μέσα από αυτό

να μάθουν κάποια από την ιστορία να:: ε:: γνωρίσουνε ε:: τα τις συνθήκες που επικρατούσαν τότε στον πόλεμο τα όπλα

X: Ωραία ανέφερες κάτι που μου τράβηξε το ενδιαφέρον για τις δεξιότητες είπες να μάθουν κάποιες δεξιότητες όπως ας πούμε θα μπορούσες να μου δώσεις κάποιο παράδειγμα των δεξιοτήτων που παίρνετε υπόψη όταν οργανώνετε το πρόγραμμά σας;

Σ: Ε:: ακόμα και το πώς θα ε:: χρησιμοποιήσουν ένα ψαλίδι τα παιδιά ίσως να είναι για κάποια να είναι δύσκολο αμόμα δηλαδή και αυτή τη δεξιότητα προσπαθούμε να την αναπτύξουμε να την εξελίξουμε το πώς θα πιάσουν και το χαρτί για να κόψουν ε:: αυτό ίσως για τις μικρότερες ηλικίες μετά:: ε:: τα πιο μεγάλα παιδιά ε:: μαθαίνουν να χρησιμοποιούν πινέλα να ζωγραφίζουν σε καμβά ε:: ανακαλύπτουν καλύτερα μπορεί η δεξιότητα να μην ακριβώς για τη χειροτεχνία αλλά να μπορούν να ανακαλύψουν το σώμα τους να:: μάθουν τα:: να μάθουν για το:: αντίθετο φύλο να αναπτύξουν τη φαντασία τους τη δημιουργικότητά τους να:: τη ε:: αυτό

X: Α ωραία ε:: για μισό λεπτό τώρα α σε αυτό το σημείο θα ήθελα να σε ρωτήσω το εξής. Στην ιστοσελίδα σας αναφέρετε πως σκοπός της ΜΚΟ σας είναι η εναλλακτική και η μη τυπική μάθηση. Ποιες αντιλαμβάνεσαι ότι είναι οι διαφορές ανάμεσα στην τυπική και στην μη τυπική μάθηση;

Σ: Ε:: από όσο μπορώ να θυμηθώ και από το δικό μου το σχολείο ε:: συνήθως ε:: στα σχολεία και στο σχολικό χώρο τα παιδιά είναι πολύ περισσότερα από ότι εδώ και αυτή είναι μια βασική διαφορά με τις δράσεις που κάνουμε εμείς στην Σχεδία στην πόλη ε:: τα παιδιά εδώ ε:: έχουν την ευκαιρία να επικοινωνήσουν καλύτερα γιατί ακόμα και η διάταξη του χώρου βοηθάει σε αυτό να συνεργαστούνε καλύτερα γιατί ε:: πάλι το πώς είναι τοποθετημένα τα τραπέζια τα καρεκλάκια ε:: έχουν ένα νόημα έχουν ένα στόχο ε:: είναι περισσότερο ενεργητικά και τα παιδιά παρά ενώ στο σχολείο ίσως είναι περισσότερο παθητικά ε:: μπορούν

X: Αυτό γιατί το λες ότι είναι περισσότερο ενεργητικά;

Σ: Γιατί μπορούν ε καλύτερα να επικοινωνήσουν μεταξύ τους να ε:: να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους ε:: να:: συνδυάσουν τη μάθηση με την κατασκευή δεν ε:: Το βασικότερο είναι ότι δεν υπάρχει κάποια δασκάλα ή δάσκαλος αλλά υπάρχουν πολλές δασκάλες και το μάθημα η δράση εδώ στη Σχεδία στην πόλη γίνεται περισσότερο συλλογικά με συνεργασία και από τα παιδιά και από τους εθελοντές , οι εθελοντές μεταξύ τους και με τα παιδιά αντίστοιχα εμ:: δεν υπάρχει κάποιος αυστηρός έλεγχος όπως στο σχολείο ε::

X: Ωραία εντάξει με κάλυψες. Για ποιο λόγο η οργάνωση και ο σχεδιασμός των προγραμμάτων και η υλοποίηση όμως των προγραμμάτων γίνονται ομαδικά; Αυτό που είπες ανάμεσα σε διαφορά του σχολείου με τη Σχεδία ότι εδώ είστε πολλές εθελόντριες πολλά άτομα ε:: για ποιο λόγο το κάνετε ομαδικά αυτό;

Σ: Ε σημαντικό σε μία ομάδα πάντα για μένα είναι να υπάρχει συλλογικότητα και συνεργασία και πόσο μάλλον εδώ που έχουμε και ένα ακόμα πιο συγκεκριμένο και σημαντικό σκοπό ε:: πρέπει να υπάρχει συνεργασία στην οργάνωση ώστε ε:: με αυτόν τον τρόπο έχουμε περισσότερες ιδέες κάθε φορά οι ιδέες μπλέκονται μεταξύ τους και βγαίνει καλύτερο αποτέλεσμα ε:: ε:: καταλαβαίνουμε καλύτερα έτσι πάντα το νόημα της συνεργασίας και της συλλογικότητας αλληλεγγύη μεταξύ των εθελοντών ε:: και πάλι ο κάθε εθελοντής έχει την ευκαιρία να προτείνει κάτι δικό του.

X: Αλληλεγγύη το λες με ποια άποψη;

Σ: Ε:: ότι είμαι κοντά στην ιδέα του άλλου ε:: ότι ας πούμε θα την ακούσω::

X: Ναι

Σ: Και θα προσθέσω και εγώ την άποψή μου

X: Ε:: πως αντιμετωπίζετε επίσης παρατήρησα ότι στα προγράμματα και τα δύο τα παιδιά έχουν διαφορετικές ηλικίες

Σ: Ναι

X: Πως αντιμετωπίζετε αυτή τη διαφορά ηλικιών;

Σ: Εκεί παίζει σημαντικό ρόλο η οργάνωση που υπάρχει στην ομάδα ε: προσπαθούμε να το οργανώνουμε όσο καλύτερα γίνεται ε επειδή ακριβώς υπάρχουν υπάρχει διαφορά στην ηλικία υπάρχει διαφορά και στις δεξιότητες των παιδιών ε:: στην προετοιμασία πιο συγκεκριμένα ίσως αποφασίσουμε να:: φτάσουμε λίγο πριν το τέλος κάποια κατασκευή ώστε να ε:: την τελειώσουν τα παιδιά τα πιο μικρά ενώ τα πιο μεγάλα έχουν την δυνατότητα ε: να το κατασκευάσουν μόνοι τους ε:: υπάρχει διαβάθμιση στη δυσκολία ε:: των κατασκευών ε:: αλλά πάντα δεν παύει να είναι ενδιαφέρον ε::: ελκυστικό για κάθε ηλικία

X: Θα ήθελα να σε ρωτήσω τώρα αυτή η διαφορά ηλικιών ε:: θεωρείς ότι έχει κάποια οφέλη για τα παιδιά;

Σ: Η διαφορά;

X: Ναι αυτή η διαφορά θεωρείς ότι έχει κάποια οφέλη για τα παιδιά;

Σ: ε::: ... σε επίπεδο μαθησιακό δε ξέρω εάν έχει κάποιο όφελος ή όχι ε:: όμως στο δικό μας το επίπεδο που είναι καλλιτεχνικό και δημιουργικό ε:: σίγουρα ο ένας παίρνει από τον άλλον πάντα πάντα ο καθένας παίρνει από τον άλλον οπότε κάποιο όφελος θα υπάρχει

X: Ε:: τώρα κάτι άλλο επίσης για τα παιδικά προγράμματα θα σε ρωτήσω. Έχω παρατηρήσει ότι εσείς τα μέλη της Σχεδίας αποφασίζετε τη θεματική αυτών των προγραμμάτων ε: γιατί δε βάζετε και τις ιδέες των παιδιών σε αυτή τη διαδικασία;

Σ: Ε::: υπήρξε και βρίσκεται στα πλαίσια συζήτησης αυτό να:: τα παιδιά να αποφασίζουν για τις δραστηριότητες που ακολουθούμε αλλά::: ε::: αυτό το σκεπτικό είναι περισσότερο για μεγαλύτερα παιδιά ε δέκα έντεκα χρονών ε:: ωστόσο πάλι που και σε αυτήν την ηλικία θα είναι ευκολότερο να υπάρχει πρόσβαση και να μη χρειάζεται να τα φέρνουν οι γονείς τους για να βρεθούν στο χώρο μας ε:: αλλά και πάλι αποτελεί μια δέσμευση ε::: ίσως υπάρχουν προβλήματα στο γεγονός ότι τα παιδιά δε θα μπορούν να βρίσκονται τη μέρα της δράσης οπότε ε:: δεν υπάρχει τελικά όφελος και δεν είναι δεν θα εκτελέσουν τα παιδιά τη δράση εμ οπότε όλη αυτή η σκέψη μένει στη συζήτηση και μόνο

X: Ωραία. Πως αξιολογείτε τα προγράμματα που υλοποιείτε με τα παιδιά;

Σ: Εμ συνήθως μετά από κάθε δράση έχουμε ένα ερωτηματολόγιο στο οποίο συμπληρώνουμε τα βασικά στοιχεία ημερομηνία ώρα ε:: το θέμα της δράσης ε:: των εθελοντών που συμμετέχουν τα ονόματα ε:: και από κει και πέρα ε:: αξιολογούμε εάν ήταν καλή ή όχι εάν έπρεπε να συμπληρώσουμε κάτι ή όχι εάν υπήρχε συνεργασία μεταξύ των εθελοντών εάν υπήρχε συνεργασία μεταξύ εθελοντών και παιδιών και πεί λέγοντας ε:: είτε εάν δεν το κάνουμε αυτό ε:: μετά τις δράσεις μας μαζευόμαστε οι συμμετέχοντες οι εθελοντές και συζητάμε εάν έγινε κάποιο λάθος εάν έπρεπε να συμπληρώσουμε κάτι για την επόμενη φορά ε::: για τη συνεργασία των παιδιών για τη δική μας συνεργασία που είναι πολύ σημαντική

X: Ωραία αυτό το ερωτηματολόγιο που είπες ουσιαστικά το φαντάζομαι σα φύλλο με στοιχεία και το συμπληρώνετε

Σ: Ναι ναι ναι

X: Το φυλάτε σε κάποιο μέρος;

Σ: Ναι υπάρχει ένας φάκελος ε::: εδώ στο χώρο μας που είναι σαν ιστορικό το κρατάμε σαν ιστορικό ε:: με τις ημερομηνίες και:: αυτό υπάρχει στο χώρο μας

X: Ωραία εντάξει. Τώρα θα ήθελα να περάσω σε κάτι άλλο ε:: θα ήθελα να συζητήσουμε για τα υπόλοιπα προγράμματα που έχω δει ότι γίνονται στη Σχεδία

Σ: Ναι

X: Παραδείγματος χάρη έχω παρατηρήσει ότι γίνονται σεμινάρια για εκπαιδευτικούς

Σ: Ναι

X: Για ποιο λόγο κάνετε αυτά τα σεμινάρια;

Σ: Εγώ προσωπικά δεν έχει τύχει να παρακολουθήσω κάποιο σεμινάριο ε:: αλλά:: από όσο ξέρω τα σεμινάρια γίνονται με σκοπό να προωθήσει η Σχεδία στην πόλη τον τρόπο σκέψης της τον τρόπο ε::: επαφής με τα παιδιά στους εκπαιδευτικούς ε::: δίνει μια άλλη ματιά στα

πράγματα στον τρόπο που μπορούν οι εκπαιδευτικοί να ε:: συμπεριφέρονται μέσα στην τάξη
ε:: το πώς μπορούν να προσεγγίζουν τα παιδιά πως μπορεί το μάθημα να γίνεται περισσότερο
ελκυστικό για κείνα [αυτός είναι ο στόχος]

X: [Ωραία] ε::: τώρα ένα άλλο πρόγραμμα που έχω παρατηρήσει είναι το
πρόγραμμα Back to the community. Θα ήθελα να μου πεις κάποια κάποια λόγια για αυτό το
πρόγραμμα

Σ: Το Back to the community είναι ένα πρόγραμμα που έχει αναλάβει αυτόν τον καιρό η
Σχεδία στην πόλη όπως αναλαμβάνουν και ανά τακτά χρονικά διαστήματα ε::: είναι ένα
πρόγραμμα με πρόσφυγες ε κύριος στόχος του και μέλημά του είναι να:: η ένταξη των
προσφύγων στην κοινωνία μας ε:: συγκεκριμένα εδώ στην πόλη της Θεσσαλονίκης εμ::

X: Ε:::θα ήθελα τώρα να μου σχολιάσεις λίγο το περιεχόμενο

Σ: Ε ναι το περιεχόμενο ποικίλει ((γελά)) ε:: υπάρχουνε είναι βασικά η μετακίνηση στην πόλη
δηλαδή οι πρόσφυγες αρχικά μαθαίνουν πώς να μετακινούνται μέσα στην πόλη με τον ΟΑΣΘ
και με τα ΚΤΕΛ ε: ((βήχει)) ε:: υπάρχει υπάρχουν μαθήματα για την εξοικείωση των
προσφύγων με τους υπολογιστές και έπειτα ε:: πως μπορούν να κατασκευάσουν το δικό τους
βιογραφικό σημείωμα για να απευθυνθούν σε ε:: εργοδότες για να:: αναλάβουν κάποιο πόστο
κάποια δουλειά ε::: κάνουν βόλτα ε στην πόλη ώστε να την μάθουν καλύτερα να
εξοικειωθούν με το χώρο ε:: οι γυναίκες πάλι οι πρόσφυγες ε:: με τα:: με τις ραπτομηχανές οι
οποίες έχουνε δοθεί στη Σχεδία στην πόλη έχουν αγοραστεί μάλλον από αυτήν μαθαίνουν να
κατασκευάζουν τα δικά τους ρούχα και να είναι περισσότερο αυτόνομες είναι ένας τρόπος για
να είναι είναι μαθαίνουν να κάνουνε καλύτερη οικονομία να διαχειριστούν καλύτερα τα
χρήματά για να κατασκευάσουν μόνοι τους να κατασκευάζουν μόνοι τους τα ρούχα τους,
γιατί είναι ένας τρόπος να εξοικονομούν λεφτά

X: Α περίμενες τώρα γιατί ανέφερες την οικονομία και κει λίγο εγώ κάπου το έχασα ε::
ξαναπές λίγο αυτό τι προσφέρει στις γυναίκες η ραπτική;

Σ: Ε:: μαθαίνουνε εκείνες να ράβουνε τα δικά τους ρούχα

X: Ναι

Σ: Με πατράν και με τη βοήθεια της εκπαιδευτριάς ε:: της ραπτικής ε:: και έτσι μπορούν να
κατανοήσουν καλύτερα ότι:: συγκεκριμένα τώρα για αυτό ότι μπορούν να δημιουργούν τα
δικά τους ρούχα και να εξοικονομούν χρήματα, γιατί τα ε:: το να: κατασκευάζεις το να::
δημιουργείς μόνος σου τα ρούχα σου ε:: είναι περισσότερο ωφέλιμο ε:: οικονομικό από το να
τα αγοράσεις

X: Α ωραία τώρα το κατάλαβα την οικονομία αυτή που είπες

Σ: Χρειάστηκε μία διευκρίνιση

X: Ε:: ωραία λοιπόν μετά από όλα αυτά που έχουμε συζητήσει φίλτατη τι αντιλαμβάνεσαι ότι
σου έχει προσφέρει η συμμετοχή σου στην ομάδα τι έχεις αποκομίσει ε από τη συμμετοχή
σου [στη Σχεδία] στην πόλη; Ναι.

Σ: [στη Σχεδία:] ε:: πιστεύω ότι το κυριότερο ε:: είναι ότι ε:: η συνεργασία
που υπάρχει ε:: μεταξύ των μελών ε:: για μένα δηλαδή αυτό είναι το κυριότερο η συνεργασία
ε: η ευρηματικότητα ε:: το γεγονός δηλαδή ότι ακόμα και εμείς μπορούμε να: ε::

αναπτύξουμε τις δεξιότητές μας ε:: το πιο απλό πράγμα ότι ((γελά)) μπορούμε να μάθουμε
και εμείς κάποια παραπάνω πράγματα από τα υλικά, από τα εργαλεία που ίσως να μη τα
γνωρίζαμε αλλά:: η επαφή όλη με:: την οργάνωση με τις εθελόντριες τις υπόλοιπες με τον
τρόπο με τον τρόπο που οργανώνεται ε::: είναι σημαντικό είναι σημαντικά για μένα

X: Αναφορικά με:: η επαφή σου με τα παιδιά ε:μ τι σου έχει προσδώσει αυτή η επαφή σου με
τα παιδιά;

Σ: Ε::: σίγουρα ε:: αντιλαμβάνομαι καλύτερα τον τρόπο που της συμπεριφοράς τους ε:::
έρχομαι πιο κοντά σε αυτά στις σκέψεις τους ε::: στους προβληματισμούς τους ε:: στα
σημερινά παιδιά κυρίως κυρίως επειδή ασχολούμαστε με μικρά παιδιά ε:: τι ξέρουν και τι όχι
ποιο είναι το επίπεδο γνώσεων ε::

X: Ωραία και η επαφή που είχες με τα παιδιά με τα οποία δεν μιλούσαν την ίδια γλώσσα μαζί σου τι σου προσέφερε ε:: αυτή σου η επαφή με αυτά τα παιδιά;

Σ: Ε::: εκεί το:: η κατάσταση είναι διαφορετική γιατί μπορεί να μην είναι τόσο εύκολο να:: να κάνεις κάποια κατασκευή να εξηγήσεις κάτι να να προσπαθείς να ε:: μάθεις κάτι στα παιδιά αλλά::: ε::: εκεί τώρα έχει παίζει μεγαλύτερο ρόλο ε::: το μουσικοκινητικό κομμάτι η επαφή με το άλλο άτομο τα αγγίγματα ε:: ο χορός ε::: όλα αυτά η κίνηση η μουσική ε::

X: Ότι δηλαδή για να καταλάβω τώρα έτσι για να δω εάν το έχω πιάσει σωστά ότι όλα αυτά που μου λες ε είναι μια εναλλακτική μορφή επικοινωνίας

Σ: Ναι

X: Δηλαδή η μουσική ο χορός και αυτά είναι ... αντί να πλησιάζεις λεκτικά αυτά τα παιδιά τα πλησιάζεις με αυτόν τον τρόπο

Σ: Ναι

X: Εντάξει ok το έπιασα ε::: και μιας και πιάσαμε τώρα το διαφορετικό η επαφή σου με τους πρόσφυγες που είναι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα Back to the community τι γνώση σου έχει προσφέρει;

Σ: Ε::: είναι και αυτό κάτι διαφορετικό κάτι καινούριο εμ ακόμα και μία λέξη μία καινούρια εικόνα από αυτούς είναι για μένα σημαντική και ο ένας και ο άλλος δίνει παίρνει αντίστοιχα ε::: γίνεται ανταλλαγή πολιτισμικών στοιχείων μαθαίνουμε για την κουλτούρα τους μαθαίνουν για τη δικιά μας ε::: πολλές φορές καταλαβαίνουμε το πόνο του ανθρώπου που έρχεται από μία ε μια εμπόλεμη κατάσταση ε::: και αυτά πιστεύω πως είναι σημαντικά να τα έχουμε πάντα στο μυαλό μας

X: Ωραία. Μετά από όλα αυτά που έχουμε συζητήσει ποια πιστεύεις ότι είναι η πολιτική διάσταση της Σχεδίας;

Σ: ... Λοιπόν ε::: όπως είπα και προηγουμένως ε::: στην πολιτική της Σχεδίας στην πόλη κυριαρχεί η συνεργασία και αν μπορεί να πει κανείς και η δημοκρατικότητα μεταξύ των μελών ε::: διότι οι αποφάσεις παίρνονται συνολικά ο καθένας έχει την ελευθερία να προτείνει από θέματα, ιδέες ε::: είναι για κάθε μέλος εύκολο να επικοινωνήσει με τον άλλον να επικοινωνήσει τις ιδέες τις σκέψεις του ο απέναντι να καταλάβει και να ε::: συμφωνήσει να διαφωνήσει μαζί του ε::: ... αυτό

X: Ε::: τώρα θα το πάω σε προσωπικό επίπεδο για σένα έτσι τι σημαίνει η Σχεδία;

Σ: Ε::: Σχεδία στην πόλη ε::: σημαίνει σίγουρα για ακόμη μια φορά συνεργασία, ε χαρά, γιατί ε::: όχι μάλλον θα πω συνεργασία, χαρά, αγάπη για αυτό που κάνουμε, χαμόγελα πολλά καθημερινά ε::: ακόμα και εάν υπάρχει μια δύσκολη μέρα ε::: όταν φτάνω στο χώρο εδώ ε::: τα ξεχνάς ξεχνάς για λίγο τους προβληματισμούς σου ε:::

X: Ωραία, θες να πεις κάτι γιατί τώρα αισθάνομαι ότι σε διέκοψα;

Σ: Όχι συνεχίζουμε ((γελά))

X: Ωραία αυτός ο ε::: αυτός ο συλλογικός τρόπος με τον οποίο μου το ανέφερες ότι συνεργασία και συνεργασία ξανά λοιπόν αυτός ο συλλογικός τρόπος αντιλαμβάνεσαι ότι επηρεάζει την πραγματικότητα την πραγματικότητά μας;

Σ: Έστω και στο ελάχιστο κάθε οργάνωση όπως και η Σχεδία δίνει το παραμικρό λιθαράκι προς τα έξω ε:: φαίνεται ότι μέσα στη στους καιρούς τους σημερινούς πάντα θα υπάρχει ένα έστω και μία εμ σπίθα ελπίδας ότι κάτι καλύτερο γίνεται κάθε φορά ε:::

X: Να σε ρωτήσω τι καλύτερο γίνεται αυτό που λες με το λιθαράκι προς τα έξω τι καλύτερο γίνεται εδώ στη Σχεδία που βγαίνει προς τα έξω;

Σ: Σίγουρα δεν μπορούμε να αλλάξουμε τα πάντα αλλά:: αν το σκεφτούμε μπορούμε και τη γειτονιά μας να την κάνουμε καλύτερη είναι πάντα κάτι καλύτερο για τον κόσμο επομένως η Σχεδία στην πόλη ε::: με τις δράσεις της με το πάθος της με την αγάπη της για αυτό που κάνει ε::: βοηθάει και εκείνη στο να γίνει κάτι καλύτερο εμ...

X: Ωραία εντάξει

Σ: Στέκεται δημιουργική στέκεται χαρούμενη στον κόσμο στα προβλήματα

X: Άρα δηλαδή η πραγματικότητα η ζοφερή πραγματικότητα ((κάνω κίνηση με τα χέρια)) και ξαφνικά έχουμε τη δημιουργική Σχεδία

Σ: Ναι και πιο κάτω κάτι άλλο καλύτερο ποιος ξέρει ((γελά))

X: Ωραία λοιπόν τώρα σου δείχνω αυτήν την εικόνα ((δίνω κόλλα A4)) που είναι το μπάνερ της Σχεδίας και θα ήθελα λίγο να μου σχολιάσεις αυτά που αναγράφονται σε αυτό το μπάνερ

Σ: Ναι ναι βλέπουμε και πάλι είπαμε τη σπείρα που είναι η συλλογικότητα

X: Α βλέπουμε πάλι τη σπείρα

Σ: Ναι ναι και τώρα όλα αυτά τα ρήματα πάνω στο μπάνερ σημαίνουν Σχεδία στην πόλη, με εκφράζουν ε:: και ναι όντως συμμετέχω και επικοινωνώ, ταξιδεύω, μαθαίνω, δρω, δημιουργώ, ονειρεύομαι μέσα στη Σχεδία όλα αυτά

X: Θα ήθελες να μου πεις κάτι άλλο για την εμπειρία σου και τη συμμετοχή σου σε αυτή την ομάδα κάτι που θα ήθελες να μοιραστείς τελευταίο;

Σ: Ε:: αισθάνομαι τυχερή που βρέθηκε αυτή η οργάνωση και μπόρεσα και εγώ και την ανακάλυψα ε:: και είμαι μέλος της χαίρομαι για το:: γεγονός ότι γνώρισα νέα άτομα, ότι ε:: αποκτάω καθημερινά και εξελίσσω τις ικανότητές μου τις δεξιότητές μου ξέρω ότι ίσως με βοηθήσει και επαγγελματικά κάποια στιγμή όλη αυτή η διαδικασία ε:: αυτά

X: Ωραία εντάξει [σε ευχαριστώ πάρα πολύ] για την συνέντευξη

Σ: [δεν ήταν τίποτα]

Συνέντευξη 2

X: Καλησπέρα

K: Γεια

X: Εμ λοιπόν αρχικά θα ήθελα να μου πεις εσύ με τι ασχολείσαι [τι κάνεις;]

K: [είμαι φοιτήτρια της]

Γαλλικής Φιλολογίας στο πρώτο έτος. Αυτά

X: Ωραία πόσο καιρό είσαι εθελόντρια στη Σχεδία στην πόλη;

K: Από τον Δεκέμβρη φέτος του 2016

X: Ωραία πως και από πού πληροφορήθηκες για τη Σχεδία;

K: Ε γενικότερα με ενδιέφερε ο εθελοντισμός και είχα ψάξει: διάφορα εθελοντικά προγράμματα και ομάδες ε:: και βρήκα τυχαία στο διαδίκτυο τη Σχεδία στην πόλη και είπα να την επισκεφτώ μια μέρα και από τότε είμαι εδώ είμαι μέλος

X: Να σε ρωτήσω γιατί σε ενδιέφερε ο εθελοντισμός;

K: Ε μιας και είμαι σε τμήμα το οποίο είναι Παιδαγωγικό ήθελα να έρθω σε επαφή με τα παιδιά κυρίως αλλά γενικότερα να προσφέρω στην κοινωνία

X: Άρα λοιπόν εμ για ποιο λόγο αποφάσισες να γίνεις μέλος στη Σχεδία;

K: Εμ μου άρεσε ο τρόπος που υλοποιούνται τα προγράμματα που τα μέλη είναι πολύ ενεργά και όχι απλά παθητικά και παρατηρούν και: ήρθα μια φορά δοκιμαστικά μου άρεσε και από τότε συμμετέχω

X: Ε:: θα ήθελες λίγο να μου αναπτύξεις περισσότερο τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν τα μέλη;

K: Ε: τα μέλη μαζεύονται κάθε Τρίτη ε::: ώστε να φτιάξουν το πρόγραμμα για όλη την εβδομάδα και από κει και ύστερα χωρίζονται σε ομάδες και έχουμε κάποια προγράμματα και έτσι τα υλοποιούν και έρχονται ενεργά συμμετέχουνε φτιάχνουνε διάφορα θέματα θεματικές και τις υλοποιούν με τα παιδιά που είναι στο κάθε πρόγραμμα

X: Τέλεια εμ πριν πάμε στο να σε ρωτήσω περισσότερα για τα προγράμματα θα ήθελα να μου πεις λίγο έτσι για το χώρο για ποιο λόγο αυτή η ΜΚΟ ονομάζεται Σχεδία στην πόλη και τι σημαίνει το σύμβολο;

K: Η σπείρα;

X: Η σπείρα ναι

K: Ε δεν ξέρω ακριβώς πως βγήκε το όνομα αλλά θεωρώ πως βασικά από ότι έχω ακούσει από την ιδρύτρια ότι τους άρεζαν τα ταξίδια και έτσι σε ένα γενικότερο πλαίσιο πιο καλλιτεχνικό ε:: το ονόμασαν Σχεδία στην πόλη έτσι ώστε με μια σχεδία ταξιδεύω με μια σχεδία ταξιδεύω σε έναν άλλον κόσμο διαφορετικό τρόπο εκμάθησης από αυτόν που έχουμε συνηθίσει

X: Πολύ ενδιαφέρον ε:: δηλαδή εσείς εδώ πέρα στη Σχεδία εμ τι αντίληψη έχετε για την εκπαίδευση εμ εννοώ τι προσπαθείτε να περάσετε μέσα από τα προγράμματά σας;

K: Ε προσπαθούμε να περάσουμε μία εναλλακτικότητα στον τρόπο εκμάθησης δηλαδή ποιο καλλιτεχνική πιο δημιουργική ε:: να μη παρέχει μόνο γνώσεις καταυτό τα παιδιά δηλαδή απλά να μαθαίνουν χωρίς να τις θυμούνται μετά να τις διαγράφουν από τη μνήμη τους αλλά μέσα από παιχνίδια μέσα από κίνηση, χορό, μουσική, πειράματα να τους μένει και κάτι παραπάνω να: τους αρέσει αυτό που κάνουν να μην το κάνουν από υποχρέωση και μόνο

X: Θα μπορούσες δηλαδή να μου δώσεις κάποια παραδείγματα επιπλέον;

K: Ναι παραδείγματος χάρι το πρώτο μάθημα το πρώτο μάθημα το πρώτο τέλος πάντων που παρακολούθησα ήτανε στο Παιδικό Στέκι, που είναι ένα πρόγραμμα, και έφτιαξαν τα παιδιά σαπούνια και μέσα από αυτό έμαθαν και την τήξη πήξη που είναι θέμα της χημείας, αλλά ταυτόχρονα ήταν ενεργά σε όλο αυτό έφτιαχναν δικά τους σαπούνια ήτανε βιολογικά και τους άρεσε πάρα πολύ

X: Δηλαδή κάθε παιδί έφτιαχνε το δικό του σαπούνι;

K: Ε με συνεργασία με τη διοργανώτρια με την εκπαιδευτικό αυτήν ναι

X: Ωραία εμ τώρα θα σου κάνω μια αυτήν την ερώτηση αν και νομίζω πως λίγο μου την κάλυψες πως επικοινωνείτε τα μέλη της ομάδας αναμεταξύ σας;

K: Ο καθένας λέει τις απόψεις του και τις ιδέες που έχει τις εξωτερικεύει ε: άμα κάποιος δε συμφωνεί λέει τη δική του αλλά στο τέλος οι αποφάσεις παίρνονται ε ε σε σύνολο με ότι είπαμε και όχι μεμονωμένα ο καθένας και δεν υπάρχει ούτε αυταρχικότητα αλλά μόνο συνεργασία

X: Σε πρακτικό επίπεδο πως επικοινωνείτε τι;

K: Σε πρακτικό επίπεδο έχουμε μια ομάδα στο Facebook μυστική όπου κάθε βδομάδα βγαίνει το πρόγραμμα για το τι θα κάνουμε, γιατί κάποιος μπορεί να μη μπορέσουν να έρθουν την Τρίτη στη συνάντηση που μαζευόμαστε και έτσι:: ανεβάζουμε διάφορα βιντεάκια διάφορες ιδέες που έχουμε και λέμε από κάτω εάν μπορούμε να τις υλοποιήσουμε ή όχι εάν έχουμε τα υλικά την όρεξη

X: Ε με τα υπόλοιπα μέλη της Σχεδίας έχεις αναπτύξει σχέσεις και εκτός αυτού του πλαισίου;

K: Ναι φυσικά με τον καιρό έχουμε έρθει πιο κοντά έχουμε έχουμε συναντηθεί και εκτός Σχεδίας και εκτός δηλαδή προγραμμάτων ε: και κάνουμε παρέα

X: Θα ήθελα τώρα να σε οδηγήσω στο ποιο:: στο οικονομικό κομμάτι πως διατηρείται οικονομικά το χώρο σας;

K: Αρχικά το κάθε μέλος δίνει δεκαπέντε ευρώ το χρόνο ώστε να για τη διατήρηση της Σχεδίας και από κει και ύστερα κάθε Σάββατο υπάρχει το πρόγραμμα Δημιουργικές Διαδρομές, όπου γονείς της πόλης φέρνουν τα παιδιά τους και: με πέντε ευρώ κόστος, για να απασχοληθούν δύο ώρες έντεκα με μία συνήθως γίνεται αυτό το πρόγραμμα, αλλά επίσης γίνεται γίνονται και σεμινάρια ενηλίκων που μπορεί να είναι οποιασδήποτε ε: οποιουδήποτε επαγγέλματος άνθρωποι να έρθουν να το παρακολουθήσουν είναι πιο καλλιτεχνικά αλλά και σεμινάρια εκπαιδευτικών, ώστε να περάσουμε αυτό που θέλουμε και στους άλλους εκπαιδευτικούς και να το να το βάζουν και αυτοί στην εκπαίδευσή τους, γιατί όλοι::

X: Άρα λοιπόν ο σκοπός από ότι καταλαβαίνω ο σκοπός των ε σεμιναρίων σας είναι διττός από τη μία στων ενηλίκων να εκφραστούν και [αυτοί οι άνθρωποι]

K: [μπορεί να είναι γονείς]

X: γονείς το οτιδήποτε και από την άλλη είναι οι εκπαιδευτικοί που και αυτοί έρχονται για να μάθουνε αυτό γίνεται και για να μάθουν όλοι και για να στηριχθεί

K: Ναι η Σχεδία

X: Ο χώρος ωραία ε:: από πού αγοράζετε τον εξοπλισμό και το υλικό της Σχεδίας;

K: Ε: από μέρη της πόλης και από καταστήματα της γειτονιάς μιας και είμαστε πλατεία

Αθωνος ε:: από βιβλιοπωλεία στηρίζουμε δηλαδή και την πόλη

X: Ωραιότατα και αυτόν τον εξοπλισμό και το υλικό που έχει η Σχεδία ποιος τον ελέγχει;

K: Τα μέλη της κυρίως ε:: ξέρουμε που ακριβώς τα βάζουμε, τι χρησιμοποιούμε κάθε φορά ε:: αλλά επίσης σκουπίζουμε, καθαρίζουμε όλα δηλαδή τα κάνουμε μαζί εμείς είμαστε αυτοί που ελέγχουμε το χώρο

X: Ωραία ε:: τώρα θα σε ξαναταξιδέψω λίγο πίσω στα παιδιά προγράμματα

K: Ναι

X: Λοιπόν μέχρι στιγμής μου έχεις αναφέρει δύο ε: το Παιδικό Στέκι και τις Δημιουργικές Διαδρομές θα ήθελα λίγο να μου πεις με ποιο κριτήριο οργανώνετε και σχεδιάζετε τα προγράμματα αυτά;

K: Ε: με κριτήριο ... ε με το κριτήριο που δημιουργούνται αυτά τα προγράμματα είναι με σκοπό το παιδί να αξιοποιήσει τα ταλέντα του να πειραματιστεί να ε δημιουργήσει να: κινηθεί να φτιάξει γενικότερα πράγματα και να περάσει όμορφα και δημιουργικά τον ελεύθερό του χρόνο

X: Ωραία θα μπορούσες να μου δώσεις πιο συγκεκριμένα παραδείγματα;

K: Ναι παραδείγματος χάρη στο Παιδικό Στέκι έχουμε κάνει ε:: έχουμε κάνει το πρόγραμμα φωτογραφίας που ήταν και στην αρχή της χρονιάς του 2017 και το επειδή ήτανε πολύ πετυχημένο έγινε και στις Δημιουργικές Διαδρομές, τα παιδιά ήρθανε σε επαφή με τη φωτογραφία από τα παλιότερα χρόνια πως ανακαλύφθηκε τα παιδιά έμαθαν πότε ανακαλύφθηκε η φωτογραφική μηχανή ε: πόσες φωτογραφικές μηχανές άλλαξαν από τότε και πως φτάσαμε σε αυτές που έχουμε τώρα

X: Συγγνώμη λίγο αυτό πως το κάνατε;

K: Ε: μία κοπέλα της Σχεδίας που της αρέσει η φωτογραφία έφερε διάφορες φωτογραφικές μηχανές τα παιδιά τις άγγιζαν ε: ήρθανε ταξίδεψαν στο παρελθόν ε: φωτογραφήθηκαν μετά στη συνέχεια ε: γιατί πλέον έχουμε συνηθίσει και όλο στις selfie και έχουμε ξεχάσει πως είναι οι φωτογραφίες και αυτό

X: Και τι άλλο κάνατε;

K: Όσον αφορά τη φωτογραφία ή γενικότερα;

X: Ε όχι

K: Α γενικότερα στα προγράμματα ε: όπως είπα έχουμε κάνει κάνουμε διάφορες διαδραστικές αφηγήσεις με παραμύθια, έρχονται αφηγητές παραμυθιών αφηγούνται παραμύθια και μετά τα παιδιά μέσα από κινητικές ασκήσεις μπαίνουν μέσα στην μέσα σε αυτό και ανακαλύπτουν το σώμα τους, ανακαλύπτουν τα ταλέντα τους ε και πολλές φορές κάποια παιδιά ανακαλύπτουν και κάποια πράγματα που δεν ήξεραν για τον εαυτό τους μέσα από όλο αυτό. Ε επίσης τώρα το Μάιο κάναμε το Μάιο με τα λουλούδια τα παιδιά μιας και έμπαινε η άνοιξη είχε μπει μάλλον η άνοιξη έκαναν στεφάνια τη Πρωτομαγιά, έκαναν το παιχνίδι με το καπάκι και με ένα χαρτί ρολό κουζίνας ρολό υγείας ε:: αυτό και τους άρεσε πάρα πολύ

X: Αυτά τα ρολό υγείας ...;

K: Τα μαζεύουμε εμείς τα μέλη της Σχεδίας και γενικότερα αξιοποιούμε ότι υλικό έχουμε από αυγοθήκες, από ρολό υγείας, ρολό κουζίνας, καπάκια

X: Ωραία ε:: λοιπόν στην ιστοσελίδα σας αναφέρετε πως σκοπός σκοπός της ΜΚΟ αυτής είναι η εναλλακτική και μη τυπική μάθηση. Ποιες αντιλαμβάνεσαι ότι είναι οι διαφορές ανάμεσα στην τυπική και στη μη τυπική μάθηση που προσφέρετε στο χώρο σας;

K: Η τυπική μάθηση είναι το σχολείο ε:: και η μη τυπική είναι η Σχεδία παραδείγματος χάρη στην πόλη και εάν υπάρχουν και άλλες οργανώσεις τέτοιες, διότι το σχολείο είναι συνήθως ένας δάσκαλος ο οποίος ελέγχει ένα τμήμα, ενώ στη Σχεδία είμαστε πολλά μέλη τα οποία

αναλαμβάνουν το κάθε πρόγραμμα ε και τα τμήματα είναι λιγομελή ενώ στο σχολείο είναι συνήθως πολλά τα παιδιά, δεν μπορούν να εκφραστούν όπως θέλουνε να μιλήσουνε είναι πιο δασκαλοκεντρική η όλη εκπαίδευση, ενώ στη Σχεδία είμαστε πιο μαθητοκεντρικά τα παιδιά είναι στο κέντρο παίρνουν και αυτά όχι αποφάσεις αλλά μπαίνουν πιο γίνονται πιο ενεργά δεν είναι παθητικά δεν βρίσκονται σε καλούπια, λένε τις σκέψεις τους, προβληματισμούς τους ε: και γενικότερα ξεφεύγει η όλη το όλο η όλη μάθηση, όπως την είχαμε συνηθίσει μέχρι τώρα X: Άρα λοιπόν εσείς δίνεται πιο πολύ βάση στο δημιουργικό κομμάτι το παιδί να κατασκευάσει το δικό του δημιούργημα να το πω έτσι

K: Κυρίως

X: Ωραία ε: τώρα κάτι άλλο που θα ήθελα να σε ρωτήσω σχετικό με την οργάνωση και τον σχεδιασμό των προγραμμάτων ε: για ποιο λόγο ο σχεδιασμός των προγραμμάτων γίνονται ομαδικά;

K: Εννοείς από εμάς;

X: Ναι από σας τις εθελόντριες

K: Ωραία γιατί δεν υπάρχει νομίζω ο λόγος να παίρνει ένας αποφάσεις, αλλά όταν βάζουν όλοι τις ιδέες πάνω στο τραπέζι βγαίνει και ένα καλύτερο αποτέλεσμα, γιατί διαφορετικό αποτέλεσμα θα βγάλουν δέκα άτομα από ένα, ο ένας θα καλύψει αυτό που δεν είπε ο άλλος και δε σκέφτηκε και έτσι βγαίνει ωραιότερο αποτέλεσμα και είναι και ομαδικό βγάζουμε ένα πνεύμα συνεργασίας το οποίο μας βοηθάει και στην προσωπική μας ζωή και όχι μόνο στην επαγγελματική και στον εθελοντισμό

X: Πως εννοείς ότι αυτό σε βοηθάει αυτή η ομαδικότητα που περιέγραψες πως σε βοηθάει;

K: Βγαίνει και στο χαρακτήρα μας συνέχεια και στη δουλειά μας έξω από τη Σχεδία, γιατί οι περισσότεροι είναι και εκπαιδευτικοί οπότε θα πρέπει να το βγάλουν και αυτό στο σχολείο που θα δουλέψουνε στα παιδιά

X: Ωραία επίσης έχω παρατηρήσει ότι στα παιδικά προγράμματα έχετε παιδιά διαφορετικών ηλικιών

K: Ναι

X: Πως αντιμετωπίζετε αυτή τη διαφορά ηλικίας;

K: Νομίζω είναι καλύτερο να υπάρχει η διαφορά ηλικίας, γιατί το ένα το παιδί μαθαίνει να συνεργάζεται με το άλλο που μπορεί να υπάρχουν να υπάρχει και διαφορετική ε: αντίληψη να έχουν μάθει τα μεγαλύτερα παιδιά διαφορετικά πράγματα τα οποία θα τα περάσουν και στα μικρότερα ε: τα μικρότερα θα ακούσουν τα μεγαλύτερα θα δουν τα μεγαλύτερα παιδιά πως ήτανε όταν ήταν πιο μικρά και έτσι μέχρι στιγμής δεν έχει δημιουργηθεί κάποιο πρόβλημα όλα κυλάνε ομαλά και είναι ωραία αυτό

X: Τώρα θα ήθελα να σε ρωτήσω το πρόγραμμα του Παιδικού Στεκιού το υλοποιείτε για παιδιά με λιγότερες ευκαιρίες. Για ποιο λόγο το κάνετε αυτό;

K: Ε το Παιδικό Στέκι γίνεται σε συνεργασία με το Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας έρχονται παιδιά με λιγότερες ευκαιρίες, παιδιά που δεν έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουνε διάφορες δραστηριότητες και είναι ένας τρόπος δηλαδή δωρεάν να μην είναι έξω από τον κόσμο αυτά τα παιδιά αλλά να ανακαλύψουν και αυτά τα παιδιά τα ταλέντα τους, τις δεξιότητές τους και να περάσουν να αξιοποιήσουν να περάσουν το ελεύθερο τους χρόνο όμορφα και δημιουργικά

X: Ε επίσης έχω παρατηρήσει ότι στα παιδικά προγράμματα εσείς τα μέλη αποφασίζετε για τη θεματική των προγραμμάτων, γιατί δε βάζετε και τις ιδέες των παιδιών σε αυτή την διαδικασία;

K: Ναι θα ήτανε μια καλή ιδέα αυτή και την έχουμε συζητήσει απλά είναι λίγο δύσκολο να γίνει και στην πράξη, διότι δεν είναι σταθερά που έρχονται σε κάθε κάθε φορά κάθε βδομάδα στο πρόγραμμα ε: οπότε ένα παιδί άμα προτείνει κάτι και την επόμενη φορά δεν είναι εκεί είναι δύσκολο μετά να γίνει όλο αυτό το πρόγραμμα θα ήταν πιο εύκολο με παιδιά της γειτονιάς με όχι παιδιά που μετακινούνται από ανατολικά δυτικά

X: Ωραία κατάλαβα ε:: επίσης πως αξιολογείτε τα προγράμματα που υλοποιείτε με τα παιδιά;
K: ε:: η αξιολόγηση γίνεται συνήθως με φύλλα εργασίας που μέσα εκεί ε γράφουμε τι πήγε λάθος κάθε φορά, εάν όλα κύλησαν ομαλά, τι μας άρεσε τι δε μας άρεσε έτσι ώστε να μην τα επαναλάβουμε τις επόμενες φορές αλλά πλέον γίνεται και άτυπα δηλαδή προφορικά με συζητήσεις μαζευόμαστε τα μέλη και συζητούμε τι ίσως δεν πήγε τόσο καλά όσο περιμέναμε έτσι ώστε να διορθωθούμε

X: Αυτές οι συζητήσεις γίνονται τις μέρες τη μέρα που μου είπες ότι συναντιέστε;

K: Ναι κυρίως Τρίτη αλλά και γενικότερα μπορεί μια φορά να μαζευτούμε εάν τύχει να είμαστε πολλά άτομα εδώ ή και δυο τρεις μεταξύ μας και να το συζητήσουμε

X: Ωραία τώρα θα σε πάω στα υπόλοιπα προγράμματα της Σχεδίας, για ποιο λόγο υλοποιείτε σεμινάρια με εκπαιδευτικούς; Συγγνώμη λίγο, γιατί με κάλυψες πριν βασικά.

K: Ναι

X: Το συζητήσαμε αυτό πριν, αλλά θες να το ξαναπεις;

K: Ναι τα σεμινάρια για τους εκπαιδευτικούς γίνονται έτσι ώστε την εναλλακτική μέθοδο εκπαίδευσης να την περάσουμε και σε στους άλλους εκπαιδευτικούς και να τη βάλουν και αυτοί στη μέθοδο που στην ε στον τρόπο διδασκαλίας τέλος πάντων με τα παιδιά

X: Εσύ έχεις παρακολουθήσει ποτέ κάποιο σεμινάριο;

K: Όχι αλλά θα ήθελα πολύ

X: Ωραία ε επίσης παρατήρησα ότι εμ υλοποιείτε ένα πρόγραμμα που λέγεται Back to the community και είναι ένα πρόγραμμα με πρόσφυγες ε για ποιο λόγο λοιπόν αυτό το πρόγραμμα το υλοποιείτε;

K: Ε μιας και πλέον είναι η δεύτερη χρονιά που οι πρόσφυγες βρίσκονται στη Θεσσαλονίκη είπαμε να κάνουμε αυτό το πρόγραμμα έτσι ώστε να έρθουνε πρόσφυγες και να τους προσφέρουμε μια ενημέρωση για το πώς να ενταχθούν στην κοινωνία να τους βοηθήσουμε μάλλον να ενταχθούν στην κοινωνία μέσα από την τεχνολογία, μέσα από την να φτιάξουν το βιογραφικό τους ε: ε ανακάλυψαν τον τρόπο να μετακινούνται στην πόλη μέσω του ΟΑΣΘ ε: πλέον είναι πολύ πιο εύκολη η ένταξή τους και η μετακίνησή τους ε: ήρθαν εδώ και μάθανε βασικά τώρα τελευταία κάναμε διάφορες συνεντεύξεις μαζί τους με μας και με αυτούς, έτσι ώστε να: εξωτερικεύσουν τις απόψεις τους και τα συναισθήματά τους, για τη ζωή τους στην πόλη και μιας και είμαστε στον 21 αιώνα και η τεχνολογία είναι βασικό μέλημα ε:: θα μπορούσαν καλύτερα να ακουστούν και να μήπως διορθωθούν κάποια κακώς κείμενα όσον αφορά το προσφυγικό μιας και είναι ένα κομμάτι που ταλανίζει την Ελλάδα

X: Ωραία ε:: α επίσης κάτι που ήθελα να σε ρωτήσω αλλά το θυμήθηκα τώρα εντάξει.

Κάποια στιγμή είχα παρατηρήσει ότι έγραφες ε:: στο word στον υπολογιστή μας κάτι έγραφες σε word ήτανε η Παγκόσμια μέρα ήταν το πρόγραμμα για την Παγκόσμια μέρα βιβλίου

K: Α ναι

X: Τι ακριβώς έκανες στο word;

K: Περνάμε τα αρχεία και στον υπολογιστή, έτσι ώστε να τα έχουμε για τις επόμενες χρονιές, να βλέπουμε τι έχουμε κάνει στο παρελθόν ε:: έχουμε ένα φάκελο βασικά που κρατάμε κάθε αρχείο ε αυτό

X: Για να καταλάβω λίγο, άρα λοιπόν μου λες ότι έγραφες μέσα σε αυτό το word

K: Έγραφα όλον τον τρόπο που έγινε η μέρα του βιβλίου, ε τι χρησιμοποιήσαμε, τι κάναμε με τα παιδιά και αυτό το αποθηκεύουμε και βλέπουμε τι κάναμε άλλες χρονιές, στο παρελθόν, δηλαδή κρατάμε αρχείο

X: Που έγινε ή που θα γινόταν;

K: Που έγινε

X: Εννοώ δηλαδή μήπως κατέγραφες όταν ε::

K: Α την ώρα που γινόταν;

X: Γιατί θυμάμαι ότι ήμασταν ακόμα στην οργάνωση τότε

K: Α ναι τα κατέγραφα για να τα φωτοτυπήσουμε και να τα έχουμε και στο χέρι

X: Ναι μπερδεύτηκε τώρα λίγο με την εάν το έκανες μετά ή πριν. Τέλος πάντων οκ το έκανες για να κρατήσεις αρχείο

K: Ναι για να κρατήσουμε αρχείο το έκανα

X: Ωραία εντάξει θα περάσουμε τώρα στα πιο αναστοχαστικά να το πω έτσι ζητήματα ε τι αισθάνεσαι ότι σου έχει προσφέρει η συμμετοχή σου στην ομάδα; Δηλαδή τι έχεις αποκομίσει από τη συμμετοχή σου στα προγράμματα αυτά;

K: Αρχικά στην επαφή με τα παιδιά ε::: ανακάλυψα ότι μου αρέσει να έρχομαι να ασχολούμαι με παιδιά και να συνεργάζομαι, ενώ δεν την ήξερα αυτήν την πτυχή του εαυτού μου και μαθαίνεις να έρχεσαι σε επαφή με διάφορους πολιτισμούς σου προσφέρουν σου μαθαίνουν μάλλον σου περνάν τα δικά τους στοιχεία περνάς τα δικά σου ε:: η διαπολιτισμικότητα η λεγόμενη

X: Θα μπορούσες να μου δώσεις ένα παράδειγμα για αυτό τώρα που λες;

K: Ναι τώρα με το Back to the community, με τους πρόσφυγες, κάναμε ένα πάρτι μια μέρα και εμείς μαγειρέψαμε τη δική μας ελληνική κουζίνα τη μεσογειακή και εκείνοι τη δική τους, μιας είναι τώρα και το ραμαζάνι και έτσι ανταλλάξαμε γεύσεις, ανταλλάξαμε νοοτροπία και κουλτούρα ε:: επίσης άρχισα να αυτό που θεωρούσα δεδομένο μέχρι τώρα να το συνειδητοποιώ, γιατί δεν έχουμε τις ίδιες τα ίδια δικαιώματα με τις γυναίκες από το χορό ε:: την ίδια ελευθερία και συνειδητοποιώ πως ακόμα δεν έχει αλλάξει η νοοτροπία η αντίληψη για το γυναικείο φύλο σε κάποιες χώρες που εμείς τώρα πλέον το έχουμε δεδομένο

X: Ε: αναφορικά με τις αλληλεπιδράσεις με τα υπόλοιπα μέλη της Σχεδίας τι έχεις μάθει;

K: Βασικό στοιχείο είναι η συνεργασία μαθαίνεις να συνεργάζεσαι και να εργάζεσαι στο σύνολο και όχι μεμονωμένα και ατομικά, μαθαίνεις να ακούς και να ακούγεσαι ε:: αυτό και δε λαμβάνεις αποφάσεις μόνος σου

X: Αυτό αντιλαμβάνεσαι ότι σε έχει βοηθήσει;

K: Ναι αρκετά

X: Αναφορικά με τα υλικά και το χώρο που έχετε τι έχεις μάθει;

K: Ε::: αρχικά αξιοποιούμε οτιδήποτε έχουμε στο χέρι μας και οτιδήποτε μπορούμε να κάνουμε με πιο απλά υλικά ε μαθαίνουμε να καθαρίζουμε το χώρο μετά από κάθε πρόγραμμα ε:: αποθηκεύουμε τα πράγματα σε συγκεκριμένο μέρος όπου την επόμενη φορά θα ξέρουμε που είναι και να τα βρούμε γενικότερα καθαρίζουμε συμμαζεύουμε ε:: μία φορά τώρα τελευταία μου ήρθε ένα παράδειγμα κάτι τραπέζια που είχαμε τα βάψαμε εμείς τα ίδια τα μέλη, για να ομορφύνουμε το χώρο και έχουμε βάψει και τραπεζάκια αλλά και καρεκλάκια γενικότερα ότι έχουμε κάνει στη Σχεδία είναι από εμάς

X: Δώσε μου λίγο ένα λεπτό

K: Ναι

X: Θα ήθελα να σε ρωτήσω τώρα τι έχεις μάθει από την επαφή σου με τα παιδιά που δεν μιλούν την ίδια γλώσσα με σένα;

K: Είναι πολύ δύσκολο να έρχεσαι σε επαφή με παιδιά που δεν μπορείς να συνεννοηθείς εύκολα, γιατί κάποια παιχνίδια και κάποιες κατασκευές πρέπει να τις τους εξηγήσεις, πως θα πιάσουν το ψαλίδι, πώς να γράψουνε είναι πολύ δ'τοσκολο αυτό, αλλά εμείς βρήκαμε τρόπους να το διορθώσουμε να το πω; Ε:: βγαίνουμε έξω π.χ. τώρα τις τελευταίες μέρες που άνοιξε και ο καιρός βγάζουμε τα παιδιά έξω και γράψαμε κάποια τραγούδια σε cd και κάναμε κινητικές δραστηριότητες, χορέψαμε και μέσα από τις κινήσεις του σώματος επικοινωνήσαμε με αυτά τα παιδιά

X: Ωραία ε αυτό το cd πως αποφασίσατε να γίνει [που μου ανέφερες;]

K: [Μια μέρα είχαμε] τραγουδήσει κάποια τραγούδια και παίζαμε διάφορα παιχνίδια όπως μηλάκια, όπως κόκκινο φως και αυτά και έτσι μία κοπέλα από την ομάδα μπορούσε να γράψει, έγραψε ένα cd και την επόμενη φορά κάναμε αυτά τα τραγούδια τις ασκήσεις και τις δραστηριότητες τα παιχνίδια βασικά

X: Ωραία τι έχεις μάθει από την επαφή σου με τα παιδιά που μιλούν την ίδια γλώσσα με σένα;

K: Ναι ε: εντάξει είναι πολύ πιο εύκολο να επικοινωνήσεις με αυτά τα παιδιά ε::: πρέπει πολλές φορές να είσαι και αυστηρός και πιο φιλικός ε:: οι εκπαιδευτικοί περισσότερο ε::: κάνουνε πράξη αυτά που έχουνε μάθει δηλαδή ε:: μαθαίνουν στα παιδιά να παίζουνε μαθαίνουν στα παιδιά και να διαβάζουνε και να κάνουν διάφορες ασκήσεις ε:: αυτό είναι πιο εύκολο να μάθεις με αυτά τα παιδιά να έρθεις σε επαφή

X: Ε:: τι έχεις μάθει από τη διαδικασία αυτή που μπαίνεις από τον σχεδιασμό δηλαδή και από την υλοποίηση των προγραμμάτων αυτή η διαδικασία εσένα τι σου έχει προσφέρει;

K: Αρχικά σκέφτεσαι πολύ περισσότερο από ότι σκεφτόσουν πριν ε:: μαθαίνεις να οργανώνεις μαθαίνεις να είσαι συνεπής ε στις υποχρεώσεις σου, όταν αναλαμβάνεις ένα πρόγραμμα και λες εκείνη τη μέρα θα πάω εγώ πρέπει να είσαι να μην τ' αφήσεις και εάν τυχόν σου συμβεί κάτι το γράφεις στην ομάδα στο Facebook που έχουμε ή παίρνεις τηλέφωνο και κάποιος άλλος σε αναπληρώνει, αλλά πρέπει να είσαι συνεπής γενικότερα και τυπικός

X: Ωραία μετά από όλα αυτά που έχουμε συζητήσει ποια πιστεύεις ότι είναι η πολιτική διάσταση της Σχεδίας;

K: Ναι ε::: αρχικά με το πρόγραμμα το προσφυγικό ε:: προσπαθείς να κάνεις ό,τι καλύτερο ώστε αυτά τα μέλη να ενταχθούν στην κοινωνία και ώστε να γίνεται ένα στο σύνολο να μην υπάρχουν να μην υπάρχει διαφορετικότητα ε: να αλληλεπιδράς με αυτά τα μέλη σαν να είναι Έλληνες σαν να μην υπάρχει κάποια διαφορά ε:: γιατί μπορεί αυτά τα μέλη να θέλουνε να μείνουνε στη χώρα επομένως πρέπει και να τους αντιμετωπίσεις ισάξια από την άλλη τώρα με παιδιά διαφορετικών διαφορετικής μάλλον οικονομικής ε παιδιά που έχουν προβλήματα μάλλον οικονομικά και με αυτά μαθαίνεις όχι μαθαίνεις να αλληλεπιδράς αλλά συνειδητοποιείς παραδείγματος χάρη την οικονομική κρίση που έχει που ταλανίζει την Ελλάδα το 2016 και συνειδητοποιείς την το πρόβλημα και την έντασή του που έχει λάβει, μετά τέλος όσον αφορά τα μέλη μεταξύ μας όπως είπα και προηγουμένως η συνεργασία είναι βασικό βασική βασικό πράγμα που υπάρχει και το σύνολο παίζει ρόλο όχι το άτομο δηλαδή ότι αποφάσεις παίρνουμε τις παίρνουμε ομαδικά επομένως η πολιτική διάσταση είναι η ομαδική και όχι η ατομική και εγωκεντρική

X: Ωραία σ' αυτό το σημείο θα ήθελα τώρα να που πεις για σένα προσωπικά τι σημαίνει η Σχεδία;

K: Σχεδία σημαίνει μια διαφορετική εκμάθηση ένας διαφορετικός τρόπος διδασκαλίας που δεν έχουμε συνηθίσει κιόλας ιδίως στην Ελλάδα ε::: ότι οι γνώσεις δεν είναι μόνο γνώσεις ε::: αλλά μπορείς να μάθεις πράγματα και πιο δημιουργικά, δηλαδή μέσα από από ένα ταξίδι μέσα από ένα ταξίδι γνώσεων ε::: ότι μπορείς να κάνεις πολύ πιο ενδιαφέρον το μάθημά σου ως δασκάλα ε: χωρίς να χρειάζεται να είσαι να πηγαίνεις με βάση τα βιβλία με βάση ένα έναν τρόπο διδασκαλίας που προσφέρει π.χ. το υπουργείο παιδείας, αλλά να φεύγεις να ξεφεύγεις να βάζεις το δικό σου λιθαράκι να:::

X: Αλλά για σένα ας πούμε τι σημαίνει η Σχεδία, δηλαδή το δικό σου::

K: Σχεδία σημαίνει δημιουργώ σημαίνει ανακαλύπτω ανακαλύπτω τα ταλέντα μου, αυτά που δεν ήξερα μέχρι τώρα ε:: μαθαίνω να αλληλεπιδρώ με τους άλλους ε::: να ακούω, να: φτιάχνω κατασκευές να από τα πιο απλά αντικείμενα, να αξιοποιώ οτιδήποτε υπάρχει, να μη μένω να να αξιοποιώ το πιο απλό πράγμα

X: Ωραία ε:: σε αυτό το σημείο θα ήθελα να μου σχολιάσεις αυτό εδώ το μπάνερ είναι το μπάνερ που έχετε [στη Σχεδία σε εξωτερικές δράσεις]

K: [το μπάνερ που έχουμε όταν πηγαίνουμε σε προγράμματα] εδώ το μπάνερ έχει αρχικά κάποια ρήματα συμμετέχω, ότι συμμετέχω σε εμ προγράμματα, σε εδώ πχ από όσο θυμάμαι είναι στο elephantastico στη διεθνή έκθεση βιβλίου που είχαμε που συμμετείχαμε πρόσφατα και κάναμε διάφορα παιχνίδια με τα παιδιά, οπότε επικοινωνήσαμε

με παιδιά που δεν τα γνωρίζαμε πρώτη φορά τα βλέπαμε ε:: δημιουργήσαμε ... ταξιδεύω μιας και η Σχεδία έχει ταξιδέψει μέσω του Erasmus + σε διάφορα προγράμματα στο εξωτερικό ε:: μαθαίνει να συνεργάζεται όπως είπαμε, να δρα και το ονειρεύομαι έναν καλύτερο κόσμο πηγαίνει όσον αφορά την εκπαίδευση, μια διαφορετική εκπαίδευση μια εναλλακτική εκπαίδευση, διαφορετική από αυτή που έχουμε συνηθίσει ως τώρα

X: Θα ήθελες να πεις κάτι άλλο σχετικά με την εικόνα;

K: Ε όχι δε νομίζω αυτό δηλαδή είναι ρήματα τα οποία περιγράφουν τον τρόπο και τον τρόπο που δρα στην ουσία η Σχεδία στην πόλη

X: Ωραία ε:: θα ήθελα τώρα να μου σχολιάσεις αυτό εδώ το κειμενάκι πάρε λίγο το χρόνο να το διαβάσεις και

N: Ναι

X: Όποτε αισθανθείς έτοιμη

K: ((διαβάζει το κειμενάκι)) Το κειμενάκι αυτό όπως βλέπω αφορά θέλει μάλλον να πει ο Φρέιρε ότι όταν θέλουμε να κάνουμε την αλλαγή στην κοινωνία στην εκπαίδευση παραδείγματος χάρη δεν μπορούμε να περιμένουμε να την κάνει ο άλλος ο δίπλα, αλλά πρέπει σε συνεργασία όλοι μαζί να βοηθήσουμε για να γίνει και να μην μένουμε στάσιμοι και παθητικοί και να περιμένουμε μια άλλη ομάδα ένας άλλος άνθρωπος να κάνει την αλλαγή και να φέρει την εναλλακτική εκπαίδευση, την εναλλακτική διδασκαλία, αλλά:: το σύνολο δηλαδή όλοι μαζί ο καθένας να βάλει το δικό του το δικό του λιθαράκι και να βοηθήσει

X: Θα ήθελες τώρα να μου πεις κλείνοντας έχουμε τελειώσει την συνέντευξη θα ήθελες να προσθέσεις κάτι άλλο θες κάτι να πεις κάτι άλλο;

K: Ε: αυτό που ήθελα να πω είναι ότι η Σχεδία στην πόλη είναι μια εθελοντική ομάδα η οποία μπορεί να φέρει όχι να φέρει την αλλαγή μπορεί να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς ε: αλλά και τα ίδια τα παιδιά να ανακαλύψουν αυτό που έχουν μέσα τους και να βγάλουν προς τα έξω την πραγματική εκπαίδευση την εκπαίδευση που πρέπει να είναι στην κοινωνία και όχι αυτήν που είναι μέχρι τώρα, η οποία είναι η στείρα απομνημόνευση και ότι μπορούν δηλαδή να φέρουμε την αλλαγή αρκεί να το θέλουμε

X: Ωραία σε ευχαριστώ εγώ έχω καλυφθεί

N: Ωραία και εγώ ((γελά))

Συνέντευξη 3

X: Καλησπέρα

M: Καλησπέρα

X: Ε λοιπόν αρχικά θα περάσω σε κάποιες πιο εισαγωγικές ερωτήσεις θα ήθελα να σε ρωτήσω με τι ασχολείσαι ποια είναι η ιδιότητά σου;

M: Είμαι νηπιαγωγός έχω τελειώσει το Αριστοτέλειο ε:: αυτή την στιγμή δεν δουλεύω πάνω στο επάγγελμα, αλλά κάνω κάποια ιδιαίτερα και δημιουργική απασχόληση σε παιδιά

X: Ωραία πόσο καιρό είσαι εθελόντρια στη Σχεδία στην πόλη;

M: Ε:: είμαι λίγο καιρό η αλήθεια είναι ξεκίνησα αν δεν κάνω λάθος πριν από το Πάσχα δηλαδή είναι δύο τρεις μήνες

X: Ωραία πως και από πού πληροφορήθηκες για τη Σχεδία στην πόλη;

M: πρώτη φορά τη γνώρισα αν δεν κάνω λάθος πριν δύο χρόνια ε:: στη σχολή ένας φίλος μου ανέφερε τη Σχεδία ότι κάνει κάποια σεμινάρια και έτσι ξεκίνησα να έρχομαι να παρακολουθώ αυτά τα σεμινάρια και σιγά σιγά να την γνωρίζω στην αρχή δεν είχα ελεύθερο χρόνο οπότε δεν μπορούσα να μπω καλύτερα στη Σχεδία στην ομάδα της Σχεδίας με το που βρήκα τον ελεύθερο χρόνο είπα να: γίνω εθελόντρια ((γελά))

X: Αρα λοιπόν για ποιο λόγο αποφάσισες να γίνεις μέλος στη Σχεδία;

M: Ε αρχικά είχα πολύ ελεύθερο χρόνο δεύτερον ήτανε ότι δεν είχα πολύ επαφή με παιδιά κάτι που μου έλειπε άρχισα να το χάνω αυτό και η Σχεδία στην πόλη ήταν μια πολύ καλή

επιλογή, γιατί ξαναήρθα σε επαφή λοιπόν με τα παιδιά και: άρχισε να με γεμίζει όλο αυτό σαν άνθρωπο

X: Τι εννοείς να σε γεμίζει ως άνθρωπο πως το εννοείς τώρα αυτό;

M: Ε:: γενικά πάντα ήθελα να βρίσκομαι κοντά στα παιδιά και επειδή δεν μπορούσα λόγω του προγράμματός μου ε το ότι ήρθα στη Σχεδία με έκανε να έρθω σε επαφή με πολλά παιδιά με παιδιά όλων των ηλικιών μέχρι δημοτικό δηλαδή και με γέμιζε σαν άνθρωπο μέσα μου ένιωθα γεμάτη πολύ καλύτερα ε: ένιωθα ενεργή αυτά ((γελά))

X: Ε θα ήθελα να σε ρωτήσω τώρα κάτι για αυτή τη ΜΚΟ, για ποιο λόγο ονομάζεται Σχεδία στην πόλη και τι σημαίνει το σύμβολό της;

M: Ωραία ε:: το σύμβολό της αρχικά φαίνεται η πόλη κάτω και υπάρχει μία σπείρα, η οποία είναι το σύμβολο της ομάδας ε: Σχεδία στην πόλη η: ομάδα αυτή η καλλιτεχνική ναι ((γελά))

ε: αυτή η καλλιτεχνική ομάδα ε: μπορούσε να ταξιδεύει και να κάνει πράγματα μέσα σε αυτήν την πόλη και για αυτό πήρε αυτό το όνομα. Αυτό μας το είχε αναφέρει η Αργυρώ την πρώτη μέρα που ήρθα στη Σχεδία για να με για να μου πει γενικά όλη τη φιλοσοφία αυτής της ομάδας πριν γίνω εθελόντρια

X: Ε:: ποιος είναι ο σκοπός αυτής της ΜΚΟ;

M: Ε: είμαστε μία καλλιτεχνική παιδαγωγική ομάδα ε:: βοηθάμε όχι βοηθάμε ε:: κάνουμε προγράμματα σε παιδιά για αυτό και λεγόμαστε παιδαγωγική καλλιτεχνική ε:: μέσα από τις τέχνες ε μέσα από τη βιωματική μάθηση και ε μέσα από κάτι διαφορετικό από αυτό που κάνουν τα παιδιά στο σχολείο ονομαστήκαμε ((γελά)) έτσι

X: Ωραία θα ήθελα να σε ρωτήσω πως επικοινωνείτε τα μέλη της ομάδας αναμεταξύ σας;

M: Ε: αρχικά έχουμε μία σελίδα μία ομάδα στο facebook που εκεί και οργανώνουμε τις συναντήσεις μας ε:: τις απορίες μας τα θέματα που θέλουμε να συζητήσουμε να: τα προγράμματα που θα υλοποιήσουμε ε:: φυσικά έχουμε τα τηλέφωνα των εθελοντών όλων μας οπότε μπορούμε να επικοινωνήσουμε και μέσω τηλεφώνου έχουμε μια συγκεκριμένη μέρα Τρίτη 7-9 και Πέμπτη ε:: που συναντιόμαστε για να να συζητήσουμε όσα θέματα μας αφορούν και χρειάζεται να λυθούν και για να οργανώσουμε τις δράσεις μας. Επίσης η Σχεδία είναι κάθε απόγευμα ανοιχτή οπότε μπορούμε να περάσουμε και αυτά ((γελά))

X: Ωραία με τα υπόλοιπα μέλη έχεις αναπτύξει σχέσεις και εκτός του πλαισίου της Σχεδίας;

M: Είμαι λίγο καιρό η αλήθεια είναι μέσα στην ομάδα ε:: οπότε θα μπορούσα να πω ότι δεν έχω αναπτύξει τόσες πολλές σχέσεις ακόμη παρόλα αυτά και εκτός ομάδας ναι έχουμε βγει για καφέ ((γελά)) ε:: και ναι είναι άτομα που θα ήθελα να συνεχίσω:: ε να βρίσκομαι κοντά τους

X: Ε τώρα θα σε πάω στο οικονομικό κομμάτι της Σχεδίας πως διατηρείται οικονομικά το χώρο σας;

M: Ε: αρχικά οι εθελοντές έχουν κάποιες μία συνδρομή το χρόνο οπότε κάποια χρήματα μπαίνουν και από εκεί ε κάνουμε όχι κάθε Κυριακή κάποιες Κυριακές ε: εμ σεμινάρια για τους εκπαιδευτικούς οπότε και από κει κάποια χρήματα ε: το Σάββατο στις Δημιουργικές Διαδρομές τα παιδιά πληρώνουν κάτι λίγο έτσι ώστε να μπορεί α έτσι ώστε να μπορεί η ομάδα ε να έχει κάποιους πόρους οικονομικούς ε: τώρα με το πρόγραμμα των προσφύγων Back to the community ε: πολλά υλικά ήρθαν στο χώρο μας ως εξοπλισμός της Σχεδίας ε νομίζω ότι ανέφερα τα περισσότερα ή όλα ((γελά))

X: Ε: λοιπόν τώρα επειδή είπες τον εξοπλισμό

M: Ναι

X: Από πού αγοράζετε το υλικό και τον εξοπλισμό της Σχεδίας;

M: Κυρίως από τα γειτονικά μαγαζιά, δηλαδή εδώ στο στενό μας έχουμε πολλά μαγαζιά που μπορούμε να προμηθευτούμε τα υλικά μας ε: υπάρχει βιβλιοπωλείο λίγο πιο κάτω, στο Πλαίσιο ανάλογα και τι υλικά χρειαζόμαστε θα πάμε και στα ανάλογα μαγαζιά

X: Και για αυτόν τον εξοπλισμό ε:: μάλλον ποιος ελέγχει τον εξοπλισμό και το υλικό της Σχεδίας;

M: Ε κυρίως εμείς οι εθελοντές εμείς είμαστε υπεύθυνοι για αυτό, δηλαδή εάν κάτι μας λείπει μπορούμε εμείς να καταλάβουμε ότι αυτό λείπει ε:: γιατί ξέρουμε που βρίσκεται το κάθε τι οπότε και θα πρέπει να το αναπληρώσουμε

X: Τι άλλο ε: κάνετε με το υλικό της Σχεδίας;

M: Τι εννοείς; ((γελά))

X: Ναι εννοώ:::

M: Κάνε τη μου λίγο διαφορετικά::

X: Ε: αυτό το υλικό που έχει η Σχεδία [πως αλλιώς το αξιοποιείτε;]

M: [το διαχειριζόμαστε] ε:: γενικά δεν πετάμε πολλά πράγματα, δηλαδή ακόμη και χαρτόνια να κόβουμε τα αποκόμματα μας μπορούμε να τα χρησιμοποιήσουμε και κάπου αλλού, σε κάποιο κολάζ σε: κάποια άλλη δραστηριότητα ε:: ... ναι

X: Ωραία ας περάσουμε τώρα στα παιδικά προγράμματα ε θα ήθελα να μου πεις με ποιο κριτήριο οργανώνετε και σχεδιάζετε τα προγράμματα αυτά;

M: Ε: έχουμε δύο προγράμματα βασικά το Παιδικό Στέκι και τις Δημιουργικές Διαδρομές ε:: το κριτήριό μας είναι η βιωματική μάθηση αρχικά, δηλαδή θέλουμε τα παιδιά μέσα από βιωματικό τρόπο να μάθουν, να περάσουν καλά, να δημιουργήσουν και στο τέλος συνήθως κάτι παίρνουν και στο σπίτι τους αυτό που θα κατασκευάσουν θα γίνει είναι δικό τους αυτοί το δημιούργησαν ε: κυρίως δηλαδή το κριτήριό μας είναι η βιωματική μάθηση

X: Ωραία εμ θα ήθελα να σε ρωτήσω τώρα εμ στην ιστοσελίδα σας αναφέρετε πως σκοπός σας είναι η εναλλακτική και μη τυπική μάθηση. Ποιες αντιλαμβάνεσαι ότι είναι οι διαφορές ανάμεσα στην τυπική και μη τυπική μάθηση;

M: Η τυπική μάθηση βασικά είναι το σχολείο στο σχολείο έχουμε ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα που πρέπει να ακολουθηθεί ε:: υπάρχουν πάρα πολλά παιδιά δηλαδή είμαστε σίγουρα 25-30 οπότε δεν είναι και τόσο εύκολη η ε η μάθηση ε: αντίθετα στη Σχεδία θέλουμε όλα να γίνονται πιο βιωματικά ε: τα τμήματά μας είναι με λίγα άτομα δηλαδή συνήθως μέχρι 15 ή 20 παιδιά ε:: κόλλησα ... ε:: επίσης εμ στο σχολείο συνήθως τα παιδιά κάθονται σε θρανία το ένα πίσω από το άλλο κυρίως ε και επίσης τα παιδιά αυτό που είναι να κάνουν είναι να ακούν τη δασκάλα να τους μιλάει, να καταγράφουν και να κάνουν κάποιες ασκήσεις ε: στη Σχεδία θέλουμε κάτι διαφορετικό καταρχήν δεν έχουμε θρανία καθόμαστε στην ομάδα σε κύκλο για να μπορούμε όλοι να βλέπουμε όλους έτσι ώστε να μπορούμε να επικοινωνούμε ε:: και συνήθως είμαστε τρεις τέσσερις κοπέλες εθελόντριες ε και δεν μιλάμε συνέχεια θα μιλήσουμε στην αρχή θα δείξουμε το θέμα μας θα δώσουμε κάποιες οδηγίες και μετά όλα πηγαίνουν στα παιδιά δεν έχει δηλαδή να τους τα φτιάξουμε να τους τα να τους πούμε τι πρέπει τι να κάνουν δημιουργούν από μόνο τους

X: Δώσε μου λίγο ένα λεπτό τώρα για πιο λόγο η οργάνωση και ο σχεδιασμός αλλά και η υλοποίηση των προγραμμάτων σας γίνονται ομαδικά;

M: Είμαστε μια ομάδα ((γελά)) οπότε δε θα μπορούσε να γίνει νομίζω και κάπως διαφορετικά δεν θα λεγόμασταν ομάδα μετά ε:: συναντιόμαστε λέμε τις απόψεις μας λέμε τι θέμα ίσως ε τις ιδέες μας για το θέμα που θα: κάνουμε είτε την Παρασκευή στο Παιδικό Στέκι είτε το Σάββατο στις Δημιουργικές Διαδρομές ε:: και λειτουργούμε σαν ομάδα δεν μπορώ να το περιγράψω διαφορετικά ((γελά)) ε και δεν μπορώ να το σκεφτώ όλα γίνονται αμέσως δηλαδή θα πούμε τις απόψεις μας όπως είπα θα δημιουργήσουμε το υλικό που θα χρειαστούμε εκείνη τη μέρα και όλα αυτά ε ομαδικά πάλι δηλαδή ο καθένας θα πάρει μία δουλειά να κάνει και θα για να γίνει και πιο γρήγορα ε ο στόχος μας, να φτιάξουμε τα υλικά μας

X: Θα μπορούσε να μου δώσεις κάποια παραδείγματα προγραμμάτων που έχετε κάνει εσείς τα μέλη;

M: Ναι ε: στο Παιδικό Στέκι από ότι θυμάμαι είχαμε φτιάξει είχαμε ως θέμα τη φωτογραφική μηχανή είχαμε τα παιδιά τα παιδιά κατασκεύασαν ένα ομοίωμα φωτογραφικής μηχανής από ταψάκια ε μια χρήσης ε κάτι που μετά τα παιδιά φάνηκε ότι ενθουσιάστηκαν ε έβγαζαν

φωτογραφίες, το πήραν και στο σπίτι τους ε:: άλλο μ: εδώ στις Δημιουργικές Διαδρομές είχαμε ζωγραφική με το Ματίζ σε μία τον Ματίζ βασικά αναφερθήκαμε στον ζωγράφο αυτόν τις τεχντροπίες που χρησιμοποιεί και στο τέλος τα παιδιά ε στα καβαλέτα τους ζωγραφίσανε σύμφωνα με αυτές τις τεχντροπίες να μοιάζουμε λίγο και εμείς τον Ματίζ τώρα και το Πάσχα ακόμη φτιάξαμε τα αυγά μας τα κόκκινα τα βάψαμε ε:: φτιάξαμε ε τα λαζαράκια μας κάναμε τη συνταγή και τα παιδιά τα έπλασαν τα ψήσαμε ε κάναμε και άλλες κατασκευές πολλά άλλα ((γελά))

X: Εμ επίσης έχω παρατηρήσει ότι στα προγράμματά σας τα παιδιά έχουν διαφορετικές ηλικίες από πέντε ας πούμε μέχρι και

M: Δέκα

X: Φέτος ναι μέχρι δέκα. Άλλες χρονιές είχε και πιο μεγάλα μέχρι δώδεκα ε:: αυτές τις διαφορές των ηλικιών πως τις αντιμετωπίζετε εσείς;

M: Ε:: τα προγράμματά μας βασικά είναι για όλες τις ηλικίες δηλαδή μπορεί να καθίσει να ασχοληθεί και να έχει και ενδιαφέρον ένα παιδί έξι ετών αλλά και ένα δέκα ε είμαστε πολλές κοπέλες οπότε η καθεμία μπορεί να πιάσει μια ηλικιακή ομάδα και να το φέρει λίγο με διαφορετικό τρόπο στον καθένα έχουμε και νηπιαγωγούς και δασκάλους οπότε χωρίζεται κάπως ε: γενικά τα παιδιά από ότι έχω παρατηρήσει δεν έχουν κάποιο πρόβλημα ή τα θέματά μας και οι δραστηριότητές μας είναι για όλες τις ηλικίες

X: Πάμε τώρα λίγο στο πρόγραμμα ε: στο Παιδικό Στέκι εμ λέτε λέτε ότι το υλοποιείτε για παιδιά με λιγότερες ευκαιρίες [για ποιο λόγο το κάνετε αυτό;]

M: [ναι είναι::: παιδιά::] που είτε δεν έχουν καλή οικονομική κατάσταση είναι από άλλες χώρες ε: αυτά τα παιδιά θα έπρεπε για να για να περάσουν ας πούμε το απόγευμά τους να πάνε σε κάποιο ΚΔΑΠ να πληρώσουν και προσπαθούμε εμείς να τους κάνουμε πιο εύκολη μέσα σε εισαγωγικά τη ζωή των γονιών, ώστε να μην έχουν να μην πληρώσουνε κάτι παραπάνω να μην υποστούν και το ρατσισμό

X: Πώς το εννοείς τώρα αυτό που λες;

M: Στην Ελλάδα γενικά δε θέλουμε από χώρες άτομα δε θέλουμε να τους βοηθάμε ε: έχουμε μία απόσταση, έτσι η Σχεδία αποφάσισε να φέρει πιο κοντά να εντάξει αυτούς τους ανθρώπους στην Ελλάδα και

X: Ωραία

M: να τους βοηθήσει

X: Πάλι κάτι σχετικό με τα παιδικά προγράμματα θα σε ρωτήσω έχω παρατηρήσει ότι εσείς τα μέλη αποφασίζετε για τη θεματική των προγραμμάτων γιατί δε βάζετε και τις ιδέες των παιδιών σε αυτήν την διαδικασία;

M: Ωραία ε:: αρχικά τα προγράμματά μας είναι μια φορά την εβδομάδα οπότε δεν μπορούμε να πούμε ότι ξέρουμε και όλα τα ενδιαφέροντα των παιδιών ε:: μετά κάθε εβδομάδα δεν είναι ίδια η ομάδα δεν είναι δηλαδή όπως το σχολείο ε:: η ομάδα αλλάζει κάθε Σάββατο κάθε Παρασκευή επίσης σε ε: ναι έχουμε ακούσει τις ιδέες πολλές φορές και έχουμε προσπαθήσει να τις υλοποιήσουμε για παράδειγμα τα παιδιά τώρα με το survival που βλέπουνε ε: έχουνε γίνει ένα θέλουνε να παίζουνε συνέχεια μας το πρότειναν και αποφασίσαμε έτσι να φτιάξουμε ένα παιχνίδι περιπέτειας βασισμένο σε αυτό το πρόγραμμα της τηλεόρασης ε: για να περάσουν και αυτά ωραία από την άλλη όπως εμείς στο νηπιαγωγείο χρησιμοποιούμε τη μέθοδο πρότζεκτ που ξεκινάει από τα ενδιαφέροντα των παιδιών ε:: εδώ δεν είναι τόσο εύκολο γιατί δεν έχεις τα παιδιά κάθε μέρα ε:: είναι διαφορετικές οι ηλικίες οπότε σε κάθε παιδί μπορεί να υπάρχει άλλο ενδιαφέρον ε προσπαθούμε εμείς τουλάχιστον να παίρνουμε θέματα της επικαιρότητας και από Παγκόσμιες Ημέρες έτσι ώστε να είναι κάτι που τους ενδιαφέρει αλλά και κάτι που θα πρέπει ουσιαστικά μέσα σε εισαγωγικά να γνωρίζουν

X: Ωραία ε:: θα ήθελα να σε ρωτήσω πώς αξιολογείται τα προγράμματα που υλοποιείτε με τα παιδιά;

M: Ε:: στο τέλος κάθε προγράμματος έχουμε ένα φύλλο αξιολόγησης όπου σημειώνουμε την ημερομηνία το πρόγραμμα που υλοποιήσαμε και το θέμα οι εθελοντές που συμμετείχαν πόσα παιδιά είχαμε και τις αντιδράσεις των παιδιών πως τους φάνηκε παρόλα αυτά είναι ένα χαρτί οπότε για μένα δεν είναι κάτι τόσο σημαντικό πιο σημαντικό είναι τα πρόσωπα των παιδιών πως φεύγουν από δω μέσα αλλά και μεταξύ μας σαν εθελόντριες συζητάμε θα ρωτήσουμε δηλαδή πως μας φάνηκε πως νιώσαμε ότι πήγε ε:: τι θα μπορούσαμε να αλλάξουμε να κάνουμε κάτι διαφορετικό την επόμενη φορά ώστε να υπάρχει περισσότερος ενθουσιασμός από τα παιδιά ε:: αν συγκρίνω με το πώς ήμουν και εγώ στην πρακτική μου στο νηπιαγωγείο θα πω ότι είναι πιο ωραία εδώ πέρα που είμαστε μια ομάδα, γιατί μπορούμε να συζητήσουμε τα λάθη μας να συζητήσουμε τι κάναμε ωραία οπότε να το ξανα να το επαναλάβουμε και νιώθω ότι η ευθύνη μοιράζεται σε αυτό που κάνουμε δεν είναι μόνος σου δεν το κάνεις μόνος σου είσαι μια ομάδα οπότε και μπορείς να συνεργαστείς να περάσεις και πιο ωραία ίσως

X: Ωραία ε:: δώσε μου τώρα πάλι λίγο ένα λεπτό ... οκ θα σε θα περάσουμε τώρα στα υπόλοιπα προγράμματα ε έχω παρατηρήσει επίσης ότι γίνονται σεμινάρια για εκπαιδευτικούς

M: Ναι

X: Αρχικά θα ήθελα να σε ρωτήσω εσύ έχεις συμμετάσχει σε::

M: Εγώ ξεκίνησα να έρχομαι στη Σχεδία για τα σεμινάρια των εκπαιδευτικών γίνονται τις Κυριακές συνήθως από ότι θυμάμαι και έχω παρατηρήσει έχω συμμετάσχει σε αρκετά κοντά στα δέκα από ότι θυμάμαι

X: Σε δέκα;

M: Ναι αν δεν είναι δέκα είναι εννιά ή οκτώ ((γελά)) ε: υπάρχουνε πολλές ενότητες πολλά θέματα που έχουμε που έχουν υλοποιηθεί μερικά από αυτά είναι οι Δημιουργικές προσεγγίσεις στην εκπαίδευση ένα πολύ ενδιαφέρον που μου άρεσε ήταν Όταν η τέχνη συναντά τη φαντασία βιωματική προσέγγιση για την αισθητηριακή αγωγή στη βρεφική και προσχολική ηλικία ήταν κάτι τελείως διαφορετικό δεν μιλούσαμε ούτε για δημοτικό ούτε για νηπιαγωγείο είδαμε κάποιες ηλικίες που ήτανε εκτός του στοιχείου μας ας το πω έτσι Θεατρικό παιχνίδι ε: Διαχείριση συγκρούσεων α:: η το Θεατρικό παιχνίδι Αυτοσχέδιο Θέατρο για το πώς να κάνεις μια σχολική γιορτή α: είχαμε κάνει και έναν κύκλο από ότι θυμάμαι με την Α.Θ που ήταν Μικρές παραμυθίες ε:: ήταν σεμινάριο αφήγησης χωριζόταν ήταν τρεις κύκλοι και μέσα από αυτό μάθαμε πώς μπορούμε να αφηγούμαστε είτε στην τάξη είτε και εκτός τάξης εννοείται ε:: πολύ ενδιαφέρον, για τη διαφορετικότητα, συγκρούσεων στην τάξη, κινητικά παιχνίδια αν δεν κάνω λάθος, κουκλοθέατρο δεν ξέρω αν ανέφερα ε:: ήτανε αρκετά και όλα αυτά εννοείται πως είναι βιωματικά, δηλαδή δεν ερχόμαστε εδώ και υπάρχει κάποιος που μας μιλάει και εμείς είτε ακούμε είτε καταγράφουμε αλλά είμαστε σε μία παρεούλα μεγάλη στον κύκλο ε:: θα μας πει κάποια βασικά πράγματα ο εισηγητής αλλά από κει και πέρα θα είναι όλα βιωματικά θα: παίζουμε το σημαντικότερο για μένα και έτσι θα: εγώ είδα δηλαδή προσωπικά ότι:: άλλαξα σαν άνθρωπος ανοίχτηκα γνώρισα ανθρώπους μέσα από τα σεμινάρια που έχουμε κρατήσει και κάποιες επαφές ε:: ναι θεωρώ ότι είναι ένα πάρα πολύ καλό κομμάτι της Σχεδίας αυτό και σημαντικό

X: Ε:: τώρα ε:: για ποιο λόγο η Σχεδία υλοποιεί σεμινάρια για εκπαιδευτικούς ποιος νομίζεις ότι είναι ο λόγος που το κάνει αυτό;

M: Ε αρχικά είναι η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών για αυτό και είναι τα σεμινάρια ε:: είναι όμως βιωματικά δηλαδή είναι κάτι τελείως διαφορετικό από τα κλασσικά σεμινάρια όπως είπα που πας και παρακολουθείς και καταγράφεις ή απλά ακούς είναι βιωματικά θα παίζεις θα αισθανθείς θα μπεις στη θέση του παιδιού πολύ σημαντικό ναι αυτό νομίζω

X: Ωραία τώρα θα σε πάω σε ένα άλλο πρόγραμμα το πρόγραμμα Back to the community

M: Ε:: αυτό το πρόγραμμα υλοποιείτε για τους πρόσφυγες ξεκίνησε φέτος ε:: είναι ένα πρόγραμμα για να μπορέσουμε να εντάξουμε τους πρόσφυγες ε: στη χώρα μας κάτι που επίσης πολλοί άνθρωποι δεν θέλουνε μέσω αυτού του προγράμματος προσπαθούμε ε: δημιουργούμε κάποια σεμινάρια ουσιαστικά είτε για τους άντρες πρόσφυγες είτε για τις

γυναίκες ε:: για τους άντρες έχουμε το πρόγραμμα των υπολογιστών, δηλαδή δεξιότητες στους υπολογιστές τους δείξαμε πώς να χρησιμοποιούν τους υπολογιστές ε:: μιλήσαμε για το πώς θα φτιάξουν το βιογραφικό τους, γιατί είτε μπορεί να θέλουν να μείνουν στην Ελλάδα είτε τους αναγκάζει και η χώρα μας ε:: και στις γυναίκες έχουμε ραπτική είναι οι γυναίκες είμαστε καλλιτεχνική φύση θα έλεγα οπότε και μας αρέσουνε κάτι τέτοια προγράμματα ε μπορούνε οι γυναίκες να μάθουνε πώς να ράβουν είναι πιο οικονομικό από το να αγοράζουν καινούρια ρούχα και ασχολιούνται κιόλας περνάει ωραία η ώρα, επίσης το πρόγραμμα των γυναικών είμαστε αρκετοί εθελοντές εδώ πέρα φέρνουν τα παιδιά τους οπότε τα απασχολούμε δημιουργικά συνήθως με κινητικά ε: παιχνίδια, γιατί ήτανε δύσκολο το κατασκευαστικό κομμάτι καθώς δεν είχαμε επικοινωνία δεν γνωρίζουμε τη γλώσσα δεν γνωρίζουν και τα παιδιά τη δική μας ε:: επίσης ε δείξαμε στους άντρες πώς θα μπορέσουνε να κυκλοφορήσουνε στην πόλη δείχνοντάς τους το πρόγραμμα του ΟΑΣΘ μέσω του υπολογιστή αναφέραμε κάποια σημεία σημαντικά σημεία: ενδιαφέροντος αλλά και σημεία αναφοράς όπως η πλατεία Αριστοτέλους, η Καμάρα πώς θα μπορέσουν δηλαδή να επικοινωνήσουν έτσι και βρεθούν μέσα στην πόλη, για να πούνε που θέλουμε να πάμε που βρίσκονται ε:: επίσης κάναμε τώρα τελευταία μία δράση με τις γυναίκες αλλά και με τους άντρες τον περίπατο στην πόλη μας να γνωρίσουνε την πόλη να μπορούν να μετακινηθούν να δουν γενικά που βρίσκονται

X: Εμ τώρα θα ήθελα να σε ρωτήσω λίγο αυτό με τα κινητικά παιχνίδια που είπες με τα παιδιά των προσφύγων

M: Ναι

X: Γιατί αποφασίσατε να το πάτε στο κινητικό;

M: Ε:: το κατασκευαστικό κομμάτι το ν α φτιάχνουμε κατασκευές το να διαβάζουμε παραμύθια θα ήταν κάτι πολύ δύσκολο καθώς τα παιδιά αυτά δεν γνωρίζουν τη γλώσσα μας επικοινωνούμε με τη γλώσσα του σώματος ουσιαστικά ε:: έτσι ήταν εύκολο να βγούμε έξω από τη Σχεδιά που έχουμε μια μικρή αυλή θα έλεγα ε:: να παίζουμε να χορέψουμε έτσι ώστε και να διασκεδάσουμε με τα παιδιά αλλά και να μπορούμε να κρατήσουμε απασχολημένα έτσι ώστε οι κυρίες να μπορούν ανενόχλητες να ράβουν

X: Ωραία μετά από όλα αυτά που έχουμε συζητήσει ποια πιστεύεις ότι είναι η πολιτική διάσταση της Σχεδίας;

M: Ε::: εμ αρχικά θα έλεγα ότι λειτουργούμε σαν ομάδα ε:: όπως προανέφερα δηλαδή όλα τα λύνουμε μέσω της ομάδας ε::: ναι

// Είδα στην πόρτα μας ένα μέλος της Σχεδίας να έχει καταφτάσει στο χώρο και έπρεπε να σηκωθώ για να ξεκλειδώσω την κεντρική πόρτα

X: Ωραία συγγνώμη για τη διακοπή αυτή ε: [θες να σου ξανακάνω την ερώτηση:]

M: [ναι καλύτερα]

X: Ε: ποιο πιστεύεις ότι είναι η πολιτική διάσταση της Σχεδίας;

M: Ωραία η Σχεδιά λειτουργεί ομαδικά, δημοκρατικά ότι χρειαζόμαστε το συζητάμε μέσα στην ομάδα και επίσης προσπαθούμε να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα των κοινωνικών ομάδων όπως έχουμε το πρόγραμμα Back to the community αλλά και το Παιδικό Στέκι

X: Ωραία τώρα θα σε πάω σε ποιο προσωπικό επίπεδο για σένα τι σημαίνει η Σχεδιά;

M: Ωραία αρχικά πριν γίνω εθελόντρια ήτανε μια ομάδα που ερχόμουνα στα σεμινάρια της ε::: σιγά σιγά μου άρεσε αυτός ο χώρος είχα ελεύθερο χρόνο οπότε και έγινα εθελόντρια τον πρώτο καιρό ήμουνα πού συχνά στη Σχεδιά είχε γίνει κομμάτι θα έλεγα του εαυτού μου ε:: ένιωθα άνετα εδώ μέσα βασικά ακόμη νιώθω ((γελά)) ε::: γνωρίστηκα με τα παιδιά όλα τα κορίτσια τους εθελοντές γίναμε μια ομάδα ε:: δυστυχώς τώρα δεν έχω τόσο ελεύθερο πρόγραμμα είναι κάτι που μου λείπει και περιμένω πώς και πώς να τελειώσω για να μπορώ να έρχομαι ((γελά))

X: ((γελά)) Με κάλυψες τώρα

M: ((γελά)) Ναι είναι ένα θα έλεγα ότι στη Σχεδία ξεχνιέμαι αφήνω την καθημερινότητά μου και τα προβλήματα μου μέσα σε εισαγωγικά και είναι ένας άλλος χώρος όπως είπα πριν με τα παιδιά ένιωθα ότι γεμίζω το ίδιο κάνω και με το να βρίσκομαι εδώ

X: Τι ακριβώς σε γεμίζει πέρα από την επαφή σου με τα παιδιά;

M: Δεν ξέρω ίσως ο χώρος, το περιβάλλον, το ότι έχω να συζητήσω με κάποιους ανθρώπους κοινά ενδιαφέροντα το ότι έχουμε:: ε: είναι κάτι τελείως διαφορετικό από την καθημερινή μου ζωή

X: Ωραία ε:: α ναι κάτσε τώρα θα περάσουμε λίγο τώρα στο σχολιασμό ε: θα ήθελα να σχολιάσεις αυτό το μπάνερ [που βλέπεις την εικόνα]

M: [Αρχικά πάνω πάνω] βρίσκεται το σήμα της Σχεδίας το σχέδιό μας και από κάτω υπάρχουν κάποια ρήματα συμμετέχω, επικοινωνώ, ταξιδεύω, μαθαίνω, δρω δημιουργώ, ονειρεύομαι ένα καλύτερο κόσμο αυτά τα ρήματα: εμένα με πηγαίνουνε στη Σχεδία, δηλαδή νιώθω ότι την εκφράζουν, γιατί το συμμετέχω μιλάει για μια ομάδα το ότι συμμετέχεις στα δρώμενα στο ότι γίνεται μέσα στην πόλη επικοινωνούμε μεταξύ μας, ταξιδεύουμε δεν είμαστε μόνο στο χώρο της Σχεδίας πραγματοποιούμε και κάποια κάποιες δράσεις σε εξωτερικό χώρο, φεστιβάλ κάποιους άλλους χώρους, όπως ήταν το elephantastico, η παραθινούπολη, τα αγιοργεϊτικά, στην βαλκανική πλατεία μαθαίνουμε μέσα στη Σχεδία κάπως διαφορετικά βέβαια δηλαδή βιωματικά θα έλεγα ονειρευόμαστε έναν καλύτερο κόσμο νομίζω ότι πραγματικά αυτά τα ρήματα εκφράζουν τη Σχεδία και την αυτό που θέλει να βγάλει προς τα έξω ε: και απλά κάτω υπάρχουν τα στοιχεία της Σχεδίας που μπορούνε που μπορεί να μας βρει ο κόσμος

X: Ωραία ε:: θα σου δώσω τώρα περιθώριο να διαβάσεις αυτό το κειμενάκι και στη συνέχεια θα ήθελα απλά να μου το σχολιάσεις, όπως έκανες και με την εικόνα

M: Ωραία σύμφωνα με τον Φρέιρε ο αληθινά ανθρωπιστής παιδαγωγός έχει ως αντικείμενο της δράσης του την πραγματικότητα η οποία πρέπει να μετασχηματιστεί από αυτούς τους ίδιους μαζί με άλλους ανθρώπους όχι μόνο από τους άλλους ε:: ο Φρέιρε μιλάει για έναν παιδαγωγό που η δράση του θα πρέπει να βασίζεται στην πραγματικότητα θα έλεγα και στην καθημερινότητα στην επικαιρότητα ε να συνεργάζεται με τους ανθρώπους με: να αποτελεί ίσως μια ομάδα και θα μπορούσα να το συνδυάσω με τη Σχεδία, γιατί είναι μια ομάδα ε: είναι μία καλλιτεχνική παιδαγωγική ομάδα οπότε πιάνει και την έννοια του παιδαγωγού ε:: πιστεύω ότι βασίζεται στην πραγματικότητα για αυτό και: δημιουργεί κάποια προγράμματα όπως το Back to the community με τους πρόσφυγες, προσπαθεί να τους εντάξει στην χώρα μας, όπως και το Παιδικό Στέκι κάνει κάτι ανάλογο ε:: ((διαβάζει ξανά το κείμενο)) η οποία πρέπει να μετασχηματιστεί από αυτούς τους ίδιους μαζί με άλλους ανθρώπους, ουσιαστικά αυτό για την ομάδα ότι θέλουμε μια αλλαγή ε:: να κάνουμε έναν καλύτερο κόσμο θα έλεγα

X: Ωραία ε:: επίσης τώρα σ' αυτό το σημείο θα ήθελα να σε ρωτήσω ε: τι έχεις αποκομίσει εσύ από τη συμμετοχή σου στη Σχεδία;

M: Ε:: αρχικά ήρθα σε επαφή με άλλους ανθρώπους ((γελά)) που έχουμε τα ίδια ενδιαφέροντα για αυτό και βρίσκουμε σε αυτήν την ομάδα ε:: έχουμε επικοινωνία έχω ανοιχτεί προσωπικά ε καθώς γνώρισα αυτά τα καινούρια άτομα ε:: ήρθα σε έναν άλλον χώρο διαφορετικό έχω έρθει σε επαφή με και μέσα από τα σεμινάρια με άλλους ανθρώπους, δηλαδή πάλι μπορεί να μην είμαστε εθελοντές αλλά πάλι για τους ανθρώπους θα έλεγα περισσότερα πράγματα το ότι γνώρισα καινούριους ανθρώπους ε:: έρχομαι σε επαφή με τα παιδιά που για αυτό ουσιαστικά ξεκίνησα να είμαι εθελόντρια ε:: με τα παιδιά και μεγαλύτερης ηλικίας από αυτήν του τομέα μου αλλά και νηπιαγωγείου ήρθα σε επαφή με επαφή με πρόσφυγες κάτι που δεν είχα ξανακάνει ήτανε λίγο περίεργα στην αρχή ήρθα με παιδιά προσφύγων που η επικοινωνία ήταν σχεδόν αδύνατη ε:: μπορούσαμε να επικοινωνήσουμε μόνο μέσω της γλώσσας του σώματος

X: Αυτό που είπες ότι ήταν περίεργο που ήρθες σε πρώτη επαφή;

M: Ε δεν είχα ξαναέρθει και δεν ήξερα γενικά πως αντιδρούν πως είναι ο πολιτισμός τους με φόβιζε αυτό το γεγονός, γιατί δεν ήξερα αρχικά το πρόβλημά μου ήταν πως θα επικοινωνώ τελικά ξεπεράστηκε εν μέρει όχι απόλυτα αλλά:: υπάρχει τρόπος δηλαδή μέσα από τα παιχνίδια μπορείς να επικοινωνήσεις αυτά τα παιδιά έρχονται σε αγκαλιάζουν, νιώθεις είναι απλά παιδιά δεν είναι κάτι διαφορετικό ε:: επίσης υλοποιούμε προγράμματα άρα αυτό έχει να κάνει και με τη δουλειά μου είναι να με βοηθάει στο να αποκτήω εμπειρία ε:: ναι αυτό θα έλεγα

X: Ωραία θα ήθελες να μου πεις κάτι άλλο κάτι άλλο τελευταίο που σου έρχεται στο μυαλό;

M: Όπως γράφω και στο φύλλο αξιολόγησης της Σχεδίας μετά από τα σεμινάρια θα έλεγα keep going συνεχίστε να κάνετε αυτό που κάνετε και να δίνετε χαρά θα έλεγα στα παιδιά που συμμετέχουν σε αυτά τα προγράμματα, να βλέπουμε περισσότερα χαμόγελα

X: Ωραία σε ευχαριστώ πάρα πολύ για τη συνέντευξη

M: Ελπίζω να βοήθησα ((γελά))

X: Με βοήθησες πάρα πολύ

X: Επίσης θα ήθελα να σε ρωτήσω ε:: μάλλον σε έχω δει πάρα πολλές φορές να: περνάς κάποια στοιχεία σε excel μπορείς να μου πεις τι στοιχεία ήταν αυτά;

M: Ναι ε: ήταν δύο βασικά κατηγορίες ας το πούμε έτσι ε: το ένα ήτανε για τις Δημιουργικές Διαδρομές περνούσα μέσα στον υπολογιστή τα στοιχεία των κηδεμόνων και γονέων των παιδιών που συμμετείχαν στις Δημιουργικές Διαδρομές αλλά και τα στοιχεία των παιδιών ε: υπάρχουν σαν έγγραφα σε έντυπη μορφή αλλά θέλαμε να κάνουμε ένα ηλεκτρονικό αρχείο έτσι ώστε να μπορούμε να στέλνουμε email στους γονείς, για να ξέρουν το πρόγραμμα των Δημιουργικών Διαδρομών και επίσης το δεύτερο ήτανε τα στοιχεία των εκπαιδευτικών συνήθως που συμμετείχαν στα σεμινάρια που διοργανώνει η Σχεδία στην πόλη τις Κυριακές ε: ήταν για τον ίδιο ακριβώς λόγο για να υπάρχει ένα ηλεκτρονικό αρχείο παρόλο που υπάρχει και το έντυπο με τα στοιχεία των εκπαιδευτικών έτσι ώστε να μπορούμε να στέλνουμε email ή να παίρνουμε τηλέφωνο για να τους ενημερώνουμε για τα σεμινάρια που θα πραγματοποιηθούν στην Σχεδία

X: Ε αυτή η απόφαση να κάνετε ένα ηλεκτρονικό αρχείο έτσι όπως μου το είπες πως προέκυψε;

M: Εγώ όταν ξεκίνησα στην ομάδα μου αναφέρανε ότι θέλουν γενικά να περαστούν τα αρχεία τα στοιχεία που έχουμε να γίνουν σε ηλεκτρονική μορφή εγώ σ' αυτό ήμουν υπέρ συμφώνησα, γιατί πιστεύω ότι τα αρχεία τα έγγραφα μάλλον τα έντυπα μπορεί να χαθούν κάτι να γίνει στον υπολογιστή έχεις ένα usb ένα cd τα αποθηκεύεις μένουνε για πάντα και έτσι ξεκινήσαμε και επειδή μου άρεσε αυτή η δουλειά ας το πούμε έτσι ε:: είπα ότι θα το αναλάβω εγώ

X: Πως σε έκανε να αισθάνεσαι που ανέλαβες μια τέτοια δουλειά;

M: Γενικά μου αρέσει ένιωσα ((γελά)) οπότε ήταν κάτι ευχάριστο για μένα ε:: ένιωσα ότι συμμετείχα στην ομάδα ότι βοηθούσα και νομίζω ότι μπόρεσα να μπω πιο μέσα ας το πω ναι σε εισαγωγικά

X: Ε Ωραία ε:: κάποια στιγμή νομίζω εκεί κοντά γύρω στις διακοπές του Πάσχα είχες ανεβάσει ένα βιντεάκι μέσα στην ομάδα που επικοινωνείτε, για ποιο λόγο το ανέβασες;

M: Ε: ήτανε μια ταινία μικρού μήκους αν θυμάμαι καλά πως η κοινωνία ε:: [συντρίβει]

X:[συντρίβει]

M: τα όνειρά μας ήτανε μιλούσε για ένα παιδί

X: Συγγνώμη σε διέκοψα γιατί το θυμάμαι για αυτό τώρα είπα το συντρίβει

M: Ναι ε:: ναι και εγώ δεν το θυμόμουνα ((γελά)) ακριβώς έχει περάσει αρκετός καιρός ε ήταν για ένα παιδί που ξεκινάει τη μέρα του και ουσιαστικά από την οικογένειά του καταπατούνται τα όνειρα του όχι ότι φταίνε οι γονείς αλλά και αυτοί λόγω της δουλειάς τους δεν έχουνε το χρόνο ε το είχα δει στο ίντερνετ και μου έκανε τρομερή εντύπωση μου άρεσε πάρα πολύ και ήθελα να δείξω την κοινωνία μας, γιατί πραγματικά η κοινωνία μας συντρίβει

τα όνειρα μας και λόγω της οικονομικής κρίσης αλλά και γενικά το σύστημα που υπάρχει και το εκπαιδευτικό αλλά γενικότερα και πραγματικά ήθελα να το μοιραστώ με τα κορίτσια νομίζω ότι θα τους ενδιέφερε ήτανε κάτι της επικαιρότητάς μας και χωρίς να το σκεφτώ απλά το ανέβασα δεν υπήρχε δηλαδή κάποιος συγκεκριμένος λόγος που το έκανα απλά πίστευα ότι θα θέλουνε να το δούνε ... αυτό

X: Ωραία εμ και επίσης είχες ανεβάσει πάλι στην ομάδα ένα πρόγραμμα δίμηνο ενς

M: E:: ήταν ένα πρόγραμμα για να φύγεις στο εξωτερικό για να κάνεις πρακτική άσκηση νομίζω εάν δεν κάνω λάθος ήτανε και για εκπαιδευτικούς να κάνεις εθελοντική εργασία σε παιδιά με παιδιά μάλλον ε:: βγαίνοντας στο εξωτερικό με όλο το πρόγραμμα πληρωμένο δωρεάν δηλαδή εσύ θα είχες την ευκαιρία να συνεχαστείς να εργαστείς με παιδιά εθελοντικά βέβαια αλλά με όλα τα έξοδά σου να καλύπτονται από το πρόγραμμα αυτό ε:: η αλήθεια είναι ότι τις προηγούμενες μέρες με τα κορίτσια καθόμασταν στην αυλή κάτω και συζητούσαμε ακριβώς για αυτό ήταν η Σμαρώ αν δεν κάνω λάθος και εσύ ((γελά)) αν δεν κάνω λάθος ή η Νατάσα δε θυμάμαι ακριβώς ε:: και ανέφερα στα κορίτσια ότι μου φαίνεται πολύ δύσκολο λόγω της επαφής που είχαμε με τους πρόσφυγες ότι δεν μπορώ να επικοινωνήσω δε θυμάμαι τα αγγλικά αγχώνομαι όταν μιλάω στα αγγλικά και μου πρότειναν τα κορίτσια να πάω στο εξωτερικό ε: και έτσι η γλώσσα μου θα λυθεί από κει που δεν μπορώ να μιλήσω επειδή θα αναγκαστώ να μιλήσω αγγλικά θα μπορέσω και θα εξασκηθώ στη γλώσσα και: με το που το είδα μου ανέφεραν αυτά τα προγράμματα και τι ακριβώς έχει γίνει στη Σχεδία, γιατί και η Σχεδία με τέτοια προγράμματα είχε ταξιδέψει ε:: και με το που το είδα το ανέβασα για να ε:: πάλι δεν υπήρχε κάποιος συγκεκριμένος λόγος ((γελά)) ε:: απλά επειδή ήτανε μέρος της συζήτησής μας είπα ότι μήπως ενδιαφέρει κάποια κοπέλα

X: Ωραία εντάξει ευχαριστώ

Συνέντευξη 4

X: Καλημέρα

XX: Καλημέρα

X: Ε αρχικά θα σου κάνω κάποιες έτσι εισαγωγικές ερωτήσεις και θα ήθελα να μου πεις εσύ με τι ασχολείσαι τι κάνεις στη ζωή σου

XX: Ε ωραία εγώ τώρα πήρα πτυχίο πριν ένα ε πριν έξι μήνες εφτά αποφοίτησα πό το Παιδαγωγικό της Θεσσαλονίκης ε αυτήν την περίοδο στην ουσία ψάχνω για μεταπτυχιακά προγράμματα ασχολούμαι έτσι λίγο με απασχόληση παιδιών πιο περιστασιακά ε αλλά κατά κύρια βάση τώρα έχω μπει σε αναζήτηση μεταπτυχιακού

X: Αχά

XX: Ναι

X: Ε πόσο καιρό είσαι εθελόντρια εδώ στη Σχεδία;

XX: Ε φέτος θα κλείσω τα τρία χρόνια ε:: ναι στην ουσία οπότε τρία χρόνια

X: Ε από πού πληροφορήθηκες για τη Σχεδία για την ύπαρξη της Σχεδίας;

XX: Ε πληροφορήθηκα από έναν συμφοιτητή μου ο οποίος ήτανε ήδη μέλος στη Σχεδία Στ. τον λένε δεν ξέρω αν τον γνωρίζεις ναι [πλέον δεν είναι μέλος]

X:

[στη χρονιά σου;]

XX: Στη χρονιά μου ναι

X: Δεν τον ξέρω όχι

XX: Αλλά πλέον δεν έρχεται δεν προλαβαίνει οπότε αφορμή ήτανε ε:: μία φωτογραφία που είδα στο Facebook και τον ρώτησα τι είναι αυτό και με τι ασχολείται και αποφάσισα να έρθω και εγώ να γνωρίσω τη Σχεδία και να γίνω και μέλος

X: Ωραία και για ποιο λόγο αποφάσισες ότι θέλεις να μείνεις στη Σχεδία;

XX: E:: γιατί:: ε:: όλα αυτά που γίνονται στη Σχεδία ήτανε κάτι που μου άρεζε πάρα πολύ να το κάνω και η ίδια δηλαδή να οργανώνω δράσεις για παιδιά να δουλεύω σε μία ομάδα με

σκοπό να φτιάχνουμε προγράμματα υλοποίηση προγραμμάτων για τα παιδιά ε:: ε::να οργανώνω ένα μάθημα σε μορφή διαφορετική από την τυπική μάθηση λίγο πιο εναλλακτική ε και εννοείται να έρθω σε επαφή με άλλα άτομα να γνωρίσω καινούρια άτομα αυτά

X: Ε θα ήθελα τώρα να μου πεις για ποιο λόγο αυτή η ΜΚΟ ονομάζεται Σχεδία στην πόλη και τι σημαίνει το σύμβολό της;

XX: Ναι ε:: στην ουσία με μία σχεδία ταξιδεύει κανείς θέλαμε δηλαδή να αυτό που θέλει να δείξει το όνομα είναι το ότι ταξιδεύουμε σε μία άλλη πραγματικότητα ε: σε μία άλλη κοινωνία που είναι ανοιχτή για όλους δίνει δυνατότητες ευκαιρίες να:: γνωριστεί το άτομο με άλλα άτομα να γνωρίσει τον εαυτό του ε:: και:: μετά η σπείρα δηλώνει την ομαδικότητα το πνεύμα αλληλεγγύης που έχουμε ε:: το ότι δουλεύουμε σαν ομάδα ενωμένη ε::: σε μία πόλη στη Θεσσαλονίκη ναι

X: Και να σε ρωτήσω τώρα πάνω σ' αυτά που μου είπες

XX: Ναι

X: Γιατί λέτε ότι είστε μια Καλλιτεχνική Παιδαγωγική ομάδα;

XX: Ε:: γιατί στην ουσία ε:: μέσα από την τέχνη προσεγγίζουμε κάποιες ε: θεματικές μάθησης και προσπαθούμε με αυτόν τον τρόπο να διδάξουμε ε:: εναλλακτικά κάποια μαθήματα δηλαδή χρησιμοποιώντας τη φαντασία μας ε:: γνώσεις που έχουμε από την μη τυπική μάθηση από την εμπειρία από τα βιώματα εννοείται και σ' αυτό θέλουμε να συμμετέχουν και τα παιδιά να μην είναι ξερές γνώσεις να είναι γνώσεις που και τα ίδια τα παιδιά να έχουν ανακαλύψει είτε μέσα από τη δημιουργία είτε μέσα από το βίωμα στην ουσία είναι αυτό ότι μέσα από την τέχνη που η τέχνη πάντα εννοείται ότι δίνει βιώματα και εμπειρίες ε:: μπορείς και μαθαίνεις κάτι κάτι πολύ χρήσιμο που μπορείς να το χρησιμοποιήσεις και στην καθημερινή σου ζωή

X: Ε:: ωραία τώρα θα σε πάω λίγο στην επικοινωνία των μελών. Πώς επικοινωνείτε εσείς τα μέλη αναμεταξύ σας;

XX: Ε εννοείτε έχουμε επικοινωνία μέσω διαδικτύου μέσα από το Facebook που έχουμε μία ομάδα στην οποία ε οργανώνουμε τις συναντήσεις μας ε::: εννοείτε στις συναντήσεις γίνεται ανταλλαγή απόψεων συζητάμε πως θα οργανώσουμε το πρόγραμμα ποιες θεματικές θα έχουμε ε λαμβάνουμε υπόψη ε: τις ανάγκες που τυχόν θα δημιουργηθούν ε:: επίσης ε: το τι παιδιά θα έχουμε ηλικίες ακόμη και εάν έχουν κάποιες ιδιαιτερότητες σχετικά με γλώσσα ή με οικονομικές ε: οικονομικά προβλήματα ε:::

X: Θα μπορούσες να μου δώσεις ένα παράδειγμα πάνω σε αυτό;

XX: Ε ναι για παράδειγμα ε:: όταν ε στις Δημιουργικές Διαδρομές που κάνουμε κάθε Σάββατο ε:: γνωρίζουμε εξ αρχής ότι έχουμε μια συγκεκριμένη ηλικία στην οποία απευθυνόμαστε δηλαδή από τα πέντε χρόνια μέχρι και τα οκτώ. Εκεί πρέπει οπωσδήποτε το πρόγραμμα που θα κάνουμε να: απευθύνεται σε αυτά τα παιδιά δηλαδή να μην είναι ούτε ε πολύ εύκολο δηλαδή που να μπορούν να κάνουν παιδιά μικρότερων ηλικιών αλλά να μην είναι και πάρα πολύ δύσκολο δηλαδή θέλουμε να είναι να μπορεί να συνδυάζει τις δυνατότητες και των παιδιών που είναι τεσσάρων πέντε χρόνων μέχρι και αυτών που είναι οχτώ οπότε για αυτό θέλει κάποια συζήτηση να δούμε πως θα:: αν μπορεί να ανταπεξέλθουν όλα τα παιδιά σε αυτήν την δραστηριότητα ε:: και αυτό γίνεται μέσα από την επικοινωνία και την ανταλλαγή απόψεων. Ναι

X: Ωραία θα ήθελα να μου πεις μιας και είσαι μέλος της Σχεδίας πως διατηρείτε οικονομικά τον χώρο σας;

XX: Ε: λοιπόν στην ουσία υπάρχει μία συνδρομή που δίνουν τα μέλη μια ετήσια συνδρομή που είναι δεκαπέντε ευρώ ε:: επίσης οι Δημιουργικές Διαδρομές ε: έχουνε μία μικρή συνδρομή πέντε ευρώ για κάθε παιδί δηλαδή αν μια οικογένεια έχει δύο παιδιά θα δώσει δέκα ευρώ για τις δύο ώρες που τα απασχολούμε ε:: μετά μέσα από τα σεμινάρια των ενηλίκων και των εκπαιδευτικών ε::: που διεξάγει η Σχεδία ε:: καθώς και από τα διάφορα ευρωπαϊκά προγράμματα Erasmus+ ε:: τα επιδοτεί ας πούμε η Ευρωπαϊκή Ένωση ε:::

X: Ωραία εμ θα ήθελα να μου πεις από πού αγοράζετε το υλικό και τον εξοπλισμό της Σχεδίας, γιατί έχω παρατηρήσει πως η Σχεδία [είναι:: φουλ υλικό]

XX: [Ναι γεμάτη] μπορούμε ε συνήθως τα αγοράζουμε από μαγαζιά που είναι κοντά στη Σχεδία από την τοπική αγορά ε:: που είναι έτσι και φτηνά ε:: σε γενικές γραμμές ε: αλλά και τα ίδια τα μέλη φέρνουνε οτιδήποτε θεωρούν ότι μπορεί να φανεί χρήσιμο για παράδειγμα αυγοθήκες μπουκαλάκια πάρα πολλά και καπάκια ε ρολά κουζίνας ε οτιδήποτε γενικά μπορεί να χρησιμοποιηθεί δεν πετιέται αλλά έρχεται εδώ στη Σχεδία και το χρησιμοποιούμε είτε στις κατασκευές ακόμα δηλαδή και τα χαρτόνια που χρησιμοποιούμε ε:: για τις δραστηριότητες μπορεί να περισσέψει χαρτόνι ακόμα και μια λωρίδα θα την βάλλουμε στην άκρη σε ένα κουτάκι με μικρά χαρτονάκια για να χρησιμοποιηθούν σε κάποια άλλη δραστηριότητα δηλαδή δύσκολα πετιέται κάτι

X: Η αλήθεια είναι πως αυτά τα κουτάκια τα έχω δει πάνω

XX: Ναι ((γελά))

X: Υπάρχουν εκεί και ωραιότατα κοσμούν τα ράφια

XX: Ναι ναι ναι

X: Ε:: άρα λοιπόν αν σε ρωτούσα ποιος ελέγχει τον εξοπλισμό και το υλικό της Σχεδίας τι θα μου απαντούσες;

XX: Ε: νομίζω ότι όλοι όσοι εμπλέκονται στις δραστηριότητες και στις εθελοντικές δράσεις κοιτάνε όλοι ας πούμε άμα κάτι: ε λείπει θα αναπληρωθεί είτε από τους ίδιους τους εθελοντές που οι ίδιοι θα τα φέρουν είτε από την υπεύθυνή μας αλλά γενικότερα πάντα ανακοινώνουμε ότι χρειάζονται αυτά και αυτά και πάντα υπάρχει ε:: ανταπόκριση. Είναι σχεδόν απίθανο να μείνει η Σχεδία χωρίς υλικά όσα χρόνια είμαι εδώ δηλαδή πάντα ε:: θα είτε θα αναπληρωθεί είτε θα αγοραστεί εκείνη τη στιγμή αλλά δεν υπάρχει δραστηριότητα που δεν μπορεί να γίνει για παράδειγμα προχθές μας έλλειπε το ρύζι για μια κατασκευή και πήγαμε και πήραμε από δίπλα με ένα πολύ μικρό ποσό ένα κιλό ρύζι ας πούμε πάρα πολύ το οποίο θα χρησιμοποιηθεί ξέρω εγώ για αρκετό διάστημα ναι

X: Ωραία τώρα θα σε πάω λίγο στα παιδικά προγράμματα ε::: θα ήθελα λίγο να μου πεις με ποιο κριτήριο οργανώνετε και σχεδιάζετε αυτά τα προγράμματα τα παιδικά;

XX: Ναι ε κυρίως με το κριτήριο του να μάθουν τα παιδιά ε::: μέσα από έναν διαφορετικό τρόπο διάφορες θεματικές ε:: τις οποίες όμως θα τις προσεγγίσουμε με έναν πιο καλλιτεχνικό τρόπο πιο βιωματικό ε: με το να χρησιμοποιούν τη φαντασία τους με το να συμμετέχουνε, να δημιουργούν, να κατασκευάζουν, ε να χρησιμοποιούν τις αισθήσεις τους ε να μην είναι αυτή η καθαρά τυπική μάθηση που γνωρίζουμε από το σχολείο η γνωσιοκεντρική να είναι λίγο πιο μαθητοκεντρική να δίνει βάση στις ικανότητες δεξιότητές τους στα ταλέντα τους

X: Ωραία θα μπορούσες να μου δώσεις ένα παράδειγμα ενός τέτοιου προγράμματος;

XX: Ναι ε:: παραδείγματος χάρη το προηγούμενο Σάββατο ασχοληθήκαμε με τα μουσικά όργανα ε:: στην ουσία ένα τέτοιο μάθημα δε γίνεται σε σχολείο πολύ εύκολα προσεγγίζουνε το μάθημα της μουσικής στο μάθημα της μουσικής εννοείται τη μουσική όχι το μάθημα τη μουσική ε οπότε εμείς αποφασίσαμε να τους δείξουμε τις διάφορες κατηγορίες των οργάνων ε να κατασκευάσουμε όργανα να δούνε δηλαδή ότι για το κάθε όργανο χρειάζεται για τα πνευστά χρειάζεται σίγουρα να χρησιμοποιήσουμε ε την αναπνοή δηλαδή πως μπορούμε να φτιάξουμε ένα όργανο αποκλειστικά που θα ε:: παράγει ήχο με την αναπνοή μας ε:: πράγμα το οποί μέσα στο σχολείο είτε θα το προσέγγιζαν μέσα από τα καλλιτεχνικά που θεωρώ όμως ότι δε θα μπορούσαν να καταλάβουν ποια η διαφορά των οργάνων είτε μέσα από τη μουσική αλλά εκεί δεν υπάρχει κατασκευή ε οπότε αποφασίσαμε να κάνουμε ένα μάθημα για τις διαφορετικές κατηγορίες ε:: και με τη χρήση του ήχου δηλαδή βάλαμε κάποια βιντεάκια να ακούσουν πρώτα τη μουσική να καταλάβουν από πού παράγεται ο ήχος πως πως χρησιμοποιούνε ας πούμε στα έγχορδα χρησιμοποιούνε τα χέρια με τις χορδές στα πνευστά την αναπνοή ε και μέσα από αυτό κάναμε και τις κατασκευές μας έτσι ώστε να έρθουν σε

επαφή πιο χειροπιαστά με το πώς φτιάχνουμε αυτά τα όργανα για να παράγουν το κατάλληλο ήχο. Ναι

X: Ωραία θα ήθελα τώρα να μου πεις σε αυτό το σημείο αφού μου έχεις δώσει και το παράδειγμα να μου πεις ποιες αντιλαμβάνεσαι ότι είναι οι διαφορές ανάμεσα στην τυπική και στην μη τυπική μάθηση;

XX: Ε: λοιπόν στην τυπική ξέρουμε ότι συνήθως είναι ένας δάσκαλος ο οποίος ε διδάσκει όλη την ώρα, οι μαθητές απλά δέχονται παθητικά όσα τους ε προσφέρει ο δάσκαλος ε:: κυριαρχούν οι ασκήσεις οι μηχανιστικές ασκήσεις ε:: η φαντασία είναι λίγο στο περιθώριο επίσης και η δημιουργικότητα ο χρόνος δεν αφήνει τους δασκάλους να επεκταθούν ακολουθούν κατά γράμμα το αναλυτικό πρόγραμμα ε:: εννοείται ότι ε έχουμε τα τεστ το άγχος τις εξετάσεις ε: που όσο να είναι όλα αυτά είναι ένας λόγος που τα παιδιά μισούν το σχολείο δεν τους αρέσει, ενώ στη Σχεδία είναι ότι είμαστε πολλά άτομα πολλές κυρίες πολλές φορές έτσι είμαστε πάνω από δύο σίγουρα κάθε φορά ε τα παιδιά δεν είναι όσα είναι σε ένα σχολείο δεν είναι ας πούμε εικοσιοκτώ τριάντα ή τριανταπέντε είναι πιο λίγα κάθε φορά δηλαδή προσπαθούμε έτσι ώστε κάθε κυρία να έχει ένα συγκεκριμένο αριθμό παιδιών δηλαδή θα είναι πέντε θα είναι τρία θα έχει τα δικά της παιδιά και έτσι με αυτόν τον τρόπο μπορεί και αντιλαμβάνεται τις ανάγκες καλύτερα από ότι όταν είναι μία δασκάλα με εικοσιοκτώ παιδιά ε: επίσης ε: το μάθημα εδώ γίνεται με διαφορετικό τρόπο μπορούν να συμμετέχουν να είναι ενεργά τα παιδιά να χρησιμοποιούν τη φαντασία τη δημιουργικότητα τους τα χέρια τους τις αισθήσεις τους τα πάντα ε:: κάθονται σε ομάδες συνεργάζονται αυτό είναι πολύ σημαντικό, δηλαδή βοηθάει το ένα το άλλο μοιράζονται τα υλικά εμ κάνουν κατασκευές εμ ε στην ουσία μαθαίνουν για ένα θέμα μέσα από βίντεο εικόνες ε δηλαδή δεν έχει καμία σχέση με το μάθημα του σχολείου να δηλαδή ούτε ασκήσεις έχουν τα προσεγγίζουμε με μια άλλη ματιά είναι δηλαδή εντελώς διαφορετικό μάθημα πιο ευχάριστο πιο δημιουργικό πιο ευφάνταστο δηλαδή χρησιμοποιεί τις αισθήσεις τα βιώματα τις εμπειρίες να

X: Ωραία τώρα θα ήθελα να σε ρωτήσω για ένα συγκεκριμένο παιδικό πρόγραμμα για το Παιδικό Στέκι

XX: Ναι

X: Ε: αναφέρετε στο φυλλάδιό σας ότι το υλοποιείτε για παιδιά με λιγότερες ευκαιρίες για ποιο λόγο το κάνετε αυτό;

XX: Η αλήθεια είναι ότι δε συμμετέχω στο Παιδικό στέκι λόγω υποχρεώσεων αλλά αυτό που μπορώ να πω μέσα από τα άλλα άτομα που γνωρίζω και μου έχουν μιλήσει για το Παιδικό Στέκι στην ουσία θέλουν να δώσουν δυνατότητες σε αυτά τα παιδιά να να έρθουν σε επαφή με την τέχνη μέσω της Σχεδίας και γενικότερα να δημιουργήσουν χωρίς να έχουν ως απαραίτητη προϋπόθεση να πληρώσουν ένα ποσό ε επομένως τους δίνεται η δυνατότητα να: μπορέσουν να έρθουν να περάσουν το χρόνο τους στη Σχεδία να παίξουν να δημιουργήσουν να πρέπει να πληρώσουν κάτι που ίσως δεν έχουν τη δυνατότητα να το κάνουν

X: Ωραία θα ήθελα να σε ρωτήσω πάλι για τα παιδικά προγράμματα ε::: ότι εσείς τα μέλη αποφασίζετε τη θεματική, όταν μαζεύεστε στο χώρο λέτε ας πούμε θα κάνουμε αυτό και αυτό και αυτό. Γιατί δε βάζετε και τις ιδέες των παιδιών σε αυτή τη διαδικασία;

XX: Ε:: αυτό είναι λίγο δύσκολο γιατί θα πρέπει να υπάρχει μια συγκεκριμένη και σταθερή ομάδα παιδιών η οποία να έρχεται κάθε εβδομάδα στη Σχεδία και να λέει τις ιδέες της αλλά το πρόβλημα είναι ότι δε μένουν όλα τα παιδιά της Σχεδίας εδώ στο κέντρο κάποια ζουν στο Τρίλοφο άλλα ζουν στον Εύοσμο πιο μακριά ε και είναι κάτι το οποίο απαιτεί πολύ οργάνωση, δέσμευση είναι δύσκολο δηλαδή ένα παιδί να δεσμευτεί ε:: μπορεί ο γονιός να μην έχει τη δυνατότητα να το φέρει τις συγκεκριμένες ώρες που βρισκόμαστε στη Σχεδία ε:: να έχει άλλες υποχρεώσεις εξωσχολικές ε:: οπότε είναι λίγο δύσκολο ακόμα και το θέμα της ηλικίας μπορεί να μην λίγο στις ιδέες να διαφέρουν ε:: να μην καταλαβαίνουν ότι κάποια ότι κάποιες δραστηριότητες μπορεί να είναι δύσκολες για κάποια άλλα παιδιά δεν έχουν ίσως

αυτό που λέμε την ωριμότητα των ενηλίκων για αυτά τα ζητήματα, αλλά το να δώσουν μια ιδέα θα ήταν κάτι πολύ χρήσιμο εννοείται και πολύ θα βοηθούσε στην όλη οργάνωση του προγράμματος απλά θεωρώ ότι είναι δύσκολο από θέμα χρόνου από θέμα μετακίνησης για αυτό το λόγο ναι

X: Ωραία ε θα ήθελα τώρα να μου πεις πώς εσείς τα μέλη αξιολογείτε τα προγράμματα που κάνετε με τα παιδιά;

XX: Ε στην ουσία μόλις ε τελειώσουμε το πρόγραμμα ε:: καθόμαστε συνήθως τα άτομα που έχουμε δουλέψει πάνω στη θεματική και συζητάμε ε πως βγήκε το πρόγραμμα εάν προλάβαμε μέσα στο χρόνο εάν υπήρξαν ε κάποια προβλήματα είτε με τις κατασκευές είτε με το αν άρεσαν στα παιδιά αν βαρέθηκαν αν ανταποκρίθηκαν σε μεγάλο βαθμό ε γίνεται γενικότερα συζήτηση για το τι θα μπορούσε να πάει καλύτερα και το τι θα μπορούσε να αποφευχθεί την επόμενη φορά

X: Ωραία επίσης έχω παρατηρήσει ότι η Σχεδία κάνει προγράμματα για εκπαιδευτικούς ε για ποιο λόγο κάνει αυτά τα προγράμματα αυτά τα σεμινάρια;

XX: Ε: κάνει αυτά τα σεμινάρια για να ερχόμαστε και εμείς και αυτοί σε επαφή με εμάς και εμείς με τους εκπαιδευτικούς πάλι να γίνεται ανταλλαγή απόψεων ε:: να :: εννοείται η διαβίωση μάθηση είναι πολύ σημαντική να:: οι ίδιοι να καταρτίζονται σε νέους τομείς να βλέπουν πως μπορούν να εντάξουν την εναλλακτική μάθηση στο μάθημά τους στο σχολείο ε::

γενικότερα να έρχονται σε επαφή με νέα άτομα όταν είναι κάποιος νέος έχει φρέσκες ιδέες ε:: καινοτόμες δηλαδή να μπορούν και οι ίδιοι να πάρουν κάτι από τα νέα άτομα

X: Ωραία εσύ έχεις παρακολουθήσει κανένα σεμινάριο της Σχεδίας;

XX: Η αλήθεια είναι ότι εγώ λόγω χρόνου δεν μπόρεσα αλλά στο μέλλον θα ήθελα πολύ να δω να τα παρακολουθήσω

X: Ωραία θα σε πάω τώρα σε ένα άλλο πρόγραμμα της Σχεδίας που ονομάζεται Back to the community . Για ποιο λόγο κάνετε αυτό το πρόγραμμα;

XX: Ε:: αυτό το πρόγραμμα είναι για τους πρόσφυγες στην ουσία έχει ως στόχο την ένταξη τους στη κοινωνία ε:: τους μαθαίνουμε πώς να μετακινούνται μέσα στην πόλη ε:: βοηθάμε στη συγγραφή βιογραφικού ε:: να μπορέσουν να εναρμονιστούν με το περιβάλλον να γνωρίσουν την πόλη ε να μάθουν νέες γλώσσες ε:: να περάσουν δημιουργικά την ώρα τους για παράδειγμα οι γυναίκες μαθαίνουν ραπτική με τα καλλυντικά έρχονται σε επαφή στην ουσία είναι για να και να ενταχθούν και να περάσουν το χρόνο τους πιο δημιουργικά λίγο να ξεχαστούν από όλο αυτό που ζούνε ε:: και να νιώσουν ότι έχουν ανθρώπους που τους αποδέχονται που τους θέλουν να ζήσουνε μαζί τους να γίνουνε δεκτοί σε αυτή την κοινωνία που πλέον ζούνε να ε:: εθελοντές που δουλεύουνε ε και στο καμπ εκεί που ζούνε ε:: έρχονται και στα προγράμματα της Σχεδίας οπότε γνωρίζουν πάνω κάτω και τις ανάγκες τους ε και τι θα τους άρεζε να

X: Ωραία ε::θα ήθελα τώρα να μου πεις εμ τι σου έχει προσφέρει η συμμετοχή σου στην ομάδα της Σχεδίας;

XX: Εμ πρώτα από όλα έχω μάθει να συνεργάζομαι πάρα πολύ με τα άλλα άτομα, να επικοινωνώ να:: μπορώ να για έναν κοινό στόχο να δουλεύουμε μαζί να οργανώνουμε προγράμματα με βάση τις ανάγκες κάποιων παιδιών με τα ενδιαφέροντά τους ε επίσης μου έχει δώσει μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση στο να οργανώσω μια διδασκαλία ε:: με έχει κάνει να είμαι πιο ανοιχτή σε νέα άτομα να αποδέχομαι τον άλλον ακόμα και το διαφορετικό ε:: να:: συμμετέχω κυρίως να είμαι ενεργή να χρησιμοποιώ τη φαντασία μου τη δημιουργικότητά μου ε:: να αναπτύσσω καινούριες φιλίες ε:: αυτό δηλαδή να: από τον ατομικισμό που έχει ριζωθεί μέσα μας μετά από τόσα χρόνια κοινωνικοποίησης από διάφορους θεσμούς ε:: να πάμε στη συλλογικά πράξη αυτό είναι το πιο σημαντικό ότι μαθαίνει να: λειτουργείς ομαδικά με πνεύμα αλληλεγγύης ε:: πνεύμα συμμετοχής αυτό δηλαδή είναι κυρίως η ομάδα

X: Ωραία ε: αν σε ρωτούσα τώρα τι έχεις μάθει ε: ας πούμε από την επαφή σου με τα παιδιά;

XX: Ε:: εγώ δηλαδή η Σχεδιά για να πω την αλήθεια ήτανε η πρώτη μου επαφή με τα παιδιά πριν τη σχολή δηλαδή στη σχολή φτάσαμε τέταρτο έτος για να μπούμε σε τάξη κανονική ε:: οπότε ε στην ουσία έμαθα ότι μπορείς να πάρεις πάρα πολλά από τα παιδιά μαθαίνεις καθημερινά από τα παιδιά ε:: στην ουσία όλη αυτή η φαντασία που χρησιμοποιούν οι ιδέες τους ε η δημιουργικότητά τους είναι φανταστική δηλαδή ε:: παίρνεις πολλά καινούρια πράγματα δηλαδή ακόμα και από μια ερώτηση που θα κάνει ένα παιδί θα σε βάλει να σκεφτείς ε: η επικοινωνία μαζί του δηλαδή αυτό η επαφή είναι κάτι το μοναδικό μπορώ να πω ε:: ναι

X: Σχετικά ε:: με τα υλικά που αξιοποιείτε και έχετε στο χώρο της Σχεδιάς ας πούμε τι θα μπορούσες να μου πεις ότι έχεις μάθει;

XX: Ε:: έχω μάθει κάποια συγκεκριμένα υλικά που δεν γνώριζα καν ότι υπάρχουν ή πως λέγονται ε:: το ωραίο είναι ότι είναι όλα σε είναι γραμμένα έξω από κάθε κουτί το όνομα του συγκεκριμένου υλικού ε οπότε είναι εύκολο το να τα βρούμε σε λίγα λεπτά να τα συγκεντρώσουμε για τις δράσεις ε:: αυτό που ξαναείπα ότι συνεχώς ανανεώνονται δεν υπάρχει η περίπτωση να μείνουμε χωρίς υλικά είτε από εμάς τους ίδιους είτε η υπεύθυνη είτε από ε: διάφορα ε: διάφορες συνδρομές έχουμε πάντα τα υλικά μας ε::

X: Ωραία ε:: τώρα θα σου κάνω μια προσωπική ερώτηση τι σημαίνει για σένα η Σχεδιά;

XX: Ε:: για μένα η Σχεδιά είναι σαν οικογένεια πλέον ε:: σαν το σπίτι μας νομίζω γιατί πλέον θεωρώ ότι είμαι μέλος αυτής της οικογένειας ε: έχω γνωρίσει άτομα τα οποία και μπορώ να δουλέψω αλλά και μπορώ να βγω μαζί τους να τα πούμε να γελάσουμε, πέρυσι ταξιδέψαμε κιόλας με κάποια άτομα στην Κρακοβία οπότε ήταν ένα υπέροχο ταξίδι ε κολλήσαμε κιόλας σαν ομάδα ε:: στην ουσία δεν υπήρξε στιγμή που ήμασταν τόσο διαφορετικοί σα χαρακτήρες αλλά δεν υπήρξε στιγμή που να μην μπορέσαμε να συνεργαστούμε να περάσουμε καλά και είναι και αυτό που μ' αρέσει ότι αυτή η διαφορετικότητα εναρμονίζεται στη Σχεδιά είναι δηλαδή κάτι που δεν ξέρω πως συμβαίνει αλλά δεν υπάρχουν ούτε συγκρούσεις είναι το ότι δουλεύουμε όλοι με έναν κοινό στόχο είμαστε όλοι θεωρώ παιδιά παιδιά δηλαδή μας αρέσει αυτό που κάνουμε δεν χάνουμε την αγάπη για αυτό που κάνουμε ούτε την νεότητα της καρδιάς μας θεωρώ ε: οπότε θεωρώ πως είναι σαν οικογένεια για μένα η Σχεδιά είναι οικογένεια

X: Ωραία τώρα θα σε περάσω βασικά εντάξει με γοήτευσε το ταξίδι της Κρακοβίας αλλά

XX: ((γελά))

X: δεν είναι άμεσα σχετιζόμενο

XX: Μετά αυτό ((γελά))

X: Ε θα ήθελα λίγο να μου σχολιάσεις, βασικά αυτό το ταξίδι στην Κρακοβία έγινε με Erasmus+ ;

XX: Με Erasmus+ ναι ήμασταν επτά μέρες εκεί και κάναμε συμμετοχή σε ένα φεστιβάλ ε: σε ένα σε μία παράσταση δρόμου στην ουσία και κάθε μέρα κάναμε πρόβες

X: Ααα

XX: Ήταν όμως φοβερό

X: Αυτό θα πει καλλιέργησατε όντως την φαντασία σας

XX: Ναι ναι πραγματικά και τη δημιουργικότητα μισές από εμάς δεν είχαμε κάνει ποτέ παράσταση σε δρόμο μπροστά σε κόσμο ήτανε εντάξει φοβερό

X: Ωραία βρήκαμε το επόμενο δρώμενο της Σχεδιάς

XX: Ναι βεβαίως βεβαίως

X: Ναι ωραία λοιπόν τώρα ε θα ήθελα να μου σχολιάσεις αυτό εδώ το μπάνερ

XX: Ναι είναι στην ουσία ε: όλα όσα εμ όσα μαθαίνει κανείς μέσα από τη Σχεδιά δηλαδή η Σχεδιά είναι συμμετοχή χωρίς την ομαδικότητα δεν υπάρχει Σχεδιά ομαδικό πνεύμα ε: ο καθένας βάζει τις ιδέες του με αυτήν την αφορμή μου έρχεται και το επικοινωνώ μαθαίνουμε να επικοινωνούμε μεταξύ μας ανταλλαγή απόψεων ανταλλαγή ιδεών ε:: ακόμα και όταν δεν συμφωνούμε επιχειρηματολογούμε ε::

X: Έχει τύχει δηλαδή τα μέλη να μην συμφωνείτε σε κάτι;

XX: Όχι σε σημείο να επέλθει κάποια σύγκρουση απλά να θεωρεί κάποιος ότι μια δραστηριότητα είναι για δεν είναι για αυτό το συγκεκριμένο θέμα ή είναι πολύ εύκολη αλλά στην ουσία ψάχνουμε και κάτι διαφορετικό και χρησιμοποιούμε το κάτι διαφορετικό ή καταλαβαίνουμε ότι ίσως ναι δεν είναι για το σκοπό μας ε:: ταξιδεύουμε είτε πραγματικά είτε νοερά σε άλλους κόσμους σε άλλες χώρες δηλαδή και μέσα από τις θεματικές μαθαίνουμε παραδείγματος χάρη κάναμε κάποια στιγμή ε διεθνής κουζίνα και μάθαμε πόσες νέες συνταγές το κάναμε φέτος στην αρχή της χρονιάς το Σεπτέμβριο κάναμε για Μεξικό

X: Μιλάς τώρα για πρόγραμμα παιδιών;

XX: Αυτό ήταν πρόγραμμα παιδιών ναι όχι πρόγραμμα ανταλλαγής

X: Ναι για λίγο ανέλυσε το

XX: αυτό στην ουσία ήτανε να μάθουμε τη διαπολιτισμική κουζίνα ε:: κάναμε γαλλική κουζίνα κάναμε ε μεξικάνικη κουζίνα κάναμε το άλλο ποιο ήτανε; Για την Αγγλία τα club sandwiches γενικά ((ένας άγνωστος κύριος εμφανίστηκε έξω από την πόρτα της Σχεδίας και τον είδαμε και οι δύο))

X: Ναι για συνέχισε

XX: Γενικά σαν να ταξιδέψαμε σε εκείνες τις χώρες μάθαμε δηλαδή για τις γεύσεις

X: Και πως το υλοποιήσατε δηλαδή βάλε με λίγο στο κλίμα;

XX: Στην ουσία ε:: ψάξαμε πρώτα θέλαμε κάτι να κάνουμε με τις χώρες ε:: και στην ουσία αποφασίσαμε να είναι με γεύσεις δηλαδή να δούνε να γνωρίσουν τα παιδιά διαφορετικές γεύσεις φαγητά που δεν τρώνε που δεν έχουν ξαναφάει ίσως από αυτά δηλαδή κάναμε στο Μεξικό γουακαμόλε το που γίνονται με αβοκάντο και κάποια παιδιά δεν είχαν ξαναδεί αβοκάντο ήρθαν σε επαφή ε φάγανε τους άρεσε ε::

X: Ε: άρα δηλαδή για να καταλάβω τώρα ε:: γιατί να σου πω την αλήθεια εγώ δεν έχω παρακολουθήσει ποτέ κουζίνα τέτοια στα παιδικά προγράμματα

XX: Ναι

X: Ε: κάνατε ας πούμε αποφασίσατε ποιες χώρες θα έχετε

XX: Ναι

X: Και σε κάθε χώρα κάνατε ένα συγκεκριμένο φαγητό;

XX: Ναι ναι μια μικρή ας πούμε λιχουδιά δεν ήταν κάτι

X: Τα παιδιά το κάναν το φαγητό;

XX: Δηλαδή στην ουσία ε:: δώσαμε πως είναι η συνταγή και μετά για παράδειγμα πρόσθεταν αυτά το λάδι πρόσθεταν το πιπέρι το αλάτι ανακατεύανε ε φτιάχνανε τα sandwiches βάζανε τι υλικά θέλανε να έχει μέσα ε:: γενικότερα τους βοηθήσαμε να εμπλακούν σε αυτή τη δραστηριότητα ε:: οπότε μάθανε ποιο είναι ξέρω εγώ ένα φαγητό της Γαλλίας ποιο είναι ένα φαγητό του Μεξικού ήρθαμε έτσι σε επαφή ταξιδέψαμε δηλαδή μέσα από τις γεύσεις σε άλλες χώρες που ορισμένα παιδιά δεν είχαν έρθει ποτέ σε επαφή με το αβοκάντο με ένα γλυκό ας πούμε κάναμε στη Γαλλία ένα μπανάνα σπλιτ εκεί ας πούμε δεν είχαν ξαναέρθει σε επαφή δεν είχαν ξαναφάει πως δηλαδή με τη μπανάνα μπορείς να κάνεις και άλλο φαγητό που δεν το γνώριζαν

X: Πώς το είπες;

XX: Μπανάνα σπλιτ

X: Μπανάνα σπλιτ

XX: Είχαμε κάνει

X: [Δηλαδή γαστρονομικό ταξίδι εκείνο το πρόγραμμα]

XX: [Ναι ναι άσε άσε φοβερό φοβερό ναι ναι ήταν πολύ ωραίο] κάναμε ας πούμε ρώσικη σαλάτα, βάλαμε ας πούμε όλα τα υλικά μπιζέλια, πατάτες, καρότα όλα όλα ναι ήτανε πολύ ωραίο

X: Μάλιστα ε:

XX: Τώρα συνεχίζω;

X: Ναι αν συγγνώμη τώρα που σε διέκοψα απλά [μου το ανέφερες έτσι] και δεν μπορούσα να μη ρωτήσω

XX: [ναι ναι ναι εννοείται] ε μετά το μαθαίνω το μαθαίνω είναι σε θα το έβαζα σε συνδυασμό με το ότι δημιουργώ μέσα από τη δημιουργία μαθαίνουμε μέσα από τη δράση μαθαίνουμε δεν είναι ότι απλά δίνουμε τις γνώσεις και απλά μαθαίνουν όπως στο σχολείο θέλουμε μέσα από αυτά που φτιάχνουν εκεί να βγαίνει η γνώση, η δράση εννοείται αυτό που είπαμε ότι χρησιμοποιούν τις αισθήσεις τους, κατασκευάζουν ε:: επικοινωνούν ε:: βοηθάει το ένα το άλλο υπάρχει αυτή η ενεργητικότητα δεν είναι παθητικοί δέκτες, κόβουν, ζωγραφίζουν, γράφουν, ε: τρέχουν, κινούνται όλα αυτά είναι πού σημαντικά, ε ονειρεύομαι έναν καλύτερο κόσμο αυτός είναι και ο σκοπός μας μέσα από στην ουσία θέλουμε να κάνουμε να δώσουμε τον προσωπικό μας χαρακτήρα, ώστε τα παιδιά να φεύγουν χαρούμενα από εδώ, να ξέρουν ότι μπορούν να έχουν και μία διαφορετική μάθηση με πιο ωραίο τρόπο με πιο ενδιαφέρον με πιο ενδιαφέροντα τρόπο ναι

X: Ωραία τελείωσες με το σχολιασμό της να πεις κάτι άλλο;

XX: Ε όχι αυτά

X: Ωραία τώρα θα ήθελα να μου σχολιάσεις αυτό εδώ το κειμενάκι

XX: ((διαβάζει το κειμενάκι)) Ωραία ναι ε:: στην ουσία όντως θα πρέπει ό,τι μαθαίνουμε να μπορούμε να το ε: να μπορούμε να το εφαρμόζουμε στην πραγματική μας ζωή, δηλαδή στην καθημερινότητά μας ε:: η πραγματικότητα αυτή δηλαδή θα πρέπει να ε: να είναι φτιαγμένη μέσα από τις εμπειρίες μέσα από τα βιώματά μας ε:: από τη συνεργασία μας με τους άλλους, δηλαδή ο δάσκαλος ο παιδαγωγός θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη ε και τους μαθητές του να ακούει όλα όσα έχουν να του πουν να λαμβάνει υπόψη:: ναι εννοείται ο δάσκαλος παίρνει ερεθίσματα ε:: ε:: παίρνει ερεθίσματα από τους μαθητές μαθαίνει με αυτούς καινούρια πράγματα εδώ και εμείς ακόμα με το που τελειώνει μια θεματική έχουμε αποκτήσει κάποιες εμπειρίες και από τα παιδιά ε:: και κάποια ερεθίσματα ...

X: Ωραία μετά από όλα αυτά που έχουμε συζητήσει ποια πιστεύεις ότι είναι η πολιτική διάσταση της Σχεδίας;

XX: Ε:: η πολιτική διάσταση ... στην ουσία ε:: η Σχεδία λειτουργεί μέσα από την ομάδα από την ομαδικότητα και τη συνεργασία ε:: μέσα από ένα κλίμα ενότητας ότι είμαστε όλοι σαν ένα εδώ μέσα ε:: εννοείται ότι ο καθένας είναι αποδεκτός ε: είτε είναι Σύριος είτε είναι Αφγανός είτε Έλληνας είτε Γερμανός είτε οτιδήποτε ε:: θέλει να προάγει τη δημοκρατία, την ισότητα, το ότι μπορούμε να συζητήσουμε να ανταλλάξουμε απόψεις, να βάλουμε το δικό μας λιθαράκι το ότι αυτό που κάνουμε το κάνουμε με όλη μας την καρδιά, δηλαδή όλοι εδώ δουλεύουνε χωρίς να έχουν κάποιο ανταλλάγμα, αλλά επειδή το θέλουνε, θέλουνε δηλαδή να κάνουν κάτι καλό για τα παιδιά να δώσουν χαρά ε:: να πετύχουν τους στόχους τους ε:: είναι αυτό το ότι έχουμε το κοινό σκοπό που μέσα από την ενότητα και την ομάδα θα καταφέρουμε να τον πραγματοποιήσουμε

X: Ωραία εγώ αισθάνομαι ότι με έχεις καλύψει με αυτά που έχεις πει

XX: Ωραία

X: Θα ήθελες να πεις και κάτι άλλο;

XX: Ε: όχι νομίζω και εγώ ό,τι ήθελα να πω ((γελά)) το είπα

X: Ωραία σε ευχαριστώ πάρα πολύ

XX: Και εγώ παρακαλώ

Συνέντευξη 5

X: Καλησπέρα

N: Καλησπέρα Χριστίνα

X: Εμ θα ήθελα αρχικά να μου πεις ποια είναι η ιδιότητά σου, δηλαδή με τι ασχολείσαι;

N: Ε:: λοιπόν εγώ είμαι μεταπτυχιακή φοιτήτρια ε:: κάνω το μεταπτυχιακό μου στην μουσειολογία και διαχείριση πολιτισμού και το πρώτο μου πτυχίο ήτανε στα παιδαγωγικά ε δημοτικής εκπαίδευσης

X: Ε πόσο καιρό είσαι εθελόντρια στη Σχεδία στην πόλη;

N: Αυτός είναι ε: τελειώνει αισίως ο δεύτερος χρόνος μου στη Σχεδία αυτό ναι ((γελά))

X: Ε και από πού πληροφορήθηκες για τη Σχεδία;

N: Ε:: για τη Σχεδία είχα πληροφορηθεί από ένα φεστιβάλ μία ένα δρώμενο που είχε γίνει στο Δημαρχείο το: 2015 όχι ναι το 2015 ήταν ε:: είχα μάθει για τη συμμετοχή της Σχεδίας στο φεστιβάλ αυτό και μετά έψαξα να βρω εάν δέχεται εθελοντές πότε έχει συναντήσεις κτλ

X: Τι φεστιβάλ ήταν αυτό που κίνησες το ενδιαφέρον;

N: Ε:: δεν θυμάμαι ακριβώς είχαμε κάτω και φυλλάδιο πέρυσι

X: Ο Τεχνότοπος;

N: Ο Τεχνότοπος μπορεί να ήτανε μπράβο γινότανε στο δημαρχείο [και είχε]

X: [ναι]

N: ήταν για παιδιά και είχε διάφορα...

X: Ναι ο Τεχνότοπος είναι αυτό που περιγράφεις

N: Νομίζω

X: Ε: και για ποιο λόγο αποφάσισες να γίνεις μέλος στη Σχεδία;

N: Ε:: λοιπόν ε:: ήρθα στις πρώτες συναντήσεις και μου άρεσε πάρα πολύ το κλίμα πρώτα μου άρεσε το κλίμα και το πώς έγινα δεκτή από την ομάδα που προϋπήρχε και μου άρεσε επίσης ο τρόπος με τον οποίο γινόταν η εκπαίδευσή μας ως εθελοντές που γινόταν μέσα από μέσα από ομαδικά παιχνίδια μέσα από δράσεις και δραστηριότητες που στην ουσία αργότερα κατάλαβα πως είναι αυτές που χρησιμοποιούμε εμείς όταν κάνουμε τις δράσεις μας με τα παιδιά δηλαδή μου άρεσε αυτή η διαδικασία μπήκα εγώ στην θέση των παιδιών και μέσα από κει κατάλαβα τι πάει να πει εθελοντής πως λειτουργεί η ομάδα εδώ μου άρεσε επίσης ένα άλλο στοιχείο εμ το ότι υπήρχαν συγκεκριμένοι κανόνες και μία οργάνωση είμαι άτομο της οργάνωσης οπότε αυτό με κέρδισε πάρα πολύ

X: Ε τι εννοείς ας πούμε με τους κανόνες;

N: Ε: ας πούμε από τα πρώτα πράγματα που θυμάμαι να μας λέει η Αργυρώ ε:: είναι ότι σαν εθελοντές της Σχεδίας πρέπει να μάθουμε το χώρο στον οποίο είμαστε να γνωρίζουμε ακριβώς που βρίσκεται το κάθε υλικό το οποίο θα χρειαστούμε και από το πιο μικρό ακόμα και όταν θα φτιάχνουμε τον καφέ μας ε θα πρέπει μετά να πλύνουμε το ποτήρι μας ή αν καθίσουμε στην καρέκλα να ξαναβάλουμε την καρέκλα στη θέση της α και ένα ακόμα που μας είχε πει το θυμάμαι χαρακτηριστικά είναι ότι ε:: κανένας άνθρωπος δεν πρέπει δεν πρέπει να χάνει χρόνο από τη ζωή του για να συμμαζέψει ή να τακτοποιήσει κάτι που κάποιος άλλος παρέλειψε ή επίτηδες το άφησε μισό ότι δηλαδή πρέπει να είμαστε υπεύθυνοι για αυτό που κάνουμε ... αυτά

X: Θα μπορούσες λίγο να μου περιγράψεις ε:: πιο αναλυτικά την εκπαίδευση αυτή;

N: Των εθελοντών;

X: Των εθελοντών ναι.

N: Ωραία ε αρχικά αν θυμάμαι καλά ξεκινήσαμε με: το να συζητήσουμε τι είναι ο ίδιος ο εθελοντισμός δηλαδή με το που μπήκαμε στην ομάδα όχι όχι αρχικά ήπιαμε καφέ και φάγαμε κουλουράκια ((γελά)) οπότε έτσι χαλαρώσαμε όλοι. Μετά συζητήσαμε τι είναι εθελοντισμός οπότε ε εξέφρασαν όλοι απόψεις και ε και συζητώντας λέγοντας αυτό που πιστεύεις εσύ βλέπεις εν τέλει αν ισχύει αν αυτό που πιστεύεις ότι είναι εθελοντισμός είναι κάτι άλλο και εσύ το έχεις μπερδέψει με αυτό ε: επίσης μέσα από αυτή την διαδικασία του να εκφράσει ο καθένας τη γνώμη του στο τέλος βγαίνει προς τα έξω τι σημαίνει εθελοντισμός για την ίδια την ομάδα οπότε αυτό καθορίζει πολλά άλλα στοιχεία της ομάδας ε:: μετά η εκπαίδευση συνεχίστηκε με παιχνίδια όπου παιχνίδια γνωριμίας τύπου λέω το όνομά μου και μαθαίνω το

όνομα του διπλανού μου παιχνίδι με μπάλες εμπνευστικά παιχνίδια κυρίως που πετάς την μπάλα και λες κάτι αγαπημένο σου, το όνομα σου ε: αλλά και πιο χαλαρά παιχνίδια μίμησης κάναμε παιχνίδια που έπρεπε να συνεργαστείς με άτομα που δεν τα γνώριζες και μέσα από μικρές ομάδες να παρουσιάσεις διάφορα τώρα λεπτομέρειες άλλες δεν μπορώ να θυμηθώ αλλά αυτό έγινε ας πούμε για δύο Σαββατοκύριακα αν θυμάμαι καλά το πρώτο εξάμηνο και ξαναέγινε και το δεύτερο εξάμηνο του χρόνου του ίδιου χρόνου κάπως έτσι σπαστά είχε γίνει X: Ωραία ε: λοιπόν θα ήθελα τώρα να μου πεις για ποιο λόγο αυτή η ΜΚΟ έχει το όνομα Σχεδία στην πόλη;

N: Ωραία ε:: λοιπόν Σχεδία στην πόλη ε:: η Σχεδία είναι μία ένας μία τύπου βάρκα ((γελά)) η οποία επιπλέει και έτσι μπορεί να ταξιδέψει, οπότε φαντάζομαι ότι η επιλογή του ονόματος έγινε με ένα τέτοιο σκεπτικό ότι θα μπορούσε να μπορούσε οι ιδέες και τα άτομα της Σχεδίας που κουβαλάνε αυτές τις ιδέες να ταξιδεύουνε στην πόλη της Θεσσαλονίκης ε για αυτό και είναι αστική είναι μια μικρή ομάδα και ταξιδεύοντας να μοιραστεί τις ιδέες τις δράσεις της τα όνειρά της αυτό

X: Το σύμβολο που έχετε ως Σχεδία στην πόλη

N: Το σύμβολο ναι ε είναι η σπείρα ε είναι μία σπείρα και ένα κοντάρι με μία μικρούλα σημαγιούλα ε: η σπείρα είναι το σύμβολο που δείχνει την ενότητα ε:: και είναι το πιο το αρχαιότερο σύμβολο της ενότητας επίσης ε: εμένα μου δίνει συνέχεια μου δίνει και την εντύπωση την αίσθηση της συνέχειας ότι είναι μια συνεχής διαδικασία μια ομάδα χωρίς αρχή και τέλος κάτι που κινείται που έχει δεν ξέρω πως μπορώ να το πω αλλιώς που έχει μέλλον που έχει να δώσει πράγματα

X: Α πολύ ωραία εμ γιατί αυτοπαρουσιάζεστε ως Καλλιτεχνική Παιδαγωγική ομάδα;

N: Ε: λοιπόν η Σχεδία στην πόλη οργανώνεται με βάση στα πλαίσια θα λέγαμε της μη τυπικής εκπαίδευσης προσπαθούμε λοιπόν οι περισσότεροι που συμμετέχουμε είμαστε παιδαγωγοί χωρίς αυτό να είναι κάποιος καθοριστικός παράγοντας για την συμμετοχή των εθελοντών ε:: οπότε στα πλαίσια αυτής της μη τυπικής εκπαίδευσης προσπαθούμε να χρησιμοποιήσουμε μεθόδους και τρόπους εκμάθησης αλλά και ψυχαγωγίας που δεν συναντάμε στο σχολείο στην τυπική εκπαίδευση εμ και οπότε για αυτό αποκαλούμαστε παιδαγωγική ομάδα προσπαθούμε δηλαδή να εντάξουμε παιδαγωγικές μεθόδους εναλλακτικές πολλές φορές και καλλιτεχνική γιατί ε:: αυτές οι μέθοδοι τις συνδυάζουμε με δράσεις καλλιτεχνικές που προάγουν τα ενδιαφέροντα των παιδιών που ε και προσπαθούμε μέσα από τις τέχνες να::: και να ψυχαγωγήσουμε τα παιδιά αλλά ταυτόχρονα και να τους προσφέρουμε μια μορφή μάθησης, δηλαδή μέσα από τις τέχνες να μάθουμε κιόλας να διασκεδάσουμε και να μάθουμε

X: Ωραία ε τώρα θα ήθελα να μου πεις εσείς τα μέλη της ομάδας πως επικοινωνείτε αναμεταξύ σας;

N: Ε λοιπόν στην εποχή της τεχνολογίας που ζούμε ((γελά)) η κύρια επικοινωνία μας γίνεται μέσω του Facebook όπου έχουμε ε μία ομάδα μια κοινή ομάδα στην οποία ανακοινώνεται εβδομαδιαία το πρόγραμμα της Σχεδίας και δηλώνουμε συμμετοχές ανάλογα με τη διαθεσιμότητά μας και το χρόνο που μπορούμε να αφιερώσουμε κάθε φορά σε αυτήν την ομάδα ανταλλάσσουμε απόψεις και ιδέες επίσης για το για πιθανά μελλοντικά προγράμματα ε:: αλλά υπάρχει και καθορίζουμε στην αρχή της χρονιάς μια σταθερή ημέρα ε στην οποία μαζευόμαστε για να κάνουμε και για να αποφασίσουμε σχετικά με το πρόγραμμα για να αποφασίσουμε τις θεματικές των προγραμμάτων των Δημιουργικών Διαδρομών ή τις θεματικές που θα έχουμε στο Παιδικό Στέκι συνήθως βγαίνει ένα μηνιαίο πρόγραμμα με τις θεματικές και έτσι τις εβδομαδιαίες συναντήσεις τις αφιερώνουμε στην προετοιμασία του υλικού για τις δράσεις που θα ακολουθήσουν ε φυσικά απλά για οτιδήποτε προκύψει το Facebook είναι η εύκολη και γρήγορη λύση για να έρθουμε σε επικοινωνία όλα τα μέλη

X: Εμ με τα υπόλοιπα μέλη έχεις αναπτύξει και σχέσεις εκτός του πλαισίου της Σχεδίας;

N: E:: με αρκετά μέλη έχουμε αναπτύξει πιο έχουμε έρθει πιο κοντά ε::: μπορούμε να συναντηθούμε και εκτός της Σχεδίας γιατί ε ναι μέσα από τις δραστηριότητες και από τη συνεχή επαφή είτε για την οργάνωση είτε για είτε κατά τη διάρκεια της υλοποίησης μια δράσης σίγουρα επικοινωνείς αρκετά και γνωρίζεις πραγματικά τους ανθρώπους με τους οποίους συνεργάζεσαι δε μένουμε είναι λίγο αδύνατο να μείνεις στα πλαίσια της Σχεδίας και μόνο εκεί

X: Τώρα θα σε πάω στο οικονομικό κομμάτι ε θα ήθελα να μου πεις πως διατηρείτε το χώρο σας οικονομικά;

N: Ωραία ε η Σχεδία συντηρείται κατά κύριο λόγο από τις συνδρομές των μελών τις ε είναι δεκαπέντε ευρώ το χρόνο ε: επίσης συντηρούμαστε χάρη στις Δημιουργικές Διαδρομές ε: όπου πληρώνουν το ποσό τα παιδιά οι οικογένειες των παιδιών που συμμετέχουν ε:: αυτό κυρίως ... Α έχουμε και τα σεμινάρια των εκπαιδευτικών τα οποία γίνονται συνήθως κάθε Σαββατοκύριακο ε σχεδόν σε όλη τη διάρκεια του χρόνου ναι αλλά αυτοί είναι οι κύριες πηγές εσόδων μας

X: Έχεις παρακολουθήσει τέτοια σεμινάρια;

N: Ναι έχω συμμετάσχει σε δύο τρία σεμινάρια ε:: με διάφορες θεματικές το καθένα με θέατρο εικαστικά animation

X: Ποιος είναι ο λόγος που γίνονται αυτά τα σεμινάρια που λες των εκπαιδευτικών;

N: E:: όπως προαναφέραμε ((γελά)) στη Σχεδία προσπαθούμε να προωθήσουμε την μη τυπική εκπαίδευση ε και όχι απλά για να γίνεται εκτός σχολείου θα ήτανε ευχάριστο και πολύ αισιόδοξο αν κομμάτια τμήματα αυτής της αυτού του είδους εκπαίδευσης να μπορούσαν να ενταχθούν στο τυπικό σχολείο που γνωρίζουμε οπότε με την μετεκπαίδευση των εκπαιδευτικών μπορούμε να πούμε πως είναι ένας τρόπος να προωθήσουμε είναι ένας τρόπος να μουν αυτοί να εισαχθούν αυτές οι μέθοδοι και στο σχολείο μέσω των ίδιων των δασκάλων

X: Εμ θα σε ξαναγυρίσω πίσω στον εξοπλισμό τώρα της Σχεδίας ε από πού αγοράζετε τον εξοπλισμό και το υλικό της Σχεδίας;

N: E το υλικό της Σχεδίας το αγοράζουμε από τοπικά καταστήματα της γειτονιάς κυρίως ε:: κυρίως βιβλιοπωλεία από κει εκεί καλύπτονται οι ανάγκες μας ε:: επίσης οι ίδιοι οι εθελοντές φέρνουμε αρκετές φορές αντικείμενα ε: από το σπίτι μας πλαστικά μπουκάλια, ρολά από χαρτί υγείας οτιδήποτε ακόμα και παιχνίδια ε:: ή βιβλία γενικότερα υπάρχει η νοοτροπία της επαναχρησιμοποίησης πολλών αντικειμένων ε:: και πραγματικά μπορείς να κάνεις πολλές χρήσιμες κατασκευές ε αξιοποιώντας αντικείμενα που το πιο πιθανό ήταν να τα πετούσες στα σκουπίδια και τέλος ε χρησιμοποιούμε επίσης προσπαθούμε ακόμη να κρατάμε και τμήματα από υλικά που έχουμε ήδη χρησιμοποιήσει σε κάποιες δράσεις όπως κομμάτια χαρτονιού που έχουμε που μπορεί να φαίνονται άχρηστα αλλά επαναξιοποιούνται σε δεν ξέρω σε δραστηριότητες που πχ κάνουμε ένα κολλάζ μπορούμε να κάνουμε ένα κολλάζ

X: E και θα ήθελα να μου πεις τώρα αυτόν τον εξοπλισμό και το υλικό που έχετε εσείς ως Σχεδία ποιος τον ελέγχει;

N: E όλοι οι εθελοντές είναι υπεύθυνοι για την τον εξοπλισμό όπως είπα στην αρχή από τα πρώτα πράγματα που μαθαίνουμε που εντάσσεται στην εκπαίδευση μας είναι να μάθουμε το τι υλικά έχουμε στη Σχεδία που είναι τακτοποιημένα που βρίσκονται οπότε περνώντας ο καιρός μαθαίνεις και εσύ ο ίδιος δεν γίνεται να μην μάθεις που βρίσκονται τα υλικά ε::: συνεπώς οι ίδιοι ελέγχουμε τι έχουμε εάν έχουμε αποθέματα εάν χρειαζόμαστε κάτι τσεκάρουμε από το πιο απλό εάν έχουν τελειώσει οι μαρκαδόροι για να τους πετάξουμε εάν πρέπει να αγοράσουμε καινούριους ναι είναι μια ομαδική ((γελά)) δουλειά όλο αυτό

X: Ωραία εμ θα ήθελα τώρα να μιλήσουμε για τα παιδικά προγράμματα που υπάρχουν εδώ στην Σχεδία. Με ποιο κριτήριο οργανώνετε και σχεδιάζετε τα προγράμματα αυτά;

N: E:: καταρχήν είναι κυρίως τρία προγράμματα που τρέχουν ετησίως το Παιδικό Στέκι ε οι Δημιουργικές Διαδρομές και η Βαλίτσα που πηγαίνει σε βιβλιοθήκες και λοιπούς χώρους ε::

πώς τα σχεδιάζουμε; Λαμβάνουμε υπόψη καταρχήν την ομάδα κοινού που έχουμε επίσης α καταρχήν σχεδιάζονται τα προγράμματα αυτά ομαδικά δηλαδή μετά από συζήτηση με τους εθελοντές ε καταλήγουμε σε θεματικές ε::: λαμβάνουμε υπόψη όπως είπα την ομάδα κοινού, τις ηλικίες που έχουμε ε τα ενδιαφέροντα των παιδιών πολλές φορές εκφράζουν και τα ίδια τα παιδιά κάποια ενδιαφέροντα το τι θα ήθελαν να κάνουν την επόμενη φορά και προσπαθούμε κάθε φορά:: να έχουμε νέες καινούριες ιδέες ε ή άλλες φορές πάλι ανάλογα με πολλές φορές κάνουμε δράσεις που σχετίζονται με Παγκόσμιες Ημέρες πχ στην Παγκόσμια Μέρα Βιβλίου κάναμε μια ανάλογη δράση ε ναι οι ιδέες προκύπτουν κάπως έτσι ((γελά))

X: Θα μπορούσες να μου δώσεις περισσότερα παραδείγματα προγραμμάτων;

N: [Που έχουν ήδη γίνει]

X: [Που έχουν ήδη υλοποιηθεί ναι]

N: Ωραία

X: Σκέψου τώρα τελειώνει η χρονιά μας

N: Ναι ((γελά)) ε::: λοιπόν ε: στις Δημιουργικές Διαδρομές κάναμε στην Παγκόσμια Μέρα Βιβλίου κάναμε σχετικά με το βιβλίο ένα παιχνίδι ερωτήσεων είχαμε να πω και τι να πω μόνο τους τίτλους θέλεις ή και τις δράσεις;

X: Όχι πες και τις δράσεις μέσα τι κάνατε ας πούμε:

N: Ε: ναι

X: Τι πάνω κάτω κάνατε μαζί με τα παιδιά ε:: σε αυτές τις θεματικές που πιάσατε

N: Ωραία λοιπόν ας με το βιβλίο που ξεκίνησα ήδη κάναμε ένα μια ιστορική αναδρομή με ένα παιχνίδι ερωτήσεων ε:: κάναμε είχαμε κάνει ένα κουίζ με παραμύθια και ιστορίες που τα παιδιά ήδη γνωρίζουν είχαμε δημιουργήσει το δικό μας παραμύθι το κάθε παιδί δηλαδή ζωγράφιζε και αφηγούνταν το δικό του παραμύθι ε:: α είχαμε κάνει και ομαδικά είχαμε χωριστεί σε ομάδουλες και είχαμε κάνει ομαδικά παραμύθια όπου κολλούσαμε τις λεξούλες συγκεκριμένες λέξεις μέσα στο κείμενο και αυτό βοήθησε πάρα πολύ τα παιδιά να φανταστούν μια δική τους αποκλειστικά ολοδική τους ιστορία ε:: τι άλλο κάναμε ε:: α είχαμε κάνει ε αρχιτεκτονική στην πόλη

X: Α ναι

N: Πώς λεγότανε; Δεν θυμάμαι τον τίτλο ... Ναι α έχουμε κάνει πολλά προγράμματα για ζωγράφους ε δηλαδή κάθε φορά πιάναμε έναν ζωγράφο ξεχωριστά και και βλέπαμε την ιστορία της ζωής του τους πίνακες του και μετά προσπαθούσαμε να τον μιμηθούμε και εμείς ε:: μετά έχουμε σχεδιάζουμε επίσης δράσεις για φεστιβάλ όπως το elephantastico όπου γινόταν πάλι στα πλαίσια της Διεθνούς Έκθεσης Βιβλίου οπότε και εκεί είχαμε σχεδιάσει ένα επιδαπέδιο παιχνίδι με μεγάλα ζάρια και οι ερωτήσεις σχετίζονταν πάλι με παραμύθια με με την ιστορία του βιβλίου πότε ξεκίνησε ο άνθρωπος να γράφει ήταν αρκετά ενδιαφέρον τα παιδιά το λάτρεψαν το επιτραπέζιο το επιδαπέδιο

X: Τώρα σχόλιό μου εγώ είχα λατρέψει τις ((γελά))

N: ((γελά)) ποιες;

X: Όχι τις δράσεις ε:: αχ πως λέγονται τις δοκιμασίες που είχαν τα παιδιά να κάνουν

N: Ναι ναι ναι είχανε και δοκιμασίες να κάνουνε όχι μόνο ερωτήσεις σωστά με το σκοινάκι έπρεπε να κάνουν σκοινάκι τραγουδώντας τι άλλο τους είχαμε; Ε:: α έπρεπε μέσα από ένα σακουλάκι να μαντεύουν κάθε φορά το είδος του πχ είχαμε μέσα στην σακούλα ένα στυλό ένα μια πένα από φτερό μία πέννα από ξύλο οπότε τα παιδιά έπρεπε να αγγίζουν το υλικό να αγγίζουν το αντικείμενο και να καταλάβουνε με κλειστά μάτια τι υλικό ήτανε ε τι άλλο είχαμε κάνει; Κουκλοθέατρο ε:: είχαμε κάνει και θέατρο σκιών αν θυμάμαι καλά είχαμε κάνει μία φορά πέρυσι ε μια δράση σχετικά με τα μέσα μαζικής μεταφοράς αεροπλάνο, καράβι, ε

X: Και πάλι μπήκαν τα παιδιά στη διαδικασία να κατασκευάσουν κάτι σχετικά με αυτό;

N: Ναι ναι ναι είχαμε κατασκευάσει πάλι νομίζω πέρυσι πηγαίναμε και σε ένα σχολείο και είχανε κατασκευάσει αεροπλανάκι κάτι τέτοιο δεν θυμάμαι ακριβώς τώρα γιατί έχει περάσει

και ενάμιση χρόνος ((γελά)) ε:: α είναι πολύ ενδιαφέρον η θεματική της Βαλίτσας φέτος έχει να κάνει με τα ανθρώπινα δικαιώματα και πηγαίνει από βιβλιοθήκη σε βιβλιοθήκη ε:: και γίνονται δεν έχω συμμετάσχει ακόμη δεν έχω προλάβει αλλά πρέπει να είναι πολύ ενδιαφέρουσες οι δραστηριότητες και εκεί γιατί βρισκόμουν στον σχεδιασμό

X: Α ήσουν στον σχεδιασμό εσύ;

N: Ναι και το είδα ((γελά))

X: Ε ωραία λοιπόν στην ιστοσελίδα σας αναφέρετε πως σκοπός σας είναι η εναλλακτική και μη τυπική μάθηση, ποιες αντιλαμβάνεσαι ότι είναι οι διαφορές ανάμεσα στην τυπική και μη τυπική μάθηση;

N: Η τυπική είναι: η τυπική μάθηση είναι ε:: η εκπαίδευση που προσφέρεται οργανωμένα από ε από το κράτος οπότε αυτό περιλαμβάνει το σχολείο ε η μη τυπική εκπαίδευση ε:: προσφέρεται από διάφορους άλλους φορείς και μέσα από άλλες δραστηριότητες ε:: οι διαφορές τους τώρα η τυπική γίνεται στο χώρο του σχολείου ((γελά)) η μη τυπική συνήθως εκτός ε:: η τυπική εκπαίδευση είναι οργανωμένη υπάρχει δηλαδή ένα αναλυτικό πρόγραμμα με συγκεκριμένους στόχους σκοπούς τους οποίους ο εκπαιδευτικός οφείλει να ακολουθεί αν όχι κατά γράμμα ως επί το πλείστον ε αντίθετα η μη τυπική εκπαίδευση σου: αφήνει ε κάποιον περιθώρια εναλλακτικές για να και μπορεί και ο εκπαιδευτικός και το παιδί να γίνουν πιο δημιουργικοί στην σχολική στην τυπική εκπαίδευση δυστυχώς συναντάμε μια παθητικότητα εκ μέρους των μαθητών και τον κύριο ρόλο τον αναλαμβάνει ο εκπαιδευτικός στην μη τυπική εκπαίδευση προσπαθούμε να το αντιστρέψουμε αυτό δηλαδή εκπαιδευτικός και μαθητής να συνδιαλέγονται και να βρίσκεται το παιδί στη θέση του ενεργού προσώπου του ενεργούντος τέλος πάντων να είναι το παιδί πιο ενεργό ((γελά)) να παίρνει πρωτοβουλίες ε ένα καλό φυσικά της μη τυπικής εκπαίδευσης ε πλεονέκτημα είναι ότι τα παιδιά είναι λιγότερα ε οπότε και δεν υπάρχει αυτός ο μεγάλος αριθμός που συναντάμε συνήθως στα ελληνικά σχολεία ε αλλά και τα παιδιά είναι δεν είναι οργανωμένα σε αυστηρά πλαίσια και ούτε είναι υποχρεωμένα να κάθονται στα θρανία για παράδειγμα στη Σχεδία προτού ξεκινήσει οποιαδήποτε δραστηριότητα το πρώτο πράγμα που κάνουμε είναι να καθίσουμε όλοι μαζί κάτω σε ένα κύκλο παιδιά και εθελοντές και να να πούμε το όνομά μας να πούμε κάτι που μας αρέσει ώστε να δημιουργηθεί μια οικειότητα και να γνωριστούμε και βρισκόμαστε όλοι στον κύκλο κανείς δεν είναι πιο ψηλά ή πιο μακριά από αυτό. Άλλες διαφορές ε:: στην μη τυπική εκπαίδευση δεν είναι αυτοσκοπός η μάθηση ε όπως τη γνωρίζουμε στα πλαίσια του σχολείου ε θέλουμε και την ψυχαγωγία των παιδιών και τη δημιουργική τους απασχόληση ε αντίθετα στο σχολείο προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι ή να ελέγξουμε την επίτευξη αυτών υπάρχουν διαδικασίες όπως τα τεστ, οι εξετάσεις που δημιουργούν ένα άλλο κλίμα μέσα στην ομάδα αυτό δεν υπάρχει στην μη τυπική εκπαίδευση και δίνει την ελευθερία που αναφέραμε νωρίτερα και επιτρέπει τη δημιουργικότητα

X: Ωραία εμ θα ήθελα να σε ρωτήσω ε για ποιο λόγο η οργάνωση και η υλοποίηση των προγραμμάτων που κάνετε εσείς οι εθελόντριες γίνονται ομαδικά;

N: Η υλοποίηση και η οργάνωση των προγραμμάτων ε:: λοιπόν ε: όπως είπα και πριν πριν ξεκινήσει μια οποιαδήποτε δράση με τα παιδιά κάνουμε ένα κύκλο και λέμε το όνομά μας είναι αυτή η μέθοδος που προσπαθούμε να ακολουθούμε σε κάθε περίπτωση οπότε θα ήταν λίγο περίεργο εάν αυτό που προσπαθούμε να δώσουμε στα παιδιά εμείς να μην το ακολουθούσαμε και λειτουργούσαμε εξατομικευμένα γενικά είναι η νοοτροπία της ομάδας να η νοοτροπία της Σχεδίας της οργάνωσης ε:: να λειτουργούμε ομαδικά και συνεργατικά και για αυτό το λόγο δεν είναι κάποιος αποκλειστικός υπεύθυνος για κάτι και οι υπόλοιποι θέλω να πω δεν έχει ο κάθε εθελοντής ένα συγκεκριμένο ρόλο κα πρέπει να περιοριστεί σε αυτό ε:: επίσης συζητώντας όλοι μαζί για να αποφασίσουμε για μια θεματική, για αν οργανώσουμε μια δράση έχω παρατηρήσει ότι είναι πιο και πιο ευχάριστο για εμάς τους ίδιους αλλά και πιο:: θα πω πιο εύκολο αλληλεπιδρώντας με τους άλλους μπορούμε να

καταλήξουμε ποιο εύκολα σε κάτι ή επίσης να επιλύσουμε προβλήματα όχι προβλήματα να επιλύσουμε να προβληματικές καταστάσεις που προκύπτουν ε::

X: Θα μπορούσες να μου δώσεις ένα παράδειγμα τώρα;

N: Ναι

X: Πώς το εννοείς αυτό;

N: Ε:: α πχ εμ είχαμε τώρα που γίνονται κάποια σεμινάρια για τους πρόσφυγες ε απασχολούμαι καθ' όλη τη διάρκεια των σεμιναρίων τα παιδιά τους ε: τις πρώτες φορές που έπρεπε να συμβεί αυτό είχαμε οργανώσει κάποιες δραστηριότητες δεν είχαμε όμως υπολογίσει το πλήθος των παιδιών που θα είναι εκεί και δεν γνωρίζαμε και την ηλικία τους περίπου οπότε κάποια στιγμή οι δράσεις που είχαμε ετοιμάσει εξαντλήθηκαν προέκυψε λοιπόν έτσι η ανάγκη να σκεφτούμε έναν άλλο τρόπο να περάσουμε τον χρόνο μας με τα παιδιά και έπρεπε να σκεφτούμε κιόλας ότι δεν γνωρίζαμε τη γλώσσα των παιδιών οπότε πολλές δραστηριότητες που κάναμε παλιότερα έπρεπε να απορριφθούν κατευθείαν προέκυψε έτσι η ιδέα να κάνουμε μουσικοκινητικά παιχνίδια οπού μπορείς να συνεννοηθείς με τα παιδιά με τη γλώσσα του σώματος και η μουσική βοηθάει πάρα πολύ οπότε συζητώντας ομαδικά προέκυψε η λύση να δημιουργήσουμε ένα CD με παιδικά τραγούδια ελληνικά και ξένα τα οποία θα τα χρησιμοποιούσαμε κάθε φορά που θα προέκυπτε αντίστοιχη ανάγκη ή καθ' όλη τη διάρκεια της απασχόλησης των παιδιών των προσφύγων

X: Κατάλαβα θα ήθελα να μου πεις σε αυτό το σημείο πως αντιμετωπίζετε τη διαφορά ηλικιών που συμμετέχουν στα προγράμματά σας;

N: Εμ

X: Σκέψου αυτά τα προγράμματα που μου είπες που μου ανέφερες Δημιουργικές Διαδρομές και Παιδικό Στέκι και την Βαλίτσα με τα δικαιώματα

N: Ναι ναι ναι ε:: γενικότερα δεν υπάρχουν πάρα πολλές αποκλίσεις ας πούμε στις δημιουργικές διαδρομές είναι οι ηλικίες πέντε με οκτώ οπότε είναι καλές ηλικίες τα παιδιά δεν αισθάνονται τόσο απομακρυσμένα το ένα από το άλλο στο Παιδικό Στέκι αντιθέτως είχαμε μεγαλύτερες ε διαφορές πρώτο το θετικό είναι ότι είμαστε πολλές εθελόντριες ε κανένας εθελοντής άντρας ((γελά))

X: Εντάξει αυτό είναι γενικά σε όλα τα [Παιδαγωγικά Τμήματα] χαρακτηριστικό

N: [Ναι ναι ναι] ε: είμαστε πολλές εθελόντριες οπότε μπορούμε να ε να τρέχουμε παράλληλα την ίδια δράση σε διαφορετικές ηλικίες αυτό σημαίνει ότι κάποιες φορές για ορισμένες ηλικίες λαμβάνοντας υπόψη ότι έχουμε και παιδιά μεγαλύτερων ηλικιών προσαρμόζουμε λίγο το πρόγραμμα ώστε να υπάρχει μια δυσκολία μεγαλύτερη για αυτά τα παιδιά ε πχ αν κάνουμε κάποια δράση έχουμε πχ μια δράση που πρέπει να ζωγραφίσουν σε ένα καβαλέτο είναι διαφορετικός ο τρόπος με τον οποίο θα αντιμετωπίσουμε ένα μικρό παιδί το οποίο ακόμα δεν έχει τη σταθερότητα στην κίνηση κτλ και διαφορετικός ο τρόπος οι συμβουλές που θα δώσουμε σε ένα μεγαλύτερο παιδί για να ε:: για να ολοκληρώσει αυτό που ξεκίνησε, δηλαδή θα δώσουμε σημασία στην λεπτομέρεια σε ένα τέτοιο παιδί κάτι που δε θα το κάνουμε σε ένα μικρότερο θα προσπαθήσουμε απλά να το πώς το λέμε;

X: Να το ενθαρρύνουμε;

N: Να το ενθαρρύνουμε απλά να ζωγραφίσει και όχι να δώσει έμφαση σε λεπτομέρειες ή κάτι τέτοιο

X: Ωραία το πρόγραμμα Παιδικό Στέκι το υλοποιείτε για παιδιά με λιγότερες ευκαιρίες

N: Ναι

X: Για ποιο λόγο το κάνετε αυτό;

N: Ε:: νομίζω πως ε η βασική ιδέα για ... Ε λοιπόν νομίζω πως η βασική κινητήρια ιδέα για τη Σχεδία ολόκληρη σαν οργάνωση είναι ακριβώς αυτό ε: το να δώσει την ευκαιρία σε παιδιά που δεν έχουν το οικονομικό και κοινωνικό υπόβαθρο ε να ψυχαγωγηθούν και ταυτόχρονα να μάθουν μέσα από μία εναλλακτική μέσα από εναλλακτικές μεθόδους ε:: αν δεν είχαμε το

Παιδικό Στέκι νομίζω πως θα ήταν και διαφορετική η οργάνωση και η νοοτροπία όλης της ομάδας δηλαδή αυτός είναι ο βασικός μας σκοπός να προσφέρουμε σε παιδιά που το έχουν ανάγκη ε::: χαρά, ψυχαγωγία, μάθηση, δημιουργικότητα

X: Ωραία ε θα ήθελα να σε ρωτήσω τώρα το εξής. Στα παιδικά προγράμματα έχω παρατηρήσει πως εσείς τα μέλη αποφασίζετε για τη θεματική ε γιατί δεν βάζετε και τις ιδέες των παιδιών σε αυτή τη διαδικασία;

N: Αυτό θα ήταν πάρα πολύ ωραίο και ενδιαφέρον να το προσπαθήσουμε αλλά είναι λίγο δύσκολο γιατί οι ομάδες κοινού τα παιδιά που συμμετέχουν στην Σχεδία ε δεν είναι σταθερά, δηλαδή κάθε εβδομάδα μπορούν να αλλάζουν μπορεί να έρθει ένα καινούριο μέλος ε οπότε αυτό μας εμποδίζει και να ζητήσουμε από τα ίδια τα παιδιά να σκεφτούν κάτι αλλά και να υλοποιήσουμε μεγάλα πρότζεκτ αυτό είναι δύσκολο ε:: φυσικά αν κάποιο παιδί αν ένα ή περισσότερα παιδιά συμφωνήσουν ότι θα τους άρεζε πάρα πολύ να κάνουμε πηλό πιθανότατα να το εντάξουμε σε επόμενη σε επόμενη δράση αλλά είναι δύσκολο να οργανώσουμε κάτι πάνω σε μία συγκεκριμένη ιδέα ενός παιδιού το οποίο μπορεί να μην ξαναέρθει θέλει μία οργάνωση σχολείου για να μπορέσεις να έχεις μια σταθερή ομάδα και πάνω σε αυτήν να κτίσεις σταδιακά μια ιδέα των παιδιών ή ένα πρότζεκτ ή κάτι τέτοιο

X: Επίσης θα ήθελα να σε ρωτήσω εσείς τα μέλη της Σχεδίας πως αξιολογείτε τα προγράμματα που υλοποιείτε με τα παιδιά;

N: Την πρώτη χρονιά που συμμετείχα στο Παιδικό Στέκι κυρίως ε: θυμάμαι πως κάναμε στο τέλος κάθε προγράμματος μια αυτοαξιολόγηση ομαδική αυτοαξιολόγηση όχι ατομική, δηλαδή μαζευόμασταν οι εθελοντές που υλοποιήσαμε το πρόγραμμα και αξιολογούσαμε τον εαυτό μας πως πήγαμε κάναμε παρατηρήσεις σημειώναμε ε τις παρατηρήσεις μας για τα ίδια τα παιδιά, για το χρόνο του προγράμματος εάν μας έφτασε εάν περίσσεψε ε:: φέτος ε νομίζω πως κινούμαστε σε λίγο πιο άτυπο σε πιο άτυπες μορφές αξιολόγησης γίνονται οι συζητήσεις αυτές απλά δεν καταγράφονται σε κάποιο χαρτί το οποίο να μείνει μετά αυτό

X: Ωραία τώρα θα σε πάω στα υπόλοιπα προγράμματα της Σχεδίας καθώς καθώς πριν μου ανέφερες πολύ διεξοδικά τα σεμινάρια των εκπαιδευτικών και για ποιο λόγο τα κάνετε αυτά θα σε πάω τώρα στο πρόγραμμα που ακούει στο όνομα Back to the community ε για ποιο λόγο υλοποιείτε ένα τέτοιο πρόγραμμα;

N: Ε: λοιπόν το πρόγραμμα Back to the community εμ απευθύνετε στους πρόσφυγες ε: οι οποίοι τα δύο τελευταία χρόνια ειδικά αποτελούν κομμάτι αυτής της πόλης μένουν εδώ οπότε είναι ένα πρόγραμμα που προσπαθεί να προωθήσει την ένταξη των προσφύγων στην πόλη την Θεσσαλονίκη ε για ποιο λόγο δε με ρώτησες;

X: Ναι για ποιο λόγο σε ρώτησα

N: Για την ένταξη λοιπόν ((γελά)) αυτό κυρίως αυτό για την ένταξη και ομαλή ίσως για τη βελτίωση του τρόπου ζωής τους στην πόλη να αρχίσουν να ζουν πιο φυσιολογικά

X: Ε: θα ήθελα λίγο να μου συζητήσεις να μου σχολιάσεις το περιεχόμενο αυτών των σεμιναρίων που έχει το πρόγραμμα Back to the community

N: Ναι λοιπόν τα σεμινάρια αυτά απευθύνονται σε άντρες και σε γυναίκες ε οι οποίοι είναι χωρισμένοι σε δύο ομάδες ε:: η επιλογή των σεμιναρίων γίνεται με βάση προσπαθεί να γίνει βασικά τις ανάγκες που προκύπτουν ε στα σεμινάρια ε:: ξεκινάμε από απλά πράγματα όπως το πώς να χρησιμοποιούν την εφαρμογή του ΟΑΣΘ για να μπορούν να κινηθούν με τα λεωφορεία ε: όταν υπάρχουν ((γελά)) ή από τη συγγραφή του βιογραφικού ώστε να μπορέσουν να αναζητήσουν μια θέση εργασίας ε:: ακόμη γίνονται μαθήματα ξένων γλωσσών και πληροφορικής καθώς και τα δύο είναι πολύ σημαντικά ε:: είναι πολύ σημαντικά ειδικά για τους πρόσφυγες είτε μένουν είτε όχι στην Ελλάδα ε ακόμη γίνονται μαθήματα ραπτικής και οι γυναίκες που έχουν συμμετάσχει έχουν δείξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον προσπαθούν να μεταποιήσουν ρούχα που ήδη έχουν ε:: οπότε αυτό δείχνει ότι προσπαθούν να βελτιώσουν τον τρόπο ζωής τους τώρα ε:: αυτά κυρίως

X: Ωραία ε: τώρα θα σε πάω σε ποιο προσωπικό επίπεδο ε:: τι πιστεύεις ότι σου έχει προσφέρει η συμμετοχή σου στην ομάδα της Σχεδίας;

N: Ε:: λοιπόν ε γενικότερα μου έχει προσφέρει πολλά πράγματα σε διαφορετικούς τομείς ((γελά)) ε πρώτα από όλα έχω έρθει σε επαφή με τον εθελοντισμό ε γνωρίζω πλέον τι είναι ο εθελοντισμός

X: Θα μπορούσες να μου πεις τι είναι;

N: Εθελοντισμός είναι όταν προσφέρεις κάτι στην κοινωνία στους συνανθρώπους σου κάτι όμως που οι άλλοι το έχουν ανάγκη δεν αποφασίζεις μόνο σου το τι έχουν οι άλλοι ανάγκη ε: όταν προσφέρεις δηλαδή όταν ε λοιπόν προσφέρεις όταν οι άλλοι έχουν ανάγκη για κάτι και είναι κάτι το οποίο και σε ευχαριστεί να το κάνεις και ευχαριστεί και κάποιους άλλους οπότε είναι έτσι μία αμοιβαία σχέση μεταξύ εθελοντών και μη και λοιπών ((γελά)) αυτό πάνω κάτω αυτό έχω στο μυαλό μου δεν ξέρω εάν είναι ακριβής ο ορισμός ε::

X: Άμα σε καλύπτει εσένα γιατί να μην καλύπτει και τους υπόλοιπους

N: Λοιπόν τι άλλο έχω μάθει από τη Σχεδία ε:: πέρα από ε:: πέρα από την τέλεια οργάνωση ((γελά)) έχω μάθει πολλά πράγματα για τα υλικά ε για τα υλικά που χρησιμοποιούμε στις κατασκευές ποια είναι τα κατάλληλα ποια υλικά ταιριάζουν σε ποιες ηλικίες παιδιών ε:: πώς να χειρίζομαι αυτά τα υλικά ε:: έχω μάθει τη σημασία που έχει ο χώρος για τα παιδιά και για τους εθελοντές πρέπει να είναι ευχάριστος να μην είναι φορτωμένος ε να είναι καθαρός ε έχω μάθει να συνεργάζομαι με άλλα άτομα με άλλους εθελοντές να ανταλλάζω απόψεις πολύ σημαντικό ήτανε πολύ σημαντικές ήταν όλες οι συζητήσεις που έγιναν για την οργάνωση και τον σχεδιασμό κάποιου προγράμματος ε και επειδή στο μεταπτυχιακό μου ως μουσειοπαιδαγωγός είναι μία από τις βασικές ε βασικές ασχολίες μου ((γελά)) με βοήθησε πάρα πολύ το ότι είχα κάποιες γνώσεις για το πώς πρέπει να οργανωθεί μια ομάδα ατόμων και πως πρέπει να σχεδιάσει ένα πρόγραμμα για παιδιά ε:: ακόμη ε:: ήρθα στη Σχεδία αμέσως μόλις τελείωσα το προπτυχιακό μου ε και φυσικά ε και είναι το μέρος που ήρθα πραγματικά σε επαφή με διάφορες ηλικίες παιδιών ε:: οπότε μέσα από τις δραστηριότητες και τις δράσεις μας έμαθα πώς να συμπεριφέρεσαι με τα παιδιά πώς να τα αντιμετωπίζεις πώς να αντιμετωπίζεις διάφορες καταστάσεις που προκύπτουν ε:: ακόμη ε ήρθα σε επαφή όχι μόνο με παιδιά διαφορετικών ηλικιών αλλά με παιδιά που έρχονται από διαφορετικές χώρες που έρχονται από διαφορετικά πολιτισμικά και κοινωνικοοικονομικά υπόβαθρα ε οπότε ίσως το κάθε παιδί όχι ίσως το κάθε παιδί έχει διαφορετικές ανάγκες και για ένα δάσκαλο είναι πολύ σημαντικό να έρθει σε επαφή με ε:: με τόσα πολλά διαφορετικά παιδιά και με τις ε:

X: Ε: αυτό που είπες τώρα με τα παιδιά που έχουν από διαφορετικά κοινωνικοπολιτισμικά υπόβαθρα ότι έχουν διαφορετικές ανάγκες αυτό πως το έχεις αντιληφθεί;

N: Ωραία ε:: ε::: πως το έχω αντιληφθεί; Ας πούμε ε:: είπαμε πως κάνουμε δημιουργική απασχόληση των παιδιών των προσφύγων όσο οι πρόσφυγες κάνουν τα σεμινάρια προφανώς το να έχεις μια ομάδα παιδιών πέντε έως οχτώ ετών που προέρχονται που είναι πρόσφυγες δεν γνωρίζουν τη γλώσσα είναι τελείως διαφορετικό από το να έχεις μια ομάδα πέντε έως οχτώ ετών η οποία έρχεται σε εβδομαδιαία βάση στη Σχεδία σε γνωρίζει γνωρίζει τη γλώσσα είναι τελείως διαφορετικά τα προγράμματα που μπορείς να σχεδιάσεις για τη μία ομάδα κοινού και για την άλλη ε::: οπότε όταν ε έρχεσαι αντιμέτωπος κάποια στιγμή με το τι σχεδιάζω τώρα πώς το σχεδιάζω τι αλλάζω τι προσαρμόζω και όλα αυτά είναι πάρα πολύ πάρα πολύ χρήσιμο για έναν εκπαιδευτικό

X: Ωραία ε:: ήθελες τώρα να προσθέσεις κάτι άλλο σε αυτό και σε έκοψα;

N: Όχι όχι νομίζω έχω ολοκληρώσει

X: Εντάξει ε:: μετά από όλα αυτά που έχουμε συζητήσει ποια πιστεύεις ότι είναι η πολιτική διάσταση της Σχεδίας;

N: Ναι ε:: νομίζω πως η πολιτική διάσταση της Σχεδίας μπορεί να φανεί να γίνει φανερή και από την εσωτερική της οργάνωση και από την εξωτερική της δράση ε: όσο αναφορά την εσωτερική οργάνωση προσπαθούμε να λειτουργήσουμε ομαδικά κινούμαστε σε τέτοια

πλαίσια που κυριαρχούν που γίνονται πάντα συζητήσεις για να αποφασιστεί οποιοδήποτε θέμα ε:: ε:: προσπαθούμε να ε προσπαθούμε να ακούμε όλες τις ιδέες και κάθε φορά να δοκιμάζουμε κάτι καινούριο κάτι νέο ε: όσο αναφορά την εξωτερική της δράση ε:: είναι μια οργάνωση η οποία ε:: στρέφεται προς τις αδύναμες κοινωνικά ομάδες ε και προσπαθεί να προσφέρει όσα περισσότερα μπορεί ακόμη πέρα από την εθελοντική δράση ακόμη και η επιλογή ε συγκεκριμένων σεμιναρίων προς τους εκπαιδευτικούς ε:: δείχνει ποια είναι η θέση που παίρνει η Σχεδιά σαν οργάνωση απέναντι στην εκπαίδευση της Ελλάδας απέναντι ε πώς να το πω στην κρατική εκπαίδευση σήμερα, δηλαδή αυτό που είπαμε ότι ε: γίνονται σεμινάρια που προωθούν εναλλακτικές μεθόδους δείχνει ποια είναι η στάση της Σχεδιάς απέναντι στην τυπική εκπαίδευση και δείχνει αυτή τη θέλησή μας να βάλλουμε το λιθαράκι μας για να αλλάξουμε σιγά σιγά το εκπαιδευτικό σύστημα που σε κανέναν δεν αρέσει και που όλοι αναγκάζονται να το υποστούν

X: Μάλιστα ε:: τώρα για σένα προσωπικά έτσι τι σημαίνει η Σχεδιά;

N: Λοιπόν για μένα η Σχεδιά είναι είναι μία παρέα ατόμων που όποτε συναντιόμαστε περνάμε πολύ καλά ε:: που βοηθάει ο ένας τον άλλον ε είτε με τις ιδέες του είτε με απλές καθημερινές συζητήσεις ((γελά)) ε:: που περνάμε καλά και όταν κάνουμε τις δράσεις μας ε:: που προσπαθούμε να βελτιωθούμε συνέχεια να αλλάζουμε και εμείς

X: Να αλλάζουμε εμείς ας πούμε;

N: Να αλλάζουμε εμείς ότι

X: Επειδή έχουμε [βγει από αυτό το:::]

N: [όχι όχι όχι] εννοούσα δεν το πα καλά το να αλλάζουμε δεν ήταν καλή λέξη να βελτιωθούμε και εμείς οι ίδιοι, δηλαδή εντάξει εγώ είμαι λίγο καιρό άλλα παιδιά είναι πολλά περισσότερα χρόνια σε όλα αυτά τα χρόνια προσπαθείς και εσύ να αλλάξεις να βελτιωθείς και σαν άτομο αλλά και σαν βάζεις τις ιδέες σου σε αυτήν την οργάνωση άρα και η ίδια η οργάνωση αλλάζει σιγά σιγά

X: Α οκ

N: Βελτιώνεται

X: Ωραία το κατάλαβα τι θέλεις να πεις ε:: νομίζω ότι ήρθε η στιγμή των σχολιασμών

N: Α ωραία ((γελά))

X: Λοιπόν σε αυτό το χαρτί εδώ αρχικά θα ήθελα να μου σχολιάσεις αυτό το μπάνερ ε:: δεν ξέρω αν αναγνωρίζεις την εικόνα είναι από το [elephantastico]

N: [elephantastico] Ναι το μπάνερ είναι το μπάνερ της Σχεδιάς έχει ταξιδέψει και αυτό ε:: να σχολιάσω τις λέξεις;

X: Ναι

N: Ωραία συμμετέχω, επικοινωνώ, ταξιδεύω, μαθαίνω, δρω, δημιουργώ και ονειρεύομαι έναν καλύτερο κόσμο. Νομίζω επιλέχθηκαν πολύ προσεκτικά αυτές οι λέξεις ((γελά)) ε:: αντιπροσωπεύουνε πλήρως την οργάνωση τη Σχεδιά μας ε: γιατί προσπαθούμε να συμμετέχουμε σε ότι συμβαίνει στην πόλη ε: και προσπαθούμε να συμμετέχουμε στην ίδια την κοινωνία στην ίδια τη γειτονιά μας επικοινωνούμε όσο μπορούμε, ταξιδεύουμε με τις βαλίτσες μας ε: μαθαίνουμε στα παιδιά και μαθαίνουμε από τα παιδιά ε;; δρούμε συνέχεια ((γελά)) είτε έξω από τη Σχεδιά είτε μέσα σε αυτήν όσο οι εθελοντές μεταξύ μας, δημιουργούμε αυτό σίγουρο δημιουργούμε ε: από απλές κατασκευές μέχρι φιλικές σχέσεις ε: και ονειρευόμαστε έναν καλύτερο κόσμο να για αυτό συμβαίνουν όλα τα παραπάνω, γιατί ονειρευόμαστε έναν καλύτερο κόσμο ((γελά)) να σχολιάσω κάτι άλλο; Να σχολιάσω και τα χρώματα;

X: Όχι τα χρώματα μην τα σχολιάσεις ((γελά)) ε:: πάμε στο κειμενάκι που έχει δίπλα νομίζω τον ξέρεις τι νομίζω βασικά

N: Τελευταίο μάθημα με αυτόν πήραμε πτυχίο

X: Εμ τι τώρα

N: Ο αληθινά ανθρωπιστής παιδαγωγός ((διαβάζει το κειμενάκι από το φύλλο που της έδωσα)) ε:: λοιπόν να σχολιάσω το κειμενάκι;

X: Χμ

N: Ωραία ο Φρέιρε λοιπόν πιστεύει ότι ο ανθρωπιστής παιδαγωγός ε: λοιπόν αυτό που αντιλαμβάνομαι εγώ από τον Φρέιρε είναι ότι ο παιδαγωγός πρέπει να είναι σε θέση να αντιληφθεί την πραγματικότητα γύρω του ε: και αυτό τι σημαίνει να αναγνωρίσει τα θετικά και τα αρνητικά να αναγνωρίζει φαντάζομαι τα προβλήματα εμ και να προσπαθεί συνέχεια να βελτιώσει αυτήν την πραγματικότητα να την η οποία λέει ότι πρέπει να μετασχηματιστεί αλλά ο παιδαγωγός δεν θα πρέπει να είναι κάτσε να σκεφτώ τη λέξη ε ματαιόδοξος και να νομίζει πως μπορεί να το αλλάξει αυτό μόνος του αλλά πρέπει να για να μετασχηματιστεί η πραγματικότητα πρέπει να θα πρέπει να γίνει ε όχι για να μετασχηματιστεί η πραγματικότητα είναι απαραίτητη η συνεργασία τόσο των παιδαγωγών όσο και των ανθρώπων όλων των ανθρώπων που είναι μέλη ατής της πραγματικότητας αυτού του κόσμου νομίζω πως εννοεί αυτό το ότι ε δε θα πρέπει να έχουμε στο νου μας ότι οι άλλοι πρέπει να μάθουν και πρέπει να διδαχθούν αυτό και εκείνο αλλά θα πρέπει σαν παιδαγωγοί να αντιληφθούμε ποιες είναι οι ανάγκες των άλλων τι χρειάζονται οι άλλοι και η δικιά μας συμβολή είναι να τους βοηθήσουμε να αλλάξουν προς την κατεύθυνση που οι ίδιοι πραγματικά επιθυμούν και όχι προς κάτι που έχουμε θεωρήσει εμείς ως επιστήμονες ότι το έχουν ανάγκη ενώ στην πραγματικότητα δεν συμβαίνει αυτό. Δεν ξέρω αν ήμουν ξεκάθαρη

X: Εγώ σε κατάλαβα

N: Αν με κατάλαβες ((γελά)) αν ακούσει κανένας άλλος τη συνέντευξη

X: Όχι κατάλαβα ακριβώς τι ήθελες να πεις

N: Εντάξει

X: Ε:: θα ήθελες να προσθέσεις και κάτι άλλο; Εγώ έχω καλυφθεί με αυτά που έχεις πει

N: Ναι και εγώ έχω καλυφθεί με τις ερωτήσεις σου ((γελά)). Νομίζω πως ήταν αρκετά διεξοδικές

X: ((γελά)) Ωραία οπότε σε ευχαριστώ πάρα πού για τη συνέντευξη

N: Και εγώ ευχαριστώ

Συνέντευξη 6

X: Καλησπέρα

A: Καλησπέρα

X: Ε αρχικά θα σου κάνω κάποιες εισαγωγικές ερωτήσεις και θα σε ρωτήσω εσύ με τι ασχολείσαι, ποια είναι η ιδιότητά σου;

A: Εμ είμαι ψυχολόγος και ειδική παιδαγωγός και δουλεύω αυτή τη στιγμή σε ένα σχολείο ως απλή παιδαγωγός

X: Ε: πόσο καιρό είσαι εθελόντρια στη Σχεδιά στην πόλη;

A: Είμαι από το 2012 οπότε πέντε χρόνια

X: Ε: πώς και από πού πληροφορήθηκες για τη Σχεδιά;

A: Είχα ξεκινήσει ως εθελόντρια σε ένα άλλο πρόγραμμα ε:: με τα Παιδικά Χωριά ΣΟΣ το κέντρο παιδιού και οικογένειας κέντρο στήριξης παιδιού και οικογένειας ε:: όπου ήρθα εδώ πέρα ως ε: εθελόντρια εκείνου του φορέα ε:: και έμεινα τελικά στη Σχεδιά, δηλαδή συνεργαζόμασταν με τη Σχεδιά και εν τέλει κατέληξα, οπότε από κει έμαθα, ήρθα μέσω άλλης οργάνωσης στη Σχεδιά

X: Ωραία και για ποιο λόγο αποφάσισες να γίνεις εν τέλει μέλος της Σχεδιάς;

A: Ε: αρχικά γιατί μου άρεσε πάρα πολύ ο τρόπος λειτουργίας ε:: θεωρούσα, επειδή έχω υπάρξει εθελόντρια σε διάφορες οργανώσεις ε:: καμία άλλη οργάνωση χωρίς να θέλω να παινέσω την οργάνωσή μας ε: καμία άλλη οργάνωση δεν μπορούσε να κρατήσει με αυτόν τον τρόπο τους εθελοντές, διότι καλώς ή κακώς και οι εθελοντές χρειάζονται κάποιο χ feedback ε κάποια ανατροφοδότηση τέλος πάντων να παίρνουν και αυτοί, για να μπορούν να

συνεχίζουν τη δουλειά τους ε:: οπότε ήτανε με βοήθησε βασικά αυτό το ότι μπορούσε να με κρατήσει η Σχεδιά και μέσω των προγραμμάτων της που είχαν ένα χ ενδιαφέρον αλλά και έσω του τρόπου που διαχειρίζονται τους εθελοντές της

X: Θα μπορούσες να μου δώσεις ένα παράδειγμα του τρόπου που η Σχεδιά διαχειρίζεται τους εθελοντές της;

A: Ε: ναι: ε: ας πούμε έχω υπάρξει εθελόντρια σε προγράμματα που ενώ είχανε αμέτρητες δουλειές που μπορούσαν να κάνουν οι εθελοντές εν τέλει κατέληγαν όλα να τα κάνουν οι εργαζόμενοι του φορέα απλά επειδή δεν εμπιστευόντουσαν τους εθελοντές, επειδή είχαν την γραμμή να μην δίνουν έξτρα δουλειές στους εθελοντές αυτό βέβαια είτε είχαν δίκιο είτε είχαν άδικο να μην εμπιστεύονται τους εθελοντές τους εμ είχε ως αποτέλεσμα οι εθελοντές να μη κάνουμε τίποτα και απλά να βαριόμαστε να είμαστε δεν είχε τίποτα ενδιαφέρον να κάνεις τέλος πάντων. Αυτό νομίζω αυτό η Σχεδιά δεν το έχει, δηλαδή στη Σχεδιά μπορείς να θα βρεις πάντα να κάνεις κάτι είσαι πάντα ενεργός ε:: με τον έναν ή με τον άλλον τρόπο αυτό επίσης νομίζω το ότι είναι και ο τρόπος που σε κάνει να είσαι ενεργός, δηλαδή σου δίνει μπορεί να πάρεις πρωτοβουλία επίσης κάτι που είναι πάρα πολύ σημαντικό το να μπορείς ως εθελοντής να πάρεις πρωτοβουλία ή να πεις τη γνώμη σου για κάτι ή να πεις μια ιδέα που έχεις, ασχέτως αν θα υλοποιηθεί ή όχι ασχέτως αν είναι υλοποιήσιμη ή όχι επίσης αυτό ... αν μιλάω πολύ πείτε μου

X: Όχι όχι εμένα μ' αρέσει που τα αναλύεις [έτσι]

A: [Τέλεια]

X: Θα ήθελα να σε ρωτήσω τώρα για ποιο λόγο αυτή η ΜΚΟ ονομάζεται Σχεδιά στην πόλη και τι σημαίνει το σύμβολό της που έχετε αυτό το σύμβολο

A: Ναι ε:: Σχεδιά στην πόλη:: έτσι όπως το καταλαβαίνω εγώ αλλά και με κάποια με αυτά που έχω ακούσει φυσικά ουσιαστικά σημαίνει το να μπορείς να ταξιδέψεις στην ίδια σου την πόλη κάνοντας πράγματα που σε ενδιαφέρουν ε: δεν ξέρω αν υπάρχει σωστή ή λάθος απάντηση για αυτό να πω την αλήθεια δεν μπορώ να θυμηθώ αλλά και νομίζω αυτό είναι και το σχήμα ότι είναι μία με κάποιον τρόπο σχεδιά μέσα σε ένα αστικό τοπίο το οποίο ταξιδεύει είναι λίγο πιο χαρούμενο με χρώματα όμορφα και φωτεινά αυτό νομίζω αυτό ότι σημαίνει μάλλον πιο πολύ για μένα

X: Ωραία ε: επίσης πάνω σε αυτό θα ήθελα να σε ρωτήσω γιατί αυτοπαρουσιάζεστε ως Καλλιτεχνική Παιδαγωγική Ομάδα;

A: Ε:: γιατί: μας αρέσει να ασχολούμαστε με τα καλλιτεχνικά τώρα αυτό είναι πολύ συγκεκριμένος όρος πολύ γενικός όρος βέβαια ότι θέλουμε ο τρόπος που θα διασκεδάσει θα ψυχαγωγηθεί ή θα μάθει ο οποιοσδήποτε ωφελούμενος αυτής της οργάνωσης να είναι πιο καλλιτεχνικός ας το πω έτσι και όχι τόσο όπως τον έχουμε μάθει στα σχολεία αυτό νομίζω ότι αυτός είναι ο βασικός λόγος που ονομαζόμαστε έτσι που αυτοαποκαλούμαστε έτσι

X: Ωραία

A: Και η αλήθεια είναι πως όλες μας οι δραστηριότητες πάντα έχουν να κάνουν με αυτό το πράγμα δηλαδή δε θα είναι ποτέ κάτι σαν μάθημα τουλάχιστον όχι με τον τρόπο που το έχουμε μάθει τόσα χρόνια στην Ελλάδα ο τρόπος που μαθαίνουμε πάντα βασικά εγώ τουλάχιστον όντας και τριάντα χρονών δεν έχω δει άλλον τρόπο δηλαδή όλα είναι της τυπικής μάθησης της τυπικής εκπαίδευσης αυτό

X: Ωραία ε:: τώρα θα ήθελα να μου πεις εσείς τα μέλη της ομάδας πως επικοινωνείτε;

A: Πρακτικά εννοώντας ή:: δηλαδή ναι εννοώ χρησιμοποιούμε τηλέφωνο χρησιμοποιούμε το Facebook χρησιμοποιούμε το πιο σοβαρό είναι οι συναντήσεις που κάνουμε στη Σχεδιά αλλά για τα πρακτικά θέματα φυσικά χρησιμοποιούμε πολύ τα μέσα πως τα λέμε αυτά τα social media και τα τηλέφωνα

X: Ωραία υπάρχει κάποια συγκεκριμένη μέρα που συναντιέστε αυτό είναι ανάλογα με τη διαθεσιμότητα των εθελοντών το κανονίζουνε δηλαδή όλοι μαζί ε:: και είναι ανάλογα και με το πρόγραμμα δηλαδή κάθε πρόγραμμα που θα υλοποιείται στη Σχεδιά στη Σχεδιά στην πόλη

ας το λέμε ολόκληρο για να μην μπερδευόμαστε εμ για το κάθε πρόγραμμα μάλλον που υλοποιείται εδώ πέρα υπάρχει και μία μέρα συνάντησης για την οργάνωσή του που σ' αυτήν όποιος εθελοντής είναι στο πρόγραμμα έρχεται σε εκείνη την μέρα της συνάντησης

X: Ωραία τώρα θα σε πάω στο οικονομικό κομμάτι της Σχεδίας θα ήθελα λίγο να μου πεις πως διατηρείτε το χώρο σας

A: Οικονομικά πάντα μιλώντας ε:: λοιπόν εκτός από το πρόγραμμα που είναι ένα πρόγραμμα το Σάββατο οι Δημιουργικές Διαδρομές στο οποίο συμμετέχουν παιδιά του κέντρου της πόλης τέλος πάντων τα οποία είναι κάποιου είδους σαν απασχόληση δημιουργική απασχόληση ουσιαστικά που υπάρχει κάποιο αντίτιμο εκτός από αυτό συμμετέχουμε όπου μπορούμε σε προγράμματα που μπορούν να έχουν κάποια είδους χορηγία ε:: ευρωπαϊκά προγράμματα τα οποία θα έχουν κάποιο πως το λένε οικονομικό ... αποτέλεσμα τέλος πάντων δεν ξέρω πώς να το πω ε:: συμμετέχουμε σε φεστιβάλ μας καλούνε από διάφορες από διάφορους χώρους άλλους για να κάνουμε κάποια προγράμματα στα παιδιά που πρόκειται να παρευρεθούν τέλος πάντων σε φεστιβάλ σε βιβλιοθήκες δηλαδή σε διάφορα όπου μπορούμε αυτό επίσης και μία συνδρομή εθελοντών η οποία είναι ετήσια ε:: δεν ξέρω αν έχει νόημα να πω ποσά

X: Ε άμα θέλεις

A: Είναι δεκαπέντε ευρώ η συνδρομή του κάθε εθελοντή και είναι ετήσια κάτι βέβαια που για να πω αλήθεια να κάνω το σχόλιό μου ή;

X: Κάνε το σχόλιό σου

A: Για μένα μου φαίνεται πάρα πολύ λίγο εν τέλει ε::: όσοι πολλοί εθελοντές και να είναι όχι ότι υπάρχει αντίτιμο για τα πράγματα που παίρνουμε εμείς ως εθελοντές από τη Σχεδία ή από την εμπειρία που κερδίζουμε ή ότι άλλο κερδίζουμε αλλά το θεωρώ πάρα πολύ λίγο για να βγαίνει όντως αυτός ο χώρος ((γελά)) καθαρά οικονομικά να βγαίνει όμορφα ρε παιδί μου να μην υπάρχουν προβλήματα στη διάρκεια αυτουνού του κάθε έτους

X: Μάλιστα ε τώρα θα ήθελα να σε ρωτήσω από πού αγοράζετε τον εξοπλισμό και το υλικό που έχετε στην Σχεδία;

A: Ε:: από όπου υπάρχει πιο οικονομική παροχή ε δηλαδή έχουμε κάνει αρκετές έρευνες αγορών ξέρουμε ήδη από πού προμηθευόμαστε το κάθε υλικό μας από εκεί που είναι πιο φτηνά φυσικά με τη χ ποιότητα που αναλογεί σε αυτά που θέλουμε να κάνουμε γιατί δυστυχώς όλα αυτά τα εικαστικοκαλλιτεχνικά να τα πω είναι αρκετά ακριβά υπάρχουν κατά καιρούς και κάποιες χορηγίες μπορεί να μας φέρουν φίλοι πράγματα τα οποία δε χρησιμοποιούν πλέον όπως μπορώ να σκεφτώ υφάσματα και τέτοια που μας φέρνουν κατά καιρούς από όπου μπορούμε να βρούμε κάτι πιο οικονομικό και αυτό

X: Και ποιος ελέγχει αυτόν τον εξοπλισμό και το υλικό της Σχεδίας;

A: Όσον αφορά την ποιότητα του εννοώντας;

X: Ε όχι γενικά στο χώρο σας ποιος το ελέγχει;

A: Όλοι μαζί ε:: σίγουρα κυρίως η υπεύθυνη της Σχεδίας στην πόλη η Αργυρώ Σκ. ε αλλά και οι υπόλοιποι δηλαδή ανάλογα με την ώρα που θα έρθει ο εξοπλισμός ή οτιδήποτε τέτοιο θα το ελέγξουμε οποιοσδήποτε εκείνη την ώρα είναι ο: είναι εκεί βασικά αυτό

X: Όποιος είναι στην ομάδα

A: Ναι ναι ναι

// ένας κύριος ζητούσε να βρει ένα μαγαζί στην Παπαμάρκου και μας απεύθυνε το λόγο καθότι βρισκόμασταν στο εξωτερικό τραπεζάκι της Σχεδίας

X: Συνέχεια επίσης τώρα θα ήθελα να σε ρωτήσω για τα παιδικά προγράμματα ε: με ποιο κριτήριο οργανώνετε και σχεδιάζετε αυτά τα προγράμματα;

A: Εμ αρχικά νομίζω το ότι είναι όλα ξεκινάνε από μία ιδέα ε: εννοώντας τα προγράμματα συγνώμη επειδή μάλλον κάτι τα προγράμματα ας πούμε Παιδικό Στέκι πως ξεκίνησε ή κάθε πρόγραμμα του Παιδικού Στεκιού η κάθε Παρασκευή ας πούμε;

X: Μπορείς να καλύψεις και τα δύο αυτά επίπεδα.

A: Μπορώ και τα δύο ωραία

X: Και για την αρχική ιδέα πως ήρθε αλλά και η θεματική του κάθε προγράμματος

A: Ωραία ας πιάσω πρώτα την κάθε θεματική του κάθε προγράμματος ε:: αυτό είναι ανάλογα με τις ιδέες μας και τα κέφια μας να πω την αλήθεια ε:: υπάρχει ένας μπούσουλας δηλαδή ότι ναι θα θελήσουμε κάποια στιγμή να πιάσουμε κάτι με ζωγραφική κάτι με παιχνίδι εξωτερικό αλλά επειδή είναι όπως καταλαβαίνεις πάρα πολλά προγράμματα πάρα πολλές οι φορές που συμβαίνει το πρόγραμμα που υλοποιείται το πρόγραμμα ε:: είναι καθαρά με το τι ιδέα έχει ο καθένας μας με το ότι με κάποιο άλλο πρόγραμμα που μπορεί να έχει κάνει ήδη κάπου αλλού με κάποιο πρόγραμμα με ένα ερέθισμα που μπορεί να έχει δει στο διαδίκτυο οτιδήποτε μας κατέβει εμ έτσι δημιουργείται το κάθε πρόγραμμα και οργανώνεται με τις ιδέες του καθένα και ούτως ή άλλως και μέσα η διαδικασία της οργάνωσης της κάθε θεματικής είναι μια ένα brainstorming ουσιαστικά όλως των εθελοντών που συμμετέχουν στο κάθε πρόγραμμα και στην κάθε θεματική δεν υπάρχει δηλαδή κάτι έτοιμο εκτός από πολύ συγκεκριμένα πράγματα ας πούμε έχουμε ένα πρόγραμμα που υλοποιείται στις βιβλιοθήκες το οποίο είναι πάντα το ίδιο είναι για τα δικαιώματα του παιδιού και είναι πάντα το ίδιο το υλοποιούμε και το λειτουργούμε κάθε φορά σε διαφορετικά παιδιά οπότε εκεί πέρα μπορεί να έχει κάποιες αλλαγές αν εμείς το θέλουμε αν δούμε ότι κάτι δεν πήγε όπως το θέλαμε εάν δεν μας ικανοποιήσει αλλά κατά τα άλλα είναι πάντα το ίδιο αυτό δεν συμβαίνει σε όλα τα υπόλοιπα προγράμματα αυτό συμβαίνει σε πολύ λίγα προγράμματα όταν έχουμε συνήθως που έχουμε τις ίδιες ομάδες παιδιών ή παιδιά που ανακυκλώνονται μέσα στη χρονιά αναγκαστικά πρέπει να έχεις διαφορετικά προγράμματα τώρα το κάθε πρόγραμμα από μόνο του δηλαδή κάθε βάση όπως είπαμε πριν το Παιδικό Στέκι που έχει τα μικρά μικρά θεματικά του ε::

δημιουργείτε πάλι ανάλογα με τις ιδέες μας ή και κάποιες φορές και με τη ζήτηση δηλαδή ας πούμε το Παιδικό Στέκι ξεκίνησε σε συνεργασία με το Κέντρο Στήριξης Παιδιού και Οικογένειας των Παιδικών Χωριών ΣΟΣ εμ το οποίο ζήτησε συνεργασία με τη Σχεδία στην πόλη ξέροντας την πολυετή εμπειρία της στο χώρο της ψυχαγωγίας των παιδιών και της όλα τέλος πάντων αυτά που κάνει η Σχεδία εμ και ζήτησε συνεργασία για να έρχονται οι δικοί τους ωφελούμενοι τα δικά τους δηλαδή ωφελούμενα παιδιά στο δικό μας χώρο και να κάνουμε το πρόγραμμα μας από κει και πέρα οργανώθηκε από εμάς τους ίδιους αυτοί μας είπανε πέντε ιδέες ποιοι είναι οι στόχοι του προγράμματος, δηλαδή ότι εδώ θέλουμε τα παιδιά να ψυχαγωγηθούν να υπάρχει και εξωτερικό παιχνίδι ε:: κατασκευές και ποια θα ήταν τα επίπεδα μάθησης ας πούμε που θα είχαν τα οποία φυσικά δεν ήταν όπως είπαμε πριν δεν τυπικής εκπαίδευσης τέλος πάντων οπότε εμείς ξέραμε ότι πρέπει να κάνουμε και οργανώναμε κατά καιρούς τα πιο μικρά θεματικά προγράμματα που είχαμε μέσα στο Παιδικό Στέκι αυτό και κάθε πρόγραμμα ουσιαστικά της Σχεδίας κάπως έτσι ξεκινάει είτε από τη ζήτηση που θα υπάρχει από κάποιον άλλο φορέα από κάποια συνεργασία είτε απλά επειδή εμείς θέλουμε να το κάνουμε δηλαδή ας πούμε το πρόγραμμα στις βιβλιοθήκες που είπα πριν δεν το ζήτησε κάποιος δεν υπήρξε κάποια ζήτηση αποφασίσαμε εμείς ότι θέλαμε να ασχοληθούμε με τα δικαιώματα του παιδιού και ξέραμε βέβαια ότι θα υπάρχει και κάποια ανταπόκριση όπως εξήγησα η Σχεδία είναι μια γνωστή ΜΚΟ δηλαδή και την εμπιστεύεται την εμπιστεύονται πολλοί άλλοι φορείς οπότε είναι πολύ εύκολο να υπάρχει ζήτηση ξέραμε δηλαδή ότι θα υπάρχει ζήτηση δεν υπήρχε περίπτωση να πάει το πρόγραμμα να μην λειτουργήσει να μην υλοποιηθεί αυτό

X: Ωραία ε:: έκανες λίγο μια σύγκριση ανάμεσα στην ε:: τυπική και μη τυπική μάθηση, εσύ ποιος αντιλαμβάνεσαι ότι είναι οι διαφορές;

A: Οι διαφορές εμ βασικά δεν μου έρχεται τώρα πώς να εξηγήσω τις διαφορές με σαφήνεια αυτό που μπορώ σίγουρα να πω και δεν ξέρω βέβαια αν θα σας καλύψω θα μου πείτε εσείς ε είναι το ότι δεν γίνεται να μπορούν όλοι οι μαθητές είτε είναι αν τους πω μαθητές είτε ας τα πω απλά άτομα να μπορούν να μάθουν όλοι με τον ίδιο τρόπο νομίζω το ότι μπορεί να ακουστώ απόλυτη στην άποψή μου αλλά νομίζω ότι: είναι πολύ ονειρικό να μπορούμε όλοι

να μάθουμε με τον ίδιο τρόπο όπως έχει δημιουργηθεί ο τρόπος εκπαίδευσης στα σχολεία εμ
μου φαίνεται λίγο ουτοπικό αυτό μακάρι να μπορούσε να γίνει θα ξεμπερδεύαμε ((γελά)) θα
ήταν πιο εύκολα όλα αλλά δεν το λέω φυσικά ότι είναι κάτι πιο βαρύ εμένα μ' αρέσει ο άλλος
τρόπος ο πιο εναλλακτικός αλλά νομίζω το ότι είναι πολύ όμορφο να ψάχνεις καινούριους
τρόπους να μάθεις ιδιαίτερα σε κάποιες μικρής ηλικίας άτομα πράγματα τα οποία δεν θα
μπορούν ίσως να τα καταλάβουν με τον ίδιο τρόπο ε είναι πιο ενδιαφέρον με τους άλλους
τρόπους και ο καθένας μας έχει τις ικανότητές του δηλαδή όπως βλέπουμε ας πούμε και με
παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες δεν μπορείς να εκπαιδεύσεις το ίδιο εμένα το ίδιο με εσένα
με τον ίδιο τρόπο δεν θα έχουμε την ίδια απόδοση σίγουρα αυτό δεν ξέρω αν σας καλύπτει
αυτό που λέω δηλαδή δεν μπορώ να σκεφτώ διαφορές σαφείς διαφορές ότι είναι αυτό και
αυτό είναι σαν εκ του αποτελέσματος το ότι είναι πιο ωραία είναι πιο ενδιαφέρον θεωρώ το
ότι είναι πιο εύκολο και πιο ωραία και για τον ίδιο τον εκπαιδευτικό τον ίδιο να βρίσκει
διαφορετικούς τρόπους να μαθαίνει τα πράγματα στους μαθητές του αυτό

X: Όχι εμένα με κάλυψες

A: Ωραία

X: Ε: τώρα θα ήθελα να μου πεις για ποιο λόγο ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των
προγραμμάτων των παιδικών προγραμμάτων γίνονται ομαδικά;

A: Ε:: θεωρώ το ότι επειδή ακριβώς η Σχεδία δουλεύει με εθελοντές αν δεν είχε αυτό το
κομμάτι δεν θα υπήρχε λόγος να δουλεύει με εθελοντές θα μπορούσε να έχει τρεις
εκπαιδευτικούς ή τρεις καλλιτέχνες οι οποίοι ας πούμε θα έχουν ασχοληθεί με παιδιά οι
οποίοι θα βγάζαν ένα πρόγραμμα και θα το δουλεύανε βέβαια και μόνοι τους μου φαίνεται
όπως εξήγησα και πριν στη διαφορά που είπα με άλλες οργανώσεις που έχω δουλέψει που
έχω δουλέψει εθελοντικά αν δεν είχε αυτό δεν θα ήταν τόσο ενδιαφέρον ότι μπορεί κάθε
εθελοντής να έρθει εδώ και να μας πει ότι ξέρετε παιδιά είδα στο διαδίκτυο αυτήν την ιδέα
και μου άρεσε πάρα πού και θέλω να την κάνω ε: δεν θα είχε άλλο νόημα να έχουμε
εθελοντές μπορείτε λίγο να μου επαναλάβετε την ερώτηση γιατί νομίζω ότι έχασα το στόχο
μου

X: Ναι ε:: η ερώτηση ήτανε για ποιο λόγο ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των προγραμμάτων
γίνονται ομαδικά;

A: Τέλεια ωραία δεν το χασα πάρα πολύ

X: Όχι

A: Εμ επίσης είναι ο τρόπος που λειτουργεί η Σχεδία νομίζω δηλαδή ότι τα λέει όλα ο τρόπος
που λειτουργεί η Σχεδία θα το πω δημοκρατικό δεν ξέρω που παραπέμπει το μυαλό του
καθένα στο δημοκρατικό αλλά στο ότι ο καθένας μας μπορεί να ακουστεί ε: αυτό πολλές
φορές φέρνει και πάρα πολλά γέλια βέβαια ((γελά)) γιατί ο καθένας μπορεί να πει μια ιδέα
που μπορεί να είναι τελειώς ανέφικτη ας πούμε ή πάρα πολύ να έχει πολλά έξοδα και να μην
μπορούμε να την υλοποιήσουμε αλλά πάντα βρίσκουμε κάποιους τρόπους να είμαστε όλοι
κάπως καλυμμένοι ε με τις ιδέες που είχαμε και αυτό είναι και το ωραίο το ότι ο εθελοντής
μέσα στη Σχεδία μπορεί να αισθανθεί το ότι ναι αυτά που είχα σκοπό να κάνω και οι στόχοι
που είχα ερχόμενος σε μία ΜΚΟ για να κάνω εθελοντισμό αυτά που είχα στο νου μου θα
υλοποιηθούνε με κάποιο τρόπο και ή τουλάχιστον κάπου θα με ακούσουν δηλαδή οι ιδέες
μου θα εισακουστούν ασχέτως αν θα γίνουν ή δε θα γίνουν

X: Θα μπορούσες να μου πεις κάποιες ιδέες που έχετε υλοποιήσει; Ας πούμε στα παιδικά σας
προγράμματα

A: Ε είναι αμέτρητες βασικά δηλαδή μπορώ να θυμηθώ εθελόντρια η οποία ήρθε και μας είπε
ότι ο αγαπημένος της ζωγράφος είναι ο τάδε ε κα το μεθεπόμενό μας πρόγραμμα ήτανε για
τον τάδε δηλαδή θα πω ας πούμε ένα παράδειγμα τώρα δεν μπορώ να θυμηθώ ποιος ήτανε
για τον Κλέε που κάνουμε ένα πρόγραμμα που τώρα θυμάμαι για τον Πωλ Κλέε μπορεί να
ήρθε μία εθελόντρια και να μας είπε έγινε αλλά δεν θυμάμαι ποιος είναι ο: ζωγράφος εμ και
μας είπε ας πούμε ότι αυτός είναι ο αγαπημένος μου είναι ο Κλεε κάτσαμε βγάλαμε κάποιες ε

από το διαδίκτυο κατεβάσαμε κάποιες εικόνες καταλάβαμε λίγο διαβάσαμε για τον Κλεοπολίτη ήταν η τεχνολογία του εμάς άρεσε πάρα πολύ γιατί είχε έτσι ωραία χρώματα και τα λοιπά το θεωρήσαμε πολύ ταιριαστό σε ένα παιδικό πρόγραμμα και το φτιάξαμε το πρόγραμμά μας ήταν αντίστοιχο με αυτό δηλαδή κάναμε μία παρουσίαση για τον Κλέο μέσω Power Point ε: μετά είχαμε κάποια εικόνες ζωγραφισμένες του καλλιτέχνη τα παιδιά βλέπανε και πάνω στο καμβά τους κάνανε κάτι το οποίο ήταν σχετικό με τον Κλέο ό,τι του ήρθε του καθένα βέβαια όπως και ό,τι ταυτίστηκε ο καθένας με το έργο του Κλέο κάτι το οποίο ήταν πάρα πολύ ωραίο έτσι είναι πάνω κάτω δηλαδή εγώ ως πούμε θυμάμαι προσωπική μου ((γελά)) εμπειρία όπου ήθελα πάντα να κάνω μία τεχνολογία με εφημερίδες και με μία συγκεκριμένη κόλλα με την οποία βέβαια έγινε και ένα ευτράπελο τα ό,τι δεν είχα μάθει ακριβώς τον τρόπο που έπρεπε να γίνει το έκανα λάθος μαζί με τα παιδιά μέσα στο πρόγραμμα και τους εθελοντές φυσικά ήμασταν δηλαδή γύρω στα είκοσι άτομα και κάναμε ο καθένας το δικό του αερόστατο βγήκε όλο λάθος δε στέγνωσε έτσι όπως έπρεπε ε και εν τέλει πληρώναμε τη δική μου ιδέα αυτό βέβαια έχει συμβεί μία φορά εγώ έφταιγα για αυτό δεν έχει ξανα συμβεί γιατί συνήθως το ψάχνουμε παραπάνω απλά εγώ ήμουν πολύ ενθουσιώδης και ήθελα να το κάνω έτσι δεν τα διάβασα καλά τα πράγματα αυτό αλλά έτσι ήταν ως πούμε ήρθα στη συνάντηση είπα παιδιά πάλι είδα αυτό και θέλω να το κάνω και το κάναμε σκεφτήκαμε τι μπορούμε άλλο να κάνουμε που να έχει κάποια σχέση με τα αερόστατα ή με κάποιους άλλους τρόπους μεταφοράς και τα συνδέσαμε όλα και κάναμε ένα πρόγραμμα που δεν θυμάμαι πως το ονομάσαμε αλλά ήταν κάτι σχετικό με όλο αυτό το μαγικό αερόστατο θα μπορούσε να είναι και κάναμε και άλλες δραστηριότητες πάνω σε αυτό

X: Πολύ ενδιαφέρον [ακούγεται τώρα]

A: [είχε πολύ ενδιαφέρον] ισχύει αλλά ήταν αποτυχία βέβαια εντάξει μετά κάτσαμε οι εθελοντές και το φτιάξαμε όλοι με το σωστό τρόπο χωρίς τα παιδιά γιατί φυσικά είχαμε και το καλό ή και κακό όπως θέλει κανείς το βλέπει ότι τα παιδιά φυσικά περιμένουν κάτι από όλο αυτό δηλαδή φτιάζανε κάτι και περιμένουν να το δούνε την επόμενη φορά που θα ερχόντουσαν οπότε αναγκαστικά κάτσαμε όλοι δουλέψαμε ένα ολόκληρο βράδυ για να ξαναφτιάξουμε αυτά τα αερόστατα και να τα δουν τα παιδιά έτσι όπως έπρεπε εξηγήσαμε στα παιδιά ότι παιδιά η τεχνική μας ήταν λάθος αν προσπαθήσετε να το κάνετε μόνοι σας είναι αυτός ο σωστός τρόπος σας τα φτιάξαμε παρόλα αυτά γιατί δε θέλαμε να στεναχωρηθείτε ως πούμε και όλα πήγαν μια χαρά βάψαμε τα αερόστατά μας και περάσαμε υπέροχα

X: Ωραία άρα ούτε γάτα ούτε ζημιά

A: Ούτε γάτα ούτε ζημιά ναι ναι ναι

X: Τώρα θα σε ξαναπιάσω πίσω στα παιδικά προγράμματα. Θα ήθελα να μου πεις πως αντιμετωπίζετε τη διαφορά ηλικιών ε: των παιδιών που υπάρχουν στα προγράμματα;

A: Ε: δεν νομίζω ότι μας έχει απασχολήσει πάρα πολύ αυτό διότι συνήθως στα προγράμματά μας βάζουμε ένα πλαίσιο στο οποίο μπορεί ένα πλαίσιο ένα ηλικιακό πλαίσιο που μπορούν να έρχονται παιδιά ε: δηλαδή δε:ν θα πούμε σίγουρα ότι στο τάδε πρόγραμμα μπορούν να παρακολουθήσουν παιδιά ηλικίας από πέντε έως δέκα δεν θα μας έρθει ένας έφηβος ως πούμε δεκαπέντε ετών ή και αν μας έρθει καλώς ή κακώς μπορεί να βαρεθεί ((γελά)) γιατί θα είναι για μικρότερα παιδιά δεν μπορούμε δηλαδή να κάνουμε κάτι βάζουμε ένα range ηλικιακό εμ παρόλα αυτά ακόμα και η ηλικία που είπα δηλαδή πέντε με δέκα είναι μία ένα τεράστιο εύρος ηλικιακό στο οποίο σίγουρα το εννιάχρονο δεν μπορεί να κάνει το ίδιο με το οποίο μπορεί να κάνει ένα πεντάχρονο ε απλά προσαρμόζουμε τα προγράμματά μας δηλαδή ξέροντας το ηλικιακό πλαίσιο που έχουμε βάλει ε προσαρμόζουμε το κάθε πρόγραμμα πάνω σε αυτό έχουμε στο νου μας βέβαια το ότι πάντα υπάρχουν πολλοί εθελοντές οι οποίοι θα είναι σε κάθε πρόγραμμα ξέρουμε ως πούμε το ότι αν υπάρξουν κάποια λίγο μικρότερα παιδάκια τα οποία θα έχουν κάποια χ δυσκολία σε κάποια χ δραστηριότητα θα υπάρχει πάντα ένας εθελοντής από πάνω τους για να το βοηθήσει όπου χρειάζεται βοήθεια παρόλα αυτά είμαστε και λίγο νομίζω σαν ιδεολογία δηλαδή η Σχεδία έχει και λίγο το ότι ο καθένας μας το

προσπαθεί πρώτα μόνο του και όπου φυσικά χρειαστεί βοήθεια δε θα την αρνηθεί κανείς αλλά είναι όμορφο να παίρνεις μια εμπειρία ακόμα και εν τέλει στα πράγματα που δεν θα τα καταφέρεις εντάξει δεν πειράζει θα σε βοηθήσει κάποιος και μεγαλύτερος ή ο διπλανός σου κάτι που το έχουμε δει αμέτρητες φορές παιδιά τα οποία να είναι άγνωστα μεταξύ τους ε:: είτε σε ένα φεστιβάλ είτε σε ένα δικό μας πρόγραμμα τα οποία μόλις γνωρίζονται ε:: ο μεγαλύτερος που θα κάθεται δίπλα στο μικρότερο θα βοηθάει απευθείας το μικρότερο χωρίς να του πει κάποιος βοηθήσέ τον νομίζω δηλαδή το ότι και όντας οι εθελοντές τώρα μπορεί να πηγαίνω το θέμα αλλού όντως και οι εθελοντές πάνω από τα παιδιά λίγο δείχνουν τη ρότα που έχει η ομάδα ε δηλαδή θα καταλάβουν ότι: και ο εθελοντής θα βοηθήσει ο εθελοντής ο ίδιος θα θελήσει να κάνει και ο δικός του ο ίδιος τη δραστηριότητα και να μην είναι ας πούμε τόσο βοηθητικός ή να είναι βοηθητικός κάνοντας τη δική του δραστηριότητα δηλαδή το ότι δε θα μείνει ντε και καλά από πάνω σου να κόψεις κάτι να κολλήσεις κάτι θα σου δείχνω κάνοντας το δικό μου τη δική μου δραστηριότητα κάτι το οποίο νομίζω ότι είναι πολύ βοηθητικό δεν ξέρω αν βγήκα εκτός θέματος αλλά::

X: Όχι δεν έχεις βγει εκτός θέματος ((γελά))

A: Τέλεια τέλεια ((γελά))

X: Ε:: το πρόγραμμα Παιδικό Στέκι το υλοποιείτε για παιδιά με λιγότερες ευκαιρίες για ποιο λόγο το κάνετε αυτό;

A: Ο αρχικός και αληθινός λόγος είναι γιατί όπως εξήγησα και πριν το Παιδικό Στέκι ξεκίνησε λόγω ζήτησης δηλαδή μας ζητήθηκε είχαμε μία συνεργασία όπως είπα και πριν με το Κέντρο Στήριξης Παιδιού και Οικογένειας των Παιδικών Χωριών ΣΟΣ και μας ζητήθηκε να υπάρχει αυτό το πρόγραμμα να υπάρξει ένα πρόγραμμα το οποίο θα έχει ως ωφελομένους τα παιδιά που ήταν ωφελούμενοι στο Κέντρο Στήριξης ε:: γενικά μας αρέσει πάρα πολύ να ασχολούμαστε με τα παιδιά που έχουν λιγότερες ευκαιρίες όχι από κάποια άποψη γούστου ((γελά)) γιατί είναι πιο όμορφα ας πούμε είναι καθαρά για το ότι θεωρούμε ότι αυτά τα έχουν περισσότερη ανάγκη ε:: αυτό νομίζω το ότι είναι το ότι μας αρέσει να ασχολούμαστε γενικά με όπου όπου υπάρχει ανάγκη βασικά αυτό δηλαδή δεν εμένα τουλάχιστον προσωπικά σαν εθελόντρια της Σχεδίας δεν μου λέει να κάνω κάτι ένα πρόγραμμα το οποίο θα υπάρχει παντού και θα προσφέρεται σε αφθονία στην πόλη μας προτιμώ να κάνω κάτι ε: λιγότερο το οποίο όμως θα είναι κάτι πιο όμορφο πιο πρωτότυπο πιο ενδιαφέρον ε και εφόσον ούτως ή άλλως όλο αυτό γίνεται δηλαδή δεν μπορεί κάποιος να μας κατηγορήσει ας πούμε ότι όλο αυτό γίνεται για τα χρήματα γιατί εφόσον δεν υπάρχουν τα χρήματα ε: οπότε ναι νομίζω το ότι προτιμώ να κάνω κάτι πιο ενδιαφέρον παρά να κάνω κάτι που υπάρχει σε αφθονία και για αυτό συνήθως αυτά τα παιδιά έχουν λιγότερες ευκαιρίες να κάνουν κάτι ακόμα πιο ενδιαφέρον δεν ξέρω εάν γίνομαι κατανοητή

X: Δεδομένου ότι θεωρείς ας πούμε ότι οι φορείς με τη δημιουργική απασχόληση είναι ακριβοί;

A: Ναι και ακριβοί και δεν μπορούνε εκτός από τα δημόσια από όσο ξέρω βασικά ας μη μπλεχτώ σε αυτά που δεν ξέρω εμ το ότι αυτά τα παιδιά έχουν λιγότερες ευκαιρίες οπότε εφόσον εμείς έχουμε τη δυνατότητα να παρέχουμε ένα τέτοιο πρόγραμμα προτιμώ να το παρέχω εκεί που δεν υπάρχει και τόση ευκαιρία για κάτι τέτοιο για τέτοιου είδους τέτοιου τρόπου ε: ψυχαγωγία ή εκπαίδευσης ή διασκέδασης όπως θέλεις μπορείς να το πεις από ότι σε παιδιά τα οποία αυτά τα προγράμματα μπορεί να τα έχουνε κάνει εκατό φορές επειδή έχουν διαφορετικού είδους ευκαιρίες από ότι τα άλλα

X: Ωραία ε:: έχω παρατηρήσει και το εξής ότι στα παιδικά προγράμματα εσείς τα μέλη αποφασίζετε για την θεματική των προγραμμάτων, γιατί δε βάζετε και τις ιδέες των παιδιών σε αυτήν την διαδικασία;

A: Εμ αυτό:: κάποιες φορές έχει τύχει να συμβεί ε: έχει τύχει να συμβεί βέβαια στα προγράμματα τα οποία τα παιδιά είναι μία σταθερή ομάδα δηλαδή όταν υπάρχει μια σταθερή ομάδα και γνωρίζεις τα παιδιά το παιδί έχει τη δυνατότητα να σου πει είδα αυτό ήθελα να το

κάνω ή την επόμενη φορά να ασχοληθούμε με αυτό ή μπορεί να σου πει γιατί ποτέ δεν έχουμε κάνει αυτό; εκεί πάντα το παίρνουμε υπόψη μας όταν δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα είναι καθαρά για λόγους πρακτικούς είτε το ότι δεν ας πούμε σε ένα φεστιβάλ δεν μπορείς να ρωτήσεις από πριν παιδιά που θα:: δεν υπάρχει αυτό καταλαβαίνεις δεν είναι εφικτό να ξέρεις ποιος θα ρθει για να τον ρωτήσεις αλλά ακόμα και όταν στα σταθερά μας προγράμματα δε συμβαίνει αυτό καθαρά για λόγους πρακτικούς ότι το πρόγραμμα πρέπει να βγει πρέπει να αγοραστούν υλικά πρέπει να οργανωθεί ένα πρόγραμμα οπότε δεν μπορείς από πιο πριν να έχεις ρωτήσει το παιδί για αυτό ή τον ωφελούμενο γενικότερα για αυτό το πράγμα αλλά κατά καιρούς συμβαίνει συμβαίνει δηλαδή μπορεί: είναι όντως η πλειοψηφία είναι προγράμματα που τα οργανώνουμε μόνοι μας αλλά για λόγους καθαρά πρακτικούς δηλαδή να πρέπει να βγει το πρόγραμμα πρέπει να υπάρξουν τα υλικά όπως είπα και να οργανωθούν οι δραστηριότητες έτσι όπως πρέπει γιατί πριν γίνει ένα οποιοδήποτε πρόγραμμα εμείς έχουμε ένα μπουσούλα έχουμε οδηγίες για τι τι πρόκειται να κάνουμε αυτόν τον μπουσούλα τον γνωρίζουν οι εθελοντές που πρόκειται να ασχοληθούν με το πρόγραμμα

X: Πώς βγαίνουν αυτές οι οδηγίες που λες τώρα;

A: Ομαδικά καθόμαστε και λέμε ωραία η πρώτη δραστηριότητα είναι αυτό και βγάζουμε ένα πρόγραμμα για το τι θα κάνουμε ε:: αυτό βοηθάει πάρα πολύ διότι κάθε δραστηριότητα πρέπει να ξέρουμε πόσο χρόνο θα μας πάρει για να μπορούμε να οργανώσουμε το πρόγραμμα γιατί τα προγράμματά μας δεν είναι δεν κρατάνε για τρίαωρα και τετράωρα έχουμε περιορισμένο χρόνο που είναι τα προγράμματά μας οπότε εάν ξέρεις ότι έχεις μία ώρα για να κάνεις ένα πρόγραμμα πρέπει αναγκαστικά οι δραστηριότητές σου να τελειώσουν στη μία ώρα δεν μπορείς πάντα να πεις σε ένα παιδί θα το τελειώσεις αργότερα ούτε βέβαια και επειδή είναι συνήθως κάποιες δραστηριότητες πρέπει να έχει στεγνώσει ας πούμε η κατασκευή που έχεις φτιάξει άρα πρέπει να: σκεφτείς από πριν ότι αυτήν τη συγκεκριμένη δραστηριότητα πρέπει να τη βάλεις πρώτη στο πρόγραμμά σου για να έχει στεγνώσει μέχρι τη στιγμή που πρέπει να φύγουν δηλαδή είναι τέτοια είναι καθαρά πρακτικό το ζήτημα αυτό

X: Ωραία

A: Και είναι όλο ομαδικό όπως εξήγησα πριν

X: Άρα λοιπόν εσείς οι εθελοντές συναντιέστε μία από αυτές τις μέρες που μου είπες κάθε ομάδα το κανονίζει αυτό

A: Ακριβώς

X: Και σκέφτεστε ας πούμε στα επόμενά μου προγράμματα ας πούμε ιδέες θα κάνουμε αυτό και αυτό

A: Ακριβώς ακριβώς

X: Ωραία ε::: τώρα σε αυτό το σημείο θα ήθελα να μου πεις πως αξιολογείτε εσείς τα μέλη τα προγράμματα που υλοποιείτε με τα παιδιά;

A: Ε: πάντα μετά το πέρας κάθε θεματικού προγράμματος είτε το: είτε το τελείωμα ενός φεστιβάλ ας πούμε που θα έχουμε πάρει μέρος καθόμαστε και αξιολογούμε και το πρόγραμμά μας δηλαδή το τι κάναμε εμείς ε: μπορεί να υπήρχαν κάποια λάθη ας πούμε σε μια κατασκευή να μην έβγαине έτσι όπως θέλαμε αν και συνήθως πάντα τις τεστάρουμε πριν τις κάνουμε λέω κάποια πιθανότητα ας πούμε υπάρχει ε: ή ας πούμε αν ήταν ενδιαφέρον για τα παιδιά τι θα μπορούσαμε να προσθέσουμε γενικά μοιραζόμαστε καλές τεχνικές ο ένας με τον άλλον επίσης υπάρχει και πιο προσωπική κατά καιρούς αξιολόγηση αυτό συμβαίνει κυρίως στα προγράμματα που είναι πιο σταθερά δηλαδή στα προγράμματα που έχουνε μία συνέχεια μέσα στο έτος όπου και ο κάθε ένας από εμάς λέει ας πούμε ότι: μπορεί να αξιολογήσει τον εαυτό του δεν είναι ψυχανάλυση είναι λίγο πολύ ότι εγώ ας πούμε εκεί ήθελα να πάρω έναν πιο ε:: πώς να το πω τώρα αυτό ήθελα να πάρω έναν πιο ηγετικό ρόλο εννοώντας το ότι ήθελα εγώ να την κάνω την δραστηριότητα αυτό βέβαια θα μας το έχει πει από πριν ότι αυτή η δραστηριότητα μ' αρέσει και θα ήθελα εγώ να την κάνω δεν ήταν σωστό το παράδειγμα δεν ήταν σωστό γιατί συνήθως το έχουμε πει από πριν ένα παράδειγμα είναι

ας πούμε το ότι εκεί ήθελα να πάρω περισσότερο μέρος και δεν πήρα ε:: και ότι την επόμενη φορά θα ήθελα να είμαι πιο:: να παίρνω περισσότερες πρωτοβουλίες τέτοια παραδείγματα βασικά έκανα και λάθος πριν και τι έχω μπερδέψει τέτοια είναι τα παραδείγματα που ο κάθε εθελοντής παίρνει μέσα από αυτήν την αξιολόγηση

X: Ο καθένας δηλαδή σκέφτεται που θα μπορούσα εγώ να::: [ποιο κομμάτι να]

A: [Να συμμετέχω περισσότερο]

συγγνώμη που σε διέκοψα

X: Ποιο κομμάτι θα μπορούσα να καλύψω ως εθελοντής προσωπικά ποιο κομμάτι θα μπορούσα να καλύψω μέσα από τις θεματικές

A: Ναι ναι ναι επίσης έχει πολύ μεγάλη σημασία το ότι πως παρατηρεί ο καθένας όταν έχουμε μία ομάδα μπορώ να θυμηθώ στο Παιδικό Στέκι που ήτανε μία ομάδα αρκετά ιδιόμορφη δηλαδή όλα τα παιδιά μέσα ήτανε πάρα πολύ διαφορετικές προσωπικότητες αυτό σήμαινε το ότι κατά καιρούς ο καθένας το καθένα από τα παιδιά ήθελε και έναν πιο ιδιαίτερο χειρισμό ε: δε θα ξεχάσω ας πούμε το ότι είχαμε ένα παιδί ε:: κορίτσι όπου η μητέρα του ήταν διπολική αυτός έβγαζε το παιδί έβγαζε πάρα πολύ διαφορετικές συμπεριφορές από όλα τα άλλα ας πούμε είχε πολύ επιθετική συμπεριφορά κατά καιρούς είχε πολύ έβγαζε μία επιμονή ε και μία αυταρχικότητα ας πούμε υπήρχαν εθελοντές που αυτό τους προβλημάτιζε δεν γνώριζαν πώς να το διαχειριστούνε θα βλέπανε έναν άλλον εθελοντή ο οποίος θα ήξερε πώς να το διαχειριστεί ή θα έβρισκε ένα τρόπο τυχαία πώς να το διαχειριστεί και απευθείας στην αξιολόγηση μπορούσαμε ο ένας να πούμε στον άλλο ότι ναι μου άρεσε πάρα πολύ πως το διαχειρίστηκες πες μου ποιος είναι ο τρόπος ώστε την επόμενη φορά να μπορώ να το διαχειριστώ και εγώ αυτό βέβαια έχει να κάνει και με την εμπειρία που έχει ο καθένας με τα παιδιά είναι ήταν παράδειγμα ας πούμε αυτό ή και πιο απλά παραδείγματα το ότι γιατί πάω να πω το ότι εφόσον δεν έχω παράδειγμα; ((γελά)) [υπήρχαν και πιο απλά παραδείγματα βρε παιδί μου]

X: [πάρε τον χρόνο σου]

A: Ότι μια αξιολόγηση και πιο προσωπική αυτό το ότι ο καθένας μπορούσε να πει στον άλλον ότι μου άρεσε ο χειρισμός σου ή ότι από την άλλη υπήρξαν πολύ λίγες βέβαια αλλά υπήρξαν και φορές που δεν μου άρεσε ο χειρισμός σου ότι θα ήθελα αυτό επειδή υπάρχει πολύ μεγάλη ομάδα εθελοντών συνήθως όταν ένας εθελοντής έρχεται στη Σχεδία ναι μεν ξέρει και καταλαβαίνει και ακούει τον τρόπο που εμείς διαχειριζόμαστε ε: την όλη διαδικασία του κάθε προγράμματος μπορεί ως προσωπική διάθεση να θέλει να το διαχειριστεί αλλιώς είχαμε κάποια στιγμή είχαμε ένα θέμα το οποίο ε: μία εθελόντρια από το πουθενά ξεκίνησε να βγάζει φωτογραφίες κάτι το οποίο δεν επιτρεπόταν εγώ εκείνη την περίοδο ήμουν υπεύθυνη της ε του προγράμματος τη σταμάτησα ναι μεν εκείνη την ώρα αλλά φυσικά στην αξιολόγηση έπρεπε να εξηγήσω το λόγο που τη σταμάτησα εκείνη την ώρα γιατί φυσικά υπάρχει το απόρρητο αυτά τα εξηγούμε είναι θέματα που τα εξηγούμε από την πρώτη στιγμή που έρχεται ένας εθελοντής ok εκείνη την ώρα η εθελόντρια δεν το σκέφτηκε εγώ ως υπεύθυνη έπρεπε να την σταματήσω τη σταμάτησα οι φωτογραφίες φυσικά και σβήστηκαν δεν υπήρχε αυτό το θέμα αλλά στην αξιολόγηση έπρεπε να εξηγήσω ότι αυτό το πράγμα δεν γίνεται να συμβαίνει δεν μπορείς να το ξανακάνεις φυσικά το κατάλαβε δεν υπήρξε κάποιο θέμα και δεν ξαναέγινε καταλαβαίνετε τι θέλω να πω; Είναι ουσιαστικά το πώς θα διαχειριστούμε και το κάθε παιδί και τι κάθε κατάσταση και τα πράγματα που κάνουμε με τις δραστηριότητες αυτή είναι η αξιολόγηση

X: Ωραία δώσε μου λίγο τώρα ένα λεπτό ε::: έχω παρατηρήσει επίσης ότι κάνετε σεμινάρια για εκπαιδευτικούς, για ποιο λόγο κάνετε τέτοιου είδους σεμινάρια;

A: Ε: αρχικά γιατί αυτή βέβαια είναι η προσωπική μου άποψη η προσωπική μου άποψη είναι ότι οι εκπαιδευτικοί:: ο τρόπος που διδάσκονται οι εκπαιδευτικοί να γίνουν εκπαιδευτικοί χρειάζεται έναν πιο εναλλακτικό τρόπο ε:: να βρίσκουν πιο εναλλακτικούς τρόπους τέλος πάντων για να διδάσκουν τέλος πάντων για να εκπέμπουν τη μάθηση τους ((γελά)) για να

αυτό ε:: οπότε πρώτος και κύριος λόγος για μένα είναι αυτός ότι εφόσον έχουμε κάποιες ωραίες ιδέες γιατί όχι να μην τις μοιραστούμε με άλλους εκπαιδευτικούς; Γιατί και οι περισσότεροι εθελοντές της Σχεδίας ουσιαστικά είναι εκπαιδευτικοί επίσης τα προγράμματα που κάνουμε θεωρώ το ότι αξίζει να βγαίνουν και στο ευρύ κοινό δεν είναι ότι τα κάνουμε μόνο εμείς και ότι δε θέλουμε να μαθευτούνε παρά έξω ας πούμε θα θέλαμε όλοι να ασχολούνται με τα πράγματα που ασχολούμαστε εμείς όσο μπορούνε βέβαια αυτός είναι ένας λόγος ένας άλλος λόγος η Σχεδία όντως τόσα χρόνια στο χώρο της εκπαίδευσης ε έχει δημιουργήσει μία καλή εικόνα απέναντι σε αυτό οπότε υπάρχουν πάρα πολλοί εκπαιδευτικοί που ζητάνε αυτό το πράγμα μας ζητάνε σεμινάρια μας ζητάνε προγράμματα μας ζητάνε τρόπους άλλους μας ζητάνε συμβουλές εμ αυτό και ένας τρίτος λόγος σίγουρα είναι το οικονομικό κομμάτι το οποίο εφόσον έχουμε αυτήν τη γνώση γιατί να μην την παρέχουμε και εφόσον οικονομικά δυσκολευόμαστε φυσικά γιατί να μην παρέχουμε και αυτό σαν μια παροχή της Σχεδίας

X: Αυτό το ότι οι εκπαιδευτικοί σας ζητάνε συγκεκριμένα προγράμματα το έχεις δει;

A: Ναι ναι ναι έχει υπάρξει και πρόγραμμα το οποίο βασίστηκε και πάνω σε αυτό όπου υπήρχε ζήτηση από σχολεία όπου:: πως λεγότανε κιόλας Η Σχεδία πάει σχολείο το οποίο συνεχίστηκε κιόλας για τρία χρόνια ήτανε αυτό το πρόγραμμα άλλαζε ονόματα κάθε χρονιά δηλαδή ήτανε διαφορετικό πρόγραμμα δεν ήτανε το ίδιο όπου πηγαίναμε σε σχολεία κάθε Τετάρτη, διαφορετικά σχολεία, τα οποία μας ζητούσαν να πάμε εκεί, έτσι ώστε να μιλήσουμε ας πούμε να παίξουμε και να διασκεδάσουμε με τα θέματα που ασχολούμασταν εμείς κάθε χρονιά το ένα ας πούμε ήτανε για τον ρατσισμό, για τη διαφορετικότητα διάφορα τέτοια πράγματα που εμάς μας απασχολούνε και τα βγάζουμε ως προγράμματα οπότε υπήρχε αυτό το πρόγραμμα που έτρεχε όλη τη χρονιά σε διαφορετικά σχολεία όπως καταλαβαίνεις είχαμε γυρίσει όλη την Θεσσαλονίκη ας πούμε σε σχολεία που πηγαίναμε κάθε Τετάρτη για να παίξουμε με τα παιδιά, τους αφήναμε ας πούμε το πρόγραμμα αυτό είχε και το καλό ότι μετά είχε κάποιες έξτρα δραστηριότητες όπου μπορούσε να τις κάνει ο ίδιος ο δάσκαλος οκ εμείς ήρθαμε μία φορά αλλά δεν μπορούμε να ερχόμαστε κάθε Τετάρτη δεν μπορούσαμε δεν επιτρεπόταν και από το σχολείο φυσικά δεν θα χάνουνε συνέχεια μάθημα για εμάς ε:: οπότε ο δάσκαλος μπορούσε να συνεχίσει το πρόγραμμα με κάποιους τρόπους που τους δίναμε εμείς τους τρόπους κάποιες πρακτικές δηλαδή για να συνεχίσει το πρόγραμμα

X: Α οπότε δηλαδή μετά πέρα από αυτό το πρόγραμμα κρατήσατε μια επαφή με τους εκπαιδευτικούς να δείτε πως υλοποιήθηκε παραπέρα;

A: Ναι ναι ακριβώς υπήρχε και αξιολόγηση του προγράμματος κανονικά ε::νκάτι που εν τέλει δεν ήταν και τόσο εφικτό να γίνεται με όλα τα σχολεία αλλά με πάρα πολλά σχολεία έχουμε κρατήσει μία αξιολόγηση μετά από ένα μήνα ή πάρα πολλά σχολεία για αυτόν ακριβώς το λόγο επειδή είχανε καλές αξιολογήσεις και οι ίδιοι οι δάσκαλοι δηλαδή καταλάβανε το ότι τα θέματα τα οποία εμείς είχαμε θίξει είχανε δει κάποιες εικόνες κάποια πρόοδο μέσα σε όλο αυτό μέσα στο έτος ε την επόμενη χρονιά ας πούμε μας ξανακαλέσανε και μας ρωτήσανε τι πρόγραμμα έχετε φέτος υπάρχει ακόμα το περσινό πρόγραμμα μπορείτε να ξαναέρθετε; Ή πηγαίναμε ξανά στο ίδιο το σχολείο σε άλλη τάξη σε άλλο τμήμα ήτανε πολύ δραστήριο αυτό το πρόγραμμα ήτανε πολύ ενεργό ήτανε πολύ ωραίο ήτανε πολύ ωραία εμπειρία να πηγαίνεις και φυσικά ακόμα έχουμε κρατήσει επαφή με αυτούς τους εκπαιδευτικούς όπου πάντα και αυτοί ενδιαφέρονται και εμείς τους κρατάμε ενήμερους για το τι καινούριο έχουμε. Αυτό πάλι να πω ότι ήταν πάλι εθελοντικό δηλαδή δεν υπήρχε ποτέ κάποιο αντίτιμο από τα παιδιά ή από το ίδιο το σχολείο πάντα ήτανε εθελοντικά αυτό το πρόγραμμα έτρεχε

X: Ωραία τώρα θα σε πάω σε ένα άλλο πρόγραμμα που υλοποιείτε εδώ στη Σχεδία που φέρει το όνομα Back to the community, για ποιο λόγο υλοποιείτε αυτό το πρόγραμμα;

A: Ε:: αρχικά να πω ότι εγώ δεν έχω απασχοληθεί με το συγκεκριμένο πρόγραμμα βέβαια όντας στην ομάδα της Σχεδίας θα σας πω ό,τι έχω ακούσει και ό,τι γνωρίζω από το πρόγραμμα τέλος πάντων ε:: αυτό το πρόγραμμα υλοποιείται αυτό το πρόγραμμα υλοποιείτε

για λόγους ένταξης αρχικά είναι ένα πρόγραμμα που ασχολείται μόνο με πρόσφυγες σε συνεργασία με την Intersos και ως στόχος του είναι αυτό το ππράγμα η ένταξη των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία ουσιαστικά εφόσον και αν μείνουν και για όσο καιρό είναι εδώ είτε μείνουν για πάντα είτε φύγουν αύριο ε: καταλάβαμε ότι αυτά είναι κάποια καταλάβαμε ότι η ένταξη τους είναι αναγκαία έχουν και αυτοί πάρα πολλά προβλήματα που αντιμετωπίζουν καθημερινά και αυτή είναι μια καλή εμπειρία για να τους βοηθήσει στο υπόλοιπο της παραμονής τους στην Ελλάδα αυτό

X: Ωραία ε:: τώρα θα πάω λίγο σε ποιο προσωπικό επίπεδο θα ήθελα να μου πεις τι σημαίνει η Σχεδία για σένα;

A: Δύσκολη ερώτηση ε:: η Σχεδία για μένα σημαίνει ε:: εκπλήρωση κάποιων ιδεών και κάποιων μικρών έστω ονείρων που είχα ε:: για το πώς μπορώ να εμπνεύσω παιδιά μικρής ηλικίας άτομα και εφήβους ε:: αυτό είναι το πρώτο δηλαδή για μένα είναι αυτό κυρίως με ποιους τρόπους μπορώ να δώσω πράγματα τα οποία εγώ τα έχω μέσα μου και με προβληματίζουν και για να τα ψάξω μόνη μου αλλά και για να τα δω και μαζί τους να δω πως τα βλέπουν αυτό είναι το πρώτο το δεύτερο είναι μία πολύ όμορφη ομάδα ο οποία συνεννοείται και επικοινωνεί με έναν πού ωραία τρόπο ο οποίος φυσικά για μένα είναι όμορφος υποκειμενικό πάντα είναι αυτό ε:: και εμένα μου ταιριάζει ε:: και μέσα από τη Σχεδία μπορώ να πω ότι ενώ είχα πολύ εμπειρία με παιδιά δηλαδή δεν ήταν ότι μου έλλειπε αυτό ανοίχτηκα πάρα πολύ βλέπω πολύ καλά αποτελέσματα στο επάγγελμά μου πλέον ε: έχω εμπειρία είμαι πιο ανοιχτή είμαι πιο έτοιμη για οτιδήποτε ακούσω για οποιαδήποτε πρόκληση, όποιος δουλεύει με παιδιά μπορεί να καταλάβει ότι κάθε κουβέντα είναι μία πρόκληση για τα παιδιά ε η κάθε κουβέντα δικιά σου πρέπει να είναι ένα μάθημα ας πούμε πάντα ε προς τα παιδιά οπότε όλο αυτό με έκανε να είμαι πιο σε εγρήγορση να το πω και πολύ πιο έτοιμη σε οποιαδήποτε πρόκληση μου έρθει

X: Κάνοντας έναν αναστοχασμό πάνω σε όλες αυτές τις εμπειρίες που έχεις των πέντε χρόνων ε μέσα στη Σχεδία τι αντιλαμβάνεσαι ότι σου έχει προσφέρει η συμμετοχή σου στην ομάδα;

A: Μου έχει προσφέρει την ομαδικότητα αρχικά το μαθαίνω να δουλεύω ομαδικά κάτι που γενικά σε όλους ίσως να μας φαίνεται λίγο παιχνιδάκι κατά καιρούς αλλά είναι κάτι αρκετά δύσκολο να το καταφέρεις εμ μου έμαθε το πώς μπορώ να συνεργάζομαι με άτομα έτσι ώστε να βρίσκουμε όλοι και να είμαστε όλοι ευχαριστημένοι μέσα από αυτό εμ μου έμαθε το πώς μία ιδέα του ενός μπορεί να γίνει ιδέα και κάποιου άλλου ή να εκπληρώσει και κάποιου άλλου την ιδέα αυτό ε και σε πιο προσωπικό επίπεδο αυτό που είπα και πριν μου έμαθε το πώς μπορώ εγώ να είμαι πάντα έτοιμη σε οτιδήποτε θέλω να κάνω με παιδιά δηλαδή και μια ετοιμότητα στο να βγάλω μια δραστηριότητα από το μυαλό μου για να εκπαιδεύσω ή για να και προς τη διδασκαλία αλλά και προς τη διασκέδαση ε: γενικά μου έμαθε το να ψάχνω λίγο τη φαντασία μου και την δημιουργικότητά μου αυτό δηλαδή να να ψάχνω συνέχεια καινούρια πράγματα που θέλω να κάνω εγώ η ίδια που θέλω να κάνω με μια ομάδα που θέλω να κάνω με παιδιά με ενηλίκους με εφήβους με ό,τι θελήσω αυτό

X: Ωραία τώρα θα σε πάω λίγο στο σχολιασμό αρχικά θα ήθελα να σχολιάσεις αυτήν εδώ την εικόνα και αφού τελειώσεις με αυτήν την εικόνα μετά θα ήθελα να σχολιάσεις αυτό εδώ το κειμενάκι

A: Τέλεια λοιπόν αυτό που είναι το μπάνερ της Σχεδίας στην πόλη έχει τα ρήματα που ουσιαστικά όλους όσους μας έχει κρατήσει η Σχεδία μας έχουν κρατήσει αυτά ((γελά)) δηλαδή αυτά ακριβώς αυτά έπρεπε να πω και πριν δηλαδή μου έμαθε να συμμετέχω να επικοινωνώ να ταξιδεύω να μαθαίνω να δρω να δημιουργώ να ονειρεύομαι έναν καλύτερο κόσμο και είναι και αυτό που είπα πριν δηλαδή τα πράγματα που εμένα με προβληματίζουν στο πως λειτουργεί ο κόσμος γύρω μου στο πως λειτουργεί μια πιο μικρή κοινωνία γύρω μου σε όλα τα επίπεδα βασικά είναι όλα αυτά δηλαδή νομίζω πως αυτό τα λέει όλα για τη Σχεδία έχει όλα τα ρήματα τα οποία της ταιριάζουν κάποια λίγο έτσι πιο ονειρικά και ρομαντικά και

κάποια λίγο πιο σοβαρά δηλαδή συμμετέχω επικοινωνώ και μαθαίνω και δρω πάρα πολύ σημαντικό αυτό νομίζω έχω να σχολιάσω για το μπάνερ της Σχεδίας τώρα αυτό να το διαβάσω μία;

X: Ε όπως θέλεις

A: Λοιπόν ((διαβάζει το κειμενάκι)) λοιπόν ε:: αυτό που καταλαβαίνω εγώ είναι το ότι αρχικά για να είσαι παιδαγωγός δε θα βάλλω το ανθρωπιστής ντε και καλά θα το πάρω λίγο πιο γενικά ε: για να είσαι παιδαγωγός θα πρέπει πρώτα ας μη βάλλω το πρέπει θα είναι καλό πρώτα

X: Ας περιμένουμε λίγο να περάσει το μηχανάκι

A: Ναι ναι

X: Ελπίζω να μη διέκοψε τη σκέψη σου τώρα

A: Όχι όχι εντάξει ... ε λοιπόν για να είναι λοιπόν κάποιος παιδαγωγός κατά καιρούς θεωρείται δεδομένο βέβαια ενώ δεν είναι εν τέλει θα είναι καλό τα πράγματα που θα προσπαθήσεις να διδάξεις ή να μεταλαμπαδεύσεις στον οποιοδήποτε άλλο είτε αυτός είναι παιδί είτε ενήλικας είτε είναι οποιοσδήποτε βασικά ένας άγνωστος στο δρόμο εμ να είσαι και εσύ κατά κάποιο τρόπο σωστός να το πω ή να είσαι τουλάχιστον πιστός σε αυτό που θέλεις να μεταδώσεις στον άλλον δηλαδή δε μπορώ να φανταστώ πως είναι να διδάσκεις κάτι βέβαια η αλήθεια είναι πως δεν είμαι δασκάλα οπότε δεν γνωρίζω τι γίνεται εκεί δεν είμαι σε αυτόν τον τομέα εγώ δεν μπορώ να σκεφτώ το πως είναι να μεταδίδεις μια δική σου άποψη μια δική σου γνώμη ενώ ο ίδιος εν τέλει δεν την πιστεύεις ή δεν είσαι δηλαδή δεν ξέρω πώς να το εξηγήσω ακριβώς να προσπαθήσεις δηλαδή αυτό το πράγμα να το μεταδώσεις στον άλλον χωρίς να το πιστεύεις αυτό είναι μία από τις εξηγήσεις που θα έδινα ε:: από αυτό που διάβασα ε:: μέσα σε αυτό μου βγάζει και το κομμάτι το ότι σε αυτό που είπα πριν το ότι δεν μπορείς ενώ εσύ δεν είσαι πιστός στις ιδεολογίες σου να περιμένεις τους άλλους να είναι πιστοί σε αυτά που τους μετέδωσες άρα ουσιαστικά και αυτό που τους μεταδίδεις δεν έχει καμία εγκυρότητα για μένα ε:: αυτός είναι ένας από είχα σκεφτεί και έναν δεύτερο ... α ναι και το ότι η λέξη πραγματικότητα βασικά μου αρέσει και ότι ως παιδαγωγός επίσης θεωρώ το ότι πρώτα έχεις βάση την πραγματικότητα και πάνω σε αυτήν πρέπει να μεταδίδεις πράγματα σε άλλους, δηλαδή έχουμε ακούσει πάρα πολλές φορές ε παιδαγωγικές θεωρίες οι οποίες ουσιαστικά σε παραπέμπουν στο να μη λες όλην την αλήθεια στα παιδιά θα το πάρω αρχικά πρώτα για τα παιδιά γιατί εντάξει στους ενήλικες ο καθένας καταλαβαίνει και αλλιώς την αλήθεια του αλλά υπάρχει πολύ μεγάλος φόβος προς την αλήθεια το βλέπουμε ας πούμε στον τρόπο που μαθαίνεται η ιστορία ε:: όπου κανένας δε:: δεν απασχολεί κανέναν η πραγματικότητα και το πώς έγιναν όντως τα πράγματα και ας πούμε αυτό που πάντα λένε οι παλιοί δάσκαλοι και καθηγητές το να μάθετε κριτική σκέψη κανένας δεν μαθαίνει τη κριτική σκέψη στα παιδιά και αυτό έχει να κάνει με τον τρόπο που μαθαίνεται και η ιστορία είτε μας αρέσει είτε όχι την ιστορία μας θα έπρεπε να την μαθαίναμε με τον τρόπο που όντως γίνανε τα πράγματα το να το κάνουμε όλο πιο όμορφο ή πιο δύσκολο ή πιο λυπητερό δε βγάζει κάτι παραπάνω στα παιδιά από ένα συναίσθημα το οποίο και κάποια στιγμή μπορεί να ξεχαστεί μπορεί ο άλλος απλά να μη συμφωνεί με αυτό το συναίσθημα αλλά δεν μαθαίνουμε στα παιδιά να έχουν τη δική του γνώμη άρα αυτό ουσιαστικά δεν είναι η πραγματικότητα γιατί στην πραγματικότητα θα έπρεπε να έχουν τη δική τους γνώμη κα δυστυχώς όταν καλώς ή κακώς μάλλον όχι δυστυχώς και καλώς ή κακώς όταν πλέον δεν θα είναι παιδιά θα πρέπει να έχουν τη δική τους κριτική σκέψη και τη δική τους γνώμη. Αυτό λίγο η λέξη πραγματικότητα με ιντρίγκαρε λίγο παραπάνω είναι το άλλο που ήθελα να πω παρόλο το προηγούμενο που σκέφτηκα δεν το θυμάμαι πάλι δεν θυμάμαι εντάξει ας μείνουμε σε αυτά τα δύο

X: Εντάξει

A: Αν σας κάλυψε και εσάς

X: Με έχεις καλύψει

A: Τέλεια

X: Και μετά από όλα αυτά που έχουμε συζητήσει

A: Αχ το βρήκα να το πω;

X: ((γελά)) ναι πες το

A: Να μετασχηματιστεί από αυτούς τους ίδιους ή μαζί με άλλους ανθρώπους αυτό είναι επίσης κάτι πολύ βασικό ότι δεν μπορεί όχι δεν μπορεί βασικά είναι πιο όμορφο είναι αυτό που λέγαμε και πριν για τη συνεργασία και τη συμμετοχή είναι πιο όμορφο να: βρίσκεις τρόπους και ιδεολογίες συζητώντας δηλαδή το ότι όλα αυτά που πρόκειται ας πούμε όταν μαθαίνεις κάτι σε ένα παιδί είναι πού όμορφο να ακούς τη γνώμη του και θεωρώ από τη δική μου εμπειρία ότι έχω μάθει πάρα πολλά πράγματα από παιδιά τα οποία ξέρετε είναι πολύ πιο αυθόρμητα ας πούμε και θα σου πούνε κατευθείαν το τι πιστεύουν ενώ εμείς οι ενήλικες τα μαζεύουμε πολύ περισσότερο μαζεύουμε τις απόψεις μας τις κρατάμε λίγο πιο μέσα μας ή λίγο υπάρχει μία πως το λέμε αυτό που δεν μία λογοκρισία στις δικές μας απόψεις λίγο και για να είμαστε αρεστοί ενώ τα παιδιά δεν έχουν την ίδια λογοκρισία μέσα τους και ευτυχώς οπότε θεωρώ το ότι όταν και ιδιαίτερα είσαι παιδαγωγός μαθαίνεις πάρα πολλά πράγματα και έτσι είναι πολύ πιο εύκολο να μετασχηματίσεις όποια πραγματικότητα θέλεις μαζί με τα παιδιά δηλαδή το να το κάνω μόνη μου και απλά να το διδάσκω ίσως να μην είναι τόσο έξυπνο όσο το να μαθαίνω και από αυτά και να δημιουργούμε μαζί όλοι την εικόνα της πραγματικότητας μέσα από το διάλογο ελπίζω να μην τα μπέρδεψα πολύ

X: Ε έχεις τελειώσει το συλλογισμό σου;

A: Έχω τελειώσει ναι

X: Ωραία ε:: λοιπόν σου έχω άλλη μία τελευταία ερώτηση μετά από όλα αυτά που έχουμε συζητήσει ποια πιστεύεις ότι είναι η πολιτική διάσταση της Σχεδίας στην πόλη;

A: Πολύ ωραία ερώτηση λοιπόν ε:: η πολιτική διάσταση της Σχεδίας δεν μπορώ να την πω με μία λέξη δεν ξέρω και αν

X: Με τον δικό σου τρόπο όπως εσύ το αντιλαμβάνεσαι

A: Ίσως θα ήταν μια πολύ ωραία εξήγηση όλα αυτά τα ρήματα που έχει στο μπάνερ δηλαδή η πολιτική διάσταση αυτής της ΜΚΟ είναι το να κάνει τον καθένα από εμάς όποιον θέλει φυσικά γιατί όπως ξέρουμε είναι εθελοντική ε: να δράσει να συμμετέχει αυτό φυσικά σημαίνει σεβόμενος και τους υπόλοιπους και αυτούς που θα ωφεληθούν από τη δράση του αλλά και αυτούς που θα δράσουν μαζί του το ίδιο μπορώ να πω και για όλα τα ρήματα δηλαδή έτσι θα ωφελήσει και τους συμμετέχοντες ε:: έτσι θα ωφελήσει και την επικοινωνία και με τον έξω κόσμο και με την ομάδα και με τους ωφελούμενους δηλαδή όλα τα ρήματα της Σχεδίας εκτός από τα λίγο πιο ρομαντικά εντάξει και αυτό είναι μέσα στην πολιτική αλλά ας μιλήσουμε λίγο για πιο στέρεα πράγματα ε::: το δρω το συμμετέχω και το επικοινωνώ είναι νομίζω ότι αυτά είναι η πολιτική διάσταση της Σχεδίας μία ομαδικότητα η οποία έχει να κάνει με το σεβασμό προς τους άλλους και με το σεβασμό προς ότι απασχολεί τον καθένα αυτό και την ομαδικότητα θα έλεγα για να το πω πάλι ((γελά))

X: Ωραία αισθάνομαι ότι με έχεις καλύψει με όλα αυτά που έχεις πει

A: Πάρα πολύ χαίρομαι

X: Θα ήθελες να προσθέσεις και κάτι άλλο;

A: Όχι δεν έχω κάτι άλλο

X: Σε ευχαριστώ πάρα πού για την συνέντευξη

A: Και εγώ ευχαριστώ ήτανε πολύ ενδιαφέρουσα

X: Καλή συνέχεια

A: Επίσης

Συνέντευξη 7

X: Καλημέρα

Δ: Καλημέρα

X: Αρχικά θα σου κάνω κάποιες εισαγωγικές ερωτήσεις και για αυτό το λόγο θα ήθελα να μου πεις εσύ τι κάνεις με τι ασχολείσαι;

Δ: Λοιπόν εγώ είμαι νηπιαγωγός έχω τελειώσει το τμήμα νηπιαγωγών στο ΑΠΘ ε::: τελειώνω και το μεταπτυχιακό μου στη διαπολιτισμική εκπαίδευση ε:: αυτά δεν έχω εργαστεί ως νηπιαγωγός παρόλα αυτά μόνο μέσα από εθελοντικές δράσεις ή από πράγματα είτε με το πανεπιστήμιο είτε μόνη μου έχω ασχοληθεί με αντίστοιχες διαδικασίες

X: Ε: πόσο καιρό είσαι εθελόντρια στη Σχεδία στην πόλη;

Δ: Εθελόντρια στη Σχεδία στην πόλη είμαι τώρα δεύτερο χρόνο τώρα ουσιαστικά ξεκίνησα πέρυσι το Μάιο έκλεισα ένα χρόνο που ασχολούμαι σχετικά εντάξει το πρώτο χρόνο ήμουν λίγο πιο ενεργή στο δεύτερο χρόνο όχι τόσο λόγω υποχρεώσεων αλλά είναι ένας χρόνος και κάτι μπορείς να πεις

X: Εμ πως πληροφορήθηκες για τη Σχεδία;

Δ: λοιπόν την Σχεδία την ανακάλυψα τυχαία γιατί:: εμ ήταν σε κάποια περίοδο που είχα ελεύθερο χρόνο και έψαχνα πάρα πολύ για σεμινάρια μέσα από τα σεμινάρια των ενηλίκων την έμαθα εγώ τη Σχεδία ήταν μια περίοδος που έψαχνα σεμινάρια και δυνατότητες για να κάνω κάποια σεμινάρια που να είναι όμως οικονομικά και σχετικά προσβάσιμα για κάποιον ο οποίος δε δουλεύει και μέσω φίλων γνωστών και του των κοινωνικών δικτύων πληροφορήθηκα για τα σεμινάρια της Σχεδίας ερχόμενη στη Σχεδία ε είδα τη Σχεδία ενθουσιάστηκα με το χώρο και το μέρος και την ομάδα έμαθα για τις εθελοντικές δράσεις και είπα ότι θέλω να συμμετέχω ως εθελόντρια και εγώ στα προγράμματα αυτά μου φάνηκε πολύ ενδιαφέρον

X: Άρα λοιπόν αν σε ρωτούσα για ποιο λόγο αποφάσισες εν τέλει να γίνεις μέλος αυτής της ομάδας;

Δ: Ε:: γενικά πάντα ήθελα να ασχοληθώ με τον εθελοντισμό απλά δεν είχα βρει κάτι που να μου ταιριάζει ιδιαιτέρως που να ανταποκρίνεται στο κομμάτι του όσο μπορώ να δώσω και μέσα σε μια ομάδα αυτό που μου άρεσε πιο πολύ ήταν ή ομάδα το κλίμα μ' άρεσε πάρα πολύ και με τράβηξε να ξεκινήσω

X: Θα μπορούσες λίγο να μου περιγράψεις περισσότερο αυτό το κλίμα που λες;

Δ: Ναι ε:: μου άρεσε το ότι από την πρώτη στιγμή με καλοσώρισαν αν και ήταν μέσα χρονιάς αν και οι ομάδες των εθελοντών ήταν ήδη διαμορφωμένες και λοιπά με καλοσώρισαν επίσης ένιωθα ότι μπορούσα να μιλήσω να πω την άποψή μου ότι δεν είχα τη ε ότι είχα τη δυνατότητα να προσφέρω μέχρι το σημείο που ήθελα ότι τα άτομα που ήταν εδώ εντάξει είχαμε κοινά ενδιαφέροντα με τους περισσότερους οπότε υπήρχε κοινή γραμμή πλευσης και συνεννόησης ώστε να κάνουμε το οτιδήποτε αυτό κυρίως δηλαδή ε:: συγκριτικά με άλλες περιπτώσεις εθελοντισμού μπορώ να πω που:: βλέπω ότι γίνεται φουλ τάιμ αυτό για κάποιους ανθρώπους και μένα δεν ήταν αυτή η προοπτική μου ήταν κάτι το οποίο παράλληλα με το να προσπαθώ να προσφέρω κάτι να προσφέρει και αυτό κάτι σε μένα πίσω και νομίζω ότι όλο αυτό στην ομάδα μου άρεσε και τα φιλικό το κλίμα η συνεννόηση αυτό που υπήρχε

X: Ε θα ήθελα να σε ρωτήσω τώρα τα μέλη της ομάδας ε:: πως επικοινωνούν πως επικοινωνείτε;

Δ: Λοιπόν υπάρχουν συναντήσεις ε::: κάποιες σταθερές μέρες την εβδομάδα που έρχονται είτε να καλοσωρουν τα νέα μέλη είτε συζητάνε το πλάνο της εβδομάδας το πλάνο του μήνα κτλ ε::: αλλά επειδή ακριβώς όπως είπα είναι αρκετά ελεύθερο το κομμάτι ε της συμμετοχής και του χρόνου που μπορείς να προσφέρεις εσύ στην ομάδα υπάρχει πάρα πολύ καλή επικοινωνία και συνεννόηση και μέσω του τηλεφώνου και μέσω του internet μέσω των ομάδων που φτιάχνουμε στα κοινωνικά δίκτυα και μηνυμάτων και οτιδήποτε άλλο ώστε να είμαστε πάντα σε επαφή με την ομάδα ακόμα και αν δεν έχουμε το χρόνο να συμμετάσχουμε σε αυτές τις συναντήσεις οι οποίες είναι επί του πρακτέου πιο πολύ αλλά και για να υπάρχει να βρίσκεται η ομάδα βασικά

X: Ε με τα υπόλοιπα μέλη έχεις αναπτύξει σχέσεις και εκτός του πλαισίου της Σχεδίας;

Δ: Ναι φυσικά ε:: από πέρυσι ακόμα που ξεκίνησα έχω γνωρίσει άτομα με τα οποία έχουμε πολλά κοινά και έχουμε επαφές και εκτός Σχεδίας έχουμε δημιουργήσει επαφές και παρέες και λοιπά ε:: είναι πολύ πολύ ωραίο αυτό και ένας από τους βασικούς λόγους που συνέχισα δηλαδή το ότι ήθελα να έρχομαι μόνο και μόνο επειδή ήθελα να βρίσκομαι με τους ανθρώπους αυτούς του γνώρισα είναι ικανοποιητικό κίνητρο από μόνο του

X: Ε θα ήθελα να σε ρωτήσω τώρα πως διατηρείτε οικονομικά το χώρο σας; 514

Δ: Από όσο γνωρίζω ε:: ένα κομμάτι ένα κομμάτι είναι από αυτά τα οποία γίνονται δηλαδή δημιουργικές διαδρομές που έχουν μια πάρα πολύ μικρή συμμετοχή τα σεμινάρια που προείπα ε:: των ενηλίκων που έχουν μια κάποια συμμετοχή συνδρομές μελών ε:: δωρεές που γίνονται από διαφόρους είτε οργανισμούς είτε δήμους μέσω συμμετοχών της ομάδας αντίστοιχα σε κάποιες άλλες φάσεις παίρνει κάποιες δωρεές η ομάδα οπότε από κει συγκεντρώνονται τα οικονομικά τα έσοδα

X: ε από πού αγοράζετε τον εξοπλισμό και το υλικό της Σχεδίας;

Δ: λοιπόν ο εξοπλισμός και το υλικό της σχεδίας αρχικά είναι τεράστιος αλλά ε για αυτό φταίνε φταίνε σε εισαγωγικά να ξέρεις αυτοί που είναι εδώ γιατί το υλικό συσσωρεύεται όποιος έχει πράγματα που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σε κάτι τα φέρνει ανακυκλώσιμο υλικό είναι επίσης η πηγή πλούτου μας για πάρα πολλά πράγματα ειδικότερα για κατασκευές και λοιπά τεράστιες ποσότητες ανακυκλώσιμου υλικού που επαναχρησιμοποιείται ε: και υλικό που έχει μένει από παλιότερες δράσεις δηλαδή ανά χρονιά συμβαίνουν διαφορετικά πράγματα πολλές φορές το υλικό δημιουργείται από αυτούς τους οποίους είναι εδώ και αυτό το υλικό μένει στη Σχεδία οπότε μπορεί να ξαναχρησιμοποιηθεί να γίνουν παραλλαγές οτιδήποτε και μιλάμε για έντυπο υλικό και για προγράμματα για οτιδήποτε και για υλικό επί του πρακτέου δηλαδή αντικείμενα υλικά καλλιτεχνικά και λοιπά όλα αυτά είναι σε βάθος χρόνου ουσιαστικά μένουν από διάφορες δράσεις από πράγματα που φέρνουμε πολύ λίγα είναι αυτά που θα μπορούμε σε διαδικασία να πάρουμε καινούρια ας πούμε να αλλάξει ε μέσα η ομάδα και αυτά πολλές φορές προκύπτουν από δωρεές δηλαδή θυμάμαι πέρυσι που ασχολιόμασταν με τους πρόσφυγες στα Διαβατά και στο λιμάνι τα υλικά πέρα από ανακυκλώσιμα που ήταν η χαρά του ανακυκλώσιμου υλικού ήταν υλικά τα οποία οι δήμοι και οι οργανώσεις με τις οι οποίες συνεργαζόταν η Σχεδία για να παρέχει αυτό για να συμμετέχει ας πούμε στο πρόγραμμα μέσω των Χωριών ΣΟΣ που γινόταν αυτοί παρείχαν κάποια κονδύλια για να αγοραστούν τα ανλώσιμα υλικά όπως μπογιές και χαρτιά ας πούμε και συνήθως έτσι γίνεται

X: και ποιος ελέγχει αυτό το υλικό και τον εξοπλισμό της Σχεδίας;

Δ: ε:: τα άτομα τα οποία είναι εδώ ή η υπεύθυνη ουσιαστικά της Σχεδίας αλλά και τα υπόλοιπα τα άτομα έχουν πρόσβαση στο υλικό και στη διαχείριση και στην ταξινόμηση και στην τακτοποίηση του ε αυτό σίγουρα η λογική της επαναχρησιμοποίησης και της οικονομίας με αυτόν τον τρόπο σε υλικά είναι σημαντικό καθότι τα έσοδα είναι όπως προείπα οι πηγές εσόδων είναι λίγες οπότε τα υλικά φροντίζουμε να είναι υλικά τα οποία να μην είναι πάρα πολύ ακριβά να μην κοστίζουν αλλά να μπορούν να αξιοποιηθούν με ποικίλους τρόπους

X: Θα σε πάω τώρα λίγο πίσω στις δράσεις που κάνατε στα Διαβατά και στο λιμάνι μπορείς λίγο να μου περιγράψεις τι κάνατε;

Δ: Λοιπόν οι δράσεις κάτω στο λιμάνι δεν ήταν καθαρά της Σχεδίας ήτανε άτομα της Σχεδίας ουσιαστικά ήτανε οι ομάδες της Σχεδίας οι οποίες μέσω των Παιδικών Χωριών ΣΟΣ δραστηριοποιήθηκαν στα Διαβατά και στο λιμάνι αλλά ουσιαστικά μέσω της Σχεδίας μπήκα εγώ σε αυτήν τη διαδικασία υπήρχαν και άλλα άτομα από το πανεπιστήμιο βέβαια από το πανεπιστήμιο συνδέθηκαν με τα Χωριά ΣΟΣ και με τη Σχεδία και τα λοιπά και ξεκινήσαμε λοιπόν εκεί κάναμε υπήρχε πρόγραμμα απασχόλησης υπήρχαν κάποια άτομα που ήταν εργαζόμενοι των Χωριών ΣΟΣ οι οποίοι είχαν το βασικό σκελετό πήγαιναν κάθε μέρα και συμμετείχαν εθελοντές και κάναμε δημιουργική απασχόληση η οποία δημιουργική απασχόληση ε περιλάμβανε παιχνίδια ομαδικά ό,τι μπορούσε να γίνει και να επιτευχθεί χωρίς

το γλωσσικό κομμάτι ε:: και κατασκευές ομαδικές ή ατομικές οι οποίες επίσης ότι μπορούσε να γίνει με εύκολα υλικά και επαναχρησιμοποιήσιμα υλικά και τα λοιπά γιατί ήταν μεγάλοι πληθυσμοί και ήτανε και κατασκευές ε:: και τα παιδιά μας περίμεναν ήτανε πολύ δημιουργικό όλο αυτό μας περίμεναν κάθε φορά κάναμε τραγούδια επίσης κάναμε έτσι σε παντομίμα οτιδήποτε έτσι μπορεί να γίνει σε δημιουργική δράση που να μην απαιτεί γλωσσική επικοινωνία ιδιαίτερη ε:: αυτό και ο στόχος ήταν ουσιαστικά να περάσουν καλά τα παιδιά τουλάχιστον για αρχή γιατί μετά μπήκε ένα πιο εκπαιδευτικό κομμάτι ωστόσο εγώ δε συμμετείχα σε εκείνο ήτανε και δεν ήτανε καθαρά μέρος της Σχεδίας μπήκανε μέσα και άλλα πράγματα και το υπουργείο και τα λοιπά οπότε στο εκπαιδευτικό καθαρά είναι συνεχίστηκε πιο μετά δεν μπορώ να μπω ακριβώς εκεί να μιλήσω για εκείνο το κομμάτι

X: Μάλιστα ε:: τώρα θα σε πάω πάλι πίσω στη Σχεδία και θα ήθελα να σε ρωτήσω για ποιο λόγο ονομάζεται αυτή η ΜΚΟ Σχεδία στην πόλη και τι σημαίνει το σύμβολο της;

Δ: λοιπόν σχέδια στην πόλη σχέδια ουσιαστικά είναι:: η σχέδια σαν σχέδια συμβολίζει ένα ταξίδι ουσιαστικά ε:: το οποίο είναι ο οποίος είναι ένας τρόπος η σχέδια αποτελεί έναν τρόπο ώστε η ομάδα μας να ταξιδεύει να υπάρχει μέσα στην πόλη να δημιουργεί ε: θα βρω την λέξη να δημιουργεί ε:: πλαίσια μέσα στα οποία μπορεί να αναπτύσσεται μια ομαδικότητα μια δημιουργικότητα μπορεί να προσφέρει κάτι όμορφο ε:: και είναι σχέδια για αυτό το λόγο ακριβώς γιατί μέσα σε έναν ωκεανό ας πούμε από διάφορα πράγματα που υπάρχουν είναι ένα κομμάτι το οποίο ξεχωρίζει και στο οποίο μπορεί να απευθυνθούμε και να απευθυνθούν κάποιοι που θέλουνε να μπουν σε αυτή τη διαδικασία να ξεφύγουν λίγο από τα στάνταρ τη δουλειά την καθημερινότητα και θέλουνε να κάνουνε κάτι δημιουργικό πιο ομαδικό το οποίο σε μεγάλο βαθμό αφορά και τα παιδιά

X: Εμ θα ήθελα να σε ρωτήσω γιατί αυτοπαρουσιάζεστε ως παιδαγωγική καλλιτεχνική ομάδα;

Δ: κυρίως λόγω των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνουμε και λόγο των μελών της ε:: η πλειονότητα των ατόμων που συμμετέχουνε είναι άτομα τα οποία έχουν κάποια παιδαγωγική κατάρτιση είτε είναι νηπιαγωγοί δάσκαλοι μουσικοί εικαστικοί από εκεί και πέρα οπότε ε με τη μία αυτό ε καθορίζει και την ομάδα σαν καλλιτεχνική παιδαγωγική δηλαδή τα άτομα κυρίως είναι αυτά βέβαια συμμετέχουν και άλλα άτομα μπορούν να συμμετέχουν και άλλα άτομα και συμμετέχουν και άλλα άτομα απλά έχουν αυτό το ενδιαφέρον ότι θέλουνε να προσφέρουνε στο κομμάτι που έχει να κάνει με τη δημιουργικότητα και τα παιδιά είτε και με τους ενήλικες γιατί γίνονται και κάποια προγράμματα ενηλίκων αλλά που έχουνε αυτήν τη διάθεση να μάθουνε και να δείξουνε και να δημιουργήσουνε απλά επειδή ακριβώς κατά βάση αυτοί οι οποίοι συμμετέχουν ενδιαφέρονται είτε καλλιτεχνικά είτε είναι παιδαγωγοί και επειδή κατά βάση απευθύνεται σε παιδιά με στόχο που στόχο έχει να αναπτύξει κάποιες καλλιτεχνικές δεξιότητες να κάνει κατασκευές να κάνει ζωγραφική να κάνει διάφορα τέτοια πράγματα για αυτό και χαρακτηρίζεται έτσι η ομάδα ουσιαστικά αυτά είναι τα περιεχόμενά της

X: ε ωραία τώρα θα σε πάω λίγο στα παιδικά προγράμματα ε με ποιο κριτήριο σχεδιάζετε και οργανώνετε τα παιδικά προγράμματα που τρέχετε στη Σχεδία δε θα μιλήσουμε ακόμη για το κομμάτι των ενηλίκων.

Δ: λοιπόν τα παιδικά προγράμματα τα παιδικά προγράμματα εμ απευθύνονται είναι ανοιχτά αρχικά ε:: σε παιδιά είτε που έρχονται από μόνα τους στο χώρο της Σχεδίας και θέλουνε να συμμετάσχουν σε κάτι δημιουργικό είτε πηγαίνουμε εμείς σε διάφορους χώρους είτε αυτά είναι σχολεία είτε είναι βιβλιοθήκες είτε είναι το ΚΗΦ στα οποία είναι παιδιά τα οποία θέλουν να συμμετέχουν σε κάτι δημιουργικό και πολλές φορές δεν έχουνε τη δυνατότητα να συμμετάσχουν σε κάτι:: σε πολλά πράγματα γιατί ανήκουν ίσως σε ομάδες που είναι ευάλωτες που είναι ευπαθείς ε:: έχει και λίγο αυτό τον χαρακτήρα σε ένα κομμάτι της τα προγράμματα παιδικά προγράμματα ο στόχος τους είναι καλλιτεχνικός δημιουργικός είναι εμ ασχολείται πολύ με ομαδικές δράσεις ασχολείται με δράσεις που δεν είναι τόσο πολύ

γνωστικές δεν στοχεύουν δηλαδή στο να: να μάθουν τόσο πολύ στα παιδιά κάτι αμάν και ντε ε:: γιατί δεν είναι και συγκεκριμένα ένα περιεχόμενο δηλαδή είναι καθαρά εικαστική ομάδα οπότε πάμε να κάνουμε εικαστικά κάθε φορά παρέχει διαφορετικό περιεχόμενο απλά ε:: έχεις είναι συνήθως θεματικές οι δράσεις και προσεγγίζουν ένα θέμα από διάφορους τρόπους τους οποίους τα παιδιά αγαπάνε δηλαδή αυτό μπορεί να είναι η ζωγραφική μπορεί να είναι οι τεχνολογίες βίντεο οτιδήποτε άλλο μπορεί να είναι τα καλλιτεχνικά τα κολλάζ ε το τραγούδι η μουσική και κυρίως πάνω από όλα το παιχνίδι όλα γίνονται γύρω από το παιχνίδι ή από ομαδικές δράσεις ή γύρω από παιχνίδια οπότε είναι κάτι το οποίο είναι διασκεδαστικό αλλά δεν είναι καθαρά διασκεδαστικό με την έννοια του παιχνιδότοπου ας πούμε είναι ψυχαγωγικό με την έννοια ακριβώς της ψυχαγωγίας όπως θα μπορούσαμε να αναλύσουμε τη ψυχαγωγία για τα παιδιά

X: θα μπορούσες να μου δώσεις ένα παράδειγμα ενός τέτοιου προγράμματος;

Δ: ένα παράδειγμα ενός τέτοιου προγράμματος ε:: φέτος στις δημιουργικές διαδρομές που είναι μία από τις ομάδες ε της Σχεδίας ας πούμε είχε πολλές δράσεις που αφορούσαν ζωγράφους ήτανε μία θεματική που τη δουλέψαμε αρχικά φέτος και παίρναμε το κομμάτι ενός ζωγράφου ίσως με τις καλλιτεχνικές του δημιουργίες και τον προσεγγίζαμε με ένα τρόπο πχ τα παιδιά βλέπανε έργα και μετά καλούνταν με διάφορους πρωτότυπου τρόπους να φτιάξουνε δικά τους έργα να χρωματίσουνε να σχεδιάσουνε να παίξουνε με μπογιές με υλικά διάφορα όπως χαρτιά κόλλες χάντρες το οτιδήποτε και να προσεγγίσουν με το δικό τους τρόπο αυτό το οποίο είδανε ουσιαστικά δίνονται κάποια ερεθίσματα στα παιδιά και μετά τα παιδιά δημιουργούνε πάνω σε αυτά τα δημιουργήματα και περνάνε καλά μέσα από την ομάδα και τα παιδιά και εμείς ως εθελοντές

X: ε στην ιστοσελίδα σας λέτε πως σκοπός είναι η εναλλακτική και μη τυπική μάθηση ποιες αντιλαμβάνεσαι ότι είναι οι διαφορές ανάμεσα στην τυπική και μη τυπική που προσφέρετε στο χώρο σας;

Δ: λοιπόν ε:: είναι αρχικά σου είπα το ότι ένα κομμάτι είναι πολύ μεγάλο το ψυχαγωγικό δεν είναι καθαρά μάθηση είναι μάθηση η οποία επιτυγχάνεται μέσα από ε:: άλλες μεθόδους από αυτές του σχολείου μέσα από τη ψυχαγωγία μέσα από το παιχνίδι μέσα από την ομαδικότητα μέσα από την αυτενέργεια μέσα από τη δημιουργικότητα όλα αυτά είναι είναι χαρακτηριστικά της μη τυπικής μάθησης η μη τυπική μάθηση ουσιαστικά είναι η μάθηση η οποία συντελείται εκτός του οργανωμένου πλαισίου του σχολείου ε:: και παράδειγμα στην μη τυπική είναι πρώτον ότι είναι σε άλλα πλαίσια τα οποία μπορεί να μην είναι καθορισμένα μπορεί να συντελεστεί οπουδήποτε σε αντίθεση με την τυπική του σχολείου που συντελείται μόνο μέσα στο σχολείο ε:: δεν έχει αξιολόγηση στο κομμάτι ε: δεν περιμένεις βαθμό βαθμολογία ή οτιδήποτε και παράλληλα με το γνωστικό κομμάτι συνήθως η μη τυπική έχει πολλές άλλες στοχεύσεις που είναι στο κοινωνικό κομμάτι που είναι στο κομμάτι κάποιες φορές της ένταξης το κομμάτι της ψυχαγωγίας της απασχόλησης διάφορα τέτοια κομμάτια και όλο αυτό είναι το συναντάς στις δράσεις της Σχεδίας γιατί δεν ερχόμαστε εδώ δεν έρχονται τα παιδιά εδώ για να βγάλουν μία ύλη να μάθουν κάτι και μετά να εξεταστούν πάνω σ' αυτό και μετά να πάρουν ένα χαρτί αυτό είναι η τυπική αλλά έρχονται εδώ για να περάσουν καλά να πάρουν ερεθίσματα να δημιουργήσουνε να κοινωνικοποιηθούνε ε:: και να συμμετέχουνε σε μία ομάδα να ανήκουνε σε μία ομάδα και αυτά είναι χαρακτηριστικά την μη τυπικής τα οποία τα συναντάς και επίσης ε: οι δράσεις γίνονται σε χώρους ανοικτούς στο χώρο της Σχεδίας σε χώρους σχολείων βιβλιοθηκών επίσης χαρακτηριστικό υπαίθριες δράσεις συχνά το οποίο είναι της μη τυπικής μάθησης

X: ε θα ήθελα να σε ρωτήσω τώρα πως αντιμετωπίζετε τη διαφορά ηλικιών των παιδιών που συμμετέχουν στα προγράμματα της σχεδίας και στις δράσεις της;

Δ: ε λοιπόν είναι ε:: συνήθως είναι αμελητέες τα προγράμματα τα οποία είναι λίγη πι οργανωμένα και συμβαίνουν στο χώρο της Σχεδίας ε:: συνήθως αφορούν συγκεκριμένες ηλικίες συγκεκριμένα ηλικιακά πεδία τέλος πάντων τα οποία δε ξεφεύγουν πολύ δηλαδή

μιλάμε για πέντε με δέκα χρονών και ούτε με οκτώ εννιά ας πούμε εκεί που είναι λίγο πιο οργανωμένα τα πράγματα οπότε ξέρουμε σε ποιους απευθυνόμαστε περίπου και τι έχουμε στο μυαλό μας όταν το σχεδιάζουμε από εκεί και πέρα οι δράσεις που είναι εκτός σχεδίας που συντελούνται μέσω βιβλιοθηκών μέσω φεστιβάλ δήμων το οτιδήποτε οι οποίες είναι ανοιχτές ηλικιακά εκεί φροντίζουμε συνήθως να έχουμε κάτι απλά πιο εύκολο ε:: το οποίο να αφορά τις πάρα πολύ μικρές ηλικίες δηλαδή να αφορά τις προνηπιακές ηλικίες οπότε να μην έχει υψηλή απαίτηση δεξιοτήτων ε:: και κάτι το οποίο να έχει πιο αναβαθμισμένο επίπεδο να απευθύνεται στα μεγαλύτερα παιδιά και πιάνει μετά το φάσμα των ηλικιών εκεί δέκα έντεκα οπότε:: συνήθως δεν αποτελεί πρόβλημα δηλαδή ούτε τα ίδια τα παιδιά έχουν πρόβλημα να συμμετέχουν όλα μαζί ε το πολύ πολύ να γίνει αυτός ο καθορισμός να χωριστούνε δηλαδή οι πολύ μικρές ηλικίες που δεν κατέχουν κάποιες βασικές δεξιότητες με τις πιο μεγάλες από πέντε και πάνω δηλαδή μπορούν και πλέον να ζωγραφίσουνε να κόψουνε να κολλήσουνε τα πάντα όλα μόνα τους αυτός

X: ε: θα ήθελα να μου πεις πώς αξιολογείτε τα προγράμματα που υλοποιείτε με τα παιδιά;

Δ: λοιπόν ε στο τέλος καθότι είναι μη τυπική η μάθηση είναι και μη τυπικές οι μέθοδοι της αξιολόγησης αλλά παρόλα αυτά υπάρχει πάντα στο τέλος των δράσεων υπάρχει πάντα υπάρχουν έντυπα αξιολόγησης που συμπληρώνουμε υπάρχουν συζητήσεις στην ομάδα οι οποίες γίνονται σχετικά με το πώς πήγαν τα πράγματα πολλές φορές σημειώνουμε ανατροφοδοτούμε μεταξύ μας ε: σχετικά με το πρόγραμμα που έχουμε εκτελέσει συζητάμε τι πήγε καλά τι δεν πήγε τι μπορεί να βελτιωθεί για την επόμενη φορά το αφήνουμε και σαν σημείωμα πολλές φορές μέσω κάποιων γραπτών αξιολόγησης και με την επόμενη ομάδα που θα ασχοληθεί με κάτι αντίστοιχο ε:: και μέσα από αυτό συνεχίζουμε δηλαδή όταν βλέπουμε ότι κάτι δεν προχωράει με μια συγκεκριμένη ομάδα το αφήνουμε εάν δούμε ότι κάτι προχωράει και ότι κάτι θέλει παραπάνω συνεχίζουμε βλέπουμε τι ζητάει μια ομάδα παραπάνω πάμε προς τα εκεί ε: έτσι πάει η αξιολόγηση αλλά σίγουρα υπάρχει δηλαδή δεν τελειώνει μία δράση και αυτό ήτανε τελείωσε έγινε πάντοτε χρησιμοποιείται ως σκαλοπάτι για να πάμε κάπου αλλού

X: ε τώρα θα σε πάω λίγο στα σεμινάρια των εκπαιδευτικών θα ήθελα να μου πεις για ποιο λόγο η Σχεδία κάνει τέτοια σεμινάρια ;

Δ: λοιπόν τα σεμινάρια των εκπαιδευτικών είναι το αγαπημένο μου κομμάτι αν μη τι άλλο γιατί δίνει την ευκαιρία και σε μένα πέρα από το να δώσω πράγματα να πάρω πράγματα ε:: συμμετέχω πολύ γιατί τα σεμινάρια είναι πού κοντά στα ενδιαφέροντα μου έχουν αυτό το κομμάτι της ομάδας της ομαδικότητας της δράσης στην ομάδα όλο αυτό το ανήκειν το οποίο είναι πάρα πολύ ωραία και δεν το βρίσκεις σε όλα τα σεμινάρια που μπορεί να παρακολουθήσει κανείς ε:: η Σχεδία τα κάνει γιατί έχει επαφές με άτομα τα οποία έχουνε να προσφέρουνε άτομα να δείξουν και να διδάξουν πράγματα στους νέους είτε είναι παιδαγωγούς είτε εικαστικούς είτε το οτιδήποτε ε:: και για αυτό απευθύνεται και στο κομμάτι των ενηλίκων δηλαδή πέρα από τα παιδιά και τους γονείς των παιδιών έχει ένα κομμάτι μεγάλο συνεργατών οι οποίοι είναι ενήλικες οι οποίοι έχουν τις αλληλεπιδράσεις τις σχέσεις μεταξύ τους δημιουργείται έτσι ένα δίκτυο το βρήκα την βρήκα τη λέξη ένα δίκτυο ενηλίκων οι οποίοι ο καθένας προσφέρει το δικό του κομμάτι μέσα στο πλαίσιο αυτό γίνονται και τα σεμινάρια και έχουν αυτό το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό που σε λίγες ομάδες το βρίσκεις στοχεύουν πάρα πολύ στο να υπάρξουν ένα κλίμα ομαδικότητας και να λίγο πιο βιωματικό στοιχείο

X: θα μπορούσες να μου πεις κάποια σεμινάρια στα οποία έχεις συμμετάσχει;

Δ: λοιπόν εγώ έχω συμμετάσχει σε σεμινάρια τα οποία είχαν να κάνουν με θέατρο ε με παιδικές παραστάσεις και αξιοποίηση παιδικού θεάτρου με σεμινάρια που έχουν να κάνουν με τεχνολογία και αξιοποίηση τω τεχνολογιών και των βίντεο με εικαστικά σεμινάρια που έχουν θέμα εικαστικά σε σεμινάρια που έχουν να κάνουν με αφηγήσεις και παραμύθια τα οποία έχουνε γίνει ε:: τι άλλο; Αυτά μου έρχονται τώρα στο μυαλό ε:: νομίζω νομίζω ότι σ'

αυτές τις θεματικές έχουν κινηθεί τα περισσότερα πολλά έχουν χαρακτηριστικά που απασχολούν τη διαπολιτισμικότητα η οποία με ενδιαφέρει πολύ ή τους βιωματικούς τρόπους μάθησης τα οποία επίσης με ενδιαφέρουν πάρα πολύ σαν αντικείμενο

X: ε ανέφερες πως αυτά τα σεμινάρια είναι βιωματικά

Δ: ναι σε κύριο λόγο δηλαδή:: θες να σου περιγράψω;

X: ναι αυτό θα σου έλεγα αν μπορείς να μου περιγράψεις

Δ: δηλαδή δεν καθόμαστε σε ένα αμφιθέατρο σε ένα ημικύκλιο ο οποίος δείχνει παρουσιάσεις και εμείς ακούμε αλλά είμαστε όλοι σε ένα χώρο που είναι της Σχεδίας που μπορούμε να κινηθούμε ελεύθερα δεν έχει έδρες, καρέκλες, γραφεία και τα λοιπά ε:: και οι προσεγγίσεις οι οποίες ακολουθούνται είναι το ότι συμμετέχουμε είμαστε μία ομάδα γνωρίζουμε με τον όποιον είναι εκπαιδευτικός διδάσκοντας σε εισαγωγικά σε εκείνη την φάση ο εμπυχωτής ίσως θα τον έλεγα καλύτερα της ομάδας στην κάθε περίπτωση ε:: και αυτά τα οποία μαθαίνουμε τα κάνουμε δηλαδή εάν είναι εικαστικά τα κάνουμε κάνουμε εικαστικά κάνουμε κατασκευές το δοκιμάζουμε εάν είναι θέατρο σηκωνόμαστε και παίζουμε θέατρο αν είναι οτιδήποτε οτιδήποτε προσεγγίζεται μέσω αυτών των μεθόδων μέσω δραματοποίησης μέσω ρόλων μέσω παιχνιδιού παίζουμε και εμείς παρότι ενήλικες ε μέσω δημιουργικών έτσι εικαστικών δράσεων ε:: και το κάνουμε αυτό είμαστε μια ομάδα δε μας δείχνει κάτι κάποιος και εμείς ακούμε δηλαδή είναι συμμετοχικό και βιωματικό

X: ωραία τώρα θα σε πάω ένα άλλο πρόγραμμα της Σχεδίας

Δ: και αναγκαζόμαστε να γνωριστούμε μεταξύ μας είναι must αυτό σε κάθε περίπτωση δεν ερχόμαστε άγνωστοι και φεύγουμε άγνωστοι το οποίο το βρίσκω πολύ σημαντικό για εμένα

X: μάλιστα θες να μου πεις και κάτι άλλο;

Δ: αυτό

X: ωραία εντάξει ωραία τώρα θα σε πάω ένα άλλο πρόγραμμα της Σχεδίας το οποίο λέγεται Back to the community το οποίο είναι ένα πρόγραμμα με πρόσφυγες θα μπορούσες λίγο να μου πεις για ποιο λόγο:: ποιος είναι ο σκοπός μάλλον αυτού του προγράμματος;

Δ: λοιπόν το συγκεκριμένο πρόγραμμα αμ και δεν έχω έχω ακούσει πράγματα αλλά δεν είχα το χρόνο να ασχοληθώ εγώ η ίδια δεν έχω συμμετάσχει σε αυτό ε:: γνωρίζω όμως ότι γιατί το ξέρω από όταν ξεκίνησε για να γίνει λοιπόν είναι ένα πρόγραμμα το οποίο ουσιαστικά είναι μη τυπική μάθηση η οποία απευθύνεται σε ενήλικες πρόσφυγες κυρίως ενήλικες άντρες και γυναίκες και το οποίο ουσιαστικά ε:: παρέχει στους ανθρώπους αυτούς life skills θα το πω έτσι σε εισαγωγικά δε μου έρχεται στα ελληνικά τώρα για κανένα λόγο ((γελά)) ε δεξιότητες ουσιαστικά βασικές δεξιότητες ε αυτό σαν life skills μου έρχεται στο μυαλό δεν μπορώ κάπως αλλιώς να το προσεγγίσω το οποίο είναι ε:: αφορά τεχνολογία αφορά λίγο γλώσσα αφορά λίγο πρακτικές δεξιότητες κατασκευές σε επίπεδο να δημιουργήσουν πράγματα όπως να ράψουνε όπως να κατασκευάσουνε και πάλι όπως στα εργαστήρια το βρήκα εργαστήρια τα οποία καταλήγουν κάπου σε κάτι πρακτικό εξάσκηση πρακτικών δεξιοτήτων τα οποία μπορούν να βοηθήσουνε τους ανθρώπους αυτούς σιγά σιγά να ενταχθούν στην κοινωνία και σε έναν παραγωγικότερο τρόπο ζωής από αυτόν τον οποίο ζουν τώρα αυτή τη στιγμή στα καμπ να κάνουν κάνουν γιατί οι άνθρωποι αυτή τη στιγμή δεν κάνουν κάτι ε:: και μέσα από όλα αυτά ε αρχίζουν και δραστηριοποιούνται είτε στη μικρή τους και θα μπορούν τους δίνεται το έναυσμα να μπορούν να κάνουν πράγματα να ξεκινήσουν από τη δική τους μικρή κοινότητα αυτή των προσφύγων και στην πορεία να ενταχθούνε στο παραγωγικό τομέα εδώ της πόλης

X: εμ

Δ: και επισκέψεις σε χώρους και γνωριμία με την πόλη επίσης περιλαμβάνει το συγκεκριμένο πρόγραμμα από όσο ξέρω ε:: που είναι πάλι στην ίδια λογική να έρθουν σε επαφή με τους ανθρώπους με την πόλη και να αρχίσουν σιγά σιγά να εντάσσονται σιγά σιγά

X: ωραία ε: τώρα θα σε πάω στο πιο προσωπικό κομμάτι και θα ήθελα να μου πεις αρχικά για σένα τι σημαίνει Σχεδία;

Δ: λοιπόν για μένα η Σχεδία είναι ήταν βασικά μεγάλη χαρά μου που την γνώρισα τη Σχεδία ε:: γιατί πάντα αναρωτιόμουν το ότι αναρωτιόμουν το αν υπάρχει το κάτι διαφορετικό είχα γνωρίσει να πω την αλήθεια μέσα από τη σχολή μου πολύ όμορφα πράγματα σε σχέση με το αντικείμενό μου σε σχέση με τα παιδαγωγικά με έναν τρόπο που ξεφεύγει από αυτόν που γνωρίζουμε ας πούμε από τα σχολεία και τη στεία γνώση και όλο αυτό και ήμουν πού χαρούμενη που είχα αυτή τη δυνατότητα σε στο επίπεδο το εκπαιδευτικό το πανεπιστημιακό το θέμα ήταν ότι φεύγοντας από εκεί ε:: δεν είχα βρει κάτι που να ανταποκρίνεται σε αυτό και ό,τι είχα στο μυαλό μου και ό,τι συναντούσα ε:: ήτανε αρκετά θα το βάλλω σε εισαγωγικά παρωχημένο και για μένα δηλαδή μη έχοντας τη δυνατότητα να δουλέψω με δικό μου με δικιά μου ομάδα και να κάνω πράξη όλα αυτά που είχα από το πανεπιστήμιο στο νου μου ε ό,τι άλλο έβλεπα ήτανε πολύ τυπικό και αναρωτιόμουν αν υπάρχει κάποιος τρόπος να συνεχίσω να ασχολούμαι με αυτά τα οποία με αυτή τη λογική που είχα αποκτήσει ήδη από το πανεπιστήμιο ε:: με μία ομάδα επίσης το κομμάτι της ομάδας το οποίο τώρα το γνώρισα επίσης μέσω του πανεπιστημίου που μου έλειπε μια ομάδα στην οποία να νιώθω ότι ανήκω με την οποία μπορώ να κάνω πράγματα να έχει δημιουργικό αποτέλεσμα ε:: και να έχει αυτή τη χαρά της συνάντησης τη χαρά της συμμετοχής μου έλλειπε αυτό το πράγμα να πω την αλήθεια και μέσα από τη Σχεδία το συνάντησα ξανά ε είναι μία ομάδα στην οποία μπορώ να απευθυνθώ μπορώ να συμμετάσχω και να έχω ένα δημιουργικό αποτέλεσμα ξέρω το ότι είναι μια ομάδα η οποία είναι ανοιχτή στην οποία μπορώ να μιλήσω μπορώ να εκφράσω μπορώ να προτείνω μπορώ να μην προτείνω ε:: μπορώ να συμμετέχω στο βαθμό που θέλω και να κάνω πράγματα δημιουργικά κρατάει ζωντανό αυτό το κομμάτι της δημιουργικότητας το οποίο δύσκολα το κρατάς ζωντανό σήμερα ε αυτό και για μένα είναι πού σημαντικό ότι μου κρατάει ζύπνιο αυτό το κομμάτι της δημιουργικότητας από τη μια και από την άλλη νιώθω ότι ανήκω σε μία ομάδα ε:: και επίσης είναι πολύ σημαντικό

X: άρα λοιπόν αν σε ρωτούσα τι έχεις αποκομίσει από τη συμμετοχή σου σε αυτήν την ομάδα τι θα μου έλεγες;

Δ: λοιπόν πέρα από το προσωπικό κομμάτι αυτό της αίσθησης λίγο του ανήκειν και όλο αυτό ε:: αποκτώ και γνώσεις πάρα πολλές γιατί έχω να κάνω με ανθρώπους που έχουν διάφορες γνώσεις τις οποίες εγώ δεν έχω και υπάρχει μία ανταλλαγή πρακτικές γνώσεις γιατί συμμετέχοντας και κάνοντας πράγματα μαθαίνω και αποκομίζω πολλά πράγματα και σε πρακτικό επίπεδο που σχετίζονται με τη δουλειά μου και σε προσωπικό που σχετίζονται με τις διαπροσωπικές σχέσεις και με τα άτομα που γνωρίζω και μ' όλο αυτό που συμβαίνει

X: πρακτικό επίπεδο ας πούμε είναι οι σχέσεις σου πχ με τα υλικά;

Δ: οι σχέσεις μου με τα υλικά οι σχέσεις μου οι τεχνικές οι σχέσεις μου με το κομμάτι της διδασκαλίας σε εισαγωγικά και όλο αυτό το οποίο ε το εξασκώ αν μη τι άλλο οπότε είναι πάρα πολύ σημαντικό είναι κομμάτι πρακτικής αυτό το για μένα

X: μάλιστα ε τώρα θα ήθελα να περάσουμε λίγο στο σχολιασμό ε αρχικά θα ήθελα να μου σχολιάσεις εδώ αυτό το μπάνερ και στη συνέχεια αφού τελειώσεις με το σχολιασμό του μπάνερ να μου σχολιάσεις αυτό εδώ το μικρό το κειμενάκι πάρε το χρόνο σου και όποτε είσαι έτοιμη

Δ: λοιπόν το μπάνερ α:: αυτό το εξαιρετικό μπάνερ το οποίο έχω κουβαλήσει και δεν είναι καθόλου ελαφρύ ((γελά)) λοιπόν και έχει μία τάση να πέφτει όταν φυσάει ε:: έχει τις βασικές τα βασικά κομμάτια τα οποία αντιπροσωπεύουν τη Σχεδία είπαμε ότι η σχεδία είναι μια ομάδα η οποία στοχεύει σε κάτι δημιουργικό που ανθίζει μέσα στην πόλη και έχει κάποιες φράσεις και κάποια ρήματα που αντιπροσωπεύουν αυτά που είναι η σχεδία λέει συμμετέχω επικοινωνώ ταξιδεύω για αυτό και είναι σχεδία είπαμε ταξιδεύει από μέρος σε μέρος ε μαθαίνω δρω δημιουργώ ονειρεύομαι έναν καλύτερο κόσμο ουσιαστικά είπαμε έχει το κομμάτι της δημιουργίας που είναι πολύ χαρακτηριστικό και καλλιτεχνική ομάδα το κομμάτι της συμμετοχής και της επικοινωνίας που είναι αυτό που είμαστε εμείς όλη η ομάδα ε:: το κομμάτι της μάθησης και εμείς μαθαίνουμε ο ένας από τον άλλον και εμείς μαθαίνουμε σε

άλλους και οι άλλοι μαθαίνουν από εμάς και πάει λέγοντας και σίγουρα το κομμάτι που λέει ονειρεύομαι έναν καλύτερο κόσμο ε ανταποκρίνεται σε αυτό ακριβώς ότι η σχεδία θέλει να κάνει πράγματα τα οποία είναι τα οποία να κάνουνε τη διαφορά να πω θα το πω κάπως έτσι X: να κάνουν τη διαφορά στην εκπαιδευτική πραγματικότητα δηλαδή;

Δ: ναι να κάνουν τη διαφορά στην εκπαιδευτική πραγματικότητα στο κομμάτι του εθελοντισμού στο κομμάτι ε των παράλληλων πραγμάτων με την εκπαίδευση που συμβαίνουνε στην πόλη ε μία ομάδα που νομίζω ότι το καταφέρνει πολύ καλά σε αυτό το κομμάτι

X: ότι δηλαδή προσπαθεί να δημιουργήσει μια καινούρια νοοτροπία γύρω από::

Δ: ναι από πράγματα που είναι εκτός της τυπικής της εκπαίδευσης υπάρχουν πάρα πολλές ομάδες οι οποίες κάνουνε διάφορα πράγματα η σχεδία νομίζω ότι είναι από τις ομάδες που το καταφέρνουν αυτό το πράγμα καλύτερα πολύ καλά σε πολύ καλό βαθμό ε:: να έχουνε να κάνουνε κάτι το διαφορετικό από αυτό που ξέρουμε ήδη

X: τελειώσες με την εικόνα;

Δ: ναι νομίζω πως αυτά θα έλεγα για την εικόνα και το μπάνερ μας και τώρα στο κειμενάκι τι θέλεις να σου σχολιάσω;

X: διάβασε το λίγο μια φορά και μετά ε ότι αισθάνεσαι ότι θέλεις να σχολιάσεις το σχολιάζεις μπορεί εν τέλει να μη θέλεις να το σχολιάσεις καθόλου έτσι είναι και αυτό μέσα

Δ: μιλάει για τη συμμετοχικότητα ουσιαστικά και για την βιωματικότητα τα οποία τα τα ανέφερα αρκετές φορές τις φορές που μιλούσα ε:: τα οποία για εμένα είναι πάρα πολύ σημαντικά πολύ πιο σημαντικά και από το κομμάτι των γνώσεων που περέχει το σχολείο πλέον στις μέρες γιατί το να ανοίξεις έναν υπολογιστή και να πάρεις γνώσεις είναι πάρα πολύ εύκολο πλέον και δεν νομίζω ότι αυτό που χρειάζονται πλέον τα παιδιά και οι ενήλικες αλλά χρειάζονται κάποιος να τους μάθει πως να το εκμεταλλευτούν αυτήν τη γνώση πώς να εκμεταλλευτούνε το τι συμβαίνει πώς να πάρουν τα ερεθίσματα και να βγάλουν κάτι από αυτό αυτά λέει εδώ ο φίλος μας ο Φρέιρε ε τώρα συγκρίνοντάς το με το κομμάτι της Σχεδίας ε θεωρώ ότι συμπίπτει πολύ και με τη νοοτροπία των πραγμάτων που γίνονται στη Σχεδία είπαμε ότι είναι ερεθίσματα και είναι πράγματα που συμβαίνουν τα οποία προσπαθούμε μέσα από αυτά να βγάλουμε κάτι άλλο είτε αυτό αφορά τους ενήλικες είτε αφορά τα παιδιά ε:: και βασίζονται όχι στο να κάθεται και να ακούς πράγματα αλλά στο να κάνεις πράγματα εσύ ο ίδιος αν δεν κάνεις εσύ ο ίδιος δεν γίνεται τίποτα σε αυτή την ομάδα από το πρώτο μέχρι το τελευταίο άτομο που συμμετέχει ε:: αυτό τα συνέδεσα δεν ξέρω αν θες κάτι άλλο

X: όχι δε θέλω κάτι άλλο αφού τελειώσες το σχολιασμό σου έχω άλλη μία τελευταία ερώτηση λοιπόν μετά από όλα αυτά που έχουμε συζητήσει ποια πιστεύεις ότι είναι η πολιτική διάσταση της σχεδίας;

Δ: λοιπόν η πολιτική διάσταση η πολιτική διάσταση κοίταξε ε:: μιλάμε για συμμετοχικότητα μιλάμε για αυτό που είπα για πρωτοβουλία για το ότι άμα δεν κάνω το είπα κιόλας εγώ κάτι και ο καθένας δεν κάνει κάτι δεν γίνεται τίποτα αν δεν μπει στη διαδικασία να πεις εγώ θα κάνω αυτό και ο καθένας δεν κάνει αυτό το κομμάτι δεν πρόκειται α λειτουργήσει όλο αυτό το πράγμα γιατί δεν έχει πέρα από την υπεύθυνη δεν έχει αυτούς που είναι αυτοί που δίνουν αρμοδιότητες και δίνουν πράγματα στους υπολοίπους να κάνουνε οπότε είναι συμμετοχικό δημοκρατικό είναι ε:: ανταποκρίνεται ε σε κάτι τέτοιο τώρα παραπάνω δε μου έρχεται να σχολιάσω κάτι άλλο απλά νομίζω ότι αυτό είναι η πολιτική του συμμετοχικού και ουσιαστικά είναι ότι όλοι συμμετέχουν το ίδιο ισάξια ε:: και αυτοί οι οποίοι αναλαμβάνουν να κάνουν πράγματα ε:: είναι leaders δεν είναι ξεκινάνε κάτι και κάνουνε οι ίδιοι για να κάνουν και οι υπόλοιποι δεν αποδίδουν αρμοδιότητες δηλαδή θα έρθω εγώ και θα μου πούνε θα κάνεις αυτό σήμερα δεν λειτουργεί έτσι οπότε δεν ξέρω αν σε βοηθάει έτσι όπως το σκέφτομαι εγώ μέχρι εκεί φτάνουν οι γνώσεις μου περί πολιτικής ((γελά)) λυπάμαι παραπάνω δεν κατέχω αυτά δεν μπορώ να σου πω κάτι άλλο αν βγάζεις νόημα εσύ από αυτά

X: όχι εγώ έχω βγάλει νόημα

Δ: χαίρομαι

X: εγώ είμαι καλυμμένη με αυτά που έχεις πει θα ήθελες εσύ να προσθέσεις κάτι άλλο;

Δ: ε όχι νομίζω όλες τις πλευρές της συμμετοχής και της προσωπικής μου εμπειρίας από αυτό τις είπα αυτά ε:: κυρίως οι αναφορές μου είναι για τη χρονιά που πέρασε βέβαια

X: εντάξει αυτό δε μας ενοχλεί όπως και να το κάνουμε είναι εμπειρία μέσα στη Σχεδία όπως και να το κάνουμε

Δ: ε:: και θα ήθελα να είχα και παραπάνω πράγματα και εμπειρίες να μοιραστώ αυτά

X: ωραία σε ευχαριστώ πάρα πολύ για το χρόνο σου

Συνέντευξη 8

X: καλησπέρα

Σ: καλησπέρα

X: αρχικά θα σου κάνω κάποιες έτσι εισαγωγικές ερωτήσεις και θα ήθελα να που πεις εσύ τι κάνεις με τι ασχολείσαι;

Σ: ε είμαι φοιτήτρια στο τρίτο έτος στο τμήμα βιβλιοθηκονομίας και συστημάτων πληροφόρησης εμ και γενικότερα με τι ασχολούμαι στην καθημερινότητά μου;

X: με κάλυψες με τη φοιτητική σου ιδιότητα

Σ: ωραία ευχαριστώ

X: θα ήθελα να σε ρωτήσω όσο καιρό είσαι εθελόντρια στη σχεδία;

Σ: είμαι τέσσερα χρόνια φέτος βασικά κλείνω τον τέταρτο χρόνο

X: α έχεις δηλαδή εμπειρίες να μου πεις σα να λέμε

Σ: ναι ναι ναι βέβαια

X: θέλω να σε ρωτήσω τώρα από πού πληροφορήθηκες για τη σχεδία;

Σ: ε μόλις τελείωσα το σχολείο και βγήκαν τα αποτελέσματα των πανελλαδικών και δεν πέρασα στη σχολή που ήθελα που ήταν νηπιαγωγών ε: από κει και πέρα κάτι ήθελα να κάνω σχετικά με το με το αντικείμενο που ήθελα να σπουδάσω ε και έτσι μέσω ίντερνερτ βασικά να μέσω facebook την είδα και ήρθα να ρωτήσω πληροφορίες και έμεινα τέσσερα χρόνια πια

X: τι ήταν αυτό που σε έκανε να μείνεις στη σχεδία;

Σ: εμ η ομάδα η ομάδα ο χώρος και η ενέργεια του χώρου και των ατόμων που συναλλάσσεσαι μέσα στη σχεδία ε δηλαδή ένιωσα από την πρώτη στιγμή ότι είμαι μέλος και ότι το γλυκό να το πω έτσι έδεσε δε νιώθεις ότι έρχεσαι σε ένα χώρο και ότι πρέπει να κάνεις κάποια πράγματα γιατί πρέπει να γίνουν γιατί κάποιοι άλλοι στο είπαν απλά το κάνεις γιατί το θέλεις μέσα της ψυχής σου αυτό και ουσιαστικά συνεργάζεσαι δεν είναι ο καθένας μονάδα είστε ομάδα και αυτό λείπει γενικότερα πιστεύω στις μέρες μας και πιστεύω πάρα πολύ στις ομάδες πιστεύω ότι ο καθένας μπορεί να καταφέρει κάτι μόνος του αλλά πιστεύω λίγο περισσότερο στις ομάδες όταν είσαι ομάδα όταν ενώνονται μυαλά και ιδέες και θέληση μπορούν να γίνουν πολλά πράγματα

X: ωραία τώρα θέλω να σε ρωτήσω για τα μέλη της ομάδας πως επικοινωνείτε αναμεταξύ σας;

Σ: ε όσο αναφορά τα προγράμματα;

X: ναι

Σ: ε ουσιαστικά μέσω ε στις συναντήσεις μας που κάνουμε κάθε εβδομάδα στο χώρο της σχεδίας οι οποίες κανονίζονται μέσω τηλεφώνων μέσω μηνυμάτων στα social media και προσπαθούμε έτσι να βρούμε καινή ημέρα που να βολεύει τα περισσότερα μέλη της ομάδας αν όχι όλα εμ ώστε να κάνουμε τις συναντήσεις μας δηλαδή προτιμούμε να βρισκόμαστε από κοντά για να οργανώνουμε τα προγράμματά μας

X: ε υπάρχει κάποια συγκεκριμένη μέρα που συναντιέστε στη σχεδία;

Σ: ε συνήθως στην αρχή της χρονιάς ορίζουμε μία συγκεκριμένη μέρα η οποία θα βολεύει τους περισσότερους ε εκτός βέβαια αν υπάρχει για κάποιο λόγο αν τύχει κάτι αν έχουμε

εκείνη την μέρα κάποια άλλη εκδήλωση εξωτερική στη σχεδία όπου κανονίζουμε πάλι με όλα τα μέλη ότι για τη συγκεκριμένη βδομάδα ημέρα συνάντησης θα αλλάξει

X: ωραία τώρα θα ήθελα να μου περιγράψεις μία μέρα στη σχεδία

Σ: ε μια μέρα στη σχεδία ωραία μπορεί να είναι πάρα πολύ διαφορετική από μέρα σε μέρα η σχεδία μία μέρα μόνος στη σχεδία μία μέρα με πρόγραμμα στη σχεδία

X: μια μέρα με πρόγραμμα στη σχεδία

Σ: μία μέρα με πρόγραμμα λοιπόν εμ ερχόμαστε πάντοτε γύρω στη μία ώρα με σαρανταπέντε λεπτά νωρίτερα από την έναρξη του προγράμματος να προετοιμάσουμε το χώρο ανάλογα το πρόγραμμα είτε είναι για παιδιά θα γίνει στον πάνω όροφο και πρέπει να δούμε αν έχουμε όλα μας τα υλικά να δούμε αν ο χώρος είναι καθαρός οτιδήποτε έχουμε να διορθώσουμε είτε στον κάτω όροφο που είναι συνήθως τα προγράμματα για του ενήλικες εμ να βάλουμε τη μουσικούλα μας να προετοιμαστούμε να μιλήσουμε μεταξύ μας να δούμε τι και πως αν έχουμε κάποια απορία σχετικά με το πρόγραμμα και έτσι ξεκινάει για να έχουμε μία εύκολη ροή ουσιαστικά να μη δυσκολεύουμε και εμείς οι ίδιοι τον εαυτό μας ώστε να κυλήσει ωραία το πρόγραμμα και πάνω από όλα να το ευχαριστηθούμε και εμείς οι ίδιοι και μετά τη λήξη κάθε προγράμματος συνήθως βρισκόμαστε είτε μέσα είτε έξω αν έχει καλό καιρό και συζητάμε για το πώς πήγε τι μας άρεσε τι δε μας άρεσε αν θα το ξανακάνουμε και αν θέλουμε να αλλάξουμε κάτι και από εκεί και πέρα πολλές φορές όταν έχουμε χρόνο γιατί αυτός ο χώρος για κάποιο λόγο σε τραβάει να μείνεις μπορεί να κάτσουμε και άλλες πόσες ώρες δηλαδή δεν είναι δουλειά αυτή είναι η μεγάλη διαφορά που πολλοί έχουν στο μυαλό τους ότι πας και κάνεις κάτι που μοιάζει με δουλειά αλλά δεν είναι δουλειά ε και μπορεί να κάτσουμε να συζητήσουμε γιατί κάνουμε παρέα γενικά μεταξύ μας οι εθελοντές

X: άρα λοιπόν πέρα από το ότι οργανώνετε προγράμματα μετά κάθεστε αναμεταξύ σας στο χώρο και: συζητάτε για δικά σας προσωπικά ζητήματα

Σ: ναι ναι γίνεται πάρα πολύ συχνά ε βασικά αυτό μου έκανε πάρα πολύ εντύπωση από την πρώτη χρονιά που ήρθα γιατί είχα στο μυαλό μου αλλιώς ότι θα είναι ότι θα είμαι μια εθελόντρια η οποία πάει κάνει ένα παιδικό πρόγραμμα γιατί της αρέσει αυτός ο τομέας και φεύγει αλλά τελικά δεν είναι έτσι είναι είσαι μέλος στην ομάδα αυτός ο χώρος σου ανήκει να το πω σε εισαγωγικά δηλαδή δεν έρχεσαι σε ένα ξένο χώρο τον νοιάζεσαι και ότι του δίνεις σου δίνει και αυτός

X: τέλεια τώρα θα σε πάω στο οικονομικό κομμάτι της σχεδίας και θα ήθελα να μου πεις πως διατηρείτε το χώρο σας;

Σ: εμ ουσιαστικά από το πρόγραμμα των δημιουργικών διαδρομών όπου πραγματοποιείται κάθε Σάββατο πρωί και δηλώνουν συμμετοχής παιδιά της πόλης όπου με μία συνεισφορά που ανέρχεται στο ποσό των πέντε ευρώ συντηρείται ένα μεγάλο ποσοστό του ενοικίου και των από τα πάγια έξοδα ε από εκεί και πέρα από τη συνεισφορές των μελών οι οποίες είναι δεκαπέντε ευρώ το χρόνο εμ γιατί δυστυχώς δεν υπάρχει ανάλογη στήριξη από το κράτος οπότε θέλεις να το στηρίξεις αυτόν το χώρο ε και από εκεί και πέρα από συνεισφορές όχι ακριβώς μελών ατόμων ανθρώπων που απλά θέλουν να βοηθήσουν τη σχεδία ε και από τα σεμινάρια για ενήλικες που διοργανώνει κατά βάση αυτά

X: οι συζητήσεις για τα οικονομικά της σχεδίας είναι ανοιχτές προς όλα τα μέλη;

Σ: ναι δεν υπάρχουν διακρίσεις δεν υπάρχουνε συζητήσεις κάτω από το τραπέζι σίγουρα δεν μπορεί να μην κάνουμε αναλυτική συζήτηση με νέους εθελοντές και με άτομα που ακόμα δεν γνωρίζουμε καλά αλλά η ομάδα η οποία είναι χρόνια σταθερή ξέρει το πώς πηγαίνει η σχεδία τι προβλήματα μπορεί να αντιμετωπίζει οικονομικά ε το ότι χρωστάει τι δεν χρωστάει να το πω έτσι

X: τώρα σχετικά με τον εξοπλισμό και τα υλικά που έχετε θα ήθελα να μου πεις από πού τον αγοράζετε από πού αγοράζετε όλα αυτά τα υλικά

Σ: εμ συνήθως από τα τοπικά βιβλιοπωλεία από είδη με γραφική ύλη ε αλλά υπάρχουν πολλά υλικά τα οποία μας τα φέρνουν φίλοι τα οποία δε χρειάζονται πια ή ακόμα και εμείς

συλλέγουμε πολλές φορές υλικό γιατί γενικά μας αρέσει να δουλεύουμε με ανακυκλώσιμα υλικά στα προγράμματά μας και να κάνουμε κατασκευές με ανακυκλώσιμα υλικά οπότε και εμείς οι ίδιοι ως εθελοντές συλλέγουμε στο σπίτι πράγματα αντικείμενα που δεν χρειαζόμαστε και ανακυκλώσιμα υλικά και τα μαζεύουμε στο χώρο της Σχεδίας

X: και όλα αυτά τα υλικά και τον εξοπλισμό ποιος τον ελέγχει;

Σ: το τι υπάρχει μέσα στη σχεδία και τι όχι;

X: ναι

Σ: ε: κατά κύριο λόγο σίγουρα ξέρει για όλον τον εξοπλισμό για το τι έχει η σχεδία και τι χρειάζεται ε η συντονίστρια μας που είναι από τα ιδρυτικά μέλη η Αργυρώ Σ. από κει και πέρα ο κάθε εθελοντής έχει πρόσβαση δηλαδή τα υλικά μας δεν είναι ποτέ κρυμμένα κάθε εθελοντής όχι απλά έχει πρόσβαση είναι καλό να έχει πρόσβαση κιόλας και να γνωρίζει που βρίσκονται τα υλικά ε που βρίσκεται το κάθε υλικό αν έχουμε έλλειψη σε κάτι ε οπότε δεν είναι το μυστικό του κράτους ίσα ίσα πρέπει να γνωρίζουν όλοι οι εθελοντές τα τι έχουμε και τι μας λείπει

X: τώρα θα σε πάω λίγο γενικά στη Σχεδία, γιατί ονομάζεται σχεδία στην πόλη και τι σημαίνει το σύμβολό της;

Σ: μάλιστα ε λοιπόν σχεδία στην πόλη στην πόλη γιατί βρίσκεται στην πόλη της Θεσσαλονίκης και σχεδία γιατί η σχεδία ουσιαστικά είναι μία σωστική λέμβος ε: που μεταφορικά αλλά πολλές φορές και κυριολεκτικά η σχεδία στην πόλη μπορεί να λειτουργεί ως σωστική λέμβος είτε της ψυχής σου είτε όταν άνθρωποι που έχουν πραγματικά ανάγκη και τους βοηθάει οπότε πιστεύω είναι ένας από τους λόγους που ονομάζεται σχεδία στην πόλη δηλαδή προσωπικά για μένα σε εισαγωγικά με έσωσε σε εκείνη την περίοδο της ζωής μου ότι ήμουν αρκετά απογοητευμένη ότι είχα αποτύχει στις πανελλήνιες το τι θα κάνω και όταν ήρθα στη σχεδία και μίλησα με τόσους διαφορετικούς ανθρώπους έκανα τόσα πολλά πράγματα και νιώθω πραγματικά ευγνώμων για όλα αυτά που μου έχει δώσει οπότε να ένα κομμάτι της ψυχής μου το έσωσε να το πω θεωρητικά ε και επίσης ο δεύτερος λόγος είναι το ότι ταξιδεύει γιατί ταξιδεύει είτε κυριολεκτικά σε διάφορες πόλεις σε διάφορες χώρες είτε μεταφορικά γιατί πάντα μέσα από τις τέχνες ταξιδεύουμε

X: και το σύμβολο;

Σ: το σύμβολο το σύμβολο είναι μία χρωματιστή πόλη μια ονειρική πόλη δηλαδή ε γιατί πάντα τα χρώματα δίνουν χαμόγελα δίνουν χαρά ε: οι τέχνες κάτι που ασχολούμαστε εμείς έχουν χρώματα και: το σύμβολο της ένωσης γιατί η σχεδία ενώνει ενώνει ανθρώπους ενώνει ιδέες ενώνει ενώνει γενικότερα

X: άρα λοιπόν αν σε ρωτήσω γιατί αυτοπαρουσιάζεστε ως καλλιτεχνική παιδαγωγική ομάδα ποια θα ήταν η απάντησή σου;

Σ: ε:: καλλιτεχνική γιατί ασχολούμαστε προσεγγίζουμε αρκετά θέματα μέσα από τις τέχνες είτε ασχολούμαστε με τις τέχνες όπως είναι η ζωγραφική το θέατρο ε η φωτογραφία αλλά προσεγγίζουμε και θέματα κοινωνικά όπως είναι ο ρατσισμός, τα στερεότυπα, οι προκαταλήψεις, η διαφορετικότητα μέσα από τις τέχνες παιδαγωγική γιατί ε κατά βάση όχι κατά βάση σε μεγάλο μέρος ε:: έχει να κάνει τα εκπαιδευτικά μας προγράμματα έχουν να κάνουν με τα παιδιά και ομάδα γιατί η σχεδία είναι μία ομάδα είμαστε δηλαδή ένα η σχεδία που αποτελείται από πολλά μέλη

X: ε πριν μου ανέφερες ότι η σχεδία βοηθάει μου το παρουσίασες ως σωστική λέμβο ποιους πιστεύεις ότι βοηθάει η σχεδία;

Σ: ε πρώτα από όλα τα μέλη της τους εθελοντές ε: ένας εθελοντής που θα έρθει στη σχεδία δε θα έρθει για να δώσει μόνο μπορεί αυτή να είναι η αρχική του ιδέα και προοπτική ότι για να βοηθήσω για να δώσω αντιθέτως θα πάρει και πάρα πολλά θα πάρει γιατί πιστεύω γενικότερα στη ζωή μας η αλληλεπίδραση είναι από τα βασικότερα στοιχεία που ίσως μας λείπουν και από την καθημερινότητά μας αλληλεπιδρά με άλλα άτομα αλληλεπιδρά με καινούριες δραστηριότητες προγράμματα γενικά η δράση και η αντίδραση ε: οπότε πρώτα από όλα

βοηθάει τους ίδιους τους εθελοντές ε στη συνέχεια βοηθάει αν μπορώ να το πω να χρησιμοποιήσω αυτή την λέξη ε τα παιδιά τα οποία με τα οποία συναναστρεφόμαστε τα παιδιά που συμμετέχουν στα προγράμματά μας γιατί τα προγράμματά μας είναι να μην εκπαιδευτικά αλλά αυτό που θέλουν σίγουρα να κάνουν είναι να κάνουν τα παιδιά να γελάσουν να περάσουν καλά να ξεχαστούν να μάθουν καινούρια πράγματα για τους άλλους αλλά και σίγουρα για τον εαυτό τους τον ίδιο γιατί βρίσκονται σε μία ηλικία που ανακαλύπτουν ανακαλύπτουν συνέχεια και αυτό τους βοηθάει τώρα μπορώ να τη χρησιμοποιήσω στο να γίνουν όλο και καλύτεροι δεν ανέφερα συγγνώμη και τους ενήλικες όσο αναφορά το βοηθάει ε για να δώσω και ένα παράδειγμα το τελευταίο project που έχει αναλάβει η σχεδία είναι το back to the community

X: θα σε ρωτήσω και αργότερα για το back to the community

Σ: ωραία ευχαριστώ

X: λοιπόν εμ θα σε ξαναεπιστρέψω πίσω στα παιδικά προγράμματα ε παρατήρησα ότι υλοποιείτε δύο παιδικά προγράμματα δημιουργικές διαδρομές και παιδικό στέκι θα ήθελα να μου πεις με ποιο κριτήριο οργανώνετε και σχεδιάζετε τα προγράμματα αυτά;

Σ: εμ ωραία εννοείς με:

X: ας πούμε κάνατε εμ φωτογραφική

Σ: γιατί ασχοληθήκαμε με το συγκεκριμένο γιατί ασχοληθήκαμε με τη φωτογραφία για παράδειγμα;

X: γιατί ασχοληθήκατε τι κρύβετε πίσω από τις θεματικές που επιλέγετε με κάποιο σκοπό φαντάζομαι επιλέγετε να κάνετε ότι κάνετε

Σ: ναι βεβαίως ναι ναι ναι φυσικά λοιπόν εμ ο πρώτος σκοπός μας είναι το τα παιδιά να μάθουν παίζοντας ε να μάθουν με ένα τρόπο διαφορετικό βιωματικό και άλλες φορές απλά να διασκεδάσουν να διασκεδάσουν όμως πέρα από οθόνες πέρα από την εικονική πραγματικότητα να διασκεδάσουν με την ψυχή τους παίζοντας να τρέξουν να πέσουν να γελάσουν ε οπότε αυτοί είναι οι δύο βασικοί μας άξονες για παράδειγμα και επίσης όταν στον πρώτο άξονα το να μάθουν παίζοντας είναι το ότι αυτό που ανέφερα και πριν το ότι να μάθουν πράγματα διαφορετικά που τα σχολεία που ευτυχώς ή δυστυχώς δεν τα προσεγγίζουν τα οποία έτσι ανακαλύπτουν και τον εαυτό τους τα ενδιαφέροντα τους το τι μπορεί να τους αρέσει μπορεί να έχουν κλίση σε κάποιο δηλαδή πολλές φορές έχουμε κάνει προγράμματα ζωγραφικής που βλέπουμε πάρα πολύ μεγάλη διαφορά μεταξύ των παιδιών κάποια παιδιά έχουν ε πολύ μεγάλη κλίση προς το συγκεκριμένο προς τη συγκεκριμένη τέχνη να το πω ε ή όταν ασχοληθήκαμε με το πρόγραμμα της φωτογραφίας υπήρχαν παιδιά τα οποία κατανόησαν υπέρ του δέοντος γρήγορα ε το πώς λειτουργεί μία κάμερα την οπτική γωνία και βλέπεις εκεί πέρα ότι σα να ξεπετάγονται μικρά ταλεντάκια αν θα μπορούσα να το πω έτσι ε τα οποία τα παιδιά δεν έχουν τη δυνατότητα και την ικανότητα να το ανακαλύψουνε με έναν άλλον τρόπο

X: ανέφερες πριν το ότι το σχολείο δεν ασχολείται με κάποιες θεματικές σε αυτό το σημείο θα ήθελα να σε ρωτήσω ποιες αντιλαμβάνεσαι ότι είναι οι διαφορές ανάμεσα στην τυπική μάθηση του σχολείου και στην μη τυπική που προσφέρετε στο χώρο σας;

Σ: ναι ε:: βασικά δεν μ' αρέσουν και πάρα πού αυτές οι δύο λέξεις η αλήθεια είναι το τυπική και μη τυπική γιατί δεν μπορούμε να πούμε στο χώρο μας το ότι όταν λέμε μη τυπική μάθηση ότι δεν είναι συνηθισμένη; Αν μπορούμε να το πούμε έτσι ε η διαφορά σίγουρα μεταξύ της ενός προγράμματος της σχεδίας με μία ώρα στο σχολείο ε είναι ότι ο δικός μας στόχος είναι τα παιδιά να μάθουν βιωματικά δηλαδή το βίωμα θεωρώ και εγώ προσωπικά ότι είναι ο καλύτερος τρόπος για να κατακτήσεις τη γνώση ε όταν η γνώση σου προσφέρεται σε ένα χαρτί σίγουρα αν κάτσεις και αποφασίσεις ότι θα το μάθεις και θα το μελετήσεις και θα το μάθεις από έξω μέχρι ένα σημείο την έχεις στο χέρι σου αλλά είναι στο χέρι σου εμάς ο στόχος μας είναι να τη βάζουν τα παιδιά στο τσεπάκι τους να την κάνουν δικιά τους ε οπότε αυτή πιστεύω ότι είναι μία από τις διαφορές μεταξύ σχεδίας και σχολείου ε: επιπλέον το ότι

στο σχολείο πέρα από τα βασικά μαθήματα τα οποία ξεκινούν από την πρώτη τάξη του δημοτικού μέχρι την αποφοίτηση στο λύκειο εμ δεν προφέρονται μαθήματα τα οποία καλλιεργούν την ψυχή ε:: δηλαδή ακόμα και τα μαθήματα της μουσικής και των καλλιτεχνικών σε μεγάλο ποσοστό το σχολείο τα θεωρεί ως μαθήματα να το πω δεύτερης κατηγορίας; ότι δεν είναι τα βασικά αυτά που σίγουρα πρέπει να μάθει ένα παιδί στο σχολείο σε αυτό διαφωνώ κάθετα ε: γιατί αυτό που είπα και πριν πολλά παιδιά έχουνε πραγματικά κλίσεις σε σε σε διάφορα σε διάφορες τέχνες τα οποία όμως ποτέ δεν τους δίνεται η ευκαιρία να ανακαλύψουνε μέσα από σε μία σχολική τάξη ε: αυτή νομίζω ότι είναι η διαφορά μας και από εκεί και πέρα το να δώσεις στο παιδί ερεθίσματα μπορεί να είναι ένα ποίημα μπορεί να είναι μία ζωγραφιά ενός διάσημου ζωγράφου μπορεί να είναι μια φωτογραφία ενός γνωστού φωτογράφου ή και όχι το οποίο θα βάζει το παιδί σε σκέψεις δηλαδή στα σχολεία δεν δίνονται πάρα πολύ ευκαιρίες ότι το παιδί να μπει μόνο του σε σκέψη τους δίνεται η σκέψη έτοιμη τυπωμένη και τους λένε αυτό όταν σου δίνεται αυτό αυτό θα μάθεις δεν μπορώ να κατηγορήσω κανένα παιδί για αυτό το πράγμα αυτή είναι η διαφορά ότι εμείς θέλουμε να τους δώσουμε την τροφή και από εκεί και πέρα να την καλλιεργήσουν μόνοι τους
X: ε θα ήθελα να μου πεις για ποιο λόγο η οργάνωση αλλά και η υλοποίηση των παιδικών προγραμμάτων γίνονται ομαδικά

Σ: ε:: αυτό που είπα εξαρχής γιατί θεωρώ το ότι μία ομάδα λειτουργεί καλύτερα από μία μονάδα ε όταν ειδικότερα όταν άνθρωποι οι οποίοι έχουνε ένα κοινό στόχο έχουνε ιδέες και βλέψεις που ταιριάζουν ε μπορούν να συμβούνε υπέροχα πράγματα και το ότι κάθε φορά που οργανώνουμε ένα πρόγραμμα θα προσθέσω εγώ κάτι θα πει η Αλεξάνδρα κάτι άλλο θα δούμε το ότι σίγουρα ταιριάζει έτσι μήπως ταιριάζει αλλιώς άλλος έχει περισσότερο πρακτικό μυαλό άλλος έχει πιο πολύ τη δημιουργικότητα οπότε συνενώνονται και δημιουργείται ένα υπέροχο παζλ

X: θα ήθελα να μου πεις στα παιδικά προγράμματα βασικά στα παιδικά προγράμματα έχω παρατηρήσει ότι έχετε μια γκάμα ηλικιών ε ότι ας πούμε φέτος στο παιδικό στέκι έχετε παιδιά από πέντε μέχρι δέκα χρονών και στις δημιουργικές διαδρομές είναι πέντε με οκτώ. Θα ήθελα να μου πεις πως αντιμετωπίζετε αυτές τις ηλικιακές διαφορές;

Σ: ε:: προσπαθούμε τα προγράμματά μας να είναι προσαρμόσιμα για τις ηλικίες ε τις οποίες ορίζουμε για κάθε πρόγραμμα για παράδειγμα στο παιδικό στέκι οι ηλικίες που είναι από πέντε έως δέκα ετών προσπαθούμε σε κάθε πρόγραμμα το κάθε παιδί να βρει κάτι το οποίο τον ενδιαφέρει ή για την κάθε κατασκευή να υπάρχει και η ανάλογη δυσκολία να το πω έτσι ώστε να φανεί ενδιαφέρουσα σε κάθε παιδί αυτό

X: ε::: ωραία για μισό λεπτό ναι λοιπόν το τελευταίο διάστημα που έχω μπει ως ερευνήτρια στο χώρο έχω παρατηρήσει ότι τα παιδιά προγράμματα εσείς τα μέλη αποφασίζετε τη θεματική. Γιατί δε βάζετε και τις ιδέες των παιδιών μέσα στη διαδικασία αυτή των θεμάτων που μπορείτε να υλοποιήσετε;

Σ: εμ δεν μπορώ βασικά να είναι διττό το θέμα από τη μία πάρα πολλές φορές ακούμε το ότι κάποια παιδιά έχουνε κάποια συγκεκριμένη επιθυμία να υλοποιηθεί ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα θα τους άρεζε αν κάναμε κάτι τέτοιο αν κάναμε κυρία αυτό κυρία το άλλο οπότε προσπαθούμε να προσαρμόσουμε ε αν η επιθυμία τους είναι εφικτή βεβαίως την ιδέα τους και να υλοποιήσουμε ένα ανάλογο πρόγραμμα ε όπως για παράδειγμα τους τελευταίους μήνες μας έχει κατακλύσει καλώς η κακώς ε:: η ιδέα του *survivor* το κυρία θέλω να κάνουμε το *survivor* ε εντάξει ναι σίγουρα θα το υποστηρίξουμε δεν θα παίζουμε *survivor* αλλά βρίσκουμε αντίστοιχα παιχνίδια είτε στόχου είτε περιπέτειας τα οποία θα αρέσουν στα παιδιά και τα οποία θα τα υλοποιήσουμε στον εξωτερικό μας χώρο οπότε να είναι ουσιαστικά παιχνίδια περιπέτειας θέλουμε να είναι συναγωνισμός να μην είναι ανταγωνισμός και να δημιουργήσουμε το κατάλληλο κλίμα αλλά τις περισσότερες φορές που τα οργανώνουμε μόνοι είναι προσπαθούμε να βρίσκουμε θεματικές τις οποίες πιθανόν να μη γνωρίζει καν οπότε είναι λογικά αδύνατο να μας το πει σαν ιδέα γιατί θέλουμε να ανακαλύπτει

καινούριους κόσμους να ανακαλύπτει καινούρια πράγματα να μαθαίνει διαφορετικά να λαμβάνει τέλος πάντων πληροφορίες και να τις αξιοποιεί ανάλογα ο ίδιος να αποκτά γνώσεις που όπως δεν έχει στο σχολείο μπορεί να μην αποκτά στο σχολείο για αυτό το λόγο

X: θα ήθελα να σε ρωτήσω κάποια στιγμή που ήμουν στο χώρο είπες πως θα αναλάβεις εσύ να δείξεις στα social media ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα που τρέχετε και ανέφερες πως είσαι διαχειρίστρια της ομάδας στο facebook πως προέκυψε αυτό;

Σ: προέκυψε τη δεύτερη χρονιά ε τη δεύτερη χρονιά που ήμουν εθελόντρια γιατί είχα αναλάβει επειδή ασχολούμαι ερασιτεχνικά με τη φωτογραφία είχα αναλάβει ε την προώθηση φωτογραφικού υλικού στα social media ε:: γιατί είναι γενικότερα κάτι το οποίο είμαστε αρκετά αυστηροί δεν επιτρέπεται ο καθένας στο χώρο να τραβά φωτογραφίες επειδή έχει να κάνει με παιδιά τα προγράμματά μας έχουν να κάνουν με παιδιά οπότε η Αργυρώ με εμπιστεύτηκε μου είπε ότι αναλαμβάνεις εσύ να προωθήσεις φωτογραφίες στα social media οι οποίες βεβαίως να μην φαίνονται τα πρόσωπα των παιδιών και έτσι ουσιαστικά έγινα διαχειρίστρια του της σελίδας

X: και επίσης άκουσα ότι είσαι υπεύθυνη της διακόσμησης του χώρου

Σ: ναι ((γελά)) υπεύθυνη εντάξει δεν μπορούμε να το πούμε ακριβώς υπεύθυνη αλλά αυτό είναι κάτι άλλο που μ' αρέσει ((γελά)) μαζί με τη φωτογραφία οπότε ναι ο χώρος μας όποιος έχει όρεξη γούστο και καλαισθησία βεβαίως και θέλει να ασχοληθεί είναι ο χώρος του οπότε μπορεί να ασχοληθεί εάν έχει κάποια έμπνευση να αλλάξουμε κάτι δεν είναι ένας ξένος χώρος στον οποίο δεν μπορείς να πειράξεις τίποτα

X: αντιλαμβάνομαι ότι πολλά μέλη θα έρθουν εδώ και θα αφήσουν το στοιχείο τους δηλαδή θα αλλάξουν το χώρο

Σ: ναι ναι ναι όπως το σπίτι σου βαρέθηκες την κορνίζα στο τραπέζι και θα τη βάλλεις στο απέναντι τραπέζι όπως θα αφήσεις ένα post it στο ψυγείο πριν φύγεις έτσι λειτουργεί και η σχεδία

X: τώρα μια και πιάσαμε αυτό το κομμάτι θα ήθελα να μου πεις λίγο για αυτόν τον υπέροχο μαυροπίνακα που βλέπω αυτήν τη στιγμή

Σ: μάλιστα

X: θέλεις λίγο να μου εξηγήσεις τη λογική αυτού του μαυροπίνακα για ποιο λόγο υπάρχει

Σ: εμ βασικά μας αρέσει στο χώρο μας να αφήνουμε μηνύματα μηνύματα για να διαβάζουνε οι άλλοι που θα έρθουνε στο χώρο εθελοντές που δεν ήταν την ώρα που ήμασταν εμείς μηνύματα συγκεκριμένα σε κάποιους φίλους μας οπότε αυτός ο μαυροπίνακας ουσιαστικά ξεκίνησε σαν ιδέα έτσι το να αφήνουμε να γράφουμε απλά μηνύματα πάνω ώσπου η Αργυρώ είχε την ιδέα κάθε μήνα να βάζουμε πάνω ως τίτλο τον μήνα και κάτω να βάζουμε λέξεις που θα μας θυμίζουν αυτόν τον μήνα ή πως θα θέλαμε να είναι αυτός ο μήνας και έτσι έγινε παράδοση και πλέον κάθε μήνα ο μαυροπίνακας έχει όλες τις το τι θα μας άρεζε να συμβεί

X: ωραία εύχομαι αυτά που έχετε γράψει να συμβούνε το εύχομαι

Σ: ((γελά))

X: επίσης και κάτι άλλο μιας και είσαι πολλά χρόνια μέλος σε αυτήν την ομάδα θα ήθελα να σε ρωτήσω το εξής. Παρατήρησα ότι φέτος είστε περίπου καμιά δεκαριά άτομα ως μέλη ε: αυτόν τον αριθμό τον έχετε κάθε χρόνο;

Σ: ε: τουλάχιστον για τα τελευταία τέσσερα χρόνια που είμαι εγώ είναι η πρώτη χρονιά γιατί ήταν η πρώτη χρονιά που δεν έγινε κάλεσμα εθελοντών ε ουσιαστικά τα μέλη μας είναι όλα από πέρα από δύο μέλη τα υπόλοιπα είναι από περασμένες χρονιές τα οποία συνεχίζουν ε στη σχεδία η σχεδία έχει έναν αριθμό που είναι σταθερός όσο αφορά τα μέλη αλλά μπορεί να μην είναι ενεργά κάθε χρόνο δηλαδή κάποιος μπορεί να φύγει για μεταπτυχιακό κάποιος να πάει να σπουδάσει σε άλλη όλη είτε να έχει δουλειά και να μην προλαβαίνει παρόλα αυτά συνεχίζει να είναι μέλος της σχεδίας όταν έχει χρόνο θα περάσει θα πει ένα γεια να πει ένα καφέ θα φύγει ε όσον αφορά τα ενεργά μέλη ε φέτος είναι η χρονιά που ήμασταν γύρω στα ναι δέκα με δεκαπέντε άτομα ε το για ποιους λόγους συνέβη είναι πρώτον γιατί δεν υπήρξε

κάλεσμα εθελοντών δεύτερον γιατί είχαμε αρκετές απώλειες από πέρυσι από άτομα που εφύγαν για μεταπτυχιακό και επίσης είναι ήμασταν ενεργά φέτος η χρονιά είχε έναν αριθμό ώστε να μπορεί να στηρίξει ικανοποιητικά τα προγράμματα με τα οποία ε ασχολούμασταν διότι υπήρχαν χρονιές που υπάρχουν χρονιές που μπορεί να τρέχουμε και πέντε και έξι και επτά προγράμματα εκεί σίγουρα είμαστε περισσότερα:: γίνεται κάθε φορά στην αρχή της χρονιάς ένα κάλεσμα εθελοντών για όποιον θα ήθελε να γνωρίσει τη σχεδία

X: θα ήθελα να μου πεις ε έχεις συμμετάσχει ποτέ σε εκπαίδευση μελών σε εκπαίδευση εθελοντών έχεις πάρει μέρος;

Σ: ναι έχω πάρει μέρος την πρώτη χρονιά ως και εγώ καινούρια εθελόντρια ε: και από εκεί και πέρα έχω λάβει μέρος γιατί συνήθως την εκπαίδευση εθελοντών είναι τρία τρεις κλάδοι είναι οι νέοι εθελοντές είναι τα μέλη της σχεδίας που είναι ήδη δραστηριοποιούνται στο χώρο της σχεδίας και οι εκπαιδευτές οπότε έχω συμμετάσχει και ως παλιό μέλος της σχεδίας γιατί μας αρέσει να υπάρχει αυτό το αυτή η σχέση ο νέος εθελοντής να γνωρίζει τον παλιό και ο παλιός εθελοντής να του μαθαίνει το χώρο το πώς μπορεί να απελευθερωθεί ο ίδιος γιατί η ε εκπαίδευση εθελοντών γίνεται με βιωματικό με βιωματικά παιχνίδια και τέλος πάντων έχει βιωματικό χαρακτήρα οπότε εκεί βλέπεις τη διαφορά ένα νέος εθελοντής μέχρι να ξεδιπλωθεί να τσαλακωθεί θέλει ένα χρονικό διάστημα και εμάς ο ρόλος μας ως παλιοί εθελοντές είναι να τον βοηθήσουμε να γίνει αυτό πιο γρήγορα

X: ε θα μπορούσες λίγο να μου περιγράψεις αυτή τη διαδικασία της εκπαίδευσης των μελών των καινούριων μελών;

Σ: ναι λοιπόν ε:: ανάλογα με γίνεται όπως είπα βιωματικά οπότε αν ο καιρός μας κάνει το χατίρι γίνεται ε στον εξωτερικό χώρο αν όχι γίνεται στον πάνω όροφο και ξεκινάμε με βιωματικά παιχνίδια όπως θα κάναμε παιχνίδια γνωριμίας όπως θα κάναμε με παιδιά πέντε χρονών ε αυτό είναι το βασικό το να γίνεις και εσύ παιδί να νιώσεις και εσύ παιδί οπότε να ανοιχτεί πιο εύκολα και σίγουρα ότι μάθεις να σου μένει γιατί και εμένα η πρώτη εκπαίδευση εθελοντών τη θυμάμαι ακόμα το τι πόσο δύσκολο μου ήτανε το να τσαλακωθώ το να παίξω και πάλι οπότε γίνεται στην αρχή γίνονται παιχνίδια γνωριμίας να τα αναφέρω;

X: άμα θέλεις άμα θυμάσαι ε:: γιατί όχι;

Σ: ναι δεν έχουμε συγκεκριμένα ε το πρώτο ότι είμαστε σε ένα κύκλο και παρουσιαζόμαστε πετώντας έχουμε μία μπάλα την οποία την πετάει ο ένας στον άλλον και όποιος την πιάνει λέει το όνομά του και το αγαπημένο του νησί ανάλογα το αποφασίζει αυτός ο εκπαιδευτής το όνομα του και την αγαπημένη του πόλη το αγαπημένο του φαγητό ε έτσι ξεκινάει μετά μπορεί να κάνουμε παιχνίδια για δέσιμο και χτίσιμο ομάδας τα οποία έχουν μια σειρά παιχνιδιών που χωρίζονται ουσιαστικά είναι μία ομάδα οι εθελοντές και ο εκπαιδευτής τους βάζει ε μία πρόκληση το να για παράδειγμα το να οργανωθούν χωρίς να μιλάνε ε στη σειρά από τον μεγαλύτερο στον μικρότερο και εκεί βλέπουμε το ότι κάποιος χωρίς να μιλάς πρέπει να σε οργανώσει να δεις ποιος θα πάρει το ρόλο του συντονιστή ε πως θα μπει ή ανάλογα ο πιο ψηλός στον πιο κοντό και διάφορα τέτοια παιχνίδια που απαιτούν συνεννόηση είναι το βασικότερο σε μία ομάδα να υπάρχει συνεννόηση ε: να ακούς τον άλλον κάτι πάρα πολύ σημαντικό επίσης πιστεύω στις ομάδες το να μάθεις να ακούς γενικότερα και να μιλάς αλλά πρώτα να ακούς όντως τι σου λέει ο άλλος και όχι απλά να κάνεις ότι τον ακούς ε μπορεί να συνεχίσουμε με παιχνίδια που θα ουσιαστικά ο κάθε εθελοντής του δίνεται η τέλος πάντων με τη σειρά του το τι σημαίνει για αυτόν εθελοντισμός ε:: μπορεί να είναι επίσης μέσω μικρών συνεντεύξεων που κάνουνε μεταξύ τους ζευγάρια ένας νέος εθελοντής με έναν παλιό και να συζητάνε όσο ο ένας είναι ο συνεντευξιζόμενος και ο άλλος ο δημοσιογράφος το ότι γιατί τι είναι εθελοντισμός για σένα γιατί ήρθες στη σχεδία ε:: και γενικότερα πάρα πολλά έχω να θυμάμαι παιχνίδια και δράσεις που είχαμε κάνει στην εκπαίδευση εθελοντών

X: ωραία με κάλυψε η περιγραφή σου άρα λοιπόν παίζετε βιωματικά παιχνίδια παιχνίδια γνωριμίας και χτίσιμο ομάδας μετά περνάτε λίγο σε αυτές τις συνεντεύξεις που μου είπες ο συνεντευξιαστής με τον συνεντευξιζόμενο ε:::

Σ: και θα κλείσουμε συνήθως και βέβαια μέσα από όλα τα παιχνίδια το βλέπουμε αυτό το πώς μπορεί να είναι η σχέση μας ως εθελοντής ας πούμε με κάποιον είτε ενήλικα είτε παιδί οπότε να δούμε πως μπορεί να αντιδράμε πως μπορεί να:: τέλος πάντων ναι σε κάθε ουσιαστικά παιχνίδι το βλέπουμε αυτό γιατί ναι μεν θα σου πει κάποιος ότι όταν είσαι εθελοντής πρέπει να μάθεις να ακούς όταν κάνεις το ανάλογο παιχνίδι εκεί σίγουρα το έχεις κλειδώσει εκεί καταλαβαίνεις πως είναι πρακτικά οπότε ναι είναι μία εκπαίδευση που δεν είναι στα λόγια είναι στις πράξεις

X: άρα αυτό εννοείς με το βίωμα ότι δεν είναι απλά ας πούμε μπλα μπλα μπλα κάποιος μιλάει

Σ: ναι ναι ναι δεν είναι το ότι θα έρθουμε και θα σου πει ο εκπαιδευτής είσαι εθελοντής πρέπει να ακούς πρέπει να προσέχεις πρέπει να συντονίζεις θα σου μάθει μέσα από παιχνίδια πως θα συντονίζεις πως θα ακούς και γενικότερα πως θα λειτουργείς ως ομάδα

X: θα σε πάω τώρα λίγο στα σεμινάρια των εκπαιδευτικών θα ήθελα να μου πεις καταρχήν έχεις συμμετάσχει σε σεμινάρια της σχεδίας;

Σ: ναι

X: ωραία θα ήθελα να μου πεις αρχικά για ποιο λόγο κάνετε αυτά τα σεμινάρια;

Σ: ως σχεδία ε:: για την οικονομική στήριξη της ομάδας και γιατί πιστεύουμε ε:: ότι πέρα από το ότι στα σχολεία όπως είπα και πριν τώρα τα λέω και τα ξαναλέω ότι λείπει η βιωματική μάθηση ε αυτό δυστυχώς μπορεί να συνεχιστεί και στα πανεπιστήμια ή ο παιδαγωγός να έχει λάβει μία άλφα γνώση την οποία τη μεταφέρει στα παιδιά με τον ίδιο τρόπο το θεωρητικό οπότε τα σεμινάρια για παιδαγωγούς και εκπαιδευτές και εμπνευστές γίνονται για αυτόν τον σκοπό ώστε ο παιδαγωγός να μάθει ε πως μπορεί μέσα από το βίωμα να διδάξει σε ένα παιδί μπορεί να είναι ένα θεατρικό εργαστήριο ένα μάθημα για παράδειγμα της ιστορίας όπου μπορεί να γίνει με ως με βάση την θεατρική αγωγή και το παιδί μέσα από παιχνίδια θεατρικά παιχνίδια από ιστορίες που θα του πει ο παιδαγωγός του ο εκπαιδευτής ε έτσι να μάθει και το μάθημα της ιστορίας δηλαδή να εφαρμόσει μέσα στην τάξη όλα αυτά που θα μάθει στα σεμινάρια

X: ωραία ε εσύ τι προγράμματα τι σεμινάρια εκπαιδευτικών έχεις παρακολουθήσει θυμάσαι;

Σ: εγώ έχω παρακολουθήσει το σεμινάριο της θεατρικής του θεατρικού παιχνιδιού με το Γ.Θ. έχω παρακολουθήσει τα παιχνίδια τα εξωτερικά παιχνίδια με τον Ν.Λ. το έχω

παρακολουθήσει αρκετά είναι η αλήθεια ε:: το πώς μέσα στην τάξη μπορούμε να τέλος πάντων να δείξουμε να μάθουμε στα παιδιά σχετικά με τον ρατσισμό και τη διαφορετικότητα ε για παιδιά ήταν ηλικίας νηπίου και αρχές δημοτικού και είχαμε κάνει ένα βιωματικό ένα ουσιαστικά ήταν ένα παιχνίδι το οποίο βασιζόταν σε ένα βιβλίο πάρα πολύ ενδιαφέρον ε:: και το δέσιμο της ομάδας και το δέσιμο της τάξης το πώς θα γίνει η τάξη μία ομάδα να το πω έτσι νομίζω ότι είναι και μερικά ακόμα που μου διαφεύγουν αλλά γενικότερα ναι ((γελά))

X: κοιτά σ' αυτά τα τέσσερα χρόνια είναι λογικό να έχεις παρακολουθήσει αρκετά. Τώρα θα σε πάω σε ένα άλλο πρόγραμμα που κάνετε στη σχεδία αυτό που σε διέκοψα πριν το back to the community ε θα ήθελα να μου πεις για ποιο λόγο κάνετε αυτό το πρόγραμμα;

Σ: ε:: λοιπόν αυτό το πρόγραμμα ξεκίνησε το Μάρτιο εγκρίθηκε βασικά το Μάρτιο γιατί είναι ένα πρόγραμμα που γίνεται σε συνεργασία με την intersos και χρηματοδοτείται από την ύπατη αρμοστεία ε: θέλαμε γενικότερα φέτος σε σχεδία στην πόλη να ασχοληθούμε να το πω έτσι ε και με τους νέους ανθρώπους όχι μόνο με παιδιά αλλά και με ενήλικες και έτσι μέσα από αυτό το πρόγραμμα μας δόθηκε η ευκαιρία να συνεργαστούμε με πρόσφυγες που ζουν στο καμπ των Διαβατών και να πραγματοποιηθεί μια σειρά πραγματοποιείται ακόμα το πρόγραμμα συνεχίζεται μια σειρά σεμιναρίων ε: τα οποία θα τους βοηθήσουν πρακτικά το να ενταχθούν μέσα στην πόλη να ενταχθούν στην κοινωνία να το πω ε: όπως για παράδειγμα κάποια από τα σεμινάρια ήτανε οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές εκμάθηση έφτιαξαν το δικό τους βιογραφικό το οποίο μπορεί να το στείλουν βεβαίως ε: όπου ζητού εργασία στην πόλη ε έμαθαν πώς να λειτουργούν ε: τα τις ιστοσελίδες της αστικής συγκοινωνίας και των κτελ γιατί είναι όντως όταν είσαι ένας ξένος σε μία ξένη χώρα ακόμα και αυτά φαντάζουν

δύσκολα ακόμα και η απλή μετακίνηση με τη συγκοινωνία ε έμαθαν να χρησιμοποιούνε γενικότερα προγράμματα στον υπολογιστή ε οι γυναίκες κάνανε σεμινάρια κοπτικής ραπτικής κοσμήματος ε χειροποίητα καλλυντικά και μαθήματα άντρες και γυναίκες ελληνικών και αγγλικών ε ο στόχος του προγράμματος είναι αυτό είναι ο τίτλος του βασικά το ότι να μπορέσουνε να ενταχθούν στην κοινότητα την οποία ζουν τώρα γιατί είναι ένα θέμα το οποί πραγματικά είναι πάρα πολύ λεπτή η γραμμή το να συζητήσεις το θέμα του προσφυγικού αλλά βλέπουμε αυτή τη στιγμή το τώρα το τώρα είναι το ότι αυτοί οι άνθρωποι βρίσκονται εδώ για πόσο δεν το γνωρίζει κανένας το θέμα είναι ότι για όσο βρίσκονται πώς θα ζούνε εδώ αυτός είναι ο στόχος του προγράμματος να μπορέσουνε να μάθουνε κάποια βασικά ή να τους δοθεί κιόλας ίσως το έναυσμα το να συνεχίσουν μετά τα μαθήματα ελληνικών ε τα οποία πραγματοποιούνται και στο καμπ ... και επίσης να πω ότι υπήρχε υπάρχει βασικά ακόμη γιατί όπως είπα συνεχίζεται το πρόγραμμα ε η αλληλεπίδραση μεταξύ των εθελοντών και των προσφύγων ή τέλος πάντων να το πούμε δύο διαφορετικών πολιτισμών άνθρωποι από διαφορετικές κουλτούρες που κατάφεραν εύκολα μπορώ να πω γιατί συμμετέχω και εγώ σε αυτό το πρόγραμμα να συνεννοηθούν να επικοινωνήσουν και ειδικότερα οι σχέσεις των εθελοντών με τα παιδιά γιατί στο πρόγραμμα ε στα σεμινάρια όταν πραγματοποιούνται σεμινάρια για τις γυναίκες ε: φέρνουν μαζί τους και τα μικρά του παιδιά τα οποία δεν πηγαίνουν σχολείο οπότε αυτό ήταν μία πρόκληση για εμάς γιατί τα παιδιά δεν μιλάνε δεν μιλάνε ελληνικά κάποια μιλάνε σπαστά κάποιες λέξεις καταλαβαίνουνε πίνουνε κάποια πράγματα ε αλλά τα πολύ μικρά δε μιλάνε οπότε ήτανε για μας μια πρόκληση το πώς θα επικοινωνήσεις και εκεί βλέπεις ότι πραγματική επικοινωνία δεν χρειάζεται απαραίτητα να μιλάτε την ίδια γλώσσα και επίσης το: στο καμπ των διαβατών από όπου έρχονται οι πρόσφυγες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα ε: δουλεύουνε δούλευαν ήδη από πριν δυο από τα μέλη της σχεδίας η Αργυρώ Σ. και η Βάσω Π. εμ οι οποίες είχαν αναπτύξει σχέσεις τους γνώριζαν και τα σχετικά οπότε έγινε και πολύ εύκολα η ένταξή τους εδώ στο χώρο δηλαδή τις εμπιστεύτηκαν ήρθαν γιατί τις ήξεραν γιατί ήθελαν να συμμετέχουν και έτσι κύλησε πολύ ωραία

X: άρα θεωρείς αυτή η γνωριμία ε που υπάρχει ας πούμε πέρα από τη σχεδία η γνωριμία αυτών των δύο μελών με τη δικιά τους κοινότητα ότι βοήθησε καλύτερα στο πρόγραμμα;

Σ: σίγουρα σίγουρα τα πιστεύω γιατί όταν είσαι ένας άνθρωπος ο οποίος είσαι από μία ξένη χώρα ε και λαμβάνεις τον τελευταίο χρόνο ή και παραπάνω από χρόνο πληροφορίες από διάφορες οργανώσεις ομάδες οι οποίες πολλές φορές δυστυχώς είναι μία φούσκα που σκάει στα χέρια σου ε όταν έχεις άτομα με τα οποία συναναστρέφσαι το τελευταίο ενάμιση χρόνο και τους εμπιστεύσαι όπως για παράδειγμα είναι και η εκπαιδεύτρια που τους έκανε ηλεκτρονικούς υπολογιστές και το μάθημα των ελληνικών ε: η Σταυρούλα

X: και κατάλαβα ποια λες εντάξει

Σ: ε η Σταυρούλα λοιπόν έτσι ήταν η Βάσω και η Αργυρώ ε μόλις έμαθαν δηλαδή για το πρόγραμμα από τη Βάσω και την Αργυρώ αμέσως ήθελαν να συμμετέχουν και ουσιαστικά η εμπιστοσύνη που τις είχαν συνεχίστηκε να υπάρχει μιας που το πρόγραμμα είχε πολύ μεγάλη επιτυχία όσο αναφορά βέβαια εννοώ την ανταπόκρισή τους αυτή θα ήταν για εμάς η επιτυχία το να τους αρέσει να θελήσουν να συνεχίσουν να έρχονται εμ αυτά

X: εμ ωραία τώρα θα πάμε λίγο θα κάνουμε μια στροφή σε εσένα θα ήθελα να μου πεις πρώτον τι σημαίνει η σχεδία για εσένα;

Σ: και λοιπόν τώρα: σημαίνει πολλά βασικά για αυτό κολλάω και δεν ξέρω τι να πω ε: σημαίνει είναι τρόπος ζωής να το πω έτσι δεν νιώθω ότι είμαι απλά μέλος σε μία ομάδα νιώθω ότι είναι η ομάδα μου ε νιώθω ότι είναι ένας από τους χώρους που αγαπώ που θέλω να έρχομαι που δε μ' αναγκάζει κανείς να έρχομαι αλλά με τραβάει κάτι να έρθω εδώ περνάω καλά εμ έχω κάνει τη μία από τις καλύτερες μου φίλες εδώ παραδόξως κάτι που δεν περίμενα όταν ήρθα στη σχεδία ότι θα αποκτήσω τέτοιες σχέσεις έχω γνωρίσει άτομα από διαφορετικά: με διαφορετικά ερεθίσματα ε τα οποία απάντα σου δίνουν κάτι καινούριο για

σένα και για τον εαυτό σου κάτι μαθαίνεις για σένα όταν συναναστρέφεται γενικότερα με ανθρώπους εμ νιώθω ότι δίνω αλλά και ότι μου δίνει ε είτε μέσα από τα προγράμματα μετά το βασικό για αυτό που ήρθα βασικά είναι ότι ε:: κάνω αυτό που πάντα ήθελα να κάνω σχετικά με τα παιδιά και αυτό που πάντα ήθελα και δεν είχα φανταστεί ότι μπορούσα να το κάνω σε μία τάξη γιατί δεν συνηθίζει να γίνεται είναι ότι μαθαίνουμε με ένα διαφορετικό τρόπο περνάμε καλά δεν νιώθω ότι είμαι η δασκάλα που τα καταπιέζει που τα λέει καθίστε κάτω γιατί πρέπει τώρα να σας δείξω αυτό αλλά και τα ίδια το θέλουμε το ζητάνε νιώθω ότι παίρνω αγάπη από αυτά αλλά τους δίνω και εγώ ε:: οπότε γενικά για μένα είναι αυτό είναι στην καθημερινότητά μου και:: είναι ένα στοιχείο του εαυτού μου

X: αν σε ρωτούσα έτσι αναστοχαστικά λίγο ε να μου πεις τι έχεις αποκομίσει από την συμμετοχή σου σε αυτήν την ομάδα;

Σ: λοιπόν ναι είναι κάτι παρόμοιο με αυτό που είπα πριν βασικά έχω ανακαλύψει τον εαυτό μου έχω μάθει πράγματα για μένα τα οποία δεν τα ήξερα ή δεν πίστευα ότι μπορώ να τα κάνω ε:: για το τελευταία σίγουρα συνέβαλαν όλοι όλα τα άτομα τα μέλη οι φίλες μου εννοώ τα μέλη που γίναν φίλες μου εδώ και τα οποία με εμπιστεύτηκαν ότι μπορείς να το κάνεις πίστεψαν σε μένα γενικά είναι πάρα πολύ βασικό να πιστεύει κάποιος σε σένα σίγουρα το βασικό είναι να πιστεύεις εσύ ο ίδιος σε σένα αλλά όταν λαμβάνεις και την επιβεβαίωση από άτομα τα οποία σε κοιτάν στα μάτια αι στο λένε και το νιώθεις ότι το πιστεύουν ε παίρνεις κουράγιο παίρνεις δύναμη ε και μπορεί να μην έχει να κάνει μόνο με θέματα της Σχεδίας μπορεί ν έχει να κάνει και με θέματα στις συζητήσεις που κάνουμε πέρα από τη σχεδία το ότι θέλω να κάνω αυτό στη ζωή μου θέλω να κάνω εκείνο το ότι συζητάς και σ' ακούνε και σου λένε ναι μπορείς να το κάνεις ξέρω ποια είσαι σε εμπιστεύομαι αυτό είναι ότι αποκτάς ουσιαστικά και φιλίες εδώ μέσα εμ

X: αναφορικά με τα υλικά που υπάρχουνε στο χώρο έχεις τι γνώσεις σου έχει προσφέρει;

Σ: ε:: μπορείς λίγο να επαναλάβεις την ερώτηση;

X: ναι ερώτησή μου ήτανε τι σου έχει προσφέρει τι έχεις πάρει από την ομάδα τι γνώσεις έχεις πάρει από την ομάδα και την έκανα λίγο πιο στοχευμένη αναφορικά με τα υλικά που έχετε

Σ: α:: μάλιστα με τα υλικά ναι ναι σίγουρα όταν πρωτοήρθα δεν γνώριζα εννοείς με τα υλικά που ασχολούμαστε σωστά;

X: ναι ναι ναι όλα αυτά που έχετε στα παιδικά προγράμματα στα:: ραφάκια σας

Σ: δεν γνώριζα πάρα πολλά όταν ήρθα τα περισσότερα να πω την αλήθεια αλλά μετά μαθαίνεις με το ότι ποιο υλικό είναι καλύτερο για την κατάλληλη ηλικία ε από το πιο απλό το ποια κόλλα πρέπει να χρησιμοποιήσει ένα παιδί πέντε χρονών ποια κόλλα ένα παιδί δέκα ε: μέχρι και πιο περίπλοκα τι μπορείς να φτιάξεις με δυο απλά ανακυκλώσιμα υλικά το ότι επίσης ε:: πολλά μέλη ε της σχεδίας έχουνε γνώσεις έξτρα για υλικά τα οποία τα μαθαίνουμε όλοι μαζί εδώ όπως για παράδειγμα εσύ που να το αναφέρω ε:: είχαμε κάνει ένα μικρό δοκιμαστικό το οποίο είχε πάρα πολλή μεγάλη επιτυχία σχετικά με τις χειροποίητες πλαστελίνες και ναι όσο να πεις το κάθε απλό πράγμα που παίρνεις μετά στο μέλλον είτε για σένα είτε για πρόγραμμα της Σχεδίας είτε για άσχετα το αν ασχοληθείς μπορεί να γίνω μια νηπιαγωγός που θα το θυμηθώ και θα το εφαρμόσω και ουσιαστικά είναι χρήσιμα πράγματα που είναι ωραία να εξαπλωθούν εμ αυτό μπορώ να πω και μετά το πρακτικό το πώς χρησιμοποιείς ένα υλικό γενικότερα είμαι υπέρ του βασικά είμαστε κατά της κατάχρησης ε γιατί ένα παιδί όσο και να τους δώσεις όσα υλικά και να του δώσεις θα θέλει να τα βάλει όλα στην κατασκευή του οπότε είμαστε υπέρ του να βγει κάτι όμορφο λιτό και να μάθει το παιδί ότι δεν είναι απαραίτητο να κάνει κατάχρηση των υλικών για να βγει κάτι όμορφο

X: εμ αναφορικά με την αλληλεπίδραση που έχεις με τα παιδιά τι αισθάνεσαι ότι έχεις μάθει;

Σ: έχω μάθει να είμαι πιο αυθόρμητη να λέω αυτό που σκέφτομαι χωρίς να φοβάμαι γιατί αυτό κάνουνε τα παιδιά και αυτό κάναμε και εμείς παιδιά αλλά για κάποιο λόγο μετά το σταματάμε δεν ξέρω γιατί ε:: και έχω μάθει να γελάω πιο εύκολα αυτό βασικά είναι και μέσα

στον αυθορμητισμό και αυτό το να χαίρομαι με τα πιο απλά πράγματα γιατί τελικά αυτά είναι και τα πιο όμορφα στη ζωή τα απλά τα πιο αναπάντεχα αυτό σίγουρα μου έχουν μάθει τα παιδιά

X: και τι σου έχει μάθει η επαφή σου με ανθρώπους από διαφορετικό πολιτισμό όπως ας πούμε που είπες το πρόγραμμα το back to the community που κάνετε αισθάνεσαι ότι κάτι έχεις πάρει σαν γνώση από αυτούς τους ανθρώπους;

Σ: ε βασικά από τις ιστορίες τους από όλα αυτά που έχουνε να μας πούνε το πώς ζούσαν εκεί πώς ζουν εδώ το πώς μπορεί δεν ξέρω αν είναι τύχη το που γεννιόμαστε ή αν είναι γραφτό αλλά το πώς μπορεί με λίγα χιλιόμετρα ή και πολλά ε διαφορά να γεννηθείς εδώ ή εκεί και το πώς διαφορετική μπορεί να είναι η ζωή σου αυτό ήταν το πρώτο πράγμα που σε εισαγωγικά με ταρακούνησε πάρα πολύ όταν άκουσα προσωπικές ιστορίες πέρα από να τις διαβάζω σε άρθρα ή να βλέπω στην τηλεόραση όταν άκουσα προσωπικές ιστορίες από τους ίδιους και ταρακουνήθηκα στο δεξ για τόσα χιλιόμετρα διαφορά θα μπορούσα να είμαι και εγώ στη θέση τους

X: ε ωραία θέλω τώρα να περάσουμε στον σχολιασμό αρχικά αυτής της εικόνας και στη συνέχεια αυτού του κειμένου

Σ: λοιπόν στην εικόνα είναι το μπάνερ της σχεδίας με τρεις από τις εθελόντριες μας και το μπάνερ έχει πάνω δυο τέσσερα έξι επτά επτά ρήματα τα οποία είναι η σχεδία το συμμετέχω γιατί συμμετέχουμε είτε ως εθελοντές στα προγράμματα της σχεδίας είτε σε σχέδια σαν ομάδα σε διάφορες δράσεις επικοινωνώ επικοινωνούμε είτε λεκτικά είτε ακόμα και με τα μάτια είτε χωρίς καν να κοιτιόμαστε και να μιλάμε απλά να νιώθει ο ένας τον άλλον ταξιδεύουμε γιατί η σχεδία ταξιδεύει όπως έχω πει και από την αρχή μεταφορικά σε ταξιδεύουν οι τέχνες και κυριολεκτικά ταξιδεύει σε άλλες πόλεις και άλλες χώρες μαθαίνω γιατί θέλουμε να μάθουν και οι μεγάλοι και τα παιδιά αλλά και εμείς μαθαίνουμε οι ίδιοι δρω γιατί αυτό είναι το νόημα θεωρώ της επικοινωνίας μεταξύ των ανθρώπων η δράση και η αντίδραση το να δρούμε το να μη μένουμε στάσιμοι το να μετακινούμαστε δημιουργώ γιατί δημιουργούμε φτιάχνουμε δικά μας προγράμματα τα υλοποιούμε δημιουργούν μετά τα παιδιά ονειρεύομαι έναν καλύτερο κόσμο γιατί ουσιαστικά όλα αυτά τα κάνουμε για αυτό γιατί ονειρευόμαστε κάτι καλύτερο αυτό θέλουμε να ζήσουμε και αυτό προσπαθούμε να κάνουμε και να διαβάσω λίγο το δεύτερο;

X: ναι πάρε το χρόνο σου διάβασέ το

Σ: Σύμφωνα με τον Φρέιρε ο αληθινά ανθρωπιστής παιδαγωγός έχει ως αντικείμενο της δράσης του την πραγματικότητα η οποία πρέπει να μετασχηματιστεί από αυτούς τους ίδιους μαζί με άλλους ανθρώπους όχι μόνο από τους άλλους. Ωραία ε:: αυτό που καταλαβαίνω εγώ είναι πως ο παιδαγωγός δηλαδή αυτός που ασχολείται με τα παιδιά ε αυτός που δρα και αλληλεπιδρά με τα παιδιά ε:: πρέπει να έχει ως βάση ως αφετηρία ε το ρεαλισμό αλλά να μην είναι και αυτός ο στόχος του ο στόχος του να είναι το κάτι καλύτερο είναι να είναι τέλος πάντων αυτή η τελευταία φράση που είπα για το μπάνερ της σχεδίας ότι ονειρεύομαι ένα καλύτερο κόσμο ότι καταλαβαίνω τι υπάρχει γύρω μου ε δρω σύμφωνα με αυτά αλλά ο στόχος μου είναι το να αλλάξω αυτά που δεν μου αρέσουν ε τόσο εγώ όσο και οι άνθρωποι με τους οποίους αλληλεπιδρώ δηλαδή στη συγκεκριμένη περίπτωση όσο και οι μαθητές το να μην προσπαθώ μόνο εγώ σαν δάσκαλος να αλλάξω κάτι έχοντας βέβαια γνώση πάντα το τι συμβαίνει γύρω μου αλλά να το κάνω μεταφέρεται αυτό το πράγμα και στους μαθητές μου

X: τελειώσεις με το σχολιασμό;

Σ:ναι

X: θα ήθελα τώρα μετά από όλα αυτά που έχουμε συζητήσει να μου πεις ποια πιστεύεις ότι είναι η πολιτική διάσταση της σχεδίας;

Σ: λοιπόν ε:: η σχεδία:: ε:: εννοείς πως λειτουργεί;

X: ναι ας πούμε σου κάνω αυτήν την ερώτηση τι αντιλαμβάνεσαι τι συμβαίνει μέσα στη σχεδία πώς το αντιλαμβάνεσαι;

Σ: ναι μάλιστα η σχεδία λειτουργεί δημοκρατικά δημοκρατικά εμ αλλά με έναν άλφα συντονισμό ο οποίος θεωρώ ότι είναι απαραίτητος σε κάθε ομάδα ατόμων δηλαδή θα πάρεις φυσικά τις απόψεις όλων ε ο καθένας θα μας εκθέσει τον προβληματισμό του για κάποιο θέμα την απορία του ή σχετικά με τη λειτουργία ενός προγράμματος της σχεδίας ή οτιδήποτε ε: παρόλα αυτά έτσι λειτουργούμε σαν ομάδα αλλά έχουμε ως σημείο αναφοράς να το πω έτσι όχι για όλα τα θέματα αλλά για τα πιο σημαντικά η έστω να ρωτήσουμε την άποψη ε της Αργυρώς η οποία είναι από τα ιδρυτικά μέλη η οποία είναι εδώ και δεκαεφτά στα δεκαοχτώ χρόνια στη σχεδία οπότε σαν ομάδα ακόμα αν έχουμε μία απορία ή αν συμφωνούμε σε κάτι ε και είναι σημαντικό θέμα θα πάρουμε σίγουρα και την άποψη της Αργυρώς

X: ε πριν ανέφερες ότι η ομάδα είναι κάτι που λείπει θέλεις λίγο να:: ε: να μου εκθέσεις λίγο το συλλογισμό σου περισσότερο;

Σ: ναι ε:: βασικά πιστεύω στις μέρες μας ε ναί όχι απαραίτητα τώρα τώρα που μιλάμε γιατί προσπαθεί να επιστρέψει η ομάδα και πάλι ε οι άνθρωποι ίσως λόγω προσωπικής φιλοδοξίας; δεν γνωρίζω ακριβώς για ποιο λόγο ε: επιλέγουν να λειτουργούν σαν μονάδες επιλέγουν να κάνουν πράγματα μόνοι τους είτε για να αναγνωριστεί καλύτερα η δουλειά τους είτε γιατί δεν έχουν μάθει να συνεργάζονται δηλαδή και από τα πρώτα χρόνια του σχολείου και αναφέρω συχνά το σχολείο γιατί είναι ο πρώτος χώρος στον οποίο το παιδί μπορεί να μάθει να λειτουργεί σαν ομάδα μπορεί να μάθει να ε: τέλος πάντων πώς να επικοινωνεί ε είναι μία τέλος πάντων σμίκρυνση του κόσμου όλου οπότε ακόμα και στο σχολείο από τις πρώτες κιόλας τάξεις δεν μαθαίνουμε να λειτουργούμε σαν ομάδα λειτουργούμε λόγω του συστήματος βαθμοθηρικά οπότε το ένα ψάρι προσπαθεί να φάει το άλλο και το ότι να μη καταφέρουμε όλοι να είμαστε καλοί αλλά να καταφέρω εγώ να είμαι ο καλύτερος εκεί χάνεται πιστεύω όλο το νόημα ε και καλώς ή κακώς κακώς κατά την άποψή μου αυτό συνεχίζεται και τα υπόλοιπα χρόνια της ζωής μας έτσι έχουμε μάθει και συνεχίζουμε πάντα να λέμε ναι μεν μπράβο σε κάποιον που καταφέρνει κάτι αλλά πολλές φορές οι άνθρωποι θέλουν ότι εντάξει αλλά εγώ αν είμαι πιο πάνω να τα καταφέρει αν είμαι κατώτερος δε θέλω να τα καταφέρει είναι λίγο:: ναι πιστεύω αυτό αυτή η λεπτή γραμμή μαθαίνουμε να ζούμε ότι θέλουμε να τα καταφέρουμε όλα μόνοι μας και δεν πιστεύω σε αυτό πιστεύω πάρα πολύ στις ομάδες πιστεύω ότι δεν χρειάζεται να ξεχωρίζουμε πάντα μόνοι μας αυτά

X: ωραία θα ήθελες να μου πεις κάτι άλλο που σου έρχεται στο μυαλό σχετικά με τη σχεδία;

Σ: ε όχι νομίζω ότι τα έχω πει όλα όσα σχεδόν όλα γιατί θα μπορούσε η αλήθεια είναι να μιλάω ώρες για τη σχεδία όσα πιστεύω και νιώθω τέλος πάντων νομίζω ότι έχω τελειώσει τελείωσα

X: εντάξει ωραία σε ευχαριστώ πάρα πού για το χρόνο σου

Σ: και εγώ ευχαριστώ πολύ

Συνέντευξη 9

X: καλησπέρα

A: καλησπέρα

X: Αρχικά θα ήθελα να μου πεις εσύ με τι ασχολείσαι ποια είναι η ιδιότητά σου;

A: λοιπόν εγώ είμαι φοιτήτρια στο Αριστοτέλειο στο τμήμα επιστημών προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης οπότε προετοιμάζομαι για να γίνω νηπιαγωγός

X: και πόσο καιρό είσαι εθελόντρια στην σχεδία στην πόλη;

A: λοιπόν στη σχεδία είμαι περίπου ένα χρόνο και τέσσερεις μήνες κάτι τέτοιο περίπου ενάμιση χρόνο ας πούμε χοντρικά

X: και πώς έμαθες για τη σχεδία;

A: για τη σχεδία έμαθα όταν κάποια στιγμή στο facebook είδα μία ανάρτηση ενός σεμιναρίου και θέλησα να συμμετάσχω οπότε έκλεισα ε τη θέση μου εδώ ήρθα στο σεμινάριο και έτσι ενημερώθηκα γενικότερα για τη σχεδία οπότε::

X: και για ποιο λόγο αποφάσισες να γίνεις μέλος αυτής της ΜΚΟ;

A: νομίζω εμ περισσότερο αυτό που με κέρδισε ήταν η οργάνωση που είδα την ημέρα που είδα για το σεμινάριο το ενδιαφέρον που είδα από την πλευρά των εκπαιδευτριών για αυτό που κάναμε και επίσης επειδή ζήτησα να με ενημερώσουν για το εθελοντικό πρόγραμμα που η ομάδα αυτή έχει ε νομίζω πως όλα αυτά που άκουσα μου φάνηκαν τόσο ενδιαφέροντα που θα ήθελα να είμαι μέρος οπότε άρχισα να εμπλέκομαι σε όλο αυτό και έτσι έγινα και εγώ εθελόντρια στη σχεδία

X: ε είπες για την οργάνωση θα μπορούσες λίγο να μου το δώσεις με παραδείγματα να μου το αναπτύξεις;

A: ναι

X: τι εννοείς ας πούμε είχε καλή οργάνωση;

A: ένα ένα ένα σεμινάριο ε:: χρειάζεται να δίνει και κάποιο υλικό που θα μπορεί ο εκπαιδευόμενος η εκπαιδευόμενη να ανατρέξει για να θυμηθεί αυτά που έκανε και αυτό το υλικό υπήρχε σαν παροχή σε εμάς δηλαδή υπήρχε ένας συγκεκριμένος φάκελος με το τι θα κάνουμε με τους στόχους με όλα αυτά που συζητήσαμε με υλικό το οποίο μπορούσαμε να κρατήσουμε εμείς οι ίδιοι σημειώσεις ακόμα και το στυλό ήτανε μέσα στο φάκελο τον συγκεκριμένο ε: η βεβαίωση της παρακολούθησης που είναι ένα σημαντικό κομμάτι για οποιαδήποτε σεμινάριο το οποίο παρακολουθεί κάποιος κάποια οπότε και όλο το πλαίσιο δηλαδή η τήρηση του χρόνου το διάλειμμα ε:: οι θεματικές και ο τρόπος που πηγαίναμε από τη μία θεματική στην άλλη ήτανε πάρα πολύ καλά δομημένο γενικά οπότε μου έκανε πολύ εντύπωση και ήταν το πρώτο σεμινάριο που νομίζω ότι έχω παρακολουθήσει ποτέ επάνω στο αντικείμενό μου και γενικότερα οπότε μου ήρθε έτσι πολύ ενθουσιώδες σαν εμπειρία

X: έχεις παρακολουθήσει και άλλα σεμινάρια;

A: έχω παρακολουθήσει και άλλα σεμινάρια όχι μόνο στη σχεδία και γενικότερα στη σχεδία έχω παρακολουθήσει νομίζω τρία ή τέσσερα με διαφορετικές θεματικές αντίστοιχα τη διδασκαλία και την μάθηση ε με το θέατρο και προσέγγιση του θεάτρου στην σχολική τάξη με κουκλοθέατρο πράξεις γενικά με την κούκλα εμπύχωση κούκλας και τα λοιπά οπότε ναι κατά καιρούς ναι προσπαθώ να συμμετέχω

X: και τι αντιλαμβάνεσαι εσένα προσωπικά ότι αυτά τα σεμινάρια σου έχουν δώσει;

A: σίγουρα προσέγγιση και γνώση πάνω σε θέματα τα οποία ακόμα δεν τα έχω προσεγγίσει στη σχολή και ενδεχομένως να μην τα προσεγγίσω και ποτέ συγκεκριμένα δηλαδή ε σε σχέση με το θέατρο και άλλο τρόπο προσέγγισης του θεάτρου το θέατρο ήταν κάτι που το έκανα τώρα στη σχολή μετά από τα δύο χρόνια που είμαι γιατί είμαι στο δεύτερο έτος οπότε ε τώρα έχω μία επαφή με αυτό αλλά η επαφή με αυτό από πριν με βοήθησε να έχω κάποια γνώση για να μπορέσω αυτό να το χρησιμοποιήσω και στη σχολή μου βοηθητικά άρα νομίζω ότι συμπληρώνει την τυπική μου μάθηση στη σχολή το πλαίσιο αυτό της μη τυπικής που προσφέρεται εδώ στη σχεδία

X: ωραία ε θα ήθελα να σε ρωτήσω εσύ μιας και είσαι μέλος αυτής της ομάδας έτσι ε για ποιο λόγο λοιπόν η σχεδία κάνει αυτά τα σεμινάρια στα οποία και εσύ έχεις συμμετάσχει κιόλας;

A: για ποιο λόγο νομίζω ότι πλέον ως εθελόντρια και ξέροντας την προσέγγιση που η ομάδα έχει γενικά ο στόχος είναι να δείξουμε πλέον και θα βάλω πρώτο πληθυντικό γιατί συμμετέχω σε αυτό ε έναν εναλλακτικό τρόπο προσέγγισης της μάθησης μέσα στο σχολείο ε που δεν υφίσταται τι θέλω να πω με αυτό ε:: το σχολείο είναι ένας τομέας τυπικής μάθησης ένας φορέας τυπικής μάθησης η σχεδία είναι μία ομάδα μη κυβερνητική ομάδα που δίνει ευκαιρίες μη τυπικής μάθησης και δίνει αυτές τις ευκαιρίες όχι μόνο στα παιδιά αλλά και σε εκπαιδευτικούς και σε γονείς και σε γενικότερα ανθρώπους που θέλουνε να ασχοληθούνε πάνω στον τομέα τους με κάτι παραπάνω οπότε νομίζω ότι αυτή η μη τυπική μάθηση και το τι μπορεί να προσεγγίσει όποιος ή όποια συμμετέχει είναι ο στόχος και γενικά αν δεχτούμε ότι η τυπική μάθηση όπως παρέχεται στα σχολεία συνδέεται με έναν παραδοσιακό τρόπο

διδασκαλίας ε αυτό που κάνουμε στη σχεδία είναι εντελώς διαφορετικό χρησιμοποιούμε το βίωμα των παιδιών τις εμπειρίες αλλά και αντίστοιχα τα βιώματα των εκπαιδευόμενων που μπορεί να είναι και οι δάσκαλοι άρα τους δίνουμε μία διέξοδο κάποιες καινούριες ιδέες που δεν τις είχαν προσεγγίσει πιο πριν ή που θα τις θεωρούσαν δύσκολο να τις εφαρμόσουν μέσα στην τάξη οπότε προσπαθούμε να τους προβληματίσουμε να σκεφτούν πάνω σε αυτό και μακάρι να τους πείσουμε κιόλας να το δοκιμάσουν μέσα στην τάξη τους με τα παιδιά που και αυτός είναι και ο στόχος νομίζω

X: άρα λοιπόν μετά από όλα αυτά που μου έχεις πει ποιος είναι ο σκοπός αυτής τη μκο;

A: ο σκοπός ... ο σκοπός νομίζω ότι είναι αυτή η μη τυπική μάθηση δηλαδή αυτός είναι ο στόχος μας αλλά δεν είναι μόνο η μάθηση είναι η μάθηση ως εμπειρία η μάθηση ως αλληλεπίδραση η μάθηση ε μέσα από την πράξη την κίνηση μέσα από τις τέχνες μέσα από τις νέες τεχνολογίες προσπαθούμε να να βάλουμε έτσι μια νότα από όλα για να μπορέσουμε να δείξουμε αυτή τη το ότι η μάθηση δεν είναι μόνο η γνώση δεν είναι μόνο αυτή η διάσταση είναι πολύ σημαντικό για να απορροφήσουμε τη γνώση να αξιοποιήσουμε και όλα τα υπόλοιπα εργαλεία και μάλιστα τα θεωρούμε και ισάξια όχι ότι η γνώση είναι ο αυτοσκοπός και απλά τα άλλα την προωθούν μόνο ότι όλα μαζί μπορούν να δώσουν το αποτέλεσμα που θέλουμε για να προωθηθεί γενικότερα αυτό που ονομάζεται σχολείο και αυτό που πρέπει να πετύχουμε ως εκπαιδευτικοί για τα παιδιά

X:σε όλο αυτό το σκεπτικό που μου ανέπτυξες τώρα αυτή τη στιγμή θα μπορούσες να μου εξηγήσεις και για ποιο λόγο αυτοαποκαλείστε ως μία καλλιτεχνική παιδαγωγική ομάδα;

A: καλλιτεχνική παιδαγωγική ομάδα λοιπόν εδώ έχουμε τρεις όρους είναι καλλιτεχνική που σημαίνει ότι έχει μεγάλη επαφή με τις τέχνες είτε είναι μουσική είτε είναι ο χορός είτε είναι η κίνηση είτε είναι η ζωγραφική οτιδήποτε μπορεί να έχει σχέση με τις τέχνες είναι η ομάδα που σημαίνει ότι για να προσεγγίσουμε όλες αυτές τις τέχνες χρησιμοποιούμε το πλαίσιο της ομάδας της ομαδοσυνεργατικής μάθησης θα μπορούσαμε να πούμε και εμείς οι ίδιες ως εθελόντριες ή ως εθελοντές αντίστοιχα αλλά και με τα παιδιά δηλαδή η προσέγγιση αυτή γίνεται μέσα από τις ομάδες τώρα σε σχέση με την παιδαγωγική προφανώς όταν ασχολείσαι με παιδιά είναι και απαιτούμενο το να έχεις μία παιδαγωγική κατάρτιση την οποία ακριβώς οι εθελόντριες και οι εθελοντές οι περισσότεροι τουλάχιστον έχουνε προσέγγιση τέτοια γιατί είναι δάσκαλοι αντίστοιχα νηπιαγωγοί φιλόλογοι γενικότερα εκπαιδευτικοί έχουν αυτήν την κατάρτιση ή τα άτομα που δεν την έχουν στην ουσία οικειοποιούνται κάποια χαρακτηριστικά από αυτούς που την έχουν

X: ωραία θα σε πάω τώρα στα πιο πρακτικά κομμάτια της ομάδας θα ήθελα να μου πεις εσείς ως ομάδα πως επικοινωνείτε;

A: λοιπόν εμείς ως ομάδα νομίζω ότι αξιοποιούμε πολύ καλά τα social media έχουμε τη δική μας ομάδα στο facebook που τα ενεργά μέλη μπορούν ανά πάσα ώρα και στιγμή να ανατρέξουν και να ενημερωθούν για αυτό που γίνεται στη σχεδία τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή ε έχουμε επαφή μεταξύ μας και μέσω των προσωπικών συνομιλιών και μέσα από αναρτήσεις που κάνουμε και από κοινού μπορούμε να σχολιάσουμε αυτό που θέλουμε έχουμε τα προσωπικά τηλέφωνα από κομβικά άτομα με τα οποία επικοινωνούμε και η πληροφορία γενικότερα μεταδίδεται εύκολα οπότε νομίζω ότι στον τομέα αυτό της επικοινωνίας καλυπτόμαστε πολύ εύκολα γενικά

X:εμ θα ήθελα να μου πεις επειδή έχω θίξει το κομμάτι της επικοινωνίας αν υπάρχει κάποια συγκεκριμένη μέρα που συναντιέστε εσείς τα μέλη εδώ στο χώρο σας στη σχεδία;

A: ωραία αυτό είναι μία πρακτική που την καθορίζουμε συνήθως στην αρχή του έτους αν θεωρήσουμε ότι ξεκινάμε το Σεπτέμβρη Οκτώβρη κάπου εκεί όπως και τα σχολεία ας πούμε και τα παιδιά που οργανώνονται σιγά σιγά για να μπαίνουν σε διαδικασίες τέτοιες εκεί γίνεται μια συζήτηση με τα μέλη της ομάδας βλέπουμε λίγο τα προγράμματα μας και αποφασίζουμε μία ημέρα της εβδομάδας και την ώρα που θεωρούμε ότι μας βολεύει αλλά αυτό δεν είναι κάτι το οποίο δεν μπορεί να αλλάξει δηλαδή φέτος ας πούμε για παράδειγμα έχουμε την

Τρίτη ως ημέρα συνάντησης μετά από τις έξι περίπου το απόγευμα αλλά όταν τα μέλη δεν μπορούν επειδή ακριβώς έχουμε αυτήν την καλή επικοινωνία μέσα από τα social media μπορούμε και το αναβάλλουμε και την κάνουμε κάποια άλλη στιγμή που μας βολεύει περισσότερο

X: εμ πριν συνεχίσω για το οικονομικό κομμάτι θα ήθελα τώρα να μου πεις και επειδή καθόμαστε εδώ και βλέπουμε ε το σύμβολό σας θα ήθελα να μου πεις για ποιο λόγο ονομάζεστε σχεδία στην πόλη και τι σημαίνει αυτό το σύμβολο;

A: η σπείρα;

X: ναι

A: λοιπόν κοίταξε να δεις ε η αλήθεια είναι ότι δεν το έχουμε συζητήσει αυτό εγώ τουλάχιστον προσωπικά με τα μέλη της ομάδας τι σημαίνει αυτό που έχουμε εδώ πέρα ε εγώ θα έλεγα ωστόσο ότι σχεδία στην πόλη εγώ δίνω πιο πολύ έμφαση στον όρο σχεδία αρχικά που η σχεδία είναι κάτι το οποίο σε μια δύσκολη κατάσταση σε ένα αχανές περιβάλλον χρειάζομαι από κάπου να κρατηθώ για να μπορέσω να επιβιώσω μπαίνω στη σχεδία και επιβιώνω με ότι δυνάμεις έχω εγώ το εκλαμβάνω έτσι λοιπόν σχεδία στην πόλη είναι τόσο γιατί επειδή έχει και επαφή με ευπαθείς ομάδες η σχεδία τόσο για αυτούς τους ανθρώπους που χρειάζονται μια σχεδία για να συνεχίσουν τη ζωή τους όσο και για εμάς τους εθελοντές τις εθελόντριες που θέλουμε έχουμε την ανάγκη για να επιβιώσουμε να μοιραστούμε αυτήν την εμπειρία της ομάδας και το να δώσουμε και να πάρουμε νομίζω ότι για αυτό είναι σχεδία στην πόλη η σχεδία

X: ε αυτό που ανέφερες με τις ευπαθείς ομάδες ότι η σχεδία έχει επαφή με ευπαθείς ομάδες θα μπορούσες λίγο να μου το αναλύσεις;

A: για παράδειγμα ναι λοιπόν εμ υπάρχουνε κάποια προγράμματα όπως ας πούμε το παιδικό στέκι που οργανώνεται είναι ένα εβδομαδιαίο πρόγραμμα της σχεδίας εμ το οποίο απευθύνεται σε παιδιά από οικογένειες μεταναστών προσφύγων ανθρώπων που ανήκουν σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες και μπορούν στην πράξη να συμμετέχουν αυτά τα παιδιά χωρίς να επιβαρυνθούν οικονομικά σε πλαίσια μη τυπικής μάθησης και να περάσουν καλά να μάθουν πράγματα να αλληλεπιδράσουν ε οπότε νομίζω αυτό είναι ένα παράδειγμα και επίσης άλλα προγράμματα που έχουν οργανωθεί φέτος ας πούμε για ενήλικες το back to the community που είναι ένα πρόγραμμα το οποίο εμπλέκει και γυναίκες και άνδρες ενήλικες σε καταστάσεις ας πούμε καθημερινής μάθησης οργανώνονται διάφορα στη σχεδία οπότε ε:: νομίζω ότι αυτά είναι παραδείγματα

X: ωραία εμ ωραία θα σε πάω τώρα στο οικονομικό κομμάτι και θα ήθελα να μου πεις πως διατηρείτε οικονομικά το χώρο σας;

A: ο χώρος ε καταρχάς η σχεδία είναι μια μκο ε δεν έχει κρατική επιχορήγηση που αυτό σημαίνει ότι προσπαθούμε μόνες μας να στηρίζουμε γενικότερα όλο αυτό που κάνουμε εδώ ε στην ουσία τα έσοδα έρχονται από τα σεμινάρια που οργανώνουμε για τους εκπαιδευτικούς για τους γονείς και τα λοιπά ε και επίσης μέσα από προγράμματα που κάνουμε για τα παιδιά στα οποία έχουμε μια μικρή συνδρομή όπως ας πούμε στις δημιουργικές διαδρομές που είναι ένα άλλο πρόγραμμα το οποίο κάνουμε και δίνουν το ποσό των πέντε ευρώ για να απασχοληθούν αυτές κυρίως είναι οι ε:: τα έσοδα κυρίως από αυτά προέρχονται τώρα από εκεί και πέρα μπορεί αν αναλάβουμε ένα πρόγραμμα σε συνεργασία με κάποιον μεγαλύτερο οργανισμό να ε δοθούν ε χρήματα από εκεί αλλά και εκείνα δίνονται είναι αυτά που ακριβώς χρειάζονται για να βγάλουμε πέρα όλα αυτά τα οποία χρειάζεται να σχεδιάσουμε και να κάνουμε οπότε είναι λίγο δύσκολο όλο αυτό ειδικά σε εποχές που ζούμε σήμερα αλλά προσπαθούμε με τον καλύτερο τρόπο να το διαχειριστούμε

X: και όλον αυτόν τον εξοπλισμό και το υλικό που έχει η σχεδία;

A: εαυτό καταρχάς εντάζει το προμηθευόμαστε από την τοπική αγορά της Θεσσαλονίκης από μεγαλύτερα καταστήματα από μικρότερα καταστήματα από βιβλιοπωλεία ε κυρίως έτσι έχουμε να κάνουμε με χαρτικά είδη με υλικά που έχουν έτσι που τα χρειαζόμαστε στην ουσία

στην πρακτική μας δραστηριοποίηση με τα παιδιά και γενικότερα οπότε κυρίως από την τοπική αγορά και από εκεί και πέρα τα φυλάσσουμε στο χώρο της σχεδίας ε:: οργανωμένα ε ανάλογα με το τι υλικά είναι τα ταξινομούμε μαζί για να μπορούμε εύκολα να έχουμε τη διαχείρισή τους έτσι και γρήγορα και φυσικά όλα τα μέλη της ομάδας για αυτό και λέγεται και ομάδα είμαστε ε υπεύθυνα για την προσοχή αυτών των υλικών την καθαριότητά τους την τοποθέτηση τους και την ταξινόμησή τους γενικά

X: εμ ωραία τώρα θα σε πάω στα παιδικά προγράμματα είπες ότι έχετε δύο προγράμματα μέχρι στιγμής μου ανέφερες παιδικό στέκι και δημιουργικές διαδρομές θα ήθελα λίγο να μου πεις με ποιο κριτήριο οργανώνετε και σχεδιάζετε αυτά τα προγράμματα

A: λοιπόν ε τα προγράμματα εφόσον σχεδιάζονται από την ομάδα έχουνε αρχικά να κάνουνε με τα ενδιαφέροντα και τους προβληματισμούς της ομάδας τα οποία θέλουμε να τα μοιραστούμε και να τα διαχειριστούμε με τα παιδιά οπότε θα έλεγα ότι περισσότερο τα θέματα που πραγματευόμαστε προκύπτουν και από την επικαιρότητα και για να θέσω ένα παράδειγμα εδώ ας πούμε όλο αυτό το προσφυγικό το οποίο βιώνει η χώρα μας και πολλές άλλες χώρες επειδή ήταν κάτι το οποίο μας προβλημάτισε θέλαμε να προσπαθήσουμε να το προσεγγίσουμε μέσα από τα παιδιά είναι ένα θέμα που έχει μεγάλη βαρύτητα αλλά με έναν πιο ελαφρύ τρόπο και πιο πλάγιο και ε ας πούμε χρησιμοποιούμε ως θέματα τα δικαιώματα των παιδιών που το θεωρούμε πάρα πού σημαντικό και όλα αυτά ως επεκτάσεις μπορούν να τα ευαισθητοποιήσουν και σχετικά με το προσφυγικό αργότερα τους δίνουμε εμείς τα πρώτα έτσι τα πρώτα ερεθίσματα οπότε εμ τα θέματα ναι κυρίως έχουν να κάνουν με

προβληματισμούς και ενδιαφέροντα της ομάδας τα αντλούμε από την επικαιρότητα ε:: αυτό

X: ας πούμε πέρα από αυτό που μου είπες ότι το έχετε υλοποιήσει ομαδικά ως ομάδα ε καταρχήν αυτό το πρόγραμμα πότε γίνεται;

A: η προετοιμασία των προγραμμάτων;

X: όχι εννοώ την υλοποίησή του μου περιέγραψες τόσην ώρα το σκεπτικό τον σχεδιασμό

A: ωραία

X: ε αυτό το πρόγραμμα πότε υλοποιείται;

A: λοιπόν ε:: τη χρονική εννοείς στιγμή:: ;

X: ας πούμε είναι ένα πρόγραμμα το οποίο δεν έχει

A: λοιπόν υπάρχουν προγράμματα τα οποία γίνονται σε εβδομαδιαία βάση όπως ας πούμε οι δημιουργικές διαδρομές και το παιδικό στέκι ωραία εμ που στην ουσία σημαίνει ότι η ομάδα πρέπει να συναντηθεί και να οργανώσει για κάθε ημέρα αντίστοιχα το παιδικό στέκι και τις δημιουργικές διαδρομές που είναι τα εβδομαδιαία προγράμματα το αντίστοιχο πρόγραμμα που θα υλοποιηθεί υπάρχουν ωστόσο και κάποια προγράμματα όπως ας πούμε είναι η βαλίτσα των δικαιωμάτων που είναι ένα πρόγραμμα το οποίο συζητήσαμε στην αρχή της χρονιάς της φετινής και στην ουσία έχει να κάνει ακριβώς με το παράδειγμα που έδωσα πριν με το προσφυγικό που θέλαμε να προσεγγίσουμε τα δικαιώματα μαζί με τα παιδιά οργανώσαμε λοιπόν αυτήν την βαλίτσα ετοιμάσαμε ένα υλικό το οποίο χρειάστηκε χρόνο για να γίνει δηλαδή βρεθήκαμε α:: δύο φορές από περίπου πεντάωρο κάθε φορά γιατί έπρεπε να δούμε τι ακριβώς θέλουμε να προσεγγίσουμε ποιοι είναι οι στόχοι που θέλουμε να πετύχουμε με τα παιδιά τι θέλουμε να προσεγγίσουμε πως θα το προσεγγίσουμε καλύτερα ψάξαμε παλιό υλικό τι τροποποιήσεις πρέπει να κάνουμε για να συμβαδίζει με την πραγματικότητα του σήμερα αυτά που θέλουμε να περάσουμε σήμερα στα παιδιά ε: οπότε έπρεπε να το διαχειριστούμε να το συζητήσουμε μεταξύ μας και εφόσον η βαλίτσα έκλεισε ως πρόγραμμα και είπαμε ότι αυτά είναι αυτά που θέλουμε να κάνουμε αποφασίζουμε από εκεί και πέρα ποιες ημερομηνίες και ε ουσιαστικά αυτό το πρόγραμμα υλοποιείται σε βιβλιοθήκες της Θεσσαλονίκης σε διαφορετικές περιοχές με τις οποίες συνεργαζόμαστε και πηγαίνουμε αντίστοιχα εκεί και υλοποιούμε τα συγκεκριμένα προγράμματα

X: ωραία τώρα θα ήθελα να φέρεις στο μυαλό σου προγράμματα να φέρεις προγράμματα ε τα εβδομαδιαία που είπες παιδικό στέκι και δημιουργικές διαδρομές και θα ήθελα να μου πεις αυτά τα προγράμματα ας πούμε με τι σκεπτικό τα σχεδιάζετε;

A: με τι σκεπτικό τη δομή εννοείς;

X: τη δομή για ποιο λόγο επιλέγετε να κάνετε αυτά με τα παιδιά αυτά τα θέματα

A: λοιπόν ε:: τα θέματα όπως είπα πριν έχουν να κάνουν με τις δικιές μας εμπειρίες τα δικά μας ενδιαφέροντα ε ωστόσο και με αυτά των παιδιών αντίστοιχα γιατί εντάξει προσπαθούμε να αφογκραστούμε τα παιδιά την επικαιρότητα πολλές φορές βλέπουμε και το τι γίνεται στην πόλη αντίστοιχα από άλλες ομάδες για να δούμε τι λείπει τι θα μπορούσαμε να προσφέρουμε εμείς γιατί δεν υπάρχει λόγο να γίνονται παρόμοια προγράμματα παντού και να μην υπάρχει η δυνατότητα της επιλογής της προσέγγισης άλλων θεματικών οπότε προσπαθούμε να έχουμε μία τέτοια ευελιξία αρχικά εμ τώρα όσον αφορά τη δομή προσπαθούμε να έχουμε μία ροή που θα είναι και από τα παιδιά βατή να την ακολουθήσουν και από εμάς αντίστοιχα να την υποστηρίξουμε που σημαίνει τι ότι αφού επιλεγεί το θέμα ξεκινάμε με τα παιδιά με ένα υλικό συζητάμε για να δούμε τι ιδέες έχουν τα παιδιά τι γνωρίζουν για το θέμα τι προβληματίζει τα παιδιά προσπαθούμε να ανταλλάξουμε έτσι απόψεις και εμείς με τα παιδιά μετά το προσεγγίζουμε πολλές φορές και χρησιμοποιώντας εποπτικό υλικό δηλαδή υπολογιστές προβάλλουμε σε προτζέκτορα βλέπουμε βιντεάκια διάφορα πράγματα που ανταποκρίνονται φυσικά στην ηλικία τους και στο στα δικά τους ερεθίσματα και στα δικά τους μηνύματα που μπορούν να κατανοήσουν εκείνα και μετά πηγαίνουμε σε ένα πιο πρακτικό και εμπειρικό κομμάτι που προσπαθούμε όλα αυτά που μάθαμε να τα βγάλουμε μέσα από την δημιουργία και την έκφραση να κάνουμε δραστηριότητες είτε έχουν να κάνουν με την κίνηση είτε έχουν να κάνουν με την κατασκευή είτε με το σχέδιο πάλι δηλαδή προσεγγίζοντας τις τέχνες ε που προσπαθούμε να τις εμπλέξουμε όσο πιο συχνά μπορούμε οπότε να έχουμε και μία τέτοια έκφραση των παιδιών πάνω στο συγκεκριμένο θέμα

X: εμ πιστεύεις ότι αυτό το κομμάτι το δημιουργικό το κατασκευαστικό τι έχει να προσφέρει στα παιδιά;

A: τι έχει να προσφέρει λοιπόν ε:: δυστυχώς ε: υπάρχει γενικά η αντίληψη ότι η γνώση για τη γνώση δηλαδή ότι αυτό που έχει στην τελική σημασία είναι τα παιδιά να αφομοιώσουν πληροφορίες να μάθουν πράγματα να τα θυμούνται να μπορούν να τα επαναλάβουν και οτιδήποτε τέτοιο ε νομίζω ότι εμείς και η δική μας προσέγγιση ως ομάδα δε στοχεύει μόνο σε αυτό δηλαδή θεωρούμε εξίσου σημαντικές τις τέχνες είναι τρόπος έκφρασης των παιδιών ε και προφανώς ο συνδυασμός μπορεί να προάγει σε πολύ μεγαλύτερο επίπεδο την οποιαδήποτε γνώση οπότε μιλάμε για αλληλεπίδραση βιωματική μιλάμε για επαφή των παιδιών μεταξύ τους μιλάμε για για έκφραση με διάφορους τρόπους γιατί γιατί επίσης τα παιδιά πολλές φορές δεν βρίσκονται όλα στο ίδιο επίπεδο της ανάπτυξης δεν έχουν όλα την ίδια ευκολία να εκφραστούν με τον προφορικό λόγο οπότε προσπαθούμε να βοηθήσουμε όλα τα παιδιά να έχουνε ισάξιες ευκαιρίες έκφρασης που αυτό σημαίνει ότι ο συνδυασμός ας πούμε του σχεδίου με το λόγο για αυτό και θα ζωγραφίσουν μπορεί να τα βοηθήσουν να βγάλουν τις ιδέες τους πολύ πιο εύκολα πολύ πιο αβίαστα και τότε το αποτέλεσμα είναι ακόμα και πιο όμορφο γενικά γιατί υποστηρίζεται από διαφορετικά έτσι μέσα αναπαράστασης οπότε όλο αυτό έχει πολύ καλύτερο αποτέλεσμα

X: ε ωραία τώρα θα ήθελα να μου πεις το εξής στην ιστοσελίδα σας λέτε ότι ο σκοπός είναι αυτό που είμαι και πιο πριν η εναλλακτική και μη τυπική μάθηση ποιες αντιλαμβάνεσαι ότι είναι οι διαφορές ανάμεσα στην τυπική και στη μη τυπική;

A: αν πάρουμε τους όρους ξεχωριστά στην ουσία είναι και τα δύο πλαίσια θεσμοθετημένης και οργανωμένης μάθησης δηλαδή υπάρχουν στόχοι υπάρχει οργάνωση ωστόσο η τυπική πιστοποιεί αυτήν τη γνώση ενώ η μη τυπική δεν τη πιστοποιεί αρχικά τώρα αν κάνουμε και αυτή τη σύνδεση μεταξύ του τι διαφορές μπορούν να πάρουν αν δεν λειτουργούν σωστά γιατί

και η τυπική και η μη τυπική υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις με τις οποίες μπορείς να τις διαχειριστείς δυστυχώς προσωπική άποψη είναι ότι στην τυπική ε το μυαλό μας πάει πιο πολύ σε πιο καθορισμένα περιβάλλοντα διδασκαλίας στον παραδοσιακό τρόπο που στόχος είναι η γνώση και όχι μια γενικότερη παιδεία των παιδιών και φυσικά δεν είναι και τόσο στόχος η απόλαυση και η ευχαρίστηση των παιδιών που η μάθηση θα έπρεπε να συνδυάζεται με την απόλαυση με το παιχνίδι με το βίωμα για να μπορέσει να εκφραστεί πολύ καλύτερα οπότε επειδή ακριβώς βλέπουμε ότι αυτή η έλλειψη υπάρχει στην τυπική προσπαθούμε να τον προσεγγίσουμε μέσω τη μη τυπικής που μας δίνει αυτήν την ελευθερία ας πούμε να κάνουμε έναν τέτοιο συνδυασμό και να προωθήσουμε και τις δύο μορφές μάθησης

X: θα μπορούσες να μου δώσεις παραδείγματα τέτοιων προγραμμάτων που να δείχνει ας πούμε το σκεπτικό της μη τυπικής;

A: το σκεπτικό

X: που έχετε κάνει εδώ στη σχεδία έτσι;

A: νομίζω ότι όλα τα προγράμματα έχουν αυτήν ε την προσέγγιση της μη τυπικής ε: γιατί στην ουσία δεν έχουμε ας πούμε αυτήν την αντίληψη του παραδοσιακού του πλαισίου που είναι βαλμένο σε ένα πλαίσιο και πρέπει να γίνει κάτι συγκεκριμένο προσπαθούμε ας πούμε κάθε φορά ε να δώσουμε αυτήν την ελευθερία στο πρόγραμμα και στα ενδιαφέροντα και στο βίωμα των παιδιών να δώσουμε το χώρο της έκφρασης και των παιδιών και τη δική μας τη έκφραση και νομίζω ότι περισσότερο αυτή τη διαφορά της τυπικής με την μη τυπική την βλέπουμε πιο πολύ στα σεμινάρια με τους εκπαιδευτικούς κυρίως που είναι άνθρωποι που βρίσκονται στα πλαίσια της τυπικής και που ωστόσο για να συμμετέχουν στα σεμινάρια σημαίνει ότι θέλουνε να πάρουνε γνώσεις μη τυπικής άρα δίνουν αξία στην μη τυπική και εμείς αυτό προσπαθούμε να τους προβληματίσουμε πάνω σε αυτό το πώς μπορούνε εναλλακτικά να δώσουν στο μάθημα τους έναν χώρο για έκφραση και δημιουργία και των ίδιων και των παιδιών που έχουν στην τάξη τους

X: σου έρχονται έτσι στο μυαλό σου παραδείγματα προγραμμάτων που έχετε κάνει ας πούμε στις δημιουργικές;

A: ε:: παραδείγματα κάποιων προγραμμάτων πέρα από τα σεμινάρια που κάνουμε με τους εκπαιδευτικούς σε σχέση με εμάς;

X: όχι με τα παιδιά που κάνετε

A: με τα παιδιά ε: δεν ξέρω θα έλεγα ότι κάθε δράση που κάνουμε με τα παιδιά

X: όχι σε ρωτάω ας πούμε για συγκεκριμένα παραδείγματα πχ κάτσε σκέψου ας πιάσουμε τις δημιουργικές διαδρομές τι θεματικές πιάνατε μέσα στις δημιουργικές να μου κάνεις απλά μια αναφορά των θεματικών και τι κάνατε αυτό

A: α η θεματολογία που προσεγγίζουμε εμείς δεν νομίζω ότι ταυτίζεται με τη θεματολογία που προσεγγίζεται στο σχολείο θέλω να πω ότι εμείς ας πούμε μπορεί να κάνουμε για τους θαλασσοπόρους μπορεί να κάνουμε για την επιστήμη μπορεί να κάνουμε πειράματα μπορεί να προσεγγίσουμε τις φυσικές επιστήμες μπορεί να προσεγγίσουμε ζωγράφους μπορεί να προσεγγίσουμε διαφορετικά είδη τέχνης τη ρομποτική ή θέματα τα οποία δυστυχώς τα παιδιά δεν έχουν την ευκαιρία να τα κάνουν στο σχολείο γιατί ενδεχομένως και οι δάσκαλοι δεν μπορούν ίσως να κάνουν αυτήν τη διαθεματική προσέγγιση και να βρουν τρόπο να τα συνδυάσουν πρακτικά οπότε:: εμείς ας πούμε στις δημιουργικές διαδρομές όλα αυτά που ανέφερα τα θέματα προσπαθούμε να τα προσεγγίσουμε ας πούμε ε: έχουμε κάνει πολλά προγράμματα για ζωγράφους για φυσικές επιστήμες για την τέχνη γενικά για κινητικά παιχνίδια για ε προσπαθούμε κάθε φορά να δώσουμε αυτήν την προσέγγιση που δεν την έχουν τα παιδιά δεν έχουν την ευκαιρία να την αποκτήσουν μέσα στα σχολεία

X: ξέρεις τώρα από αυτά που μου ανέφερες ως παραδείγματα μου τράβηξε το ενδιαφέρον αυτό με τους θαλασσοπόρους το έχεις εύκολο στη μνήμη σου;

A: ναι

Χ: θα μπορούσες λίγο να μου περιγράψεις το πρόγραμμα το πρόγραμμα όμως ε:: από την αρχή δηλαδή από όταν εσείς οι εθελόντριες συναντηθήκατε στο χώρο;

Μ: κοίταξε να δεις ε είναι το θέμα των θαλασσοπόρων είναι κάτι που ενδεχομένως τα παιδιά το προσεγγίζουν στο πλαίσιο της ιστορίας ακούνε για τον Μαγγελάνο ακούνε για το Χριστόφορο Κολόμβο δυστυχώς θεωρούμε περισσότερο ότι θα πρέπει να αποστηθίσουν την πορεία τη διαδρομή που ακολούθησαν το γιατί ας πούμε ήταν τόσο σπουδαίοι και βοήθησαν την επιστήμη να εξελιχθεί και έφεραν μεγάλη αλλαγή γενικότερα στον κόσμο εμείς αυτό προσπαθήσαμε να το προσεγγίσουμε μέσα από έναν εναλλακτικό τρόπο δηλαδή στο πρόγραμμα που οργανώσαμε χρησιμοποιήσαμε αρχικά τις το εποπτικό υλικό που ήταν ένα βίντεο το οποίο έδειχνε εικόνες είχε στοιχεία πληροφορίες συνδύαζε και τη γραφή και την εικόνα και τη μουσική και το λόγο οπότε δίνει το κίνητρο στα παιδιά για να προσέξουν και να ασχοληθούν περισσότερο με αυτό και είναι κάτι που μπορεί να μην να το έχουνε προσεγγίσει στο σχολείο να έχουν κάποιες γνώσεις πάνω σε αυτό αλλά ενδεχομένως να μην έχουν καταλάβει κάποια πράγματα να μην το έχουνε διαχειριστεί όσο θα θέλανε γιατί και έχουνε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το συγκεκριμένο πρόγραμμα οπότε αρχικά λοιπόν κάνουμε μία τέτοια οργάνωση της ώρας με το εποπτικό υλικό και συζητάμε με τα παιδιά πάνω σε αυτό και μετά φτιάχναμε τις δικές μας πυξίδες ε επεξεργαζόμαστε το χάρτη και την πορεία την οποία ακλούθησαν αυτοί οι θαλασσοπόροι έχουμε δηλαδή ανοιχτό ένα μεγάλο χάρτη παίρνουμε πινέζες παίρνουμε τα σκοινάκια μας προσπαθούμε να ακολουθήσουμε αυτήν την πορεία που σταμάτησαν τι κάνανε εκεί κάνουμε και μια αφήγηση της πορείας εξηγούμε προσθέτουμε τα δικά μας στοιχεία σε αυτό έχει να κάνει με μία επαφή υλικών με το συνδυασμό υλικών πάνω σε αυτό οπότε είναι πολύ πιο ενδιαφέρον για τα παιδιά για αυτό που κάνουν και πραγματικά θυμάμαι ότι τη συγκεκριμένη μέρα ο ενθουσιασμός και η ανταπόκριση που είχαν τα παιδιά ήταν καταπληκτικός πραγματικά είχαν γνώσεις αλλά δεν είχαν καθορίσει και μάλιστα μέσα από αυτό δίνεις και ευκαιρία ας πούμε να προσεγγίσεις και τις φυσικές επιστήμες και το σχήμα της γης του πώς ας πούμε από την Ισπανία φτάσανε ας πούμε να γυρίσουν στις Ινδίες και πώς γίνεται αυτήν η διαδρομή και τα παιδιά βλέπεις ότι έχουνε μία άποψη αλλά δεν είναι τόσο σχηματισμένη και συνειδητοποιήσαν πράγματα εκείνη τη στιγμή με το χάρτη μπροστά τους με την υδρόγειο σφαίρα με το πώς θα βάλουμε το σκοινάκι για να φτάσει εκεί που ήτανε που βιωματικό το βλέπανε μπροστά τους και το προσέγγιζαν με πολύ πιο εύκολο τρόπο από ότι στο σχολείο

Χ: κάτι άλλο που μου έχει τραβήξει την προσοχή με εσάς ως ομάδα ε έχω παρατηρήσει ότι συναντιέστε και κάθεστε και βγάζετε μια θεματολογία προγραμμάτων και αυτή η επιλογή γίνεται ομαδικά οπότε θα ήθελα να μου πεις για ποιο λόγο εσείς λειτουργείτε με αυτόν τον τρόπο;

Α: νομίζω ότι κοινή άποψη της ομάδας είναι ότι το να μοιράζεσαι ιδέες και το να εκθέτεις αυτό που σκέφτεσαι για ένα συγκεκριμένο θέμα είναι πάρα πολύ σημαντικό πόσο μάλλον λοιπόν αυτό αν το σκεφτούμε πέρα του ατομικού και το βάλουμε σε ένα συλλογικό επίπεδο που το κάθε μέλος έχει την ευκαιρία να χτίσει να προσθέσει πάνω σε αυτό που είπε ο άλλος και αυτό οπότε δίνει μια τρομερή δυναμική στην εξέλιξη του θέματος το οποίο πραγματευόμαστε και γιατί γιατί κάποιος μπορεί να έχει περισσότερες γνώσεις πάνω σε αυτό που αρχικά σημαίνει ότι μεταξύ μας επεξεργαζόμαστε τη γνώση επεξεργαζόμαστε την πληροφορία οπότε και εμείς μαθαίνουμε δίνουμε όμως και διαφορετικές ιδέες προσέγγισης πρακτικά οπότε όλο αυτό παίρνει μια προώθηση που δεν θα την είχε αν ήταν μόνο μια ατομική προσέγγιση γιατί θα υπήρχε έλλειψη μετά είτε στο κομμάτι της γνώσης είτε στο κομμάτι της πρακτικής μετά προσέγγισης

Χ: ωραία ε επίσης έχω παρατηρήσει ότι στα προγράμματα σας δεν έχετε μια συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα έχετε ένα συνδυασμό θα ήθελα να μου πεις πώς αντιμετωπίζετε αυτή τη διαφορά ηλικιών;

A: η διαχείριση λοιπόν των διαφορετικών ηλικιών στην ουσία τα παιδιά που συμμετέχουν στις δράσεις μας είναι είτε προσχολικής είτε σχολικής ηλικίας που σημαίνει από τεσσάρων ξεκινάνε τα προγράμματα στα οποία απευθυνόμαστε και φτάνουν μέχρι και το τέλος του δημοτικού ε: τώρα όπως είπα τα τέλη της ομάδας ε στην ουσία είτε έχουν την ιδιότητα νηπιαγωγών είτε δασκάλων είτε φιλολόγων που σημαίνει ότι έχουμε από τις σπουδές μας αυτήν την επαφή και μια πιο ειδικευμένη γνώση πάνω στην ηλικία που διαχειριζόμαστε οπότε αυτό σημαίνει ότι όταν στα προγράμματα οι ηλικίες είναι μικρές θα δοθεί ενδεχομένως περισσότερη προσοχή από τα άτομα που επεξεργάζονται την αντίστοιχη ηλικία ας πούμε εγώ που είμαι νηπιαγωγός θα έχω μία μεγαλύτερη επαγρύπνηση για τα παιδιά που είναι της ηλικιακής ομάδας των τεσσάρων από εφτά οκτώ αντίστοιχα οι δασκάλες που έχουν την πιο μεγάλη ηλικία που ξέρουν ενδεχομένως να τη διαχειρίζονται και λίγο διαφορετικά γιατί κάθε ηλικία έχει τις δικές της ανάγκες έτσι επεξεργάζεται την πληροφορία διαφορετικά τα μηνύματα από ότι γνωρίζουμε πιο πολλά για την ανάπτυξή τους τις ανάγκες τους άρα μετά αυτό βγαίνει και πιο φυσικά στο αποτέλεσμα οπότε νομίζω ότι αυτός ο συνδυασμός ο δικός μας στην στο που ας πούμε ειδικευόμαστε βοηθάει και στη διαχείριση της ομάδας όταν είναι μεικτή

X: πιστεύεις ότι αυτή η μίξη ηλικιών βοηθάει τα παιδιά;

A: πιστεύω πολύ ότι βοηθάει τα παιδιά γιατί γιατί τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας ακόμα δεν έχουν μπει στον αυστηρό αυτό τυπικό τρόπο προσέγγισης της μάθησης όπως είναι το σχολείο δυστυχώς δηλαδή στην προσχολική έχουμε μια πιο μεγάλη ελευθερία στην προσέγγιση των θεμάτων και τα παιδιά έχουν μια τέτοια ελευθερία προσέγγισης των θεμάτων έχουμε τα πρώτξεκτ έχουμε διαφορετικές παιδαγωγικές προσεγγίσεις αντίστοιχα τα πιο μεγάλα παιδιά βλέπουμε ότι σιγά σιγά αρχίζουν και χάνουν αυτή την ελευθερία που είχαν στο νηπιαγωγείο και μπαίνουν σε αυτόν τον πιο παραδοσιακό τρόπο άρα η αλληλεπίδραση μεταξύ τους στην ουσία υπενθυμίζει στα μεγαλύτερα παιδιά το πώς λειτουργούσαν μικρότερα και τους δίνει αυτήν την ελευθερία έκφρασης και αντίστοιχα τα μικρότερα παίρνουν τρόπους έκφρασης υιοθετούν λέξεις η μίμηση είναι πάρα πολύ μεγάλη σε αυτήν την ηλικία στην προσχολική οπότε αντίστοιχα και αυτά μιμούνται από τα υπόλοιπα παιδιά και υπάρχει ένα πάρε δώσε ιδεών και τρόπων έκφρασης που στο σύνολο είναι πάρα πολύ ωραίο να το βλέπεις συνεργάζονται δηλαδή πολύ καλά και με τη δική ας μετά προσέγγιση εκεί που χρειάζεται για να επιλύσουμε διάφορα προβλήματα που μπορούν να προκύψουν νομίζω ότι προχωράει πολύ καλά μια τέτοια μικτή ομάδα

X: έχεις ας πούμε εμπειρίες όπου να βλέπεις το μεγαλύτερο βοηθάει το μικρότερο;

A: σίγουρα σίγουρα ας πούμε στα προγράμματα των δημιουργικών διαδρομών για παράδειγμα μπορεί να έχουμε παιδιά είτε προσχολικής είτε σχολικής ηλικίας βλέπεις ας πούμε ότι δεν μπορεί να κόψει το μικρότερο παιδί θα του δείξει το μεγαλύτερο δηλαδή και σε πρακτικά θέματα για της κινητικότητας και τέτοιων θεμάτων που είναι πιο αναπτυγμένη στα μεγαλύτερα παιδιά αλλά ακόμα και στις γνώσεις έτσι δηλαδή τα μεγαλύτερα παιδιά μπορεί να έχουν μια επαφή με την ιστορία με τις τέχνες διαφορετικά ε: βοηθάνε τα μικρότερα παιδιά και αντίστοιχα τα μικρότερα τα μεγαλύτερα οπότε όλο αυτό έχει μια πολύ καλή δυναμική

X: σχετικά πάλι με τα παιδικά προγράμματα έχω παρατηρήσει ότι αυτό που λέγαμε πριν τη θεματολογία κατά κύριο λόγο την αποφασίζετε εσείς τα μέλη ε πιστεύεις πως θα μπορούσατε πως πιστεύεις μάλλον ότι θα μπορούσατε να οργανώσετε το πλαίσιο σας έτσι ώστε να βάζετε και τις ιδέες των παιδιών;

A: νομίζω ότι θα θέλαμε πάρα πολύ να το προσεγγίσουμε το κομμάτι των ιδεών των παιδιών γιατί μας ενδιαφέρει απλά είναι δύσκολο όταν δουλεύεις με ομάδες παιδιών που δεν είναι πάντα σταθερές ε γιατί δεν έχουμε πάντα τα ίδια παιδιά στα προγράμματά μας οπότε ποικίλουν κάθε φορά είναι δύσκολο να μπορέσουμε εμείς να κάνουμε την ανίχνευση των ιδεών και να την εντάξουμε μέσα στην οργάνωση των προγραμμάτων ακριβώς γιατί δεν υπάρχει αυτή η συστηματική επαφή με τα παιδιά που ενδεχομένως υπάρχει στο σχολείο και

την έχουν οι δάσκαλοι μαζί τους άρα από αυτήν την άποψη νομίζω πως αυτός είναι ο βασικός λόγος από εκεί και πέρα σε κάποια προγράμματα που έχουμε παιδιά που είναι τα ίδια που έρχονται ας πούμε στις δημιουργικές διαδρομές υπάρχουν κάποια παιδιά τα οποία συμμετέχουν ε:: λοιπόν οπότε επειδή υπάρχουν παιδιά τα οποία έρχονται συστηματικά Σάββατο σε Σάββατο που είναι οι δημιουργικές διαδρομές το πρωί ε αυτά τα παιδιά μπορούμε να τα ακούσουμε στην ουσία που είναι πολύ σημαντικό να ακούμε αυτά που τα παιδιά λένε και να λάβουμε υπόψη μας το τι θέλουν ποιες είναι οι ιδέες τους τι τα ενδιαφέρει πότε μετά ε: αντίστοιχα μπορούμε και εμείς να το οργανώσουμε καταλλήλως αλλά νομίζω ότι γενικά επειδή και τα προγράμματα δίνουν την ελευθερία επιλογής όσον αφορά τη συμμετοχή σημαίνει ότι ένα παιδί για να συμμετέχει σε ένα τέτοιο πρόγραμμα έχει ενδιαφέρον για αυτό άρα αυτό που οργανώνουμε σημαίνει ότι τα ενδιαφέρει και ότι συμβαδίζει με τις ιδέες τους και αυτά που εκείνα θέλουν να προσεγγίσουν οπότε αυτό μας βοηθάει κάπως δηλαδή αυτήν η αποσπασματικότητα δεν είναι και τόσο αρνητική αυτό

X: ε θα ήθελα να μου πεις αυτά τα παιδικά προγράμματα που κάνετε με ποιον τρόπο τα αξιολογείτε;

A: λοιπόν ε υπάρχει έχουμε δημιουργήσει ένα χαρτί αξιολόγησης της δράσης μας η οποία στην ουσία έχει να κάνει με το πώς λειτούργησε η ομάδα και να κάνουμε μία κριτική επάνω στο πώς λειτούργησε και η ίδια η δράση που αυτό σημαίνει τι ότι καταγράφουμε το ποιοι συμμετείχαμε σε αυτή τη δράση ποιες ήταν οι δραστηριότητες υπάρχει έτσι και αλλιώς η περιγραφή το αρχείο που λέει ότι θα κάνουμε αυτό θα κάνουμε εκείνο και τα λοιπά για να έχουμε μία βάση και εμ μετά κάνουμε μία αξιολόγηση δηλαδή τι πήγε καλά τι δεν πήγε καλά τι θα διορθώναμε εάν ξανακάναμε τη συγκεκριμένη δραστηριότητα οπότε έχουμε την ευκαιρία να ανατρέξουμε αντίστοιχα στο συγκεκριμένο στις συγκεκριμένες πληροφορίες και να μπορέσουμε να βελτιώσουμε το ήδη υπάρχον υλικό που έχουμε δημιουργήσει οπότε αυτό είναι μία ανατροφοδότηση για εμάς για να μπορέσουμε να εξελισσόμαστε και τα προγράμματά μας να έχουν και καλύτερη ποιοτικά οργάνωση

X: τώρα θα ξεφύγουμε από τα παιδικά προγράμματα και θα σε πάω σε ένα πρόγραμμα που έχω παρατηρήσει ότι γίνεται στη σχεδία που έχει όνομα back to the community θα ήθελα αρχικά να μου πεις για ποιο λόγο υλοποιείτε ένα τέτοιο πρόγραμμα;

A: λοιπόν ε ακριβώς επειδή όπως είπα η ομάδα θέλει να έχει επαφή με ευπαθείς ομάδες και να δώσει την έννοια της σχεδίας όπως είπαμε από τον τίτλο σε αυτές τις ομάδες οργανώθηκε αυτό το πρόγραμμα η αλήθεια είναι ότι εγώ προσωπικά ως εθελόντρια δεν είχα άμεση ε επαφή με το συγκεκριμένο απλά από την αλληλεπίδραση μου με τα άτομα της ομάδας που συμμετέχουν και από τις πληροφορίες που έχω ακούσει μπορώ να μοιραστώ νομίζω ότι ε ο στόχος είναι περισσότερο η ένταξη αυτών των ανθρώπων και η προσπάθεια να τους δώσουμε την ευκαιρία να βρουν εδώ στη δική μας χώρα τρόπους έκφρασης τρόπους επικοινωνίας τρόπους αλληλεπίδρασης να μπορέσουν να βελτιώσουν την καθημερινότητά τους εδώ ε οπότε νομίζω ότι το πρόγραμμα αυτό προσπαθεί να συνδυάσει καταστάσεις της καθημερινής ζωής αυτών των ανθρώπων και να τους βοηθήσει να τις διαχειριστούν πρακτικά δηλαδή γίνονται ας πούμε εργαστήρια ραπτικής ε κατασκευής καλλυντικών για τις γυναίκες ή μετά σε σχέση με τις τεχνολογίες λειτουργία του υπολογιστή για κάποια βασικά πράγματα ακόμη μπορούν να πληροφορηθούν να φτιάξουν το δικό τους βιογραφικό να βρουν τρόπους το πώς θα μπορούσαν να το προωθήσουν αυτό πιο έξω ε: ή ακόμη και αλληλεπίδρασης στο πλαίσιο της κουλτούρας δηλαδή οργανώνονται έτσι κάποια events στα οποία συμμετέχουν και εκείνοι και εμείς ε και υπάρχει αυτό το πάρε δώσε των πολιτισμών για παράδειγμα έγινε μία έτσι γιορτή και σε αυτή τη γιορτή λοιπόν στην ουσία θέλαμε να προσεγγίσουμε την κουζίνα ε την κουζίνα που κάθε κουλτούρα έχει οπότε οι διάφοροι πολιτισμοί που συμμετείχαν εδώ είχαμε από τη Συρία από το Αφγανιστάν δικά μας επίσης φαγητά της Ελλάδας και έτσι δοκιμάσαμε συμμετείχαμε στη διαδικασία ε είδαμε το πώς τα δημιουργούν εκείνοι πως τα φτιάχνουν πως τα φτιάχνουμε εμείς αντίστοιχα οπότε ήτανε πάρα πολύ ενδιαφέρον και ήτανε έτσι ένα

πλαίσιο ψυχαγωγίας που το χρειαζόμαστε αντίστοιχα όλοι μας πέρα από οργανωμένα έτσι πλαίσια που έχουν κάποιο στόχο εδώ ήταν λίγο πιο ελεύθερο αλλά εξίσου σημαντικό γιατί υπήρχε αυτή η συζήτηση και αλληλεπίδραση μεταξύ των μελών

X: τι αισθάνεσαι δηλαδή ότι τι αντιλαμβάνεσαι ότι σου έδωσε αυτή η επαφή μέσα από αυτό το πιο χαλαρό ψυχαγωγικό πλαίσιο;

A: ναι αυτό ήταν μια έτσι μία πολύ ωραία κατάσταση μπορώ να πω γιατί στην ουσία μετά από την όλη προετοιμασία δοκιμάσαμε όλα αυτά τα φαγητά τα οποία φτιάξαμε και πραγματικά είχαν πάρα πολύ μεγάλο γευστικό ενδιαφέρον μπορώ να πω ε:: χορέψαμε έτσι μιλήσαμε γελάσαμε ε ήταν ένα πάρα πολύ ενδιαφέρον μια πολύ ενδιαφέρουσα διαδικασία και στην κουζίνα ακόμα που μοιράσαμε αρμοδιότητες τι θα κάνει ο ένας τι θα κάνει ο άλλος ποιος θα ασχοληθεί με την επιμέλεια του χώρου ε με όλη την διαδικασία

X: εμ τώρα θα ήθελα να μου πεις για σένα προσωπικά τι σημαίνει σχέδια;

A: λοιπόν τι σημαίνει σχέδια νομίζω ότι ε:: ακριβώς ο όρος της σχεδίας ως σχέδια παρουσιάζει αυτό που εγώ νιώθω δηλαδή ε: ως φοιτήτρια στη Θεσσαλονίκη και έτσι σε ένα πλαίσιο εντελώς καινούριο και στην προσπάθεια μου να μπορέσω να κοινωνικοποιηθώ σε καινούρια πλαίσια και έτσι να γνωρίσω καινούριους ανθρώπους ε: η σχεδία ακριβώς μου έδωσε αυτήν την προώθηση που θα ήθελα και πλέον πραγματικά μπορώ να πω ότι είναι το δεύτερο σπίτι μου εδώ πέρα ε:: νιώθω τόση μεγάλη οικειότητα στο χώρο και με τα ίδια τα άτομα που πραγματικά είναι λες και έχω μια δεύτερη οικογένεια εδώ πέρα και ξέρω ότι ανά πάσα ώρα και στιγμή αν πάρω τηλέφωνο και ζητήσω κάτι χρειαστώ κάτι θέλω να μοιραστώ κάτι ε θα είναι διαθέσιμοι για μένα και θα με ακούσουν οπότε ναι νομίζω ότι η σχεδία είναι σχέδια για μένα με όλη τη σημασία της λέξης

X: και τι αντιλαμβάνεσαι ότι σου έχει προσφέρει η συμμετοχή σου σε αυτήν την ομάδα;

A: ε:: μου έχει προσφέρει νομίζω πολλά πράγματα και σε ατομικό επίπεδο και σε γνωστικό επίπεδο γενικά δηλαδή έχω εξελιχθεί θεωρώ ως άνθρωπος είτε συμμετέχοντας ως εθελόντρια είτε συμμετέχοντας σε σεμινάρια που οργανώνονται έχω μάθει πολλά πράγματα καταρχάς το πρώτο πλαίσιο στο οποίο εγώ ήρθα σε επαφή με τα παιδιά μου δόθηκε μέσω της σχεδίας το πρώτο κυρία που άκουσα στα αυτιά μου το άκουσα από πρόγραμμα το οποίο οργανώσαμε μέσα στη σχεδία και δεν μπορώ να ξεχάσω το συναίσθημα που είχα εκείνη τη μέρα που γυρνούσα στο σπίτι μου που είπα ότι ναι κάναμε ως είμαι εθελόντρια στη σχεδία και άκουσα το πρώτο κυρία Άννα- Μαρία ξέρεις και ήτανε τρομερό αυτό το συναίσθημα οπότε μου έδωσε αρχικά ευκαιρία να έχω επαφή με τα παιδιά που δεν την έχω ακόμη στα πλαίσια της σχολής σε τέτοιο συστηματικό πλαίσιο γιατί ακόμα είμαι στο δεύτερο έτος των σπουδών ε αλλά πέρα από αυτό μου έδωσε την ευκαιρία να γνωρίσω άτομα και από το δικό μου χώρο και από άλλους χώρους στους οποίους αυτοί έτσι δραστηριοποιούνται ε να ανταλλάξω ιδέες να μοιραστώ τους προβληματισμούς μου να βρω έναν τρόπο έκφρασης ένα τρόπο επικοινωνίας ε:: οπότε γενικά ε θεωρώ ότι με έχει βοηθήσει και στις δεξιότητες μου να λειτουργώ σε πλαίσιο ομάδας που είναι κάτι το οποίο θα το χρειαστώ στην πορεία γιατί θα πρέπει να συνεργαστώ με συναδέλφους νηπιαγωγούς και σε άλλα πλαίσια οπότε με βοηθάει πάρα πολύ αλλά νομίζω και το πιο σημαντικό είναι το ότι έρχομαι σε επαφή και με άτομα τα οποία προβληματίζονται λίγο παραπάνω για αυτό που κάνουν που θέλουν αντίστοιχα να εξελίξουν τις δικές τους δεξιότητες και όλη αυτή η διαδικασία και η αλληλεπίδραση μεταξύ μας βοηθάει πάρα πολύ ώστε να γινόμαστε και καλύτεροι άνθρωποι και καλύτεροι εκπαιδευτικοί

X: αυτές οι δεξιότητες περί συνεργασίας πως τις αντιλαμβάνεσαι δηλαδή τι εννοείς με αυτό;

A: νομίζω από κάθε κομμάτι αν το πάρουμε στον τρόπο της επικοινωνίας που είναι πάρα πολύ σημαντικό σε οποιοδήποτε ομαδικό πλαίσιο να βρεθεί ένας τρόπος επικοινωνίας που να προάγει αυτό το οποίο η ομάδα κάνει αρχικά μετά στο πλαίσιο το πρακτικό η ανταλλαγή των ιδεών και οι γνώσεις που μεταφέρονται από το ένα άτομο στο άλλο γιατί κάποια άτομα έχουν μεγαλύτερη εμπειρία είμαστε εθελοντές διαφορετικών ηλικιών και διαφορετικών εμπειριών

οπότε όλο αυτό μετά οι μεγαλύτεροι παίρνουν τη φρεσκάδα των νεότερων και οι νεότεροι παίρνουν την εμπειρία των μεγαλύτερων οπότε όλο αυτό ε:: βοηθάει το κάθε μέλος ξεχωριστά με τον τρόπο που το χρειάζεται

X: τελείωσες;

A: ναι ((γελά))

X: εντάξει λοιπόν τώρα θα σε πάω σε επίπεδο σχολιασμών

A: ναι

X: θα ήθελα αρχικά να μου σχολιάσεις το μπάνερ και στη συνέχεια αφού διαβάσεις αυτό εδώ το κείμενάκι με το χρόνο σου να μου το σχολιάσεις να μου εκφράσεις την προσωπική σου άποψη περί του κειμένου

A: ωραία ε:: ξεκινώντας από την εικόνα ε:: υπάρχουν εδώ τυπωμένες κάποιες λέξεις έννοιες θα τις έλεγα εγώ που νομίζω ότι περιγράφουν όλο αυτό το πλαίσιο το οποίο η ομάδα δίνει δηλαδή συμμετέχω επικοινωνώ μαθαίνω δρω δημιουργώ ονειρεύομαι έναν καλύτερο κόσμο νομίζω πως όλες αυτές οι λέξεις αποδίδουν ακριβώς αυτό που είναι η σχεδία γιατί μας δίνονται ευκαιρίες για όλα αυτές τις έννοιες να συμμετέχουμε σε καινούρια πράγματα να επικοινωνήσουμε μεταξύ μας και με τα παιδιά να ταξιδέψουμε και πάλι ατομικά και συλλογικά σε νέες γνώσεις σε νέες εμπειρίες στην ουσία η σχεδία θα μπορούσαμε να την σκεφτούμε σαν μια ευκαιρία να ταξιδέψουμε ε:: αντίστοιχα να μάθουμε μέσα από όλο αυτό το οποίο γίνεται εδώ πέρα να δράσουμε που είναι πάρα πολύ σημαντικό γιατί και εμείς αποκτούμε εμπειρία και τα ίδια τα παιδιά αποκτούν βιώματα ε να δημιουργήσουμε σίγουρα να δημιουργήσουμε που νομίζω ότι είναι βασική ανάγκη του κάθε ανθρώπου να του δίνονται ευκαιρίες να εκφράσει αυτό που νιώθει τις ιδέες του και να φτιάξει κάτι και να αφήσει κάτι πίσω του εμ αντίστοιχα να ονειρευτούμε που νομίζω ότι το όνειρο δίνει το κίνητρο και για όλα τα προηγούμενα και ενδεχομένως εγώ προσωπικά ο λόγος που είναι τοποθετημένο στο τέλος το να ονειρευτούμε έναν καλύτερο κόσμο νομίζω ότι ο καλύτερος κόσμος θα έρθει όταν όλα τα παραπάνω καταφέρουμε να τα συνδυάσουμε έτσι λειτουργικά που το ένα να στηρίζει και να προωθεί το άλλο οπότε ναι ένας καλύτερος κόσμος νομίζω ότι με το όνειρο και με τη δράση μπορεί να επιτευχθεί τώρα σε σχέση με το κείμενο που διαβάζω εδώ μπορώ να το διαβάσω;

X: το διαβάζεις όπως θέλεις

A: αρχικά το πρώτο στοιχείο στο οποίο θα πρέπει να σταθώ είναι ότι αυτό που λέει ότι ένας ανθρωπιστής παιδαγωγός έχει ως αντικείμενο της δράσης του την πραγματικότητα ε: νομίζω ότι είναι προϋπόθεση οποιασδήποτε διαδικασίας μάθησης και διδασκαλίας και οποιουδήποτε τέτοιου πλαισίου η πραγματικότητα γιατί στην ουσία το σχολείο η οποιοδήποτε άλλο πλαίσιο μη τυπικής μάθησης ή ακόμη και η άτυπη μάθηση που συμβαίνει στα πλαίσια της οικογένειας και ευρύτερα στο κοινωνικό περιβάλλον είναι πολύ σημαντικό να ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα γιατί αυτήν τη πραγματικότητα πρέπει να αντιμετωπίσουμε γιατί αυτόν τον όγκο των πληροφοριών πρέπει να μάθουμε να τον διαχειριστούμε με έναν κριτικό τρόπο γιατί πρέπει να βρούμε ακριβώς τρόπους και να ονειρευτούμε εμείς και να βοηθήσουμε τα παιδιά να ονειρευτούνε για τη ζωή τους για τον καλύτερο κόσμο που θέλουμε να πετύχουμε μέσα στην πραγματικότητα δηλαδή σε ένα νοητικό περιβάλλον το οποίο υπάρχει στο μυαλό μας όλα αυτά που κάνουμε δεν είχαν κανένα νόημα πιστεύω οπότε ναι πιστεύω στην πραγματικότητα θα πρέπει να στοχεύουμε και μόνο αλλά όλο αυτό το πλαίσιο του ονείρου που δίνει τη διάσταση του εξωπραγματικού δίνει και στην πραγματικότητα τη νότα που της χρειάζεται και την προώθηση για να είναι ακόμα πιο γεμάτη τώρα αυτήν την πραγματικότητα έτσι όπως την παρουσιάζει εδώ ε λέει ότι δεν πρέπει να δημιουργηθεί από τον ίδιο τον εκπαιδευτικό από μόνο του αλλά μαζί με τους άλλους ανθρώπους προφανώς μια κοινωνία για να μπορέσει να στηριχθεί και για αυτό είναι κοινωνία κοινωνών σημαίνει συμμετέχω χρειάζεται τη συμμετοχή πολλών ανθρώπων και όπως είπα και πριν οποιοδήποτε αν σκεφτούμε ότι η ομάδα είναι ένα μπορεί να είναι μια αναπαράσταση της ευρύτερης κοινωνίας

γιατί μιλάμε για άτομα που αλληλεπιδρούν μεταξύ τους ε αυτό το πράγμα θα πρέπει να το εξωτερικεύσουμε και γενικότερα άρα αν δεν εντάξουμε πολλά πολλούς ανθρώπους σε αυτό το οποίο γίνεται για να οργανώσουμε το πλαίσιο της μάθησης τότε δεν υπάρχει κανένα νόημα και εξάλλου η πραγματικότητα η καθημερινή μας η ζωή συναπαρτίζεται από πάρα πολλούς ανθρώπους από την οικογένειά μας από τους εκπαιδευτικούς μας από τους φίλους μας από οποιονδήποτε θεσμό στον οποίο αποτελούμε μέρος άρα ναι για να μπορέσουμε να δημιουργήσουμε μία τέτοια πραγματικότητα και να την κάνουμε το όνειρο το οποίο όλοι μας έχουμε θα πρέπει να προσπαθήσουμε όλοι μαζί γιατί η συλλογική θεώρηση προσπάθεια είναι πολύ πιο αποτελεσματική από το ατομικό και νομίζω ότι ένας άνθρωπος δεν μπορεί εύκολα να αλλάξει τον κόσμο μόνο του αυτό θα πρέπει να γίνει όταν όλοι μαζί εμπλέκονται και για να γίνει αυτό θα πρέπει να δίνονται σε αυτούς τους ανθρώπους ευκαιρίες να γνωριστούν και να αλληλεπιδράσουν και μάλιστα όταν το κάνουν αυτό τα μικρά παιδιά και τους δίνουμε εμείς αυτήν την προσέγγιση για την ομάδα και το πώς μπορεί μια ομάδα να λειτουργήσει τότε θα μπορέσουν να το κάνουν αντίστοιχα και στην κοινωνία του μέλλοντος τα οποία αυτά θα ζήσουν δηλαδή στη δική τους πραγματικότητα οπότε έτσι μόνο νομίζω ότι μπορούμε να είμαστε πιο αισιόδοξοι γενικά

X: μετά από όλα αυτά που έχουμε συζητήσει ποια πιστεύεις ότι είναι η πολιτική διάσταση της σχεδίας;

A: ε νομίζω ότι φαίνεται ο δημοκρατικός χαρακτήρας ο οποίος υπάρχει γενικά δηλαδή αυτήν η ελευθερία έκφρασης των ιδεών των μελών ή η ελευθερία στον τρόπο λήψης των αποφάσεων η συζήτηση ο διάλογος που υπάρχει μεταξύ μας και αυτή η αλληλεπίδραση νομίζω ότι είναι το πιο γόνιμο πλαίσιο για να ευδοκιμήσει οποιαδήποτε προσπάθεια ε:: προώθησης της μάθησης

X: εγώ είμαι καλυμμένη με όλα αυτά που μου έχεις πει θα ήθελες να προσθέσεις και κάτι τελευταίο;

A: εμ νομίζω ότι ε θέλω να προσθέσω κάτι το οποίο είναι κάτι προσωπικό βίωμα σε σχέση με αυτό που έχει δημιουργηθεί με τα μέλη της ομάδας αυτό που είπα πριν για την οικογένεια και το αίσθημα αυτό εμ είναι πάρα πού έντονο και επίσης γενικά νιώθω ότι πέρα από μέλη μιας κοινής ομάδας μπορώ να πω ότι είμαστε και φίλες ε:: που μπορώ να μεταφέρω τον προβληματισμό μου για οπουδήποτε άλλο πράγμα με απασχολεί και νομίζω ότι δεν είναι τυχαίο το πόσο αγαπάμε αυτόν τον χώρο αυτήν την ομάδα το ότι ακόμα και όταν θέλουμε αντί για να πάμε για έναν καφέ έξω επιλέγουμε να έρθουμε στη σχεδία να βγάλουμε το τραπεζάκι μας στο χώρο που υπάρχει και να καθίσουμε να τα πούμε εδώ γιατί εδώ νιώθουμε οικεία εδώ νιώθουμε ότι είναι το δεύτερο σπίτι μας και ότι δεν έχουμε την ανάγκη να πάμε κάπου αλλού μας εμπνέει τόσο που είναι το ίδιο για μας και επίσης το βλέμμα και το γυάλισμα του ματιού όταν βλέπεις ένα άτομο να έρχεται και να πλησιάζει από το δρόμο για να μπει στο χώρο της σχεδίας και το ότι θα υπάρξει αυτός ο ενθουσιασμός και η χαρά και η αγκαλιά και έτσι τα πρώτα λόγια τι κάνεις από ένα άτομο που βλέπεις ότι σε νοιάζεται θα έλεγα ότι είναι ένας στόχος που κάθε ομάδα θα πρέπει να πετύχει γενικά για να λειτουργήσει αυτό

X: είσαι εντάξει τα έχεις πει όλα;

A: νομίζω πως ναι

X: ωραία σε ευχαριστώ πάρα πού για το χρόνο σου

A: εγώ σε ευχαριστώ

Συνέντευξη 10

X: καλησπέρα

A: καλησπέρα

X: εμ αρχικά θα ήθελα να μου πεις καθώς είσαι ένα από τα τρία ιδρυτικά μέλη της Σχεδίας θα ήθελα να μου πεις για ποιο λόγο δημιουργήθηκε η σχεδία στην πόλη

A: ε η σχεδία στην πόλη δημιουργήθηκε το 1999 σαν μία ανάγκη να υπάρχει ένας σταθερός χώρος φυσικός χώρος δηλαδή ε να που να φιλοξενεί δραστηριότητες ε δημιουργικής μάθησης για μεγάλους κατά βάση και στη συνέχεια για παιδιά στην αρχή δημιουργήθηκε για μεγάλους ένας χώρος δημιουργικής μάθησης και πειραματισμού η δημιουργική μάθηση μάλιστα αφορούσε ε:: δράσεις ή εργαστήρια που θα θέλαμε όλοι να κάνουμε και δεν είχαμε ποτέ το χρόνο ε:: ένα κομμάτι ήταν αυτό και το δεύτερο κομμάτι της δημιουργικής μάθησης ήταν να μαθαίνουμε πως μπορούμε να διδάξουμε δημιουργικά δηλαδή το ένα απευθυνόταν σε ανθρώπους που ήθελαν όμορφα πράγματα για να περάσουν ε δημιουργικά το χρόνο τους να ανακαλύψουν τη δημιουργικότητά τους πρακτικά το δεύτερο τότε ε ήταν να δημιουργήσουμε ένα χώρο πειραματισμού ε για νέους παιδαγωγούς ήμασταν και εμείς νέοι τότε ε σε θέματα δημιουργικής μάθησης πως δηλαδή μαθαίνουμε στους άλλους να μαθαίνουν δημιουργικά έπρεπε ουσιαστικά να ξαναμάθουμε εμείς οι ίδιοι το μηχανισμό από την αρχή μετά πολύ αργότερα στη συνέχεια εμπλουτίσαμε τις δράσεις μας για παιδιά και επειδή όλοι προερχόμασταν από ιδιαίτερους χρόνους ε:: γρήγορα η:: ομάδα προσανατολίστηκε σε δράσεις για παιδιά και νέους ανθρώπους με λιγότερες ευκαιρίες

X: θα ήθελα να μου πεις για ποιο λόγο η σχεδία στην πόλη ονομάζεται σχεδία στην πόλη και τι σημαίνει το σύμβολό της;

A: εμ όταν αναζητούσαμε το όνομα ε της ομάδας ε θέλαμε κάτι που να υποδηλώνει ότι κάτι ξεκινά ε: κάτι που θα μας πάει παρακάτω έτσι μας ήρθε ουσιαστικά αυτή η ιδέα του ταξιδιού του μεταφορικού μέσου ε:: του προσανατολισμού σκεφτόμασταν διάφορα πράγματα και αυτό βγήκε έτσι λίγο χαλαρά στην κουβέντα και θυμάμαι τότε λέγαμε σχεδία ναι μωρέ παιδί μου αλλά κάπου έχω ακούσει υπάρχει και μία ακόμα σχεδία στην Αθήνα νομίζω λέει κάποιο παιδί και λέω τότε να την πούμε να την πούμε σχεδία στην πόλη που να είναι για τη δική μας πόλη μόνο σχεδία δηλαδή ότι δημιουργήθηκε στη δικιά μας πόλη ε: και κάπως έτσι αυτό σα λογοπαίγνιο έγινε δηλαδή και γελώντας την κρατήσαμε το κάναμε γελώντας όχι καταλήγοντας και έμεινε όμως γιατί έφταναν οι μέρες που θα ξεκινούσαμε και λέγαμε σχεδία στην πόλη; μωρέ σχεδία στην πόλη; ε ας είναι σχεδία στην πόλη και αυτό που μας άρεσε το σχήμα το εμπνεύστηκαν δύο πολύ ταλαντούχοι ε φίλοι και γραφίστες ε:: και έδειχνε αυτή τη σπείρα που ήταν το κομμάτι της ομάδας αυτό η ενότητα και αυτό ξέρεις αυτό το σύμβολο ήταν πολύ παλιά αρχαιοελληνικό σύμβολο είναι και μετά μπήκαν ήταν πιο λιτό στην αρχή σήμερα έχει σε μία δεύτερη φάση επανασχεδιάστηκε στην αρχή ήταν πάρα πολύ λιτό το σχήμα η σπείρα μία γραμμή κουκίδες που υποδήλωναν το δέσιμο ε και ένα σημειάκι ήταν μια πολύ ελαφριά σκέψη και η σκέψη μας για την σχεδία ήταν ότι μπορεί να σου πω μια σχεδία ως μεταφορικό μέσο το πιο παλιό μέσο του ανθρώπου πλωτό μέσο πρέπει να επιλέξεις πολύ προσεκτικά τι θα βάλεις πάνω γιατί αντέχει πολύ λίγα πράγματα αυτό λοιπόν το σκέφτομαι τώρα πια μετά από δεκαοκτώ χρόνια ότι μας ακολουθεί ότι συνεχώς στη σχεδία πρέπει να αποφασίζουμε τι έχει αξία για να πας παρακάτω αυτό

X: και θα ήθελα να μου πεις ε για ποιο λόγο αυτοπαρουσιάζεστε ως καλλιτεχνική παιδαγωγική ομάδα δηλαδή το έχετε στα φυλλάδια σας ε ακόμα και στα προγράμματα που βγάζετε τα παιδαγωγικά λέτε ότι είστε μια καλλιτεχνική παιδαγωγική ομάδα

A: γιατί αυτό ήμασταν όταν ξεκινήσαμε ήμασταν παιδαγωγοί και καλλιτέχνες εγώ έχω τελειώσει το ψυχολογικό της φιλοσοφικής ε επαγγελματική μου ταυτότητα θα μπορούσε να πει κανένας είναι παιδαγωγός φιλόλογος ε και και είμαι και μουσικός ε το ίδιο συνέβαινε και σε άλλα έλη της ομάδας και στα μέλη που εντάχθηκαν σιγά σιγά έτσι λοιπόν επειδή πάντα θέλαμε να συνδυάσουμε το παιχνίδι και τις τέχνες ή πως μαθαίνω μέσα από τις τέχνες ή πως μαθαίνω παίζοντας ε και να να τονίσουμε ότι εμείς δεν έχουμε φτιάξει ένα νομικό πρόσωπο ε:: μια μκο ή κάτι τέτοιο άλλα είχαμε δημιουργήσει μια ομάδα ουσιαστικά ήταν μια μικρή ομάδα ήταν δικιά μου ιδέα και γύρω από αυτήν συσπειρώθηκαν και φίλοι και συνεργάτες και ήταν μία ομάδα που ήτανε πάντοτε ανοιχτή σε μέλη οπότε είχε αυτό πολύ έντονα της ομάδας χωρίς κάτι βαρύγδουπο για αυτό και δεν έχουμε βαριές διαδικασίες ας πούμε και μείναμε

πολύ σ' αυτό επειδή μας άρεσε να μιλάμε μέσα από τα παιδαγωγικά γιατί μας ενδιαφέρει η έννοια της παιδαγωγικής πως μαθαίνουμε προσωπικά με ενδιέφερε το πως μαθαίνουμε πως μαθαίνει ο άνθρωπος το καταταλαιπωρημένο εκπαιδευτικό σύστημα το οποίο οι άνθρωποι πρέπει να περάσουν σε όλον τον κόσμο αυτό είναι ε και το άλλο είναι οι τέχνες τα εργαλεία που μπορούν να σου προσφέρουν οι τέχνες για να διευκολύνουν τη διαδρομή είναι για καλό κατευόδιο οι τέχνες

X: και αυτή η μετάβαση από μια απλή ομάδα σε μκο γιατί έγινε;

A: ε κάποια στιγμή πρέπει να σου πω ότι είχε ξεκινήσει υπήρχε ένα το νομικό πρόσωπο ήταν συγκεκριμένο δηλαδή ήταν άτυπη παιδαγωγική ομάδα και ο χώρος ήταν στο δικό μου το όνομα γιατί έπρεπε να έχει μία νομική υπόσταση ε καθώς μεγάλωσε και ήταν έντονος ο εθελοντικός χαρακτήρας μας ε:: και μετατοπίστηκε πολύ το ενδιαφέρον μας στα εθελοντικά προγράμματα και όχι μόνο στο να έχουμε εργαστήρια έτσι συντηρούσαμε και το χώρο μας εμ έπρεπε να αλλάξουμε και ένα νομικό σχήμα επίσης το προηγούμενο νομικό σχήμα έπρεπε να πω ότι έπρεπε να επιβαρυνόμουν εγώ με ένα πολύ βαρύ κόστος που ήταν το τεβε τότε ε: και ήταν κάτι πρακτικό δηλαδή ένα κομμάτι του το δεύτερο ήταν επειδή όλα τα πράγματα που κάναμε είχαν πιάσει μια εθελοντική βάση όλοι δουλεύαμε σε άλλους χώρους στις δουλειές μας ε:: ήτανε πιο εύκολο να γίνει δεν ξέραμε ακριβώς βέβαια πως θα ερχόταν τα πράγματα φορολογικά γιατί οι μκο οι μη κερδοσκοπικές εταιρίες φορολογούνται στην Ελλάδα όπως οι ομώνυμες και οι ετερόρρυθμες εταιρίες ε: είναι μια παγκόσμια πρωτοτυπία αυτή που έχουμε εδώ αλλά εν πάση περιπτώσει ε ήτανε μία μετάβαση της ομάδας μία ωρίμανση της ομάδας αλλάξαμε χώρο αρχίσαμε να είμαστε πολύ πιο εξωστρεφείς και με πολύ περισσότερα εθελοντικά προγράμματα και δράσεις πιο οργανωμένα πια οργανώσαμε καλύτερα το κομμάτι της εκπαίδευσης των εθελοντών ε::

X: θα ήθελα λίγο να μου μιλήσεις λίγο για αυτό το κομμάτι της εκπαίδευσης εθελοντών θα ήθελα να μου περιγράψεις τι κάνετε σε αυτήν την εκπαίδευση και για ποιο λόγο υπάρχει αυτή η εκπαίδευση

A: ε καταρχήν κάποιος που έρχεται έρχεται σε οποιαδήποτε ομάδα και οργάνωση που υποδέχεται εθελοντές πρέπει να κατανοήσει κατά την άποψή μου να κατανοήσουν όλα τα μέλη εάν συμφωνούν σε αυτό που ονομάζεται εθελοντισμός δηλαδή αυτό που ένας καταλαβαίνει είναι αυτό που καταλαβαίνουν όλοι και συμφωνούν ότι αυτό θέλουν όλοι οπότε το πρώτο κομμάτι είναι να διερευνήσουμε τις απόψεις για το τι σημαίνει εθελοντισμός ένα δεύτερο κομμάτι πολύ σημαντικό της εκπαίδευσης είναι το πώς δημιουργείς το κλίμα της επικοινωνίας πως ο άλλος δηλαδή που μέχρι χθες δεν σε ήξερε θα επενδύσει δωρεάν θα επενδύσει το χρόνο του σε ένα σε μία ομάδα που κάνει κλικ που τον ενδιαφέρει σε αυτήν την ομάδα οι δράσεις που τον ενδιαφέρουν κάπως οι δράσεις αυτής της ομάδας ανθρώπων και εκεί πρέπει να αρχίσεις να χτίζεις το κλίμα της επικοινωνίας εκεί λοιπόν χρησιμοποιούμε μια σειρά από βιωματικά παιχνίδια πολύ γνωστά στο τομέα της μη τυπικής μάθησης που είναι παιχνίδια χτίσιμο ομάδας που τα μέλη με παιγνιώδη τρόπο χαλαρώνουν και χωρίς να υπάρχει η συνθήκη ότι τώρα μαθαίνω κάτι έτσι μαθαίνουν με ένα πολύ διαφορετικό τρόπο πιο βιωματικά και πιο ευχάριστα ε:: θα αναγκαστούν να παίξουν ένα ρόλο να χαλαρώσουν λίγο να δουν τον εαυτό τους με ένα διαφορετικό τρόπο να αποκτήσουν μέσα από το παιχνίδι ε:: να μην έχουν να κρυφτούν να είναι απολύτως παρόντες ακόμα και εάν δεν τους αρέσει κάτι να είναι απολύτως εμφανές ενώ όταν υπάρχει μια μετωπική διδασκαλία ας πούμε κάποιος σου μιλάει εσύ μπορεί να σκέφτεσαι διάφορα πράγματα να κοιμάσαι να σημειώνεις δήθεν ή να παίζεις στο κινητό σου και να λες ότι εγώ παρακολούθησα την εκπαίδευση εθελοντών αυτή η μεθοδολογία ουσιαστικά σε αναγκάζει να είσαι απολύτως εκεί και να δηλώσεις και αυτό που σου αρέσει και αυτό που δεν σου αρέσει και μέσα από αυτό να επεξεργαστείς έννοιες που σημαίνει εμπιστοσύνη τι σημαίνει εξοικείωση τι σημαίνει ακούω τη γνώμη του άλλου τα σημαίνει διαφωνώ με τον άλλον ε τι σημαίνει μπαίνω στη θέση του άλλου τι σημαίνει συνέπεια τι σημαίνει δέσμευση τι σημαίνει κόπος για κάτι που μου αρέσει βασικά πολύ

βασικά πράγματα για μένα ε έτσι λοιπόν εκεί χτίζουμε μετά τι σημαίνει μπαίνω σε μία ομάδα ποια είναι αυτή η ομάδα τι δομή έχει τι στόχους έχει τι προτεραιότητες ποια είναι η φιλοσοφία της τα δέχεται όλα μέσα σε ένα πλαίσιο ανοιχτής και κοινωνικής αγάπης και αλληλεγγύης; ε έχει κάποια πολιτική θέση σαφώς εννοώ μη κομματική έτσι πολιτική θέση δηλαδή τι στάση έχει απέναντι στο προσφυγικό τι στάση έχει απέναντι στην αναπηρία τι στάση έχει απέναντι στην κατάληψη ενός εγκαταλελειμμένου κτιρίου τι στάση έχει η ομάδα σε αυτά; έτσι στις παρεμβάσεις στο αστικό τοπίο η ομάδα πρέπει να έχει μια φιλοσοφία μια άποψη στην εκπαίδευση ανάλογα με τον προσανατολισμό της εμάς είναι πολύ έντονος κυρίως σε θέματα αντιρατσιστικής εκπαίδευσης διαπολιτισμικής εκπαίδευσης ε θέματα σεβασμού της διαφορετικότητας ίσων ευκαιριών και τα λοιπά παιδικής προστασίας που είναι πολύ κοντά στα δικά μας ενδιαφέροντα οπότε και σε αυτά πρέπει να εκπαιδεύσεις τους εθελοντές γιατί δεν είναι όλοι υποχρεωτικά παιδαγωγοί οι περισσότεροι είναι κοντά στα ανθρωπιστικά επαγγέλματα βέβαια

X: εμ θα ήθελα να μου πεις τα μέλη της ομάδας πως επικοινωνούν μεταξύ τους πως επικοινωνείτε εσείς τα μέλη μεταξύ σας;

A: ε είμαστε πάρα πού στα παλιά χρόνια στα παλιότερα χρόνια επικοινωνούσαμε παραδοσιακά ε:: με ένα ραντεβού που έπρεπε να τηρήσουμε δηλαδή εκεί ήταν πιο έντονη η έννοια της συνέπειας αναγκαία δηλαδή και με τη παραδοσιακή χρήση του σταθερού τηλεφώνου με τη χρήση και του κινητού τώρα ε:: μας διευκολύνει πάρα πολύ το facebook δηλαδή έχουμε κλειστές ομάδες που δημιουργούμε συνομιλίες τα μέλη γρήγορα να μπαίνουν και να συνομιλούν εφαρμογές που έχουμε στα κινητά μας να φτάνει η πληροφορία πολύ γρήγορα είναι πραγματικά πολύ πρακτικό και λειτουργικό πάρα πολύ ε:: αλλά και με τακτικές συναντήσεις δεν γίνεται να γίνονται όλα χωρίς να συναλλάσσεσαι σε πραγματικό χρόνο με τον άλλον κάποια στιγμή η ομάδα πρέπει να βρεθεί face to face όλα τα μέλη να γνωριστούν και να κάνουν πράγματα μαζί

X: υπάρχει κάποια συγκεκριμένη μέρα που συναντιέστε;

A: διαμορφώνεται κατά καιρούς δηλαδή λέμε ότι αυτήν την περίοδο μας βολεύει αυτή η μέρα ε ή όπως έχουμε μια συγκεκριμένη μέρα ας πούμε που λέμε αυτή τη μέρα γενικά ενημερώνουμε αν κάποιος θέλει να μάθει για την ομάδα μας και υποδεχόμαστε αυτούς τους ανθρώπους που θα ήθελαν να μάθουν κάτι για την ομάδα υποδοχή ενδιαφερόμενων νέων εθελοντών και τα λοιπά βοηθά γενικά να έχεις μια σταθερότητα μια σταθερή μέρα μία σταθερή ώρα γενικά να δημιουργείς σταθερές μέσα στο εβδομαδιαίο πρόγραμμα διευκολύνει τα μέλη αυτό

X: εμ έχω παρατηρήσει ότι φέτος τα μέλη είναι περίπου δέκα με δεκαπέντε από την εμπειρία σου μέσα στη σχεδία αυτό συμβαίνει κάθε χρόνο;

A: ε φέτος ήταν μία χρονιά που ουσιαστικά δεν ε:: κοινοποιήσαμε την ανάγκη για νέους εθελοντές ε:: ήταν μια χρονιά πιο εσωτερική για την ομάδα αναμέτρησης με τα πράγματα που είχαμε κάνει μέχρι τώρα και ανάγκης των μελών να δεθούν πολύ καλά αυτοί οι δεκαπέντε ε:: πρέπει να πω ότι γύρω από τους δεκαπέντε είναι μια δεύτερη ομάδα ανθρώπων μεγάλη και πολύ υποστηρικτική σε μία μεγάλη εκδήλωση που θα κάνουμε σε μία δράση ε:: σε πιο καθημερινά μας πράγματα σε μία γιορτή ε::: στα γενέθλια ενός μέλους της ομάδας ε όπου όλοι αυτοί οι άνθρωποι πια δεν έχουν επειδή είναι σε άλλη προσωπική φάση της ζωής τους ε:: δεν έχουν αυτή την τακτικότητα όμως εξακολουθούν και νιώθουν μέλη της ομάδας με έναν τρόπο δηλαδή με έναν τρόπο και αυτό για μένα είναι το ζητούμενο κάποιος δεν σημαίνει ότι πρέπει να έρχεται στην ομάδα ή σταματάει να είναι μέλος της ομάδας όταν δεν μπορεί να είναι εκεί ε:: και είναι πού σημαντικό να λαμβάνουμε υπόψη μας ότι αυτό θα σημαίνει πάντα πάντοτε η σχεδία θα έχει τους ανθρώπους που έχουν περισσότερο χρόνο τώρα και κάποιους που δεν έχουν πια τον ίδιο χρόνο που είχαν παλιά αυτοί οι άνθρωποι από τα παλιά είναι χρέος της ομάδας να τους κρατά κοντά χρέος πραγματικά γιατί έχει πάρει πάρα πολλά η ομάδα από τους παλιότερους και οι παλιότεροι φυσικά έχουν πάρει από την ομάδα είναι δηλαδή σαν ε::

έτσι μια δια βίου σχέση με έναν τρόπο εγώ θα ήθελα πολύ να το νιώθουν όλοι έτσι και είμαι τυχερή που το έχω βιώσει ας πούμε με πολλά μέλη της ομάδας αυτό

X: ε θα ήθελα να μου εξηγήσεις για ποιο λόγο ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των παιδικών προγραμμάτων αλλά και των προγραμμάτων που γενικά έχετε γίνεται ομαδικά;

A: πιστεύω ότι κανένα πρόγραμμα δεν μπορεί πραγματικά κατά την υλοποίησή του να υποστηριχθεί ε:: εάν οι άνθρωποι που το υλοποιούν δεν έχουν εμπλακεί σε κάποια από τις φάσεις σχεδιασμού δεν έχουν κατανοήσει τη φιλοσοφία του δεν έχουν χαρεί μεταξύ τους τη διαδικασία ε και δεν έχουν δημιουργήσει αυτήν την άτυπη γλώσσα επικοινωνίας που πολλές φορές μόνο με ξέρεις τη μη λεκτική πολλές φορές επικοινωνία που μόνο με τα μάτια επικοινωνείς με τον άλλον που είναι πάρα πολύ χρήσιμο όταν υλοποιείς ένα πρόγραμμα σε μία ομάδα παιδιών σκέψου ότι υλοποιούμε προγράμματα σε ομάδες παιδιών όπου ας πούμε θα πάμε σε μία βιβλιοθήκη τα παιδιά δεν τα ξέρουμε από πριν και δεν θα έχουμε την ευκαιρία να τα δούμε ίσως άλλη φορά οπότε εκεί θέλουμε αυτό που έχουμε ετοιμάσει να το μοιραστούμε με τα παιδιά ε και να είναι πάρα πολύ δυνατή εμπειρία για όλους και για τα παιδιά αλλά και για τα μέλη της ομάδας αν τα μέλη της ομάδας λοιπόν δεν έχουν αυτήν την επικοινωνία και δεν έχουν κατανοήσει το πρόγραμμα ε:: δεν μπορούν γιατί όλο αυτό είναι πολύ ζωντανό όταν συμβαίνει ξέρεις πρέπει να αυτοσχεδιάσεις ας πούμε αν δεν έχεις εμπλακεί στο πρόγραμμα και δεν το έχεις καταλάβει δεν μπορείς να αυτοσχεδιάσεις έτσι πας με την περπατημένη και τα αλλιώς αλλιώς δεν ξέρεις πώς να το διαχειριστείς και δεν το πονάς νομίζω με τον ίδιο τρόπο έχω αυτή την αίσθηση ότι δεν το πονάς με το ίδιο τρόπο δεν το αγαπάς πρέπει να σου αρέσει αυτό που κάνεις με τους άλλους για να μοιραστείς ένα πρόγραμμα με τους άλλους πρέπει να σου αρέσει πολύ να σου αρέσει που το κάνεις να σου αρέσει το υλικό που έχεις σχεδιάσει και να θες πολύ να το μοιραστείς με τους άλλους και να έχεις επίσης όμως και κάτι πολύ σημαντικό τη διάθεση να ακούσεις αν αρέσει και στους άλλους και να το απαρνηθείς και να πεις βρε παιδί μου εμένα μου άρεσε αυτή η ιδέα αλλά δεν λειτούργησε στα παιδιά ναι θα την αλλάξω θα βάλω κάτι άλλο αυτό αυτή η ζωντάνια των προγραμμάτων εμένα είναι που μου αρέσει πάρα πολύ ακόμα μετά από τόσα χρόνια αυτό θέλει ομάδα για να γίνει θέλει δυναμική

X: ωραία θα ήθελα τώρα να μου πεις πως έχουνε προκύψει τα προγράμματα όπως ας πούμε το Παιδικό Στέκι ή και οι δημιουργικές διαδρομές;

A: ε στα πρώτα χρόνια της σχεδίας ήταν πρέπει να σου πω τότε το 1999 ε στην πόλη υπήρχαν ελάχιστα εργαστήρια δεν ήταν διαδεδομένο το να υπάρχουν πολλές δράσεις ε:: εναλλακτικής μάθησης ε τα πράγματα ήταν λίγο πιο συγκεκριμένα και ακόμα και τα εργαστήρια που σχεδιάζαμε τότε πιο συγκεκριμένα λέγαμε θα κάνουμε εργαστήρι ζωγραφικής για παιδιά θα κάνουμε εργαστήρι θεατρικού παιχνιδιού για παιδιά έξι με οκτώ θα κάνουμε μουσικοκινητική για παιδιά πέντε με επτά ε όταν ήρθαμε σε αυτόν εδώ το χώρο τον καινούριο στην Άθωνος που είναι σε ένα πεζόδρομο πάρα πολύ ήσυχο της Άθωνος με την κληματαριά μας έχουμε ένα δικό μας κτήριο τριώροφο ε θέλαμε να μην μάλλον ξέραμε ότι έχουν αλλάξει τα πράγματα τα παιδιά που απευθυνόμαστε τα παιδιά της πόλης ας πούμε ε: θέλουν να εκφραστούν λίγο πιο ελεύθερα θέλαμε λοιπόν να σκεφτούμε και να μοιραστούμε μαζί τους ε πολλές και διαφορετικές θεματικές που έχουν να κάνουν λίγο με την με θέματα με τη λογική του μαθαίνω αυτόν τον κόσμο γύρω μου που μπορεί να μάθω σήμερα με το Ματίς ε και την άλλη φορά να φτιάξω μία ποντιακή συνταγή να μάθω πως γίνονται τα πιροσκι και τα πισία ε:: και την άλλη φορά να κάνω το λύκε λύκε είσαι εδώ και να είναι πρόγραμμα για τον ρατσισμό και την άλλη φορά ε:: να μάθουμε το δρόμο του μεταξιού που έκανε ο Μάρκο Πόλο έτσι αυτήν ήταν ιδέα το δε παιδικό στέκι θέλαμε να είναι ένα σημείο αναφοράς για παιδιά και γονείς το στήσαμε σε συνεργασία με τα παιδικά χωριά σος το κέντρο στήριξης παιδιών και οικογένειας που είναι ανοιχτή δομή των παιδικών χωριών σος τέλη του 2012 αρχές του 2013 και μέχρι σήμερα έτσι συνεργαζόμαστε πάρα πολύ καλά ε: και αφορούσε έτσι παιδιά που οι γονείς του δεν είχαν την δυνατότητα στις δημιουργικές διαδρομές είχαμε μία συμβολική συνδρομή για

να βγαίνουν τα έξοδα του χώρου ακόμα και αυτήν τη συμβολή λοιπόν υπήρχαν γονείς που δεν μπορούσαν να τη δώσουν και επίσης είχαμε παιδιά που ήταν ιδιαίτερα οπότε θέλαμε και άλλου τύπου προγράμματα λίγο πιο εστιασμένα σε κάποιες θεματικές και δουλέψαμε πρώτη φορά το εργαστήρι των συναισθημάτων θέματα που είχαν να κάνουν με το θυμό θέματα που είχαν να κάνουν με τη διαφορετικότητα ε:: που βλέπαμε λίγο τις πιο συγκεκριμένες ανάγκες της ομάδας έτσι και ήταν παιδιά από οικογένειες που: βίωναν ιδιαίτερες δυσκολίες ε:: ή κάποια από τα παιδιά βίωναν κάποιες συγκεκριμένες δυσκολίες μαθησιακές ή άλλες ε: κάπως έτσι λοιπόν εδώ σε αυτό το χώρο στήθηκαν αυτά τα συγκεκριμένα δύο προγράμματα που αφορούν τα παιδιά το παιδικό στέκι έχει περάσει κιόλας διάφορες φάσεις κάναμε παιδικό στέκι σε σχολείο πέρυσι είχαμε δύο παιδικά στέκια το ένα το φιλοξενούσαμε στο κέντρο ημερήσιας φροντίδας των σος το δεύτερο πηγαίναμε εμείς με τις βαλίτσες μας στο 55^ο δημοτικό σχολείο εδώ στην Κρυστάλλη στο κέντρο της πόλης ε:: όπου μετά από αίτημα του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων καθώς είναι ένα σχολείο με πολλά παιδιά αλλοδαπά και γενικά μία λαϊκή γειτονία και πολλά παιδιά ας πούμε δυσκολεύονταν με την οικονομική κρίση που έχει συνθλίψει τους πάντες και: αυτήν τη χρονιά το παιδικό στέκι γινόταν και στη σχεδία και στο κηφ αλλά και σε χώρους της πόλης δηλαδή πήγαμε στη σοφίτα να μαγειρέψουμε πήγαμε να δούμε ένα εργαστήρι πηλού κανονικά με το φούρνο και όλα αυτά ε: πήγαμε σε ένα μουσείο ή πήγαμε σε τοίχο αναρρίχησης στο WE δηλαδή κάναμε και δράσεις εκτός σε συνεργασία με τη διευθύντρια του κέντρου στην Στέλλα Κ. ψάχναμε κάτι διαφορετικό για την καινούρια χρονιά ε:: θα:: και αυτό είναι το ενδιαφέρον στη σχεδία στα προγράμματα θα επανεξετάσουμε ποιες ανάγκες καλείται να εξυπηρετήσει το παιδικό στέκι και ποιες από αυτές τις ανάγκες μπορούμε εμείς να καλύψουμε και αυτό είναι κάτι πολύ σημαντικό στη σχεδία δεν υπάρχει κάτι δεδομένο οι δημιουργικές διαδρομές κάθε χρόνο γίνονται τις αγαπάμε πολύ είναι τα Σάββατα μας το πρωί έχει γίνει λίγο σαν συνήθεια στη ζωή μας δεν υπάρχει αυτό εδώ το Σάββατο το πρωί εμένα μου αρέσει πάρα πολύ γιατί έρχονται οι γονείς από τα ψώνια θα κάτσουν να πούν καφέ να κάνουν βόλτες θα κάνουν κάτι με τους φίλους τους θα κάτσουν κάπου εδώ δίπλα να φάνε τα παιδιά θα παίζουν εδώ μέχρι αργά έχει αυτό το friendly family και είναι νέοι γονείς έτσι όλοι και μας αρέσει πάρα πολύ αυτό και του χρόνου ακόμα περισσότερο θα δώσουμε έμφαση σε αυτό το friendly family χαρακτήρα στη σχεδία ε:: τα υπόλοιπά μας εθελοντικά προγράμματα πάλι κάθε χρόνο τα στήνουμε ανάλογα με τις δυνάμεις μας ε:: την αξιολόγηση των αναγκών δηλαδή τι ανάγκη πάμε να καλύψουμε υπάρχει αυτή η ανάγκη ή εμείς την ανακαλύψαμε; καταγράφηκε μας τη ζήτησαν αυτό που προσφέρουμε τους αφορά; Έτσι

Χ: και αυτό συνήθως αυτό που λες ο προσδιορισμός των αναγκών πότε γίνεται;

Α: γίνεται στην αρχή της χρονιάς γίνεται στην αρχή της χρονιάς και γίνεται πως γίνεται αυτό; πως αξιολογείς τις ανάγκες; συζητώντας με τους ανθρώπους συζητώντας με άλλες ομάδες και οργανώσεις που συνεργαζόμαστε ε:: και βήμα βήμα δηλαδή και με διάθεση κάτι που είχες σκεφτεί να είσαι έτοιμος να το διαφοροποιήσεις πλήρως γιατί έτσι όπως το σκέφτηκες δεν είναι λειτουργικό γιατί γνώρισες τους ανθρώπους στους οποίους απευθύνεται και δεν το θέλουν δεν τους ενδιαφέρει έτσι όπως εσύ το φαντάστηκες δηλαδή είναι και πάρα πολύ εγωιστικό δηλαδή η προσφορά πάντα έχει λέω πας να προσφέρεις κάπου πρέπει με πολλή καθαρή ματιά ας πούμε να ζητήσεις αυτήν την αλήθεια γιατί προσφέρεις εσύ; τι χρειάζονται οι άλλοι; και πόσο συμμετέχουν και οι άλλοι στη διαδικασία; αλλιώς είναι ξέρεις σα να κάνεις φιλανθρωπικό έργο ένας έχει απλώσει στο χέρι και ένας τυχερός που είναι ευνοημένος από τη ζωή δίνει εμένα δε μου αρέσει αυτό αν δηλαδή πάω σε μία ομάδα και δε σέβεται αυτό που κάνουμε ή δεν το χρειάζεται είμαι ανελέητη θα φύγω την άλλη στιγμή δεν με νοιάζει δεν πάει να είναι από οποιονδήποτε χαρακτηρισμένοι ως ευπαθή ομάδα όλα πρέπει να γίνονται μέσα σε μία αμοιβαιότητα αν δεν υπάρχει αυτή η αμοιβαιότητα δεν υπάρχει εμ κανένας λόγος να κοροϊδεύουν όλοι τον εαυτό τους ο ένας ότι χρειάζεται και ο άλλος ότι μπορεί να προσφέρει και αυτό το βλέπω μεγαλώνοντας μπορώ να σου πω όλο και πιο έντονα και βλέπω

και εκεί πληγώνομαι πολύ και με το θέμα του εθελοντισμού που κακοποιείται έτσι στο πόσο λίγο βλέπουν οι άνθρωποι αυτές τις σημαντικές λεπτομέρειες αυτή είναι η πολιτική θέση δηλαδή εγώ μιλάω λίγο για:: πολλές φορές εμ με αυτήν την ακτιβιστική αν μπορείς να χρησιμοποιήσεις αυτήν την λέξη διάθεση πρέπει οπωσδήποτε εμπλεγμένος να γίνει και ο ωφελούμενος

X: να μην είναι δηλαδή απλά μια παροχή υπηρεσιών

A: ακριβώς αλλιώς είσαι κοινωνική υπηρεσία για την οποία φορολογούμαστε όλοι οι πολίτες και δεν την παίρνουμε και όπως πρέπει

X: εμ θα σε πάω τώρα σε σε άλλα προγράμματα ενηλίκων και θα ήθελα να μου πεις για ποιο λόγο κάνετε σεμινάρια για εκπαιδευτικούς;

A: λοιπόν αυτό ήταν κάτι που συνέβη από το Νοέμβριο του 1999 μέχρι σήμερα ε:: αναζητώντας νέες προσεγγίσεις στην εκπαιδευτική διαδικασία στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση μπορώ να σου πω κατά βάση έτσι έχουμε εστιάσει όλα μας τα χρόνια δευτερευόντως στη δευτεροβάθμια ε:: τόσο στην προσχολική όσο και στην σχολική ηλικία αναζητώντας λοιπόν αυτές τις νέες προσεγγίσεις βρήκαμε ανθρώπους που είχαν να μας πουν μία ενδιαφέρουσα εμπειρία ή να μας μεταφέρουν τη τεχνογνωσία τους αυτό που τους ζητούσα εγώ ήταν να το κάνουν με έναν τρόπο που θα μπορούσε αυτός που θα το μάθει να το μεταφέρει στα παιδιά αλλά να μην είναι διάλεξη θέλω να είναι εργαστήρι άρα οι εμπλεκόμενοι οι συμμετέχοντες δηλαδή να είναι άμεσα εμπλεκόμενοι σαν τα παιδιά δηλαδή και στήσαμε αυτό το μοντέλο στη σχεδία όλα αυτά τα χρόνια του βιωματικού εργαστηρίου το οποίο πρέπει να σου πω σε μία πρόσφατη καταγραφή έτσι που είχαμε κάνει πρέπει να έχουν περάσει πάνω από πέντε με έξι χιλιάδες παιδαγωγοί φοιτητές και μάχιμοι

X: απίστευτος αριθμός τώρα

A: γιατί κάναμε πάρα πολλά τέτοια και δωρεάν πολλά από αυτά και σε συνεργασία με την πρωτοβάθμια εκπαίδευση πηγαίναμε δηλαδή σε χρόνια θυμάμαι από το 2005 και εκπαιδεύαμε δασκάλους και νηπιαγωγούς της πρωτοβάθμιας σε βιωματικά σεμινάρια που διοργάνωνε είτε η ανατολικής Θεσσαλονίκης πρωτοβάθμια το γραφείο των πολιτισμικών θεμάτων κυρίως είτε της δυτικής Θεσσαλονίκης και κάναμε εξαιρετικά εξαιρετική εμπειρία θυμάμαι μια φορά είχα τώρα λίγο πολυλογώ αλλά θα το πω αυτό ήταν και στα πρώτα μου χρόνια δηλαδή η σχεδία ήταν έξι χρονών και με έχουν καλέσει να κάνω ένα σεμινάριο εμπύχωσης ομάδας και πως διδάσκω μέσα από το παιχνίδι ε:: στην ανατολική Θεσσαλονίκη σε ένα νηπιαγωγείο σε δασκάλους και νηπιαγωγούς μπαίνω μέσα εγώ με τις κασέτες με τα cd μου με τα τετράδια μου με τα πανιά μου ξέρω εγώ με πέντε έξι αξεσουάρ με χαμηλά παπούτσια και βλέπω τακούνια οι κυρίες άντρες πολλοί ξέρεις σφιγμένοι σαραντάρηδες σαρανταπεντάρηδες και πιο καθώς πρέπει και λέω θεέ μου πως θα περάσουν αυτές οι τρεις τέσσερις ώρες βιωματικής μάθησης ε:: ένιωσα ότι το έχω χάσει ότι δεν μπορώ να το κερδίσω αυτό το στοίχημα τώρα ένιωσα πανικό παίρνω μια βαθιά ανάσα πολύ βαθιά ανάσα ε θυμήθηκα τις ανάσες που κάνουμε στη χορωδία ή όταν βγαίνεις σε μία συναυλία του πιάνο και παίρνεις μια πολλή μεγάλη ανάσα πριν βγεις στη σκηνή και ξεκίνησα πολύ απλά εμ και ήταν σαν ένα ντόμινο έδινα κάτι το έπαιρνε ο άλλος έβλεπα ότι υπήρχε ασφάλεια και το δυσκόλευα λιγάκι και ανέβαζα λίγο το πήχη και αυτό στο τέλος αυτή η ομάδα δεν μας έφτασε ο χρόνος γιατί στήσαμε ε: μικρά θεατρικά δρώμενα φτιάξαμε ένα τηλεοπτικό debate για να δουλέψουμε τα θέματα της σύγκρουσης ε με κοινό σε αντιπαράθεση φτιάξαμε παγωμένες εικόνες εμ αγγίχτηκαν πιάστηκαν μπλέχτηκαν κάνανε διάφορα και όταν τελείωσε αυτό λέω θέλετε να πάμε τέσσερις ώρες πριν και να ξανακαθίσουμε και να δούμε πως ξεκινήσαμε είναι αυτό που ξέρεις ότι πάντα λέω πως ήρθες και πως φεύγεις ήταν από τα πιο συγκλονιστικά μου σεμινάρια

X: η ανταπόκριση των εκπαιδευτικών που συμμετείχανε::

A: εγώ ήμουν τόσο πολύ πεπεισμένη ότι έχω χάσει το στοίχημα ότι δεν μπορώ να το βγάλω αυτό με έπιασε πανικός και απλά δεν το έκρυψα

X: και πώς ήταν η ανταπόκριση των εκπαιδευτικών;

A: ε: εγώ γενικά έχω χιούμορ νομίζω όπως έλεγε και ο μπαμπάς μου έχεις περισσότερο black humor και από μένα ε:: οπότε με χιούμορ νομίζω τους κέρδισα ε λέγοντας αστεία αυτοσαρκαζόμενη και δίνοντας ένα:: ξέρεις ρίχνοντας κάτι κάτω που ωπ τους κινούσε την προσοχή και ωπ πιανόμουν εκεί και έλεγα ναι ας περάσουμε τώρα λίγο ας κάνουμε και αυτό το παιχνίδι για να δοκιμάσουμε και αυτό για να χωριστούμε στην πιο μικρή ομάδα για να σας βάλω και αυτό και λίγο δεν έπαιρναν ανάσα κατάλαβες και αυτοί δεν καταλάβαιναν από πού τους ήρθε εγώ νομίζω ότι πήρα ανάσα τέσσερεις ώρες μετά δηλαδή βγήκα διαλυμένη αλλά και ευχαριστημένη γιατί χειροκρότησε όλη η ομάδα έτσι από τα πιο συγκινητικά μου σεμινάρια

X: και φαντάζομαι ότι τα ονομάζετε όλα αυτά βιωματικά γιατί συμμετέχοντας ε

A: ενεργά βίωμα είναι κάτι το οποίο καλείσαι οπωσδήποτε να πάρεις θέση ολόκληρος ολόκληρος είναι να συμμετέχει το σώμα σου η φωνή σου οι αισθήσεις σου έτσι πρέπει να είσαι παρόν απολύτως και να ην σου αρέσει και αυτό είναι το βίωμα επίσης να βρεις ένα τρόπο να σταθείς στην ομάδα ή μπορείς να αποφασίσεις τι θέλεις να κάνεις στην ομάδα που είναι και η αποχώρηση είναι μία θέση που έχει προκύψει μέσα από το βίωμα το έκανα δεν μου ταίριαζε με φόβισε το βαρέθηκα δεν με ενδιέφερε είναι και αυτό όμως μία βιωματική θέση μπήκες και το σώμα σου ολόκληρο πήρε θέση και έφυγε

X: ωραία θέλω τώρα λίγο να συζητήσουμε για ένα άλλο πρόγραμμα ενηλίκων ε και το πρόγραμμα αυτό ονομάζεται back to the community και το υλοποιήσατε τώρα αυτούς τους προηγούμενους μήνες θα ήθελα να μου πεις λίγο γιατί ως σχέδια τρέξατε ένα τέτοιο πρόγραμμα;

A: λοιπόν εμ η σχέδια στην πόλη δεν είναι η πρώτη φορά που ασχολήθηκε με πρόσφυγες δηλαδή είχαμε συνεργαστεί και με τον ξενώνα προσφύγων είχαμε κάνει δράσεις για παιδιά πρόσφυγες επίσης πάρα πολλοί πρόσφυγες είναι φίλοι μας ε που έχουν πάρει ήδη άσυλο εδώ που δουλεύουν που έχουν μια ζωή εδώ όταν έσκασε όλο αυτό εδώ με το προσφυγικό ε:: εμείς ήδη συνεργαζόμασταν και με τα παιδικά χωριά σος λόγω του παιδικού στεκιού ε τα παιδικά χωριά σος είχανε μία δράση είχαν αποφασίσει να χρηματοδοτήσουν μία δράση υποστήριξης παιδιών προσφύγων και αναζητώντας μέλη λόγω της συνεργασίας μου ζήτησαν να αναλάβω το συντονισμό των εκπαιδευτικών δράσεων και κατά κάποιον τρόπο με αφορμή αυτό ε:: βρεθήκαμε όλοι μαζί που θέλαμε να ασχοληθούμε με το προσφυγικό ε:: κυρίως στον τομέα των παιδιών έχουν κατέβει από Ειδομένη στους καταυλισμούς που στήνονταν ο ένας μετά τον άλλον ε:: με μεγάλη μήτρα τον καταυλισμό τότε το λέω καταυλισμό γιατί ήταν κυριολεκτικά συνθήκες καταυλισμού σήμερα λέγεται δομή ανοιχτής φιλοξενίας ε: ξέρεις πάντα οι λέξεις ομορφαίνουν την πραγματικότητα ε:: είχαμε βρεθεί λοιπόν όλοι και πολύ από όσους είχανε βρεθεί και εθελοντικά εμ όλο αυτό προσπάθησε να το συντονίσει και το είχε αγκαλιάσει ο δήμος Θεσσαλονίκης τότε ε:: μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας ειδικά του Παιδαγωγικού η X. που ήταν και στην πρώτη θεματική κοινότητα του ΑΠΘ ε οργανώθηκε η εκπαίδευση των εθελοντών όλο λοιπόν αυτό μας έβαλε μέσα στο χώρο. Ζώντας με τους συγκεκριμένους ανθρώπους στα Διαβατά ενάμιση χρόνο ε διαπιστώσαμε ότι οι νέοι άνθρωποι ναι γίνονταν πάρα πολλές δράσεις για τα παιδιά οι νέοι άνθρωποι όμως σε αυτό το μεταίχμιο του δεκαοχτώ με εικοσιπέντε και τριάντα και ειδικά οι γυναίκες αλλά και οι άντρες ε είχανε εγκλωβιστεί ήτανε στα καλύτερα χρόνια της ζωής τους κλεισμένοι σε ένα καταυλισμό περιμένοντας την επόμενη μέρα δηλαδή να πάρουν relocation να κάνουν επανένωση οικογένειας ή να έχουν μία απάντηση στο αίτημά τους για άσυλο στην Ελλάδα ε:: τότε ήταν η δεύτερη πρόσκληση που έβγαζε η Intersos που ουσιαστικά χρηματοδοτούσε ένα πρόγραμμα για να κάνουμε δράσεις με ελάχιστα χρήματα για ανθρώπινο δυναμικό ή για υποστήριξη του προγράμματος και το κύριο το μεγαλύτερο μέρος των χρημάτων έτσι και αλλιώς μικρής χρηματοδότησης ήταν για αγορά εξοπλισμού σκεφτήκαμε λοιπόν τι θα μπορούσε να χρειάζονται μιλώντας και αυτό δεν ήταν κάτι που το σκεφτήκαμε το συζητούσαμε και με τους

ανθρώπους εκεί ε:: πιο πρακτικά πράγματα έτσι σε ένα brainstorming της ομάδας των μελών της ομάδας γιατί αυτό το πρόγραμμα βγήκε από την ομάδα ε μεταφέραμε λίγο την εμπειρία εγώ ας πούμε που δούλευα στον καταυλισμό στην ομάδα έπεσε η ιδέα και με ένα brainstorming διαπιστώσαμε ότι θα είχε αξία μια σειρά δράσεων που θα τους έφερνε πίσω στην κοινότητα δηλαδή τους μάθαμε πρακτικά πράγματα για το τι σημαίνει Ευρώπη παύλα Ελλάδα τώρα όσο μπορεί η Ελλάδα είναι Ευρώπη αυτό είναι μία άλλη συζήτηση ((γελά)) και αυτή θέλω να πω ότι είμαστε σε μία πολύ δύσκολη θέση μέσα στην ευρωπαϊκή κοινότητα ε:: και δεξιότητες που θα μπορούσαν να αποκτήσουν είτε είναι άντρες είτε είναι γυναίκες διαπιστώσαμε ότι αυτές οι δεξιότητες ποικίλουν ήταν τελείως διαφορετικοί οι ανάγκες μάλλον για να αποκτήσουν δεξιότητες οι μεν και οι δε ήταν πολύ διαφορετικές ε: οι δε γυναίκες οι περισσότερες είχαν ήδη οικογένεια διαπιστώσαμε ότι εάν είναι να κάνουμε κάτι για τις νέες γυναίκες έπρεπε να έχουμε μία παράλληλη υποστήριξη σε αυτό που δεν είχαν ποτέ κάποιος να ασχολείται με τα παιδιά τους για να είναι ήρεμες και να μπορούν να κάνουν κάτι για τον εαυτό τους ε: υποθέσαμε ότι πράγματα που θα τους ενδιέφεραν θα ήταν επίσης life skills ε πως κάνουμε ένα βιογραφικό ε θέματα για την εργασιακή αγορά ε θέματα που έχουν να κάνουν με την κουλτούρα σε αυτόν τον τρόπο και τα λοιπά ε στους άντρες δώσαμε περισσότερη έμφαση και στα life skills αλλά και σε συγκεκριμένες δεξιότητες κομπιούτερ εμ μαθήματα αγγλικών διάφορα τέτοια πράγματα ενώ στις γυναίκες κάναμε πιο πρακτικά εργαστήρια τι σημαίνει ραπτική πως κάνω ένα πατρόν αν αυτή τη δεξιότητα μπορώ να τη χρησιμοποιήσω και στην δουλειά αύριο μεθαύριο πως φτιάχνω κοσμήματα είχαν τη δική τους λεπτή κινητικότητα που ήταν πολύ αναπτυγμένη γιατί τους αρέσει πάρα πολύ εμείς δουλέψαμε κατά βάση με Αφγανές και Αφγανούς ήταν η πλειοψηφία των συμμετεχόντων και πώς να κάνουμε σπιτικά καλλυντικά που είναι επίσης πολύ ενδιαφέρον γιατί έχει μια συγκεκριμένη διαδικασία να γνωρίσουν νέες στάσεις και υλικά ε:: να βγουν λίγο από το πώς να το πω από την ασφάλεια της δικής τους γειτονιάς της μικροκοινότητας στην οποία πάντα καταφεύγουν γιατί εκεί πάντα αισθανόμαστε ασφαλείς στον μικρόκοσμό μας εμ και ένα άλλο ενδιαφέρον ήταν να συμμετέχουν στα εργαστήρια και με μέλη της τοπικής κοινότητας έτσι και μέλη της ομάδας ε και ένα τρίτο ενδιαφέρον ήταν να κάνουμε και κάποιες επιπλέον δράσεις ε:: στην πόλη ε:: επισκεφτήκαμε εργαστήρια ε: κάναμε ένα διαπολιτισμικό event όπου οι ίδιοι οι πρόσφυγες μαγείρεψαν ετοίμασαν πράγματα και τα λοιπά έκαναν μια πάρα πολύ ωραία εκδρομή θέλαμε να κάνουμε πολύ περισσότερα δυστυχώς δεν μας έφτασε ο χρόνος και το budget ε και ένα άλλο πολύ σημαντικό ήταν ότι αποφασίσαμε να κάνουμε μία συνέντευξη με τα μέλη και αυτούς που συμμετείχαν αγόρια και κορίτσια που συμμετείχαν στα προγράμματα στα εργαστήρια έλληνες και πρόσφυγες ε που ουσιαστικά εμ μετά από μία βόλτα της πόλης και σε στέκια της πόλης αλλά και εδώ να κάνουμε μια σειρά από συνεντεύξεις που θα μας μιλούσαν οι μεν και οι δε προσωπικά για το πώς τους φάνηκε η χώρα υποδοχής στους πρόσφυγες αλλά και πως ένιωσαν και πως νιώθουν σε αυτήν την φάση της ζωής τους με τους άλλους δηλαδή αυτό το κομμάτι της συνύπαρξης πως το βιώνουν και αντίστοιχα να απαντήσουν σε αυτό και οι έλληνες συμμετέχοντες και έτσι βγήκε ένα πολύ ωραίο βιντεάκι έτσι από μία ομάδα κινηματογραφιστών που μας βοήθησαν πολύ ε και είχε πραγματικά πάρα πολύ ενδιαφέρον εμ στην συνέχεια ε ελπίζουμε να βρούμε ένα τρόπο να συνεχίσουμε τις δράσεις το πρόγραμμα τελείωσε γιατί όλα τα προγράμματα έχουν αρχή μέση και τέλος όμως επειδή εμείς συνεχίζουμε ε μέλη της ομάδας επειδή δουλεύουμε στα παιδικά χωριά σος και συνεχίζουν οι σχέσεις με τους ανθρώπους της κοινότητας συνεχίζουμε να πηγαίνουμε και στα Διαβατά στη δομή αυτή φιλοξενίας και ελπίζουμε την νέα χρονιά να βρούμε πιο ενδιαφέροντα πράγματα ακόμα και πιο πρακτικά γιατί ξέρεις γίνονται πάρα πολλές δράσεις για τους πρόσφυγες αυτό που εμείς διαπιστώσαμε είναι ότι ε: όλοι τους θέλουν να βρουν έναν τρόπο να πάνε στην επόμενη μέρα η επόμενη μέρα έχει μία κανονικότητα που τους κάνει οικονομικά αυτόνομους ε:: που τους δίνει μία άλλη στοχοθέτηση παρατηρήσαμε και μας έκανε πάρα πολύ μεγάλη εντύπωση αυτό πόσο δύσκολο

είναι πόσο δύσκολο περνούν σε αυτήν τη διαδικασία οι γυναίκες οι γυναίκες φοράνε μαντήλα οι γυναίκες έχουνε μία σειρά από πράγματα που πρέπει να κάνουνε οι γυναίκες έχουν την απόλυτη φροντίδα της οικογένειας παρά ότι και οι άντρες βοηθούν έτσι παραδόξως εμείς έχουμε ένα στερεότυπο ότι δεν βοηθούν ούτε μαγειρεύουν εδώ οι Αφγανοί όταν γίνεται μια μεγάλη γιορτή αναλαμβάνουν οι άντρες να μαγειρεύουν αλλά άντρες γυναίκες δεν χορεύουν μαζί οι γυναίκες κρατούν την μαντήλα δηλαδή υπάρχουν όλα αυτά του διαφορετικού πολιτισμού που οι γυναίκες το περνούν πιο δύσκολα και σκέψου ότι αυτή τη στιγμή και στον καταυλισμό το δικό μας στη δομή φιλοξενίας τη δικιά μας ε που ήρθαν να υπερσύγχρονα κοντέινερ δεν υπάρχει πλυντήριο αυτή τη στιγμή οι γυναίκες πλένουν νυχθημερόν μέρα νύχτα πλένουν ... για ποια λοιπόν κοινωνική ένταξη μιλάμε; Οπότε λοιπόν πολλά πράγματα έχει κανείς να σκεφτεί που εμάς μας προβληματίσαν πάρα πολύ ελπίζουμε να βρούμε κάτι ουσιαστικό ε για αυτό το κομμάτι της κοινωνικής ένταξης να τους προτείνουμε και να γίνει μετά από διαβούλευση δηλαδή να σκεφτούμε κάτι εμείς που να συζητηθεί με τους ανθρώπους και να έχει νόημα για όλους και να μπορεί να γίνει κιόλας να είναι και ρεαλιστικό πάντα πρέπει να έχεις ένα στοιχείο ονείρου σε αυτό ένα παραπάνω που θέλεις να φτάσεις αυτό είναι που θα σε κρατήσει στη δύσκολη στιγμή ότι κάτι παραπάνω ας πούμε έχεις ονειρευτεί πρέπει να έχει ένα τέτοιο στοιχείο ας πούμε έτσι μια τέτοια υπέρβαση όμως το ενεήντα τοις εκατό πρέπει να είναι υλοποιήσιμο γιατί η ματαιώση είναι καθοριστική μετά και είναι σκληρή

X: θα σε πάω τώρα ε στο οικονομικό κομμάτι της σχεδίας και θα ήθελα να μου πεις πως διατηρείται αυτός ο χώρος;

A: αυτός ο χώρος πως διατηρείται; Είναι πραγματικά απορίας άξιο αυτό θα λέγαμε μετά από τόσα χρόνια διότι τα χρήματα που έχουμε δώσει στα ενοίκια τα τελευταία δεκαοκτώ χρόνια κλείνουμε δεκαοκτώ χρόνια τον Σεπτέμβριο ε νομίζω θα είχαμε αγοράσει τη σχεδία ίσως και το διπλανό ε:: από τις συνδρομές των μελών από τα μαθήματα και τα σεμινάρια που κάνουμε κατά καιρούς από εκδηλώσεις που υλοποιούμε κατά καιρούς και έχουμε μικρή χρηματοδότηση από αυτόν για τον οποίον κάνουμε την εκδήλωση συνεργασία με δήμους με άλλους φορείς ε:: από μικρές χρηματοδοτήσεις ε:: και ότι δε φτάνει τελειωτικά τα μέλη της ομάδας πάλι βλέπουμε το πορτοφόλι μας με πολύ μεγάλη θλίψη να αδειάζει ((γελά)) αλλά δε γίνεται διαφορετικά μερικές φορές ε: θέλω να πω ότι κάτι που αγαπάς πολύ έχει και το αντίστοιχο τίμημα

X: αυτή η συζήτηση περί οικονομικής κατάστασης συζητιέται με τα μέλη τα ομάδας;

A: συζητιέται οι πιο νέοι εθελοντές θα δώσουν την συνδρομή τους δεν μπορούν να εμπλακούν εύκολα ή θα στηρίζουν τις δράσεις αλλά δεν μπορούν να μπουν εύκολα σε κάτι που είναι πολύ σημαντικό σε αυτό φταίμε και εμείς οι παλιότεροι βέβαια τώρα συζητώντας πιο πολύ για αυτό αρχίζουν και κατανοούν το θέμα εμ ένα πολύ σημαντικό θέμα και παρεξηγημένο θέμα πάλι στην Ελλάδα θα το πω έχει να κάνει με τη βιωσιμότητα ε:: ακόμα και αυτή αυτό το σχήμα αυτή η ομάδα η οποία είναι μη κερδοσκοπική τι σημαίνει μη κερδοσκοπική; μη κερδοσκοπική σημαίνει ότι από τα έσοδα τα οποία προκύπτουν δεν ωφελούνται ατομικά τα μέλη της εταιρείας έτσι για να πούμε νομικά τι σημαίνει αυτό τι σημαίνει αυτό ότι εάν η σχεδία βγάλει χίλια ευρώ δεν είναι για να τα πάρουν τα πέντε άτομα εκτός αν έχει αποφασιστεί από την ομάδα ότι ένα από αυτά τα άτομα ε παρέχει κάτι πολύ συγκεκριμένο μια υπηρεσία θα δώσει το ανάλογο παραστατικό και θα πληρωθεί για αυτήν την συγκεκριμένη υπηρεσία που ωφελεί που αξιολογείται ότι ωφελεί την ομάδα ε:: κατά βάση όμως ε σε εμάς αυτό δε γίνεται ε:: κατά βάση λοιπόν καλείται αυτή η ομάδα να αντιμετωπίσει για όλες τις δράσεις που θέλει να υλοποιήσει οι δράσεις ξέρεις θέλουν υλικά για το χώρο τρέχουν πάγια έξοδα έχουν ανανέωση εποπτικού και εκπαιδευτικού υλικού έχουν αναλώσιμα υλικά έχουν τα απλά αναλώσιμα υλικά χαρτί υγείας χαρτοπετσέτες χλωρίνη κλινέξ όλα αυτά ε:: έχουνε κάτι έκτατο μια βλάβη κάτι θα χαλάσει εμ έχουν κάτι καινούριο που πρέπει να αγοραστεί ε όλα αυτά λοιπόν πρέπει να σε βάζουν σε μια διαδικασία να

σκέφτεσαι την ομάδα σου και το οικονομικό της κομμάτι πως μια μικρή κοινωνική επιχείρηση κατά κάποιον τρόπο πρέπει να είναι βιώσιμη δηλαδή πρέπει καλώς ή κακώς να σκέφτεσαι ε λύσεις που θα μπορέσουν να αντιμετωπίσουν αυτό το κομμάτι λύση δεν είναι να χρωστάς σε όποιον μιλάει ελληνικά λύση είναι να σκέφτεσαι ότι πέρα από το ρομαντισμό της εθελοντικής προσφοράς ότι έχεις να καλύψεις και το ρεύμα που δεν είναι καθόλου ρομαντικό ή την εφορία έτσι επομένως πρέπει να κάνεις μια στρατηγική ανάθεση εμείς είμαστε όχι και πάρα πολύ καλές σε αυτό δηλαδή δεν επιδιώκουμε πολύ μεγάλες χρηματοδοτήσεις κινούμαστε έτσι σε μια μικροοικονομία δηλαδή τόσο όσο αντέχουμε τόσο όσο φτάνουμε αυτό δημιουργεί στην ομάδα λιγότερα άγχη και σε μένα ως διαχειρίστρια οικονομική διαχειρίστρια της ομάδας όμως δεν σημαίνει ότι πάντοτε μας βοηθάει να κάνουμε πράγματα που θέλουμε δηλαδή θέλουμε να κάνουμε πολύ καινοτόμο εργαστήρια ας πούμε που πρέπει όμως να αγοράσεις εξοπλισμό πρέπει να δώσεις λεφτά να πάρεις υλικά ε κάποια στιγμή θέλεις να ανανεώσεις το χώρο σου την αισθητική του χώρου σου βρε παιδί μου ε::

χρειάζονται έσοδα οπότε και αυτό το κομμάτι πρέπει πάντοτε να σκεφτόμαστε ότι είναι ένα κομμάτι πάρα πολύ σημαντικό σε αυτό χωλαίνουμε χωλαίνει γενικά η κοινωνική επιχειρηματικότητα στη χώρα μας είναι σαν να έχεις ενοχές ας πούμε ε:: από τη μια ή σα να είσαι αμελής να μην ξέρεις πώς να το κάνεις ε:: υπάρχουν άλλες οργανώσεις επιλέγουν τις μεγάλες χρηματοδοτήσεις αυτές τις έχουν χτίσει σε μία σειρά χρόνων να αιτούνται μικρά προγράμματα μεγαλύτερα μεγαλύτερα μεγαλύτερα και κάποιος που είναι για αυτό λένε αχ οι μικροί που διαχειρίζονται πέντε δις πέντε δις διαχειρίζεται γιατί κάνει αποστολή σε πενήντα χώρες και στις αποστολές αυτές εδώ δεν μπορεί να είναι μόνο εθελοντές θα έχει και προσωπικό γιατί ο εθελοντής σήμερα είναι αύριο θα φύγει δεν μπορείς να τον κρατήσεις σε ένα επαγγελματικό πλαίσιο όταν εσύ έχεις αποφασίσει ως οργάνωση να παρέχεις συγκεκριμένες υπηρεσίες είναι πολύ σημαντικό να δεις κάθε οργάνωση τι θέλει να παρέχει και για αυτό το λόγο γύρω από αυτό που θέλει να παρέχει χτίζει και ένα ολόκληρο σύστημα X: πιστεύεις ότι εάν στη Σχεδία δεν υπήρχαν εθελοντές θα υπήρχε η σχεδία;

A: όχι ε η σχεδία είναι αυτό είναι ομάδα και επειδή και εγώ ξέρεις όσο περνάει ο καιρός σας το λέω το λέω και πολύ συχνά νομίζω εμ αρχίζω να μη αγαπώ και πια ξέρεις όλη μου την ζωή την έχω αφιερώσει στον εθελοντισμό και τώρα με εκνευρίζει να ακούω και τη λέξη γιατί κακοποιήθηκε και αυτή πολύ ε:: νομίζω η σχεδία λοιπόν είναι οι άνθρωποι που εμπνέονται κάθε φορά από αυτό που έχουμε φτιάξει είναι η αύρα των προηγούμενων ανθρώπων που εμπνέουν τους επόμενους ε κατά συνέπεια όχι δεν θα υπήρχε δεν θα είχε νόημα να υπάρχει X: εμ θα ήθελα να μου πεις για σένα ως Αργυρώ τι σημαίνει σχεδία;

A: η σχεδία είναι για μένα ένας τρόπος ε: να ταξιδεύω ότι όνειρο ιδέα ε:: κάτι που νομίζω ότι έχει αξία ε: εμμονή πες τρελό όνειρο ε ανάγκη επίσης όλα αυτά τα χρόνια δηλαδή για μένα ήταν ένα τρόπος να λειτουργήσω ε:: ό,τι και να έχω κάνει στις δουλειές μου το έχω κάνει για να μπορώ να στηρίζω τη σχεδία ε:: και ήταν φορές που ένιωθα ότι ήμουν πάρα πολύ μέσα σε αυτή τόσο που όταν αγαπάς κάτι πάρα πολύ μπορεί και να το πνίξεις ε:: όσο περνάνε τα χρόνια χαίρομαι πολύ που είναι πιο ανοιχτή οπότε και εγώ δεν είμαι μεγάλωσα κιόλας ξέρεις ξέρεις όσο μεγαλώνει και το παιδί θέλει να είναι όλο και πιο ανεξάρτητο δε σε θέλει όλες τις ώρες κοντά του ε κάπως έτσι νιώθω ξέρεις μερικές φορές ε και το αγαπώ τώρα πιο πολύ αυτό αυτό το μοντέλο εμ πιο ελεύθερο μου είναι γιατί σου δίνει ελευθερία ήτανε ένα στοίχημα αυτό που είχα στο μυαλό μου να μπορεί να συνυπάρξει με ιδέες και ανθρώπους και κάτι να παράγεται γιατί καλός ή κακός σαν άνθρωπος είμαι χτίστης θέλω να βλέπω κάτι να χτίζεται να έχει ένα νόημα που χτίζεται και να το βλέπω ότι υπάρχει έγινε αυτό το θέλω να το βλέπω αλλιώς δεν έχει νόημα είναι στη σφαίρα της φαντασίας που δεν εμένα δεν με ικανοποιεί δεν με παρηγορεί καν ε:: ήταν λοιπόν αυτό ένα μέσο ε και ένα άλλο που μου άρεσε που ήταν πολύ σημαντικό το είπα και νωρίτερα είναι ότι μέσα από τη σχεδία επειδή ακριβώς είναι σχεδία και όχι υπερωκεάνιο έπρεπε συνεχώς να επιλέγω τα best of δεν μπορούσαμε να τα κουβαλήσουμε όλα δεν μπορεί να τα κουβαλήσει όλα αυτή η σχεδία πρέπει να επιλέξουμε τα

μέλη οι άνθρωποι που ζούμε εδώ αυτήν την χρονιά τι θέλουμε να κουβαλήσουμε με τι θέλουμε να ταξιδέψουμε τι θα έχουν οι βαλίτσες μας δεν μπορούμε να ξεσηκώσουμε όλο το σπίτι και να το ταξιδέψουμε θα πάρουμε λίγο τα συγκεκριμένα είναι ξέρεις λίγο σα να ταξιδεύεις με την γυαπαίρ φτηνά μεν αλλά δεν μπορείς να πάρεις ότι θέλεις ((γελά)) πρέπει να επιλέξεις και αυτό μου αρέσει πάρα πολύ ξέρεις δεν ξέρω πως θα ήταν αν είχα ας πούμε μια οργάνωση που δούλευαν πενήντα άτομα και είχα να κάνω με όλη την μισθοδοσία και είχα να κάνω να διαχειριστώ τεράστια οικονομικά προγράμματα δεν ξέρω πως κινούνται αυτοί εγώ δεν ξέρω αν θα κοιμόμουν ήδη γενικά δεν κοιμάμαι και εύκολα οπότε καταλαβαίνεις ένα μέσο λοιπόν και προσωπικό αλλά και ένα μέσο που μπορεί να χωρέσει και άλλους ανθρώπους και με λίγο κόστος για τους άλλους ανθρώπους

X: ωραία σου έχω και άλλη μία τελευταία ερώτηση ε ποια πιστεύεις ότι είναι η πολιτική διάσταση της σχεδίας;

A: ναι ε:: η πολιτική μας θέση απέναντι στα πράγματα εμ στηρίζουμε γενικά στηρίζουμε ότι έχει να κάνει με την παιδική με τη παιδική προστασία μέσα σε ένα μη φιλανθρωπικό πλαίσιο ε: η θέση μας γενικά είναι μη φιλανθρωπική έχει να κάνει με ίσες ευκαιρίες έχει να κάνει με ενδυνάμωση των μελών της ομάδας και μέλη της ομάδας θεωρούμε όλους και τους υποτιθέμενους ωφελούμενους τους ωφελούμενους ας τους πούμε έτσι ε:: για μας είναι πάρα πολύ σημαντικό να προάγεται αυτή η ιδέα να προάγουμε αυτήν την ιδέα είναι πάρα πού σημαντικό ε να δίνουμε τη διάσταση ενός ενεργητικού εθελοντισμού και όχι ενός παθητικού πάω και κάνω ότι μου λέει η οργάνωση αλλά διαμορφώνω τις απόψεις της οργάνωσης διαμορφώνω απόψεις παίρνω θέση δηλαδή παίρνω θέση ας πούμε στην ένταξη προσφύγων στις σχολικές μονάδες παίρνω θέση στα θέματα που έχουν να κάνουν με την ευρύτερη κοινότητα ε παίρνω θέση ε σε ότι έχει να κάνει με την ένταξη των παιδιών ρομά παίρνω θέση σε ότι έχει να κάνει με τα άτομα με αναπηρία παίρνω θέση στην πόλη που έχει να κάνει με θέματα που έχουν να κάνουν με την καθημερινότητα στη ζωή του πολίτη παίρνω θέση σημαίνει ότι θα υπογράψω μία καταγγελία ε παίρνω θέση ότι θα έρθω σε σύγκρουση ενδεχομένως δηλαδή στο θέμα του προσφυγικού ας πούμε και εγώ προσωπικά έχω έρθει σε πάρα πολύ μεγάλη ρήξη γιατί ακριβώς είχα συγκεκριμένη θέση στον τρόπο οργάνωσης των δομών υποδοχής και της διαχείρισης ανθρώπων και υλικών πόρων πρέπει δηλαδή εμείς έχουμε πολύ έντονη θέση στο θέμα της βιωματικής μάθησης ε έχουμε πολύ έντονη θέση ε στο ότι μπορεί να γίνει το σχολείο διαφορετικό ότι οφείλουμε ως δάσκαλοι να αλλάξουμε τη ματιά μας και ότι δεν υπάρχει κάποιος που θα μας το κάνει με ένα μαγικό ραβδί εάν εμείς οι ίδιοι δεν αποφασίσουμε να μπορούμε σε αυτόν τον κόπο έτσι έχουμε μια έντονη θέση απέναντι στα σκουπίδια που βλέπουμε δεξιά και αριστερά που προσφέρουν στα παιδιά με τον ψευτομανδύα της βιωματικής ή της δημιουργικότητας χειρίστου επιπέδου

X: θα ήθελες κάτι άλλο να πεις;

A: θα ήθελα να πω ότι βαθιά μου επιθυμία είναι να δω μια επόμενη γενιά νέων παιδαγωγών και ανθρώπων γενικά που ασχολούνται με τα ανθρωπιστικά ενδιαφέροντα να είναι πολύ να βγαίνει από το μικρόκοσμο της και από αυτά που χρειάζεται ο καθένας για τον εαυτό του και να είναι πιο μαχητικοί και να μιλάνε πιο μαχητικά και να είναι πιο διεκδικητικοί έμπρακτα και να είναι και πιο τολμηροί χαίρομαι πάρα πού όταν ακούω ότι μια ομάδα νέων παιδιών έφτιαξαν το τάδε εγχείρημα ή δούλεψαν ένα πολύ πρωτότυπο πρότζεκτ ή βρήκαν χρηματοδότηση από το χ απίθανο πρότζεκτ το χ απίθανο χρηματοδότη και έφτιαξαν κάτι αυτό θα ήθελα πάρα πολύ και όλη μου η ελπίδα είναι σε αυτήν την γενιά να δω αυτήν την τόλμη της αφοβίας της νιότης γιατί η νιότη έχει αφοβία και μπορεί να έχει και έπαρση που όταν μεγαλώνουμε ξέρεις αυτή η έπαρση είναι ενοχλητική γιατί πρέπει να την έχεις τακτοποιήσει δηλαδή κάπως να έχεις βρεις τον εαυτό σου που βρίσκεται ε η έπαρση είναι της νεότητας γιατί δεν έχει τόση γνώση αυτό όμως θα την κινητοποιήσει και θα πάει παρακάτω θέλω πού να βλέπου νέους ανθρώπους μαχητικούς και εγχειρήματα ε δεν έχει σήμερα δουλειά και όλη θέλουν να καταφύγουν σε μία μαγική Αγγλία που απλά εκεί έχουν μία

δουλίτσα καλοπληρωμένη και μια ζωούλα τακτοποιημένη αλλά δεν είναι αυτό θα ήθελα να δω αυτήν την τρέλα να συνεχίζεται αυτό

X: έχω καλυφθεί με όλα αυτά που έχεις πει σε ευχαριστώ πάρα πολύ για το χρόνο σου

A: και εγώ σε ευχαριστώ για την υπομονή

Συνέντευξη 11

X: λοιπόν καλησπέρα σας

A: καλησπέρα

O: καλησπέρα

X: μαζευτήκαμε εδώ λίγο για να σχολιάσουμε τις κατασκευές που έχετε κάνει και θα ήθελα να ξεκινήσουμε με το υλικό των βιβλιοθηκών η βαλίτσα των δικαιωμάτων εμ ωραία αρχικά θα ήθελα να μου πείτε για ποιο λόγο το κατασκευάσατε αυτό το υλικό;

Σμ: ε λοιπόν ε: το εκπαιδευτικό υλικό με θέμα τα δικαιώματα του παιδιού κατασκευάστηκε για να ταξιδέψει σε βιβλιοθήκες της πόλης όπου πραγματοποιήθηκαν ε συναντήσεις με παιδιά που επισκέπτονται τις παιδικές βιβλιοθήκες με σκοπό να περάσουμε δύο παίζοντας και μαθαίνοντας για τα δικαιώματά τους

X: εμ θα ήθελα να μου πείτε ποια είναι η διαδικασία δημιουργίας του;

Σμ: λοιπόν ε η διαδικασία δημιουργίας του εννοούμε το πώς

X: Το πώς ξεκίνησε

Σμ: πως ξεκίνησε η ιδέα;

X: Ακόμα και αυτό ναι από την αρχή μέχρι την τελική μορφή αυτού του υλικού

A: ωραία λοιπόν ε η διαδικασία δημιουργίας του ήταν εφόσον ξεκινήσαμε και θέλαμε να ασχοληθούμε με τα δικαιώματα του παιδιού ε ψάξαμε αρχικά τη χάρτα των δικαιωμάτων της unicef ε: ε: μέσω αυτού τα καταγράψαμε και ξεκινήσαμε να στήνουμε ένα πρόγραμμα το οποίο θα ήταν κάπως διασκεδαστικό για τα παιδιά ε:: κάναμε μια συνάντηση όπως κάνουμε σε όλα τα προγράμματα της Σχεδιάς για να πέσουν κάποιες ιδέες για το τι μπορούμε να κάνουμε τι θα είναι διασκεδαστικό τέλος πάντων και εκπαιδευτικό ε: κάναμε πολλές συναντήσεις και βγάλαμε ουσιαστικά ένα πρόγραμμα το οποίο περιείχε πέντε με εφτά παιχνίδια αυτό θα το είχαμε ανάλογα με το χρόνο που θα είχαμε γιατί το η κάθε ομάδα παιδιών τρέχει διαφορετικά ε:: οπότε έπρεπε να έχουμε και κάποιο backup δραστηριοτήτων και καταλήξαμε σε κάποια βασικά παιχνίδια που θα μαθαίναμε τα δικαιώματα του παιδιού και θα ταξιδεύαμε λίγο στον κόσμο για να δούμε και τι γίνεται στις άλλες χώρες αυτό να συνεχίσω με το τι είχαμε;

X: Ναι

A: λοιπόν ξεκινούσαμε με έναν χάρτη ο οποίος ήτανε με χοντρό χαρτόνι α όχι αυτό είναι μετά στα υλικά λοιπόν ένας χάρτης της γης λοιπόν ο οποίος είχε πάνω του κάποια γράμματα από παιδιά από παιδιά όλου του κόσμου ουσιαστικά ε είχε δύο γράμματα από κάποια μέρη του κόσμου είχε δύο από το Καμερούν δύο από την Ινδία δύο από την Ελλάδα και δύο από την Κολομβία ε εμείς μέσα σε αυτό θέλαμε να δείξουμε τα γράμματα συγγνώμη είχαν ουσιαστικά μια φωτογραφία ήταν σαν καρποστάλ και την ιστορία του κάθε παιδιού δηλαδή ένα μικρό παράδειγμα είναι με λένε Αντώνη μένω στην Ελλάδα ε παίζω το απόγευμα πηγαίνω στο σχολείο παίζω το απόγευμα με τους φίλους μου ε και περνάω πολύ καλά το δεύτερο γράμμα από την Ελλάδα ήταν η Ελένη η οποία ζει και αυτή όπως είπα συγγνώμη στην Ελλάδα και δεν πηγαίνει σχολείο και το πρωί ξεκινάει δουλειά δουλεύει ας πούμε σε ένα εργοστάσιο τώρα δεν μπορώ να θυμηθώ ντε και κανονικά ποιο ήταν το: απλά λέω ένα παράδειγμα ε και δείχναμε ουσιαστικά ότι στην ίδια χώρα μπορεί να υπάρχουν παιδιά τα οποία ζούνε σε διαφορετικές συνθήκες κάποια μπορεί να δουλεύουν κάποια όχι αυτό γινότανε και με τα υπόλοιπα τρία μέρη του κόσμου όπου τα παιδιά διαβάζανε σε ομάδες τα γράμματα η μία ομάδα ουσιαστικά στην άλλη διάβαζε τα γράμματα και μετά είχαμε ένα βαμμένο καμβά ε στον οποίο είχαμε γράψει σε κάποιες γωνιές του κόσμου τα παιδιά και

είχαμε χωρίσει παίζουν ή δουλεύουν ήτανε χωρισμένος και υπήρχανε που έχουνε μαγνητάκια τέλος πάντων χιτίς χρατς πώς να το πω το ποίο κολλούσαμε αυτές τις καρτ ποστάλ αυτό ήταν το πρώτο ή πρώτη διαδικασία μέσα από αυτό που είδαμε τέλος πάντων αυτή τη διαφορετικότητα στις ίδιες ακόμα χώρες ε:: κάναμε το:: όχι κάναμε το σαλιγκάρι το σαλιγκάρι είναι το εξής ουσιαστικά διαβάζοντας από τη χάρτα τα δικαιώματα θέλαμε να βρούμε σε ένα ήδη σχηματισμένο πλαίσιο όπως είναι το σαλιγκάρι ε βάλαμε στο κέντρο το πρώτο βασικό δικαίωμα που είναι η ζωή και μετά από συνέχιζε όπως το σχήμα του σαλιγκαριού σαν παζλ ουσιαστικά να γυρνάει γύρω γύρω από τη ζωή βάζοντας αναλογικά με αναλογία με με φτου με την αναλογία της σημαντικότητας τέλος πάντων ε:: τα υπόλοιπα δικαιώματα των παιδιών αυτό ήταν το δεύτερο ε::

Σμ: η δεύτερη δραστηριότητα

A: ((προς Σμαρώ)) ε θέλεις να συνεχίσεις;

Σμ: να συνεχίσω εγώ με την τρίτη;

X: συνέχισε ναι

Σμ: λοιπόν η τρίτη δραστηριότητα ήτανε ένας πίνακας ο οποίος ήτανε μαγνητικός και πάνω και ουσιαστικά ζητούσαμε από τα παιδιά να μας πούνε τι θεωρούνε α συγγνώμη μία παρένθεση ε τους δώσαμε ένα χαρτί το οποίο έγραφε πάνω ότι όλα τα παιδιά χρειάζονται και ένα κενό και συμπλήρωναν τα ίδια μόνα τους τι πιστεύουν ότι χρειάζονται όλα τα παιδιά και από κάτω έγραφε ότι δεν μπορώ να ζήσω χωρίς και πάλι συμπλήρωναν το κενό και: ουσιαστικά αφότου το σκέφτηκαν ο καθένας μεμονωμένα και: έγραψαν στην καρτέλα τους αυτό που πίστευαν μετά μαζευτήκαμε όλοι μαζί και στον πίνακα που είπα πριν είπαμε ουσιαστικά το κάθε παιδί είπε τι θεωρεί απαραίτητο τι χρειάζονται όλα τα παιδιά το σημειώσαμε και μετά αφού μαζεύτηκαν γύρω στις πέντε διαφορετικές εκδοχές η πρώτη ήταν η οικογένεια το νερό μετά το φαγητό το σπίτι ε: ουσιαστικά το κάθε παιδί με ένα μαγνητάκι κολλούσε το μαγνητάκι δίπλα από το κάθε διαφορετικό:: την κάθε διαφορετική λέξη ότι τι πιστεύει πως χρειάζονται όλα τα παιδιά του κόσμου και έτσι ουσιαστικά είδαμε το ποια είναι τα απαραίτητα ποια είναι τα δικαιώματα τα ζωτικά ότι δεν μπορούν να ζήσουν τα παιδιά χωρίς αυτό ε:: και καταλήξαμε στο σημαντικότερο σύμφωνα με τις απόψεις των παιδιών ότι είναι η οικογένεια γιατί το βασικότερο που θεώρησαν είναι ότι χωρίς την οικογένεια και χωρίς την φροντίδα την ασφάλεια και την αγάπη των γονιών ε δεν θα μπορούσαν να έχουν και τα παρακάτω όπως είναι το φαγητό το νερό και η στέγη. Μετά συνεχίσαμε με ένα παιχνίδι το οποίο τα παιδιά χωρίστηκαν σε δύο ομάδες και: γινόντουσαν ερωτήσεις στην κάθε ομάδα σχετικά με το ότι:: να απαντήσουν εάν είναι σωστό ή λάθος ή να δώσουνε μία απάντηση από πολλαπλή επιλογή όπως για παράδειγμα ότι όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα να πηγαίνουν σχολείο αν είναι σωστό ή λάθος και ουσιαστικά μετά από κάθε απάντηση τα παιδιά δικαιολογούσαν την απάντησή τους και υπήρχε μια μικρή συζήτηση μεταξύ των δύο ομάδων ε: και το τελευταίο παιχνίδι ήταν ο γόρδιος δεσμός το οποίο τα παιδιά έκαναν ένα κύκλο εμ και μετά κλείνανε τα μάτια και έκαναν ένα βήμα μπροστά και άπλωναν τα χέρια και προσπαθούσαν να πιάσουν και έπιαναν όποιο χέρι έβρισκαν πρώτο και μετά άνοιγαν τα μάτια και χωρίς να λύσουν τα χέρια προσπαθούσαν να μούνε πάλι σε κύκλο. Αυτά ήταν ουσιαστικά τα βασικότερα σκέλη του εκπαιδευτικού υλικού

X: Ωραία

Σμ: Ναι

X: το τελευταίο ήταν κινητικό από ό,τι κατάλαβα

Σμ: ναι βεβαίως

X: Μπορείτε να μου πείτε τώρα τι υλικά χρησιμοποιήσατε για αυτό που φτιάξατε;

Σμ: ναι λοιπόν χρησιμοποιήσαμε δύο καμβάδες οι οποίοι χρησιμοποιήθηκαν ως πίνακες ο πρώτος ο οποίος ήτανε που κολλούσαμε τα γράμματα υπήρχε ουσιαστικά ο τίτλος επάνω σε κάποιες γωνιές του κόσμου τα παιδιά η πρώτη στήλη παίζουν η δεύτερη δουλεύουν και στο δεύτερο καμβά ο οποίος ήτανε ε ο τίτλος του όλα τα παιδιά του κόσμου χρειάζονται ήτανε ο

καμβάς ο οποίος είχε τα μαγνητάκια και κολλούσανε τα οποία κολλούσαν τα παιδιά λοιπόν και τι άλλο χρειαστήκαμε χρησιμοποιήσαμε αυτό με τις καρτέλες χρησιμοποιήσαμε δύο τα δύο σαλιγκάρια παζλ τα οποία ήταν κατασκευασμένα από χαρτόνι το οποίο έχει πλαστικοποιηθεί το οποίο φτιάξαμε εμείς οι ίδιοι και τέλος το μεγάλο παζλ με την υδρόγειο σφαίρα το οποίο χρησιμοποιήθηκε μακετόχαρτο ε κόπηκε στο ανάλογο στο αντίστοιχο μέγεθος που έχει η γη σχήμα όχι μέγεθος λίγο αδύνατο θα ήταν ε και βάφτηκε ανάλογα και τέλος πάντων βάφτηκε ο παγκόσμιος χάρτης επάνω με ακρυλικά χρώματα ...αυτά

X: πως αλλιώς πιστεύετε ότι θα μπορούσε να αξιοποιηθεί αυτό το υλικό που φτιάξατε;

A: Κάποιες από τις δραστηριότητες θα μπορούσε να αξιοποιηθούν σε κάποιου είδους εκπαίδευση σε κάποια δραστηριότητα η οποία θα ήταν σχετική με τον ρατσισμό κατά αυτού ε:: επίσης θα μπορούσε να αξιοποιηθεί σε κάποιο μάθημα γεωγραφίας με κάποιες άλλες βέβαια συνθήκες όχι ντε και καλά δουλειά ή όχι ή παιχνίδι ε: γενικά είναι δραστηριότητες οι οποίες θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν σε πολλά πράγματα νομίζω και μεμονωμένες και όλες μαζί δεν μπορώ να σκεφτώ αυτή τη στιγμή κάτι άλλο έξτρα από αυτά που είπα δηλαδή μεμονωμένα αυτό

X: Εντάξει

Σμ: όχι αυτά

X: Ωραία πάμε σε άλλη κατασκευή ε:: σε ποια κατασκευή να πάμε τώρα. ((η Αλεξάνδρα μου δείχνει τις πλαστελίνες, λόγω της περιορισμένης χρονικής παραμονής της)) α ναι ωραία εντάξει πάμε στις πλαστελίνες θα ήθελα να μου πείτε για ποιο λόγω κατασκευάσατε πλαστελίνες;

A: ε αρχικά σε μία συνάντηση είχα πει μια ιδέα μία ιδέα να φτιαχτεί μια σπιτική πλαστελίνη γενικότερα να χρησιμοποιηθούν σπιτικά υλικά για παιχνίδια και το είχα βρει κάποια στιγμή στο διαδίκτυο και το είχα προτείνει στην ομάδα ε: και μετά βέβαια σε κάποιες άλλες συναντήσεις αυτό υλοποιήθηκε κυρίως για την περιέργεια μας να δούμε αν αυτό λειτουργεί και αυτό

X: Μπορείτε να μου πείτε ποια ήταν η διαδικασία δημιουργίας του;

K: ναι χρησιμοποιήσαμε αλεύρι νερό αλάτι λεμόνι;

Σμ: ξυνό κιτρικό οξύ

K: λάδι και τα ζυμώσαμε αρκετή ώρα χρειάστηκε ((γελά)) και μετά τα βάλαμε τα τυλίξαμε βάλαμε βασικά χρώμα στο καθένα για να δούμε τι χρώμα θέλουμε ε τα τυλίξαμε τα αφήσαμε αυτό και ήταν έτοιμες οι πλαστελίνες να χρησιμοποιηθούν σε διάφορα προγράμματα

X: άρα λοιπόν συναντηθήκατε

K: συναντηθήκαμε στη σχεδία

X: πάρε το λίγο από την αρχή

K: βασικά πήραμε τα υλικά συναντηθήκαμε στη Σχεδία ένα απόγευμα ε και αρχίσαμε οι εθελοντές να κάνουμε με αυτά τα υλικά που είπα όλη τη διαδικασία ώστε να γίνουν οι πλαστελίνες

X: τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν μου τα ανέφερες τώρα θα ήθελα να μου πείτε πως αλλιώς θα μπορούσε η σπιτική πλαστελίνη να αξιοποιηθεί;

A: Ε μια ιδέα μπορεί να είναι ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε ένα σεμινάριο στο οποίο θα έρθουν και γονείς και παιδιά για να μάθουν πώς να φτιάχνουν διάφορα σπιτικά παιχνίδια παιχνίδια μάλλον από σπιτικά υλικά ε και μπορούν αρχικά το πρόγραμμα να είναι ότι θα τα φτιάξουν και έπειτα ότι θα παίζουν και με αυτά αυτό είναι μια ιδέα

Σ: μετά τα παιδιά θα μπορούσαν να μάθουν τη λογική πώς να ε χρησιμοποιήσουν την πλαστελίνη και να πλάσουν κάτι και να το δημιουργήσουν μόνοι τους μέσω της πλαστελίνης και πόσο μάλλον με το να έχουν φτιάξει τη δική τους πλαστελίνη με σπιτικά υλικά

X: σας έρχεται κάποια άλλη ιδέα για το πώς μπορεί να αξιοποιηθεί αυτή η πλαστελίνη;

N: Θα μπορούσε πιθανόν να αξιοποιηθεί σε παιδιά μικρής ηλικίας ε για να αναπτύξουν λεπτική κινητικότητα; ε λεπτή κινητικότητα; καλά το λέω; E:: επίσης ε συγγνώμη πάλι σε

παιδιά μικρής ηλικίας για να τα βοηθήσουμε να εκφραστούν ε για να μάθουν τα χρώματα ίσως για να κάνουν μικρές κατασκευές γενικά η πλαστελίνη είναι να είναι εύπλαστο υλικό οπότε μπορεί να προσαρμοστεί σε διάφορες ίσως και: δεν γνωρίζω αλλά ίσως θα μπορούσε και σε μάθημα φυσικής για μεγαλύτερα παιδιά εννοώ το γεγονός ότι τα υλικά αναμειγνύονται και μας δίνουν το συγκεκριμένο σχήμα το συγκεκριμένο μέγεθος και τα λοιπά να θα μπορούσε ίσως να γίνει και μάθημα φυσικής αν γν'ωρίζα φυσική θα έδινα παραπάνω πληροφορίες

X: έτσι όπως το ανέφερε αυτό με τη φυσική σκέφτηκα μέτρηση όγκου και μάζας

N: εγώ το σκεφτόμουν πιο πολύ στο διαδικαστικό κομμάτι δηλαδή πώς να για ποιο λόγο έχουμε το συγκεκριμένο σχήμα και τη συγκεκριμένη υφή χρησιμοποιώντας καθορισμένα υλικά

O: χημεία

N: χημεία σωστά αν αλλάζαμε κάποιο υλικό θα είχαμε το ίδιο αποτέλεσμα;

Σ: Α ή υλικά τα οποία όταν τα πειράξεις επανέρχονται ή δεν επανέρχονται στην αρχική τους θέση όπως παράδειγμα ένα σφουγγάρι αν το πιέσεις θα ξαναέρθει στην επιφάνεια και την αρχική του θέση η πλαστελίνη τι;

Σμ: ναι και αυτός είναι ένας πολύ εύκολος τρόπος που να το ξεκινήσεις από την νηπιακή ηλικία αυτό που ανέφερε η Στέλλα με τα υλικά οπότε είναι ένα υλικό που είναι πάρα πολύ οικείο στα παιδιά

X: έχετε τελειώσει με τις πλαστελίνες έχετε να πείτε κάτι άλλο;

O: όχι

Σμ: όχι ευχαριστούμε

X: ωραία ας περάσουμε στην επόμενη κατασκευή ε:: δακτυλόκουκλες λοιπόν θα ήθελα πάλι να μου πείτε για ποιο λόγο κατασκευάσατε αυτές τις δακτυλόκουκλες;

N: ωραία λοιπόν οι δακτυλόκουκλες αυτές έγιναν με αφορμή ε:

Σ: έγιναν με αφορμή την παγκόσμια ημέρα κουκλοθέατρου ε: και:

X: ποια θα μιλήσει;

N: εγώ ναι ((γελά)) έγινα λοιπόν με αφορμή την παγκόσμια μέρα κουκλοθέατρου ε και πέρα από τις δακτυλόκουκλες αυτές είχαμε κατασκευάσει και κάποιες άλλες μαριονέτες ε: ο λόγος που το κάναμε αυτό ήταν για να έρθουν τα παιδιά σε επαφή με αυτού του είδους την τέχνη θα το ονομάσω ε: είναι και αυτός ένας τρόπος αναπαράστασης και μίμησης ε οπότε θα δινότανε έτσι η ευκαιρία στα παιδιά και να κατασκευάσουν αλλά μετά και να παίξουν θεατρικά παιχνίδια με τις δικές τους κατασκευές ε:: θες να σου πω και τη διαδικασία πως τα;

X: έχει κάποια να συμπληρώσει κάτι για το λόγο που κατασκευάστηκε αυτή η δακτυλόκουκλα πέρα από αυτά που μας ανέφερε; ... όχι ναι ποια ήταν η διαδικασία δημιουργίας της δακτυλόκουκλας;

Σ: ε:: ακολουθούμε πάντα σχεδόν πάντα την ίδια διαδικασία δηλαδή κάποια στιγμή συζητάμε το θέμα και αυτή τη φορά το θέμα ήταν η παγκόσμια μέρα κουκλοθέατρου επομένως κάποια μέρα μαζευτήκαμε και συμφωνήσαμε ε ποια θα είναι τα σχέδιά μας το πώς θα το κατασκευάσουμε καταλήξαμε στα υλικά που θα χρησιμοποιήσουμε και διαλέξαμε τα πατρόν και κάποια άλλη μέρα πάλι πριν γίνει το πρόγραμμα ε μαζευτήκαμε σαν ομάδα χωρίσαμε τα πατρόν ε:: και αφού κόψαμε και αφού τα κόψαμε όλα γιατί είχαμε διαφορετικά σχήματα ε: έπειτα όταν χρειαζόταν ε ζωγραφίσαμε σε κάποια όταν δηλαδή σε ένα κουκλάκι χρειαζόταν ε να ζωγραφίσουμε τα μάτια τα ζωγραφίσαμε ώστε να είναι σχεδόν έτοιμα ώστε μετά να τα αναλάβουν τα παιδιά ε: αυτό και: συζητήσαμε και για τον τρόπο με τον οποίο θα το εξηγήσουμε στα παιδιά δηλαδή με ποια σειρά θα ακολουθηθεί η διαδικασία ώστε να βγει πιο εύκολα και να μην μπερδευτούμε ούτε εμείς ούτε τα παιδιά ε αυτό όσον αφορά τη διαδικασία δημιουργίας

X: έχει κάποια άλλη να προσθέσει κάτι για τη διαδικασία δημιουργίας αυτών των κατασκευών;

N: όχι νομίζω η Στέλλα μας κάλυψε τα είπε αρκετά αναλυτικά

X: ωραία θα ήθελα τώρα να μου πείτε τι υλικά χρησιμοποιήθηκαν για αυτές εδώ τις κούκλες είτε είναι η μαριονέτα που μου αναφέρατε είτε αυτή η δακτυλόκουκλα;

N: ε χρησιμοποιήθηκε χαρτόνι κάνσον για τις δακτυλόκουκλες και στην αρχή είχαμε προετοιμάσει και κάποια πατρόν με βάση τα οποία σχεδιάσαμε ένα αρκετά μεγάλο αριθμό διαφορετικών δακτυλόκουκλων για να μπορούν τα παιδιά να επιλέξουν ε: χρησιμοποιήθηκε επίσης γκοφρέ χαρτόνι ε: καλαμάκια ή μικρά ξυλάκια για να στηρίζουμε μετά τα σκοινιά που χρησιμοποιήσαμε στις μαριονέτες και φυσικά μαρκαδόροι, κηρομπογιές, ξυλομπογιές ανάλογα με το: και τι χρειαστήκαμε εμείς για να σχεδιάσουμε αλλά και τι θα χρειαζόντουσαν τα παιδιά αργότερα για να: να βάψουν να χρωματίσουν τέλος πάντων τις κατασκευές τους

X: ε θέλει κάποια άλλη να προσθέσει κάτι άλλο στα υλικά;

Σ: και για τα μαλλιά στις μαριονέτες χρησιμοποιήσαμε κλωστή από κουβάρι ε:: για να κάνουμε για να φαίνονται όσον το δυνατό πιο πραγματικά τα μαλλιά των ε μαριονετών ε:: και έτσι τα παιδιά μπορούσαν να διαλέξουνε τι χρώματα θέλουνε από τα κουβάρια ε:: και έγινε ακόμα πιο διαδραστικό

X: ωραία ε να πάω στην επόμενη ερώτηση; Πως πιστεύετε ότι θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν αυτές οι κατασκευές διαφορετικά σε ποια άλλο πλαίσιο εκπαιδευτικής διαδικασίας

K: ε οι κούκλες σε μία θεατρική παράσταση άμα κάναμε εμείς εδώ στη σχεδία με τα παιδιά η σε ένα σεμινάριο με μεγάλους με γονείς ή με δασκάλους κιόλας ακόμα καλύτερα κυρίως αυτό σε κάποια θεατρική δραστηριότητα

N: ε και εμένα εκεί πήγε το μυαλό μου θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν αντίστοιχες δράσεις είτε σε ένα πρότζεκτ όπως κάναμε αυτό με την βαλίτσα των δικαιωμάτων ένα αντίστοιχο πρότζεκτ για δημιουργική γραφή και να αναθέσουμε στα παιδιά να γράψουνε ένα σενάριο ένα κείμενο και στη συνέχεια αυτό να το παραστήσουν με τις κούκλες τους με τις μαριονέτες και σε σχολεία θα μπορούσε να αξιοποιηθεί πάρα πολύ και ειδικά στις μικρότερες ηλικίες

Σ: Θα μπορούσε επίσης ε: κάποιο πρόγραμμα ώστε τα παιδιά να γνωρίσουν το σώμα τους ε σε κάποιο μουσικοκινητικό σε κάποια μουσικοκινητική δράση ε ειδικότερα με τις μαριονέτες τις οποίες μπορούν να τις κουνήσουν ή να αναγνωρίσουν που είναι τα πόδια τα χέρια πρόσωπο κεφάλι ε:: αυτό και αυτό θα ήταν μια καλή ιδέα

X: άρα λοιπόν για να δω αν έχω καταλάβει καλά με αφορμή τις δακτυλόκουκλες πχ που είναι αυτή βλέπω ότι είναι άλογο τα παιδιά να αναπαραστήσουν τον τρόπο πχ που κινείται το άλογο

Σ: ναι

X: ναι ωραία εντάξει το κατάλαβα ε θέλετε να πείτε κάτι άλλο σχετικά με τις δακτυλόκουκλες;

N: νομίζω έχω καλυφθεί

X: ωραία θα πάμε σε άλλη κατασκευή τώρα ε:: θέλετε να πάμε στον σελιδοδείκτη;

N: ναι

X: Θα ήθελε πάλι να μου πείτε για ποιο λόγο κατασκευάστηκε αυτός ο σελιδοδείκτης;

K: ο σελιδοδείκτης κατασκευάστηκε για την παγκόσμια μέρα βιβλίου ε για το Σάββατο για τις Δημιουργικές Διαδρομές ε:: και τα παιδιά κατασκεύασαν τους δικούς τους σελιδοδείκτες ζωγράρισαν πάνω σε αυτούς τα ανθρωπάκια που ήθελαν και διάφορα τέτοια

X: θέλει κάποιος άλλος να πει κάτι;

N: ναι είπαμε ότι έγινε με αφορμή την Παγκόσμια Μέρα Βιβλίου αυτό κυρίως

K: ναι να τα πέρνουνε μαζί τους έτοιμα στο σπίτι και να το βάλουνε στο αγαπημένο τους βιβλίο και ίσως να την ξανακάνουν στο σπίτι τους την κατασκευή

N: α ναι γιατί τους δείξαμε τα βήματα πώς να το κάνουν για την κατασκευή

X: ωραία τι υλικά χρησιμοποιήθηκαν για αυτόν το σελιδοδείκτη;

Κ: χαρτόνι ε και μετά τα παιδιά έβαλαν ότι ήθελα δηλαδή μάτια έκοψαν το χαρτόνι έκαναν το σχήμα με τα βήματα που τους δείξαμε και από κει και ύστερα το έβαψαν με κηρομπογιές μαρκαδόρο με ξυλομπογιές έβαλαν μάτια έβαλαν μαλλιά έβαλαν διάφορα πράγματα

Χ: Και πως πιστεύετε πως θα μπορούσε να αξιοποιηθεί σε ένα άλλο πλαίσιο εκπαιδευτικό;

Ν: λόγω του σχήματος του σελιδοδείκτη θα μπορούσε σίγουρα να αξιοποιηθεί σε δράσεις ή στο σχολικό πλαίσιο σε μάθημα όπως τα μαθηματικά επειδή ακριβώς είναι ένα τετραγωνισμένο χαρτόνι έχει τεταρτημόρια τα κόβουμε στη μέση κλάσματα ((γελά)) ε: σε μικρότερες ηλικίες θα μπορούσε να αξιοποιηθεί για να αναπτυχθεί η δημιουργική και ελεύθερη έκφραση ε των παιδιών γιατί μπορούν να πάρουν ένα απλό χαρτόνι και πάνω σε αυτό θα μπορούσαν να αναπαραστήσουν οτιδήποτε θέλουν αυτοί ένα πρόσωπο ένα ζώο και τα λοιπά

Κ: επίσης σε βιβλιοθήκες με τα βιβλία ή σε μία εκδήλωση πάλι για την παγκόσμια μέρα βιβλίου εκτός δηλαδή της σχεδίας θα γινόταν

Χ: ναι

Σμ: ή για να προωθήσουμε ουσιαστικά το παιδικό βιβλίο στο παιδί να με έναν έξυπνο και διασκεδαστικό τρόπο να αγαπήσει το βιβλίο να μη το δει ως να μη του θυμίζει απλά τη σχολική τάξη αλλά ουσιαστικά να είναι ίσως μακάρι και η αρχή για να ξεκινήσει να διαβάζει ένα δικό του βιβλίο αυτά

Χ: ωραία θέλει κάποια άλλη να πει κάτι για αυτήν την κατασκευή;

Κ: αυτήν την κατασκευή την κάναμε αρχικά για να δούμε εάν γίνεται ο σελιδοδείκτης με χαρτόνι γιατί δεν το είχαμε ξαναδοκιμάσει και: το κάναμε ως πειραματικά βασικά

Χ: ωραία θέλει κάποιος να πει κάτι άλλο; Όχι;

Σ: είμαστε εντάξει

Χ: Σε ποια κατασκευή να περάσουμε τώρα; Πάμε α πάμε στη φωτογραφική; Ωραία λοιπόν θέλω να μου πείτε για ποιο λόγο κατασκευάστηκε αυτή η φωτογραφική μηχανή;

Σμ: ε λοιπόν κατασκευάστηκε στα πλαίσια ενός μιας δράσης που κάναμε να αναφέρω;

Χ: ναι ανέφερε το

Σμ: με τα παιδιά στο πρόγραμμα του Παιδικού Στεκιού ε: το θέμα ήταν το να γνωρίσουν τη τέχνη της φωτογραφίας ε: και έτσι αποφασίσαμε να φτιάξουμε στο τέλος του προγράμματος τη δική τους φωτογραφική μηχανή

Χ: ε κάποια άλλη θέλει να πει το λόγο για το για ποιο λόγο κατασκευάστηκε αυτή η φωτογραφική μηχανή;

Σ: με αυτόν τον τρόπο θα είχαν την ευκαιρία τα παιδιά να γνωρίσουν καλύτερα τα μέρη της φωτογραφικής μηχανής μιας κάμερας δηλαδή ε:: από το πιο μικρό κομμάτι της μέχρι και το πιο μεγάλο ε:: έπειτα θα μπορούσαν να την πάρουν και στο σπίτι τους να την έχουν ως ενθύμιο και να μπορούν να θυμούνται κάθε φορά ε: αυτό το πρόγραμμα και πως ήταν όντως παλιά οι κάμερες και οι φωτογραφικές μηχανές ε: αυτό

Χ: Ωραία ποια ήταν η διαδικασία δημιουργίας αυτής της κάμερας;

Σ: ε: όπως κάθε φορά πάλι αφού επιλέξαμε το θέμα ε και καταλήξαμε στις δραστηριότητες που θα κάνουμε ε αποφασίσαμε και για αυτήν την κατασκευή ε ότι δηλαδή θα κάνουμε μία φωτογραφική μηχανή με υλικά απλά ε: και:: στις συναντήσεις μας αποφασίσαμε από το πώς θα κόψουμε τα χαρτόνια ε: πως που θα βρούμε τα υλικά που θα χρειαζόμασταν γιατί: υπήρχαν πιο συγκεκριμένα υλικά τα οποία δεν τα είχαμε στο χώρο μας ε:: ε::

Σμ: να προσθέσω κάτι;

Χ: ναι

Σμ: εμ ουσιαστικά όπως είπε η Στέλλα μετά από τις συναντήσεις μας ε είδαμε ότι ε τι μοιάζει με φωτογραφική μηχανή τι θα μπορούσε να έχει το σχήμα τι έχει βασικά το σχήμα μιας φωτογραφικής μηχανής έτσι καταλήξαμε ότι σαν φωτογραφική μηχανή ε: είναι η::

Σ: το κουτάκι που βάζουμε

Σμ: το αλουμινένιο κουτάκι που αποθηκεύουμε φαγητό ή που ψήνουμε φαγητό ε: έτσι λοιπόν ήτανε από τα υλικά που όπως είπε η Στέλλα δεν είχαμε και χρειάστηκε να προμηθευθούμε και από εκεί και πέρα αρχικά φτιάξαμε ένα ξεκινήσαμε με πιλοτικό για να δούμε αν μπορεί να πετύχει η κατασκευή μας και τι αλλαγές χρειάζεται να κάνουμε και αφού δοκιμάσαμε μία με δύο εκδοχές καταλήξαμε στο τελικό μας αποτέλεσμα

X: είπες ότι ξεκινήσατε με ένα πιλοτικό καλά άκουσα;

Σμ: ναι βεβαίως

X:α εντάξει ωραία μπορείτε να μου πείτε τώρα πιο διεξοδικά καθότι αναφέρατε κάποια υλικά τι υλικά χρησιμοποιήθηκαν;

Σμ: φυσικά χρησιμοποιήθηκε ε: το βασικότερο που αποτελούσε το σώμα της φωτογραφικής μηχανής το:: κουτί ψησίματος το αλουμινένιο που είπαμε στη συνέχεια για το φακό χρησιμοποιήσαμε χαρτόνι μαύρο στο οποίο χαράξαμε πάνω με λευκή κηρομπογιά τα μέρη που έχει η φωτογραφική είναι ουσιαστικά το ζούμ ε στη συνέχεια χρησιμοποιήσαμε κορδέλα ε για να είναι το ουσιαστικά το σκοινί που κρέμεται η φωτογραφική μηχανή χρησιμοποιήσαμε ένα υλικό το οποίο ονομάζεται το χαρούμενο καλαμπόκι και για να είναι στα και να είναι ως κουμπί της μηχανής εμ και κόψαμε το κουτί ψησίματος στο σχήμα το κυλινδρικό όπως είπα φτου συγγνώμη για το σαρδάμ εμ κόψαμε στο κουτί ψησίματος ένα κύκλο και εκεί βάλαμε το μαύρο χαρτόνι για να αποτελεί το φακό και δέσαμε ένα σκοινάκι στο μαύρο χαρτόνι και στο τέλος του σκοινιού βάλαμε ένα στρόγγυλο κομμάτι για να είναι το καπάκι ουσιαστικά ε της φωτογραφικής μηχανής το στρόγγυλο αυτό κομμάτι ήτανε αυτό που περίσσεψε ουσιαστικά από το κουτί ψησίματος αυτά έχω να πω

X: ωραία και πως πιστεύετε ότι μπορεί αυτή ε η κατασκευή να αξιοποιηθεί σε ένα άλλο πλαίσιο εκπαιδευτικής διαδικασίας;

Σμ: θα μπορούσε::: μπορώ να προσθέσω και κάποιες μικροαλλαγές; Ουσιαστικά αυτή η φωτογραφική μηχανή με κάποιες πολύ μικρές αλλαγές θα μπορούσε να αποτελέσει σκοτεινός θάλαμος να γίνει δηλαδή μια κάμερα obscura η οποία είναι η πρώτη φωτογραφική μηχανή η πρώτη τέλος πάντων ιδέα φωτογραφικής μηχανής στον κόσμο οπότε τα παιδιά θα μπορούσαν έτσι να ανακαλύψουν ε το πώς ακριβώς ξεκίνησε αυτή η τέχνη ε θα μπορούσε να αξιοποιηθεί για παράδειγμα ακόμα και στο σχολικό χώρο στο μάθημα της μελέτης περιβάλλοντος ε: επίσης θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και ως το ότι να δουν τα παιδιά πως μπορούν να δουλέψουν ουσιαστικά με ανακυκλώσιμα υλικά γιατί κατά βάση όλα μας τα υλικά ήτανε είναι ανακυκλώσιμα δηλαδή όπως είπα το κουτάκι ψησίματος την κορδέλα που μπορεί να είναι από να προέρχεται από οπουδήποτε ένα χαρτί που το έχουν χρησιμοποιήσει που δεν το χρειάζονται πλέον οτιδήποτε γενικότερα τα υλικά είναι όλα ανακυκλώσιμα

X: έχει καμία κάτι άλλο να πει ε πάνω σε αυτό πως αλλιώς θα μπορούσε να αξιοποιηθεί;

K: για μια θεατρική παράσταση πάλι αν ντυθεί το παιδί κάτι με φωτογράφος και να το φορέσει ή απόκριες γενικότερα

Σμ: ναι ουσιαστικά όπως είπε και η Κατερίνα ότι για μια θεατρική παράσταση όπως γίνεται συνήθως στο σχολείο με αυτόν τον τρόπο μπορούν τα παιδιά μόνα τους μαζί με τον δάσκαλό τους ή τον δάσκαλο της θεατρικής αγωγής να φτιάξουν μόνοι τους τα αντικείμενα που θα χρειάζονται για μία παράσταση

X: έχετε ολοκληρώσει για αυτήν την κατασκευή;

Σ: ναι

X: ωραία τώρα να περάσουμε σε αυτήν εδώ την κατασκευή σε αυτό το παιχνίδι; Πως λέγεται αυτό το παιχνίδι;

Σμ: το παιχνίδι αυτό ονομάζεται ε βρες το στόχο

X: ωραία θέλω να μου πείτε αυτό το παιχνίδι βρες το στόχο για ποιο λόγο κατασκευάστηκε;

K: ήμασταν ένα απόγευμα πάλι εδώ και σκεφτόμασταν τι να κάνουμε στο παιδικό στέκι την επόμενη ημέρα και θέλαμε κάτι που να είναι πάλι αυτοσχέδιο ανοιξιάτικο κυρίως και να αρέσει στα παιδιά να τους τραβήξει την προσοχή και έτσι με δικά μας υλικά που είχαμε στο

σπίτι αλλά και στη σχεδία ε ρολό κουζίνας καπάκια από μπουκάλια νερού σκοινί και χαρτόνι ε κάναμε αυτό το παιχνίδι βρες το στόχο όπου ήταν κάπως σα φωλιά να το πω που προσπαθούσαν τα παιδιά με το σκοινί το οποίο ήταν στην άκρη δεμένο το καπάκι να βάλουν μέσα στο στόχο δηλαδή στο ρολό υγείας ε το καπάκι αυτό

X: έχει κάποια άλλη να προσθέσει για ποιο λόγο κατασκευάστηκε αυτό το παιχνίδι στόχος;

Σμ: εγώ ε: ουσιαστικά θέλω απλά να συμπληρώσω είναι για αυτό το λόγο κατασκευάστηκε που είπε η Κατερίνα απλά επειδή ε στα παιχνίδια στις κατασκευές ε και συγκεκριμένα όσες υλοποιούμε στο παιδικό στέκι ε λόγω της διαφοράς των ηλικιών προσπαθούμε πάντοτε να τραβήξουμε το ενδιαφέρον και να τους αρέσει πραγματικά η κατασκευή που θα φτιάξουνε ή η δραστηριότητα που θα ασχοληθούνε όλα τα παιδιά και συνήθως μας δυσκολεύουν περισσότερο οι μεγαλύτερες ηλικίες γιατί πάντοτε τα παιδιά όσο μεγαλώνουν έχουν άλλες απαιτήσεις να το πω και σχετικά με τις κατασκευές με τις δημιουργίες να μη τους φαίνεται κάτι πολύ εύκολο ή απλό αλλά να είναι για αυτά μία πρόκληση και μετά να είναι κάτι ενδιαφέρον ουσιαστικά δημιουργήσανε μόνοι τους ένα δικό τους παιχνίδι κάτι που στις μέρες μας δε συνηθίζεται και αυτός ήταν ένας άλλος λόγος

X: ωραία κάποια άλλη κάτι έχει να προσθέσει κάτι σε αυτό;

Σ: όχι

X: ωραία ε θέλω να μου πείτε ποια ήταν η διαδικασία δημιουργίας του;

K: πήραμε το ρολό υγείας ε κολλήσαμε γύρω γύρω από την κάτω μεριά το χαρτόνι το οποίο το είχαμε κόψει σε άνιση μορφή για να φαίνεται σα γρασίδι μετά τρυπήσαμε το χαρτόνι από κάτω βάλαμε το σκοινί και: κάναμε έναν κόμπο μέσα στο ρολό υγείας και από κάτω βάλλαμε στην άλλη δηλαδή την άκρη του σκοινιού βάλαμε καπάκι το μπλε και κάναμε πάλι ένα κόμπο για να μπορεί να στέκεται αυτό είναι πολύ απλό

Σμ: και ουσιαστικά μετά έγινε η διακόσμηση μετά ην κύρια κατασκευή όπου τα παιδιά επάνω το μπλε καπάκι αντιπροσώπευε ε μία πεταλούδα ή μία μέλισσα ή μια πασχαλίτσα ότι ήθελαν τα παιδιά η οποία προσπαθούσε ουσιαστικά να βουτήξει μέσα στο μέσα στα λουλούδια γιατί γύρω γύρω το ρολό υγείας αφού κολλήσαμε το χαρτόνι ε χρωματίστηκε και βάφτηκε με τα παιδιά εν όψει ημερών γιατί ήτανε η αρχή της άνοιξης με λουλούδια και πασχαλίτσες πεταλούδες και όλα τα σχετικά

X: ωραία τα υλικά μου τα περιγράψατε δηλαδή δεν υπάρχει λόγος να την κάνω αυτήν την ερώτηση ε και πως αλλιώς πιστεύετε ότι αυτή η κατασκευή παιχνίδι στόχος που μου αναφέρατε ε θα μπορούσε να αξιοποιηθεί;

N: ε θα μπορούσε να αξιοποιηθεί σε κάποιο πρότζεκτ ή σε κάποιες άλλες δράσεις που θα σχετίζονται με παραδοσιακά παιχνίδια γιατί η βάση αυτού του παιχνιδιού είναι ένα κλασσικό παραδοσιακό παιχνίδι και θα μπορούσαμε έτσι να γνωρίσουμε να κατασκευάσουμε μόνοι μας με αντίστοιχο με διαφορετικά υλικά ε το αντίστοιχο παιχνίδι ε:

X: να ρωτήσω τώρα αυτό το διαφορετικά υλικά με τι άλλο υλικό θα μπορούσε αυτό το παιχνίδι να κατασκευαστεί;

Σμ: θα μπορούσε βεβαίως βεβαίως να κατασκευαστεί με πλαστικό μπουκάλι το οποίο θα μπορούσαμε να το κόψουμε στη μέση να χρησιμοποιήσουμε το πάνω μέρος όπου είναι το καπάκι και αφού το κόψουμε ε: πρώτα στη μέση κόβουμε λωρίδες το πλαστικό μπουκάλι και το ανοίγουμε αριστερά και δεξιά ε: ουσιαστικά δημιουργείται κάτι σα λουλούδι το οποίο βασικά μετά το πλαστικό ρο κόβουμε κυκλικά για να μην είναι επικίνδυνο να μην κοπούν τα παιδιά ή οτιδήποτε αν υπάρχουν γωνίες και αυτός είναι ένας άλλος διαφορετικός τρόπος ένα άλλο διαφορετικό υλικό

X: μπορείτε να σκεφτείτε έναν άλλο τρόπο όχι άλλο τρόπο κατασκευής ένα άλλο τρόπο ένα άλλο πλαίσιο στο οποίο θα μπορούσε να ενταχθεί;

N: ε αυτό το παιχνίδι θα μπορούσε να αξιοποιηθεί και στο σχολείο σε μάθημα ίσως φυσικής όπου τα παιδιά θα μπορούσαν να κατανοήσουν καλύτερα το τη θεωρία της βαρύτητας ε αφού έχει το καπάκι το οποίο πέφτει και ουσιαστικά πρέπει να το σηκώσεις ψηλά για να στερεωθεί

πάλι μέσα στο κουτί ε οπότε θα ήταν μια ωραία ιδέα να χρησιμοποιηθεί στο μάθημα της φυσικής ε::

X: κάποια άλλη ιδέα σας έρχεται;

Σμ: ναι μου έρχεται εμένα μου έρχεται η ιδέα του να γινότανε στο πλαίσιο ενός μιας δραστηριότητας η ενός μαθήματος σχετικά με το τι μπορούμε πως μπορούμε να ανακυκλώσουμε τα υλικά

K: Σε ένα πρότζεκτ

Σμ: σε ένα πρότζεκτ όπως είπε και η Κατερίνα ε ανακύκλωσης μία εναλλακτική ανακύκλωση αντί για να τα πετάξουμε μέσα στην ανακύκλωση μπορούμε να το ξαναχρησιμοποιήσουμε με άλλο τρόπο αυτό

X: κάτι άλλο σας έρχεται;

K: είναι και ένας ωραίος τρόπος ε χωρίς έξοδα δηλαδή οι γονείς να το κάνουν μαζί με τα παιδιά στο σπίτι έτσι ώστε για οικονομικούς λόγους αυτοσχέδιο παιχνίδι δηλαδή

X: ωραία έχετε ολοκληρώσει θέλετε να πείτε κάτι άλλο;

Σμ: έχουμε ολοκληρώσει

X: ωραία πάμε σε άλλη κατασκευή και θέλω να μου πείτε για αυτό εδώ το cd που φτιάξατε για ποιο λόγο το κατασκευάσατε; Ναι πες

Σ: το cd αυτό κατασκευάστηκε με αφορμή ένα πρόγραμμα που έχουμε αναλάβει εδώ σαν σχεδία ως εθελοντές με τους πρόσφυγες ε:: και επειδή εμείς οι εθελοντές έπρεπε να αναλάβουμε τα μικρά παιδιά των γυναικών προσφύγων ε κατά τη διάρκεια των δικών τους κατά τη διάρκεια της δικής τους δραστηριότητας ε: επειδή υπήρχε κάποια δυσκολία στη γλώσσα και στην επικοινωνία με τα παιδιά ε είχαμε επιλέξει να κάνουμε περισσότερο μουσικοκινητικά παιχνίδια ε και ε:: και σ' αυτό χρειαζόμασταν τη βοήθεια της μουσικής και των τραγουδιών ε:: στην αρχή δεν είχαμε δεν το είχαμε αυτό το cd ε οπότε ήταν λίγο δύσκολο ε και τα τραγούδια δεν τα είχαμε όλα επομένως για αυτό το λόγο έγινε αυτό το cd

X: θέλει κάποια να προσθέσει κάτι άλλο;

N: μπορώ να προσθέσω για τη διαδικασία;

X: ναι πρόσθεσε για την διαδικασία

N: ε ότι αφότου έπεσε η ιδέα να κατασκευάσουμε αυτό το cd ε συνέβαλαν όλα τα μέλη της ομάδας στο να βρεθούν διάφορα τραγούδια και αυτό έγινε σε συνεργασία ε μέσω του facebook όπου στην ομάδα μας συντονιστήκαμε και ανεβάζαμε τραγούδια και τα συγκεντρώσαμε έτσι σε μία λίστα

X: τι είδους τραγούδια επιλέξατε να βάλετε σε αυτό το cd;

N: επιλέχτηκαν κατά βάση παιδικά τραγούδια επίσης διάφορα γνωστά τραγούδια τα οποία διευκολύνουν τα οποία έχουνε συγκεκριμένες κινήσεις ή χορογραφίες και τα οποία θα μας διευκόλυνε να: ε : τα οποία θα μας διευκόλυναν να τα εξηγήσουμε στα παιδιά χωρίς να χρησιμοποιήσουμε τη γλώσσα αλλά: τη λεκτική επικοινωνία αλλά τη γλώσσα του σώματος ναι

X: θέλει καμιά άλλη να σχολιάσει το είδος των τραγουδιών που επιλέξατε σε αυτό το cd;

Σμ: θα ήθελα εγώ θα ήθελα να σχολιάσω ότι πέρα από τα τραγούδια τα οποία μας βοήθησαν στα μουσικοκινητικά παιχνίδια όπως προανέφερε η Νατάσα διαλέξαμε τραγούδια όπως ε: τα οποία να μια σειρά ουσιαστικά αγαπημένων μας τραγουδιών μπορώ να αναφέρω και ποια;

X: ναι μπορείς να αναφέρεις

Σμ: είναι για παράδειγμα κάποια τραγούδια από το cd το λάχανα και χάχανα όπως ε και κάποια άλλα γνωστών ερμηνευτών οι οποίοι έχουν ερμηνεύσει παιδικά τραγούδια ε και τα οποία θα μας βοηθούσαν ε όταν βρισκόμασταν στον εσωτερικό χώρο της σχεδία πέρα από τα μουσικοκινητικά που παίζαμε έξω από αυτήν στο εξωτερικό χώρο της σχεδίας ε τα παιδιά να χαλαρώσουν να έχουν τραγούδια που έχουνε χαλαρωτικό ρυθμό μουσική και αρμονία αυτά

X: θέλει κάποιος άλλος να προσθέσει κάτι άλλο πάνω στο cd; Ωραία ε μισό λεπτό τώρα ... πως αλλιώς θα μπορούσε αυτό το cd να αξιοποιηθεί;

K: για άλλα προγράμματα πάλι με παιδιά όπως και στο Παιδικό στέκι και στις Δημιουργικές διαδρομές ε:: θα μπορούσαμε να το χρησιμοποιήσουμε πάλι σε μουσικοκινητικά παιχνίδια ή λίγο στο τέλος όταν τελειώνουν οι δραστηριότητες και μένει λίγος χρόνος να διασκεδάσουμε όλοι μαζί

N: θα μπορούσε να χρησιμοποιείται κάθε φορά στην προθέρμανση και ενεργοποίηση της ομάδας προτού ξεκινήσουμε οποιαδήποτε δραστηριότητα

Σ: αλλά και στο σχολείο κάποιος δάσκαλος θα μπορούσε να χρησιμοποιεί κάποιο cd όχι απαραίτητα με αυτά τα τραγούδια αλλά γενικά με τραγούδια πιο ήπια χαλαρωτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος ως φόντο στο μάθημα ε:: για να μπορέσει να υπάρξει ηρεμία χαλαρότητα στα παιδιά

Σμ: ε αντίστοιχα θα μπορούσε να αξιοποιηθεί και κατά τη διάρκεια δραστηριοτήτων και κατασκευών που πραγματοποιούμε στη Σχεδία γιατί έχουμε παρατηρήσει πως όταν τα παιδιά την ώρα που ε φτιάχνουν κάτι μια κατασκευή είναι προσηλωμένα κάπου και υπάρχει ένας σταθερός ήχος και μία αρμονία ε συγκεντρώνονται καλύτερα αυτό

X: ωραία θέλει κάποιος άλλος να πει κάτι άλλο για αυτό το cd; Ωραία, τώρα θα ήθελα ελάτε λίγο πιο κοντά στο κύκλο και θέλω να μου πείτε εδώ βλέπετε δύο φωτογραφίες έτσι θέλω λίγο να μου πείτε για ποιο λόγο μπήκατε σε αυτή τη διαδικασία να βάψετε αυτό το τραπέζι;

K: λοιπόν ε όταν ξεκίνησε το πρόγραμμα των προσφύγων χρειαζόμασταν τραπέζια για να γίνουν τα προγράμματα με το βιογραφικό με τους υπολογιστές και είχαμε κάποια τραπέζια και είπαμε μαζευτήκαμε ένα απόγευμα πάλι κάποιος εθελοντές και είπαμε να δώσουμε λίγο χρώμα σε αυτά τα τραπέζια και έτσι την ίδια μέρα κιόλας αρχίσαμε να βάφουμε οι ίδιοι οι εθελοντές τα τραπέζια

Σ: και έτσι ανανεώσαμε και το χώρο επειδή εμείς το θέλαμε δεν ήταν μόνο για το πρόγραμμα ε:: πάνω στα τραπέζια αν δει κανείς έχουμε ζωγραφίσει αυτήν την φορά μία λωρίδα δηλαδή είναι μονόχρωμα και έχει μόνο μία λωρίδα με χρώμα ε:: ενώ στην αρχή ήταν να τα φτιάξουμε όπως πριν απλά θέλαμε μία ανανέωση και έτσι και αυτό το αποφασίσαμε όλοι μαζί

X: πώς ήταν πριν αυτά τα τραπέζια;

Σ: ε είχε πάνω κολλάζ φωτογραφίες ε:: ήτανε τοποθετημένες ε χωρίς συγκεκριμένη θέση ε διάσκορπα πάνω στο τραπέζι κολλημένα και εμείς αυτό που κάναμε ήταν να τα ξαναβάψουμε και να αλλάζουμε ντεκόρ

X: ε και τα υλικά για τη βαφή από πού τα βρήκατε;

Σ: ε είναι κάποια υλικά που τα έχουμε στο υπόγειο εδώ στο χώρο μας ε είναι ουσιαστικά ε:: κουβαδάκια με μπογιά ε:: και εκεί βρήκαμε και τα πινέλα που ήδη τα έχουμε και έτσι τα ζωγραφίσαμε

X: και η απόφαση για τα χρώματα μάλλον τα χρώματα ας πούμε πως τα επιλέξατε;

Σ: συγκεκριμένα το χρώμα το πράσινο που έχει πάνω το τραπέζι κάναμε πολλές δοκιμές μέχρι να βγει και ανακατέψαμε και πολλά χρώματα ε μεταξύ τους ε είχαμε ε θέλαμε να πετύχουμε ένα συγκεκριμένο τόνο πράσινου οπότε χρησιμοποιήσαμε και κίτρινο, πράσινο, λαχανί ε για να βγει αυτό το χρώμα το γκρι είναι πιο ποντικό για αυτό προσθέσαμε παραπάνω άσπρο ε:: αυτό

Σμ: θέλω εγώ να προσθέσω

X: πρόσθεσε

Σμ: ε ουσιαστικά ε η σκέψη που είχαμε για τα συγκεκριμένα τραπέζια ε και τα χρώματα δεν ήταν καθόλου τυχαία η Στέλλα προανέφερε το πρακτικό κομμάτι εγώ θα αναφέρω πιο πολύ το θεωρητικό και πως ξεκίνησε η ιδέα το πράσινο είναι το χρώμα της ελπίδας και τα τραπέζια ουσιαστικά αυτή η λωρίδα αντιπροσωπεύει την ελπίδα μέσα στο γκρι της καθημερινότητας που ζούμε και αυτό ήταν που θέλαμε να προσδώσουμε με αφορμή κιόλας αυτό το πρόγραμμα για αυτό το λόγο βασικά βάφτηκαν για να χρησιμοποιηθούνε ξανά και να ανανεωθούν το

πρόγραμμα αυτό που πραγματοποιούμε με τους πρόσφυγες από το καμπ των Διαβατών ουσιαστικά θέλαμε να είναι η πράσινη λωρίδα ε για τη συνέχεια και την καθημερινότητά τους ε θέλαμε να είναι δηλαδή η ελπίδα για το κάτι καλύτερο

X: ωραία έχει κάποια άλλη να πει κάτι πάνω στο:: βάψιμο αυτών των τραπεζιών; E;

O: ε όχι

X: όχι ωραία ε:: ωραία τώρα πάμε στην τελευταία κατασκευή θα ήθελα να μου πείτε αυτόν εδώ το υπέροχο πνευστό για ποιο λόγο τον κατασκευάσατε; ... Λοιπόν ε:: καθότι θυμάμαι δεν ήσασταν παρούσες θα το πω εγώ για ποιο λόγο κατασκευάστηκε ε:: πάλι σε ένα πρόγραμμα μουσικής επιλέξαμε να κάνουμε μουσικά όργανα και εκείνο εκεί το ε: αχ και εκείνο εκεί το πρόγραμμα είχε αρχικά παιχνίδια κινητικά και στη συνέχεια περάσαμε στις κατασκευές. Έτσι λοιπόν ε:: φτιάξαμε ένα πνευστό φτιάξαμε αυτόν τον αυλό βασικά γιατί θέλαμε να έχουμε μία ποικιλία μουσικών οργάνων ε: και αυτό το συγκεκριμένο το δοκιμάσαμε πριν έρθουν τα παιδιά για να δούμε αν λειτουργεί αν ας πούμε όταν το χρησιμοποιήσουν τα παιδιά βγάζει ήχο και τώρα ποια ήταν η διαδικασία δημιουργίας του; Με τα κορίτσια είχαμε μαζευτεί εκείνη την ημέρα με την Δανάη και τη Χριστίνα ε είχαμε βρει στο ίντερνετ ε σε ένα βιβλίο που έχουμε εδώ στη Σχεδιά ε που λέει για κατασκευή μουσικών οργάνων ανατρέξαμε λοιπόν και στο ίντερνετ και στο βιβλίο αυτό πως μπορούμε να το κατασκευάσουμε καθότι δεν είχαμε δεν είχαμε ε τα τέτοια τα καλαμάκια νομίζω η Χριστίνα είχε πάει η άλλη Χριστίνα είχε βγει για να πάρει καλαμάκια ε: και αφού τα κολλήσαμε αναμεταξύ τους με ταινία τα κόψαμε για να δοκιμάσουμε αν λειτουργεί. Τα υλικά όπως είπα ήταν καλαμάκια και πιστεύω πως θα μπορούσε να αξιοποιηθεί ε σε ένα μάθημα μαθηματικών αναφορικά με το μήκος να μάθουν τα παιδιά να μετράνε όπως επίσης πιστεύω ότι θα μπορούσε να αξιοποιηθεί και σε νηπιακές ηλικίες για τη για να μάθουν τα χρώματα

N: ((φυσάει το αυτοσχέδιο αυλό και το τελευταίο παράγει ήχο))

X: ναι έτσι βγάζει ήχο ... Πώς πιστεύετε πέρα από αυτά που ανέφερα εγώ καθώς ήμουν σε εκείνο το πρόγραμμα πως πιστεύετε πως μπορεί αυτή η κατασκευή να αξιοποιηθεί;

Σμ: Εμ για άλλη μια θα αναφέρω ε το θέμα των ανακυκλώσιμων υλικών ε διότι το μόνο που χρειάστηκε για τη συγκεκριμένη κατασκευή ήτανε καλαμάκια και χαρτοταινία ε: οπότε μπορούν να αξιοποιηθούν και χρησιμοποιημένα καλαμάκια τα οποία θα κόψουμε στο ανάλογο μέγεθος ε επίσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε ένα παιχνίδι ήχων το να ανακαλύψουν τα παιδιά αντικείμενα με τα οποία μπορούν να παράξουν ήχο ακόμα και ένα δεν είναι μουσικά όργανα αυτά είχα να πω εγώ

X: κάποια άλλη θέλει να προσθέσει κάτι;

Σ: ίσως ε στα μαθήματα μουσικής που γίνονται στα σχολεία ε τα παιδιά να γνωρίσουνε έτσι και ένα άλλο μουσικό όργανο να μπορέσουν να το κατασκευάσουν και να καταλάβουν καλύτερα πως λειτουργεί να παίζουν μουσική με αυτό με το δάσκαλο της μουσικής ε αυτό

X: κάποια άλλη θέλει να προσθέσει κάτι άλλο;

N: ίσως να μάθουν τις αρχές λειτουργίας ενός πνευστού οργάνου ε:: θα μπορούσαν ίσως να δοκιμάσουν και διαφορετικά υλικά τώρα πχ δοκιμάσαμε τα καλαμάκια ίσως θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ε ξύλο αμ αυτό είναι εύκολο να επεξεργαστεί ή από χαρτόνι θα έβγαине διαφορετικός ήχος; Εμ θα μπορούσαμε ίσως να δοκιμάσουμε κάποιες μουσικοκινητικές δράσεις και αξιοποιώντας αυτό και άλλα μουσικά όργανα κρουστά πνευστά και έγχορδα να δημιουργήσουμε το δικό μας σύνολο και να παράγουμε ίσως και το δικό μας τη δικιά μας μελωδία ναι

X: ωραία θέλει κάποια άλλη να προσθέσει κάτι άλλο;

K: όχι όλα ok ευχαριστούμε

X: ωραία σας ευχαριστώ και εγώ για το χρόνο σας

K: Ευχόμαστε να ξαναγίνει

X: Ωραία ευχαριστώ